

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:
<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Et Tidsskrift til kristelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Udgivet af

Ansgarius-Foreningen.

Redigeret af

ANDR. JOHANSEN,

Præst ved St. Ansgars Kirke.

51. Aargang.

KØBENHAVN.

I Kommission hos Grosserer A. Millech.

Wm V. Mohus Bogtrykkeri.

1903.

Indholds-Fortegnelse.

I. Afhandlinger, Aktstykker, Fortællinger o. desl.

	Side
Et lykkeligt Nytaar!.....	1
Den kristelige Familie i det nye Aar	3
Pavens Indtægter.....	7
Valeria eller Sejrstoget ud af Katakomberne (Ant. de Waal)... 8,	22,
40, 90, 106, 120, 152, 162, 216, 232, 245, 321, 362,	
377, 390, 407, 425, 441, 456, 551, 584, 597, 648, 682,	
694, 711, 730, 756, 774.	
Korstegnet i Middelalderen (Wilhm. Schmitz)....	18, 36, 49, 71, 84
Gaadens Løsning (G. Schmiderer).....	33
Pavejubilæet i Sverige	53
Den borgerlige Ægtevielse, set under det katholske Synspunkt (P.).	65
De franske Ordeners Milliard (H. G.)	69
Til Danmarks Katholiker om Ansgarius-Bonifacius-Samlerforenin-	
gen (A. Bork)	76
Hvor bliver Sandheden af? (G. Schmiderer)	81
† Generalforstanderinde, Sr. Marie Hyacinthe	87
Fastemandatet	97
Pave Leo XIII. (med Billede)	101
Biskoppeligt Hyrdebrev om Pavejubilæet	113
Et lille Svar til »Annekset« (Niels Hansen).....	129
Et nyt Tidsskrift (Oskar Andersen)	133
Indvielsen af Sorø Kirke i Slutningen af det 12. Aarhundrede	
(Joh. Johnsen).....	145, 166, 177, 193
Til Redaktionen af »Nordisk Ugeblad« (Oskar Andersen)	150
»Dække over Synden« (h—.)	183
»Igen en lille Begivenhed« (Ais)	187

IV

	Side
Oldkirkens Liturgier (A. Helmke)..	198, 212, 273, 310, 338, 353, 385, 403, 417, 529, 545, 593.
St. Anna Kirkens Indvielse.....	201
»Hen til Rom« i England	209
Oversigt over Jesu h. Barndomsforenings Virksomhed	221
Hvem byder al sund Sans Trods? (G. Schmiderer).....	225
Af et Brev fra Island.....	230
Protestantiske Bekendelser (sr.).....	241
Søster Serena (Fritz Reuther)	257, 280, 305
Fra Jubilæet i Svendborg	276, 295
Bekendtgørelse til Rosenkranskirkens Menighed.....	286
Ufornuft eller Ondskab? (G. Schmiderer)	289
Munke og Knipler? (sr.).....	299
Rom og »Helgenvæsenet« (G. Schmiderer).....	343
Den katolske Kirke og Mørkets Magter.....	359
Nogle Barndoms minder fra den tyske Kulturkamp (G. M.).....	371
»Kristeligt Dagblad« er ikke med! (F. Kerff)	375
Pave Leo XIII.s Sygdom.....	433
Leo XIII.s Pontifikat.....	438, 450, 469. 481
Den h. Faders Sygdom	449
Til Danmarks Katholiker i Anledning af Pavens Død.....	465
Leo XIII.s Bisættelse i St. Peterskirken	488
Habemus Pontificem! Pius X.!	497
Nogle Rettelser (G. Schmiderer)	499
Rejsebrev. I. Pavens Død (Niels Hansen).....	503
Til Danmarks Katholiker i Anledning af Pavevalget.....	511
Pave Pius X.	513
Pave Pius X.s Kroning.....	516
En Advarsel mod den katolske Agitation	521
Rejsebrev. II. Londonertyper (Niels Hansen).....	534
Moderne Retsbegreber	538
Romersk Dekret om det Lauretanske Litani	540
Kølners-Mødet og det romerske Spørgsmaal	561
De hh. Skytsengles Maaned.....	564
Grundstenen til et Hospital nedlægges i Esbjerg	567
Et Jubilæum i Kirken i Australien	577
Rejsebrev. III. Den nye Ærkebiskop (Niels Hansen).....	581
De tyske Biskoppers Hyrdeskrivelse	609
Intet Under —! (G. Schmiderer).....	625
En Bog om Rosenkransbønnen af P. Wilh. Schmitz..	641, 675, 689, 721
Pave Pius X.s første Encyclika	657
Mariahjemmets Husgerningsskole (Johanne Meyer).....	698
Rejsebrev. IV. Katolske Drengbrigader	705

V

	Side
Ynglingeforeningen paa Amager (Niels Hansen)	727
Pius X.s Tale i Konsistoriet den 9. November	737
St. Josefs Hospital indvies i Randers	743
Tankeløst (G. Schmiderer)	753
En Kardinals Ord om Mariakongregationen	769
R. Jahn Nielsen: En Reformator. (Literaturanmeldelse af L. G.).	772
Gennem farvede Brilller (G. Schmiderer)	786
St. Elisabeths Kapel (H. G.)	792
Johannes Jørgensen: Pilgrimsbogen (Literaturanmeldelse af L. G.)	803
Jule-Kerten 1903 (L. G.)	812
„Beder Høstens Herre!“ (G. Schmiderer)	817

II. Digte.

Svensk Pavehymne	45
(J. F.): Jubelhymne.	141
— Salmen Nr. 106	251
— Sakramentet	369
— Jesu Hjærte	401
— Liv	423
— Jubilæumssang	478
— Media vita in morte sumus	710
— Ved Hospitalets Indvielse i Randers.	746
(V. J.): Hjærte-Ageren.	161
— Ved Gravene.	228
— »Den høje Mester«	520
— »Sæd« og »Høst«	580
— Stenhjærter — Kød hjærter	618
— Søen og Kastevinden	673
— Mod Vinter	755
(sr.): Til Jomfru-Moderen	785
(F. Holst): Jubilæumssang	278
— Pave-Hymne	295
— Ved et Præstejubilæum	297
(M. C. Jensen): Jubilæumssang	296
(A. V. Bork): Ved Pave Leo XIII.s Død.	488
Leo-Hymne	142
(J—n. J—n.): Julesalme.	801

III. Fra Vejbyrnet.

94, Luther og Flerkoneriet. 254, En Bibel for 12,000 Kroner. 413, Katholske Svendeforeninger. 413, Engelske Protestanter om Cølibatet. 414, En Protestant om Pavedømmet. 430, En Protestant om Leo XIII. 445, En protestantisk Udtalelse om Pave Leo XIII. 559, En dansk Kultusminister om Relikvier. 606, Rotschild og den »døde Haand«. 622, En Dom om Klostrene.

IV. Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. 14, 59, 111, 126, 158, 238, 302, 316, 382, 410, 461, 475, 480, 495, 509, 525, 543, 572, 638, 653, 669, 701, 716, 734, 750, 766, 780. — **Italien.** 410, 637, 766. — **Frankrig.** 77, 252, 267, 333, 380, 412, 559, 603, 622, 639, 670, 687. — **England.** 62, 221, 238, 331, 411, 588, 655, 701. — **Østerrig-Ungarn.** 524, 687. — **Tyskland.** 31, 61, 206, 238, 335, 367, 382, 430, 479, 495, 523, 556, 574, 589, 620, 734, 781. — **Bayern.** 62. — **Sachsen.** 15, 57. — **Ham-borg.** 110, 380, 687. — **Holland.** 77, 253. — **Rusland.** 462. — **Syrien.** 638. — **Kina.** 127, 781. — **Amerika.** 383, 412, 505, 639. — **Vestindien.** 542. — **Australien.** 577. — **Sverrige.** Stockholm. 44, Pavejubilæum. 328, St. Josefs Skytsfest. 493, Leo XIII.s Sjæle-messe. 523, Pave Pius X.s Kroning. 602, Enkedronning Margheritas Besøg. 686, Biskop Bitters Hjemkomst. — **Malmø.** 349, St. Eriks Sangkor. 507, Pave Leos Sjælemesse. — **Vadstena.** 173, Pastor Karléns Død. — **Norge.** Kristiania. 222, Jesu Barndomsforening. 508, Pave Leos Sjælemesse. 543, Pave Pius Kroning. — **Bergen.** Pave Pius Kroning. — **Trondhjem.** 543, Pave Pius Kroning. — **Dan-mark.** Aalborg. 191, Kamillianernes Generalpræfekt dør. 477, P. Kuhlmanns første Messe. 507, Pave Leos Sjælemesse. 763, Firmelse og Visitats. — **Vraa.** 700, Kalkmalerier. — **Randers.** 507, Pave Leos Sjælemesse. 749, Hospitalsindvielse, Firmelse og Visitats. Præmonstra-tenserne. — **Silkeborg.** 349, Firmelse og Visitats. — **Horsens.** 327, Firmelse og Visitats. 715, Lærer Sieglers Sølvbryllup. — **Frede-ricia.** 140, Pavejubilæet. 285, Glarmester Bentzons Død. — **Kol-ding.** 143, Pavejubilæet. — **Esbjerg.** 157, Kirke- og Hospitalsgrund købes. — **Odense.** 125, P. Schmiderers Navnedag. 431, 460, St. Knuds Fest. — **Svendborg.** 30, Julefest, Afholds-f. Stiftelsesfest. 190, 276, 295, P. Pohls Jubilæum. — **Roskilde.** 366, Franske Mariasøstre. —

VII

Næstved. 750, St. Katharine Kapel brænder. — Maribo. 700, 715, Firmelse og Visitats. — Ordrup. 398, Kristi Legemsfest. — Frederiksberg. 189, St. Elisabethsøstrene. 285, Firmelse og Førstkommunion. 286, Kirke- og Skoleskat. 636, Pastor v. Kettenburgs Moder dør. 778, St. Elisabeth-Vincentiskonferents. 789, St. Elisabeth Kapel indvies. — **København**. 28, 460, 571, St. Johannes Broderskab. 28, 157, 301, 459, 686, Unio. 44, 394, 491, 542, 669, Den højærværdigste Biskop. 44, Juleindsamlingerne. 56, 816, St. Anna Ynglingeforening. 109, 124, Pavejubilæumsmesse. 110, Mère Marie Hyacinths Død. 125, Fru Ortveds Død. Msgr. Bitter besøger Hovedstaden. 138, Pavejubilæet. 155, Ansgarius-Bonifacius-Samlerforeningen. 156, Abbed Vilhelms 700 Aars Fest. 172, 189, P. C. Birchs Død. 173, 189, 201, St. Anna Kirke indvies. 206, 237, Forstandervalg. 220, Elisabethf. Basar. 221, Jesu Barndomsf. 238, 266, Varden. 265, Ansgariusf. Generalmøde. 266, Past. Gainéls Rejse. 267, Kardinal Gottis Takskrivelse til Biskoppen. 284, Stille Uges Ceremonier. 285, Førstkommunion og Firmelse i St. Ansgar og St. Anna. 286, Frøken Sehesteds Død. Pastor Reschs Udnævnelse. 315, St. Anna Menighedsf. 327, 813, Vincentssf. 348, St. Josefs Gilde. 366, Firmelse af Voksne i St. Ansgar. 395, Billedhugger Holmgreens Buste af Biskoppen. Kristi Legemsfesten. 396, 429, Klokkevielse i St. Anna. Enkefru M. Larsens Død. 397, 429, Lærerne Ertner og Jensens Jubilæum. 447, Vikariatsmeddelelse om Pavens Sygdom. 491, Kardinal Oreglias Telegram til Biskoppen. Sjælemesse for Pave Leo XIII. i St. Ansgar. 496, Konklavet i Rom. 505, Enkegrevinde Holstein-Ledreborgs Død. 506, Kardinal Oreglias Skrivelse til Kongen. 522, Te Deum i Anledning af Pius X.s Kroning. 602, Malermester Niensens Død. 619, Enkedronning Margherita i St. Ansgar. Nothburgaforeningen. 652, 800, Generalpræsident Pagés Død. 686, Msgr. Bitter besøger Hovedstaden. 703, 800, Jule-Kerten. 733, St. Franciskus' 3die Orden. 761, Past. Meulenberg og Servaes Rejse til Island. 762, Søstrenes Basar. St. Cæciliedagen. 777, Elisabethf. Kollekt. 800, 821, 822, St. Elisabeth-Vincentiskonferentsernes Virksomhed og Regnskab. 800, Vardens Gavekort. 822, 823, Mariabørnenes Forening oprettes. **Island**. 555, Pave Leos Sjælemesse i Reykjavik. 761, Præsterne Meulenberg og Servaes af »Camp. de Marie« rejse til Island.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 1.

Søndagen den 4. Januar.

1903.

Indhold: Et lykkeligt Nytaar! — Den kristelige Familie i det nye Aar. — Pavens Indtægter. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet: Sachsen. Rom. — Bekendtgørelser.

Et lykkeligt Nytaar!

Redaktionen.

1903

Med ovenstaaende Ønske træder „Nordisk Ugeblad for katholske Kristne“ i Dag alle sine Læsere i Møde. Det er jo nu saaledes Skik og Brug. Skulde Redaktionen for sit Vedkommende bedømme det nye Aars Værd og Lykke efter alle de fine Nytaarskort og Visithort,

som indløber med gode Ønsker, maatte Aaret blive et fa-
belagtig velsignelsesrigt for den. Ogsaa personlig kommer
den ene og anden Ven og trykker os ret varmt i Haanden,
idet han tillige viser os det gladeste og forhaabningsful-
deste Ansigt, som tænkes kan. Saaledes er det jo engang
Skik og Brug i Verden. Vi nære nu engang den Ansku-
else, at der mellem det gamle og nye Aar optaarner sig
et Slags kinesisk Mur, over hvilken man maa klatre, og
at der paa denne Side af Muren alene findes Stubmarker
og Jammerdale, medens der paa den anden Side findes
dejlige Haver, saa fulde af Frugttræer og søde Frugter,
at man kun behøver at gribe efter dem. Allerede i Syl-
vesternatten begynder Jubelen; naar Midnatstimen er op-
runden, fyldes Luften af Glædesskrig. Og dog bliver
Alt ved det gamle. Hvad der var Eddike i det gamle
Aar, bliver ikke sød Portvin i det nye Aar; den Fattige
vedbliver at lide Mangel og den Syge vedbliver at have
Feber; de gamle Ønder og den gamle Nød og Elendighed
vedbliver at bestaa og Regningerne og Skattebilletterne og
endnu meget andet kommer igen, ganske paa samme
Maade, om ikke værre, end i de foregaaende Aar.

Hermed ønske vi dog ikke at sige den mindste Uven-
lighed til de venlige og velvillige Læsere, som sende os
Kort eller aflægge os Nytaarsbesøg; det vilde jo være den
sorteste Utaknemlighed. De ville uden Tvivl selv finde
vore Bemærkninger sande, og maaske have de ogsaa i
deres skriftlige eller mundtlige „Glædeligt Nytaar!“ villet
ytre paa en forblommet Maade den Mening: „Hr. Redak-
tør, lad mig se, at De forbedrer Dem i det nye Aar!“ thi
kun, naar vi forbedre os, hengive os mere i Guds
Villie og blive trofastere i Opfyldelsen af vore Pligter, vil
ogsaa det nye Aar blive et bedre for os. Idet vi
altsaa takke Alle hjærteligst, ønske vi ogsaa Alle „God
Bedring!“

Desværre smelte ofte de bedste Forsætter som Sne
for Solen. Banker den gamle Lidenskab, først ganske

sagte, saa stærkere paa Hjærtets Dør, saa aabner Døren sig og snart ere de gode Forsætter atter glemte. Det er en Sygdom, hvoraf hele Menneskeheden lider. Alvor maa det derfor være med vor Forbedring. „Gud og vore Pligter!“ Det være vort daglige Løsen i det nye Aar. Giv den trofaste Overholdelse af dette Løsen ønske vi os selv og alle vore Læsere den Allerhøjestes Bistand, uden hvilken vi intet formaa og som er lige saa nødvendig for os, som Varme og Fugtighed er en Livsbetingelse for Planten. Gud lede og beskytte os i de kommende Dage; han opholde os i sin hellige Gæst, bevare os for Synd og Skændsel og forunde os frejdigt Mod, til at benytte Giden saaledes, at vi med den erhverve os engang den lykkelige Evighed! I denne Forstand ønske vi alle vore Læsere et lykkeligt Nytaar!

Den kristelige Familie i det nye Aar.

—o—

Hjærtet er Bygmesteren af hin ærværdige Helligdom, som vi kalde Familien. Men uden Gud er Hjærtet ikke i Stand til at bygge Familien paa Enhedens, Uopløselighedens og den kristelige Agtværdigheds Fundament. Endog Hedningerne plejede at støtte Hjemmets Arne til Altret, og kun i en saa forvirret Tid, som vor, kunde visse Folk komme i Tanker om at lade Gud være udenfor ved et saa skæbnesvangert Foretagende. Hvad se vi da ogsaa? Hvilken Jammer, hvilke Skuffelser! Hvormange sørgelige Katastrofer indtræde ikke senere!

Religionen fører Ynglingen og Jomfruen hen til Altrets Trin; den siger dem, at de skulle knæle der og bede: »O min Gud, jeg er ung og bliver elsket; men jeg erkender

min Elendighed, jeg er kun en simpel Blomst og kan ikke blive elsket for min egen Skyld og altid. Oplad vore Sjæle for den evige Kærlighed, o Herre! idet du oplader vore Øjne for den evige Skønhed!« Saa drages Sløret til Side, og hinsides Ansigtets saa hurtigt bortsvindende Ynde ser Øjet den sande Skønhed: en af Gud skabt og af Kristus forløst Sjæl, som en Tidlang skal vandre her paa Jorden og som allerede i sin inderste Helligdom bærer Billedet af den Gud, som for sin Skyld gav den Tilværelsen. Hvilken rig Næring skænker et saadant Blik ikke ungdommelige Hjærter; hvormange ere ikke derved blevne bevarede for de fæle Klipper, paa hvilke Kærligheden strander? Lad Alderdommen komme, lad Ansigtets Træk forandre sig, lad Ansigtet miste sin Ynde, derfor forandrer Sjælen sig dog aldrig, den voxer med hver Dag og synes at straae desto herligere, jo nærmere den kommer Evigheden. Saaledes naar man til Døden, og ved Gravens Rand kan man i glad Erindring om Ledsageren eller Ledsagerinden fra Ungdomsaarene sige som en ædel og from Olding engang sagde ved sin Hustrus Kiste: »Vor Lykke varede 74 Aar og vor Kærlighed sank aldrig ned til blot og bart Venskab.«

Dette er den første Grundsætning i Familien, fordi den er Hjærtets Grundsætning: voxende Kærlighed. Denne Lov er for ædel, for ideal, til at den skulde kunne virkeliggøres uden Gud og imod Gud.

Den anden Lov fremviser det samme Karaktertræk, fordi det menneskelige Hjærte skjuler i sig en anden, ikke mindre skøn Drøm, uden hvilken Familien atter er en Umulighed. I Ægteskabet ligger der noget Andet end en Kontrakt; fremfor alt ligger der i det et Offer, eller rettere sagt to. Det er ligesom to Skaaler: i den ene Skønhed, Renhed, Uskyldighed; i den anden usvækket Kærlighed, Opofrelse, uigenkaldelig Hengivelse fra Mandens Side overfor Ægtefællen, som er svagere end ham. Og skal Pagten være en hellig, af Himlen velsignet, saa maa begge Skaaler være fyldte indtil Randen. Ægtefællerne blive ved tusinde

Baad mindede om, at de ikke mere tilhøre sig selv, at de have hengivet sig. Tusinde ydre Omstændigheder kunne saare Begges Hjærter, undertiden det ene Hjærte det andet. Og Ægteskabet ender ofte med usigelige Lidelser. Dette er den anden Klippe, paa hvilken Kærligheden strander, naar den vil være uden Gud. Ofte komme' efter nogle Aars Samliv i Ægtestanden hin hule Bitterhed, hine Tvistigheder, som ikke engang lade sig skjule overfor Offentligheden, hin isnende Kulde, hvormed det ægteskabelige Baand bliver til en saa tung Lænke, at man bukkes under for dens Tyngde. Man elskede forhen hinanden saa meget! og nu kan man ikke mere fordrage hinanden! Hvorfor? Fordi man ikke var i Stand til at opofre sig.

Men, hvor Verden kun har uvirksomme Hjælpemidler og flove Vittigheder, der har Religionen noget bedre, den skænker en Kraft. Den viser dem, hvis Ægteskab den velsigner, et alvorligt Ideal, men paa samme Tid sætter den ogsaa deres Villie i Stand til at naa det. Den tager den vakte Kærlighed i Haanden og gør den til bestandig Virkelighed. Hint højtidelige, højhellige »Ja«, som Brudeparret udtaler foran Altret, ophøjer Kærligheden til et Sakramentes Værdighed; d. v. s. det bliver ved Guds Naade til den levende, hemmelighedsfulde, aldrig ophørende Kilde til den Styrke, som den nødvendigvis har behov. Det unge Ægtepar kan nu betræde Livets tornefulde Stier; de ville vel finde Torne, Smerter paa disse Stier; men disse Torne og Smerter ville aldrig overvinde Ægtefællernes Standhaftighed. En uudtømmelig Kraft vil altid opretholde deres Pligtfølelse. Orden og Kærlighed, Samdrægtighed og Kærlighed vil stedse bo under deres Tag, thi ved Foden af Korset vil man stedse finde den guddommelige Trøst.

I denne Forstand tør man betegne det kristelige Ægteskab som en Blomst fra Paradisets Have, som Gud selv har indstiftet, grundlagt og helliggjort. Men Kærligheden er kun skøn ved Foden af Korset; der er den saa ret i Sikkerhed, thi tvende Hjærter holde sig trofast omslyngede

indenfor Helligdommens Skranker og under Guds Haand. Tusinde Tilfælde beviser, at Ægteskabet med dets alvorlige Pligter langt overstiger de rent menneskelige Kræfter. Derfor har Gud forbarmet sig over vor Svaghed og ved Sakramentet stillet en overnaturlig Kraft til Ægtefællernes Raadighed, hvormed de kunne bære den fulde Byrde, uden at bukke under. I den sande, levende Tro og den inderlige Fromhed og Guds frygt have de kristelige Ægtefæller et Lys, som aldrig slukkes. Ogsaa Guds Repræsentant her paa Jorden, vor hellige katholske Kirke, betragter derfor heller ikke Ægteskabet med Verdens Øjne, f. Ex. som en Idylle, eller som et Festmaal for Hjertet, men som en hellig, uopløselig Forbindelse, hvor der i Forgrunden staar Overtagelsen af strænge Pligter og tunge Byrder, medens den alvorlige, under Taarer smilende Lykke, som modigt er gaaet gennem mange Kampe og mangen Selvfornægtelse, staar i Baggrunden. Allerede den hellige Chrysologus sagde med Rette: »Ægteskabet er en særegen Lyksalighed, naar der er og vedbliver at være *et Hjærte* i To, og naar Begge beflitte sig paa *een og samme* Hellighed.«

Paa denne Maade forædler og indvier Ægteskabets hellige Sakramente alle jordiske Forhold, det fører de Troende ad dette besværlige Jordelivs farefulde Stier hen til en salig Evigheds uforgængelige Herlighed, hvor enhver Møjsommelighed bliver tusindfoldigt belønnet og ethvert Offer bliver kronet med evig Glæde.

Maatte alle kristelige Forældre ofte tænke paa det op-højede Sakramente, som de have modtaget, og bede Gud om stedse at lade dem tilflyde dette Sakramentes Naadega-ver! Maatte de ogsaa rette deres Blik mod den lysende Stjerne, som viser dem den rette Vej og i hvis Lys de kunne se, hvad den kristelige Familie skal være og blive: *Den hellige Familie i Nazareth!* Bevare vore Familier deres kristelige Karakter og deres religiøse Vielse — da vil ethvert nyt Aar bringe Lykke og Velsignelse.

Pavens Indtægter.

—o—

For at berigtige de overdrevne Meddelelser, som af og til findes i Dagbladene om Pavens Indtægter, tillade vi os at hidsætte, hvad en Protestant skriver derom i den bekendte tyske Aarvog af *Kürschner*.

Om det vatikanske Budget skriver »Kürschners Jahrbuch 1903« følgende: »De samlede Indtægter anslaaes med et rundt Tal til $7\frac{1}{4}$ Million Lire. Ligesaa store ere ogsaa Udgifterne. Med disse Millioner om Aaret maa Paven bestride Styrelsen af Kirken, der som bekendt tæller 260 Millioner Medlemmer i over 1000 Diøceser. Indtægterne hidrøre for Størstedelen fra den frivillige Selvbeskatning af Katholikerne, som ved at yde »Peterspenge« vise, at de have Forstaaelse for de Udgifter, som Kirkens Styrelse fordrer..... Til Pavens private Raadighed staa kun 500,000 Lire; Resten $6\frac{3}{4}$ Million Lire gaar til de forskellige Kongregationer, til Galerierne, Musæerne, til Understøttelse af fattige Diøceser, til Skoler og Almisser.« Kürschners Aarvog fortsætter: »Posten til Pavens private Raadighed, 500,000 Lire, svarer til vore verdslige Monarkers Civilliste. Men af denne Sum maa ogsaa bestrides alle andre Udgifter, som Paven personlig har, f. Ex. Gaver til Suveræner o. s. v. Fremdeles maa af denne Sum bestrides Ordenstegnene, som undtagelsesvis overrækkes af Paven selv. Den samme halve Million Lire maa dernæst tjene til Opkøb af Kunstgenstande; fremdeles til Almisser, som Paven navnlig yder i Anledning af Navnedagen, Jul og Paaske saa vel som ved forekommende større Ulykker. Paven kan derfor med disse 500,000 Lire yde saa rige Gaver til Gunst for de Fattige og for Kunst og Videnskab, alene fordi han selv lever saa yderst tarveligt. Til hans egne personlige Fornødenheder tør der nemlig aldrig udgives mere end 5 Lire (3 Kr. 60 Øre) daglig.

VALERIA

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

Historisk Fortælling efter Anton de Waal.

— 0 —

FØRSTE KAPITEL.

Tegnet fra Himlen.

For Fortælling foregaar i Efteraaret 312 efter den kristne Tidsregning. Nogle Maaneder førend Maximianuses Søn Maxentius havde revet Herredømmet i Rom paa forbryderisk Maade til sig ud af Faderens Hænder, var Constantin, Chloruses Søn bleven sat paa Tronen i Gallien af de derværende romerske Tropper. Den vestlige Halvdel af det store romerske Rige var delt saaledes, at Maxentius herskede over Italien, Afrikas Nordkyst og Provinsen Ægypten, hvorimod Constantin havde Gallien, Spanien og Britannien. Ligesom Constantin søgte at vandre i Faderens Fodspor, for ved Mildhed at vinde sine Undersaatters Hengivenhed, saaledes vilde paa den anden Side Maxentius støtte sin usurperede Trone ved et Tyranni, der blev mere og mere utaaeligt. Derfor saa Romerne for hvert Aar, der gik, mere og mere længselsfuldt hen til Gallien, saa meget mere som Constantin, foruden at have alle en dygtig Regents gode Egenskaber, tillige besad det Fortrin, at være af kejserlig Afstamning, hvorimod Maxentiuses Fader kun havde været en raa, illyrisk Bonde, hvem Diokletian havde udnævnt til Medkejser, ene og alene paa Grund af sin vilde Tapperhed.

Constantin kendte denne Stemning hos Befolkningen i Rom, ligesaa godt som han var vidende om Maxentiuses Uvillie imod ham. Ingen var i Tvivl om, at det engang maatte komme til et blodigt Opgør mellem dem; Maxentius ønskede og søgte endogsaa et saadant Sammenstød, idet han stoledes paa sin Krigshær, der var dobbelt saa stærk, og tillige paa sine langt rigere Hjælpekilder. Constantin havde mere end een Gang maattet lægge en Dæmper paa sine Generalers Utaalmodighed for at undgaa sin Modstanders Udfordring. Han havde ogsaa mange Gange faaet Breve fra den højeste Adel i Rom med Opfordringer om at drage over Alperne og, ved at befri denne Stad, gøre sig til Herre over hele Italien og de afrikanske Provinser. Men skønt Constantin følte sig stærk nok til en Forsvarskrig, saa holdt han dog ikke sine Kræfter for tilstrækkelige til at gøre et Indfald i Italien og vove et Angreb paa Fjenden i dennes egen Lejr. Derfor søgte han ogsaa for sit Vedkommende at undgaa enhver som helst Anledning til Uenighed; ja han plejede endogsaa hver første Januar samt Aarsdagen for Maxentiuses Tronbestigelse skriftlig at sende denne en Lykønskning, skønt alle disse Høflighedsbeviser aldrig bleve gengældte.

Constantin var paa denne Tid otte og tredive Aar gammel og havde tilbragt Sommeren i Aaret 312 i det sydlige Gallien i Nærheden af Lyon. Det var en af de sidste Dage i Septemper Maaned, og han vilde just gaa ind i sit Telt efter at være kommen hjem fra en Troppemanøver, da Anicius Paulinus, en af de ædleste Senatorer i Rom, pludselig kom til Syne og med sønderrevne Klæder kastede sig for hans Fødder. Constantin kendte øjeblikkelig Senatoren, som i længere Tid havde været Krigslegat under hans Fader. Han løftede ham op og spurgte forbavset og med stor Deltagelse om, hvorledes det kunde være, at han var kommen hertil fra Rom i en saadan Forfatning.

»Mægtige Kejser,« sagde Paulinus med Taarer i Øjnene, »jeg maa da sige dig, at Maxentius først har taget min

Hustru fra mig og siden anklaget mig for Højforræderi. Ved gode Venners og de udødelige Guders Hjælp undkom jeg med Nød og næppe fra Fængslet; men hvad er der vel bleven af mine Børn? Hævn mig, Imperator! — hævn det i Støvet nedtraadte Rom, — idet du med det samme kan hævne dig selv. Thi er du end døv for Senatets Bønner, og ikke bryder dig om vore Hustruers og Børns Taa- rer, heller ikke tænker paa hele det romerske Folks Jammer, saa maa du vide, at der blandt Tyrannens Ofre ogsaa findes Efterkommere af din Oldefader, den guddommelige Claudius. Ja, den elendige har i sit Had til dig saaledes ladet sig rive hen, at han har befalet, at dine Statuer skal ødelægges. og at Øjnene skal stikkes ud paa alle de Male- rier, der findes af dig.«

De Feltherrer, der stod omkring Constantin, havde med stedse voksende Harmen hørt paa den dybt krænkede Mands Beretning; ved de sidste Ord brød deres Vrede ud i lys Lue, deres Hænder søgte uvilkaarligt Sværdet, ja de yngre vovede endogsaa indtrængende at opfordre Kejseren ti at afvaske den ham saaledes tilføjede Fornærmelse med Blod. Denne Meddelelse havde ogsaa bragt Vredesrødmen op i hans Kinder, og hans Øjne funkled under de sammentrukne Bryn; hidtil havde han ladet sig meget byde af Maxentius — men denne sidste, store, personlige Fornær- melse kunde han ikke saaledes lade gaa upaataalt hen.

Constantin bad sine Krigsøverstere om at lade ham være ene. Var han ellers vant til at overtænke vigtige Beslutnin- ger i Ro for sig selv, saa maatte han særlig i dette Tilfælde ikke lade sig forlede til at gøre noget overilet Skridt.

Medens han nu gik op og ned i sit Telt, med Sindet fuldt af Vrede og Harmen og tænkende alvorligt over For- holdene, havde Efterretningen om den ham tilføjede For- haanelse bredt sig som en Løbeild blandt Soldaterne, og hele Lejren genlød snart af Raabene: »Til Rom, til Rom! Ned med den frække!« —

Imidlertid kæmpede Kejseren en haard Kamp med sig

selv. Han havde ganske vist den største Lyst til med Sværd i Haand at kræve Oprensning for den frække Forhaanelse, der var tilføjet ham, men paa den anden Side følte han alvorlige Betænkeligheder ved at skulle træffe en Afgørelse. Fornærmelsen havde jo kun til Hensigt at lokke Constantin over Alperne og i en Fælde, hvor Rufus med sine krigsvante Legioner saa skulde knuse ham. Derpaa vilde Gallien, Spanien og Britannien tilfalde Sejrherren, og Maxentius vilde da være Enehersker over hele den vestlige Halvdel af det romerske Rige. For at komme til et Resultat lod Constantin Offerpræsten Gordianus kalde til sig, for at han skulde udforske Gudernes Villie i Anledning af dette Spørgmaal, hvorefter han samlede sin Generalstab og de nærmest fortrolige tilligemed Senatoren Anicius Paulinus til et Krigsraad.

Dette bestod hovedsagelig af gamle Hugafer, som havde kæmpet i Orienten mod Perserne, ved Rhinen mod Germanerne og gjort Felttogene med i Ægypten og Britannien, men der var ogsaa nogle, der var yngre og Constantins personlige Vaabenkammerater. Den alleryngste af dem, Centurionen Candidus var en kraftig Skikkelse og kunde takke et velrettet Hug, hvormed han en Gang i Kampens Hede havde frelst Constantins Liv, for den Udmærkelse nu at høre til Herskerens fortrolige Vennekreds, *amici Principis*.

Candiduses Forældre vare Castulus og Irene. Ligesom baade hans Fader og Søstre var døde som Martyrer, saaledes var han ogsaa selv Kristen af hele sin Sjæl. Alle Soldaterne skattede den ædle og tapre, unge Mand, og de kristne, hvoraf der ogsaa tjente adskillige i Costantins Hær, ærede ham tillige som et Mønster og Forbillede paa enhver Dyd. Thi ligesom Flammerne i Ildovnen lod de tre babiloniske Ynglinge uskadte, saaledes havde han ogsaa ren og ubesmittet modstaaet Soldaterlivets mange Forførelser.

Til *concilium Principis*, eller Generalstaben, hørte ogsaa de germaniske og brittiske Hjælpetroppers Konger og Anførere, og blandt disse var den mest fremragende Eroc, Alemanernes Konge. Han var nu sine halvfjerdsindstyve

Aar gammel, men havde desuagtet beholdt sin ranke, martialske Holdning og Gang. Han havde et dybt Ar over Panden og et snehvidt Skæg, der gik ham ned til Lænderne. Constantin satte megen Pris paa ham, især da han for en stor Del kunde takke hans Indflydelse for, at Hæren efter hans Faders Død, havde udraabt ham til Imperator.

Da Krigsraadet var samlet, tog Kejseren Ordet:

»I have hørt,« sagde han, »hvor uforskammet Maxentius har været imod mig, og der behøvede, ved Jupiter, hverken Eders Opfordringer eller Soldaternes utaalmodige Raaben for at anspore mig til at tage Hævn. Men naar selv de udødelige Guder ikke straks straffe enhver Forbrydelse, men vente til den belejlige Time kommer, saa passer det sig heller ikke for Herskeren at handle overilet. Derfor har jeg sammenkaldt Eder for at faa Eders Mening at vide; forresten har jeg i denne vigtige Sag allerede ladet raadspørge Guderne, og Præsterne ville snart komme og bringe mig deres Svar.«

Efter denne Erklæring rejste Kong Eroc sig.

»Jeg troede,« sagde han med et lille Anstrøg af Spot, som han, paa Grund af sin Alder, kunde tillade sig, »at du havde sammenkaldt os for at give os den Befaling, at Hæren skulde være færdig til Afmarching i Morgen tidlig; du vilde saa kunne staa foran Hovedstadens Mure om en Maaned. Thi, ved Wodan! dette Felttog vil kun kunne vare nogle Uger, hvis vi trænge uafbrudt frem Slag i Slag og slaa Fjenderne til Jorden. Maxentius ligger sandsynligvis endnu i sin Seng, naar vi banker med vore Sværd paa hans Sovekammerdør.«

Det Bifald, der ledsagede disse Ord, viste Kejseren noksom, at den gamle havde udtalt Alles Mening.

Han havde ogsaa selv den Anskuelse, at der var Mulighed for et lykkeligt Resultat ved et stærkt og rask Angreb paa de Legioner, der laa i Kvarter rundt omkring i Norditalien og derpaa foretage et hurtigt Tog lige mod Rom. Legaterne og Krigsribunerne udtalte sig i samme

Retning; Flaadens Overbefalingsmand indestod for at kunne bemægtige sig Corsica og Sardinien samtidig med at sørge for at skaffe Landhæren den nødvendige Proviand, og Constantin stod just i Begreb med at gentage Cæsars bekendte Ord, »*Alea jacta est*«, Terningerne er kastede — da Gordianus, med Blomsterkrans om Haaret og *lituus*, eller Tegntyderstaven i Haanden, traadte ind i Forsamlingen, ledsaget af sine Præster.

»Guddommelige Kejser,« sagde han, »vi har nu, efter din Befaling, undersøgt Offerdyrenes Indvolde for at erfare de evigt herskendes Mening. Gid al Held og Lykke maa ledsage dig; men jeg maa betro dig, at Tegnene har været ugunstige, og at Guderne ikke billiger dit Forehavende.«

Denne uventede Erklæring virkede paa Forsamlingen som en Nattefrost paa nys udsprungne Blomster; alle saa tavse og spørgende paa hverandre. Disse Ord syntes at gøre stærkest Indtryk paa Constantin selv.

En pinlig Tavshed herskede i Krigsraadet: Hvem turde vel vove at trodse Gudernes Villie?

Den romerske Senator, Anicius Paulinus, var ude af sig selv af Smerte og Harme.

»Nej, nej,« udbrød han, »det kan ikke være Gudernes Villie, at dette Uhyre længere skal have Lov til at træde Rom under Fødder. Enten er disse Tegn blevet falsk udtydede, eller ogsaa maa Olympen for Fremtiden søge sine Tilhængere blandt et andet Folk!«

»Guderne tilgive at din Smerte lader dig fremkomme med saadanne ugudelige Bespottelser!« sagde Gordianus med streng Dadel; »hvorledes vil du kunne maale de eviges Planer med dit snævre jordiske Syn? Tegnene er udtydede paa rigtig Maade, og der vil nok komme en Dag, da den guddommelige Constantin maa erkende, at de himmelske Magter idag advarede deres Yndling imod et farefuldt Foretagende, for at føre ham ad en sikrere Vej til større Magt og Ære.«

Selv om Paulinuses Ord havde vundet lydeligt Bifald

hos mangan en Krigsøverste, bevirkede dog de Erklæringer, som Gordianus med saa stor Autoritet fremkom med, at man begyndte at se paa de store Farer ved dette Foretagende med andre Øjne. En raadede til at kalde alle de Stridskræfter, der stode ved Rhinen og forsvarede denne Grænse, tilbage, for at Modstanderens Overmagt ikke skulde være altfor overvældende; en anden mente, at et godt Resultat kun kunde naas ved et Forbund med Østens Herskere; en tredje fandt, at det eneste rigtige vilde være at opsætte Hævnen til et senere og gunstigere Tidspunkt, og ikke styrte sig ind i et farligt, ja, eventyrligt Foretagende imod Gudernes udtrykkelige Villie.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Rom. Den 21. December modtog Paven i højtidelig Audiens den østerrigsk-ungarnske Gesandt, Grev Szecsen, som overrakte den h. Fader en Gruppe af Guld, der forestillede Frelseren som den gode Hyrde og var en Gave fra Kejser *Frants Josef* til Pave Leo XIII. i Anledning af den h. Faders Jubilæum. Af en Deputation fra Wien overrakte der senere Paven en Jubilæums-Medaille af Guld, som Byen Wien har stiftet. Gaverne ville senere blive udstillede i det vatikanske Bibliothek.

— Leo XIII.s Befindende er stedse forholdsvis godt. Den gamle Pave meddelte i Løbet af December Maaned flere talrigt besøgte Audienser og overværede et langt Møde i Ritus-Kongregationen, hvor der blev forhandlet om Ordensstifteren Johannes Eudes forestaaende Kanonisation.

— I forrige Maaned modtog Paven i en privat Audiens den russiske Gehejmemaalder Chereineteff, som bragte Paven Meddelelse om, at Kejseren af Rusland agtede at aflægge Vatikanet et Besøg, naar han til Foraaret kom til Italien.

Senere forhandlede Cheremeteffi med Kardinalstatssekretær Rampolla om Enkelthederne ved Besøget, navnlig om Formaliteterne ved Keiserens Henkørsel til Vatikanet, som sandsynligvis vil ske fra det russiske Gesandtskabspalæ, da Paven ikke modtager Fyrster, naar disse køre direkte fra Quirinalet, den italienske Konges Residens.

Sachsen. I Anledning af Kronprinsessen af Sachsens sørgelige Flugt fra Dresden har »Voss. Ztg.« bragt den Meddelelse, at hendes Ledsager, den belgiske Professor *Giron* skulde være *en katholsk Gejstlig*. Ifølge et Privattelegram fra Dresden er denne Efterretning fuldstændig *falsk*. Sproglæreren er aldeles ikke nogen Gejstlig, men en Lægmand. Ligesaa *usandfærdigt* er et andet Rygte, at i Anledning af Kronprinsessens Anliggende skulde en *Hofkapellan* i Dresden være bleven arresteret.

For øvrigt er det paafaldende, at de liberale Blade finde Kronprinsessens Handlemaade *forkastelig*, det lugter hos dem stærkt af *Dydshykleri*. I deres *Romaner* behandle de Dag for Dag saadanne Forhold og forsvare derved den Moral, at den Hustru, som ikke bliver forstaaet af sin Mand, ikke kan gøre noget Selvforstaaeligere, end at følge sine sandelige Tilbøjeligheder; som noget Syndigt bliver noget Saadant ikke frenstillet, men som noget Menneskelig-Naturligt, hvad alene Munke og Obskuranter ikke ville anerkende. Paa samme Maade prædike Hundreder af Dramaer, som blive spillede paa de fineste Theatre, nøjagtig de samme Ægteskabsbrudstheorier og den samme »fri Kærlighed«, som den ulykkelige Kronprinsesse af Sachsen simpelthen overførte i Praxis. Efter alt at dømme er Dramaet i Dresden en sørgelig Følge af en fordærlig Læsning, som lidt efter lidt har besmittet sit Offers Tankegang. Naar disse Blade nu foregøgle Misbilligelse med Kronprinsessens Optræden, saa er det kun smaat bevendt med deres Mod i Henseende til Konsekvens eller ogsaa prædike de paa en hykkelsk Maade en anden Moral, end den, de ønske at se haandhævet i Praxis.

✠ St. Johannes Broderskab. Intet Møde Tirsdag den 6. ds. (Hellig 3 Konger). Første Møde i det nye Aar afholdes Tirsdagen den 20. ds. Kl. 8 i Lokalet, Bredgade 67.

NB. Broderskabet bringer sin hjærteligste Tak til alle, som have været behjælpelig med at berede Børnene Juletræ.

S.J.G. Mandag den 12. Januar, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder St. Josefs Gilde alm. Møde for alle Br. i Forsamlingslokalet, Bredgade 67.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 4. Januar. Søndag efter Nytaar. Oktav af de uskyldige Børns Fest. — 5. M. Vigilie til Hellig tre Kongers Fest (uden Faste).

Tirsdag d. 6. Januar. Herrens Aabenbarelsesfest eller Epiphani ogsaa kaldet Hellig tre Kongers Fest. Befalet Fstedag, som forpligter til Bivaanelsen af den h. Messe. (Kollekt ifølge pavelig Anordning i alle Vikariatets Kirker og Kapeller til Bedste for de afrikanske Missioner). I St. Ansgars Kirke Kl. 7 og 8 st. Messe. Kl. 10 Levitmesse; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken. — 7. O. Oktavdag (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — 8. T. Oktavdag. — 9. F. Oktavdag. — 10. L. Oktavdag.

Søndag den 11. Januar. 1. Søndag e. H. 3. K.

Mødreforeningens Møde bortfalder i Januar Maaned.

Rosenkransbroderskabet holder i det nye Aar sit første maanedlige Møde med Prædiken og Procession **Søndag den 4. Januar** Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Jesu Hjærte Kirke: Hellig tre Kongers Fest (6. Januar) Kl. 6, 7 og 8 $\frac{1}{4}$, h. Messe; Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 8 Aften Festandagt.

Gudstjeneste i Helsingør: Søndag den 4. Januar Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 6 Andagt. — Mandag den 5. Januar Kl. 8 stille Messe.

Mariakongregationen for Ynglinge holder det første Møde i Aar Mandag den 12. Januar.

R. R. D. D. Missionarii qui **Directorium** pro anno 1903 accipere optant. pretium (1 Kr.) mittant Hafniam (Rev. H. Gamel, Bredgade 64). statimque franco recipient.

Kalenderen er udkommen og faas hos Jos L. Hoffmann, Købmagergade 48 og ved Kirkerne. Pris 25 Øre. **1903.**
I Fredericia hos Boghandler Wenk.

Prisen, som forrige Aar var 20 Øre, er paa Grund af Stempelforbøjelse i Aar 25 Øre.

Obs. Prisen for Annoncer er for Fremtiden 15 Øre pr. Petitolinie.

Udkommer senere paa Grund af Helligdagene.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Bogluder samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petillinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 2.

Søndagen den 11. Januar.

1903.

Indhold: Korstegnet i Middelalderen. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet: København. Svendborg. Dingelstädt. — Bekendtgørelser.

Korstegnet i Middelalderen.

Af Pastor Wilhelm Schmitz.

— 0 —

Korstegnet og Ordene, som udtales i Forbindelse med det, maa anses for at være den ældste og mest benyttede Bøn efter Herrens Bøn »Fader vor«.

Ifølge Hentydninger, som findes baade i Apostlenes Breve og hos de ældste Kirkelærere, maa man anse det for sandsynligt, at det er en Skik, som stammer fra de apostoliske Tider, at betegne sig med Korsets hellige Tegn og tilige udtale de Ord, som Herren har anordnet i Henseende til Meddelelsen af Daabens hellige Sakramente. Under alle Omstændigheder fremgaar det utvivlsomt af de gamle kirkelige Forfatteres Skrifter, at de Troende fra Begyndelsen af have velsignet sig utallige Gange med Korsets hellige Tegn. *)

*) Smlgn. *Binterim*, Die vorzüglichsten Denkwürdigkeiten der christkathol. Kirche IV. Bd. 508 ff. — Vi ville her ikke gentage de

Selv om det ikke skete saa ofte, som blandt de første Kristne, have Middelalderens Kristne dog ogsaa saare ofte betegnet sig med Korsets Tegn. I alt Fald hyppigere, end vi pleje at gøre det i vore Dage.

Kirken og Præsterne opfordrede ogsaa i Middelalderen paa en indtrængende Maade de Troende til flittigt at betjene sig af dette Mindetegn om vor Forløsning, og til Tider endog meddelt en Slags Indvielse for Benyttelsen af det.

Gejstligheden har tilskyndet dertil. Som det navnlig fremgaar af de asketiske Skrifter fra Slutningen af Middelalderen, har den først og fremmest undervist Folket om Betydningen af Korstegnet og ogsaa henvist til, at Kirken benytter dette Frelsens Tegn, naar den meddeler de hellige Sakramenter, foretager andre Handlinger og navnlig, naar den velsigner. I »*Skatkiste*« fra 1491 læse vi saaledes følgende: »Derfor skulle vi med et glad Sind bære Kristi Kors ret som en kongelig Krone; thi ved Korset fuldbyrdes alle Ting, som tjene til vor Frelse. Blive vi Guds Børn, saa er Korset der; thi vi døbes i Korsform. Modtage vi Kristi hellige Legeme, saa blive vi velsignede med Korstegnet. Blive vi firmede eller indviede, saa staar os altid Korsets Tegn bi.«*) »Ingen anden Handling, siger i den nyere Tid *Thalhofer*, »vender saa ofte tilbage i hele Liturgien som Betegnelsen med Korsets hellige Tegn.«**). Samme »*Skatkiste*« gjorde ogsaa Lægfolket opmærksomt paa, at man fremfor alt maatte andægtigt tro paa Korset og paa alt,

forskellige Vidnedsbyrd fra Kirkefædrenes Skrifter, som han anfører, da de fleste ogsaa findes i Deharbe's lettere tilgængelige, store Katekismus (I. Bd. ved Spørgsmaalet: Hvorfor benytte vi os af Korsets hellige Tegn, for at bekende vor Tro?) og her skal omtales Korstegnet i Middelalderen.

*) »*Skatkiste*«: »Der schatzbehalter oder schrein der wahren reichthümer des heils vnd ewyger seligkeit genant; zu lob vnd ere dem göttlichen vnd christenlichen namen.« Nürnberg, hos Anton Koberger 1491. Bl. 4. Hos *Hasak*, Der christliche Glaube des deutschen Volkes beim Schlusse des Mittelalters S. 152.

***) *Thalhofer*, Liturgik I. 639.

hvad det lærer os ifølge »de guddommelige Lærdomme og den hellige Skrift.« »Man maa med Taknemlighed erkende, betragte, elske, høre, læse, overveje, opofre, paakalde, efterfølge, tro, beundre og ihukomme det under Taarer«.*) Eller som en Forfatter i Nutiden skriver: »Korset er Summen af hele Kristendommen, det fyndigste og mest gribende Udtryk for Jesu Lære, den mest kortfattede og almenfattelige Katekismus.«**)

Allerede før Daaben bleve Katekumenerne i Oldkirken paa en højtidelig Maade betegnede med Korsets Tegn.***) Indtil ind i Middelalderen blev denne Skik bibeholdt i de skandinaviske Lande, nemlig saa længe der endnu fandtes Voksne at døbe. Udøvelsen af denne hellige Handling var i den Grad gaaet over i den almindelige Bevidsthed, at de skandinaviske Sprog havde et eneste Ord derfor: at primsigne, Primsignelse eller Primsigning. Til Meddelelsen af Korset krævedes der ligesom senere ved Meddelelsen af Daaben Faddere.****)

Med Vikingernes Forsvinden som Følge af deres Omvendelse til Kristendommen fandtes der i disse Lande heller ikke flere Voksne, som skulde forberedes til Daaben ved Meddelelsen af Korsets hellige Tegn. Men i Daabsformularerne finde vi saa en Bøn, med en den ledsagende Ceremoni, som tydeligt vidner om, at de Troende have velsignet sig utallige Gange med Korsets Tegn. Idet den døbende Præst tegnede Korsets hellige Tegn i Daabskandidatens højre Haand, sagde han:

Accipe signaculum sancte crucis † in manu tua dextera, quo te signes et te de adver- sario tuo defendas, vt habeas	Modtag Korsets † hellige Tegn i din højre Haand, med hvilket du skal betegne dig og forsvare dig mod din
---	---

*) Hos Hasak s. St. S. 152 f.

**) *Joh. Jørgensen*, Omvendelse S. 29, smlg. hvad han i Tilslutning til denne Udtalelse anfører fra William Faber.

***) *Martene*, De antiquis Ecclesiae ritibus I. 15, og hele 7. Artikel.

****) Sinlgn. Script. rer. danic. I. 471 y, 593 h.

vitam eternam et viuas cum Modstander, for at du maa Deo in secula seculorum. vinde det evige Liv og leve amen.*) hos Gud i al Evighed. Amen.

Formedelst denne Bøn, som blev benyttet under Barne-daaben, meddeltes der altsaa Daabskandidaten et Slags Indvielse til senere hen i Livet ret ofte og med Velsignelse at betegne sig med Korsets hellige Tegn. Men det kunde umulig være bleven optaget i Daabsritualet, saafremt de Troende ikke allerede tidligere havde betjent sig ret ofte af Korsets Tegn.

Men hvornaar, ved hvilke Lejligheder benyttede de det navnlig?

De betegnede sig med Korsets hellige Tegn *strax om Morgencn*, naar de stode op, for derved at helliggøre alle deres Gerninger i Dagens Løb og for at indvi dem til den Korsfæstedes Tjeneste. Hin fromme Tid, der var besjælet af en saa levende Tro, havde imidlertid en altfor ophøjet Mening om den *Kraft*, som vor Forløsnings hellige Tegn ejer, til at de skulde have indskrænket sig til blot at betegne sig med det om Morgenen. *I den hellige Messe* betegnede Lægfolket sig med det i det mindste een Gang, hvor man ikke mere gør det i vore Dage. Ved Bordet eller ved *Bordbønnen* spillede det en fremragende Rolle. Hele Dagen igennem betegnede man sig med det under *Fristelser* og *Farer* og om *Aftencn*, inden man lagde sig til Hvile. Med Korset velsignede man *sig selv* og velsignede man *andre*, saavel som de forskellige *Ting*, man betjente sig af til Dagens Gerning. Nogle Eksempler i saa Henseende ville vi her tilføje.

*) Saaledes lyder Formularen i »Manuale curatorum ad vsum ecclesie Roskildensis« af Lage Urne, den næstsidske katholske Biskop af Roskilde, fol. b. 4. Daabsformularen i Skara i Sverige har her følgende: »Trado tibi signaculum dei patris omnipotentis in manu tua dextera: ut te signes et adversa a te repellas et habeas vitam eternam cum Deo in secula seculorum. Amen.« I Udg. af Manuale Rosk. af *Freisen*, S. 13., og hos *Quensel*, Bidrag till svenska Liturgiens historia. S. 106.

Fremfor alt bleve Børnene i Middelalderen ikke uden gavnlige Følger underviste om, at betegne sig med Korsets hellige Tegn, naar de stode op om *Morgenen*, for saaledes at indvie hele Dagen med alle dens Gerninger til den korsfæstede Frelser. Saaledes formanede *Johannes Nider* sine Læsere:

»Straks, naar du staar op, betegn dig med Korsets Tegn og bed et Fadervor, og bed Gud beskytte dig i Dagens Løb mod enhver Dødssynd. Staa ikke op som en Ko og som et Stykke Kvæg, der ikke velsigner sig.«^{*)}

I en noget senere Tid krævede *Corner*, at man straks om Morgenen skulde velsigne sig: »Naar du staar op, saa tag din Herres Skjold i Haanden; bær det hellige Kors i dine Hænder og bortjag med det alle Fristelser. Sig andægtig baade med Hjærte og Mund: I Guds Navn! og velsign dig.«^{**)}

Længe i Forvejen havde den hellige *Birgitta* givet sin anden Søn, Birger, det Raad, at han skulde velsigne sig straks om Morgenen, naar han stod op, med Korsets hellige Tegn. Af en fornem engelsk Dreng -- forøvrigt ogsaa af andre -- forlangte man tre Korstegn. *Wimpfeling* vilde ikke give egentlige religiøse Leveregler, men heller ikke han kan undlade at fordre Betegnelsen med Korsets Tegn som hver Dags første Gerning: »Staa itide op om Morgenen,

*) Hos *Hasak* s. St. S. 14 f.

***) Hos *Kehrein*, die ältesten katholischen Gesangbücher (Würzburg 1859) I. 113 f., hvor Digtet har følgende Ordlyd:

»Vnd wenn du dich auffrichten wilt,
Nimb inn dein Hand des Herren Schildt.
Das Heilig Creutz inn Händen trag,
All Anfechtung damit ab schlag.
Mit Hertz vnd Mundt andächtigt sprich:
Im namen Gotts: vnd segne dich.«

Da *Corner* ikke blot har digtet, men ogsaa samlet aandelige Sange i den første Halvdel af det 16. Aarhundrede, er det ikke umuligt, at disse Vers stamme fra Middelalderen; under alle Omstændigheder ere de digtede i dens Aand.

betegn dig med Korsets Tegn, klæd dig paa, vask dig og aftør dine Hænder.«)*

(Fortsættes.)

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Da rejste Candidus sig.

»Min Kejser,« sagde han, »tilgiv den yngste blandt dine Krigsfolk, at han taler et Ord med i denne Sag. Hvis det var Tilfældet, at du vilde drage mod Rom for at hævne en dig personlig tilføjet Fornærmelse, saa vilde Gud ikke synes om det Blod, der vilde blive udgydt i den Anledning. Men naar du gør det for at irelse Byen fra en Barbars ryggesløse Tyranni, for at forsvare Uskyld og Dyd mod himmelraabende Uretfærdighed og for at give det romerske Folk Ro og Frihed i Stedet for et nedværdigende Slaveri, saa vil Gud velsigne vore Vaaben, og du vil, foruden Berømmelsen som Sejrherr, tillige erhverve den endnu skønnere Berømmelse som Fædrelandets Fader.«

Gordianus tilkastede den dristige Centurion et Blik fuldt af glødende Had; han vidste, at Candidus var Kristen og foragtede alle Orakler og Offerskuer.

»Ved Wodan! Visdommen hører Ungdommen til!« udbrød Eroc, der hidtil havde haft ondt ved at bekæmpe sin Utaalmodighed. »Hører du ikke Soldaternes Larmen, som bliver stærkere og stærkere, Imperator? Det er ogsaa en Røst fra Guderne. Og, hvis du synes om det, vil jeg sende

*) Acta Sanct. (Bolland.) Octobris, Tom. IV. pag. 387; *Bridgett*, C. SS. R. Unserer L. Frau Mitgift. (oversat af Dhan) S. 162; *Knepper*, Jak. Wimpfeling S. 128.

Bud efter en af vort Lands kloge Koner, der har ligesaa god Forbindelse med de himmelske Magter, som dine egne Præster — saa kan vi jo ogsaa gennem hende spørge om Gudernes Villie.«

Tribunen Artemius, hvis rolige og betænksomme Raad Constantin især satte Pris paa, gav ogsaa den unge Centurion Rel. Men den største Del af Forsamlingen, især de ældre Generaler, ansaa det dog for betænkeligt at begynde et Felttog under ugunstige Tegn, da Kejseren let kunde komme til at sætte baade Land og Liv til. Hvert Øjeblik blev Forhandlingerne i Krigsraadet hidsigere og hidsigere, og Constantin, der vidste, at han kun kunde vente et lykkeligt Udfald, naar Hæren var enig og fuld af Begejstring, var lige ved at slutte Diskussionen med den Erklæring, at han vilde bøje sig for Gudernes Villie, da en Soldat, i stor Ophidselse, styrtede ind i Kejserens Telt og raabte: »Kom dog ud og se det mærkelige Billede, der er tegnet paa Himlen.»

Alle skyndte sig udenfor.

Det var en ubeskrivelig Bevægelse, der havde grebet alle de Krigsfolk, som var forsamlede udenfor Kejserens Telt. Nogle havde kastet sig paa Knæ og bad med opløftede Hænder; andre faldt ned for Constantins Fødder og tiljublede ham Sejrsraab; atter andre stod ganske stille og stirrede i ærefrygtsfuld Tavshed paa det vidunderlige Skue.

Under Solens Skive, der nærmede sig sin Nedgang, stod *to sammenslyngede Bogstaver i en stor og straalende Lysglans*, og udenom disse kunde man tydeligt læse følgende Indskrift paa Græsk:

EN TOYTΩ NIKΑ

Ved dette skal du sejre.

Da Candidus saa denne Aabenbaring fra Himlen, sank han paa Knæ, udbredte sine Arme og udbrød med Taarer i Øjnene:

»Vær hilset du ophøjede Tegn fra min Herre, du vort

eneste Haab; naar du lyser for os, hv \ddot{O} kan da være os imod?»

Saa rejste han sig og sagde i overstrømmende salig Glæde til Constantin, der stum og forbauset hele Tiden havde holdt sine Øjne ufravendt fæstet paa Aabenbaringen:

»Ja, min Kejser, ved dette Tegn skal du sejre; det er ikke Menneskemund, men Himlen selv, som lover dig det. Se, Afgrundens Dæmoner bæve for dette Tegn: Dine Fjender vil ogsaa afmægtige styrte til Jorden foran det.«

»Jeg ser nok,« svarede Constantin, som betragtede Fænomenet i dyb Eftertanke, »at Tegnet bestaar af to sammenslyngede Bogstaver, Chi (X) og Rho, (P) men jeg spørger forgæves mig selv om, hvad dette Monogram skal betyde.«

Candidus skulde lige til at give Tegnet dets kristelige Udtydning, da Gordianus kom ham i Forkøbet.

»Guddommelige Hersker,« sagde han med kraftig Røst, for at alle de omkringstaaende skulde høre ham, »efter Tegnetyderiets almindelige Regler ophæver det højere Orakel det mindre, altsaa i dette Tilfælde Tegnet fra Himlen det, der viste sig ved Undersøgelsen af Dyrenes Indvolde. Du er Gudernes erklærede Yndling; thi de have været i Stand til at gøre fjendtlige Dæmoners onde Anslag til Skamme og ophæve de ugunstige Tegn ved selv at sætte dette lysende Syn paa Himlen; thi *dette* er deres Udtydning og Forklaring: Den store *Mithras*, hvem saavel du, som hele din Hær tilbeder som *sol invictus*, skal være dit Tegn og din Fører. De sammenslyngede Bogstaver er de to Konsonanter af Ordet »XAIPE«, »hil dig«, men dette Ord maa sammenfattes som en Tankeforbindelse med de to andre Ord »*sol invictus*«. Vælger du altsaa *Mithras*, den uovervindelige Solgud til din Leder, saa vil du vinde herlig Sejr og al mulig Lykke.«

Efter at have sagt disse Ord tilkastede Gordianus Candidus et vredt Sideblik, og der spillede et triumferende Smil om hans Læber, da han saa, hvor glade de Generaler, der

stod omkring, blev, da de hørte denne Forandring i Tegnsudlæggelsen. De udraabte nemlig i frydefuld Begejstring: »*Omen accipimus*«, vi tager imod det gode Varsel, Mithras skal føre os til Sejr!»

Men medens dette Raab nu forplantede sig ud over hele Hæren og Tusinder af Struber i Henrykkelse gentog Ordene: »*Omen accipimus*, til Rom, til Rom!» stod Constantin i Tanker alene for sig selv og kunde ikke bestemme sig til, hvad han skulde gøre.

Præsternes Udtydning tilfredsstillede ham ikke; hans Blik hvilede tvivlende og spørgende paa de to sammenslyngede Bogstaver, som lyste over Solen. Nej, det var ikke Solen selv men Tegnet over den, hvortil Ordene »Ved dette skal du sejre«, hentydede.

Den gamle Eroc, som kun havde forstaaet ganske lidt af Gordianuses Forklaring, da Græsk i endnu højere Grad end Latin var hans svage Side, betragtede eftertænksomt det vidunderlige Syn og ønskede at han havde en af sine gamle Druidepræster hos sig, som kunde give ham en bedre Udtydning af de hemmelighedsfulde Runer.

Candidus, som nøje havde iagttaget Kejseren, gættede dennes Tanker; han traadte dristigt hen til ham og tog en *tessera*, et kristent Kendetegn, hvori de samme to sammenslyngede Bogstaver var indgraverede, frem fra Brystet. I det han viste Constantin den, sagde han:

»Min Kejser! For os Kristne er dette Tegn ikke fremmed: det er nemlig de to sammenslyngede Begyndelsesbogstaver af det græske Ord XPICTOC, Kristus. Vi Kristne skriver dette paa vore kæres Gravstene for at udtrykke at de har overvundet Døden i Troen paa Kristus, Guds Søn, og er indgaaet til den evige Hvile. I vore hellige Skrifter bliver Kristus kaldt Retfærdighedens *Sol*. Da han viste sig i himmelsk Forklaring for sine Disciple paa Bjærget Thabor, lyste hans Ansigt som *Solen*. Efter den hellige Sangers Ord er hans Trone som *Solen* foran Guds Aasyn. Hvad skulde vel ogsaa,« tilføjede Candidus spot-

tende, »XAIPE«, vær hilset, have at gøre med Solen og dette vidunderlige Skrifteegn paa Himlen? Det er et Ord, som Papegøjerne i Husene raabe til enhver, der træder ind ad Døren.«

Den unge Mands Forklaring fandt kun ringe Bifald hos Feltherrerne; mange rystede paa Hovedet af ham, og alles Øjne var rettede mod Kejseren, idet de var spændt paa at høre hans Svar.

»Skal det være Kristi, din Guds Navnetræk?« spurgte Constantin og rynkede Panden.

Derpaa hensank han paa ny i dyb Grublen.

Det var altsaa hverken Mithras, Jupiter eller Mars, hvem de romerske Hære indtil denne Dag havde paakaldt, for hvem der var oprejst Altre, og som deres Fædre, som de selv, havde tilskrevet deres berømmelige krigerske Bedrifter, men det var de Kristnes Gud, mod hvem Diokletian havde udstedt de blodigste Edikter, mod hvis Tilhængere Østens Kejsere endnu rasede med Ild og Sværd, og paa hvem den største Del af Hæren ikke troede, — det var ham, Constantin skulde sætte sit Haab om Sejr til!

Han hævede paa ny sit Blik eftertænksomt mod den lysende Aabenbaring: Gordianuses Udtydning havde ikke tilfredsstillet ham, han syntes heller ikke om Candiduses; skulde der ikke kunne findes en tredie og bedre Forklaring? — Men jo længere hans Øjne var fæstede paa Tegnet, desto mere indtrængende lød en Stemme i hans Indre: tro dog den unge Mands Ord og tvivl ikke!

»Og paa hvilken Maade fortræffelige Centurion,« spurgte han, skal dette Tegn føre os til Sejr?«

»Min Kejser!« svarede Candidus, »hidtil har Ørnen været det Tegn, hvorunder Legionerne er dragne i Kampen. Lad nu dette Kristi Navnetræk blive sat paa en Fane, og blive baaren forrest i Hæren. Det er det, Omskriften befaler, og under dette Felttegn vil du sejre. Saa har jeg en Gunst at bede dig om — den største, du kan vise mig, — overlad saa denne Fane i mine Hænder. Jeg skal bære den

i ethvert Slag foran dine Legioner i den tætteste Kamptummel og du kan være sikker paa, at Maxentiuses Ørne vil blive til fejge Høns i Nærværelse af Kristi Tegn, og Høgen skal slaa ned iblandt dem.«

Den ridderlige unge Mands Øjne lyste af hellig Begejstring. Hans Tale aandede en saa fast Overbevisning og en saadan Sejrsvished, at Constantin ikke kunde andet end lade sig paavirke deraf. Men den unge Kejser stod endnu Kristendommen fjern, skønt hans Moder, Helena, var Kristen, og Hensynet til Legionerne, der tilbad Afguderne og blandt dem især Mithras, syntes ham for tvingende til at han saaledes uden videre turde sætte den kristne Guds Navn i Spidsen for sit Foretagende.

Den gamle Eroc gjorde Udslaget.

»Min Kejser,« sagde han, »lad nu disse Runer betyde hvad de vil. Centurionens Raad at sætte dem paa Legionernes Krigsfane synes jeg ganske udmærket om. I denne Aabenbaring har vi et himmelsk Tegn, som lover os Sejr: hvad kan vi forlange mere? Forresten har jo enhver Lov til at udtyde det, som han selv finder for godt!«

I religiøse Spørgsmaal hyldede Constantin den Grundsatning, at enhver, ligesaavel som han selv, maatte have sin egen personlige Mening; af denne Grund tiltalte den gamles Forslag ham ogsaa i høj Grad. Tillige sagde hans skarpe Forstand ham, at et nyt Hærbanner, som bestandigt kunde erindre Soldaterne om det vidunderlige Himmeltegn, vilde opflamme deres Kampmod i den kommende Krig. Han betragtede en Gang endnu de sammenslyngede Bogstaver, fast besluttet paa at kaste Terningerne med Hensyn til den betydningsfulde Afgørelse, han nu skulde træffe, og traadte frem paa Kanten af den Høj, hvorpaa Kejserteltet var rejst, for at forkynde Soldaterne sin endelige Bestemmelse.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— o —

København. (Antonius.) Den katholske Afholdsforening »*St. Johannes Broderskab*« holdt sidste Søndag i det gamle Aar *Julefest med Juletræ* for Børnene i Lokalet Bredgade 67, der i Dagens Anledning var festlig smykket med Flag og Gran. For Enden af Salen paraderede den af den højærværdigste Biskop til Broderskabet skænkede smukke Fane og midt paa Gulvet knejsede et mægtigt Juletræ aldeles overlæsset med Pynt og Lys.

Kl. 7¹/₂ aabnedes Festen i Overensstemmelse med Rituale med Afsyngelsen af Broderskabets smukke Sang: »Fast skal mit Afholdsløfte staa«, og, efter at de sædvanlige Bønner vare læste, bød Præfekten, Hr. Sekretær *Aug. Høhling*, »Velkommen« og mindede tillige de Tilstedeværende om, at det var første Gang, at en katholsk Afholdsforening kunde byde til Juletræ. Han sluttede omtrent saaledes: »Som vor h. Skytspatron Johannes den Døber havde til Opgave at »berede Herren Vejen« og at »rette det, som var kroget«, saaledes har »St. Johannes Broderskab« ogsaa til Opgave i alt sit Arbejde »at berede Herren Vejen«, at gøre Hjærterne tilgængelige for Herrens Komme og for det Fredsbudskab, som han har bragt, idet vi af al Magt søger at bekæmpe Misbrugen af de spirituøse Drikke, som desværre saa ofte lukke Hjærterne for den sande Fred. Arbejde vi saaledes i Johannes den Døbers Aand, da tør vi ogsaa tro paa, at vor Gerning vil bidrage sit til, at mange Mennesker med Jubel og Glæde kunne istemme Englenes Lovsang: »Ære være Gud i det Høje og Fred paa Jorden med de Mennesker, som have en god Villie.« —

Julelysene bleve derefter tændte og under Afsyngelsen af »Helligste Nat« marscherede Børnene om Træet, for tilsidst at samle sig om Talerstolen, hvorfra højærv. Pastor *Esser* holdt Juletaalen for Børnene. Efterat der derefter af Præfekten var læst et Par Eventyr for Børnene, trakteredes disse

med Chokolade og Kager, og hver fik en stor Pose med Godter og et Stykke Legetøj. Den overmaade vellykkede Fest sluttedes Kl. c. 11 af Præfekten, efterat Børnene i nogen Tid havde danset om Juletræet, pyntede med Papirshatte i alle mulige Farver og under Afsyngelsen af forskellige Julesange og Lege. Saavel Bestyrelsen som den ihærdige Festkomité, hvis Formand Hr. Stauning var, fortjener Tak for den smukke Fest. Denne Tak har de forøvrigt sikkert faaet ved at høre de nogle og 40 Børn juble og ved at se deres glade Ansigter. Omtrent 30 Voxne vare tilstede for at se paa Børnefesten, og foruden Hr. Pastor Esser, bærede Sognepræsten, Hr. Pastor Braun samt Redemptoristpater Wenig fra Amager Festen med deres Nærværelse. Som Kuriosum kan anføres, at katholske Børn helt ude fra Kastrop vare mødte til Julefesten.

— (M.) Søndag den 28. December afholdt *Unio* sin aarlige Julefest for Voxne og Børn i Citys Lokale. Det skal straks siges, at Festen blev overordentlig vellykket. Man kunde paa de glade Ansigter sé, at baade Børn, Medlemmer og Besøgende morede sig godt. Bestyrelsen havde da ogsaa gjort, hvad den formaaede, for at bringe en rigtig hyggelig Familie-Julefest istand. Gennem et af de forreste Lokaler var der af Guirlander, Sløjfer og Flag dannet en lang Allé, som Deltagerne passerede for at naa til Lokalet med det pyntede Juletræ. Foran dette var anbragt en Granskov, hvori et Barn omgivet af fire Engle fremsagde en i Dagens Anledning forfattet Prolog. Efter Prologen sang og dansede man omkring Træet og endelig blev dette plyndret for alle sine herlige Sager. Medens Børnene trakteredes med Chokolade og Kager, fordelte Unios Festkomité-Damer Poser til de Voksne, og der kom nu alskens Ting frem af Poserne, saasom Klapperter, Fløjter, Spejle, Huer etc. etc., altsammen Smaasager, som i høj Grad fornøjede og højnede Stemningen. Som sidste Overraskelse blev det største Lokale ryddet, Gulvet dækket med Tæpper, og én for én blev hele Selskabet under Klangen af Ariston-Musik placeret paa Gulvet, hvor der serveredes varme Æbleskiver og Punsch. Tilslutningen var over-

ordentlig stor. Unio staar nu i fuld Blomst. Siden Foraaret ere atter 10 nye Medlemmer blevne optagne; men der er indenfor Unios Rammer Plads for langt flere, og Unio, den eneste selskabelige Forening i vor Menighed, hvis Formaal som bekendt er, ved selskabelige Sammenkomster at knytte de forskellige Menighedsmedlemmer fastere til hinanden, bringes ved denne Lejlighed atter i Menighedens Erindring. Anmodning om Optagelse i Foreningen skér ved Henvendelse til Foreningens Formand, Hr. Grosserer Albert Hitzinger, Sølvgade 84, eller til et af de øvrige Bestyrelsesmedlemmer, som træffes hver Tirsdag Aften i Foreningens Lokale, Citys Lokale, Citygade.

Allerede nu henledes Opmærksomheden paa, at Foreningen Fastelavnssøndag agter at afholde Karneval i Citys store Festlokaler. Det er første Gang der her i Byen fra katholsk Side arrangeres en rigtig Karnevalsfest saaledes, som denne Fest udfolder sig i katholske Lande. Det er Bestyrelsens Ønske og Haab, at ikke alene Unios Medlemmer, men saamange Menighedsmedlemmer som muligt, ville deltage i denne Fest. Der vil fra Bestyrelsens Side blive gjort alt for at gøre denne Fest saa tiltrækkende og fornøjelig som mulig. Program, Billetpriser og Billetsalgsteder ville senere blive bekendtgjorte her i Bladet. Paa Grund af Forberedelser til denne Fest vil den til Slutningen af Januar fastsatte musikalske Festsaften blive udsat til April Maaned.

Svendborg. (F.) Længe før Jul, skrives der til os fra Svendborg, har der været Liv og Røre i den lierværende St. Knuds Menighed. Dette gælder først om Sangerne, som i Øjeblikket, under Hr. Lærer Holst's Ledelse, danne et firstemmigt blandet Kor, som er blevet forøget med flere nye Stemmer. Dets Medlemmer fortjene uden Tvivl en særlig Tak for deres udholdende Deltagelse i Sangøvelserne Uge efter Uge. Ved Siden af flere firstemmige Sange er der bleven indøvet en ny firstemmig Messe af Mitterer, som udførtes smukt under Højmessens første Juledag.

Men ogsaa i Henseende til Skolebørnenes Juletræ har en stor Del af Menighedens Damer og Herrer været i travl Virksomhed for at glæde Børnene. Mandag den 29. Decbr. samledes Børnene i Skolen omkring Juletræet, ved hvilken Lejlighed Læreren holdt en Tale til Forældrene og Børnene. I et tilstødende Lokale var opstillet en større Krybbe, som oplyst med bengalsk Lys tog sig særdeles nydelig ud. I Forbindelse med denne Krybbe var tillige arrangeret et lille

Hyrdespil i tre Tableauer af Drengene og Piger; ved Juletræet blev der ogsaa fremsagt forskellige smukke Vers. Der uddeltes en stor Mængde Julegaver, navnlig bestaaende af Beklædningsgenstande samt Skolesager, takket være Hr. Pastor Pohls Velvillie og fremfor alt Baronesse P. Rosenørn-Lehn, som ved enhver Lejlighed viser stor Offervillighed og navnlig i Anledning af Julen havde opbudt alt, for at glæde Børnenes Hjærter. —

Mandag den 5. Januar holdt den herværende *Afholdsforening* sin Fødselsdag i Skolelokalet, der i Dagens Anledning var smukt prydet med en stor Mængde Flag, blandt hvilke saas Afholdsforeningens store smukke Silkefane med forgyldt Indskrift. Formanden, Hr. Jørgensen, bød »Velkommen« og talte smukt i Anledning af Fødselsdagen. I et længere Foredrag omtalte derpaa Hr. Lærer Holst Skadeligheden af spirituøse Drikke baade for det enkelte Individ og hele Nationens Vedkommende. Efter Foredraget serveredes med Chokolade, Kaffe og Kager, og en Mængde Skaaler bleve holdte. Der herskede i Aftenens Løb den glædestemning, som vidnede om, at man for at opnaa den ikke behøvede at ty til spirituøse Drikke. Afholdssagen leve!

Vi benytte Lejligheden til at minde om, at vor højærværdige Sognepræst, Hr. Pastor *Pohl*, i Løbet af dette Foraar kan fejre sit *25aarige Præstjubilæum*, hvortil Menigheden allerede nu forbereder sig saa smaat.

Dingelstädt i Thüringen. (P.) Den 18. December døde dette Steds katholske Sognepræst *Anton Thraen*, 60 Aar gammel. Ved Siden af sin gejstlige Virksomhed beskæftigede han sig til Stadighed med astronomiske Beregninger og var velkendt i den astronomiske Verden. Det skyldes saaledes hans Beregninger, at en af *Wolf* i Heidelberg i 1884 opdagede Komet blev genfundet i 1891 og derved indlemmet i Listen over kendte periodiske Kometer, der for Tiden omfatter 18 Numre. Hans videnskabelige Fortjener skaffede ham Ridderkorset af den røde Ørns IV. Klasse. Meddelelsen af disse Linier, der tidligere havde korresponderet med ham, men først sidste Sommer havde gjort hans personlige Bekendtskab paa Astronommødet i Göttingen, modtog faa Dage før hans Død hans Portrait med et Par Linier fra ham, i hvilke han meddelte, at han var opgivet af Lægerne og snart vilde dø. R. I. P.

S.J.G. Mandag den 12. Januar, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder St. Josefs Gilde alm. Møde for alle Br. i Forsamlingslokalet, Bredgade 67.

Pladsen som **Kirke- og Skolebetjent** samt **Gaardmand** ved Ejendommene i Bredgade 67 & 69 bliver ledig til April Flyttedag. Lønnen andrager c. 100 Kr. om Maanedens foruden fri Bolig. **Skriftlig Ansøgning** stiles til **Forstanderskabet for St. Ansgars Menighed** og indgives inden 1. Februar til Hr. Murmester **A. V. Günther, Bangertsgade 11, Villaen**, hos hvem ogsaa nærmere Oplysninger om Pladsen erholdes. Træffes bedst Kl. 8—10 og Kl. 5—8.

Forstanderskabet.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 11. Januar. 1. **Søndag e. H. 3. K.** — 12. **M.** Oktavdag. — 13. **Ti.** Oktav af Hellig tre Kongers Fest. — 14. **O.** Hilarius, Biskop og Kirkelærer. — 15. **To.** Paulus, Eneboer. — 16. **F.** Marcellus, Pave og Mart. — 17. **L.** Antonius, Eneboer og Abbed.

Søndag den 18. Januar. 2. **Søndag e. H. 3. K.** Jesu Navnefest.

Mariakongregationen for Ynglinge holder det første Møde i Aar Mandag den 12. Januar. — Den første **Fælleskommunion** i Aar holdes i Jesu Hjerte Kirke Søndag den 18. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Mariakongregationen for Mænd genoptager sine ugentlige Møder Torsdag den 15. Januar Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften i Jesu Hjerte Kirke.

Kalenderen er udkommen og faas hos Jos. L. Hoffmann, Købmagergade 48 og ved Kirkerne. Pris 25 Øre. 1903.
I Fredericia hos Boghandler Wenk.

Prisen, som forrige Aar var 20 Øre, er paa Grund af Stempelforhøjelse i Aar 25 Øre.

Obs. Prisen for Annoncer er for Fremtiden **15 Øre** pr. Petitolinie. Opmærksomheden henledes paa, at **private** Annoncer alene modtages hos Hr. Kand. **Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48**, hvor de maa være indleverede **senest Onsdag Morgen** for at komme samme Uge i Bladet. — Direkte til Redaktionen sendes alene kirkelige og Forenings-Annoncer, som maa være Redaktionen i Hænde **senest Onsdag Aften**. Da betalte Annoncer altid sættes **før** „Kirkelig Kalender“, kan Redaktionen ikke indestaa for, at de staa paa Bladets sidste Side. For at undgaa Misforstaaelser, som ere naaede til Redaktionens Kundskab, tilføje vi, at Bladet udgives af Ansgariusforeningen og at Redaktøren ikke har nogensomhelst Indtægt af Bladet.

Andr. Johansen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petillinen. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 3.

Søndagen den 18. Januar.

1903.

Indhold: Gaadens Løsning. — Korstegnet i Middelalderen. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet: København. Stockholm. — Bekendtgørelser.

Gaadens Løsning.

—o—

Fra Tid til anden — i den senere Tid hyppigere end før — ser man lutherske Præster her i Landet optræde og lægge Hovedet i Blød for at udfinde, hvorledes det dog er muligt, at »Papismen« kan have Fremgang i det danske Folk. Den gængse Løsning af denne Gaade lyder: Proselyterne købes. Saaledes ogsaa Pastor *Madsen* i »Annexet« for 15. Oktober 1902 og 1. Januar 1903, men dog med den Forskel, at han i førstnævnte Nummer fremsætter denne Løsning uden Indskrænkning, medens han i sidste Nummer overfor Cand. *Niels Hansen* er nødt til at flygte til Udlandet med sin Paastand, da man jo her i Landet vist er lidt forsigtigere, som han naadig indrømmer. Han nærer naturligvis det sikre Haab om, at ingen Dansker vil være saa nysgerrig nærmere at spørge sig for i Udlandet, om Protestanterne dør ikke købes til at blive Katholiker.

Men nu kommer en anden, — Pastor *F. Fenger*, i »Dansk Kirketidende« for 11. Januar. Han paastaar først omtrent det samme: ». . . en Del fattige Folk vindes ved Almisser, og enkelte Adelsmænd tilkøber sig en rolig Samvittighed (!) ved at betale rundeligt til den romerske Kirkes Udbredelse.« Men Pastor Fenger er dog saa fornuftig at tilføje, at det »har ikke meget at betyde. Det er en haabløs Sag at købe Folk til en religiøs Overbevisning . . .« Det mene vi Katholiker jo ogsaa: en *købt* Katholik vilde jo være en daarlig Akquisition; derfor købe vi heller ingen. — »Men,« fortsætter Pastor Fenger, »det hænder ogsaa, at aandeligt udviklede Folk, som nyder almindelig Agtelse og som ellers tænker baade skarpt og klart, gaar over til Papismen. — Hvoraf kommer det? — For mange staar den Slags Overgange som en fuldstændig Gaade.«

Ja, nu er Gaaden der igen! Men førend Hr. F. skrider til dens Løsning, fremsætter han paa sædvanlig Maade, d. e. uden Bevis, nogle utrolige Ting om »den papistiske Overtro,« — Ting, der gør Gaaden ydermere uløselig. Han kan eller vil heller ikke sige os Navnet paa den katolske Biskop, som skal have udtalt, at han vilde stemme for, at man skulde bibeholde den »højtidelige' Handling« ved den h. Januarius' Mirakel i Neapel, »selv om det skulde vise sig, at det hele var et Bedrag.« Saa følger et prægtigt Eksempel paa, hvorledes lutherske Præster kunne arbejde for at uddybe Kløften mellem Protestantismen og Katholicismen i Stedet for at bidrage til, »at alle maa være eet:« »Den protestantiske Tankegang,« mener Hr. Fenger, »er det modsatte. Er det Løgn og Bedrageri, saa maa det afskaffes« (som om vi Katholiker ikke var af samme Mening!); »men selv om det virkelig er Tilfældet, at Martyrens Blod bliver levende paa hans Dødsdag, saa kan det ikke hjælpe os. Det er Jesu Blod, der er flydt for vor Skyld, som renses os fra al Synd; Martyrblod tror vi ikke paa.« Enhver, som kun har et Gran af Logik i Hovedet, maa af disse Ord slutte, at vi Katholiker tro, at Martyrblod kan rense os fra

Synd: en snedig Maade at forvrænge vor Tro paa, og ligefrem utroligt hos en theologisk dannet Mand! Men siden De, Hr. Pastor, anstiller Dem saa uvidende om katholsk Tro og Tænkemaade, skal jeg i faa Ord sige Dem, hvad den h. Januarius' Mirakel betyder for os. Miraklet er nemlig ikke andet end et Tegn fra Gud paa, at Han har Velbehag i Helgenens hellige Liv og heltemodige Død, og en Opmuntring for os til at efterligne hans Dyder. Det er ogsaa for os kun Jesu Blod, der renser os fra alle Synder.

Saa kommer Pastor Fenger endelig til Gaadens Løsning: „ . . . der findes her (i Danmark), som overalt, Mennesker med pint Samvittighed, Mennesker, der trænger til at lette deres Hjærter overfor et kærligt Menneske, som indgyder Tillid, om hvem man for det første har den Overbevisning, at han vil bevare ubrødelig Tavshed med, hvad man betror ham, og dernæst, at han har aandelig Myndighed til at give klar og rolig Besked om, hvad man skal gøre for at blive salig.« — Ja, det er Skriftemaalet, som efter Hr. Fenger's Mening er Hovedgrunden til, at ogsaa Folk, som »tænker baade skarpt og klart, gaar over til Papismen.« Hans Artikel bærer ogsaa Overskriften: »*Skriftebørn og Skriftefædre*«, og naar vi se bort fra, at han altid fremhæver, »hvilken forfærdelig Misbrug der gøres i den romerske Kirke netop af Skriftemaalet« (der kan jo ikke ventes andet af en Mand, som uden personlig Erfaring i den Sag kun holder sig til de gamle Bagvaskelser), forsvarer han det lønlige Skriftemaal paa en ganske tiltalende Maade og betegner aabent Mangelen paa Sjælesorg og Forsømmelsen af Skriftemaalet som »et svagt Punkt« i det lutherske Kirkesamfund.

Men der er dog en Hage ved Pastor Fengers Opfordring til at gøre Brug af det lønlige Skriftemaal. Det er jo efter hans egen Indrømmelse ikke nok, at man kan være overbevist om Skriftefaderens (eller »Skriftemoderens« — thi Hr. F. tillader ogsaa Kvinder at høre Skrifte) ubrødelige Tavshed, men denne skal ogsaa have »aandelig Myn-

dighed«. Hvor er imidlertid i den lutherske Kirke denne Myndighed? Christus har jo kun til Apostlene, men ikke til *alle* Disciplene sagt: »Hvem I forlade Synderne« o. s. v. Hvis det er Skriftemaalet, som drager ogsaa »aandeligt udviklede Folk« over til den katolske Kirke, saa er det ikke blot, fordi »den romerske Skriftefader har studeret sit Fag«, som Pastor Fenger udtrykker sig, men frem for alt den overnaturlige, fra Apostlene nedarvede Myndighed, paa Grnd af hvilken han *virkelig kan* forlade Synder.

Vilde man iøvrigt spørge Konvertiterne, hvorfor de ere gaaet over, saa vilde de færreste svare, at det var for Skriftemaalets Skyld. Nej, bortset fra, hvad der kan have givet *Anledning* til den første velvillige Eftertanke over Katholicismen, er den egentlige *Grund*, næst efter selve Guds Naade, Erkendelsen af, at Protestantismen, uden levende Avtoritet i Trossager, svæver i Luften, og Overbevisningen om, at kun den katolske Kirke har bevaret den guddommelige Myndighed, som efter Christi Anordning fra Petrus og de andre Apostle skulde nedarves til Paverne, Biskopperne og Præsterne indtil Verdens Ende.

Ja, Hr. Pastor, Gaadens Løsning findes i de Ord: »Il faut une autorité« (Der trænges til en Myndighed), som De jo anfører, men ikke værdsætter.

P. G. Schmiderer.

Korstegnet i Middelalderen.

Af Pastor Wilhelm Schmitz.

—0—

(Fortsat.)

Med Korstegnet forbandtes i Middelalderen, ligesom i vore Dage, sædvanligvis de Ord, med hvilke vor guddommelige Frelser vilde, at Daaben skulde meddeles, nemlig Ordene: »I Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn. Amen.« Undertiden forbandt man dog dengang ogsaa

andre Ord med Korsets hellige Tegn. Saaledes gav den h. Birgitta sin Søn det Raad, at han, naar han anden Gang betegnede sig med Korsets Tegn, skulde sige Ordene: »Jesus af Nazareth, Jødernes Konge.« Man finder de samme Ord satte i Forbindelse med Korstegnet i et Haandskrift fra det 15. Aarhundrede i Nationalbibliotheket i Paris. Her siges der: »Naar du staar op om Morgen, saa betegn dig tre Gange med Korsets Tegn og sig tillige de Ord, som stode skrevne ovenover Forløserens Hoved paa hans bitre Lidelses Dag: Jesus af Nazareth, Jødernes Konge, — formedelst disse Sejrsord forbarm dig over os, o Herre!«*)

Tilføjelsen af disse Ord med en Slags Forklaring af dem og en Anraabelse viser, at man anbefalede de Troende at tilføje mindre Bønner til Korstegnet. Vi høre jo ogsaa, at Nider raader Lægfolk, at føje et Fader vor til Korstegnet. I en tysk Bønnebg, hvis lange Titel lyder saaledes: »En saare nyttig og trøstefuld lille Bog for Alle, som frygte Gud og gærne ville være ham til Behag«, læse vi: »Naar et Menneske staar op om Morgen, skal han betegne sig med Korsets hellige Tegn og sige: Ved Korsets hellige Tegn frels mig, o Herre Jesus Kristus, i Dag og altid fra alle mine Fjender. Amen.«**)

En lille Morgenbøn kunde ogsaa passende føjes til Korstegnet. Allerede før Normannernes Indfald og sandsynligvis ogsaa endnu senere bad man om Morgen saaledes:

»Maatte Kraften fra dit hellige Kors, jeg beder dig, o Herre, gaa foran mig og ledsage mig i Dagens Løb, hvor jeg end maatte befinde mig. Før mig i din Barmhjertighed i Dag saaledes, at min Fjende ikke maa finde hos mig noget, som er hans, men alene det, som er dit. Men skulde der paa Grund af min Svaghed dog findes noget Syndigt hos mig, maatte din kærlighedsfulde Godhed da

*) Meddelt af *Léon Gautier*, *Choix de prières d'après les manuscrits du IX. au XVII. siècle.* (6. édition) pag. 6.

***) Hos Hasak s. St. S. 339.

hurtigst udslette det. Maatte din hellige Engel beskytte mig og føre mig trygt og uskadt indtil Aften. Amen.«

Eller ogsaa bad man følgende Bøn: »Udgyd over mig ved din Magt og ved dit hellige Kors din Velsignelse, o min Herre og Gud. Jeg bønfalder dig derom i denne Dagens første Time. Forund mig, at ved din Engels Bistand enhver af mine Handlinger, ethvert Skridt, ethvert Ord og ethvert af mine Ønsker maa være henvendte paa dig og blive fuldbyrdede efter din hellige Villie. Amen.*)

Hvilken *overnaturlig Kraft* Middelalderen tilskrev Korset og Betegnelsen med Korsets hellige Tegn kan man vel bedst lære at kende af Legenden om den h. Kristoffer, som blev saa højt æret af de Troende i Middelalderen. Den Hellige var i Folkets Øjne bleven til en Kæmpe, som medens han endnu var en Hedning, kun vilde tjene den Stærkeste. Saa begav han sig hen til en Konge, som var den Mægtigste blandt alle Mennesker, for at tjene ham. Men denne Konge var Kristen, og uaar Djævelen blev nævnet, korsede han sig. Da Kristoffer spurgte Kongen, hvorfor han gjorde dette, tilstod Kongen, at han ved Korsets Tegn vilde beskytte sig imod den onde Fjende. Djævelen var altsaa stærkere end Kongen, og derfor vilde Kristoffer træde ud af Kongens Tjeneste og ind i den onde Fjendes. Efter lang Søgen fandt Kristoffer ham endelig ude i Ørkenen i Skikkelse af en skrækkelig, sort Ridder. Saa red Kristoffer da med Satan og tjente ham. Men Korset skulde atter give ham Anvisning paa en endnu Stærkere og denne Gang paa den Allerstærkeste. Da de nemlig en Dag red henad en »bred Vej«, bøjede den Onde pludselig af og slog ind paa en »kroget Vej«. Og nu maatte ogsaa Djævelen tilstaa overfor Kristoffer: »Ved Vejen stod der et Kors, paa hvilket Kristus for dum hang. Jeg frygter saare meget for dette Tegn, og maa altid flygte for det.« Derefter tog Kristoffer Afsked med den onde Fjende og begyndte at søge efter

*) *Gasquet*, A little book of prayers — from old english sources. (London, Catholic truth Society 1900) p. 1.

Kristus. Om ham blev Kristoffer undervist af en Eneboer, som ogsaa opfordrede ham til at gøre Bod og at tjene Kristus derved, at han bar Folk over en Flod, som med rivende Hastighed flød forbi i Nærheden af Eneboerens Hytte. Saa kom en Dag et lille Barn, som vilde bæres over. Men se, Barnet blev tungere og tungere, og da Kristoffer var nærved at synke i Knæ midt ude i Strømmen, belærte Barnet ham om, at han nu bar paa sine Skuldre Jesus Kristus, som selv vilde døbe ham herude i Floden. Kristoffer blev opfyldt af stor Anger og af Kærlighed til den almægtige Gud og blev senere den hellige Martyr, som holdes i Ære af Kirken.*)

Den samme levende Tro paa Korstegnets overnaturlige Kraft, som den møder os i denne Legende om den h. Kristoffer, giver sig ogsaa tilkende i meget andet i Middelalderen. Saaledes se vi det navnlig i den saare hyppige Skik, at bede Officiet eller Dagstiderne om det h. Kors. Tilliden til Korsets og Korstegnets sejrige Kraft foranledigede fremdeles de Troende til at anbringe Kors alle Vegne. Man kunde se det paa alle Veje og Stier, og overalt havde den Vejfarende Lejlighed til at hilse det med Ærefrygt. Begav man sig uden for Byen i det Frie, kunde man rundt omkring paa Markerne se vor Forløsnings Tegn, fordi Korset tjente til at betegne de forskellige Ejendomme og Markskæl, ligesom et eller andet Kors, der var omviklet med Løv og Guirlander, fortalte om, at der her for ikke ret længe siden havde fundet en Markprocession Sted. Og kom man fra Landet tilbage til Byen, kunde man i ret mange Byer støde paa en Hellig-Korskirke eller et Hellig-Korskapel. Og traadte man ind i en eller anden Kirke, fandt man blandt de mange Altre for det meste ogsaa et Hellig-Korsalter, ligesom man ogsaa i Slutningen af Middelalderen altid saa et mægtigt Krucifix, som hang ned fra Kirkens Triumfbue.

I *Messen* betegnede Folk sig ikke blot før Oplæsning-

*) Efter »Passionale« fra Aaret 1481. Hos Hasak S. 123 ff.

gen af Evangeliet med de tre mindre Korstegn, som vi gøre det, men de gjorde ogsaa Korsets Tegn efter Oplæsningen, hvorhos der var anbefalet dem at bede en bestemt Bøn.*)

(Fortsættes.)

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Kafakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Saasnart Constantin havde givet et Tegn med Haanden og paabudt Tavshed, lagde den urolige Bevægelse blandt Soldaterne sig øjeblikkelig; alle trængte sig nærmere henimod den Plet, hvorfra han stod, for bedre at kunne opfatte ethvert af hans Ord.

Der stod han nu, den unge Kejser, foran alle sine Generaler, omstraalet af Solens sidste Lys, hvorover det hemmelighedsfulde Tegn endnu var synligt; han følte sig mægtigt greben af den Afgørelse, han havde truffet; de mørke Øjne lyste, Kinderne glødede — han stod der fuld af krigersk Kraft, en ædel, mandig Fremtoning, stor og skøn som Apollo. Med velklingende og fuldttonende Stemme henvendte han sig nu til sine Krigere:

»Soldater! I vide, hvilken Fornærmelse, der er tilføjet Eders Kejser; I ved ogsaa under hvilket utaaeligt Tyranni, Rigets Hovedstad sukker. Hvis jeg, som Eders øverste Felt herre, har tøvet saa længe med at sætte mine tapre Krigeres ædle Liv paa Spil, saa har Guddommen nu selv givet sin Villie tilkende ved hin Aabenbaring og samtidig lovet vore Vaaben Sejr. Jeg vil adlyde Vinket fra oven og tilraaber

(* Smlgn. Die Laienregel von *Engelhus*, Kap: »Wo man sich in der kercken heben sal;« hos *Langenberg*, Quellen u. Forschungen zur Gesch. d. deutschen Mystik. (Bonn 1902). S. 87; — »Seelentrost« hos Hasak S. 102.

Eder derfor: Frem mod Italien, frem mod Rom! I Stedet for Eders gamle Hærbanner, Ørnen, skal I faa et nyt, nemlig selve det himmelske Tegn, og det skal blive baaret foran Eder i ethvert Slag. Ved dette Tegn vil vi sejre, og inden en Maaned er omme staar vi udenfor Roms Porte. Imorgen tidlig, ved Dagens Frembrud, bryder vi op!«

Et umaadeligt Jubelskrig, mægtigt som Havets Brusen, steg op mod Himlen fra de Tusinder af Struber; det blandede sig med Vaabenklirren og Slag paa Skjoldene, og de nærliggende Bjerge sendte det vældige Ekko tilbage. De var alle bleven henrevne af en saadan Begejstring og Kampiver, som Constantin aldrig før havde været Vidne til, og havde han endnu for en Time siden følt sig ængstelig tilmode ved at skulle begynde denne Krig, saa var han nu bleven vis paa Sejren. Selv om han havde den dobbelte Overmagt imod sig, turde han dog gaa imod den med saa kamplystne Legioner.

Da Solen gik ned, forsvandt ogsaa det himmelske Syn med det samme, og Soldaterne skyndte sig nu til deres Telte for at gøre sig rede til Opbrudet.

Constantin lod nu straks nogle dygtige Guldsmede hente fra det nærliggende Lyon, overleverede dem en utalig Masse Guldstykker tilligemed Ædelstene og Perler, og viste dem nøje hvilken Form og Skikkelse, det nye Hærbanner skulde have. Kristi Monogram skulde i massivt Guld prange paa Spidsen af en lang Stang; uden om det en dobbelt Række Juveler, der var omgivet af en Krans af Guldeblade; Fanen, der var prydet med Perler og rigt Guldbroderi, skulde gøres fast dertil forneden ved Hjælp af en Tværstang. Neden under denne Fane anbragtes saa Keiserens Brystbillede i Form af en Medaillon; han blev afbildet som Solgud, med Hovedet omgivet af Straaler, for at der kunde blive taget behørigt Hensyn til Gordianuses Udtydning og til de af hans Soldater, der bekendte sig til Statens Religion. Dette var det nye Banner, som under Navnet *Labarum* skulde gælde som Hærens Hovedstandart.

Til at bære denne havde Kejseren udnævnt Centurionen Candidus, som jo selv havde udbedt sig denne Gunst: han havde heller ikke kunnet betro den i værdigere Hænder.

Medens nu Soldaterne, ved Nattens Komme, lejrede sig om Vagtilden og fejrede deres tilkommende Sejre ved Bægerklang og Krigssange, havde Candidus samlet en Del kristne Soldater hos sig i sit Telt for at takke Himlen for det vidunderlige Tegn: han udmalede sig i helligt Haab Korsets Triumf umiddelbart efter den blodige Forfølgelse, Constantins Omvendelse til Kristendommen og Roms og hele det romerske Verdensriges Erobring ved Evangeliets hellige Vaaben.

Men der var en Ting endnu, der fik Candiduses Hjerte til at hoppe af Glæde: det var Tanken paa hans Moder Irene. Han stod i stadig Brevveksling med hende, for hvem han nærede en saa stor, barnlig Ærefrygt, at han altid knælende læste hendes Breve, fordi han betragtede ethvert af hendes Ord, som om de kom fra en Helgens Læber. Han sendte hende alt, hvad han kunde undvære af sin Sold, og, da han blev befordret til Centurion, glædede denne Udmærkelse ham mest, fordi han derved var i Stand til at sende Moderen en rigeligere Understøttelse. Senator Paulinus havde meddelt ham, at hun befandt sig vel; hans Hjerte fyldtes af from Stolthed, da denne, skønt han var Hedning, ikke kunde finde Ord, der var stærke nok for at rose Irene, saavel for den Sjælsstyrke, hvormed hun havde baaret Mandens og Børnenes Død, som ogsaa for den Offervillighed, hun siden den Tid havde udvist i at tjene de fattige og syge. —

Candidus havde forladt det fædrene Hus, inden han endnu var kommen ud over Drengæarene, for at betræde den militære Løbebane; han havde ikke set sin Moder de sidste syv Aar, men hendes Billede stod levende for hans Sjæl, og han takkede af sit inderste Hjerte, næst Gud, hende, for at han midt under alle Fristelser, havde bevaret sin Religion og Uskyldighed. Den ædle, unge Mand udmalede

for sig, i Aanden, Gensynets Glæde, naar han turde træde frem for sin Moder som Kristi Bannerfører og knæle ned for hendes Fødder! Selv om der ogsaa med det samme kom en Tanke om hans dræbte Fader og Søskende, og for et Øjeblik kastede et Stænk af Vemod ind i hans Sjæl, der var opfyldt af den reneste Hjerteglæde: han kunde jo nu ved sin Hjemkomst, forkynde de salige hensovede, at den, for hvem de saa modigt havde lidt en pinefuld Død, havde sejret.

Der var kun en eneste, der ikke delte den almindelige Glæde i Lejren, — det var Gordianus. Han laa ensomt i sit Telt, med Hovedet støttet i den ene Haand, og den anden knyttet paa Bordet. Med mørke Miner stirrede han frem for sig og lod Bægeret med den liflige Vin og Skaalen med de kostelige Frugter staa urørt.

»Hvor latterligt bærer den dumme Dreng af en Kristenhund sig dog ad!« mumlede han fuld af Raseri og Harme, »nu skal Offerskue og Tegntyndning foragteligt kastes til Side, og i Stedet for Roms udødelige Guder, den trefold forbandede Nazareners Navn stilles i Spidsen for Legionerne! — Nej, Imperator, nej! Du skal ingenlunde sejre ved dette Tegn! Gordianus indestaar for sine Guder, og jeg vil paa Offeralterne, midt imellem dine slagne Tropper og paa selve den blodige Slagmark fejre de Eviges Triumf over Galilæeren!«

En Time senere sneg en rejseklædt Slave sig ud fra Gordianuses Telt, smuttede forsigtigt i Nattens Mørke forbi Teltene og svang sig, let som en Kat, over Palisaderne, som omgav Lejren.

Han havde faaet et Brev med sig, der var syet ind i hans Klæder, og som var adresseret til Rufus, Overbefalingsmanden for de af Maxentiuses Legioner, der var stationerede i Norditalien.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. Paa *Onsdag den 21. Januar*, den h. Agnes Fest, er det vor højærværdigste Biskops Fødselsdag. Msgr. von Euch afslutter paa denne Dag sit 69de Leveaar og tiltræder mod Guds Bistand det 70de. Samme Dag kan Biskoppen, som modtog Præstevielsens h. Sakramente den 18. Jæn. 1860, fejre den 43de Aarsdag for Frembærelsen af sit første h. Messeoffer. Vi ere uden Tvivl i Overensstemmelse med alle Danmarks Katholiker, naar vi her i Ugebladet ønske den højærværdigste Biskop til Lykke i Anledning af disse Mindedage og udtale Haabet om, at det guddommelige Forsyn endnu i mange lykkelige Aar vil bevare vor apostoliske Overhyrde til Gavn og Velsignelse for Kirken her i vort Fædreland.

— Indsamlingerne til Fødevarer til Trængende i St. Ansgars og Rosenkranskirkens Sogne i Anledning af *Julefesten* havde et særdeles smukt Resultat, for hvilket de tvende Komitéer bringe Bidragyderne deres hjærteligste Tak paa de Trængendes Vegne. I *St. Ansgars Sogn* indbragte Indsamlingen **490 Kroner**, hvorved 112 Familjer og Enligtstillede bleve hjulpne med Fødevarer for Helligdagene. Et Par trængende Familjer og nogle Gamle paa Almindeligheden modtog Gaver i kontante Penge.

Ved Indsamlingen i *Rosenkranskirkens Sogn* paa **Frederiksberg** indkom **257 Kr. 60 Øre**, hvori ogsaa er indbefattet en Gave paa *25 Kr. fra Dagmartheatrets Direktion*. 51 trængende Familjer og Enligtstillede paa Frederiksberg, Vesterbro og Amager bleve understøttede ved Hjælp af dette Beløb.

Begge Juleindsamlinger indbragte saaledes ialt **747 Kr. 60 Øre**.

Stockholm. Paa hellig tre Kongers Dag, den 6. ds., fejrede den *katholske Haandværkerforening* med stor Højtidelighed *Pave Leo XIII.s 25aarige Pavejubilæum*.

Om Formiddagen drog Medlemmerne med deres Fane i Procession ind i St. Eriks Kirken, som var smukt prydet med Grangrønt og det pavelige Vaaben, for at overvære Pontifikalmessen, under hvilken Grubers Festmesse »in honor. S. Petris« udførtes med Orkesterledsagelse; Offertorium: »Tu es Petrus« af Sciffert. Til Gudstjenesten, under hvilken »Peterspenningen« blev indsamlet, var Kirken fyldt indtil sidste Plads af Katholiker og Anderledestroende. Med »Te Deum« af Nickel og »Store Gud, vi love dig« sluttede den højtidelige Akt.

Om Aftenen forsamlede man sig i Foreningssalen, som var herligt oplyst og smykket med den h. Faders Portræt, malet af et Foreningsmedlem. Omkring Billedet, som var omgivet af Grankviste og Baand i de pavelige Farver, var anbragt fire Skjolde med Foreningens Deviser: »Religion og Dyd«, »Arbejdsomhed og Flid«, »Enighed og Kærlighed«, »Glæde og Munterhed«. Strax efter Kl. 8 indfandt den højærværdigste Biskop *Albertus* sig ledsaget af Præses og Vice-Præses. Ogsaa Pastor Moro fra Paris havde indfundet sig. Den første Tale blev holdt af Præses, Hr. Dr. theol. R. Kiesler, der skildrede Pavedømmet som den faste Klippe, paa hvilken Kirken staar og som ikke rokkes af Aarhundredernes stormfulde Hændelser. Leo XIII. havde gjort sig fortjent til den iskønne Titel »den sociale Pave« eller »Arbejderspaven«, thi aldrig havde en Pave saaledes interesseret sig for det sociale Spørgsmaal og behandlet det saa grundigt i sine Encyklikaer, som den nuværende Pave. Hans Encyklika om Arbejderspørgsmaalet »Rerum novarum« burde opslaas i enhver Arbejderforening. Efter Festtalen istemtes Pavehymnen:

Långt bort till Vatikanen,
till Tiberflodens strand,
i dag vår tanke ilar:
Ett bud från Svealand.
Kring dig, o helge fader,

År tjugufem förflutit,
se'n du till påfve krönt,
ditt offer fram har burit
Guds nåd och kärlek rönt.
Re'n syns af åldern spåren

stå folk af alla grader.	och silferkrans i håren.
Med dem ur troгна brøst	Hur' skønt i høgtidsglans
vi høja gladt vår røst:	dig pryder denna krans!
Hell, fader Leo, hell!	Hell, fader Leo, hell!

Imidlertid var Struberne blevne tørre, og et Fad ægte Münchener-»Pschorrbräu« blev aabnet og fandt god Afsætning. Senere holdt Pastor Moro en længere Tale, hvori han fremstillede Socialismens Utopier, og et Bestyrelsesmedlem, Hr. Hugo Løhnig, oplæste et af ham selv forfattet Digt, hvori skildredes de sociale Onder og Pave Leo XIII.s Arbejde for at afhjælpe dem. Det lønnedes med livligt Bifald.

Nu fandt *den højærværdigste Biskop*, at det var paa Tiden, at han, efter Præsens Opfordring, meddelte Foreningen den biskoppelige Velsignelse og sagde et Par opmuntrende Ord. Mere end alt andet, havde Medlemmernes talrige Deltagelse i Formiddagsgudstjenesten trøstet ham. Intet herligere Syn gaves der for Himlens Engle, end Synet af Mænd, som bøjede sig i Støvet for den Almægtige, Mænd, som offentlig bekendte deres Tro og bad. Saafremt den hellige Fader endnu var ilive til den Tid, og Biskoppens Helbred tillod ham at foretage sin Rejse til Rom, vilde han ogsaa tale til Paven om denne Forening. Han ønskede alle dens Medlemmer Guds Beskyttelse og Velsignelse, som navnlig var nødvendig i en Tid som denne, der gjorde det saa vanskeligt navnlig for Familiefædrene at komme frem. Knælende modtog Alle den biskoppelige Velsignelse, hvorefter den højærværdigste Biskop tog Afsked med de Forsamlede og begav sig til sin Bolig.

Nu intoneredes »St. Josef hel'ge timmerman« af Schüttky, hvorefter Præsens meddelte, at han havde modtaget tre Breve: et, som var hædrende for Foreningen, et, som var belærende, og et, som var saare behageligt. Det *hædrende* Brev var fra Kardinal-Ærkebiskoppen af Wien, Dr. Gruscha, Centralpræsens for Østerrig-Ungarn, som ønskede, at det ogsaa i det nye Aar maatte lykkes for Præsens at styre »Kolpings lille

Skib« gennem Tidens Brændinger; det *belærende* Brev fra et Foreningsmedlem i Birmingham i England, som berettede om sine Oplevelser og sine Genvordigheder for at komme frem i Verden; det *behagelige* Brev var fra en foreløbig ukendt Giver, og indeholdt en svensk Statsobligation paa 1000 (Tusinde) Kroner.

Efter at Hr. Theodor Kellner havde fremsagt et Digt, »Mutterliebe«, og Hr. E. Wählander et andet, »Weihnachtslied«, besluttedes enstemmigt at sende et Hyldings- og Lykønskningstelegram til den h. Fader. Det formuleredes saaledes (til Kardinal Rampolla): »Societas opificum Holmiensis, memores encyclicae »Rerum novarum«, sanctissimo Patri, jubilaeum ejus agentes, sensus devotionis filialis humillime deferunt.« Kiesler, Præses. (Haandværkerforeningen i Stockholm, som ihukommer Encyklikaen »Rerum novarum«, og er forsamlet for at fejre Pavejubilæet, frembærer ydmygt overfor den h. Fader sin sønlige Hyldest.)

Paa dette Telegram behagede det den h. Fader at svare gennem Kardinal-Statssekretær Rampolla:

Domino Kiesler, praesidi societatis Opificum, Stockholm.

»Summus Pontifex pergrate accepit obsequia Opificum Holmiensium, tibi que et eidem ex animo benedicit.« M. Card. Rampolla. (Hr. Kiesler, Præses for Haandværkerforeningen i Stockholm. »Paven har med særlig Glæde modtaget de stockholmske Haandværkeres Hyldest og velsigner dig og dem af ganske Hjærte.« M. Kard. Rampolla.) —

St. Johannes Broderskab afholder sit første Møde i det nye Aar Tirsdagen den 20. ds. Kl. 8 i Lokalet Bredgade 67, 2. S. o. v. G. Underholdning af forskellig Art. Til dette vort første Møde i Aaret tillade vi os paa det hjærteligste at indbyde enhver af vor Menighed, der maatte have Interesse for vort Arbejde.

Pladsen som **Kirke- og Skolebetjent** samt **Gaardmand** ved Ejendommene i Bredgade 67 & 69 bliver ledig til April Flyttedag. Lønningen andrager c. 100 Kr. om Maanedagen foruden fri Bolig. **Skriftlig Ansøgning** stiles til **Forstanderskabet for St. Ansgars Menighed** og indgives inden 1. Februar til Hr. Murmester **A. V. Günther, Bangertsgade 11, Villaen**, hos hvem ogsaa nærmere Oplysninger om Pladsen erholdes. Træffes bedst Kl. 8—10 og Kl. 5—8. Forstanderskabet.

✠ At min kære Moder, Enkefru **Marie Albrechtsen**, 62 Aar gl., er afgaaet ved Døden paa St. Josefs Hospital Tirsdag den 13. Januar. vel forberedt ved Modtagelsen af de hh. Sakramenter, meddeles herved, idet den kære Hensøvede anbefales til Menighedens Forbøn.

Elna Albrechtsen.

Begravelsen finder Sted Søndag den 18. ds. Kl. 12 $\frac{1}{2}$ fra katolsk Vestre-Kirkegaard.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 18. Januar. 2. Søndag e. H. 3. K. Jesu Navnefest. (I alle Vikariatets Rektoratskirker oplæses paa denne Søndag under Hovedgudstjenesten en Sammenstilling af kirkelige Forskrifter angaaende den h. Ægtestand (Smlgn. „Kirkelige Bekendtgørelser“ Nr. 2, 1900). — **19. M.** Knud. Konge og Martyr. — **20. Ti.** Fabianus og Sebastianus. Martyrer. — **21. O.** Agnes, Jomfru og Martyrinde. — **22. To.** Vincentius og Anastas, Mart. — **23. F.** Den h. Jomfrus Trolovelse. **24. L.** Timotheus, Biskop og Martyr.

Søndag den 25. Januar. 3. Søndag e. H. 3. K. Hovedfesten til Ære for den h. Familie: Jesus, Maria og Josef.

Den h. Families Forening.

Søndag den 25. Januar holdes i **St. Ansgars Kirke** Kl. 6 Aften **højtidelig Festandagt**, under hvilken Medlemmerne af den kristelige Families Forening fornye den højtidelige Indvielse til den h. Familie Jesus, Maria og Josef i Nazareth. Da det er den eneste offentlige Fest, Foreningens fejrer, vil det uden Tvivl svare til Foreningens Aand, at Medlemmerne ikke blot overvære denne Aftengudstjeneste, men ogsaa ret talrigt indfinde sig til Herrens Bord paa denne Dag i deres Sognkirke. — Den lille Foreningsbog bør medbringes. Nye Medlemmer indtegnes hos Sognepræsten.

Det samme gælder om **Rosenkranskirken** og Foreningens Medlemmer i dette Sogn, hvor Festandagten holdes Kl. 5.

St. Ansgars Kirke. Mandag den 19. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ fejres en stiftet **højtidelig Levitmesse** i Anledning af Kong **Knud den Helliges** festlige Mindedag, hvortil Alle indbydes.

Gudstjeneste i Helsingør. Søndag den 18. Jan. Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 6 Andagt. — Mandag d. 19. ds. Kl. 8 stille Messe.

Elisabethforeningen har med Tak modtaget ved Fru Osterhammel: under Mærket **C. T.** 2 Kr. og **A. C. S.** 3 Kr. — Fredag den 23. ds. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses en h. Messe for Foreningens afd. Medlem, Enkebaronesse **Jane Roseukrantz f. Scott.**

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Milloch, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petillinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 4.

Søndagen den 25. Januar.

1903.

Indhold: Korstegnet i Middelalderen. — Pavejubilaet i Sverig. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet: København. Sachsen. Rom. Breslau. Bremen. Kiel. England. München. — Bekendtgørelser.

Korstegnet i Middelalderen.

Af Pastor Wilhelm Schmitz.

— 0 —

(Fortsat.)

Ved Bordet, eller rettere sagt ved *Bordbønnen* spillede Korstegnet en meget fremragende Rolle. Det manglede aldrig hverken ved den længere eller kortere *Bordbøn**), som derfor ogsaa kaldes Velsignelsen over Bordet. Af og til bestod *Bordbønnen* endog ene og alene af Korsets Tegn.

Navnlig velsignede man *Madvarerne* med Korsets hellige Tegn. Var der en *Gejstlig* eller endog en *Biskop* tilstede ved *Maaltidet*, var det hans *Hverv* at velsigne *Maden*. Dette fremgaar af mangen *Beretning* i saa *Henseende*, ligesom man ogsaa paa *middelalderlige Billeder* af *Gæstebud* ofte har valgt til *Fremstillingen* netop det *Øjeblik*, i hvilket

*) Smlgn. f. Ex. Gautier, a. St. 118 ff.

Biskoppen velsigner Maden*). I »den gyldne Bulle« var der opstillet Regler for, hvilken Kurfyrste eller anden fornem Prælat skulde velsigne Maden under Kroningsmaaltidet til Ære for den tyske Konge. I Norge indsatte Kongen i gamle Dage sine Lehnsmænd, idet han, »efter at Maden var bleven velsignet«, førte dem hen til den for dem bestemte Plads**). Da der formedelst en af de lavere Vielser meddeles de lavere Klerke en særegen Fuldmagt til at velsigne Spisevarer, var der kort før Reformationen opstaaet den Skik her i Danmark, at saadanne Klerke om Søndagen besøgte de Bedrestilledes Hjem før Middagsmaaltidet, for at velsigne Maden. Kristian II. forbød denne Skik***)). Formodentlig have ogsaa alle Middelalderens Ritualbøger en Formular, efter hvilken forskellige Spisevarer bleve velsignede i Kirken paa den hellige Paaskefest.

Ogsaa Lægfolk foretog selv en saadan Velsignelse af Madvarer. Fra Bulgarene, som lige vare blevne omvendte til Kristendommen, blev der rettet en Forespørgsel til den pavelige Stol, om ogsaa Lægfolk turde velsigne Fødevarer. Den hellige Pave Nikolaus I. (858—867) meddelte følgende Svar: »Det er forundt os *alle*, at vi ved dette Tegn (Korsets Tegn) kunne beskytte alt, hvad vi have, mod Djævelens Efterstræbelser og triumfere i Kristi Navn over alle hans Angreb****). Olaus Magnus beretter, at man her i Norden havde anset det for en smuk og from, ja nødvendig Skik, at velsigne Fødevarer, ja enhver Ting, som man agtede at bruge*****).

*) Saaledes f. Ex. paa en i Kulturhistorien berømt normannisk Frise, hvoraf en Kopi forefindes i Nationalmusæet i Frederiksborg.

***) Hirdskraa 17. Kap.

****) *Allen*, De tre nordiske Rigers Historie III. 2. 17; smlgn. II. 233. og Kristian II.s Verdslige Lov (udg. af Kolderup-Rosenvinge) 84. Kap.

*****) *Arndt*, i Linzer theol. prakt. Quartalschrift 1894. S. 996.

*****) *Olaus Magnus*, Historia etc. de gentibus septentrionalibus (Romae 1555) Lib. 16. cp. 9. (Olaus Magnus af Slægten Sture skriver i sit Værk navnlig om Sæder og Skikke i Sverige og

Derfor kunde Christiern Pedersen da ogsaa i en af sine Homilier fortælle om to Ægtefæller, som stedse havde velsignet Vinen og andre Næringsmidler, inden de nød dem. Stor Vægt lagde man alle Vegne paa Velsignelsen af Vinen paa den hellige Evangelist Johannes' Fest, som et Symbol paa Kærligheden til Gud. Det synes, som om denne velsignede Vin blev opbevaret hele Aaret igennem, for at benyttes i Sygdomstilfælde*). I Sverige møder man endnu den Skik at tegne et Kors i det nykærnedede Smør. Skikken, at gøre et Indsnit i Korsform i Skorpen, inden man begynder at skære af et nyt Brød, synes ligeledes at stamme fra Middelalderen.

I alle *Farer* for *Legeme* og *Sjæl* tog man sin Tilflugt til Korset, for at beskytte sig mod alle den onde Fjendes Efterstræbelser og Anfægtelser. Da »den sorte Død« rasede henimod Midten af det fjortende Aarhundrede, blev Skikken at velsigne sig, naar man nyste, ganske almindelig og i den Grad Folkeskik, at den holdt sig i de protestantiske Lande endnu langt udover Reformationstiden. Forøvrigt blev Kors-tegnet ogsaa ofte benyttet ved andre Lejligheder og holdt i Ære af Protestanterne**). At man i den katholske Tid ogsaa velsignede sig i Fristelsens Stund for at væbne sig mod den onde Fjendes Anfægtelser, bliver jo allerede bestemt forudsat i den ovenfor anførte, ved Daabsritusen brugte Bøn.

i hele Norden henimod Slutningen af Middelalderen; han var den sidste katholske Biskop af Upsala. Hans Ord lyde: »benedictionem effundere sive sacerdotalem, sive suam in omnes res usui mortalium applicandas.«). Pave Nikolaus I.s Anordning saavel som de nordiske Skikke vare i fuld Overensstemmelse med Skik og Brug i Oldkirken. Smlgn. Binterim, a. St. O. IV. 1. 510 ff.

*) *Christiern Pedersens Danske Skrifter* I. 140. Pedersen var Kannik i Lund, men blev senere protest. Sognepræst. — Albrecht Dürers Moder lod kort før sin Død sin Søn endnu en Gang række hende »Johannesvelsignelsen«. *Thausing*, Dürers Briefe und Tagebücher und Reime. S. 137.

***) I Sverige, i det mindste i Omegnen af Arboga, velsignede man sig altid, naar man nyste, endnu henved Aaret 1750. (Bergström, Arboga krøniha, S. 10.).

Det samme Formaal havde ogsaa en fra Middelalderen hidrørende, ogsaa i vore Dage ofte herskende Skik, som stod i Forbindelse med *Aftenbønnen*. Som ved Morgenbønnen spillede Korstegnet overhovedet en betydningsfuld Rolle ved Aftenbønnen, »Du skal velsigne dig,« siger Nider, »naar du lægger dig til Hvile.« Dengang, som nu, bestændede man ogsaa, førend man lagde sig til Hvile, Sengen med Vievand og gjorde Korsets hellige Tegn over den. Om den h. Vilhelm, Abbed i Esirom Kloster, berettes der i en Levnedbeskrivelse fra Middelalderen, at han engang overnattede i Landsbyen Thorstenstorp. Da viste den onde Fjende sig for ham og søgte at tænde i ham Vellystens Ild. Men den hellige Abbed havde betegnet sin Seng med Korsets Tegn. Selv om Søvnen havde lukket hans Øjne, vaagede dog hans Aand. Derfor tilraabte han Djævelen: »Vig bort fra mig, du ureneste blandt alle Skabninger, med Guds Naade vil du ikke formaa at udføre dine onde Planer.)*«

Med Børnenes Aftenbøn var ofte forbunden Forældrenes Velsignelse. I denne Henseende beretter Olaus Magnus om de nordiske Lande, at det var en ældgammel Skik, at Børnene, førend de gik til Hvile, begav sig til deres Fader og, idet de stode opstillede foran ham efter deres Alder, bad højt Fader vor og Hil dig, Maria! og derefter modtog hans Velsignelse. Fædrene betjente sig, ifølge hans Udsagn, af en Velsignelsesformular, som de havde lært af deres Præst, og som for det meste var taget af det sjette Kapitel af Bogen Numeri.**)

Denne Faderens Velsignelse viser, at ogsaa Lægfolk velsignede *Andre*, ligesom vi jo allerede have hørt, at de

*) *Hans Olrik*, Danske Helgeners Levned. S. 223 f. — Smlgn. *Gautier* a. St. S. 141, 149 og 151, hvor der tales om Brugen af Korstegnet ved Aftenbønnen i Middelalderen.

**) *Olaus Magnus*, a. St. S. 531. Ifølge samme Forfatter (S. 535) meddelte Fædrene deres Børn en særegen højtidelig Velsignelse paa Marias Renselsesfest (Kyndelmisse), hvortil der imidlertid havde knyttet sig en Del Overtro.

gjorde Korstegnet over alle Ting, som de brugte i det daglige Liv, navnlig over Maden ved Maaltiderne. Begav man sig paa en større Pilgrimsfærd, blev, ialt Fald her i Norden, Staven og Tasken indviede af Kirken og dens Præster med Forløsningens hellige Tegn. En lignende Velsignelse meddelte ogsaa Lægfolk af og til. I det mindste indeholder en haandskreven Bønnebog en Bøn, som man bad óver en Slægtning eller Ven, som tiltraadte en Pilgrimsrejse; paa samme Tid betegnede man ham paa Brystet og mellem Skuldrene med Korsets Tegn.*) (Fortsættes.)

Pavejubilæet i Sverige.

— 0 —

Vi meddelte i forrige Nr. af Ugebladet, at den katolske Haandværkerforening i Stockholm havde fejret *Pavens 25aarige Jubilæum* ved en festlig Sammenkomst i Foreningslokalet, hvor alle Foreningens Medlemmer og Æresmedlemmer vare tilstede tillige med Foreningens virksomme Præsæs Dr. theol. R. Kiesler, Pastor Speckert og den gamle Pater Moro fra Paris, forhenv. Sognepræst ved St. Eugenia Kirken i Stockholm, ligesom den højærv. apostoliske Vikar for Sverige, Biskop Albertus Bitter bærede Mødet med sin Nærværelse. For óvrigt er Pavejubilæet overhovedet blevet fejret i alle Vikariatets Kirker strax i Begyndelsen af det nye Aar, paa selve *Nytaarsdagen* fejredes det i St. Eugenia Kirken i Stockholm og i Gefle, paa *Trettondedagen* eller *Hellig tre Kongers Dag* i St. Eriks Kirken i Stockholm og i Byerne Gøteborg, Norrkøping og Malmø.

Om Festen paa Nytaarsdagen i *St. Eugenia Kirken* skriver »Svenska Dagbladet« bl. a. følgende: Paa Eugenia

*) Smilgn. Jensens Bønnebog, Arn. Magn. Samling 784. in 4° fol. 26.

Kirken i Norra Smedjegatan vejede i Gaar Formiddags det pavelige Flag ved Siden af det svenske. Det var Stockholms Katholiker, som højtideligholdt den 93aarige Leo XIII.s 25aarige Jubilæum som Indehaver af den h. Stol. Det sjældne Jubilæum fejredes med en Højtidelighed, som vidnede om Menighedens ærbødige Hengivenhed for den gamle ærværdige Jubilar paa Pavestolen. Kirken var festligt smykket, navnlig Højalteret med 50 Voxlys mellem hvide Chrysantemum og grønne Væxter. Paa Sidealtret stod den saak. »Krybbe«, hvor Julefestens Hemmelighed var smukt symboliseret.

Ledsaget af Sognepræsten, Pastor Fr. Lieber, som Diakon og Pastor E. Benelius som Subdiakon traadte den apostoliske Vikar, Biskop A. Bitter i fuldt Ornat ind i Kirken, og i Procession med 15 Ministranter i Spidsen gik de gennem Kirken op til Altret, hvor den højtidelige Pontifikalmesse begyndte. Pastor E. Wessel dirigerede Korsangen, som var bleven yderligere forstærket i Dagens Anledning.

Efter Evangeliet holdt Biskoppen Festprædikenen foran Altret over Texten: »Du er Petrus, og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke.« Med Varme og Begejstring omtalte Biskoppen, hvorledes alle Katholikers Øjne i disse Dage vare rettede mod Rom, den evige Stad, hvor den ærværdige Leo XIII. nu sidder paa Tronen i Europas ældste Fyrstehus. Det var urolige Tider, da Leo XIII. blev den katholske Kirkes Overhoved. Ved Energi og Fasthed var det imidlertid lykkedes ham at overvinde alle Vanskeligheder, som Kirken var udsat for, og de senere Tidens mangehaande vildfarende Meninger havde han med Dygtighed bekæmpet ved forskellige herlige Rundskrivelser og andre videnskabelige Foretagender. Tilvisse havde han først og fremmest haft sin Opmærksomhed henvendt paa de guddommelige Sandheders Udbredelse, men ogsaa de rent menneskelige Kundskaber, f. Ex. de historiske, havde i ham haft en varm Befordrer. Leo XIII. havde for Tusinder og atter Tusinder været den sikre Lods, som viser Vejen, der fører til Himlen. Den veltalende Biskop rettede tilsidst en Opfordring til Menighe-

dens Medlemmer om at føje til Hyldingskransen for Jubeloldingen paa Petri Stol det Løfte, at de stedse vilde være trofast hengivne overfor deres øverste Hyrde.

Efter Biskoppens Prædiken fortsattes Messen, som sluttede med den biskoppelige Velsignelse og Lovsangen »Te Deum«. Ved den festlige Lejlighed var foranstaltet en særlig Kollekt af »Peterspenge«. Hele Højtideligheden sluttede med Salmen »Store Gud, vi love dig«, som blev sunget unisont af Koret og Menigheden. Kirken var fyldt indtil sidste Plads, og blandt de Tilstedeværende saas ogsaa alle de katholske Diplomater i Stockholm, nemlig Repræsentanterne for Tyskland, Frankrig, Spanien, Portugal, Østerrig, Belgien og England. —

Om Jubilæet paa Epiphanie i St. Eriks Kirke i Stockholm — Biskoppens Residenskirke — have vi allerede meddelt vore Læsere i forrige Nr. af Ugebladet. Ogsaa her fejredes det med Pontifikalmesse, Festprædiken af Biskoppen og »Te Deum«. Under Messen var Biskoppen assisteret af Sognepræsten Dr. R. Kiesler og Pastor E. Speckert. Koret sang under Hr. B. Aminoffs Direktion en Messe af Gruber, ledsaget af et Strygeorkester. I sin Prædiken over Salmistens Ord: »Min Tid er i dine Hænder, o Gud!« skildrede Biskoppen den Glæde, som hele den katholske Verden følte i disse Dage over at kunne fejre dette sjældne Jubilæum. Med Leo XIII. havde alle Katholiker deltaget i de henrundne 25 Aar i de Sorger, som vare gaaede hen over Kirken, med ham delte de derfor nu ogsaa den Trøst, som han følte ved Tanken om, hvorledes den Allershøjeste havde holdt sin beskyttende Haand over Kirken.

Ret træffende skriver en Korrespondent til det svenske Blad »Dagen,« som overværede Gudstjenesten: »Jeg forlod Kirken med det Indtryk, at jeg havde overværet en Gudstjeneste, som fejredes af en Menighed, der kun kender til een Tro og een Hyrde.«

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— o —

København S. Den nye St. Annæ Kirke og Skole nærmer sig nu med raske Skridt sin Fuldendelse, og unge og gamle ude i det endnu ikke grundlagte Sogn glæde sig over de forandrede Livsvilkaar for Menighedslivet iblandt dem. De smukke Skolelokaler har ogsaa muliggjort en Plan, man længe har næret, men ikke før har kunnet realisere, nemlig Oprettelsen af en *Ynglingeforening*. Dennes første Møde afholdtes i Søndags d. 11. Jan. Kl. 7—10, og 8 unge Mennesker mellem 15 og 18 Aar havde modtaget Indbydelsen til dette Møde, der tillige i al Beskedenhed formede sig som en lille Julefest. Efter at have hørt paa Oplæsningen af nogle Stykker af Digteren Ingemann's Barn-domserindringer fra Skolelivet i Slagelse morede de unge sig med at spille forskellige Selskabsspil og med fornøjelig Samtale indbyrdes. Folketingsmand *Jens Busk*, der ganske tilfældig var kommen til Stede, rettede nogle varme og ildfulde Ord til de unge, der uden Tvivl gik dem til Hjærte, og ønskede for dem, at den unge Forening, hvis første Møde han overværede, maatte blive dem en god Haandsrækning til at udvikle sig til ægte, katholske Mænd. — Foreløbig er det Meningeu at holde Møde den anden og fjerde Søndag i hver Maaned, og Formaalet er at skaffe de unge Mennesker en sund og god og fornøjelig Aftenstund med hinanden i katholsk Selskab.

Foreningen ejer 4 pæne Selskabsspil, der har kostet c. 8 Kr., og som opbevares i en stor Papkasse — det er endnu den hele Ejendom. Dog — man maa krybe, før man kan gaa, og det bliver med Guds Hjælp til mere i Fremtiden. Og skulde der være nogen, der kunde have Lyst og Evne til at vise den unge betydningsfulde Forening en lille Venlighed, saa skulle de ret have Tak. Hvad her særlig kan anvendes er: Selskabsspil, store, illustrerede Bøger og Hefter, Musikinstrumenter af alle Slags og lign.

Tilbud om et godt Foredrag eller en interessant Oplæsning ville ogsaa blive modtagen med Glæde. At Skolen ejer et Bibliothek, der nu efter 2 $\frac{1}{2}$ Aars Bestaaen tæller godt 50 Bind, bringes ogsaa her i Erindring, hvis nogen ved Gennemsyn af sine Bøger skulde finde Doubletter, som han kunde ønske at glæde andre med.

For Fuldstændigheds Skyld tilføjes her, at Kirkens Præster, P. Resch og P. Wenig, bo Skipper Clements Allé 6, og Skolens Lærer, cand. mag. Niels Hansen, Sigbrits Allé 15.

Sachsen. For nylig meddelte et københavnsk Dagblad sine Læsere, at nu var man ifærd med at opdage den egentlige Grund til det sachsiske Ægteskabsdrama: *Jesuiterne* havde sat hele Historien i Scene. Kronprinsessen af Sachsen var »et Offer for jesuitiske Rænker«. Efter Sigende skulde »jesuitiske Gejstlige«, som paa Grund af Kronprinsessens »friere Aandsretning« frygtede for at miste deres Indflydelse ved det sachsiske Hof, have arbejdet paa at gøre Kronprinsessen umulig i Dresden. Med dette Formaal for Øje havde de bragt Monsieur Giron til Hoffet, for at udvikle Kronprinsessen i et Elskovsæventyr og saaledes faa Kronprinsessen bort fra Dresden, o. s. v. — Noget værre Galimathias kunde næppe udtænkes i en Sindssygeanstalt. »Jesuitiske Gejstlige« anbringe en Fremmed ved Hoffet, for at han skal forlede Kronprinsessen til Ægteskabsbrud! Noget saa sindsvagt Vrøvl anser endog det tyske socialdemokratiske Blad »Vorwärts« for at være altfor dumt, og man maa forbaves over, at et Blad som »Dannebrog« tør vore at byde sine Læsere en saadan aandelig Føde. Sagen er den, at visse samvittighedsløse Aviskrivere og professionelle Modstandere af den katolske Kirke og Gejstlighed i Tyskland have forsøgt at benytte det sørgelige Drama i Sachsen til et raat *Angreb paa Katholicismen*. Et sandt Under vilde det jo have været, om de ikke havde benyttet denne Lejlighed til at vise deres Had mod Katholicismen i Almindelighed og mod Jesuiterne i Særdeleshed.

Sachsen er som bekendt for Størstedelen protestantisk,

medens dets Kongehus derimod tilhører den katholske Trosbekendelse. Af dette Forhold har man saa i Anledning af Skandalen faaet lavet et »katholsk Hofparti«, som slet ikke eksisterer. Blandt alle dem, som høre til Hoffet, ere kun to Hofdamer, hvis Indflydelse er ganske ringe, Katholiker, og Generaldirektøren for det kgl. Theater, Grev Seebach, om hvem intet Menneske kan sige, at han er en klerikal Partigænger. Alle de andre Stillinger ved Hoffet ere uden Undtagelse besatte med Personer, som tilhøre den lutherske Tro. »Det katholske Hofparti« er følgelig kun et Æventyr.

Det officielle »Dresdner Journal« erklærer forøvrigt ogsaa officiøst, at den belgiske Sproglærer Giron aldeles ikke er bleven kaldt til Hoffet ved Hjælp af gejstlige Mellempersoner, men *ad diplomatisk Vej*, nemlig gennem den tyske Gesandt i Bryssel, og at de kongelige Prinsers lutherske Militærguvernør har afsluttet det tormelle Engagement. Naar undtages Undervisningen i fremmede Sprog og i Religion har Prinsernes Elementarundervisning ogsaa været ledet af en af Sachsens lutherske Skolelærere. Ogsaa de to Overhofmesterinder, som Kronprinsessen har haft i Dresden, tilhøre den lutherske Trosbekendelse. Som man ser af disse officiøse Meddelelser i »Dresdner Journal«, er det altsaa kun smaat bevendt med det »katholske Hofparti« og med »Jesuiten« ved det sachsiske Hof.

Om sig selv har forøvrigt Monsieur Giron, hvem »Frankf. Ztg.« kalder »en *noget uklar*, men dog *idealistisk anlagt* Karakter« — En net Idealisme! — meddelt til en Korrespondent til samme Blad, at han nedstammede fra en katholsk, men *politisk-liberal Familje*, og at han *personlig nærede antiklerikale Anskuelser* og *ej heller* havde faaet sin Opdragelse i *klerikale* Skoler, som det fortaltes. Naar han selv siger det, maa det vel være sandt. For øvrigt gøre de »Klerikale« heller ikke Fordring paa Hr. Giron, men overlade ham af ganske Hjærte til de »Antiklerikale, hvis *Morallære han jo omsætter i Gerning*.

Et fornuftigt Ord om hele dette sørgelige Anliggende

kunde man fornylig læse i den lutherske Præst, Dr. Støckers Organ »Siegener Volk«, som skrev: »Man har talt om, at Kronprinsessen agtede at *træde ud af den katholske Kirke* og at *gaa over til et andet Kirkesamfund*, som tillader et nyt *Ægteskab*, efter at Skilsmisse er opnaaet. Skulde der være noget sandt i disse Rygter, tør man vel haabe, at *der ikke vil findes et evangelisk Samfund* eller en *evangelisk Gejstlig*, som er beredt til at opfylde et Ønske i saa Henseende. Vor evangeliske Kirke er ikke til, for at skænke syndig Adfærd et Skin af Ret. Foreløbig kan der ikke være Tale om en Forandring af Tro paa Grundlag af en indre Overbevisning. Ikke blot overfor alle alvorlige Kristne, men ogsaa overfor de i religiøs Henseende Ligegyldige vilde det geraade den evangeliske Kirke til uberegnelig Skade, om de vilde handle anderledes end her antydet. I hele Verden vilde man betragte den evangeliske Kirke som Kirken med den slappe Moral.«

Rom. Den 15. Januar mistede Kardinalkollegiet atter et af sine Medlemmer, idet Kardinal *Parocchi* afgik ved Døden. Den Afdøde regnedes en Tidlang med blandt de Kardinaler, som i Folkemunde kaldes »papabili,« d. v. s. Pave Leo XIII's mulige Efterfølgere paa Pavestolen. Med *Parocchi* er den næstsidste af de af Pave Pius IX. udnævnte Kardinaler afgaaet ved Døden. Den eneste tilbageblevne er nu Kardinal *Oreglia*, efter at Kardinal *Ledochowski*, som ogsaa havde modtaget Kardinalshatten af Pius IX., var død i Slutningen af forrige Aar. Ved *Parochis* Død mister Kardinalkollegiet et af sine mest begavede og virksomste Medlemmer. Han blev født den 13. August 1833 i Mantua og udnævntes den 22. Juni 1877 til Kardinal. I Rang hørte han til Kardinalbiskopperne, var Suburbikarbiskop af St. Rufino, det h. Kollegiums Prodekan, Hs. Helligheds Generalvikar, o. s. v. I Begyndelsen af forrige Aar blev *Parocchi* ogsaa af den h. Fader udnævnt til Medlem af den Kommission, som har den Opgave, at beskæftige sig med de forskellige Spørgsmaal angaaende *Bibelstudiet* og *Bibel-*

fortolkningen. Kardinalen besad en forbavsende Arbejskraft. Han var Medlem af 11 Kongregationer og beklædte 71 Proktorater over forskellige Broderskaber, Klostre, Foreninger, Stiftelser, Seminarier, Kollegier, Instituter og Undervisningsanstalter. Kardinal Parocchi er den 145de Kardinal, som Leo XIII. ser stige i Graven under sit Pontifikat. Med en rig Fylde af solide Kundskaber forbandt han en af den ægte præstelige Aand baaren Livsvandel. Parocchis Død betyder for Kirken et stort Tab, som kun vanskeligt kan erstattes. R. I. P.

— Overordentlige Forberedelser træffes der i denne Tid til Afholdelsen af større Festligheder i *Grotta ferrata*, hvor Albanerbjærgenes berømte Basilianerabbedi fejrer sit 900aarige Jubilæum. Baade Leo XIII. og det italienske Undervisningsministerium have ydet større Bidrag til Festen og den med samme forbundne Udstilling.

— Den h. Fader har anordnet *en vigtig Reform paa Breviærets Omraade*, idet Rituskongregationen har faaet det Hverv at udnævne en Kommission, som skal revidere de Helliges Biografier i det præstelige Breviar og bringe dem i større Samklang med de senere Aars arkæologiske og historiske Studier, som have fremdraget mange vigtige Meddelelser vedrørende adskillige Hellige og deres Liv. For ikke at tvinge hele Gejstligheden til Anskaffelsen af det ny Breviar, skal det reviderede Breviar kun være obligatorisk for de Gejstlige, der modtage deres Vielse efter dette Breviars Udgivelse, og for Samfund, i hvilke Breviaret bedes i Fællesskab. Ogsaa ved denne Reform viser Pave Leo XIII. den omfattende Maade, paa hvilken han søger at anvende de moderne Forsknings Resultater til Gavn for Kirken.

— »Osservatore Romano« offentliggør *en pavelig Bulle* (»Quae mari Sinico« af 17. Sept. d. A.), som træffer Bestemmelser om den katholske Kirkes Forhold paa *Filippinerne*, paa Grund af det spanske Herredømmes Ophør paa disse Øer. Bullen udtaler sig rosende om de Forenede Staters Regering, som i sin Tid har sendt en speciel Repræ-

sentation til Rom, for at slutte en Overenskomst med den h. Stol vedrørende nogle kirkelige Forhold paa Filippinerne, som nu skal bringes til Udførelse i Manila.

— Som der allerede for to Aar siden er bleven indført *elektrisk Belysning* i St. Peterskirken, saaledes prøvedes det elektriske Lys nu ogsaa i Slutningen af forrige Maa-
ned i *Maria Maggiore-Basilikaen*. Paa Julefesten skulde det først tages i Brug, og man vilde da kunne beundre den pragtfulde Belysning i den herlige Kirke.

Breslau. Af Aarsberetningen for 1902 fra *St. Elisabethsøstrenes* Moderhus i Breslau anføre vi nedenstaaende Statistik. Antallet af Syge, som Søstrene have plejet i Aarets Løb, beløb sig til 60,010; blandt dem vare 37,128 Katholiker, 20,911 Protestanter, 1847 Jøder o. s. v. Der udkrævedes 707,356 Daglejer og 151,069 Nattevagter. Desuden modtog 78,618 Syge poliklinisk Hjælp. Til Fattige og fattige Syge uddeltes 380,360 Portioner Mad. Af den lange Liste over andre Kærlighedsgerninger kan fremhæves: Driften i 15 Folkekøkkener og Suppeanstalter, hvor 308,300 Portioner Mad uddeltes; Ledelsen af 104 Asyler og Børnehjem med 7271 Børn; Ledelsen af 33 Tyende- og kvindelige Arbejder-Foreninger med 2726 Medlemmer; Ledelsen af 22 Husholdnings- og Haandgernings-Skoler med 880 Piger.

Bremen. I det henrundne Aar bleve ialt 26,030 hellige Kommunioner uddelte i de forskellige Kirker og Kapeller i Bremen; i St. Johannes Kirken 10,100, i St. Mariæ Kirke 5620, i St. Rafaels Kapel for Udvandrere 3550 og i St. Josefs Hospital med 48 Sygesøstre 6760. Bremen har henved 12,000 Katholiker, af hvilke c. 2000 er Børn under 13 Aar, som altsaa endnu ikke modtage den h. Kommunion. I St. Mariæ Kirkens Sogn bleve 274 Børn døbte, 63 Par bleve viede og 71 Personer begravede.

Kiel. I den katholske Menighed i Kiel, som tæller 7270 Sjæle — de katholske Militærpersoner indbefattede —

bleve i det forløbne Aar 236 Børn døbte, 35 Par bleve viede og 34 Personer begravede.

England. Om den katholske Kirkes Status i *det britiske Rige* meddeler det officielle »Catholic Directory« følgende: Det samlede Antal af Bispesæder, Apostoliske Vikariater og Præfekturer beløber sig til 174, af hvilke de 10 ere vakante. I England og Wales residere 3 Ærkebiskopper og 15 Biskopper, hvortil endnu kommer 3 Viebiskopper; i Skotland findes 2 Ærkebiskopper og 5 Biskopper. Af de 3565 Præster høre 2424 til Verdensgejstligheden og 1141 til Ordensgejstligheden. Man regner Katholikernes Antal i hele det engelske Kongerige til noget over $5\frac{1}{4}$ Million Sjæle, af hvilke findes i England 1,500,000, i Skotland 433,000 og i Irland 3,310,000 ifølge Tællingen i 1901. Tilligemed Canada (med 2,600,000 Katholiker), Australien, Indien og de øvrige engelske Besiddelser beløber den samlede katholske Befolkning i det britiske Rige sig til $10\frac{1}{2}$ Million Sjæle.

München. »En Nonne som Morderske!« eller »En Priorinde arresteret som Giftblanderske!« Saaledes berettede adskillige Blade for nylig om »Priorinden« for Maximilianvåsenhuset i München, Elise v. Heüsler, som er mistænkt for Giftmordforsøg. Vajseranstalten er imidlertid *slet ikke en klosterlig Anstalt*, og Forstanderinden ikke en Nonne. Den blev grundlagt af Kong Maximilian for forældreløse, fattige Embedsdøtre og staar under Indenrigsministeriet, som af Stiftsdamerne ogsaa udnævner Forstanderinden.

Unio. Tirsdag den 3. Februar Kl. 9 Aften Foredrag af Hr. Pastor L. Günther. Emne: „Jesu Liv i Lysbilleder efter Tegninger af Prof. H. Hofmann i Dresden.“

A. C. Møde i Søpavillonen Onsdag den 28. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$. Foredrag af Hr. Pastor H. Gamél: Kulturkampen i Frankrig.

Den katholske Syge- og Ligkasse vil paa Grund af indtrufne Omstændigheder udsætte sin aarlige Generalforsamling ca. 1 Maaned. Bestyrelsen.

ACETYLÉN

til Belysning og Kogning.

Nyeste Anlæg udførte og under Udførelse her i Landet:

Magleby,	St. Josefs Hospital, Randers.
St. Anna Kirke, Amager.	Hadsund By Central,
Taastrup By Central,	Kloster og Skoler, Amager,
samt flere Villaer m. m.	

Husson & Plum, Ingeniører,
Stenosgade 5, B. Telf. 9036.

Aarligt Udsalg

af Trikotage, Garn, Underbeklædning, Linned, Korsetter, Shirting, Dowlas, Medium. Haandklædedrejl samt Drengedragter med 25 à 33 pCt. Rabat. Kurante Varer med 10 pCt. Rabat.

Jacob Christensen,
Vesterbrogade 40, Telf. 18494.

Pladsen som **Kirke- og Skolebetjent** samt **Gaardmand** ved Ejendommene i Bredgade 67 & 69 bliver ledig til April Flyttedag. Lønnen andrager c. 100 Kr. om Maaneden foruden fri Bolig. **Skriftlig Ansøgning** stiles til **Forstanderskabet for St. Ansgars Menighed** og indgives inden **1. Februar** til Hr. Murmester **A. V. Günther, Bangertsgade 11, Villaen**, hos hvem ogsaa nærmere Oplysninger om Pladsen erholdes. Træffes bedst Kl. 8—10 og Kl. 5—8. Forstanderskabet.

En svagelig katolsk Pige ønsker Optagelse i et katolsk Hjem, eventuelt mod Godtgørelse. Billet med Opgivelse af Vilkaar under Mærke **A. B. C.** poste restante N

Da **Menighedens Regnskaber** for Aaret 1902 agtes afsluttede den **1. Februar**, bedes de resterende Bidrag til Menigheden, Præsterne og Skolen indbetalte til Fabrikant **Herm. Hoffmann, Købmagergade 48**, hos hvem Kvitteringerne ville være fremlagte fra den 27. Januar til den 31. Januar. Bidrag, som ikke ere indbetalte senest den 1. Februar, ville blive opførte paa Restancelisten for 1902.

Menighedens Forstanderskab.

Hjertelig Tak for al Deltagelse ved min kære Moder. Enkefru Marie Albrechtsens Begravelse.

Elna Albrechtsen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 25. Januar. 3. Søndag e. H. 3. K. Hovedfesten til Ære for den h. Familie: **Jesus, Maria og Josef.** — **26. M.** Oktav af St. Knuds Fest. — **27. Ti.** Johannes Chrysostomus, Biskop og Kirkelærer. — **28. O.** Petri Stol i Rom. — **29. To.** Frants af Sales, Biskop og Kirkelærer. — **30. F.** Martina, Jomfru og Martyr. — **31. L.** Petrus Nolaskus, Bekender.

Søndag d. 1. Februar. 4. Søndag e. H. 3. K. Nordens Apostel, den h. Ansgars festlige Mindedag. (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for de mest trængende kirkelige Anstalter i Vikariatet.) I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 højtidelig Pontificalmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken og højtidelig Procession med den h. Ansgars Relikviskrin.

Den h. Families Forening.

Søndag den 25. Januar holdes i **St. Ansgars Kirke** Kl. 6 og i **Rosenkranskirken** Kl. 5 en højtidelig Festsandagt, under hvilken Foreningens Medlemmer fornye deres højtidelige Indvielse til den h. Familie i Nazareth. — Familie-Andagtsbogen bør medbringes.

Ansgariusforeningen.

Den aarlige **Generalforsamling** afholdes i Forsamlingsværelset, Bredgade 64, **Søndag den 1. Februar** Kl. ca. 11 $\frac{1}{2}$, efter Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke. **Dagsorden:** Beretning, Afleggelse af Regnskab, Valg af Bestyrelse. Forslag, som ellers ønskes behandlede og sat under Afstemning, maa være indsendte til Formanden, cand. mag. H. Kejser, Nørrefarimagsgade 29, senest Torsdag d. 29. Januar.

Rosenkransbroderskabets maanedlige Møde med Procession holdes i St. Ansgars Kirke **Søndag den 1. Februar** Kl. 6 Aften i Forbindelse med St. Ansgars-Processionen. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar efter Evue komme trængende Førstkommunikanter og Firmander til Hjælp, for saa vidt de have gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de Ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos Sognepræsten ved St. Ansgar (Form. Kl. 9—10 eller Efterm. Kl. 3—4) maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden Søndag den 15. Februar hos en af de Undertegnede.

Enkefru J. Rønge.

Frk. M. Siegler.

Lykkesholms Allé 14 C.

Kompagnistræde 9.

Fru H. Mariboë,

Falkonér Allé 67.

T a k.

Undertegnede har modtaget som Overskud fra den i December afholdte Aftenunderholdning **117 Kr. 75 Øre**, for hvilken Sum der herved paa **Ansgarius-Bonifacius-Foreningens** Vegne meddeles Kvitivering.

København, den 20. Januar 1903.

V. Monnet, Kasserer.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktor: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 5.

Søndagen den 1. Februar.

1903.

Indhold: Den borgerlige Ægtevielse fra et katolsk Synspunkt. — De franske Ordeners Milliard. — Korstegnet i Middelalderen. — Til Danmarks Katholiker. — Efterretninger fra Ind- og Ulandet: Frankrig. Holland. — Bekendtgørelser.

Den borgerlige Ægtevielse, set under det katholske Synspunkt.

— 0 —

Det »borgerlige Ægteskab« eller den »borgerlige Ægtevielse« er der i den sidste Tid meget talt om og vil der i den nærmeste Fremtid tales meget om. I den biskoppelige Skrivelse, der plejer at oplæses i Vikariatets Gudshuse i Tilslutning til Søndagsevangeliet om Brylluppet i Kana hedder det desangaaende, at *ingen* katolsk Kristen *tor lade sig nøje* med den borgerlige Vielse. Hvor dybt begrundet i den katolske Troslære denne Sætning er, vil let kunne ses, naar vi spørge: *Hvad er den saak. borgerlige Ægtevielse set under et specifikt katolsk Synspunkt?*

Vi siger: under et specifikt katolsk Synspunkt. Thi det burde være vore Læsere bekendt, at ogsaa *ikke*-kathol-

ske Kristne, der ikke anser det kristne Ægteskab for saa helligt som vi, alligevel principielt misbilliger den »borgerlige Ægtevielse«. *Martensen* f. E. skriver i »den christelige Ethik« 3,29: »Fra gammel Tid har i de kristelige Folkeslag det kirkelige og borgerlige Element været sammensmættede, saaledes at den kirkelige Vielse tillige har medført Ægteskabets borgerlige Gyldighed. Naar der nu i vor Tid er opstillet den Fordring, at det borgerlige Ægteskab skal udskilles fra det kirkelige, saa er der i og for sig intet at indvende imod, at de to Sider af Ægteskabet ogsaa træde frem i de forskellige Akter. Men naar Meningens skal være, at det borgerlige Ægteskab, der som saadant er religionsløst, skal kunne gøre det kirkelige overflødigt, og det ikke blot som Undtagelse for enkelte dissenterende Partier, men for hele Folket; at det borgerlige Ægteskab skal være det ubetinget nødvendige for alle, som indgaa Ægteskab, medens det overlades til de enkeltes Godtbefindende, om de tillige ville modtage den kirkelige Vielse: da kunne vi heri kun se en sørgelig Opløsning af kristelig Folkeskik og Sæd.»

For os katholske Kristne har Sagen en endnu langt dybere Betydning. Thi for os staar Indgaaelsen af Ægteskab ikke blot som en Kontrakt, men ogsaa som et Sakrament. Som en Kontrakt; Ægteskab indgaaes jo, og kan ikke indgaaes paa anden Maade, end ved at Brud og Brudgom erklærer overfor hinanden: Jeg tager dig nu til Ægte. Det er denne gensidige Erklæring: Vi vil fra nu af være Ægtefæller, der giver dem Ægtestandens Pligter og Rettigheder. Saaledes har det været fra Menneskeslægtens Oprindelse, fra Paradiset, fra Adam og Evas første Børn af indtil Gudssøns Menneskevordelse. Saa kom Frelseren for at generhverve og meddele os sin himmelske Faders Naade, og han behagede at knytte den til visse udvortes Tegn; han indstiftede de syv Sakramenter, og blandt dem er ogsaa Ægteskabet. Det har ikke mistet sin oprindelige Karakter som Kontrakt, men til selve Ægteskabskontrakten har Herren knyttet sin Naades Meddelelse.

Den hellige Apostel Paulus sammenligner Forbindelsen mellem kristelige Ægtefæller med Forbindelsen mellem Kristus og hans Kirke, der ligesom er Kristi Brud uden Plet og Rynke. Apostlen kalder det kristelige Ægteskab for »en stor Hemmelighed«, for saavidt som det er et Afbillede af Forholdet mellem Kristus og hans Menighed paa Jorden. Dette Forhold er uopløseligt og *naaderigt*, en stedse flydende uudtømmelig Kilde til Naade. Lige saadan er ogsaa det kristelige Ægteskab uopløseligt (i Modsætning til det jødiske, som Gud paa Grund af Jødefolkets Haardhertethed havde tilladt i visse Tilfælde at opløse) og, hvad det i denne Sammenhæng mest kommer an paa, *naaderigt*, en Naadekilde, et Naademiddel.

Naar Brudfolk rækker hinanden Haanden til livsvarigt Samliv, paatager de sig jo hellige Pligter mod hinanden indbyrdes og mod de Børn, som Herren velsigner deres Ægteskab med. Disse Pligter er aldrig i Længden lette at opfylde, lad Ægteskabet end være nok saa lykkeligt; de kan være usigelig tunge; Menneskekraft er ikke i Stand til at bære dem. Det vidste Gudmennesket; derfor har han lagt en særlig Velsignelse til Indgaaelsen af Ægteskab; til den har han knyttet sin Naade; den har han ophøjet til et Sakraments Værdighed. Den giver formedelst sin kristelige Karakter kristelige Ægtefæller Krav paa hans Naadehjælp til at opfylde Ægtestandens Pligter og at bære Ægtestandens Kors paa en Gud velbehagelig og fortjenstlig Maade.

Og, hvad det er værd at lægge Mærke til, denne Naade er knyttet til selve Ægteskabskontrakten, selve Brudefolkenes gensidige Jaord, ikke til den Velsignelse, som Præsten saa plejer at lyse over dem. Denne Velsignelse er kun et Slags Tillæg til Sakramentets Meddelelse; og det er ikke Præsten, der meddeler Brudefolkene Sakramentet; det er Brudefolkene selv, der meddeler hinanden det. — Indgaaelsen af Ægteskab er altsaa en *sakramental* Kontrakt.

Men nu kræver Ordenens Opretholdelse, at Øvrigheden har et vaagent Øje med Kontrakten. Den har den Ret og

den Pligt, om fornødent, at bestemme, hvordan en Kontrakt skal afsluttes, og at kræve visse Betingelser opfyldte, for at Kontrakten kan anses for gyldig. Saaledes tilskrives f. E. den verdslige Myndighed Ret til at kræve visse Formaliteter iagttagne, for at et Testamente skal være gyldigt; og hvis de ikke opfyldes, er Testamentet ugyldigt eller i det mindste omstødeligt. Hvilken er nu den Øvrighed, der har Ret og Pligt saaledes at vaage over Ægteskabskontrakten? Gud Herren har indsat to Øvrigheder, den gejstlige og den verdslige, den gejstlige til at ordne de gejstlige Anliggender, den verdslige til at ordne de verdslige. Spørgsmaalet er da: Til hvilken Art Anliggender hører da Ægtekontrakten, alt det, som vedrører dens Afslutning, Tilladelighed og Gyldighed? Efter hvad vi har set, er Spørgsmaalet let at svare paa. Selve denne Kontrakt er et Sakrament; men Sakramenterne er af Herren selv bleven betroede den *gejstlige* Myndighed, Kirken, til Forvaltning. Det er altsaa *Kirkestyrelsens* Ret og Pligt at give Kirkens Medlemmer den fornødne Anvisning, paa hvilken Maade Ægteskabet skal sluttes.

Men nu har Konciliet i Trient givet den Lov, at Ægtekontrakten skal sluttes for Sognepræsten og to andre Vidner, for Brudefolkens Sognepræst, eller naar de høre til forskellige Sogne, for den ene Parts Sognepræst eller for en anden af Sognepræsten dertil bemyndiget Præst, saa Sognepræsten kan indføre Ægtevielsen i Kirkebøgerne. Det er jo af stor Vigtighed, senere at kunne faa Vished om, at to Personer er Ægtefæller, eller hvor og naar de er blevene ægteviede. En katholsk Kristen kan ikke med god Samvittighed ville indgaa Ægteskab paa en anden Maade end efter denne kirkelige Lovbestemmelse.

Spørges der altsaa, hvad en Katholik maa anse den borgerlige »Vielse« for, saa er at svare: Den er for ham *en foreløbig Erklæring, som Brudefolkene afgiver for den verdslige Myndighed om, at de er fast besluttede paa senere at ægte hinanden.* De afgiver den, hvis den

borgerlige Lov paabyder den, *jordi* Guds Lov *ikke* forbyder den.

Den er ikke i Virkeligheden, hvad den kaldes for, en Ægtevielse eller en Indgaaelse af et Ægteskab. Den gør ikke Brudefolkene til Ægtefæller for Gud og deres Samvitighed; den giver dem ikke Ægtefællers Rettigheder. De vedbliver foreløbig endnu at være, hvad de indtil da har været.

Hvad der gør dem til Ægtefæller, er den kirkelige Vielse, det Jaord, de giver hinanden for Guds Alter. De finder sig i det borgerlige Ægteskab som i en af Staten fordret Ceremoni, dersom en Stat fordrer den; men de *tør ikke lade sig nøje* med den. P.

De franske Ordeners Milliard.

—o—

Medens »Kongregationsloven« af 1. Juli 1901 var under Behandling i det franske Deputeretkammer, opgav Ministerpræsident Waldeck-Rousseau de franske Kongregationers urørlige Formue til noget mere end en Milliard. Denne Paastand er siden gaaet gennem hele den europæiske Presse, og de »frisindede« Blade, der ikke kunde finde begejstrede Udtryk nok for at tilkendegive deres Glæde over den Munke- og Nonneforfølgelse, som Brødrene i Aanden satte i Værk i Frankrig, lod selvfølgelig ikke Lejligheden ubenyttet til at anstille dybsindige Betragtninger over »den døde Haands« sørgelige Virkninger.

Man var derfor spændt paa at se den ministerielle Redegørelse for den nævnte Opgivelse. En saadan blev forsøgt paa Grundlag af Finantsministeriets statistiske Beretninger.

I Januarheftet af »Stimmen aus Maria-Laach« har P. Gruber underkastet dette Spørgsmaal en indgaaende Kritik,

og Resultatet er blevet af en saadan Art, at man paa Forhaand vilde anse det for umuligt, om man ikke allerede gentagne Gange havde faaet at se, hvad de radikale Kirkefjender i Frankrig ere i Stand til.

Først gør han følgende interessante Bemærkning: »Selv om samtlige Ordeners samlede Formue beløb sig til en Milliard, saa var dermed paa ingen Maade paavist, at der efterhaanden har ophobet sig Formue paa Ordenernes Hænder i en Grad, der gør Forholdet faretruende for Samfundet eller er egnet til at vække berettiget Bekymring. Thi fordelt paa 190,000 Ordensmedlemmer (Tallet stammer fra Waldeck-Rousseau) bliver Milliarden for hver enkelt til en Kapital paa 5263 Francs, hvilket, regnet til $3\frac{1}{2}$ % bliver en aarlig Indtægt paa omtrent 175 Francs pr. Individ. Naar man nu betænker, at i Frankrig anslaaes Privatformuen til at udgøre 6150—6300 Francs pr. Individ, Børn medregnede, kunde der aabenlyst ikke være nogen særlig Fare i Ordenernes Milliard, selv om de besad den.«

Med hvilken utrolig Samvittighedsløshed den ministerielle Opgivelse imidlertid er udarbejdet, fremgaar af følgende: »Den statistiske Oversigt, der tilsyneladende havde til Formaal at godtgøre *de katholske Ordeners* Formues Størrelse, har ikke alene medtaget Ejendomme, tilhørende katholske Institutioner, Foreninger eller Selskaber, som ikke have det ringeste at gøre med Kongregationerne, men den medtager endogsaa urørlige Ejendomme, der tilhøre *protestantiske, græsk-katholske eller israelitiske Foreninger og Stiftelser*, og deriblandt ogsaa saadanne, som disse ikke eje, men kun have *lejet*. Til Ordenernes Formue medregnes desuden visse Kategorier af urørligt Gods, som aldeles ikke tilhører Ordenerne, eller om hvilke der i det mindste — efter selve Oversigtens Udsagn — hersker Tvivl i saa Henseende. Ja, selv den *Gæld*, der hviler paa de Ejendomme, som Ordenerne eje eller henholdsvis have lejet, tælles med som Aktiver ved Beregningen af deres Formue.

Paa den Maade og kun paa den Maade kommer man op til Milliarden.«

Et mere gement Falskneri i et offentligt Aktstykke, udgaet fra en Regering, skal man søge længe om. Dog Højdepunktet naas først ved den Fremgangsmaade, som afsløres i følgende Bemærkning: »De nuværende franske Ordeneres urørlige Formue bestaar ikke — som Rotschilds eller andre jødiske eller ikke-jødiske Millionærers og Milliardærers — i prægtige Slotte, udstyrede med alskens Luksus og Pragt, eller i velholdte Parker eller indbringende Vinbjerge og Marker, men næsten udelukkende i *Kirker, Hospitaler, Opfostringshuse, Hospitier, Asyls, Skoler og Undervisningsanstalter*, — altsaa Bygninger, der ikke alene indbringe lidet eller intet, men som desuden medføre store Omkostninger. Ordenernes Indtægter anvendes følgelig til Gavn for andre end dem selv, navnlig til Fordel for de Fattige og Ubemidlede, som de tage sig af, og for Ungdommen, med hvis Undervisning de beskæftige sig.« Antallet paa de Oldinge, Syge og forældreløse Børn, som de franske Ordener tage sig af, udgør 300,000, og takket være Ordenernes Virksomhed stiger de kommunale Udgifter til Fattigvæsenet i dette store Land kun til 14 Millioner aarlig.

Med dette for Øje, maa man give Forfatteren til den nævnte Undersøgelse Ret, naar han slutter: »Den radikale Regerings Fremgangsmaade kan kun stemples som utilladelig Letsindighed eller rettere som en Samvittighedsløshed uden Mage.«

H. G.

Korstegnet i Middelalderen.

Af Pastor Wilhelm Schmitz.

— 0 —

(Fortsat.)

Ved Siden af den fromme og rettroende Benyttelse af Korsets hellige Tegn blev det dog ogsaa af og til misbrugt til Overtro og Trolddomskunster. Vi erfare dette navnlig af

Konciliebeslutninger og Skriftespejl, fordi Kirken til enhver Tid har bekæmpet paa den mest energiske Maade al Overtro og Misbrug af det Hellige. Derfor spørger ogsaa den saa meget benyttede Bog »Sjælens Trøst«: »Kære Barn, vil du holde Guds første Bud, saa maa du ikke lade dig velsigne med Trolddomskunstner og ej heller raade Nogen dertil.«

Undertiden blev der ogsaa tillagt Bønner, som i og for sig ikke kunne forkastes som Bønner, en overtroisk Kraft. Dette gælder navnlig om en Bøn, som meget ofte blev benyttet her i Norden og i Tyskland, selv om det ikke altid skete i en overtroisk Hensigt. Den lyder paa Gammeldansk saaledes:

»Wors † herræ ihesu christi kors vær met mik; ihesu christi ko † rs ær thet tegen, som iec til bedær; ihesu christi ko † rs ouer gaar alle suærde; ihesu christi ko † rs løsær døtzens bandh; ihesu christi ko † rs ær ieth vitterlich tegen; ihesu christi ko † rs verie myn siæl och myn liifh; ihesu christi ko † rs væræ myn veyæ ledær til alle dygdæ; ihesu christi vt tyder alt got; ihesu christi ko † rs tagæ tagæ fra mik alt vnt; ihesu christi ko † rs tagæ fra mik ewinneligh pine; ihesu christi ko † rs hiele mik och verie j dagh for mik och ower mik och æffter mik, saa ath v vennen dieffwelen flyær fraa mik, ther han seer mik j vors herræ ihesu christi naffn, ihesus nazarene, iødæ kongæ, velsigne mik; ihesus han verie mik god, han vændæ fra mik alt vnt, i naffn gud fader och søn och thæn helligand. Amen.
Pater noster.«

Her tilføjes i Bønnebogen, hvorfra ovenstaaende Bøn er taget, følgende Rubrik:

»*Thinæ for skreffne bøn giordæ sanctus leo och sændæ hinnæ til sin broder keysær karl och lod syæ hanem, saa at huær, som bær hinne skreffuen paa sik heller høre læsæ heller sielff les, om then dag skal han ey drogne, ey brinne, och huerken menniske heller dieffuelen ma ham skade giøræ, och ther til hauer han stort afflat, och huer thet sinnæ han les hinne, skal han*

met sin hand gjøre thet hellige kors tegen for sik sa offlæ, som han thet hellige kors neffner ther vdi. Amen.«)*

Ganske anderledes, end det sker i denne Rubrik, dømte *Joh. Busch* om saadanne Bønners Kraft. Denne Mands Livsopgave var det, at reformere en Mængde Klostre; dette Arbejde udtømte dog ikke hans Iver og store Daadskraft. Blandt andet havde han af Kardinal de Cues faaet det Hverv, ogsaa at deltage i Forkyndelsen af Jubelafladen og modtage de Troendes Skriftemaal. Ifølge hans Optegnelser fandt han en Dag hos en Familie en stor Medaillon og spurgte, hvad den indeholdt. Svaret lød: »Et Brev paa Pergament, som meddelte, at Enhver, som bar den, hverken kunde saares med Sværdet eller drukne eller tages til Fange.« Busch læste Brevet og fandt ogsaa deri, at Pave Leo havde

*) *Nielsdatters* Bønnebog, fol. 51. v. (Kgl. Bibliothek i Stockholm). — Den samme Bøn staar med nogle uvæsentlige Afvigelser i flere danske, haandskrevne Bønnebøger og i den trykte af Christiern Pedersen (Udg. af Brandt og Fenger II. 395). — Med »sanctus leo« menes Leo III. og ved hans »Broder« forstaas Karl den Store, som i flere Bønnebøger ogsaa kaldes »Konge af Frankrig« d. v. s. af det frankiske Rige. »Pave Leo« skal ogsaa have sendt en anden Bøn til »Kongen af Cypern«. Der siges: Korset skulde »tilbedes«. Hvad dette Udtryk betød paa Gammeldansk forklarede Paulus Heliæ ligeoverfor de første Protestanter ved at skrive: Strax the (Kjætterne) høre thette ordt att tilbede, tha anamme the thett saa kort oc sige att, huess thet brugis noghett creatur till ære, tha er thet strax ett affgudig, nær the wele sige, att inghen maa tilbedes wdhen Gudt allene. Att inghen scall tilbedes wdhen Gudt wdi een besynderlig maade, thatt kendis wij gierne oc tacke then sande Gudtt att wij haffue lenge wijst. Men wij finde dog samme ordt wære brughet wdi scriffthen Konger, Prester oc Profeter till ære, saa att the ere tilbeden mett ydmyge knæfaldt neder paa iorden. Oc ther som kiettere wele sighe, att the, som gjorde then ære Konger oc andre Gudtz statholdere, haffue thenom icke anseett met saadan ære, men Gudt, huess befaling the haffde, thet samme sige oc saa wij, att helgen schule icke ansees for theris skyldt all ene, men wdi thenom scall Gudt agtis oc ansees.« (I. 259 f.).

meddelt det denne underfulde Kraft. »Min gode Ven,« sagde Busch, »jeg er forbavset over, at Du allerede i saa lang Tid har baaret dette Brev og endnu ikke har drejet Halsen om paa Djævelen. Brevet ejer ikke en saadan underfuld Kraft, som det tillægger sig, og det er Usandhed, at Pave Leo skulde have meddelt den til det.« Derpaa brændte han det overtroiske Brev. Busch udtalte ved denne Lejlighed paa en noget djærv Maade det samme, som hans Foresatte, Kardinal de Cues, tænkte om slige Sager, ligesom det overhovedet paa hin Tid ikke manglede paa alvorlige Formaning fra Kirkens Side mod al saadan Overtro.*)

I Henseende til Skikken at betegne sig med Korsets hellige Tegn vare Reformatorerne meget vaklende og de vidste ikke, om de skulde bibeholde eller forkaste denne Skik. Men denne Vaklen beviser, at de stode overfor en fast indgroet og almindelig Skik. Her i Danmark havde Skikken at betegne sig med Korstegnet i den katholske Tid faaet en saadan Borgerret, at den holdt sig endnu længe efter Reformationens Indførelse. Palladius, som følte sig forlegen overfor flere Tilfælde, hvor man i det mindste mente at have med Besatte at gøre, anbefalede sine Tilhængere, at de, foruden meget andet, hver Morgen og Aften skulde bede til Englene og til den Helligaand og betegne sig med Korsets Tegn.***) Korstegnet anvendes derfor ogsaa her endnu den Dag baade ved den private Andagt og i Liturgien, og den ene eller anden Udgaave af den lille lutherske Katekismus omtaler det ogsaa. Luther selv skrev i sin lille Katekismus: »Naar du staar op om Morgen, skal du velsigne dig med det hellige Kors og sige: det forunde Gud, Faderen, Sønnen og den Helligaand!« Hans Udtalelser om Korstegnet vedblev dog ikke at være de samme.***)

*) *Grube*, Joh. Busch. S. 145.

**) *Danske Magazin*, 1. Række, III. 96.

***) *Thalhofer*, Liturgik I. 643.

Det Spørgsmaal ligger nu nær: Hvilket Korstegn benyttede man fortrinsvis i Middelalderen? Besvarelsen af dette Spørgsmaal vil gøre os bekendt med nogle andre af hine Tidens Skikke.

Bortset fra Ordene, som vi udtale, naar vi betegne os med Korsets hellige Tegn, velsigne vi os paa to Maader med Korstegnet: enten gør man det med Tommelfingeren paa Panden, Læberne og Brystet, eller man velsigner sig med Haanden, idet man berører Pande, Bryst og begge Skuldre.

Medens man i Oldkirken næsten altid kun gjorde det lille Korstegn med Tommelfingeren eller maaske med Pegefingern (den »første Finger«) paa Panden,*) betegne vi os i vore Dage næsten udelukkende med det store Kors. Det samme gjorde man ogsaa i Middelalderen. For denne Paa-stand taler, foruden meget andet, ogsaa den Skik, at her i Norden blev hele den højre Haand salvet under Meddelelsen af Daabens h. Sakramente. Dog maa her bemærkes, at indtil noget udover Innoncents III.s Tid (1198—1216) brugte man til denne Velsignelse med Korstegnet kun tre Fingre paa den højre Haand, for derved at ihukomme og ære den allerhel- ligste Treenighed. Desuden berørte man, som det endnu er Skik og Brug hos Grækerne, i Almindelighed først den højre Skulder.**)

(Sluttet.)

*) Dette fremgaar af næsten alle Steder, som Gretser, Binterim og Deharbe anføre fra Kirkefædrenes og andre kirkelige Forfatteres Skrifter. Derfor kunde den h. Augustinus, som vi ogsaa læse det i Breviaret, besvare Spørgsmaalet: »Hvor ramte David Kæmpen Goliath?« med de Ord: »I Panden, hvor *han* ikke havde Korsets Tegn.« (Sermo de tempore, 197.).

***) Innocens III. skriver nemlig: »Signum crucis *tribus digitis* exprimentum est, ita ut a superiori descendat in inferius, et *a dextera* transeat ad sinistram.« Men saa tilføjer han: »Quidam tamen signum crucis a sinistra producunt in dexteram.« (Binterim, a. St. IV. 1. 520.).

Til Danmarks Katholiker.

—o—

Som det vil ses af omstaaende Annonce er i disse Dage

Ansgarius-Bonifacius-Samlerforeningen

traadt ud i Verden. Om denne nye Forening er levedygtig vil Tiden vise, men følger den i sin Forløber, *Ansgarius-Bonifacius-Foreningens* Fodspor, da ere Udsigterne gode; thi tiltrods for, at denne sidstnævnte Forening næppe er fire Maaneder gammel, tæller den allerede over 100 Medlemmer. Samlerforeningen er en fuldtud selvstændig Forening, der har til Formaal, ved Indsamlingen af den Slags Ting, som Annoncen omhandler, at støtte *Ansgarius-Bonifacius-Foreningen* med de Penge, som maatte komme ind ved de indsamlede Sagers Salg. Ligesom *Ansgarius-Bonifacius-Foreningen* har vidst at skaffe sig mange Venner, hvad jo den vellykkede Aftenunderholdning d. 14. Dec. f. A., var et tydeligt Bevis for, saaledes vil Samlerforeningen, med vore Menigheders kendte og skattede Interesse for vor Sag, snart blomstre frodigt til Gavn og Fremme for vor kære katholske Kirke.

Som man vil have bemærket, har den nye Forening allerede sine Lokaler, takket være den Venlighed, som vor højærværdigste Biskop har udvist. Biskoppen har nemlig ladet to store smukke Værelser i Boyesgade 8³, København V. indrette til henholdsvis Kontor til Bestyrelsen og til Oplagsplads for de indsamlede Sager. Samlerforeningen begynder heller ikke med tomme Hænder; dels er der en anselig Pakke Frimærker og Brevkort o. s. v. igen fra den i sin Tid af *Elever paa St. Andrcas Kollegiet* startede Frimærkeforening, der nu er gaet op i denne større Forening, dels er der allerede indløbet adskillige Pakker fra ivrige Katholiker, der i Nr. 36 af Ugebladet ifjor har læst sig til, at Samlerforeningen vilde komme. — Ja, nu er den kommen! Og nu er Tiden inde for at virke! Maatte Pakkerne og Brevene være mange, som i Fremtiden sendes til Kontoret i Boyesgade, saavel fra København, som fra hele det øvrige katholske Danmark.

A. V. Bork.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Frankrig. Under Forhandlingerne om Kultusbudgettet i det franske Deputeretkammeret den 26. Januar indbragte Allard et Forslag om at *ophæve Konkordatet* og at *stryge hele Kultusbudgettet*. Ministerpræsident Combes erklærede imidlertid, at et saadant Forslag ikke kunde behandles under Budgetforhandlingen. Kammeret vilde bringe *Republiken i en stor Forlegenhed*, saafremt det besluttede at skille Staten fra Kirken. Det var Regeringens Anskuelse, at Konkordatet med Paven maatte opretholdes, fordi den endnu for Tiden anser *den religiøse Idé (!) for en Nødvendighed*. (Levende Protest fra det yderste Venstre). Under alle Omstændigheder vilde Statens Adskillelse fra Kirken berede alvorlige Vanskeligheder, saa at en saadan Adskillelse nu for Tiden ikke lod sig udføre. Lapeletier udtalte sig *for Statens Adskillelse fra Kirken*. Sembat vendte sig imod Combes' Udtalelser og vil ikke anerkende den religiøse Idés Nødvendighed. Ministerpræsident Combes mindede om, at han ogsaa i Senatet allerede havde betonet den religiøse Idés Magt; Flertallet kendte derfor hans Anskuelser, og mente det at have skuffet sig, behøvede det kun at sige det. Sembat erklærer, at *dette var et Sprog som en Præst kunde føre, men ikke en Ministerpræsident*. Berteaux erklærer, at han vil stemme for, at Kultusbudgettet stryges. I Løbet af Forhandlingen henvises til en Kommission et af Berthoulat stillet *Andragende, som opfordrer Regeringen til at lade hele det franske Folk afgøre, om det ønsker Staten skilt fra Kirken*. Bretons *Andragende om at stryge hele Kultusbudgettet* forkastes med 328 Stemmer mod 201 Stemme. Derefter *vedtoges hele Kultusbudgettet*.

Den »religiøse Idé« tør altsaa i Frankrig endnu fremdeles friste sit kummerlige Liv af det radikal-atheistisk-frimureriske Ministeriums Naade, fordi Apostaten Combes Regering »endnu for Tiden anser den for en Nødvendighed!«

Holland. Et Telegram bragte i forrige Uge Meddelelse om, at Føreren for de hollandske Katholiker, Msgr. Dr. *Schaepman* er afgaaet ved Døden under et Ophold i Rom. I Dr. *Schaepman* miste ikke blot Katholikerne i Holland deres højtbegavede og almindeligt ærede Fører, men hele Holland er blevet ramt af et stort Tab ved denne fremra-

gende Statsmands Død. Født i 1844, blev han præsteviet i 1867. Som Professor i Theologi ved Seminariet i Ærkebispedømmet Utrecht udøvede han en velsignelsesrig Virksomhed; som Forfatter og Digter var han en begejstrende og begejstret Lærer for hele det katholske Folk i Holland. Men endnu mere er Dr. Schaepman bleven bekendt som Politiker. Det var ham, der tog det tyske Centrum til Mønster for et Parti for Sandhed, Frihed og Ret, og som derfor ogsaa til Trods for en forbigaaende Modstand indenfor sine egne Rækker optraadte med et varmt Hjærte for Folkets Rettigheder, navnlig for Udvidelsen af Valgretten og for de sociale Reformer, og som tillige i Forbindelse med de Antirevolutionære ikke blot udøvede en stor Indflydelse paa Regeringen, men to Gange bragte et Ministerium i Stand, som repræsenterede denne Coalisation, som for Tiden er ved Roret i Ministeriet Kuyper. Han selv lod sig nøje siden 1888 med et Mandat for det andet Kammer, endskønt han var den indflydelsesrigeste Mand. Hans Død er for Hollands Katholiker et meget svært, uerstatteligt Tab. R. I. P.

Unio. Tirsdag den 3. Februar Kl. 9 Aften Foredrag af Hr. Pastor L. Günther. Emne: „Jesu Liv i Lysbilleder efter Tegninger af Prof. H. Hofmann i Dresden.

St. Johannes Broderskab afholder sin halvaarlige, ordinære **Generalforsamling** Tirsdag d. 3. Februar Kl. 7½ præcis i Lokalet Bredgade 67, 2. S. o. G. Alle Medlemmer bedes møde. Kun Medlemmer have Adgang.

Voxlys.

Til den forestaaende Kyndelmæssige anbefales Voxlys til Fabrikpriser.

Telefon 218.

H. Justiniano,
Gernersgade 45.

ACETYLÉN

til Belysning og Kogning.

Nyeste Anlæg udførte og under Udførelse her i Landet:

Magleby,

St. Anna Kirke, Amager.

Taastrup By Central,

St. Josefs Hospital, Randers.

Hadsund By Central,

Kloster og Skoler, Amager,

samt flere Villæer m. m.

Husson & Plum, Ingeniører,

Stenosgade 5, B. Telf. 9036.

S.J.G. **Mandag** den **9.** Februar, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder
St. Josefs Gilde Møde for **III. Grad.**

Aarligt Udsalg

af Trikotage, Garn, Underbeklædning, Linned, Korsetter, Shirting, Dowlas, Medium, Haandklædedrejl samt Drengedragter med 25 å 33 pCt. Rabat. Kurante Varer med 10 pCt. Rabat.

Jacob Christensen,
Vesterbrogade 40, Telf. 18494.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 1. Februar. 4. **Søndag e. H. 3. K. Nordens Apostel, den h. Ansgars festlige Mindetag.** (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for de mest trængende kirkelige Anstalter i Vikariatet.) I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 højtidelig Pontifikalmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken og højtidelig Procession med den h. Ansgars Relikviskrin. — 2. **M.** Marias Renselse eller Kyndelmisse (fejres følgende Søndag). — 3. **Ti.** Ansgarius, Bekender og Biskop. 4. **O.** Andreas Corsini, Bekender og Biskop (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — 5. **To.** Agathe, Jomfru og Martyrinde. — 6. **F.** Titus, Bekender og Biskop. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Prælætmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte: Kl. 8 Aften Broderskabsandagt). — 7. **L.** Romualdus, Bekender.

Søndag den 8. Februar. **Septuagesima. Marias Renselse eller Kyndelmisse.** I St. Ansgars Kirke: Højtidelig Pontifikal-Lysvielse med Procession Kl. 9 $\frac{1}{2}$. Voxlys, som ønskes indviiede, kunne afleveres hos Sakristanen.

I St. Annæ Ynglingeforening har Hr. Johan Johnsen lovet Søndag den 8. Februar Kl. 7 Aften at holde Foredrag om Amagers Historie, hvortil alle Mænd af St. Annæ Menighed indbydes.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke Søndag den 8. Februar Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Mariatforeningen vil ogsaa i Aar efter Evne komme trængende Førstkommunikanter og Firmander til Hjælp, for saa vidt de have gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de Ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos Sognepræsten ved St. Ansgar (Form. Kl. 9—10 eller Efterm. Kl. 3—4) maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden Søndag den 10. Februar hos en af de Undertegnede.

Enkefru J. Ronge,
Lykkesholms Allé 14 C.

Frk. M. Siegler,
Kompagnistræde 9.

Fru H. Mariboe,
Falkonér Allé 67.

Rosenkransbroderskabets maanedlige Møde med Procession holdes i St. Ansgars Kirke **Søndag den 1. Februar Kl. 6 Aften** i Forbindelse med St. Ansgars-Processionen. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Ansgariusforeningen.

Den aarlige **Generalforsamling** afholdes i Forsamlingsværelset, Bredgade 64, **Søndag den 1. Februar Kl. ca. 11^{1/2}**, efter Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke. **Dagsorden:** Beretning; Aflæggelse af Regnskab, Valg af Bestyrelse.

St. Ansgarius-Bonifacius-Samlerforening.

Ovennævnte Forening, hvis Formaal er at samle brugte Frimærker (sjældne saavel som almindelige), Vinflaskekapsler, Tændstikkeæsker, Cigarkasser, Cigarbaand, Propper Brev- og Prospektkort, gamle Mønter, Segl, Autografer, Aviser o. s. v., er i disse Dage traadt i Virksomhed. Undertegnede Bestyrelse retter herved en indtrængende Opfordring til alle, som have Interesse for denne betydningsfulde Virksomhed, om at samle slige Sager og enten sende skriftlig Meddelelse til en af Bestyrelsesmedlemmerne, hvorefter Sagerne ville blive afhentede, eller selv aflevere dem i Lokalet, Boyesgade 8³, V., hvor der altid vil være saabent **Onsdag fra Kl. 8 til 9**. Indtægten ved Salget af de indkomne Genstande tilfalder **St. Ansgarius-Bonifacius-Foreningen**. Iøvrigt henvises til Nr. 36 af Ugebladet for forrige Aar.

København, i Januar 1903.

Pastor, Baron v. Kettenburg,
Boyesgade 8³, V.

Alb. Hussou,
Ingeniør,
Stenosgade 5¹, V.

A. V. Bork,
Bankassistent,
Maglekildevej 16³, V.

Mødreforeningen. Tirsdag den 3. Februar Kl. 8^{1/4} læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningen's Medlemmer og Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer anmodes om at møde til sædvanlig Tid i Dagens Løb til Tilbedelse i St. Ansgars Kirke Fredag den 6. Februar.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8). Søndag den 1. Februar Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 6 Aftenandagt. — Mandag den 2. Februar Kl. 8 stille Messe.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. - Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Brødgade 64. - Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. - Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 6.

Søndagen den 8. Februar.

1903.

Indhold: Hvor bliver Sandheden af? — Korstegnet i Middelalderen.
— Søster Marie Hyacinthe †. — Valeria. — Fra Vejbyrnet.
— Bekendtgørelser.

Hvor bliver Sandheden af?

— 0 —

»**D**ansk Kirketidende« Nr. 5. for 1. Februar indeholder »En Nytaarstale« af *Carl Koch*, som hovedsagelig har Kongregationsstriden i Frankrig til Genstand. Hr. Koch indrømmer rigtignok, at den franske Regering ved at lukke Kongregationsskolerne »har gjort Uret og handler uklogt.« Men der findes i hans Tale alligevel mange Paastande, som ikke er andet end Næveslag i Ansigtet paa Sandheden.

Lad os fremhæve et Par Sætninger: »Alle disse Skoler staar aandelig talt under Paven. Og han udsteder Rundskrivelse om, at ethvert Forsøg paa at forsone sig med Fremskridtet, Civilisationen og Demokratiet maa fordømmes . . .« Det er da mærkeligt, at vi Katholiker aldrig faar *saadan* en pavelig Rundskrivelse at se. Hr. C. Koch tager de tre Ord dog vist i deres bedste Betydning. Eller

skal Paven maaske godkende *det* Fremskridt, *den* Civilisation, *det* Demokrati, som repræsenteres af Frankrigs nuværende Regering og ikke er andet end Tilbagegang, Raahed og Socialisttyranni? Hvor er den pavelige Rundskrivelse, som fordømmer det *virkelige* Fremskridt, *den sande* Civilisation, det *kristelige* Demokrati? Det vilde dog falde Hr. Koch svært, ja umuligt, hvis han skulde komme frem med saadant et Paveord! Er ikke netop i Frankrig mange Ordensfolk blevne dekorerede og præmierede af akademiske Prisdommere for deres Fortjenester paa Fremskridtets og Civilisationens Omraade, for industrielle og videnskabelige Præstationer og Kærlighedsgerninger, og det endnu under den nuværende Regering? Og hvad Demokratiet angaar, har Leo XIII. ofte og indtrængende formanet de royalistisk sindede Franskmand til at forson sig med Republikken. Havde de kun adlydt Paven, saa var Frankrig vel bleven forskaanet for en saa bedrøvelig Regering, som det nu har.

Men Hr. Carl Koch vil nu engang lægge hele Skylden for »Frankrigs Ulykke« over paa Kirken: »Kirken vil have Eneret paa at undervise,« siger han, skønt det slet ikke er sandt. Thi, hvis den franske Stat ikke havde banlyst al Kristendom fra sine Skoler, havde Kongregationerne aldrig behøvet i den Grad at tage fat paa Undervisningen, som de har gjort.

Endvidere søger Hr. Koch at forklare Frankrigs nuværende Stilling ud fra det, som er sket for 200 Aar siden mod Hugenotterne: »Da forfulgtes disse Mennesker af Staten under Kirkens Bifald og Tilskyndelse (!) med Midler, som minder om dem, hvormed Armenierne nu forfølges af Tyrkerne.« Men her glemmer han helt, at 1. Hugenotterne var politiske Oprøre mod Kongen; at 2. *deres* Fremfærd mod Katholikerne havde været langt grusommere og *deres* blodige Gerninger langt talrigere end Katholikernes; 3. at Paverne altid have misbilliget de grusomme Midler, som anvendtes mod Hugenotterne; og 4. at samtlige Lutheranere i Tyskland glædede sig af ganske Hjerter over det

saakaldte Blodbryllup i Paris og Frankrig, fordi »Guds retfærdige Straffedom nu havde ramt de calvinske Kættere.« Beviserne for disse fire Paastande skal jeg nok fremsætte, hvis Hr. Koch ønsker at se dem. Her vilde de optage for megen Plads.

Endelig udtrykker Hr. Carl Koch sin Glæde over, at Danmark ikke har saadan en Fortid. Med en paatagen Uskyldighed, som Farisæeren i Templet, siger han: »Vi har ikke ved religiøse Forfølgelser berøvet os selv vort ædleste Blod.« Maa jeg her have Lov til at minde ham om, hvad *Peder Plade*, den første lutherske Biskop over Sjællands Stift, bekender? I sin »Visitatsbog« (C. Rosenbergs Udg., Købh. 1884, S. 52) siger han: »Nu ere de Tyve (de katolske Præster og Munke) uddrevne af Landet, og en Part *ophængte*.« Og *Vedel Simonsen* (Bidrag til Odense Bys Historie II., 2. Odense, 1844, S. III.) kalder det en »revolutionær Maade«, hvorpaa Lutherdommen er bleven indført her i Landet, og udtaler bl. a. S. VI.: »Dernæst er det ligeledes at beklage, at ved denne Lejlighed ikke blot *saa meget uskyldigt Blod maatte udgydes*, men at ogsaa saa mange uskyldige Mennesker maatte lide det, som ikke sjælden er værre end Døden: nemlig . . . alle Krænkelser, Forhaanelser, *Forfølgelser*, Udsugelser, Udplyndringer, Mis-handlinger og Plager, dem den hele katolske Gejstlighed maatte udstaa og lide.« *Paludan-Müller* (De første Konger af den oldenborgske Slægt, S. 533) paastaar ogsaa, »at Reformationens Sejr her i Landet ikke har været saa fri for Voldsomheder og *Forfølgelser*, som det almindelig siges.« — Jeg tror dog, at disse tre protestantiske Vidner fortjener mere Tro end Hr. C. Koch. Noget af det »ædleste Blod« er ganske vist ogsaa i Danmark gaet tabt, i hvis Sted den tyske Indflydelse med Lutherdommen holdt sit Indtog, som gjorde, at det i Middelalderen saa store Danmark blev mindre og mindre. Med Rette blev der nylig ved Indvielsen af Københavns nye Raadhus sunget:

»Bisp Absalon med Sværd og Stav
os *Storhedstid* i Danmark gav.« —

Hr. Carl Koch og ligesindede bedes tilslut om at ville være mere sandhedskærlige, eller hvis de mangle bedre Vidnen, at sætte sig mere ind i Sagerne, førend de tror alt ondt, hvad der siges og skrives om Katholikerne, for ikke uforsigtigt at udslynge falske Beskyldninger mod deres Brødre i Moderkirken; thi der er lykkeligvis ogsaa iblandt Protestanterne altid nogle dygtige Historieforskere, hvis Vidnesbyrd er i Stand til at knuse baade falske Paastande og deres Ophavsmænd.

P. G. Schmiderer.

Korstegnet i Middelalderen.

Af Pastor Wilhelm Schmitz.

—0—

(Sluttet.)

Man har i hin Periode dog ogsaa betegnet sig med det lille Kors. Dette maatte jo ogsaa nødvendigvis ske, naar enkelte Legemsdele skulde betegnes med Korsets Tegn. Dette skete sandsynligvis ogsaa, saa ofte de Troende bleve opfordrede til at gøre to eller tre Kors. Den h. Birgitta raadede sin Søn Birger til om Morgenens at betegne Panden og Brystet med Korsets hellige Tegn.*) Det synes som om dette dobbelte Kors skulde minde om Daaben. Ifølge den katholske Kirkes Ritus er der til Meddelelsen af Daabens h. Sakramente knyttet forskellige Velsignelser, og navnlig betegnes Barnets Pande og Bryst med Korsets h. Tegn. Dette gjorde Indtryk paa hin Tid. Derfor hørte vi ogsaa »Skatkisten« sige: Vi blive »døbte i Korsform«. Den h. Gertrud anbefalede, at man til Minde om de i Daaben modtagne Naadegaver flere Gange i Aarets Løb skulde holde en sær-

*) »Sextum (consilium): cum surrexeris, corpus et animam Deo commenda, implorando, ut omnes actiones tuas et facta regat et te in facie pectoreque signo crucis nota, dicendo: Domine Jesu Christe Nazarene, Judaeorum rex, miserere mei.« (Acta SSorum I. c.)

egen Andagt. Ved denne Lejlighed skulde man ogsaa betegne Pande og Bryst med Korsets h. Tegn. Den af hende selv benyttede og til Andre anbefalede Bøn under denne Andagtsøvelse hentyder til, hvorledes man betegnede sig. Hun skriver nemlig:

»Gentag nu det hellige *Korstegn paa Panden og Brystet*, som det dengang (ved Daaben) blev gjort over dig.« Den paafølgende Bøn havde saa følgende Ordlyd: »I Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn. Af dig, o min korsfæstede Kærlighed, sødeste Jesus, tager jeg dit hellige Korses Tegn paa Panden † og Hjertet †, for at leve i al Evighed under din Beskyttelse. Skænk mig en levende Tro paa de himmelske Bud, for at jeg med et udvidet Hjerte maa ile henad dine Buds Vej. Lad min Vandel være saaledes, at jeg fortjener at blive et Guds Tempel og en Bolig for den Helligaand. Amen.*)»

En Andagtøvelse med forskellige Velsignelser med Korstegnet viser os, at ogsaa vor Skik, at velsigne Pande, Mund og Bryst med Korsets hellige Tegn, var bekendt og blev øvet i Middelalderen: Forud gaa Kristi syv Ord paa Korset, udtalte paa Latin. Ved det syvende Ord: »In manus etc.« gjorde man det første Korstegn og tilføjede Ordene: »*redemisti me Domine, Deus veritatis.*« (»Du forløste mig Herre, Sandhedens Gud.«) Saa siges der videre: »*Protege † Salva † Benedic † Sanctifica famulum tuum N. Amen. † Ihesus autem transiens permedium illorum jbat. Si ergo me queritis, sinite hos abire.*« (»Men Jesus gik bort midt imellem dem. Naar I søge mig, saa lad de Andre gaa.«) Man betegnede saa Pande, Mund og Bryst med Korsets Tegn og bad en længere Bøn til Ære for Jesu Lidelse og fem hellige Vunder, hvorefter fulgte fem Fader vor og Hil dig, Maria.**)

*) *Maurus Wolter*, Gertrudbuch (Schaffhausen, Friedr. Hurter 1864) S. 7. — *Viam mandatorum tuorum cucurri, quam dilatasti cor meum.* Ps. 118 v. 32.

**) Hos W. Wackernagel, *Altdeutsche Predigten u. Gebete aus Handschriften* (udg. af Rieger) Basel 1876. S. 611.

At velsigne sig med tre Kors i Begyndelsen af Evangeliet under Messen, var ligeledes Skik og Brug i Middelalderen. Dette fremgaar af den Vejledning til den andægtige Bivaanelse af det h. Messeoffer, som *Engelhus* giver i sin Bog »Regel for Lægfolk«. (*Laienregel*, Kap. »Hvorledes man skal opføre sig i Kirken.«) Hvorledes de tre Korstegn, som man anbefalede Børnene i England, skulde gøres, fremgaar ikke ganske tydeligt af Beretningen.*) Det samme maa ogsaa siges om en Søndagsandagt, som findes i flere danske, haandskrevne Bønnebøger. Men det er dog sandsynligt, at man ved denne Lejlighed betegnede Pande, Mund og Bryst med et lille Kors. Man maa desto snarere antage dette, jo lettere Rubrikerne bleve beskaarne i de for Størstedelen skødesløst skrevne eller efter mangelfulde Manuskripter ligesaa mangelfuldt afskrevne Exemplarer. Jensens Bønebog kræver saaledes i det mindste to Korstegn i følgende Bøn: *Item om søndagen skal tv brende iij lyss mett iij pater noster och gør korss y tiht andlede oc sy saa som effther stander; haffwer tw ecke lysene, tha for gløm ecke pater nostrene:*

Vors herre jhesu cristi korss y mit andlede; Gutz wisdom i myn mund; The hellige trefoldighetz raad vdy myt brysth y naffn gwt fader, søns oc then helliantz. Amen.**)

Ordene, som siges, naar man velsigner sig med det større Korstegn, lød i Middelalderen i Almindelighed ligesom nu. Som omtalt, er det de samme Ord, som ifølge Frelserens Befaling skulde udtales ved Meddelelsen af Daabens h. Sakramente: I Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn. Amen.***)

*) Hos *Bridgett* (Dhan); smlgn. Nord. Ugbl. Nr. 2. S. 22.

***) Arn. Magn. Nr. 782 fol. 186. Smlgn. Jensens Bønebog fol. 54.

*) Ordene, som ledsage Korstegnet, findes paa Gammeldansk i Arn. Magn. Saml. Nr. 75 i 8° fol. 84; Thotts gl. Saml. Nr. 152 i 8° 7 Bl. b. fr.; Jensen, f. 346 a; Nielsdatter, f. 51 v.; Birgeri Statuta sinodalia 3. S. e. C 4.; Lagonis Urne Statuta synodalia, i Nykirkehist. Saml. III., 274; Paladii Visitatzbog S. 10. Ordenes

I tidligere Tider betjente man sig dog ogsaa af andre Ord. Binterim anfører, hovedsagelig efter Gretser, otte saadanne Formularer.*) Den fjerde brugtes ogsaa meget i Middelalderen, som synes at have haft en særlig Forkærlighed for den: »Jesus af Nazareth, Jødernes Konge, forbarm dig over mig!« Vi høre den omtalt allerede af den h. Birgitta, som anbefalede den til sin Søn, og af forskellige Andre. Fra den h. Edmund hidrører den lille Bøn: »Jesus af Nazareth, Jødernes Konge, bevar mig for en pludselig og ulyksalig Død!« Idet han sagde disse Ord, synes han at have betegnet sin Pande med Bogstaverne I. N. R. I.**) Franciskaneren Johannes Pauli fordrede, at Forældrene skulde undervise deres Børn om »Titelen over det hellige Kors.«***)

St. Josefs Søstrenes Generalforstanderinde, Søster Marie Hyacinthe †.

—o—

Den barmhjærtige Gud har i disse for de franske Kongregationer saa vanskelige Dage sendt St Josefs Søstrene en svær Prøvelse, idet deres ærværdige *Generalforstanderinde* er afgaaet ved Døden, næsten ganske uventet, den 30. Januar, i Moderhuset i Chambéry (Savoien), i en Alder af 70 Aar og efter at have tilbragt 51 Aar i Ordensstanden.

Den Afdøde, Mère **Marie Hyacinthe** (forh. Caroline Berthoud), blev født i Albertville i Savoien og modtog en udmærket Undervisning og Opdragelse hos Søstrene »les Dames du Sacré Cœur« i Chambéry. Opfyldt af Iver og Be-

Stilling bevirker uvæsentlige Forandringer. Den svenske Formular haves i »Statuta synodalia veteris eccl. Sueogoth.« ed. Reuter-dahl.

*) *Binterim*, a. St. IV. 1. 521 ff.

**) Smlgn. *Maurus Wolter*, a. St. S, 272.

***) *Norrenberg*, Frauenarbeits, Vereinschrift der Gørresgesellschaft S. 15 f.

gejstring for sin Fremtidslykke, besluttede hun ved sin Udtredelse af Pensionatet at indvi sig til Gud. Dog indtraadte hun først i en Alder af 20 Aar i St. Josefs Søstrenes Ordenshus i Chambéry, hvor hun, skønt svagelig af Helbred, skulde tilbringe hele sit Liv og udfolde en lang Virksomhed til Gavn og Velsignelse for St. Josefs Søstrenes Kongregation.

De forskellige Hverv, som hendes Foresatte betroede til hende, efter nogle Aars Profession, udførte hun med Held. Først udnævntes hun til Tilsynshavende med Studierne, dernæst anbetroedes til hende Ledelsen af Søstrenes Externat og senere af Pensionatet i Chambéry, hvor hun med sjælden Dygtighed virkede for Børnenes Opdragelse og havde en gavnlig Indflydelse paa de Unges Sjæle, som varslende om de skønneste Frugter for disses Fremtidslykke. Udrustet med fremragende aandelige Evner, med et livligt Temperament og en Energi, som ikke veg tilbage for nogensomhelst Vanskelighed, var hun paa samme Tid i Besiddelse af Hjærtensgodhed, Finfølelse og Takt, som erhvervede hende Alles Tillid og Sympathi.

Den tidligere Generalforstanderinde Mère Felicitas knyttede hende til sig som sin Assistentinde i de sidste 16 Aar af hendes Liv og fandt i hende en oplyst Raadgiverinde og udmærket Støtte, som omfattede sin Foresatte med den mest uskrømte Hengivenhed. Det var Søster Marie Hyacinthe, som i sin Tid understøttede den daværende Generalforstanderinde i de mangehaande Arbejder og Skridt, som vare nødvendige for Opnaelsen af den pavelige Approbation af Ordenens Koustitutioner. Intet Under derfor, at Søstrene i 1885, da Mère Felicitas, hvem de hædre som en anden Fundatrice, afgik ved Døden, ansaa Mère Marie Hyacinthe for værdig til at blive hendes Efterfølgerske som Kongregationens Overhoved. Tre Gange har Søstrenes Generalkapitel genvalgt hende ensstemmigt til Generalforstanderinde, og uden at svækkes har hun opfyldt dette byrdefulde Hverv i 18 Aar og altid udmærket sig ved et klart Blik og en sjæl-

den Klogskab i Forbindelse med et aabent og barnligt Sindelag og en ydmyg Mistillid til sig selv.

Under hendes Ledelse har St. Josefs Søstrenes Kongregation stadig udviklet sig mere og mere. Hun oprettede Ordenens Provins i Amerikas forenede Stater og arbejdede for Tiden paa at udvide alle de øvrige Provinser ved at oprette talrige nye Ordenshuse. Hun nærrede den inderligste Omhu og Hengivenhed for enhver af sine aandelige Døtre; hun trøstede dem i deres Genvordigheder, opmuntrede dem, naar de følte Vanskeligheder og drog Omsorg for deres Fornødenheder med sand Moderomhu. Det er derfor en Selvfølge, at alle hendes aandelige Døtre med sørgmodige Følelser ville bevare hende i et ærværdigt Minde.

Ogsaa de nordiske Provinser vare en særegen Genstand for hendes Kærlighed og Omsorg, og hun beklagede ofte, at hun af Mangel paa egnede Medlemmer ikke kunde yde dem en virksommere Hjælp.

De sørgelige Tildragelser i Frankrig og Undertrykkelsen af Størstedelen af Søstrenes Institutioner i Savoien var et saare føleligt Slag for hendes Hjærte, og endskønt hun indtil det Sidste bestræbte sig for at opretholde Modet hos sine aandelige Døtre, blev hun selv et Offer for de mangehaande Sindsbevægelser, som disse ulykkelige Forhold bragte over hende.

Den ærværdige Generalforstanderinde Marie Hyacinthe hensov i Herren den 30. Januar, efter 4 Dages Sygeleje, efterladende det skønneste Minde om sin Personlighed hos hendes talrige aandelige Døtre, som sørge over Tabet af deres aandelige Moder. Paa den hellige Ansgars Fest, den 3. Februar, fandt den højtidelige Sjælemesse Sted i St. Josefs-søstrenes Moderhus i Chambéry. R. I. P.

VALERIA

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat fra Nr. 3.)

ANDET KAPITEL.

Tro indtil Døden.

Efter Sommerens trykkende Varme var der kommet en forfriskende Kølighed. Der var faldet en rigelig Regn, som havde forvandlet den tørre, romerske Campagne til en smilende, grøn Mark, fuld af yppig Vegetation. Det andet Foraar var brudt frem og havde slynget sine Blomsterkranse om Efteraarets fyldte Frugtkurve.

Landbefolkningens støjende Jublen ved Meditrinaliernes Fest (11. Oktober), ved hvilken Lejlighed der første Gang blev smagt paa Aarets ny Vin, og to Dage senere Fontinaliernes Fest, hvor Kilder og Brønde blev smykkede med Blomsterguirlander, havde faaet Romerne til at vende tilbage til Staden fra deres Villaer.

Aradius Rufinus, Roms Præfekt eller Overborgmester, havde ligeledes sammen med sin Gemalinde Sophronia og Datteren Valeria taget Ophold i det Palads, de ejede oppe paa Coelimum, i Nærheden af Lateranet. I denne Del af Byen boede dengang de fornemste Adelslægter, blandt hvilke Marius Maximuses, Valerius Aradiuses, Symmachuses og mange andres Paladser stredes om Forrangen i Henseende til Størrelse og Pragt.

Aradius Rufinus havde gjort sin første Krigstjeneste under Maximian og Constantius Chlorus, og baade Constantin og Maxentius havde været hans Vaabenfæller i hans Ungdom; senere havde han giftet sig ved Diokletians Hof i Nicomedia i Lilleasien med Sophronia, Datter af en af Landets Magnater, og i dette Ægteskab var der født ham tre Sønner og en Datter. Rufinus havde betroet Drengenes Opdragelse til

Lactantius Firmianus, hvem Diokletian havde indkaldt i Aaret 301 fra Afrika for at overtage Posten som Lærer i Veltalenhed i Nicomedia. Rufinus anede ikke, at Lactantius var bleven Kristen kort efter Overtagelsen af sit Professorat, og da hans Tjenesteplichter kun sjældent tillod ham at opholde sig i sin Families Skød, kunde Lactantius udstrø Kristendommens første Sædekorn i Børnenes Hjerter. Vel blev de tre unge Mennesker snart unddragne deres Lærers Indflydelse, da Faderen lod dem slaa ind paa den militære Løbebane, men den unge Valeria viste sig saa meget mere modtagelig for Kristendommens Lærdomme, som Jordbunden allerede var bleven forberedt af hendes Amme, der var Kristen. Denne Religionsundervisning blev afbrudt paa Grund af Diokletians blodige Edikter mod de Kristne i Aaret 303, hvorved ogsaa Valerias Amme, blandt saa mange andre, blev fængslet. Men saasnart Diokletian havde nedlagt Kronen i Foraaret 305, og Forfølgelsen i det mindste havde tabt noget af sin frygtelige Hensynsløshed, opsøgte Valeria hemmeligt en Præst, som kunde give hende en bedre Undervisning i Kristendom. Hun blev døbt ved den paafølgende Paaskefest.

Da Maxentius i Aaret 306 tilranede sig Herredømmet i Italien, fik han sin forhenværende Krigskammerat, hvis udmærkede Egenskaber, han kendte, til sig ved Løfte om en glimrende, høj Stilling i Rom, som kunde tilfredsstille hans Ærgerrighed, hvorpaa saa Rufinus flyttede til Hovedstaden med Hustru og Datter. Kejseren overdrog ham ogsaa efterhaanden flere indflydelsesrige Embeder, og i Begyndelsen af Aaret 312 blev han endogsaa udnævnt til *præfectus Urbis* hvorved hele den øverste Ledelse af Byens borgerlige Anliggender blev lagt i hans Hænder.

Rufinus var nu over halvtredsindstve Aar gammel, hvorimod hans Gemalinde endnu ikke var fyldt de fyrre. Han var en høj, statelig Skikkelse med militær Holdning, streng og punktlig i Opfyldelsen af alle sine Pligter; Sophronia var en orientalsk Skønhed, som gjorde megen Opsigt i Rom, saa meget mere som hun elskede sin Hjemstavns

Sæder og Skikke og gik klædt paa samme Maade som fornemme Damer i sit eget Fædreland. Valeria, som var seksten Aar, lignede mere sin Moder end Faderen; hun var en halvt udsprungen Blomst, som fra Orientens Have var bleven omplantet i Vestens Jordbund. Hendes ovale Ansigt med de fintskaarne Træk var indrammet i en Fylde af sort Haar, og ud af de blaa Øjne lyste en barnlig Uskyldigheds rene og ædle Sjæl. Hun besad en opvakt Aand og stor Viljekraft. Hun var Forældrenes Glæde og Stolthed, og de elskede det eneste Barn, de havde tilbage hos dem, med inderlig Kærlighed; to af hendes Brødre tjente nemlig i Overkejser Liciniuses Hær, der laa i det fjerne Østen paa Rigets yderste Grænser, og den tredje var falden med Hæder paa Valpladsen.

Den kristne Valeria havde ikke noget højere Ønske end at forsøge at vinde først sin Moder og dernæst sin Fader for sin Tro. Kort efter at de var flyttede til Rom, havde hun betroet sine Forældre, at hun var Kristen; Rufinus var ganske vist straks bleven overrasket og i høj Grad ærgerlig derover, men han holdt saa meget af sit Barn, at denne Vrede ikke kunde vare længe.

Da Faderen paa Grund af sine Embedspligter var borte fra sit Hjem næsten hele Dagen, kunde Sophronia og Datteren leve tilbagetrukket i Rom og saaledes som Orientens Kvinder i Almindelighed tilbragte deres Tid, og Valeria benyttede denne Ensomhed til efterhaanden at bringe sin Moder nærmere til Kristus. Maxentius holdt meget af at indbyde, eller rettere sagt befale, de fornemste Kvinder i Rom at indfinde sig til de glimrende Fester, han gav i det kejserlige Palads, og medens nu Sophronia, meget mod sin Vilje, maatte modtage disse Indbydelser, tilbragte Valeria den Tid, Moderen var i Selskab, med at bede inderligt for hende, at Herren dog endelig engang vilde føre hende til Sandhedens fulde Erkendelse og faa hende til aabent at bekende sig til Kristendommen.

Sidste Vinter havde Moder og Datter gjort Irenes Bekendtskab, og hun havde lidt efter lidt ført dem hen til

praktisk Udøvelse af den kristne Religions Barmhjertighedsgerninger. Bypræfektens Gemalinde og Datter var derfor godt kendte af Befolkningen i Suburras og Trasteveres fattige Hytter. De ydre Standsforhold skabte naturligvis en stor Afstand mellem Sophronia og Irene, der levede meget beskedent og tilbageholdent, men denne Kløft udjævnedes fuldstændig paa Grund af sidstnævntes større Livserfaring, faste Tro og den ejendommelige, fortryllende Ynde, hvormed hun udøvede sine Kærlighedsgerninger. Valeria klagede mange Gange til den moderlige Veninde over at det var skrækkeligt, at det kun var paa Grund af Faderens høje Embedsstilling, at hendes Moder endnu ikke havde besluttet sig til at tage regelmæssig Undervisning i Kristendom for at kunne forberede sig til at modtage den hellige Daab. Irene trøstede det fromme Barn ved at henvise til de fattiges Forbønner, og at de nok skulde udvirke, at hendes Moder fulgte sit Hjertes Trang og Naadens kaldende Stemme.

Hvor ofte er det ikke bleven gjort denne Verdens mægtige saare vanskeligt at finde den lille Port til Himmerig! Alle Slags Hensyn til Rang, Stand og Titler lægger i vore Dage næsten uoverstigelige Hindringer i Vejen for Conversionen, og det gjaldt saa meget mere i de Tider, vi taler om, for Roms Bypræfekts Gemalinde. Rufinus vidste nok, at hans Hustru nærede Tilbøjelighed for Kristendommen, og han havde med stor Uvilje fundet sig i Datterens Overgang; men han havde tydeligt og bestemt givet sin Hustru tilkende, at han, hvis hun skulde gøre et lignende Skridt, øjeblikkelig vilde lade sig skille fra hende. »Havde jeg været Privatmand,« tilføjede han, »kunde jeg finde mig i din Tilbøjelighed, men den, der er gift med Hovedstaden Roms øverste Embedsmand, maa ikke have nogen anden Religion end den romerske Stats.«

(Fortsættes.)

❧ Fra Vejbyrnet ❧

— 0 —

Luther og Flerkoneriet. (W.) Under Behandlingen af Ægteskabsloven i Folkethinget forleden spurgte Hs. Exl. Justitsminister *Alberti*, under en Replik til Folkethingsmand *S. Svendsen* denne, »hvor i Biblen Flerkoneriet er forbudt, om ikke netop Forbudet derimod skyldes det borgerlige Hensyn og er ført igennem af det borgerlige Samfund? Det kan være, at jeg tager fejl — fortsatte Ministeren —, men det faar da være en Trøst, at jeg har en Avtoritet som Morten Luther at kunne paaberaabe mig for min Opfattelse.«

I Anledning af disse Udtalelser har »*Kristeligt Dagblad*« indeholdt en Artikel, hvori Bladet protesterer imod, at Justitsministeren paaberaaber sig Luther i denne Henseende, skønt det maa indrømme, at Luther har »talt og skrevet baade det ene og det andet, som vi ikke kan underskrive. Saaledes var det en sørgelig Fejltagelse, den Gang han gav sit Samtykke til Landgrev Philip af Hessens Dobbeltægteskab.«

Imidlertid søger »Kr. Dgbl.« dog at dække lidt over denne Luthers »sørgelige Fejltagelse«, idet det skriver: »Men i de senere Aar af sit Liv ændrede Luther sin Opfattelse, idet han kom til den Anskuelse, at Flerkoneri ikke var tilladeligt for de kristne, hvad der klart fremgaar af hans Udlæg af første Mosebog.«

Til Belysning af denne Luthers »ændrede Opfattelse« i »de senere Aar af hans Liv«, vil følgende Aarstal næppe være uden Interesse:

Luther meddelte sit Samtykke til Landgrev Philip af Hessens Dobbeltægteskab i 1539.

I Juni 1540 skrev Luther i et Brev til Kurfyrsten af Sachsen: »Vnd·sage noch Ist: wo mir solche sache nöch heutigstags fürkeme, wüste ich nichts anders zu rathen den wie ich gerathen hab.«

Kommentaren til første Mosebog — i hvilken Luther forøvrigt hævder Flerkoneriets Tilladelighed — udkom i 1528, altsaa 11 Aar før Landgrevens Dobbeltægteskab.

Man maa indrømme, at Kr. Dgbl.« ikke har været ganske heldig med sit Forsøg paa at dokumentere Luthers »ændrede Opfattelse«.

Bekendtgørelse om Jesu Barndomsforening.

Aarbogen for Jesu Barndomsforening udkommer i næste Uge. Et Antal Eksemplarer af den, i Forhold til Bidragene fra de forskellige Steder, vil saa uopholdelig blive tilsendt de højjærværdige Herrer Præster til Omdeling blandt Medlemmerne af ovennævnte Forening.

Hvis nogen samtidig med Aarbogen skulde ønske Samlerlister, Billeder, Medailler, bedes han snarest sende Under tegnede et Par Ord til Underretning.

De faa højjærværdige Herrer, som endnu ikke have sendt Bidragene, anmoder jeg venligst om ikke at tøve længer.

En Fortegnelse over de indkomne Bidrag og Udgifterne ved Aarbogens Trykning vil følge i Begyndelsen af Marts. Randers, Mariæ Kyndelmisse, 1903. **M. Osterhammel, Præst.**

Direktør for Jesu Barndomsforening.

S.J.G. **Mandag** den **9.** Februar, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder **St. Josefs Gilde Møde for III. Grad.**

Voxlys.

Til den forestaaende Kyndelmisse anbefales Voxlys til Fabrikspriser.

Telefon 218.

H. Justiniano,
Gærnersgade 45.

Kirkelig Kalender.

Søndag den **8. Februar.** **Septuagesima. Marias Renselse eller Kyndelmisse.** I St. Ansgars Kirke: Højtidelig Pontifikal-Lysvielse med Procession Kl. 9 $\frac{1}{2}$. Voxlys, som ønskes indviiede, kunne afleveres hos Sakristanen. — **9. M.** Blasius, Biskop og Martyr. (Efter hver h. Messe meddeles **Blasiusvelsignelsen**.) — **10. Ti.** Ihukommelse af Frelserens Bøn i Oliehaven. — **11. O.** Johannes af Britto, Martyr. — **12. To.** Polykarp, Martyr og Biskop. — **13. F.** 26 japan. Martyrer. — **14. L.** Scholastika, Jomfru.

Søndag den **15. Februar.** **Sexagesima.** Læsning af Hyrdebrev og Fastemandat.

I **St. Annæ Ynglingeforening** har Hr. Johan Johnsen lovet **Søndag** den **8. Februar** Kl. 7 Aften at holde Foredrag om Amagers Historie, hvortil alle Mænd af St. Annæ Menighed indbydes.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke **Søndag** den **8. Februar** Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

III. Orden. Møde i St. Knuds Kapel, Vestervoldgade 115, **Onsdag** den **11. ds.** Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Torsdag den **12. Februar** Kl. 9 holdes i St. Ansgars Kirke en højtidelig **Pontifikal-Sjælemesse** for afdøde Generalforstanderinde, Søster **Marie Hyacinthe**, hvortil Menighedens Medlemmer indbydes, idet den Hensøvede anbefales til deres Forbøn.

PROGRAM

for

„Unios“ Karnevalsfest

i »City« Selskabslokaler

Fastelavns-Søndag d. 22. Februar 1903.

Festen begynder Kl. 8 Aften.

Kl. 9. Stort Optog med Prins Karnevals Indtog. Stort Orkester.

Menuet og den gamle Sextur

indøvet af Krigsr., Danselærer Nielsen, danses af Foreningens Medlemmer.

Demaskeringen Kl. 11¹/₂ tilkendegives ved elektriske Lyseffekter, Musiksignal etc. etc.

Kl. 12 serveres diverse Retter ved Smaaborde i Spisesalene.

I Festsalen forefindes en i Dagens Anledning indrettet Bar, hvorfra der hele Aftenen serveres forskellige Forfriskninger.

Fotograf vil hele Aftenen være tilstede.

Kl. 2 arrangeres en

storartet Kotillon.

I Aftenens Løb forskellige Fastelavnsløjer og Overraskelser.

Festen slutter Kl. 5.

Ballet ledes af Hr. Balinspektør, Krigsraad Nielsen.

Ingen tilstedes Adgang umaskeret.

Til eventuel Ommaskering benyttes af Damerne Foreningslokalerne 3. Sal og af Herrerne Lokalerne paa 2. Sal.

Billetspris for Medlemmer 2 Kr., Familiekort for Medlemmer 5 Kr. Besøgende indført ved et Medlem 4 Kr. — Billetterne kontrolleres baade ved Garderoben og ved Indgangen og maa derfor opbevares. — Billetsalget slutter Tirsdag den 17. Februar. — Intet Billetsalg ved Indgangen.

Billetter faas følgende Steder: Grosserer **A. Hitzinger**, Sølvgade 84¹; Assistent **J. May**, Bülowvej 38 A²; Fabrikant **E. Bækklund**, Købmagergade 59; Forgylder **F. Weber**, Østersøgade 94, Stuen; **Handskeforretningen „Bella donna“**, Østergade 61; Fabrikant **Herm. Hoffmann**, Købmagergade 48; Murmester **A. V. Günther**, Bangertsgade 11; Bankassistent **A. V. Bork**, Maglekildevej 16, Telefon 18056.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petillinen. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 7. Søndagen den 15. Februar. 1903.

Indhold: Fastemandatet. — Pave Leo XIII. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet; København. Hamburg. Rom. — Bekendtgørelser.

Fastemandatet

for Tiden fra Askeonsdag 1903 indtil den samme Dag 1904 bliver herved i Henhold til de af den hellige Fader Os overdragne Special-Fuldmagter for det Apøstoliske Vikariats Omraade bestemt som følger:

1. Den paabudte *Faste*, som kun tillader ét fuldstændigt Maaltid, én Kollation og en Smule Brød om Morgen*), men udelukker al anden Nydelse af Spise, bliver bestaaende paa alle Dage af den *40 Dages Fastetid* med Undtagelse af Søndagene, desuden paa alle *Tamperdage* og *Vigilie-Fastedage* før Jul, før Pintse, før Petri og Pauli Fest, Mariæ Himmelfart og Allehelgen. De øvrige Vigilie-Fastedage ere forlagte til *Onsdagene* og *Fredagene i Adventstiden*. Fastedagene skulle hver Gang Søndagen forud forkyndes fra Prædikestolen.

*) Theologerne regne gerne indtil 4 Lod.

- II. *Abstimentsbudet*, som forpligter til fuldstændig Afholdelse fra Kødspise, forbliver bestaaende paa *Askeonsdag*, *Skærtorsdag*, *Paaskelordag* og *Aarets samtlige Fredage*. Paa alle de øvrige Dage tillades Nydelsen af Kødspiser, dog med den Indskrænkning, at der paa samtlige befalede *Fastedage* (cfr. N. 1) tillades Nydelsen af Kød kun *én Gang*, nemlig ved Hovedmaaltidet.
- III. Paa alle Aarets Fastedage som ogsaa paa Søndagene i Fastetiden er den *samtidige* Nydelse af *Kød- og Fiskespiser* forbuden ved et og samme Maaltid. Dette Forbud *gælder* for alle *uden Undtagelse* fra det fyldte syvende Leveaar, saafremt de ikke ere alvorligt syge.
- IV. *Kødsupper* og med Fedt, Flæsk eller Blod tilberedte Spiser, forsaavidt de enten ikke indeholde Køddele eller kun i en aldeles uvæsentlig Grad, tør nydes hver Dag, alene med Undtagelse af den h. *Langfredag*, og det ogsaa i Forening med Fiskespiser.
- V. De i aktiv Tjeneste staaende Militærpersoner, og, saafremt disse føre egen Husholdning, ogsaa deres Hus- og Bordfæller; — fremdeles Gæstgivere og Spiseværter og deres Gæster, samt alle de, som jævnlig faa deres Mad fra et offentligt Spisested; Handelsbetjente, Svende, Lærlinge, Tjenestetyende og Arbejdere, naar de koster af Ikke-Katholiker; Medlemmerne og Tjenestefolkene i konfessionelt blandede Familier; de af Ikke-Katholikerne Indbudne, samt Ikke-Katholikernes øvrige Hus- og Bordfæller, endvidere de paa offentlige Bade- og Kuranstalter under Kur værende Personer, Rejsende og Fattige ere, med Undtagelse af den h. *Langfredag*, aldeles fritagne for *Abstimentsen*.
- VI. Alle approberede Skriftefædre meddeles herved Myndighed til i paatrængende Tilfælde, hvor det synes nødvendigt, og hvor ikke blot *Sanseligheden* forlanger det, at forvandle Faste- eller Abstimentsbudet for *enkelte* Troende til en anden from Gerning; dog kunne kun Sognepræsterne og Rektorerne gøre Brug af denne Fuldmagt udenfor Skriftemaalet.

Hermed er forøvrigt ingen Fuldmagt givet til at dispensere fra den *samtidige* Nydelse af *Kød- og Fiskspisser* paa de befalede Fastedage (cfr. N. III.)

VII. Med Hensyn til den for *Alle* eftergivne Strenghed af det oprindelige Faste- og Abstinentsbud, *skulle alle Troende, som ere i Stand dertil*, i Fastetiden nedlægge en *Almisse* i de Bøsser, som til den Ende blive at anbringe i alle Kirker og Kapeller med Paaskrift: »**Faste-Almisse**«. Disse Faste-Almisser, som anvendes til Bedste for Vikariatets kirkelige Anstalter, blive at *indsende* til Vikariatet straks efter Fastetidens Afslutning. Hvo, som ikke er i Stand til at give en saadan Almisse, skal paa Søndagene i den hellige Fastetid bede den smertefulde Rosenkrans for Kirkens Anliggender.

VIII. I Overensstemmelse med det h. Tridentiner-Koncils Bestemmelse (S. XXIV. de ref. c. 4) forordne Vi, at der i samtlige Sognekirker i den hellige Fastetid skal holdes en *særegen Fasteandagt*, bestaaende af en Prædiken, Salmer og Bønner, hvorom Vi overlade d'Hrr. Sognepræster at anordne det Nærmere. Disse Andagter skulle slutte med den sakramentale Velsignelse og Prædikenerne have Menneskets sidste Ting eller Frelserens Lidelse og Død eller et andet dermed i nær Forbindelse staaende Æmne til Genstand.

Paa *Søgnedagene* i den h. Fastetid bliver under eller efter Skolemessen Rosenkransen om Kristi Lidelse eller andre passende Bønner at forebede for Kirkens Anliggender.

IX. I de saakaldte *lukkede* Tider, d. e. fra Askeonsdag indtil den første Søndag efter Paaske, og fra første Adventssøndag indtil Herrens Aabenbarelse inkl., maa ingen Brylluper finde Sted. Men i selve *Faste- og Adventstiden* skulle de Troende ogsaa overhovedet afholde sig fra alle *Danse og andre støjende offentlige Forlystelser*.

- X. Tiden for Opfyldelsen af det kirkelige Bud om *Faa-ske-Kommunionen* fastsættes i Medfør af et paveligt Indult at skulle vare fra Palmesøndag indtil Kristi Himmelfart, og for Katholikerne, som bo langt borte fra en Kirke, indtil anden Pintsedag. De Troende gøres herved opmærksomme paa den ældgamle kirkelige Forskrift om at modtage Paaske-Kommunionen i deres respektive *Sognekirker*, en Forskrift, der ogsaa under vore kirkelige Forhold bør søges saa vidt muligt overholdt.
- XI. *Højtideligholdelsen af den første h. Kommunion* bliver fastsat til den første Søndag efter Paaske, forsaavidt der ikke af særlige Grunde udtrykkelig maatte blive tilstaaet en Undtagelse fra denne Forskrift.
- Nærværende *Fastemandat* og *Hyrdebrev* oplæses i alle katholske Gudshuse i Vikariatet Søndag *Sexagesima*.

København, den 6. Februar 1903.

✠ Johannes,

Biskop af Anastasiopolis,
Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Pave Leo XIII.

Paa Fredag, d. 20. Februar, vil vor hellige Fader Pave Leo XIII. med Guds Bistand afslutte sit 25de Regeringsaar. Vi se heri et nyt synligt Bevis paa Guds underfulde Omsorg for sin Kirke,

og vore Hjærter ere opfyldte af særlig Taknemlighed mod ham, fordi han i sit Forsyns Raadslutning ikke blot besluttede at lade Petri Skibs nuværende Styrer, ligesom hans uforglemmelige Forgænger Pius IX., se Petri Flar, men ogsaa i disse 25 Aar skænkede Kirken og Nationerne ved sin Statholders Hænder saa mange og saa store Velgerninger.

Gentagende have vi omtalt Pavens apostoliske Virksomhed, som viser os, hvorledes Leo XIII. som Kirkens øverste Lærer og Styrer,

skønt fangen i Vatikanet, ved sine herlige Rundskrivelser og vise Regeringshandlinge lever og virker, saar og opbygger, frøster og opmuntrer i alle Lande baade i den gamle og i den nye Verden; her genopretter han den forstyrrede Fred med Regeringerne, hist genopretter han det afbrudte kirkelige Hierarki, i fjærne Verdensdele opretter han nye Missionsomraader og i det gamle Europa bringer han nyt Liv i Fromhedens Institutioner; med aarvaagen Hyrdeomsorg arbejder han paa at udbrede den kirkelige Videnskab, paa at fremme og løfte det kristelige Familieliv, og navnlig paa at løse det sociale Spørgsmaal.

I Virkeligheden staar han for os i sit 25aarige Pontifikat som Kirkens vidtskuende Styrer, som Kristenhedens omsorgsfulde Fader, der omfatter Alle med samme Rærlighed, som Fredsfyrsten og som den utræffelige Forkæmper for Guds hellige Sag og for Nationernes Lykke og Velfærd. Historien vil uden Tvivl engang indføre ham i sine Blade som en af de største Skikkelser paa Petri Stol.

Gentagende har Kirkens Børn under hans lange Pontifikat haft Lejlighed til at takke den almægtige Gud for denne apostoliske Overhyrde og at bevidne den h. Fader deres urokkelige Troskab og barnlige Rærlighed. I Anledning af hans 50aarige Præstejubilæum og 50aarige Bispejubilæum og i Jubelaaret 1900 ilede Tusinder og atter Tusinder som Repræsentanter for alle Nationer og Folkeslag under Solen til Rom, for i Kristenhedens Hovedstad at hylde Kristenhedens Fader. Det samme vil ogsaa ske i Aar i Anledning af det pavelige Sølvjubilæum, og i alle Verdensdele vil der den 20. Februar og i Dagene deromkring blive istemt et højtideligt „Ge Deum“, for at takke den almægtige Gud for den 93aarige Jubelolding paa

Apostelfyrsten Petri Stol. Ogsaa Danmarks Katholiker ville med Glæde yde deres Skærv til denne Hyldest og Tak-sigelse ved at tage Del i den højtidelige Gudstjeneste, som fejres her ifølge den højærværdigste Biskops Anordning paa næste Søndag, den 22. Februar.

Blandt de forskellige Festsigheder, som finde Sted i Rom, kunne vi nævne følgende ifølge det officielle Fest-program. Fredag den 20. Februar modtager Leo XIII. i højtidelig Audiens alle Pilgrimstog og Deputationer, som til den Tid ere indtrufne i Rom. Kardinalvikaren og de i Rom tilstedeværende Kardinaler og Biskopper overrække Paven den gyldne Giara, Symbolet paa den tredobbelte pavelige Magt, som en Gave fra de Grøende blandt alle Nationer og fra alle Bispedømmer. Senere overrækker Romiteen for Festsighederne i Anledning af Pavejubilæet den h. Fader Peterspenningen til Bedste for Restaureringen af Laterankirken, Pavens Kathedralkirke og Moder til Roms og alle den katholske Jordkreds' Kirker. Den internationale Romité for Aarhundredets højtidelige Indvielse til vor Gud og Frelser Jesus Kristus ofrer ogsaa en særegen Gave i Forbindelse med en Peterspenning. Lombardiet overrækker tillige med Peterspenningen den store Erindringsmedaille i Guld, Sølv og Bronze tillige med Prægningsredskaberne, o. s. fr.

Fredag den 20., Lørdag den 21. og Søndag den 22. Februar holdes en højtidelig Griduums-Andagt i de hh. Apostles Kirke til Taksigelse for den Naade, som den barmhjærlige Gud har bevist Kristenheden, ved at forunde den i et saa langt Tidsrum en Overhyrde som Leo XIII., og for at bønfalde Gud om, at opretholde hans Liv endnu en Tidlang. Søndag den 22. afsluttes det højtidelige Gri-

duum om Formiddagen med Kardinalvikarens Pontifikalmesse, under hvilken alle Roms Sognepræster assistere, og om Aftenen med den tredobbelte Velsignelse og „Ge Deum“, som synges af hele Folket. Samme Dag finder et Festmaaltid Sted for 1000 Fattige, som den internationale Romité, som Repræsentant for Katholikerne i hele Verden, lader foranstalte i Vatikanet til Ære for Paven, de Fattiges Fader. Den 3. Marts, Kroningsdagen, er der højtidelig Gudstjeneste i St. Peterskirken, hvor Pave Leo XIII. selv vil være tilstede og lyse den pavelige Velsignelse „urbi et orbi“ (over Rom og over hele Verden) og istemme den ambrosianske Lov- og Gakkesalme „Ge Deum“ i Forening med hele den katholske Verden.

En Groens, Haabets og Kærlighedens Fest ville de kommende Jubeldage blive. Alt hvad Handen udtænker, hvad Hjærtet er opfyldt af, hvad Munden udtaler vil ranke sig om Herrens Ord: „Du er Petrus, Klippen Helvedes Porte skulle ikke overvælde Kirken.“ Alt det Ophøjede, som Pavedømmets guddommelige Institution har skabt til Sjælenes Frelse og til Nationernes Lykke og Velfærd; alt, hvad Paverne have lidt i Aarhundredernes Løb, alt, hvad der kunde bøje dem, gøre dem til Martyrer, men ikke besejre dem, vil træde os for Øje og styrke vor Gro og atter overbevise os om, at vi med alle Hjærtets Fibre maa slutte os til Petri Klippe, navnlig i disse farefulde Tider. Leo XIII.s lange Pontifikat har atter vist os paa den herligste Maade, at Herren er med sin Kirke og vaager over Klippen, og derfor nære vi ogsaa Fortrøstning i Henseende til Fremtiden og fejre Jubeldagen som en Haabets Fest. Aldrig har Kirkens Børn været saa urokkeligt fastknyttede til Petri Stol, som

nu; aldrig har der i Landene vist sig en saadan barnlig Hengivenhed for Kristi Statholder, som netop i vore Dage. Herom vidne alle de fromme og skønne Mindedage i Leo XIII.s Pontifikat, og herom vilde de kommende Dage aflægge Vidnesbyrd og gøre Festen ikke blot til en Groens og Haabets Fest, men ogsaa til en Kærlighedens Fest.

Med Glæde og Stolthed se vi op til Leo XIII.; han er en Mand, som er udrustet med de mest ophøjede og mest glimrende Gælder; hos ham forener sig den dybeste Visdom og de herligste Rundskaber med den dybeste Fromhed, den urokkeligste Energi med de mest forsonlige Former — han er virkelig et „Lys paa Himlen“, Lumen in coelo.

Naar vi derfor i de kommende Dage bede for vor h. Fader, Pave Leo XIII., eller istemme Lov- og Takkehymner i Kirkerne, ville vi tillige tilbede det guddommelige Forsyns underfulde Styrelse, som stedse vaager over Kirken og virker i den baade med Magt og Kærlighed.

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Ved sin Regeringstiltrædelse havde Maxentius paa enhver Maade søgt at vinde det romerske Folks Bevaagenhed og derfor gjort Ende paa Forfølgelsen mod de Kristne. Desværre varede denne gode Begyndelse ikke længere, end til han følte sig sikker: han var nemlig straks bleven bange for, at den Magt, han paa voldsom Maade havde revet til sig af Faderens Hænder, skulde blive frataget ham af Fjender udefra. Men da hans Feltherre Rufus først havde erobret Ægypten, og der var opstaaet Uenighed mellem de andre Kejsere, lod han Masken falde efter at Overkejsers Galerius var død i Maj 311; han følte sig fast paa den usurperede Trone, og Rom kunde nu daglig med Frygt og Bæven være Vidne til den Grusomhed, Havesyge og skamløse Vellyst, hvormed Tyrannen forfulgte baade høje og lave, Hedninger og Kristne. Da der i Aaret 311 udbrød Hungersnød sagde han til sine Soldater: »Spis I bare væk, til der ikke er mere tilbage: *frumini, dissipate, prodigite!*« Da Folket gav sig til at knurre og raabe paa Brød i den Anledning, befalede Maxentius Soldaterne at gøre Indhug i den Menneskehob, der havde samlet sig udenfor Paladset, for paa denne Maade »at mætte dem for bestandig!« Skatterne, som havde naaet en saadan Højde, at det næsten ikke var til at udrede, blev inddrevne med største Strenghed og anvendtes dels til Hærens Fornødenheder og dels til kostbare Pragtbygninger, og, skønt den ny Cirkus ved den Appiske Vej endnu ikke var færdig, havde Kejseren dog allerede begyndt Opførelsen af en Basilika, eller Pragthal, paa Forum, til Ære for sin afdøde Søn, Romulus. Denne Bygning skulde være saa kostbart udstyret, at den kunde stille alle lignende, som de tidligere Herskere havde bygget, i Skygge. Saaledes undertrykkede

Maxentius Borgerskabet med Jernhaand, samtidig med at han holdt Adelen i Tømme ved Konfiskation af dens Ejendomme og ved Fængselsstraffe. Keiserens Had gik især ud over de Kristne; Pave Marcellus havde allerede lidt Martyrdøden i Aaret 310; hans Efterfølger, Eusebius, blev Aaret efter landsforvist til Sicilien, hvor han kort efter døde. Det var kun af politiske Hensyn til Medkejseren i Gallien, at Maxentius ikke havde fornyet de gamle Blodedikter: han kendte nemlig Constantinus milde Følelser for de Kristne og vidste, at denne havde mange Tilhængere i Rom.

Rufinus var i Begyndelsen af Efteraaret vendt tilbage til Hovedstaden for den Villa, han ejede ved Strandkanten i Nærheden af Antium. Han vilde gerne have ladet sin Familie blive tilbage paa den stille Landejendom ved Havet, men Kejseren havde udtrykkelig indbudt hele den højere romerske Adels Damer til Meditrinaliernes Fest, og Bypræfektens Gemalinde var den, der mindst af alle turde udeblive.

Nogle Dage senere sad Rufinus sammen med Hustru og Datter i den prægtige Hal, som vendte mod Vest, og hvorfra man havde en aaben Udsigt til Albanerbjergenes Højdedrag, hvor Landsbyerne og Villaerne straaledede i den nedgaaende Sols Glans med et féagtigt Skær. Sophronia lod sit Blik tavst og tankefuldt hvile paa det fjerne Landskab; hun havde hele Dagen været alvorlig stemt, det var, som om en indre Stemme advarede hende mod at tage til Rom; hun havde hele Tiden en uforklarlig Uro over sig. Hun havde følt en lille Lettelse ved at tale med Valeria om religiøse Spørgsmaal og var nu mere end nogensinde bestemt paa at blive Kristen, og det ikke alene i sit inderste Hjerte, men hun vilde ogsaa offentlig vedkende sig det.

Da en Slave efter endt Aftensmaaltid satte en Kurv med prægtige røde Druer paa Bordet, og Valeria holdt en Klase i Vejret og i barnlig Glæde frydede sig over dens Størrelse og Skønhed, tog Sophronia, i sin alvorlige Sindsstemning, Anledning til at sige nogle usædvanlig højtidelige Ord.

»Er den ikke,« sagde hun til Datteren, »et Billede paa Sjælen, der er opdraget i Sorg og Prøvelser? Opvokset paa Stenbund, fastgroet til Træet, fældende Taarer under Vingaardsmandens Kniv — Foraarssolen maa se at finde Vinstokken og forbarme sig over den, for at den kan skabe en ædel Frugt paa den tørre Kvist.«

Valeria lod uvilkaarlig Vindruerne falde ned i Kurven igen, men Moderen plukkede eftertænksomt et af de røde Bær, trykkede det mellem sine Fingre og sagde:

»Skallen er rød, men det indvendige er lyst og klart, og den søde Saft omslutter de haarde Druerkerner — saaledes forholder det sig ogsaa med Lidelserne.«

En Taare perlede i Sophronias Øjne, og hendes Ægtefælle og Datter sad med bekymrede Hjerter tavse ligeoverfor hende.

Næste Morgen vilde Rufinus helst være bleven hjemme, da hans Hustrus urolige Anelser snarere var tagne til, men, paa Grund af en særdeles vigtig Sag, kunde han umuligt blive borte fra Præfektoret den Dag; han lovede imidlertid at komme igen om en Times Tid. Da han var gaaet, satte Sophronia sig ud paa *pergulaen*, eller den aabne, blomstersmykkede Veranda, der var anbragt paa Huset, og lod Blikket følge den Vej, hendes Mand tog over Colosseum og hen til Forum, hvor Præfektorets Kontorbygning laa bagved Fredens Tempel. For hendes Øjne viste sig det flaviske Amphiteater eller Colosseum i al dets fortryllende Herlighed; ovenover det ragede Romas og Venuses Dobbelttempel op; ved Siden deraf saas Tituses Triumfbue og til venstre laa Palatin med dens stolte Kejserpaladser. Det var Bygninger, hvoraf den ene var mere straalende end den anden: Jupiter Stators Tempel, Severuses Septizonium og Augustuses, Tiberiuses og Caligulas Paladser med deres utallige Søjler og Statuer lyste i Morgensolens Glans, saa at Øjet blændedes af al den Rigdom i Guld, Farver og glimrende Marmor. Bagved disse knejsede Capitolium med Borgen og det med Guld tækkede Jupitertempel. — Men

Patricierinden havde ikke Øje for alle disse Herligheder; hendes Sjæl dvælede langt borte hos hendes Sønner, og en navnløs Længsel efter dem sneg sig ind i hendes Hjerte; hun kom ogsaa til at tænke paa sit Hjem og sine Slægtninge og sukkende rettede hun sit af Taarer omslørede Blik mod Himlen.

(Fortsættes.)

Elterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København I Anledning af Pave Leo XIII.s 25aarige **Pavejubilæum** vil der paa **Søndag den 22. Februar Kl. 10** blive fejret en **højtidelig Pontificalmesse med Te Deum i St. Ansgars Kirke**. Et 4stemmig Kor og Orkester — c. 70 Herrer og Damer — vil ved denne Lejlighed forherlige Gudstjenesten ved Udførelsen af en Festmesse af Mitterer, under Hr. Organist *Jos. Hammermüllers* Ledelse. *Mitterers Op. 98 »Missa Solemnis«* er tilegnet vor guddommelige Frelser og komponeret i Anledning af Hundredaars-Skiftet. Hr. Domprovst og »Ehrenkanonikus« Mitterer i Brixen i Tyrol, en af de betydeligste Kirkekomponister i Nutiden, og udgaaet fra Regensburger-Skolen, har i sit 98. Værk skabt en Messe, som bevarer et fromt, kirkeligt Præg og tillige er i høj Grad effektiv i bedste Forstand og udpræget melodisk. Komponisten lader Kor og Orkester synge Frelserens Lov og Pris i en af Kærlighed mættet Begejstring. Stærkest høres det i Gloria, hvor Orkesteret er ved at synge og raabe om Kap med Koret: »Amen, Amen!« Hvilken Alvor rummer ikke Basunernes Kvintgange ved »passus« og Alternes inderlige Klage ved »sepultus est« i Credo. Besætningen er firstem. Kor, fire Solostemmer og to Fløjter, to Klarinetter, to Horn, to Trompeter, to Basuner, I. og II. Violiner, Viola, Violoncel og Kontrabas.

Baade Solo og Kor er besat med de bedste Kræfter, der med stor Velvilje og Begejstring have ofret deres stærkt

optagne Tid og udmærkede Evner for denne Sag. Orkesteret bestaar for største Delen af fortræffelige Dilettanter foruden nogle udmærket dygtige Musikere, der alle, ligesom Korets Damer og Herrer, sætte alt ind paa, at Udførelsen paa Søndag den 22. ds. maa blive festlig og stemningsfuld.

Flere yngre Medlemmer af Foreningen »Unio« have paataget sig det Hverv, at anvise Folk Plads i Kirken; men, da der sandsynligvis vil blive en stærk Tilstrømning ogsaa af Anderledestroende til denne Gudstjeneste, anmodes Katholikerne om at møde itide, senest en halv Time før Gudstjenestens Begyndelse, da det ellers vil blive en Umulighed at skaffe dem Plads i Kirken. Kun Medlemmer af det medvirkende Kor og Orkester ville faa Adgang til Orgeltribunen, ligesom Kirkens to Loger ogsaa ville blive reserverede.

— I Anledning af Generalforstanderinden for St. Josefs-søstrene, Søster *Marie Hyacinthes* Død i Chambéry fejredes i Torsdags Kl. 9 i St. Ansgars Kirke en højtidelig Pontifikal-Sjælemesse for den Hensovede. Efter Messen, under hvilken Søstrenes Sangkor assisterede ved Sangen, talte den højærværdigste Biskop nogle faa, hjærtelige Ord om den Afdøde til Søstrene, idet han særlig fremhævede hendes Forkærlighed for den danske Ordensprovins og mindede om, at hendes sidste, vigtigere Embedsgerning havde været, at meddele sin Underskrift til Ordningen af Ordenens Anliggende i Esbjerg. Efter Talen meddelte Biskoppen Absolutionen ved Katafalken.

En talrig Forsamling havde indfundet sig i Kirken, som var dekoreret med Sort og med grønne Væxter. Blandt de Tilstedeværende saas Hds. kgl. Højhed *Prinsesse Marie*, Medlemmer af det franske Gesandtskab, en Del Præster og Skolebrødre, Repræsentanter for St. Josefs-søstrenes samtlige Institutioner i Hovedstaden og for St. Elisabethsøstrene, Kirkens Forstanderskab og en Mængde Menighedsmedlemmer. R. I. P.

Hamburg. Den 29. December 1888 vare henved 6000 Katholiker forsamlede i Hamburgs største Sal, for at fejre Leo XIII. 50aarige Præstjubilæum, og nu den 28. Januar, d.

A. fyldte atter Tusinder den samme Sal, for at fejre den h. Faders 25aarige Pavejubilæum. Aaret 1903 er overhovedet et mindeværdigt Aar for hele den katholske Verden. Det bringer den h. Fader fire Jubilæer: d. 1. Januar var det Leo XIII.s Jærnjubilæum som Præst, d. 19. Februar er det hans Diamantjubilæum som Biskop, d. 20. Februar hans Sølvjubilæum som Pave, og den 19. Dec. hans Guldjubilæum som Kardinal. I den lange Paverække siden Aposlelfyrsten Petrus har kun en eneste Pave, Pius IX., styret Kirken i mer end 25 Aar.

I den Sagebielske store Festsal var paa Podiet, opstillet en stor Buste af Leo XIII., omgivet af Planter og Blomster.

Vaabenskjolde med Flagdrapperier smykkede Gallerierne. Ovenover Pavens Buste saas det pavelige Vaaben, omgivet af hvid-gule Faner, og bagved dette hang paa Orgelet Byen Hamburgs Vaaben. Efter et Par Musiknumre aabnede Konsul *Nolling* Festen med den katholske Hilsen. De to Hovedtalere vare Advokat Dr. *Bitter* fra Kiel, som holdt en begejstret Tale om Kirken, og Pastor Dr. *Wurm* fra Hausberge, som i et fængslende Foredrag oprullede et Billede af Leo XIII.s Virksomhed paa Pavestolen.

Hele den store Forsamling sang derefter en Pavehymne. Følgende Telegram blev afsendt til Rom: »Hellige Fader! Mere end 4000 Katholiker fra Hamburg, Altona, Ottensen, Wandsbeck og Omegn, som, opfyldte af barnlig Kærlighed til Kristi Stalholder, med glade Hjærter have forsamlet sig i den frie Stad Hamburg, for at fejre Pavejubilæet, forny overfor Deres Hellighed Løftet om barnlig Lydighed og bønfulde indstændigt Gud om at opholde, styrke og bevare Dig.«

Den imponerende Festlighed sluttede med Takkesalmen »Store Gud, vi love Dig,« som den forsamlede Mængde sang staaende og som fra dette Kor af Tusinder og atter Tusinder af Stemmer lød gennem Salen som Stormens Brusen.

Rom. I Anledning af Pave Pius IX.s Dødsdag fejredes den 7. Februar en højtidelig Sjælemesse i det Sixtinske Kapel. Pave Leo XIII. overværede Messen og meddelte Absolutionen ved Katakalken.

Dersom Nogen skulde eje og vilde afstaa et **Sæt sorte Klæder**, som kunde passe eller omsys til en Dreeng paa 17 Aar, bedes man anmelde det til Hr. Pastor Braun. Dreugen, som har gaætet ledig, vilde i saa Tilfælde kunne faa Plads.

✱ St. Johannes Broderskab afholder Tirsdag d. 17. ds. Kl. 8 i Lokalet Bredgade 67, 2. S. o. G. **Fastelavnsløjer** med mange Overraskelser. Adgang aldeles gratis. Alle indbydes venligst.

For den talrige Deltagelse i Sørgegudstjenesten for vor afdøde Generalforstanderinde bringe vi herved vor hjerteligste Tak.
St. Josefs Søstrene.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 15. Februar. Sexagesima. Den højjærværdigste Biskops **Hyrdebrev** og **Fastemandat** oplæses i samtlige Guds-huse i Vikariatet. — **16. M.** Cyrillus af Alexandria, Biskop og Kirkelærer. — **17. Ti.** Ihukommelse af Frelserens Lidelse. — **18. O.** Apostelen Pauli Omvendelse. — **19. To.**, Ferialdag. — **20. F.** Ferialdag. **Pave Leo XIII.** vælges til Pave i 1878. — **21. L.** Ferialdag.

Søndag den 22. Februar. Quinquagesima. Højtidelig Ihukommelse af **Pave Leo XIII.s 25aarige Pavejubilæum** i samtlige Kirker i Vikariatet. Extraordinær Kollekt af Peters-pengen.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8). Søndag den 15. Februar Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 6 Aften-andagt. — Mandag den 16. Februar Kl. 8 stille Messe.

„Unios“ Karnevalsfest

afholdes i Citys« Selskabslokaler

Fastelavns-Søndag d. 22. Februar 1903.

Festen begynder Kl. 8 Aften.

Se det udførlige Program i forrige Nr.

Billetspris for Medlemmer 2 Kr., Familiekort for Medlemmer 5 Kr. Besogende indført ved et Medlem 4 Kr. — Billetterne kontrolleres baade ved Garderoben og ved Indgangen og maa derfor opbevares. — Billetsalget slutter Tirsdag den 17. Februar. — Intet Billetsalg ved Indgangen.

Billetter faas følgende Steder: Grosserer **A. Hitzinger**, Sølv-gade 84¹; Assistent **J. May**, Bülowvej 38 A²; Fabrikant **E. Bæklund**, Købmagergade 59; Forgylder **F. Weber**, Østersøgade 94, Stuen; **Hand-skeforretningen „Bella donna“**, Østergade 61; Fabrikant **Herm. Hoffmann**, Købmagergade 48; Murmester **A. V. Günther**, Bangerts-gade 11; Bankassistent **A. V. Bork**, Maglekildevej 16, Telefon 18056.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Brødgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

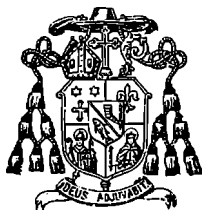
Nr. 8.

Søndagen den 22. Februar.

1903.

Indhold: Biskoppeligt Hyrdebrev. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet; København. Odense. Rom. Kina. — Bekendtgørelser.

Biskoppeligt Hyrdebrev i Anledning af Fastetiden.

Johannes,

ved Guds Barmhjærtighed og den Apostoliske
Stols Naade

Biskop af Anastasiopolis,

Hs. Helligheds Husprælat,

Apostolisk Vikar for Danmark og Island,

til det højærværdige Præsteskab og det Apostoliske
Vikariats Troende.

Hilsen og Velsignelse i Herren!

Højtelskede i Herren! Dengang Vi ifjor i Vor Fastehyr-
deskivelse henvendte Eders Blikke paa det tilstundende
25aarige Pavejubilæum, opfordrede Vi Eder til inderlig Bøn

for den ærværdige Olding paa Pavetronen, Jesu Kristi synlige Stedfortræder paa Jorden, Apostlen Petri ærværdige Efterfølger. Vi toge deraf Anledning til først at udvikle, hvilken ophøjet Værdighed Guds Stedfortræder sidder inde med, efterdi han skal føre en hel Verden til Gud; Vi viste, hvorledes Pavedømmet er den store, forunderlige Aandsmagt, der udstrækker sig fra den ene Ende af Jorden til den anden og omfatter den hele Menneskehed, — hvilken stor og uvurderlig Velgerning det er for Kristenheden, at besidde i Pavedømmet et aldrig vaklende Midtpunkt, at eje i det et trykkeligt Centrum, hvorfra al Sandhed og Naade meddeles Menneskene. Vi paapegede ogsaa, hvilken Visdom, hvilken Aarvaagenhed, hvilken Daadskraft der udfordres til at røgte dette Embede, til at udbrede den kristne Tro til stedse større Kredse, til at varetage Troens og de kristne Sæders sande, evige Interesser, til overalt at hævde Livets kristelige Orden, til at afsløre og afskaffe Misbrugene, til at dømme med afgørende Autoritet i alle de Sager og Spørgsmaal, der falde ind under det kirkelig-religiøse Liv. — Efter Fremstillingen af Pavedømmets religiøse Idé og Opgave tilraabte Vi Eder med det tilstundende Pavejubelæum for Øje: Takker Gud i dette Jubilæumsaar for, hvad han har skænket Kirken ved Pavedømmets Indstiftelse, — takker Gud af Hjærtens Grund for, at han i Leo XIII. har givet Kirken en saa stor og herlig Pave, der er bleven Genstand for hele Verdens Beundring, — takker Gud for, at han har bevaret Pavens Liv og Kraft i de henrundne 25 Aar, saa det ikke har kunnet mærkes, at hans Leveaar vare naaede langt ud over Støvets Aar, — takker Gud for, at han har fyldt Kirkefyrsten med Visdom og Klogskab til at føre Kirkens Skib lykkeligt gennem alle Brændinger og Skær. Og beder, beder med Inderlighed og Udholdenhed for ham, ligesom de første Kristne bad for Kirkens første Pave, Petrus. —

Vi sluttede dengang med de Ord: Vi vide ikke, ad hvilke Veje Gud vil føre sin Kirke og sin synlige Stedfor-

træder; vi vide ikke heller, hvorlænge Trængslens og Hjem-søgelsens Tid endnu skal vedvare. Guds Veje ere uransagelige, — men det vide vi, at hans Almagtshaand ikke er forkortet, og at hans Barmhjærtighed og Miskundhed ikke svigter. Og naar Millioner og atter Millioner Troende ville opsende deres Bønner til Gud om, at han vil bevare og beskytte Kirkens Overhoved, alle katholske Kristnes fælles Fader, da skal Bønnens herlige Undermagt vise sig, og vi skulle erfare, hvor nær Gud er dem, som paakalde ham: »Beder og der skal gives Eder.«

Saaledes talte Vi dengang til Eder, Højtelskede i Herren, og nu efter et Aars Forløb, nu da Jubilæet om nogle Dage vil faa sin Afslutning, mon Vi da ikke have Aarsag til at synge med Psalmisten: »A Domino factum est istud et est mirabile in oculis nostris. — Dette er sket af Herren, og det er vidunderligt i vore Øjne.« (Ps. 117, 23.) — Hvad Vi, menneskeligt talt, maatte anse for hartad umuligt, det er sket; den tre og halvfemssindstveaarige Pave har lykkelig overstaaet Jubilæumsaarets Anstregelser; de daglige Audien-ser, han har givet snart til hele Deputationer, snart til Enkelt-personer, have vist hans næsten uforgængelige Arbejdsævne og Aandsfriskhed; utrættelig og daadskraftig har han været i sin Kirkestyrelse; med sit skarpe, gennemtrængende og dog til-lige saa deltagende Blik har han overalt opdaget Tidens og Menneskenes Brøst og Tarv og efter Ævne søgt at raade Bod derpaa.

Med stigende Forundring have vi alle været Vidner til, hvorledes Dag efter Dag, Uge efter Uge utallige Pilegrimme ere valfartede til Rom, baade for at glæde den hellige Faders Hjærte og for selv at blive styrkede i Troen. Disse overordentlige Ytringer af Tros- og Kærlighedslivet have været usædvanlige, trøstefulde Lysglimt i vor af Vantro og utæmmet, tøjlesløs Livsnydelse beherskede Tid. De have trøstet vor hellige Fader, og de have tilfulde vist ham, at hans Hyrdestav endnu rækker langt, og at Jesu Kristi Ord

til Petrus: »Vogt mine Lam, vogt mine Faar« endnu den Dag i Dag staa ved Magt. —

Men Side om Side med disse glædelige Vidnesbyrd om Kirkens frodigt pulserende Liv, om det inderlige Sammenhold imellem Kirkens Børn og deres fælles Overhyrde opdage vi ogsaa de yderligste Modsetninger, forbitret Had og Fjendskab til Kirken, til dens Opgaver, til dens Overhoved. Bliver vort Hjerter opfyldt med Trøst ved Tanken om, at Guds Haand paa en vidunderlig Maade har hvilet paa Pave Leo XIII.s Hoved og forlænget hans Liv ud over den menneskelige Beregnings Grænser, saa maa vi dog tillige med den dybeste Smerte tilstaa, at mægtige Fjender have rejst sig mod Kristi Brud, mod Kirken, og imens de have rettet deres Slag imod dens Frihed og dyrebareste Institutioner, have de tillige derved ramt Leo XIII.s Fader- og Hyrdehjerter. — Det er i levende Erindring for Alle, hvorledes kirkefjendtlige Magthavere i hint store katolske Land, som i Tidernes Gang har samlet sig udødelige Fortjenester af den katolske Sag, med hensynsløs Haand have sønderslaaet og tilintetgjort de herlige Institutioner, som arbejdede i Kærlighedens og Undervisningens Tjeneste, og som Aarhundreder havde været om at oprette og udvikle. At ethvert af disse Slag har ramt Leo XIII.s Retfærdighedsfølelse, at de dybt have bedrøvet hans Faderhjerter, hvem vil kunne nægte det!

Men om end Fjenderne rase, om end Vantroen og den falske Liberalisme gør fortvivlede Anstrængelser for at kuldkaste den aabenbarede Tro og sætte menneskeligt Hjernesvind og hovmodig Kløgt istedetfor Apostlens Fordring om at tage al Tænkning fangen under Kristi Lydighed, — skal da alt dette vække ængstelig Bekymring og Tvivl i vore Sjæle, skal det kaste Skygge over vor Glæde, naar vi nu med takfyldte Hjærter fejre vor hellige Faders Jubilæum? Nej og atter nej! Hvad vi have oplevet, og hvad vi komme til at opleve, er bleven forudsagt. Han den Enbaarne af Faderen, Jesus Kristus, vor Frelser, for hvem Fremtiden er

en opslaaet Bog, har forudforkyndt det. Store og heftige Hjem søgelser kunne og ville bedrøve os, men de ville ikke være i Stand til at forundre os, endnu langt mindre ville de kunne gøre os forsagte og modløse. Med de voksende Lidelser vokser vort Mod. Denne Tankegang er vistnok modsat den rent menneskelige Opfattelse, men den hviler paa et guddommeligt Grundlag og vil derfor alle Tider staa sin Prøve. — Hører, hvad vor guddommelige Frelser siger: »I skulle hades af Alle for mit Navns Skyld.« Luk. 21,17. »Naar Verden hader Eder, da vider, at den har hadet mig før Eder. Havde I været af Verden, da vilde Verden elske sit eget; men efterdi I ikke ere af Verden, men jeg har udvalgt Eder af Verden, derfor hader Verden Eder. Kommer mit Ord ihu, som jeg sagde Eder: Tjeneren er ikke større end hans Herre. Have de forfulgt mig, saa skulle de ogsaaanfølge Eder.« Joh. 15, 18—20. — Ja, end mere: Er det allerede bleven spaaet om vor Religions guddommelige Stifter, dengang han som Barn blev baaren paa Modrens Arme: »Se, denne er sat til Fald og Oprejsning for Mange i Israel og til et Tegn, som skal imodsiges« (Luk. 2, 34.) — kan vi vel da forundres eller forarges, naar Jesu Kristi egen synlige Stedfortræder, han, der i sin Person og synlige Fremtræden allerkraftigst udtrykker vor Frelses Tanke og Villie, — naar han bliver til et Tegn, der imodsiges?

Hvad der saa end hænder, Intet vil kunne bringe os ud af vor kristelige Ligevægt. Det glædelige — vi tage imod det med Tak til Gud, alle gode Gavers Giver; det bitre og det sorrigfulde, — vi bøje vort Hoved med Ydmyghed under dets Byrde, saalænge og saaledes som Gud vil det.

Med disse Følelser imødeser vor h. Fader sit Jubilæums Afslutning; med disse Følelser ville ogsaa vi, Højtelskede i Herren, fejre denne Begivenhed i Kirkens Liv, som Gud har givet os den sjældne Naade at opleve. Saa ruste Eder da til den fælles Glædes- og Takkefest; baade som selvbevidste,

overbevisningstro Katholiker og som hengivne Børn i Troen ville vi flokkes omkring vor hellige Fader. Ere vi smaa og faa, saa erstatte Iveren og Nidkærheden vor Ringhed og Faatallighed. Medens talrige Pilegrimstog fra de store katolske Lande i denne Festtid ville drage ind i det evige Rom og fylde Peterskirkens umaadelige Rum, ville vi ile til vore Gudshuse og Kapeller, besjælede af det samme Sindelag og aandeligt forenede med vore lykkeligere Trosfæller i Pave-staden. I Erkendelsen af, at vor hellige Fader, udplyndret som han er af Fjendehaand, ikke tør savne de nødvendige Midler til Kirkens udvortes Styrelse, ville vi paa denne Festdag yde vort Bidrag til Pederspengen, den Rige med sin større Gave, den Fattige med sin Skærv. Men mere end Guld og Sølv veje de Troendes fromme Taksigelser og Forbønner; mere end alle prunkende og glimrende Ovationer veje de hh. Kommunioner, der opofres for den h. Fader, de hh. Messer, der blive frembaarne for ham, de begejstrede Te Deum'er, som ville opsendes fra Millioner Hjærter og Læber.

Højtelskede i Herren! Tager disse Vore Ord som et svagt Udtryk for det, der rører sig i Vort Hjærte, som en ufuldkommen Tilkendegivelse af Vore Ønsker om Jubilæets Højtideligholdelse. — Eders Sjælesørgere ville paa selve Jubilæumsdagen, som i Vort Vikariat fejres paa Søndagen Quinquagesima den 22. Februar, altsaa to Dage efter den mindeværdige 20. Februar, i Eders Midte være de veltalende varme Tolke for de Kærlighedens og Taknemmelighedens Følelser, der røre sig i Eders Hjærter.

Oh du, ærværdige Olding paa Petri Stol, af den himmelske Hyrde, Jesus Kristus, sat til at vogte os som dine Lam, som dine Faar, tænk ogsaa paa os, dine Børn i det høje Nord, naar du paa din Jubilæumsdag frembærer det h. ublodige Offer som et Lov- og Takoffer, som et Bøn- og Sonoffer, nedkald da over os Alle ved din Bøn Guds Beskærmelse, — og naar du opløfter din Haand til den Velsegnelse, der gælder *Urbi et Orbi*, maatte vi da i denne

kunne se et nyt Underpant paa, at Guds overvættes Naade vil fremskynde det lykkelige Øjeblik, hvor der kun skal være een Hjord og een Hyrde.

København, den 6. Februar 1903.

✠ Johannes,

Biskop af Anastasiopolis,
Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Tillige har den højærværdigste Biskop udsendt følgende

Anordning angaaende den h. Faders Jubilæum.

I Henhold til Vort Hyrdebrev træffe Vi i Anledning af vor h. Faders Pavejubilæum følgende nærmere Bestemmelser:

1. Lørdag den 21. Februar, Aften, skal Pavens Jubeldag forkyndes ved, at alle Klokker ringe en halv Time.
2. Højmissen paa Søndagen Quinquagesima celebreres som højtidelig Votivmesse de ss. Trinitate in colore albo cum oratione in Gratiarum actionem sub una conclusione, Gloria, Credo, Præfatio de Trinitate et ultimo evang. Joannis — sine commemoratione Dominicae. — Efter Højmissen Afsyngelsen af Te Deum og sakramental Velsignelse. — Det tillades at henlægge Te Deum til Aftenfestandagten.
3. Paa samme Højtidsdag skal der under alle hh. Messer afholdes *en overordentlig* Kollekt af Kærlighedsgaver til den hl. Fader. Der vil bæres Omsorg for, at Kollektens Udbytte overrækkes den hl. Fader af Hs. Eminents, Kardinal-Præfekt *Gotti*.

København, den 6. Februar 1903.

✠ Johannes,

Biskop, Apostolisk Vikar.

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Medens hun saaledes var hensunken i disse mørke Tanker, lagde hun ikke Mærke til nogle uhyggelige Skikkelser, der nærmede sig hendes Palads; hun saa ikke, at Slaver i kejserligt Livré bar en lukket Bærestol ind i Husets Forgaard, og at bevæbnede Soldater havde stillet sig op i den nærliggende Gyde som i et Baghold.

Sophronia blev pludselig udrevet af sine tunge Tanker ved den Meddelelse, at der var kommet en kejserlig Embedsmand, som vilde tale med hende, og i det samme traadte den frigivne ind til hende i Gemakket.

Den ædle Frue fo'r sammen, da hun saa dette Menneske med de frastødende Ansigtstræk, som blev endnu modbydeligere ved et frækt Smil; den frigivne bøjede sig dybt for Husets Herskerinde og gav hende uden Omsvøb den Besked, at den guddømmelige Maxentius var bleven fortryllet af hendes Skønhed og Ynde og vilde have hende til Gemalinde; han selv, Kejserens Tjener, havde faaet Ordre til straks at bringe hende til Herskeren; Bærestolen tilligemed Dragerne ventede ude i Forgaarden.

Sophronia blev saa bleg som et Lig; hun stod nogle Øjeblikke stille, lammet af Skræk og Rædsel, ligesom en Raa, der pludselig faar Øje paa en Sjakal, som det er for sent at flygte for, og hvis Klør i næste Nu vil sønderrive den. Et Blik mod Himlen gengav hende Fatningen, og hun svarede Sendebudet fast og bestemt:

»Sig Kejseren disse hans Tjenerindes Ord: Jeg har lovet min Ægtefælle, Rufinus, Troskab, og jeg er en Kristen, hvorfor jeg hverken kan eller vil være ham til Vilje.«

»Aah,« sagde Hofmanden med en letfærdig Spøg, »de Baand, som binder dig til din Mand, høje Herskerinde, kan

løses; thi Ordsproget siger: Ingen er udødelig; det er heller ikke den kristne Hustru, men Kvinden, som skal gøre, hvad Kejseren forlanger.«

Sophronia gøs.

»Nej, nej,« raabte hun i dyb Rædsel, »det gør jeg aldrig.«

»Saa maa jeg sige dig,« svarede den frigivne tørt og trak paa Skuldrene, »at jeg har bestemt Befaling til ufortøvet at bringe dig til Kejseren — om fornødent med Magt. For at undgaa enhver Støj, har jeg ladet alle Udgange spærre; mine Folk staar ude i Vestibulen.«

Staklen vred sine Hænder uden at kunne faa et Ord frem.

Var der da ingen Redning mulig slet ingen? —

Sophronia saa op til Himlen med en inderlig Bøn om Hjælp i sin store Sjælenød; det var ligesom en Indskydelse fra oven, der lagde hende de Ord paa Læben, som hun nu fremkom med, idet hun spurgte:

»Du forunder mig vel nok et Kvarterstid, for at jeg kan smykke mig?«

Udsendingen gav beredvilligt sin Tilladelse dertil; da Sophronia havde trukket sig tilbage, sagde han ved sig selv, idet han lo haanligt:

»Hun er ligesom alle de andre! — Kvindedyd? — ha, ha, ha!«

De femten Minuter forløb; der kom ingen Sophronia.

Nu begyndte han at tabe Taalmodigheden, især da han kom til at tænke paa Kejseren, der ventede, hvorfor han dristigt gik ind i det næste Værelse og derfra hen til Sophronias Gemak. Han bankede paa; — intet Svar. Han kaldte; ingen rørte sig derinde.

Skulde Kvinden dog, trods alle hans Forsigtighedsforanstaltninger have fundet en Udvej, maaske være flygtet gennem en eller anden hemmelig Gang?

Den frigivne aabnede uden videre Døren; i samme

Øjeblik stødte Sophronia en Dolk i sit Bryst med de Ord:
 »Herre Jesus, i dine Hænder befaler jeg min Aand:«

Hun faldt om uden at give en Lyd fra sig. — —

Med en Ed paa Læben luskede Hofmanden bort.

Kirkehistorikeren Eusebius fortæller denne Begivenhed i sin »Constantins Levnet« og tilføjer: »Denne Kvinde har i Gerningen vist alle baade de nulevende og de kommende Slægter, at Kyskheden kun hos de Kristne er en Dyd, der er uovervindelig, og at den er stærkere end Døden.« Sophronia var jo i Virkeligheden ikke bleven Kristen endnu, men den Tanke, at hun, som vanæret, ikke mere vilde være værdig til at blive et Kirkens Barn, den drev hende til det yderste. — —

Valeria, der plejede at tilbringe Morgentimerne med Studeringer, var straks af en Slavinde bleven underrettet om Politibetjentenes Komme og skyndte sig hen til sin Moders Gemak — men den kejserslige Vagt viste hende tilbage. En af Mandskabet lod en Antydning falde om den skrækelige Fare, der truede hendes Moder, og en dødelig Angst overfaldt hende. Saaledes forløb næsten en halv Time; saa kom den frigivne tilbage, gav sine Folk et Tegn til at fjerne sig og skyndte sig selv bort sammen med dem.

Valeria trak Vejret friere; det maatte altsaa være lykkedes hendes Moder at slippe fra denne Djævel.

Nu ilede hun, saa hurtigt hun kunde, gennem de Værelser, der førte til Sophronias Gemak, idet hun kaldte højt paa sin Moder; men denne svarede ikke og var heller ikke til at se — barmhjertige Gud! der laa hun jo død og blodig paa Gulvet. Med et højt Skrig styrtede den unge Pige til Jorden. — —

Rufinus havde skyndt sig saa meget som muligt med at ende sine Forretninger og vendte nu hjem med hastige Skridt; thi der var ogsaa faldet en uforklarlig Ængstelse over ham. Allerede i Forhallen mødte han Dørvogteren og Slavinderne, der alle græd og jamrede sig; han ilede, opfyldt af bange Anelser, ind i Sophronias Værelse

og blev staaende, som ramt af Lynet ved Synet af det blodige, livløse Legeme.

Overvældet af navnløs Smerte kastede han sig ned paa Jorden ved Siden af den døde, tog hendes Hoved i sine Hænder og udbrød hulkende:

»Sophronia, elskede Hustru, nej det er ikke sandt! sig blot et eneste Ord! slaa dog dine Øjne op en Gang endnu!!«

Men hans Hustru var og blev død — og, da han spurgte efter sin Datter, fik han at vide, at hun var besvimmel, hvorefter han med rystende Knæ slæbte sig fra Liget hen til Datterens Leje.

Der laa den unge Pige, livløs og hvid som et Lagen, med lukkede Øjne. Rufinus greb Valerias Hænder og trykkede dem krampagtigt, som om han paa den Maade kunde holde Sjælen tilbage fra at forlade det svage Legeme. Var dette kun en Besvimelse? — Skulde ikke baade Hustru og Datter berøves ham i det samme Øjeblik?

Den tro Slavinde, som var beskæftiget med den syge, beroligede den ængstede Fader: Pulsen slog endnu — det vilde ikke vare længe, før Valeria kom til sig selv igen; men saa — tilføjede hun — vilde det være nødvendigt at udvise den yderste Forsigtighed, og hun bad Faderen om at vente i det tilstødende Værelse, til Anfaldet var ovre.

Rufinus gik.

Besvimelsen varede længe, saa den ulykkelige Mand fik Tid til at maale og veje hele Dybden af denne tunge Tilskikkelse. Det Slag, der havde ramt ham, havde aldeles knækket ham, og han søgte forgæves efter en Støttestav, der kunde holde ham oprejst. For første Gang i hans Liv gik det op for ham, at den usle Kraft, som et Menneskebarn ejer, ikke er tilstrækkelig til at bære en haard Ulykkes knusende Vægt. Fra Himlen blev der ikke strakt nogen hjælpende Haand ud til ham, og hans Filosofi var ikke i Stand til at trøste ham i den store Sorg.

Da kom en af Slavinderne med et Stykke Papir, som man først nu havde opdaget i Sophronias Gemak; Rufinus

kendte straks sin Hustrus Haandskrift og Indholdet var følgende:

»Min kære Mand! Kun Gud ved, hvor højt jeg elsker dig og vore Børn, og hvor mit Hjerte er ved at briste ved Tanken om, at jeg saaledes plndseligt forlader eder uden at tage Afsked med eder. Men det kan ikke være anderledes. Jeg maa bevare det dyrebareste, jeg ejer, uden Pletter, og jeg vilde forgaa af Skamfuldhed, hvis jeg vendte tilbage til dig bedækket med Skændsel; jeg kunde endnu mindre vove at bede om Daabens hvide Klædning, hvorefter jeg saa længe har gaaet og sukket. Jeg har bedt til Gud, at han dog vilde vise mig en eller anden Udvej til Frelse; skulde der ikke komme nogen Hjælp, da følger jeg mit Indres Stemme og flyr, som Hjorten for Jægerens Snarer, op paa det Bjerg, hvor Forfølgerens Fødder ikke kan naa mig. Kristus, hvem jeg i al Hemmelighed har troet paa, og som jeg nu i min Dødsstund bekender, vil modtage min Sjæl. Hvor skal jeg bede for dig deroppe! Valeria, mit elskede Barn, trøst din Fader; anbefal mig til Kirkens Forbøn, tænk paa«

Paa dette Sted var Brevet bleven afbrudt, den kejsærlige frigivnes Indtrængen havde gjort det umuligt for Sophronia paa fyldigere Maade at udtrykke sin Tro og Haabet om et Gensyn hisset, hvor ingen Adskillelse mere skal true de salige.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Til vor Meddelelse i forrige Nr. af Ugebladet om *Jubilæumsmessen* i St. Ansgars Kirke kunne vi endnu tilføje, at der til Offertorium bliver udført et »*Ecce sacerdos magnus*« og til den sakramentale Velsignelse et »*Tantum ergo*«, begge komponerede af Hr. Organist og Kordirigent *Ios. Hammermüller*; navnlig er »*Tantum ergo*« nyt komponeret i Anledning af Festen og det opføres for

første Gang ved den højtidelige Jubilæumsgudstjeneste. Vi henlede tillige Opmærksomheden paa, at Adgangen til Kirken, for at undgaa Trængsel, kun sker gennem Kirkens Hovedindgang.

— Onsdag, den 11. ds. døde paa St. Josefs Hospital Enkefru *Dorothea Christine Ortved* i en Alder af 75 Aar. Et talrigt Følge havde indfundet sig til Begravelsen i Søndags paa Vestre Kirkegaard. Blandt de Tilstedeværende var ogsaa flere af Hovedstadens Præster, som ønskede at vise deres gejstlige Medbroder og hans Søster, Frøken A. Ortved, deres Deltagelse i Anledning af den elskede Moders Bortgang. Pastor Edv. Ortved i Maribo er desværre for Tiden paa Rejse i Polen, og hans Opholdssted dér var ikke kendt, saa at han først senere modtog Budskabet om sin Moders Død og Begravelse. R. I. P.

— I Tirsdags den 17. ds. passerede den højærværdigste apostoliske Vikar for Sverige, Biskop *Albertus Bitter*. København paa Rejse fra Sverige over Gøteborg til Rom, hvor Biskoppen sandsynligvis vil ankomme den 25. ds., for at være tilstede ved Festlighederne den 3. Marts, den h. Faders Kroningsdag. Onsdag Morgen frembar Biskoppen det h. Messeoffer i St. Ansgars Kirken og fortsatte derefter Rejsen med Iltoget over Fredericia.

Odense. (R.) I Forbindelse med Pastor G. Schmiderer's Navnefest d. 12. ds. var der i den herværende Menighed bleven foranstaltet en lille Festlighed i Anledning af Pavejubilæet. Der opførtes af Agnesforeningen og nogle Børn det smukke Skuespil »Den h. Dorothea«, som handler om den fornemme Prokonsuldatters Omvendelse i Begyndelsen af det 4. Aarhundrede. Til Skuespillet var knyttet to levende Billeder i bengalsk Belysning, det ene hentydede til den h. Dorothea og det andet til Pave Leo XIII. Baade Skuespillet og Billederne bleve særdeles godt udførte af de Rollehavende, som høstede velfortjent Bifald fra de Forsamledes Side.

Efter Forestillingen talte Pastor Schmiderer om den h. Fader og fremhævede navnlig hans faderlige Godhed og

Kærlighed mod alle, hvad Taleren selv havde haft den Lykke at erfare under en Audiens, som han havde været tilstede ved i Rom. Saa istemtes Pavehymnen til Melodien »Store Gud, vi love Dig,« som med Begejstring blev sunget af de Tilstedeværende, blandt hvilke saas næsten alle Menighedens voxne Medlemmer og nogle Anderledestroende. Med en lille Forfriskning, Kaffe og Kager, sluttede i den gladeste Stemning denne lille Festlighed til Ære for Jubelpaven Leo XIII.

Rom. Som ved lignende Lejligheder, have de liberale Blade ogsaa i disse Dage haft travlt med at udbrede allehaande pessimistiske Rygter om Leo XIII.s Sundhed. »Berliner Tageblatt«s Korrespondent i Rom skyndte sig derfor med at opsøge den pavelige Livlæge, Professor *Mazzoni*, som oplyste ham paa følgende drastiske Maade: »*Paven skulde ikke være rask?*« raabte Professoren, idet han brød ud i en hjertelig Latter. »Han er saa rask og munter, at baade De og jeg kunde misunde ham hans Helbred. Alt, hvad man har fortalt i den sidste Tid om Pavens mangelfulde Sundhed, er usandt. Med Undtagelse af en let Hæshed, som dog strax blev hævet, har den h. Fader i flere Aar ikke følt den mindste Besværlighed. Han er et sandt Fænomen; i Henseende til Aarenes Antal bliver han ældre, *men med hvert nyt Leveaar* — hvor mærkeligt det end lyder — *synes han at blive raskere og kraftigere.* Saa ofte han begynder et ny Aarti af sit Liv, siges der: Denne Gang gaar det mod Enden; men hver Gang stadfæster sig det modsatte. Pas paa, Paven vil ikke blot naa de Hundrede — naar han er bleven hundrede Aar, er han istand til først ret at begynde at leve. Hvoraf skal Paven overhovedet dø? Han har en Konstitution som en ung Mand; alle Organer ere sunde, alle Organismens Funktioner foregaa uden Vanskelighed, der er intet Spor af Hjærtefejl eller Lignende; dertil kommer det regelmæssigste Liv af Verden — er det da saa forunderligt, at den gamle, 93aarige Herre læser uden Brillen, gaar omkring uden Stok, klæder sig

alene paa og af, og daglig arbejder fjorten til femten Timer?! Jeg kan virkelig slet ikke tænke mig til, hvad Leo XIII. engang vil dø af. Og, alvorlig talt, skulde jeg i Dag ønske den h. Fader noget — *vidste jeg virkelig ikke, hvad jeg skulde ønske ham.*»

Kina. Dr. *Coltmann*, som i 6 Aar var Li-Hung-Tschangs Livlæge og i 17 Aar var ansat som Læge ved det kinesiske Hof og saaledes er en tilforladelig Kender af de kinesiske Forhold, har sendt meget alvorlige Efterretninger fra Kina til Londonerbladet »Standard«. Han skriver bl. a.: »*Et andet og frygteligere Oprør, end Boxeroprøret var, er forestaaende.* De Fremmede ville i Virkeligheden være uden nogensomhelst Beskyttelse. Det amerikanske Gesandtskab vil komme til at tage mod det første Stød, og Grusomheder, langt skrækkeligere end for to Aar siden, ville opskræmme Nationerne.« Under alle Omstændigheder er der i den senere Tid blevet udvekslet en Mængde hemmelige Depecher mellem Hoffet og Vicekongerne og Mandarinerne i det store Rige.

ACETYLÉN

til Belysning og Kogning.

Nyeste Anlæg udførte og under Udførelse her i Landet:

Magleby,	St. Josefs Hospital, Randers.
St. Anna Kirke, Amager.	Hadsund By Central,
Taastrup By Central,	Kloster og Skoler, Amager,
samt flere Villaer m. m.	

Husson & Plum, Ingeniører,
Stenosgade 5, B. Telf. 9036.

Aarligt Udsalg

af Trikotage, Garn, Underbeklædning, Linned, Korsetter, Shirting, Dowlas, Medium, Haandklædedrejl samt Drengedragter med 25 à 33 pCt. Rabat. Kurante Varer med 10 pCt. Rabat.

Jacob Christensen,
Vesterbrogade 40, Telf. 18494.

Alle Trosfæller, som ledsagede min kære Moder til hendes sidste Hvilested eller som have skænket hende deres Forbøn, takkes hjærteligst.
Agnes Ortved.

A. C. Møde i Søvavillonen Onsdag d. 25. Februar Kl. 8 $\frac{1}{2}$. Foredrag af Hr. Observator Pechüle: Om Afstandene i Verdensrummet.

Husbestyrerinde. En ikke for ung, annet Dame, der under gode, men strengt økonomiske Forhold vilde føre en mindre Husholdning, søges. Billet med Opgivelse af Referencer og andre Oplysninger indsendes, mrk. **A** til Hoffmann, Købmagergade 48.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 22. Februar. Quinquagesima. Højtidelig Ihukommelse af **Pave Leo XIII.s 25aarige Pavejubilæum** i samtlige Kirker i Vikariatet. Extraordinær Kollekt af Peterspengen. — **23. M.** Petrus Damianus, Biskop og Kirkelærer. — **24. Ti.** Mathias, Apostel.

Onsdag den 25. Februar. Askeonsdag. Fastens Begyndelse. (I St. Ansgars Kirke Kl. 9 højtidelig **Pontifikal-Askevielse** og Højmesse). — **26. To.** Ferialdag. — **27. F.** Ihukommelsen af Frelserens h. Tornekrone. — **28. L.** Petri Stol i Antiochia.

Søndag den 1. Marts. 1. Søndag i Fasten.

St. Ansgars Kirke Søndag den 22. ds. Kl. 10 fejres i Anledning af **Pave Leo XIII.s 25aarige Pavejubilæum** en højtidelig **Pontifikalmesse** med Festprædiken, Te Deum og den sakramentale Velsignelse. **Kollekten** under enhver h. Messe paa denne Dag er til Fordel for Peterspengen.

I **Fastetiden** holdes hver **Fredag Aften Kl. 8 Korsvejsandagt** (første Gang den 27. ds.) og hver **Søndag Aften Kl. 6. Fasteandagt** med Prædiken. — Hos Kirkebetjent Stein faas „Korsvejsandagt med Billeder“ à 10 Øre.

St. Knuds Kapel. Søndag den 22. ds. Quinquagesima: Kl. 7 stille Messe; Kl. 3 Efterm.: Andagt med Festprædiken og **Te Deum**. Højmassen bortfalder paa denne Dag.

Vincentskonferentsernes Generalmøde finder **Sted Søndag den 1. Marts Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$** (efter Højmassen i St. Ansgars Kirke). Til Mødet, som afholdes i Lokalet, Bredgade 67 2. Sal o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt Æresmedlemmerne. Til Fælleskommunionerne i de resp. Konferenskirker er samme Dag ifølge Statutterne knyttet en fuldkommen Aflad.

Jesu Hjærte Kirke. Hver **Torsdag Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$** holdes i Fastetiden **Korsvejsandagt**.

Rosenkranskirken. Hver **Fredag Aften** i Fastetiden Kl. 7 $\frac{1}{2}$ **Korsvejsandagt**.

Mariakongregationen for Ynglinge holder intet Møde Mandag d. 23. Febr. — Søndag d. 1. Marts **Fælleskommunion** i Jesu Hjærte Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 9.

Søndagen den 1. Marts.

1903.

Indhold: Et lille Svar til »Annekset«. — Et nyt Tidsskrift. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet: København. Fredericia. Kolding. — Bekendtgørelser.

Et lille Svar til „Annekset“.

— 0 —

I Slutningen af forrige Aar indrykkede undertegnede i nærværende Blad en lille Artikel med Overskriften: »Skammer han sig ikke«, der var rettet til Udgifveren af »Annekset«, Hr. Pastor Madsen. Som Hr. Pastor M. bemærker i sit Svar paa denne Artikel i »Annekset«s Nytaarsnummer, var den bidsk baade fra Overskriftens og Indholdets Side, men det passede godt til den Tone, der gik igennem den oprindelige Artikel, der har foranlediget det hele Ordskifte mellem ham og mig. Pastor Madsens Svar paa min Henvendelse var ret forskellig fra hans første Artikel, baade hvad Tone og Udtryk angaar, og jeg skal derfor ogsaa bestræbe mig for at være mindre bidsk og mere elskværdig end første Gang. Naar jeg ikke har svaret før, er Grunden den, at jeg i lang Tid har ventet paa, at der skulde komme Originalteksten til et omstvistet Sted af en romerk Avis, hvilken endelig ogsaa er kommen.

Altsaa først, kære Hr. Pastor, hjertelig Tak for Deres udførlige Svar! Jeg skal her i Korthed tillade mig at gøre nogle Bemærkninger til dette.

1. De vil vel ikke nægte, at vor Hærrer og Frelser ogsaa er den *strænge* Dommer. »Faderen dømmer ingen, men har givet al Dom til Sønnen,« (Joh. 5, 22) siger han, om hvem De og jeg ere enige, at han er den absolute Sandhed i personlig Skikkelse. Det fremhæve Katholikerne, men ved Siden deraf glemme vi ikke, at han, saa længe et Menneske endnu lever her paa Jorden, er den milde og barmhjertige Frelser. Hvorledes vil De ellers løse den Gaaede, at der gaas saa ofte til Alters i den katholske Kirke. Den Kristen, der ikke gaar til Alters mindst én Gang om Aaret, betragtes af Kirken som aandelig død, (selvfølgelig ikke endnu evig død, saa længe Mulighed for Omvendelse foreligger), de fleste bevidste katholske Kristne gaa til Alters mindst én Gang om Maanedens, mange hver Ugedag, og den daglige Kommunion, som i den første Kirkes Dage, er slet ikke nogen Sjældenhed, hverken i Klostrene eller blandt »Verdensfolk«. Hvorfor søge vi saa ofte hen til den inderligste Forening med vor »strænge Dommer«, medens Protestanterne faktisk ikke nær saa ofte søge deres »milde Frelser«? Dog vel ikke, fordi hans Mildhed gaar saa vidt, at han ikke en Gang tager sig en saadan Kulde og LigeGYldighed nær?

2. Dernæst kommer jeg til Deres mange og lange Citater af Bønner til Maria. Lad mig allerførst sige, at adskillige af dem synes mig rent personligt at være for gløddende, for begejstrede, og saadanne Bønner lader jeg derfor ganske roligt ligge. Som Katholik er jeg ikke *forpligtet* til at bede til Maria, jeg har ikke Lov til at sige, at det er unyttigt eller fejlagtigt at søge hendes Forbøn, men vil jeg ikke selv benytte mig af den, *kan* jeg undlade det uden at blive udelukket af Kirken eller begaa nogen Synd. At det vilde være højst taabeligt, ikke at ty til dens Forbøn, der staar højst af alle Skabninger, er en anden Sag, men det angaar ikke det principielle Spørgsmaal.

En af de Bøger, hvor Ærefrygten for den hellige Gudsmoder saa at sige er dreven til det yderste, kender de maa-ske ikke, den er skreven af en fransk Ordensstifter og stor Guds Mand, Grignon de Montfort, og hedder: »Den sande Andagt til den saligste Jomfru.« Og dog, hvorvidt han end gaar i sin begejstrede Andagt og Kærlighed til »den velsignede blandt Kvinderne«, lyder dog den første Sætning i hans Bog: »Jeg bekender, med hele Kirken, at Maria i Sammenligning med Guds uendelige Majestæt er mindre end et Støvgran, ja snarere et fuldstændig Intet«, og han fremhæver: »Hvis Jesus Kristus, vor Frelser, ikke er Endemaalet for alle vore Andagter, ere de falske og skuffende.« — De maa vist ikke rigtig forstaa Andagten til Maria, siden en af dens ivrigste Tilhængere ikke er ført mere paa Afsveje, end disse hans Ord vidne om.

Deres Citater ere, saavidt jeg kan kontrollere dem, og det er jeg saa heldig stillet at kunne ved alle de Bønner, der ere benaadede med Aflad, vel ganske nøjagtige, men dog *ikke loyale*. I den lange, begejstrede Bøn til Maria, af den hl. Alfons, som De citerer, standser de kort foran de Ord: »Fordi du er saa mægtig hos Gud.« Hvorfor tager De ikke de Ord med? De vise dog tydeligt, hvorfra Marias Magt kommer, at den er *afledet*, ikke oprindelig. De anfører alle de smukke (naar man forstaa dem) Anraabelser af Maria, der findes i det lauretanske Litani, men hvorfor udelader de Indledningen, hvor den treenige Gud højtidelig anraabes om at *forbarme sig* over os, medens Svaret paa alle Marias Hædersnavne stedse er: »*Bed for os*«, og Slutningsordene tager De heller ikke med: »O du Guds Lam, som borttager Verdens Synder, forbarm dig over os!« Se, det er det, jeg mener med illoyal Citation.

3. Hvad Citatet af Osservatore Romano angaar, maa jeg, da jeg nu har den italienske Tekst for mig, erklære, at Oversætt. i den tyske Bog var korrekt nok af det paagældende lille Stykke. Men — jeg har et betydeligt større Stykke af den Artikel, hvoraf de halvfjerde tyske Linjer ere

en Oversættelse, og der findes i det Stykke Udsagn, der for en Del modificere, hvad De anfører. F. Ex. »I hvilken som helst individuel Mening kan Paven fejle, ligesom han kan fejle i en hvilken som helst personlig Handling.« Men kan han det sidste, synes det mig ogsaa indrømmet, at han ved en saadan Handling kan komme til at gøre Kirken Skade. Men til Trods herfor er hele denne Udvikling i Osserv. Rom. mig meget betænkelig; og jeg vil derfor bede en dygtig Theolog, han er endogsaa Jesuit, om at ville undersøge disse Udtalelser, ja endog offentlig paavise deres eventuelle Uholdbarhed. Der hører for øvrigt intet særlig moralsk Mod til at paavise, at Osserv. Rom. har gaaet for vidt eller taget fejl i sine Anskuelser, Udtalelser deri ere flere Gange blevne desavouerede fra kirkelig Side. Paven har adskillige Gange fremhævet, at Bladet *ikke* er officielt, kun hvad han har ladet bekendtgøre deri med sit Navn under, har han noget Ansvar for. Hvad Sagen selv angaar, er ingen Katholik forpligtet til at tro paa pavelig Ufejlbarhed i Kirkens Styrelse, ej heller, at der ved Paven aabenbares nye Trossandheder, men kun, at han er, naar han henvender sig til *hele* Kirken, ufejlbar i Udlægning og Fortolkning, af hvad der hører Troen og Sædelæren til.

4. Den sidste Bemærkning i Deres Stykke forekommer mig, ja, bliv ikke vred derover, forbavsende overfladisk. De skriver om Marias legemlige Optagelse til Himlen: »Men det er jo blot noget, *Paven* — et syndigt Menneske — har fundet paa at lære, — og saa dertil en Pave omtrent 1900 Aar efter Christus.« Gaa hen og slaa op i Vilhelm Rothes »Det danske Kirkeaar«, Kbh. 1836, hvor det S. 241 f. hedder, at Mariæ Himmelfart af Grækerne allerede blev helligholdt i 7. Aarhundrede og i det 9. Aarhundrede gjort almindelig i den romerske Kirke. Og tilmed har Paven *aldrig* erklæret, at vi *skulle* tro paa Marias legemlige Optagelse i Himlen. Ved De da virkelig ikke det?

Men maaske kan De i denne Sammenhæng løse en Gaade. »Romerkirken« er jo som bekendt uhyre »relikvie-

dyrkende«, hvorfor finder man dog ikke og har aldrig fundet noget af Jomfru Marias Ben? Man har jo Apostlene Petrus' og Paulus Hovedskaller i St. Peterskirken i Rom, deres Ben paa andre Steder, men hvorfor har mon aldrig nogen forsnakket sig ved at spørge om Jomfru Marias Ben, hvis det ikke fra de *ældste* Tider var bleven troet, at hendes Legeme var bleven forenet med Sjælen i Himlen?

Modtag, kære Hr. Pastor Madsen, til Slut en venlig Hilsen fra undertegnede, der virkelig, som De antyder i Deres Svar, er Deres gamle Kollega fra Naur ovre i Vestjylland, som endnu har mange Venner der ovre og andet Steds i den danske Protestantisme, og som ogsaa gerne vil tegne sig som Deres i Troen paa Jesus Kristus, Gud og Mand, venligst forbundne

Niels Hansen,
cand. theol. & mag.

Et nyt Tidsskrift.

—0—

Som det allerede vil være en Del af Ugebladets Læsere bekendt, paatænkes det at udgive et nordisk katolsk Tidsskrift. At der er Trang til et saadant foruden »Nordisk Ugeblad« og »St. Olaf« synes indlysende. Begge disse er religiøse Fagblade; de maa nødvendigvis udkomme mindst én Gang om Ugen og derfor med et enkelt Ark ad Gangen; desuden har de deres bestemte Stof, der først og fremmest skal optages; for det første Meddelelser fra Gejstligheden til Menighederne, saasom pavelige Rundskrivelser, Hyrdebreve o. s. v.; dernæst allehaande Meddelelser fra og til Menighederne indbyrdes; Artikler om Basarer, Aftenunderholdninger, Generalforsamlinger o. a.; endelig er det deres Pligt i Aarets Løb at bringe en passende Mængde opbyggelig Læsning. Alt dette giver nødvendigvis disse Blade et særligt Præg; de vil ikke let finde Vej ud til Anderledes-troende, med mindre disse har særlige theologiske Interesser;

desuden vanskeliggør den store Mængde religiøst Stof Optagelsen af rent verdslige Artikler. Endvidere er det ikke alle Æmner, der kan interessere enhver Katholik; Artikler af filosofisk og theologisk Indhold vil, selv om de fremtræder i populær Form, vanskelig kunne interessere de aller bredeste Lag. Dernæst vil mange Artikler lide ved at blive delt i adskillige Dele, der fremkommer med Ugers Mellemrum; ofte vil det simpelthen være umuligt at udsende en Afhandling paa denne Maade. Endelig vil et Tidsskrift lettere kunne vinde Adgang til ikke-katholske Hjem, naar det fremtræder i en ligesaa anselig og statelig Skikkelse som ethvert andet dansk eller norsk Tidsskrift, og naar det ikke indeholder nogensomhelst Artikel, der *kun* er beregnet paa katholske Læsere.

Alligevel vil enhver Katholik stille det Spørgsmaal: Vil Udgivelsen af et saadant katholsk Tidsskrift ikke skade de to Ugeblade, der i Forvejen eksisterer?

For at besvare dette Spørgsmaal rigtigt, maa man gøre sig klart, at der finder en vis Vekselvirkning Sted mellem ethvert Tidsskrift og dets Medarbejdere. Det er ingenlunde sikkert, at ethvert Menneske, der er i Stand til at skrive en Artikel, altid vil føle sig tilskyndet til at arbejde ved et hvilket-somhelst foreliggende Tidsskrift. Han vil i Almindelighed, naar han ikke kan vente nogen Betaling for sit Arbejde, stille visse Fordringer til det Blad, der skal optage hans Ting. En Mand, der f. Eks. har Interesse for Litteratur og Skuespilkunst, vil ikke let finde paa at skrive i et Blad, der er i udpræget Grad ulitterært. En Mand, der sædvanligvis skriver længere Afhandlinger, fordi de Æmner, han behandler, nødvendigvis kræver en Del Plads, vil ikke uden ganske særlig Grund sende sit Arbejde ind til et Blad, der kan ofre ham nogle ganske faa Sider ad Gangen, men som iøvrigt maa lade andre og fra Bladets Standpunkt set rigtigere Artikler have Fortrinet for hans. Et nyt Tidsskrift vil derfor ved sin Fremkomst ikke alene skaffe ny Plads, men ogsaa skabe nye Skribenter. Desuden vil Redaktio-

nen af et Tidsskrift som det paatænkte blive nødsaget til at følge med udenlandske Tidsskrifter og til at læse adskillige Bøger for at skaffe passende Stof til sit eget Tidsskrift. Den vil da ofte støde paa Ting, der ikke egner sig til Optagelse i Tidsskriftet, fordi de *kun* har Interesse for Katholiker, men som netop derfor vil være paa deres Plads i »Nordisk Ugeblad« eller »St. Olaf«. Det bliver da et Spørgsmaal, om ikke disse Ugeblade vinder mere end de taber ved Fremkomsten af det nye Tidsskrift.

Men selv om det danske eller det norske Ugeblad virkelig i enkelte Tilfælde skulde gaa glip af en Artikel, vilde dette Tab rigelig opvejes ved den Vinding, det vil være, at faa et Tidsskrift, der ogsaa kan gøre Regning paa at blive læst af andre Ikke-Katholiker end protestantiske Theologer. Som Forholdene er nu, har Udenforstaaende intet Begreb om, hvorledes f. Eks. Henrik Ibsen eller Bjørnstjerne Bjørnson tager sig ud fra Katholicismens Synspunkt. Hvad mener f. Eks. Katholikerne om »Gengangere« eller »Over Ævne«? Og hvad siger Katholikerne til, at disse Stykker efter lang Tids Modstand endelig er naaede til Opførelse paa det kongelige Theater i København? Ingen ved det, og ingen faar det nogensinde at vide, med mindre vi danner os et Tidsskrift, som ogsaa egner sig til Læsning for Ikke-Katholiker. Mange vil maaske svare, at det saamæn ogsaa kan være det samme, om vi faar *det* at vide eller ej, thi det Spørgsmaal har ikke saa stor Interesse; men det skal man dog ikke sige; Diskussionerne føres nu til Dags mindst ligesaa tit i Skønlitteraturen som i den videnskabelige Litteratur; men i den første kan Prokuratorkebene langt lettere skjules, og paa den anden Side bringes de opstillede Sætninger og »Beviserne« for dem ud til langt flere Mennesker ved Skønlitteraturens Hjælp end ved videnskabelig Diskussion. Forøvrigt har jeg kun rent eksempelvis talt om Skønlitteratur, fordi jeg selv er litterært interesseret; men ganske tilsvarende Bemærkninger kan gøres om sociale eller naturvidenskabelige Æmner.

Hermed mener jeg, at jeg tilstrækkelig har paavist, at Fremkomsten af et nyt katholsk Tidsskrift har baade sin Berettigelse og sin Betydning; jeg skal derfor gaa over til en kort Fremstilling af, hvorledes det nye Tidsskrift tænkes indrettet.

Redaktionen kommer til at bestaa af Hr. Pastor Frederiksen, Hr. stud. med. P. Perch og mig undertegnede. Ved Hr. Pastor Frederiksens Indtrædelse i Redaktionen sikrer vi os, at der ikke i Tidsskriftet fremkommer nogensomhelst Artikel, der misbilliges af den kirkelige Øvrighed; iøvrigt nyder Tidsskriftet godt af Hs. Højærværdighed Biskop v. Euch's velvillige Bistand i forskellige Henseender. Tidsskriftet udkommer i Hefter paa to Ark à 16 Sider; Formatet bliver lidt større end »Tilskueren«'s og »Dansk Tidsskrift«'s; Udstyrelsen vil komme til at staa paa Højde med disses. Indholdet vil blive saa afvekslende som muligt; Artikler af socialt, naturvidenskabeligt, theologisk, historisk og andet videnskabeligt Indhold vil veksle med god Skønlitteratur af udenlandske og enkelte danske katholske Forfattere; lejlighedsvis vil der blive bragt Bog- og maaske Teateranmeldelser; i det hele taget vil Redaktionen bestræbe sig for at lade Indholdet veksle saaledes, at ingen Læser finder noget-somhelst Hefte helt uinteressant, selv om naturligvis nogle Artikler ikke kan have lige stor Interesse for alle. Det vil være i højeste Grad ønskeligt, at der udsendes et Hefte om Maaneden; gaar der to eller flere Maaneder mellem hvert Hefte, vil Interessen let slappes. Abonnementsprisen vil blive 4 Kr. aarlig for 12 Hefter à 2 Ark. Desværre vil vi næppe kunne gøre Regning paa saa mange Abonnenter, at Tidsskriftet kan bære sig; paa den anden Side ser Vikariatet, der i Forvejen har store Udgifter, sig ikke i Stand til at dække hele det store Underskud, der særlig i de første Aar ikke vil kunne undgaas. Redaktionen ser sig derfor nødsaget til at anmode enhver, som har Raad dertil, om at yde Tidsskriftet Pengehjælp. For det første vil det være ønskeligt, at saa mange som muligt paa Forhaand tegner

Abonnement til 4 Kr. eller et større Beløb aarlig; herved vil Redaktionen opnaa at faa et Begreb om, hvor stor en Abonnemesisindtægt, der kan ventes i det første Aar. Men dernæst bør der stiftes et Reservefond til Dækning af det Underskud, der sikkert vil vise sig uundgaeligt. Til Drøftelse af denne Sag vil der Mandag d. 16. Marts Kl. 8 Aften blive afholdt et Møde i Foreningslokalet Bredgade 67. 2. S. o. G., hvortil Redaktionen indbyder alle, baade Damer og Herrer, der ønsker Tidsskriftet udsendt, og som vil yde Bidrag dertil. *Is. Højærværdighed Biskop v. Euch vil bære Mødet med sin Nærværelse.*

Forøvrigt vil Abonnement kunne tegnes, og Bidrag til Reservefondet vil med Glæde blive modtagne hos mig undertegnede paa min Bopæl Kong Georgsvej 35, København F. Personlig træffes jeg sikrest Kl. 4 $\frac{1}{2}$ —6 Em. Nærmere Meddelelse om Tidsskriftets Indhold vil blive givet paa Mødet.

Oskar Andersen.

*

*

*

At paastaa, at »Nord. Ugeblad for katholske Kristne« i en saa udpræget Grad er ulitterært, som Hr. stud. mag. Andersen synes at mene, forekommer mig at være en lidt vovet Paastand, naar man ser hen til, at jeg iblandt mine Medarbejdere tæller Mænd som Dr. Krogh-Tonning, A. Perger, Fr. Esser, Wilh. Schmitz, G. Schmiderer, Niels Hansen m. fl. Skulde Hr. Oskar Andersen imidlertid have Ret, maa jeg beklage, at afdøde Præfekt Grüder for 20 Aar siden overdrog Redaktionen af Ugebladet til mig, og jeg giver den med Glæde tilbage i mine kirkelige Foresattes Hænder. Privat har jeg ifjor anmodet baade Pastor Gamél og Pastor Frederiksen om at overtage Redaktionen, for at unge Kræfter kunde træde i Stedet for de gamle; men forgæves. Jeg trøster mig dog med, at jeg har haft den bedste Villie i Udøvelsen af mit Hverv, og at jeg i alt Fald i de henrundne 20 Aar, siden jeg overtog Bladet, har set Abonnenternes Antal blive for-

øget med 500 nye Abonnenter, saa at Bladet uden Tillæg nu kan bære sig selv.

Som katolsk Præst imødeser jeg naturligvis med Glæde det nye Tidsskrift, hvis Udgivelse jo er et nyt Vidnesbyrd om vor hellige Kirkes lykkelige Fremgang her i vort Fædreland, og opfordrer derfor alle Ugebladets Læsere til at melde sig som Abonnenter. Da den højærværdigste Biskop ifølge Hr. stud. mag. Andersens Artikel ogsaa bifalder og interesserer sig for Tidsskriftets Udgivelse, er det en Selvfølge, at baade Præster og Lægfolk yde det deres Bistand.

Andr. Johansen, Præst.

Elfterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. I alle Vikariatets Menigheder fejredes vor h. Fader Pave Leo XIII.s Jubilæum i Søndags med højtidelig Gudstjeneste og Te Deum og stor Tilstrømning til Kirkerne. Størst var dog vistnok Tilstrømningen til St. Ansgars Kirke her i Hovedstaden, hvor henved 1000 Mennesker vare samlede i det smukke Gudshus, fra hvis Front Dannebrog vajede midt imellem to pavelige Flag. Fra alle Dele af Byen vare Katholiker og Anderledestroende ilede til, for at overvære den højtidelige Pontifikalmesse, som den højærværdigste Biskop frembar assisteret af Kirkens Gejstlige. Den store Folkemængde, som fyldte baade Stolene og Gangene indtil den sidste Plads, udmærkede sig, saavel som det talrige Kor og Orkester, ved sin værdige Holdning i de to Timer, som Gudstjenesten varede — et Bevis paa, at Alle følte sig grebne af den stemningsfulde og herlige Musik og Sang, som fra Orgeltribunen ledsagede den hellige Handling ved Altret.

Hr. Domkordirigent Ign. Mitterer i Brixen behersker mesterligt den musikalske Kompositions-kunsts hele Teknik. Intet er bredt eller tørt eller uforstaaeligt i hans Komposi-

tioner; alt er lyst og klart som hans Fødeland Tyrol, gennemsigtigt med enkle og dog intensive Farver. Hans Tone-sprog er let forstaaeligt og hans Melodier ikke vanskelige at beherske, fordi de ikke overskride det naturlige Maal, som Skaberen har fastsat i Bygningen af de menneskelige Organer. Udførelsen af Messen i Søndags vilde uden Tvivl have glædet Hr. Mitterers Hjærte, om han havde været til Stede, og baade Dirigenten, Hr. Organist Hammermüller, og alle de Assisterende fortjene den største Tak for den Interesse, som de have vist ved Udførelsen og under de forud-gaaende Aftenprøver. Orkestret lod ikke den vokale Del forsvinde, men sørgede tværtimod for, at denne ydermere fremtraadte, belystes og forklaredes. De fire Solister udmærkede sig ved deres smukke Solosang, og Kor og Orkester skilte sig overhovedet udmærket godt fra Messen. Navnlig var »Gloria« og »Agnus Dei« af gribende Virkning, og man følte sig uvilkaarlig opløftet til Lovprisning og Andagt.

Efter Evangeliet i Messen holdt Pastor Braun en kort Festprædiken, i hvilken han paa en smuk og træffende Maade oprullede et Billede af Pave Leo XIII.s apostoliske Liv og Virksomhed og sluttede med en Tak til Gud for det synlige Overhoved, han havde skænket sin Kirke i disse vanskelige, skæbnsvangre Tider. I Løbet af Prædikenen mindede han ogsaa med Taknemlighed om det særlige Bevis paa Kærlighed, som den h. Fader havde givet Danmarks Katholiker, ved at ophøje vort Fædreland til et apostolisk Vikariat og skænke os en Biskop, og om det Bevis paa Højagtelse, som Hs. Majestæt Kongen havde givet Pave Leo XIII., ved at sende den h. Fader en egenhændig Skrivelse i Anledning af Jubilæet, hvorved Hs. Majestæt uden Tvivl havde erhvervet sig alle danske Katholikers Taknemlighed.

Efter Messen istemte den højærværdigste Biskop »Te Deum«, som ledsaget af Basunernes Toner blev sunget af den forsamlede Mængde og gjorde et mægtigt, storslaaet Indtryk. Et kønt, baade andægtigt og festligt »Tantum ergo«, komponeret af Hr. Hammermüller, og den sakramentale Velsig-

nelse sluttede den skønne Festgudstjeneste til Minde om den 93aarige Pave Leo XIII.s 25 Aars Pavejubilæum.

Blandt de Tilstedeværende saas Hds. kgl. Højhed *Prinsesse Marie* og den lille *Prinsesse Margrothe*, den østerrikske Gesandt Grev *von Wüdenbruck*, Medlemmer af det franske og italienske Gesandtskab, Kirkens Forstanderskab m. fl.

Fredericia. Torsdag d 19. Februar samledes den største Del af Menigheden for at fejre vor hl. Fader, Pave Leo XIII.s 25aarige Pavejubilæum. Lokalet »Fremad« var smykket med Guirlander, Vimpler og danske, samt pavelige Flag. Talerstolen stod foran Pavens, vor Biskops og Kongens Billeder. Den festligt klædte Forsamling samledes henved Kl. 8 Aften; og efter en 4stemmig Hymne til Ære for Paven holdt Hr. Pastor Frederiksen af København, Festtalen. Han var indbudt af den herværende Sognepræst. Festtaleren gav os et ypperligt Billede af Jubeloldingen i Vatikanet. Desværre kan vi ikke gengive hele Talen, men maa nøjes med en Skitsering af samme. Taleren fremhævede som Indledning meget fintfølende, hvad det maa have været for Leo XIII. for 25 Aar siden, da han tog imod Valget, imod Ansvarer for hundreder af Millioner, Ansvarer for Sjæle, for Sandheden. Da Leo besteg Pavestolen, var Kirken i en Krisis. Hver Rest af verdslig Magtstilling var tabt. Han stod ligeoverfor en Tid, der kun kender materielle Værdier og Kræfter. Kirkens rent aandelig Magt maatte her komme til Syne. Leo fandt Kirken indviklet i en vældig Kamp. Til Exempel: Tyskland var lige fremgaaet som en Verdensmagt af Kampen med Frankrig; med ungdommeligt Overmod saa det paa sine Muskler; og Bismarck, den vældige, gav Signalet til den nye Kamp, vældigere end Krigens, farligere og fordærveligere, og i selve Krigserklæringen sagde han de Ord: »Kan Kirken bestaa i den Kamp, jeg vil føre, bliver jeg Katholik.« Bismarck tabte; han tilstod selv: Paven er den klogeste. Denne og flere andre Episoder under Pavens 25aarige Regering, forstod Taleren at fremstille saa levende, at de stod som Lysbilleder for Tilhørernes Øjne, og

alle maatte beundre Leo XIII.s Kløgt, Visdom og Mod, der førte Kirken fra Sejr til Sejr. Den anden Del af Festtalen, var ikke mindre indholdsrig. Taleren fremhævede Leo XIII. som den øverste Lærer *Urbis et Orbis*. Der er jo Kræfter oppe, der under Videnskabens Maske gør Propaganda for Ideer, at der ikke gives noget overnaturligt, ikke noget absolut — absolut Ret, absolut Sandhed, der har evig Gyldighed uafhængig af Tiden, Mode og Magt. Her kastede Leo XIII. sig i Breschen med hele sin aandelige Autoritet, man har maattet høre ham, om man vilde eller ej. Endvidere fremhævede Taleren Jubilarens øvrige Arbejde paa Videnskabens Omraade og Missionernes frodige Udvikling i hans Regeringstid. Efter endelig at have frenkaldt i Tilhørernes Erindring den store Agtelse, Leo XIII. staar i over hele Verden, hos høje og lave o. s. v., opfordrede Taleren i hjærtelige Ord alle til at takke Gud for, at han ved vor hl. Fader, berøvet af verdslig Magt, saa vidunderlig har højnet Kirken; at takke vor hl. Fader for hans store Gerning og bringe ham her vor offentlige Hyldest. —

De Tilstedeværende udbragte derpaa staaende et kraftigt Leve for Jubilaren. Derefter blev af alle afsunget følgende Sang:

Over alt Jorderig Jubelen svulmer
Vældig som voksende Flod fra Sø,
Flammer slaa lyse ud, hvor end Ilden ulmer,
Takkesang spirer af mindste Frø.

Samles i Kærlighed kan Millioner
Samles trods Splittelse, Splid og Nid,
Samles om Petri Stol, hvor en Olding troner
Kroget, ej kuert af Tort og Tid.

Kroges, ej kues kan han, som er Klippe,
Klippe af Kald og til Klippe skabt.
Verden forgik, om hans Fasthed kunde glippe,
Alt var da selv for hans Fjender tabt.

Han staar som Lyset for Vandring og Veje,
Evighedsbolværk ved Tidens Flod;
Han er den Akse, som bliver i sit Leje,
Kun hvor han vander, slaar Træet Rod.

Ryggen er kroget og Hovedet bøjet,
Torne og Tanker er Kronens Vægt,

Tankerne flamme i Oldingeøjet,
Som de har flammert alt for en Slægt.

Engang den Dag vil gyt — gid den maa tøve! —
Leo skal lyse i Mindets Hal;
Da skal det siges: Han hed og var en Love,
Prises skal Aarenes Vægt, ej Tal.

J. F.

Leo-Hymne.

Stem i en Sang af fulde Bryst
Vælg glade Melodier,
Thi ham, som er vor Hjærtelyst,
Vor Sang vi nu indvier.
Hans Navn højt prises her paa Jord
Af Folkeslag i Syd og Nord,
Ja, hvor end Korset hæver sig
Udraabes der med Varme stor:
:: Hil, hil o Leo Dig, hil, hil o Leo Dig! ::

Men ak, et Væv af Fjendelist
Dig ganske vil omspænde
Og Lidelser foruden Frist
Man mod Dig inonne sende;
Dog den, som gav dig Petri Aar,
I Nøden ved Din Side staar,
Saa at med Korset sejerrig
Af Kampens Hede Du fremgaar.
:: Hil, hil o Leo Dig, hil, hil o Leo Dig! ::

Ja, en mangfoldig Krones Glans
Dit ædle Hoved pryder,
Dig Hæder, Aldrens Æreskrans
Og Liljekronen yder.
Men ogsaa Tornens smertefuld
Omslynger jo hin Krones Guld,
Du bærer her med Vælde rig,
Som Kristenhedens Fader huld.
:: Hil, hil o Leo Dig, hil, hil o Leo Dig! ::

Hil Leo Dig, vor Kirkes Pryd,
Du Helt paa Petri Trone,
Dit Fangenskab, Dit Mod, Din Dyd
Er Dig Din Æres Krone.
Se derfor Kristenhedens Hær
Sig samler nu fra Fjern og Nær
Og bryder ud ret inderlig:
Hil Dig o Jubelbiskop kær!
:: Hil, hil o Leo Dig, hil, hil o Leo Dig! ::

Efter en Pause, der blev udfyldt med Musik, besteg
Dirigenten, Hr. Uhrmager M. Spetzler, Talerstolen, og op-

fordrede alle til staaende at synge: »Kong Kristian stod ved højen Mast«; hvorpaa han gav Ordet til Hr. Rentier H. Schrøder. Denne motiverede et Leve for Konge og Fædreland, idet han med aandrige og bevingede Ord fremhævede vor Konges ridderlige Personlighed, hans uegennyttige Styrelse af Riget og den deraf følgende blomstrende Udvikling af vort Fædreland. Talen sluttedes med et nifoldigt Hurra, hvorefter alle sang: »Der er et yndigt Land«.

Dirigenten gav derefter Ordet til Indsenderen af dette Referat. I en længere Tale skildrede han vor højærværdigste Biskops Personlighed og hans frugtbare Gerning, og alle sluttede sig til Taleren i at udbringe et hjærteligt Leve for vor kære Biskop. Staaende sang derefter hele Forsamlingen: »Fast skal min Daabspagt evigt staa«. Hermed sluttedes den officielle Fest. Deltagerne tilbragte dog endnu flere Timer i gemytligt Samværen. Først Kl. 2 om Natten skiltes de.

Kolding. Ogsaa i Kolding holdt Menigheden en lille Fest i Anledning af vor hl. Fader Pave Leo XIII.s Jubilæum. Efter Festandagten forsamledes Menigheden i det festligt smykkede Skolelokale, hvor Pastor Helmke holdt et Foredrag om Pavedømmets Indflydelse paa Civilisationen. Derefter var der fælles Kaffehord, Oplæsning og Sang. Til Slutning foranstaltedes baade af Unge og Gamle en lille »Svingom«. Det Hele var saa ret en smuk, lille Familiefest, hvor der herskede den bedste Stemning, og da man ud paa Aftenen skiltes, var det med Ønsket om ret snart at kunne sømles igen.

ACETYLÉN

til Belysning og Kogning.

Nyeste Anlæg udførte og under Udførelse her i Landet:

Magleby,	St. Josefs Hospital, Randers.
St. Anna Kirke, Amager.	Hadsund By Central,
Taastrup By Central,	Kloster og Skoler, Amager,
samt flere Villaer m. m.	

Husson & Plum, Ingeniører,
Stenosgade 5, B. Telf. 9036.

Husbestyrerinde. En ikke for ung, uanet Dame, der under gode, men strengt økonomiske Forhold vilde føre en mindre Husholdning, søges. Billet med Opgivelse af Referencer og andre Oplysninger indsendes, mrk. A til Hoffmann, Købmagergade 48.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 1. Marts. 1. Søndag i Fasten. — 2. M. Karl den Gode, Martyr. (Pave Leo XIII.s Fødsel 1810). — 3. Ti. Ferialdag. (Pave Leo XIII.s Kroning 1878). — 4. O. Tamperdag. Kasimir, Bekender. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — 5. To. Ferialdag. — 6. F. Tamperdag. Ihukommelse af Frelserens hh. Landse og Nagler. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Korsvejsandagt). — 7. L. Tamperdag. Thomas af Aquin, Bekender og Kirkelærer.

Søndag den 8. Marts. 2. Søndag i Fasten.

Vincentiskonferentsernes Generalmøde finder Sted Søndag den 1. Marts Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ (efter Højmessen i St. Ansgars Kirke). Til Mødet, som afholdes i Lokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt Æresmedlemmerne. Til Fælleskommunionerne i de resp. Konferentskirker er samme Dag ifølge Statutterne knyttet en fuldkommen Aflad.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag d. 1. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjærte Kirke.

Korsvejsandagt i Fastetiden. St. Ansgars Kirke hver Fredag Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Kl. 7 $\frac{1}{2}$; Jesu Hjærte Kirke hver Torsdag Kl. 8 $\frac{1}{4}$ (ikke 8 $\frac{1}{2}$); St. Josefs Kirke hver Fredag Kl. 7 $\frac{1}{2}$; St. Knuds Kapel hver Onsdag Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes møde i St. Ansgars Kirke Fredag den 6. ds. til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb.

Mødreforeningen. Tirsdag den 3. Marts Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender; derefter et kort Foredrag for Mødrene.

Rosenkransbroderskabet holder sit sædvanlige maanedlige Møde med Procession Søndag den 1. Marts Kl. 6 i St. Ansgars Kirke, i Forbindelse med Fasteandagten, under hvilken højærv. Pastor Ludv. Günther fra St. Andreas Kollegiet prædiker. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Elisabethforeningens Basar,

som afholdes til Bedste for forældreløse Børn Palmesøndag den 5. April bringes foreløbig i Menighedens velvillige Erindring. Strikkede Sager finde altid Afsætning.

St. Knuds Kapel. Onsdag den 4. ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften og følgende Onsdage i Fasten Korsvejsandagt og Prædiken.

Om Søndagen, som sædvanlig, Kl. 9 Højmesse og Kl. 3 Andagt, begge med Prædiken.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8). Søndag den 1. Marts Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 6 Fasteandagt. — Mandag den 2. ds. Kl. 8 stille Messe.

 Skolebørnenes Bispising bringes i venlig Erindring.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Pelitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 10.

Søndagen den 8. Marts.

1903.

Indhold: En Kirkevielse i det 12. Aarh. — Et Svar til Redaktionen. — Valeria -- Efterretninger fra Ind- og Udlandet: København. Esbjerg. Rom. — Bekendtgørelser.

Indvielsen af Sorø Kirke i Slutningen af det 12. Aarh.

—o—

Lad os i Fantasien hensætte os til Aaret 1182.*)

Vi har tilbragt Natten i en Landsbypræsts beskedne Bolig og nærmer os nu i den tidlige Morgenstund Sorø. — En svag, frisk Vind suser gennem Trætoppene, hvor de første lysegrønne Blade mylrer frem, kaldte til Live af den milde varme Aprilsol. Gennem det tætte Egekrat er vi stegne op ad Pedersborg høje Slotsbanke og skuer ud over det herlige Landskab, der i uendelig Mangfoldighed og Rigdom breder sig om os. — Til højre tæt ved Bankens Fod ligger den lille Pedersborg Sø, til venstre den større Tuel Sø og, sluttende sig til denne i en Halvkres, Sorø Sø og bag disse Søer de mægtige Skove. Og lige for os paa

*) Jeg vælger dette, da det er det seneste Aar, der antages som Kirkenes Fuldendelses- og Indvielsesaar.

den frugtbare Ø hæver sig, omkranset af smilende Søer og dybe Skove, Vor Frue Abbedi med sin monumentale, nye Klosterkirke, som i Dag skal indvies, hvilken Højtidelighed vi stævner til.

Rundt om os bruser det yndigste Kor fra Tusinder af Fuglestruber. Der kommer, naar vi lytter, Rythme og Takt ind i disse Toner, og de stiger til en Lovsang om os, der faar vort Hjerte til at bæve. — Da naar op til os dybe Klokketoner, smeltende og bløde, de bæver og sitrer, kæmper sig gennem den af Foraarsmuldet klæbrige og vaartunge Luftstrøm, der stiger tung og forjættelsesfuld opad mod Himlen, berusende alt og alle. Det er Abbediets Klokker, der kalder til den første hellige Messe i den nye Kirke. Ogsaa Klokketonerne strømmer os forjættelsesfulde i Møde.

Oftes skal de lyde i de kommende Aarhundreder — Slægt skal følge Slægt, og alle skal de glæde sig ved disse Toner og anspores til større og større Fromhed og Andagt. — Hvo kan tælle den Skare af Sjæle, der, skærmede og bevarede for Verdens mange Fristelser og de stærke Lidenskabers Storme, bag Klostermuren skal lutres og fuldkommengøres og endelig ledsaget af hine Toner vandre ind i Evighedens Lys.

O! du allerreneste Gudsmoder! I Sandhed, du har her valgt dig en passende Bolig for dine fromme Tjenere, dine hengivne Sønner. I Evighedens Herlighed troner du, iført azurblaa Tunika, her har du i Ydmyghed opslaaet din Bolig blandt Menneskenes Børn og smykker den med et Bælte af blaanende Søer!

Begejstret udbryder Øhlenschlæger ved Synet af dette yndige Sted:

»Venligt, Sorø! dit Aasyn ler, blufærdig du titter
Gennem den blomstrende Skov, Hinden bag Buskene lig,
Spejler det røde Tag i det riflede Vand, som af Himlen
Laaner sit dunkle Blaa, blandet med sivgrønne Skær.«*)

*) Citeret i Nyeste Skilderi af København for 1808. Pag 1381.

Hurtigt gaar det nedad. I en Baad ror vi over Søen og iler henad Vejen til Klosters Port. — Betagne, fulde af Beundring staar vi foran den store Kirke, der hæver sig højt over vort Hoved i ærefrygtindgydende Majestæt. — Da nærmer Processionen sig langsomt — Røgelsen stiger i lette, blaa Skyer op fra de gyldne Kar, medens Vokskerternes gule Flammer blaffe i den friske Vind. Over de hvide Munkes Aasyn hviler i Dag, overskygget af Højhed og Ro, en mild, barnlig Glæde over at have naaet denne højtidsfulde Time. —

Bagest i Processionen, omgivet af Roskildes Domkapitel og en Skare fornemme fremmede Prælater, skrider Ærkebiskop Absalon frem. — Den høje Mitras kostbare Guldbroderi funkler i Solen, medens Palliet hviler paa hans brede Bryst. Hans Aasyn er i dette Øjeblik præget af en udsigelig Mildhed. Han gaar tilbagetrukket i sig selv, og hans Tanker krese udelukkende om den højtidelige Handling, han skal udføre; endnu en Gang forbereder han sig ved stille, ydmyg Bøn til den hellige Offerhandling. — Af og til standser han et Øjeblik, lader det tankefulde Blik glide henover sine kære, aandelige Sønner, fortsætter saa atter sin Vandring, idet han med et energisk Tag støder Bispestaven mod Jorden.

Munkenes Sang forstummer, og med høj og kraftig Stemme begynder Ærkebiskopen at recitere de i Ritualet foreskrevne Bønner. Ombølget af tætte Virakskyer, skrider han rundt om Kirken og besprænger med kraftige Kast de røde Mure med Vievandet. — Processionen forsvinder derpaa ind i Kirken og Lægfolket venter, til Indvielsen er foretaget. — Vi bemærker tæt ved Indgangsdøren midt i en Skare fornemme Høvdinge en høj, hærdebred Kriger. det er Ærkebiskoppens Broder, Abbediets Velgører, Esbern Snare.

Medens vi blandt Lægfolket afventer Kirkedørens Aabning, vil vi betragte Bygningens Ydre. Kirken, der helliges den reneste Jomfru og Gudsmoder Maria, er, hvad dens Ydre angaar, hende værdig, saa vidt den romanske Stil evner at give et paa en Gang værdigt og ydmygt Præg.

— Som den staar der i al sin Renhed og Enkelhed, minder den om den hellige Jomfrus berømte Ord: *Ecce ancilla Domini!* Se, jeg er Herrens Tjenerinde! —

Lige foran os hæver den vestlige Gavls Murflade sig mod Himlen, endnu mere imponerende og storslaaet, da den ikke flankeres af høje Taarne, der vilde have klemmt den inde.*)

Højt oppe paa Muren er Side om Side anbragt to rundbuede Vinduer, oven over disse, i Gaardens Midtlinie, et mindre Vindue af samme Form. To mægtige Murstivere, prydede af en smukt fremtrædende Krans, flankerer Gavlen, hvis Kamtakker staar skarpt mod den lyse Himmel.**)

— Indgangsdøren for Lægfolket er anbragt i en lille Udbygning, et Slags Vaabenhus, der danner en Forstue ind til det nordre Sideskib.***)

— Til højre for os strækker Klosterets vestlige Længe sig mod Syd, saa at vi ikke kan se Kirkens sydlige Side, der vender ind til den store Klostergaard, »Fra-

*) Ordensreglen forbød Taarne paa Vestsiden og tillod kun et lille Spir over Korsets Skæringspunkt.

***) Det øverste Vindu, som havde samme Brede som de to nedenfor, var kun halvt saa højt. Det ses endnu paa Afbildningen i Thuras: Den danske Vitruv (Planche 94 f. n. t. v.). Det er dog nu fuldstændig forsvundet og erstattes af et kæmpemæssigt, rundt Vindu; hvornaar denne Forandring er sket, vides ikke. Kirkens Gavle er ikke mere kamtakke, men paa ovennævnte Tegning findes denne Prydelse endnu.

****) Den overordentlig strenge Ordensregel forbød ogsaa Anbringelsen af en Portal ind til Hovedskibet. Indgangen var i Almindelighed anbragt paa Kirkens nordre Side, helt henne mod Vest. I selve Citeaux og i Sorø (maaske ogsaa enkelte andre Steder) var den anbragt mod Vest ind til nordre Sideskib. — Da Sorø Kirke efter Religionsskiftet i det indre fuldstændig tabte sit oprindelige Udseende ved at afpasses til en luthersk Menighed, er det mærkeligt, at Indgangsdøren ikke flyttedes hen til Hovedskibet. Dette skete først i Aaret 1772, da man brød Hul paa den gamle Mur og her anbragte en høj, smagfuld Portal, der i arkitektonisk Henseende sikkert har været heldig, idet den giver Gavlen et langt mere harmonisk Præg.

tergaarden« kaldet.*) — Vi begiver os derimod til venstre om paa Kirkens nordlige Side; gennem en smuk Dør i den lave Mur kommer vi ind paa Kirkegaarden, og her ser vi da for os hele Kirkens Nordside. Først det lave Sideskib, hvis Halvtag støtter op mod Højkirkens Mur, som er smykket med en Kransfrise, forsynet med smaa Søjler. Helt henne i Krogen, der dannes af den fremspringende nordre Korsfløj, lægger vi Mærke til et ejendommeligt Dobbeltvindu, hvis ene Fag, længst henne i Krogen, staar frit uden tilsvarende i Sideskibet; Vinduernes Tal bliver derved ulige, 8 mod 9. — Lige for os ser vi den nordre Korsfløjs takkede Gavl, der højt oppe er prydet med en rundbuet Dekoration i Gavlspidsen og længere nede forsynet med to høje, romanske Vinduer, og under det vestligste er anbragt en rundbuet Dør,**) som fører ind i Kirken. Gennem denne Dør føres Brødrene, naar de ombytter Klostercellen med Graven. — Støttet til Øst mod Korsfløjen lægger vi Mærke til en Udbygning, forsynet med Halvtag. Denne Bygning rummer de hh. Apostle Petrus' og Paulus' samt Johannes den Døbers Kapeller.***) — — Endelig komne om paa Østsiden, ser vi her Korets høje Gavlmur, der, som Ordensreglen byder, er lige afsluttet. Gennem to høje, smalle Vinduer kastes Lyset ind i Højkoret. Vi faar nu ogsaa Øje paa den søndre Korsfløj, der ligesom den nordre har to Vinduer højt oppe paa Murfladen, vendende mod Øst. Paa denne Fløj er ogsaa en Udbygning med Halvtag, der, ligesom den nordlige, rummer to Kapeller, ét for den h. Evangelist Johannes og ét for de lh. Ordensmænd Benedict af Nurcia og Bernhard af Clairvaux. — Sammenbygget med den sydlige Korsfløj strækker Fratergaardens østlige Fløj sig mod

*) Kaldes saaledes af Resen i »Atlas Danicus« (44) Fol. Kbhvn. 1677.

***) Er nu tilmuret.

***) Mod Vest findes der ogsaa et Kapel, som er en meget gammel Tilbygning; det er opført i det 13' Aarhundrede og var i Følge en gammel Indskrift paa Hvælvingen »Leviternes« Kor. (Trap II. 552 og 58.)

Syd. — Vi glæder os ved Synet af det lille, beskedne, men pyntelige Klokkespil, der er anbragt midt under Korsskæringen. I dette Taarn er Klosterets to Klokker ophængte.

Da vi kommer tilbage fra vor Vandring, er Folket allerede forsvundet ind ad den lave Dør. Vi opnaar kun en beskeden Plads helt ude i Forstuen og maa herfra følge den hellige Messe.

Da vi træder ind, opfanger vi de sidste Toner af Munkenes feststemte »Kyrie eleison«, og et Øjeblik efter trænger en kraftig Stemme ud til os. — Der er jublende Tak i den, en Tak for, at Gud endelig har skænket de fromme Munke dette hellige Tempel. — Det er Absalon, der istemmer: »Gloria in excelsis Deo!«

Munkekorene falder ind, med dybe Bastoner synger de den skønne Lovsang, som kun Munke kan det. Og ind ad den aabne Dør trænger den sagte Brusen af Foraarsvindens Sus i Trætoppene. — Menneskenes og Naturens Lovsang stiger, forenet og lutret, i de yndigste Harmonier op ad til hint Tempel, hvis Buer ingen maaler, og hvor Gudommen selv er alt i alle. Gloria in excelsis Deo! —

(Fortsættes.)

Til

Redaktionen af „Nordisk Ugeblad“.

— 0 —

Af sidste Nummer af Ugebladet ser jeg, at en enkelt Sætning i min Artikel er bleven forstaaet, som om jeg vilde udtale en Kritik over Ugebladets Virksomhed. Nu vilde det jo være baade takløst og uklogt at kritisere et Blad, som gæstfrit har aabnet sine Spalter for mig, og det har jeg derfor heller ikke gjort. Jeg har angivet to Eksempler paa Grunde, der kunde bevæge en Skribent til at undlade at skrive i et foreliggende Tidsskrift; det sidste Eksempel var hentet fra Ugebladets Forhold, det første derimod ikke. At det forholder sig saaledes, maa man tro paa mit Ord; men

et lille Bevis derfor kan man dog se i den Omstændighed, at jeg har sendt den selvsamme Artikel til »St. Olaf«, om hvis litterære Kvalifikationer jeg ikke har nogensomhelst Anelse. Nu vil jeg naturligvis søge den rettet paa dette Punkt. Hvad de af Ugebladets Redaktion nævnte Forfattere angaar, skal jeg bemærke, at naar jeg taler om »Litteratur og Skuespil«, mener jeg naturligvis Skønlitteratur; paa en ganske enkelt Undtagelse nær har de nævnte Forfattere derfor intet med den Sag at gøre. Men da Ytringen som sagt *ikke* var rettet mod Ugebladet, skal jeg ikke opholde mig længere derved. En anden Ting er, at naar Ugebladets Redaktion overhovedet har kunnet føle sig ilde berørt af min Ytring, saa viser det, at jeg har valgt mine Udtryk uheldigt; og jeg gør derfor Redaktionen min oprigtigste Undskyldning i denne Henseende. Desmere maa jeg da paaskønne den Loyalitet, hvormed Hr. Pastor Johansen opfordrer alle til at understøtte det nye Tidsskrift. Denne Opfordring tilkendegiver i lige høj Grad hans Interesse for alt hvad katholsk er og hans venskabelige Følelser for mig personlig. Sluttelig maa jeg meddele, at jeg ikke er stud. mag., idet jeg for flere Aar siden paa Grund af Sygdom har maattet opgive at studere; den Arbejdskraft, jeg er i Besiddelse af, kan derfor helt og holdent komme det nye Tidsskrift til Gode.

Oskar Andersen,
cand. phil.

*

*

*

Det er med Glæde, at jeg af Hr. Cand. phil. Oskar Andersens ovenforstaaende Meddelelse erfarer, at jeg har taget Fejl i min Opfattelse af hans Artikel i forrige Nr. af Ugebladet. Jeg beder ham for Sagens Skyld modtage min Tak for den Hurtighed, med hvilken han har villet berigtige Misforstaaelsen, som i alt Fald gav mig Lejlighed til at omtale et Ønske, jeg endnu nærer. Hvad Titulaturen derimod angaar, maa Hr. Cand. Andersen gaa i Rette med den nyeste Vejviser. Jeg betragter herved dette personlige Mel-

lemværende med Hr. Cand. Andersen som afsluttet her i Ugebladet og gentager forøvrigt min Opfordring til Ugebladets Læsere om at støtte det nye Tidsskrift efter Evne og Kræfter, i alt Fald ved Abonnement.

Andr. Johansen.
Præst.

VALERIA

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Rufinus læste Skrivelsen atter og atter, og hans Smerte fandt Lindring i en Strøm af Taarer. Hvor aandede ikke hvert Ord, som den Afdøde havde skrevet, den inderligste Kærlighed; hans Hustrus ædle, højsindede Karakter afspejlede sig i enhver Linie.

Den romerske Historie omtaler et lignende Tilfælde med Lucretia, som selv gav sig Døden for ikke at overleve sin Vanære. Hvem havde vel tænkt, at en saadan Heroisme kunde finde Sted endnu. Og dog stod Sophronias Gerning saa meget højere, som de Bevæggrunde, der havde drevet hende, var ædlere, og hvis Rod kun kunde findes i Kristendommens renere Opfattelse af Kyskheden og den ægteskabelige Troskab.

Nu kom en Slavinde og meddelte, at Valeria var vaagnet af sin Afmagt og gerne vilde se sin Fader. Den syge rakte ham tavs Haanden — ingen af dem fandt Ord for deres Smerte; det var kun Øjnene og det stille Haandtryk, der talte.

Imidlertid var Irene, der havde været Sophronias fortrolige Veninde, bleven underrettet om den forefaldne Begivenhed, og denne ædle Kvinde traadte nu, fuld af kristen Kærlighed og inderlig Deltagelse, ind i Sorgens Hus. Irene forstod, som ingen anden, at yde Balsam i de smertende

Saar; hun bragte, hvad der ogsaa laa i selve hendes Navn, Fred med sig; overalt, hvor hun viste sig, kom Haab og Hengivelse, de to Engle, som den evige Barmhertighed har sendt til denne Taarernes Dal, for at de svage dødelige ikke skal segne under Korsets Byrde.

Der ligger en hemmelighedsfuld Trøst i, ved ædle Menneskers Dyd at genkalde sig deres sidste Ord og Handlinger, — en gylden Aftenrødme efter en klar Solskinsdag.

Irene fortalte dem, at Sophronia endnu i Gaar Middags var gaaet hen i det transtiberinske Kvarter for at bringe en fattig Kone, der boede i et afsidesliggende Stræde, nogle styrkende Næringsmidler og lidt nyt Tøj til hendes lille Barn. Hun fremdrog saa mange Træk af hendes stille Opofrelse, heltmodige Forsagelse og store Taalmodighed, og mindede om mange Ord, som hendes trofaste Veninde havde sagt, der var strømmede lige ud fra hendes Hjertes ædle Dyb, som Duften fra en Roses Bæger. Og hvor blev nu ikke det Billede, Irene saaledes udkastede af Sophronia, fuldstændiggjort ved de sidste Ord, hun havde skrevet med Døden for Øje.

I deres Kærlighed til den afdøde talte de to Kvinder uden at tage mindste Hensyn til Rafinuses religiøse Anskuelse; det samme havde jo Sophronia ogsaa gjort i sit Afskedsbrev. Men Præfekten, hvis Hjerte tørstede efter Trøst, optog alt, hvad der blev sagt, ligesom en udtørret Jord indsuger den vederkvægende Regn. Han havde hidtil troet, han kendte Sophronia til Bunds, men først nu forstod han tilfulde hendes rene og ædle Hjertes hele Dybde. Og hvad var det dog for ophøjede Ideer, han nu hørte for første Gang, og som disse to Kvinder var saa fortrolige med, ja som næsten syntes at være dem medfødte!

Rufinus vidste, at Irenes Ægtefælle tilligemed hendes to Døtre var bleven henrettede paa Grund af deres kristne Tro; han havde ikke tidligere brudt sig om at erfare noget nærmere angaaende deres Død, men nu følte han Trang til at høre, hvorledes en svag Kvinde havde kunnet bære Tabet af sin

Mand og sine Børn; i sin dybe Sorg vilde han gerne vide lidt mere Besked derom, for at hans Hjerte, om muligt, kunde erholde nogen Trøst derved. Han benyttede en Andydning, Irene havde ladet falde, til at fremkomme med sin Bøn.

Hun gættede Rufinuses Tanker og vilde gerne tilfredsstille hans Ønske.

»Da Diokletians blodige Edikter var udstedte,« begyndte hun, »og Maximian, efter sin medfødte Grusomhed, fordrev de Kristne fra alle deres Tilflugtssteder og konfiskerede vore Kirker, Hospitier, ja endogsaa Coemeterierne, stillede min Mand, Castulus, der beklædte Stillingen som Overhofmester hos Kejseren, vort Hus til Disposition for Kirken. Medens Maximian underskrev sine blodige Mordbefalinger, fejrede de Kristne de hellige Hemmeligheder i hans eget Palads. — Du husker maaske endnu, ædle Rufinus, den tapre Tribun Sebastianus?«

»Han, der først blev skudt af de numidiske Bueskytter,« svarede Præfekten med et Nik, »men kom til Live igen og saa senere blev slaet ihjel med Køller. Ja, jeg husker det, man talte dengang meget derom.«

»Vi havde,« vedblev Irene, »himmelig skaffet det formentlige Lig ind i vor Lejlighed for at begrave det næste Nat; men vi opdagede til vor store Glæde at der endnu var Liv i Sebastianus, og det lykkedes os ved omhyggelig Pleje, at give ham hans Kræfter tilbage, som var udtømte ved det store Blodtab. Endnu inden han var bleven helt rask traadte han frem for Kejseren, da han længtes efter Martyriet. Maximian lod ham slaa ihjel som en Hund og foranstaltede straks Efterforskninger om, hvor Sebastian havde fundet Optagelse og Pleje. Han blev fuldstændig rasende, da det blev opdaget, at det var hans egen Hofembedsmand, der havde taget ham til sig i selve Paladset, og at de Kristne endogsaa holdt deres Gudstjenester der. Min Mand blev øjeblikkelig grebet og kom tre Gange i Forhør; derefter

blev han tre Gange pint foran den labikanske Port i Nærheden af den claudianske Ports Vandledning og endelig levende begravet i en Sandgrav.« (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. Hr. Assistent A. V. Bork meddeler os, at *Ansgarius-Bonifacius-Samlersforeningen* allerede har haft den Glæde at modtage en forholdsvis ikke saa lille Bunke Pakker og Breve til Gavn for Foreningens Øjemed; saaledes fra Frk. A. N. i København: Vinkapsler, Frimærker og Penne, fra G. H.: Kapsler, Penne o.s.v., fra Fru H. i Nakskov: Frimærker, fra Frankrig en Pakke Frimrk. Pladsen tillader desværre ikke at anføre alle Indsendere, dertil er deres Tal for stort; men Samlerforeningen sender sin hjerteligste Tak til alle Bidragydere, haabende, at de ogsaa for Fremtiden ville støtte den og at nye Medlemmer ville træde til. Der gives jo ikke saa faa Hjem, hvor man Uge for Uge kunde samle diverse Ting, som i og for sig ere værdiløse og derfor bortkastes, og af og til i Smaapartier kunde sende dem til Foreningens Oplagssted i Boyesgade. En saadan fælles Medhjælp skaber af enkelte smaa Pakker — store Depots. Denne i Stilhed øvede fælles, man kunde fristes til at sige ædle Virksomhed, som jo egentlig kun foraarsager lidt Møje og Arbejde, men ingen pekuniære Omkostninger, har sine saare velsignelsesrige Følger, og vor guddommelige Frelser vil rigeligt belønne saadanne Arbejder og Ofre. Hvad Ihærdighed i denne Henseende kan tilvejebringe, viser en Record i at samle Cigarspidser, som en Herre i Køln for nylig har sat, idet han i et Tidsrum af syv Aar har leveret en Velgørenhedsforening i Køln *100 Cigarkasser med Cigarspidser*. Naar man betænker, at en Kasse omtrent indeholder 30,000 Spidser, kan man næppe gøre sig et Begreb om, hvilket Arbejde,

det har kostet, at samle 100 Kasser fulde. I Tyskland havde Samlerforeningen i Aaret 1900 en Indtægt af 148,834 Mark, og i de 16 Aar, den har bestaaet, var dens samlede Indtægt 1,515,548 Mark. Man ser altsaa, at Samlerforeningen stadfæster den gamle Sandhed: »Med lidt kan man opnaa Stort,« naar man blot er udholdende.

— Vi ere blevne gjorte opmærksomme paa, at vor h. Faders Jubilæumsaar ogsaa falder sammen med et andet stort Jubilæum, som snart staar for Døren. **Den 6. April 1203, 1ste Paaskedag, døde nemlig den hellige Abbed Vilhelm**, hvem Danmark skylder saa meget. Den 6. April i Aar er altsaa **700 Aarsdagen** for vort Fædrelands berømte Helgens Død. Ifølge *E. Schebel*, »De danske Helgener«, blev det, for at hans Festsdag ikke skulde falde sammen med Paasken, bestemt i en pavelig Bulle, at den skulde fejres den 15. Juni. Paa den Dag læstes i Messen følgende Bøn: »Almægtige, evige Gud! Du, som forunderlig straalet i dine Udvalgte, som du forherligede ved at tage Bolig hos dem; vi bede dig, giv os rettelig at fejre din Bekender, den salige Abbed Vilhelms Minde, at vi for hans Fortjenesters Skyld maa værdiges at blive en Bolig for dig; ved Jesum Kristus, vor Herre, Amen!« Skulde en af vore Medarbejdere ikke føle sig tilskyndet til at sende os en Artikel i Anledning af Jubilæet? En Meddelelse derom vilde være os kærkommen.

— (B.) Søndag den 22. Februar holdt Foreningen »Unio« sin Karnevalsfest i »City«s Lokaler. Lad det blive sagt med det samme, Festen blev en storartet Succes, takket være de ivrige Arrangeurer. Kl. 8 samledes alle Deltagere, c. 120 Personer, i en af de smaa Sale. Kl. 9 fandt et festligt Optog Sted, i hvilket en af Foreningens Medlemmer, som forestillede Prins Karneval, blev kørt ind i en stor Tronstol. Den store Rococosal var festlig smykket med Rosenguirlander og tog sig brilliant ud, da den brogede Skare spredte sig i den. Det vrimlede af baade smukke, fikse, originale, kostbare og komiske Dragter: Rococodamer,

Carmen, Pieretter, Nattens Dronning, Tyrker, Officerer, Fiskerdrenge, Klowner, Holbergfigurer, Riddere o. s. v. Særlig Lykke gjorde en Bondefamilie, den lille Cohn, der udmærkede sig ved sit trivelige Udseende, og en lang Amagerkone, som havde en forunderlig Lighed med en bister Revolutionær. Menuetten og Sexturen saavel som et nydeligt Fakkeltog, der arrangeredes kort før Kl. 12, gjorde stor Lykke. En Mængde Taler blev holdt under Souperen: for Unio, for Bestyrelsen, for Gæsterne, for Prins Karneval, for Damerne o. s. v. En smuk Kottillon fandt Sted Kl. 2. Takket være Hr. Krigsraad Nielsen, som ledede Ballet, forløb alt hele Tiden i den skønneste Orden. En sidste behagelig Time tilbragte man ved en Kop Kaffe, hvor Medlemmerne udtalte Ønsket om at se Festen gentaget næste Aar.

Esbjærg. Efter gentagne Opfordringer fra fremragende Esbjærg-Borgeres Side agte St. Josefssøstrene med den højærværdigste Biskops Samtykke at oprette et Hospital i Esbjærg, som længe har trængt til en saadan Institution. Da Søstrene imidlertid ikke kunne være uden Gudstjeneste og Sjælesørger under deres opofrende Virksomhed i den syge Næstes Tjeneste, har den højærværdigste Biskop ogsaa besluttet at oprette en kirkelig Station der i Byen, hvor der allerede findes over en Snes Katholiker, som hidtil ere blevne besøgte af Sognepræsten i Kolding. Ifølge »Esbjærg Avis« har St. Josefssøstrenes Orden i den Anledning købt et Areal af 25,730 Kv.-Alen af en Karré mellem Nørregade og Nygaardsvej og mellem Kirkegade og Jyllandsgade (ud for Kirkegaarden) for 30,000 Kr. eller 1 Kr. 16³/₅ Øre pr. Kv.-Alen. Af Købesummen betaler Ordenen selv 20,000 Kr., og Resten, 10,000 Kr., tilvejebringes ved frivillige Bidrag af de højstbeskattede Skatteydere i Esbjærg. Saasnart Tegningerne ere udarbejdede og approberede af Sundhedskollegiet og Bygningskommissionen, ville Søstrene begynde Opførelsen af *et Hospital* til mindst 40 Senge paa Grunden. Ordenen har underkastet sig de samme Betingelser med Hensyn til Hospitalets Drift som de, de Højstbeskatte-

des Repræsentanter i Byraadet i sin Tid opstillede, navnlig faar Kommunen Belæggelsesret i samme Omfang og til samme Pris. Grunden er købt med den Mulighed for Øje, at Hospitalet kan blive at udvide, og Ordenen vil iværksætte en saadan Udvidelse, saa snart den bliver ønskelig.

Et i Kareen til Nørregade liggende, Muremester P. Ovesen tilhørende Hus med tilliggende Grund, 670 Kv.-Alen, er samtidig købt af den højærværdigste Biskop for 12,000 Kr. og tilskødet »Ansgariusstiftelsen«. For nogle Aar siden købte Pastor Storp fra Kolding 5280 Kv.-Alen af Kareens Areal for 15,820 Kr., som ogsaa tilskødedes »Ansgariusstiftelsen«, og ved Magelæg blive nu begge Arealer samlede i Hjørnet til Nørregade og Kirkegade. Kareen i dens Helhed kommer saaledes ind under St. Josefs-søstrenes Orden og »Ansgariusstiftelsen«. Arkitekt Wærum, som byggede St. Josefs Hospitalet i Randers, var for nylig i Esbjerg og var meget tilfreds med Søstrenes Grund. Antagelig vil Sygehuset faa Facade ud mod Nørregade, hvor det kommer til at ligge højt og frit med Udsigt over den gamle Kirkegaard.

Rom. Den h. Fader, som den 5. Marts fuldendte sit 93. Leveaar og den 3. Marts fejrede sit 25aarige Kroningsjubilæum, modtager i denne Tid en storartet Hyldest fra hele den katholske Verden. I Søndags modtog Hs. Hellighed Kardinalerne i Audiens i det vatikanske Bibliothek, hvor 45 Kardinaler vare tilstede. Paven overrakte hver enkelt et lille Skrift, hvori han havde ladet udarbejde de vigtigste kirkelige Begivenheder under hans Pontifikat, samt et latinsk Digt, forfattet af ham selv.

Paa selve Kroningsdagen, den 3. Marts, afholdtes i St. Peterskirken en kirkelig Højtidelighed, hvor den h. Fader selv var tilstede. Fra den tidlige Morgen var der en livlig Tilstrømning af Mennesker til Kirken; man anslaaer Antallet af Personer, der overværede Gudstjenesten, til henved 60,000. En uhyre Folkemængde var forsamlet udenfor Kirken, som henved Ellevetiden maatte lukkes, for at undgaa Trængsel.

Kl. 11 blev Paven i en Bærestol baaret fra sine Værelser til Kirken, hvor han i Pieta-Kapellet blev modtaget af henved 50 Kardinaler og et meget stort Antal Ærkebiskopper og Biskopper.

Efter at den h. Fader havde bestegt den nye »Sedia gestatoria«, der er skænket ham i Anledning af Jubilæet, satte Processionen sig i Bevægelse ned gennem Kirkens Hovedskib. Den aabnedes af en Afdeling af Schweizergarden, dernæst fulgte de pavelige Kapellaner med de kostbare Mitraer og Tiaraer, saa Biskopperne, Ærkebiskopperne og Kardinalerne. Umiddelbart efter dem bares Paven paa »Sedia gestatoria«. Han var iført den gyldne Korakaabe og paa Hovedet bar han den kostbare Guldtiara, der er skænket ham af Katholiker fra alle Jordens Egne. Ved sin Indtrædelse hilstes Leo XIII. af Klangen fra Sølvtrumpeter, der blæstes oppe fra den saakaldte Benediktions Loggia, og i samme Nu udbrød den forsamlede Mængde i et begejstret tusindstemmig Raab: Leve Paven! Leve Leo XIII.! medens Paven dybt bevæget rejste sig op og staaende meddelte sin Velsignelse til begge Sider.

Efter at den h. Fader havde taget Plads paa Tronen, frembar Kardinal *Langenieux* det h. Messeoffer, under hvilket det Sixtinske Kapel medvirkede. Efter Messen istemte Paven med kraftig Stemme »Te Deum«, som hele den forsamlede Mængde sang, medens alle Roms Kirkeklokker ringede. Efter Vielsen vendte Leo XIII. tilbage til Vatikanet under Mængdens begejstrede Leveraab. Den h. Fader var meget træt, men han synes dog lykkelig at have overstaaet alle Festdagens Anstrængelser.

S.J.G. Førstk. **Mandag den 9. Marts**, Aften Kl. 8^{1/2}. afholder **St. Josefs Gilde** Møde for **I. og II. Grad** i Forsamlingslokalet, Bredgade 67.

Musik. Undervisning i Klaverspil gives, Lilli Schwartzlose, Forhaabningsholms-Allé 5 B. 1. Sal.

For en lille **Pige**, som skal firmes til Paaske, søges **Plads** til den Tid eller senere. Billet, mrk. **T. G.**, modtager Hoffmann, Købmagergade 48.

Charlottenlund.

3 Værelser Lejligheder til Leje, 350 Kr. aarlig. Lindegaardsvej 36 A. Gartner Viggo Hansen.

Det til den 16. Marts ansatte Møde i Anledning af det nye Tidsskrift er paa Grund af Triduumsandagten til den h. Josef udsat til **Mandag den 23. ds. Kl. 8.**

Oskar Andersen.

Pladsen som **Kirke- og Skolebetjent** samt **Gaardmand** ved St. Ansgars Kirke er besat. De indsendte Ansøgninger kunne, om ønskes, afhentes hos Hr. Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, Villaen, mellem Kl 5—8 Aften.

Forstanderskabet.

Aarligt Udsalg

af Trikotage, Garn, Underbeklædning, Linned, Korsetter, Shirting, Dowlas, Medium, Haandklædedrejl samt Drengedragter med 25 à 33 pCt. Rabat. Kurante Varer med 10 pCt. Rabat.

Jacob Christensen,
Vesterbrogade 40, Telf. 18494.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 8. Marts. 2. Søndag i Fasten. — 9. M. Franciska Romana, Enke. — 10. Ti. De 40 Martyrer i Sebaste. — 11. O. Ferialdag. — 12. To. Gregorius, Pave og Kirkelærer. — 13. F. Ihukommelse af Freiserens h. Ligklæde. — 14. L. Ferialdag.

Søndag den 15. Marts. 3. Søndag i Fasten.

Korsvejsandagt i Fastetiden. St. Ansgars Kirke hver Fredag Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Kl. 7 $\frac{1}{2}$; Jesu Hjærte Kirke hver Torsdag Kl. 8 $\frac{1}{4}$; St. Josefs Kirke hver Fredag Kl. 7 $\frac{1}{2}$; St. Knuds Kapel hver Onsdag Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

III. Orden. Møde Onsdag den 11. ds. om Aftenen Kl. 7 $\frac{1}{2}$ i Tilslutning til Korsvejsandagten i St. Knuds Kapel.

St. Mariæ Skole ved Rosenkranskirken afholder den **aarlige Eksamen** Tirsdag den 10. ds. i Drengklasserne og Onsdag den 11. ds. i Pigeklasserne. Børnenes Forældre og alle Skolens Venner indbyles til at overvære denne Eksamen.

Rettelser i forrige Nr.: S. 134. L. 3 f. n. rigtigere læs: vigtigere. S. 141. i Digtet, mindste Frø, læs: Minlets Frø; Kroget, Kroges læs: Krøget, Krøges.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petillinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 11.

Søndagen den 15. Marts.

1903.

Indhold: Hjerte-Ageren. — Valeria -- En Kirkevielse i det 12. Aarh. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet: København. Sverige. — Bekendtgørelser.

Hjerte-Ageren.

—0—

Ved Søens Bred et Skib der laa,
i det sig Herren satte;
sit Øje løfted han og saa
en Mark med Skrænter bratte,
paa den en Sædemand der gik,
og mens sin Sæd han strø'de,
ved Lignelsen alt Folket fik
af Herren Sjæleføde:

Ved Vejen falder Sæd, som snart
er spist af Fugleflokken,
og noget visner i en Fart
rodløs paa Klippeblokken.

Af Gornekrat og Gidselflor
er noget kvælv og krysted;
men Sæden i den gode Jord
i mange Fold bli'er høstet.

Vor Hjerfteager er saa lit
en Vej for Himlens Fugle,
en Klippe haard med Mulde lidt,
en Lod, som Gidsler skjule.
O, Herre! lad den gode Jord
sig mer og mere brede!
Gør Sæden høj og høsten stor,
saa Laden gemmer Hvede!

. 3. & v.

VALERIA

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—o—

(Fortsat.)

Irene tav nogle Øjeblikke, overvældet af indre Bevægelse, derefter vedblev hun:

»Saa blev jeg mishandlet paa den raeste Maade og kastet i Fængsel sammen med mine to Døtre, hvoraf den ene var 16, den anden 15 Aar gammel. Det yngste Barn, Candidus, undgik Kejserens Hævn, da Castulus kort Tid i Forvejen havde sendt ham til en Krigsskole i Gallien. — Disse skrækkelige, maanedlange Lidelser i Fængslet blev endnu tungere, da man skilte mig fra mine Børn, og jeg, trods alle Bønner, hverken maatte komme hen til dem eller faa det mindste at vide om deres Skæbne. Endelig kom Fangevogteren en Morgen og fortalte mig i en kold og ligegyldig Tone, at begge mine Smaapiger var fundne døde paa Gulvet i deres Celle; de var om Natten bukkede under for

Fængselsfeberen. Den ubarmhjertige Mand afslog i Begyndelsen alle mine Bønner om at maatte faa deres Lig at se, selv om det kun var et lille Øjeblik; men endelig sejrede dog min Udholdenhed, da jeg erindrede ham om, at han selv ogsaa havde Børn. Jeg traadte ind i Cellen: der laa de paa Gulvet: to knækkede Blomsterstængler. Den enes Arme laa over Kors, og den anden hvilede ved hendes Side, Offerlam ved Siden af Offerlam«

Taarer kvalte Irenes Stemme. Rufinus greb dybt bevæget sin Datters Haand: han havde dog faaet Lov til at beholde dette Klenodie som en sød Trøst.

Irene aftørrede de Taarer, som denne smertelige Erintring havde fremkaldt og sluttede sin Fortælling paa følgende Maade:

»Maxentiuses Tronbestigelse aabnede Fængslets Porte for mig, og jeg skyndte mig da først hen til min Mands Hvilested og derefter til Callistuses Coemeterium, hvor mine Børn var bleven lagte i en fælles Grav. Siden den Tid ligner jeg et Træ ved Vintertid, som staar uden Blade og strækker de nøgne Grene op mod Himlen. Herren har kun ladet mig beholde een Trøst og eet Haab tilbage, nemlig min Søn, Candidus.«

Irene tav, og Rufinus sad tavs og tankefuld ved hendes Side. Hvor mange Lidelser havde denne svage Kvinde ikke gennemgaaet! — Og hvorfra havde hun vel hentet den Kraft, der holdt hende oprejst under alle disse Prøvelser?..

Valeria var efterhaanden kommet sig saa meget, at hun bad sin Fader om Tilladelse til at vise den sidste Kærlighedsgerning mod den afdøde, og da Irene nu ogsaa støttede hendes Bøn, gav han endelig sit Samtykke dertil. Enhver, som tømmer Prøvelsernes bitre Kalk med Taalmodighed og Fasthed, vil ogsaa paa Bunden af Bægeret finde en guddommelig Kraft fra Himlen: det vidste Irene af egen Erfaring.

Nu begav Valeria og hendes moderlige Veninde sig sammen ind i *tablinum*, hvorhen Liget imidlertid var bleven

bragt af Slavinderne og lagt paa en Hynde. Rufinus blev alene tilbage i Gemakket med sin Sorg og sine Tanker; men Sorgen var bleven mildere og Tankerne ikke mere saa tunge.

Naar Morgendæmringen kaster sine første Straaler ud over det mørke Hav, glattes Bølgerne og Skipperen hilser med Taknemlighed den frembrydende Dag.

Valeria knælede i dyb Bevægelse ned ved Siden af Liget, slyngede sine Arme om det dyrebare Hoved og udbrød:

»Elskede Moder, nu staar du døbt i dit eget Blod foran Guds Trone. Nej, jeg skal ikke græde! en saa stærk Kvindes Datter maa vise sig sin Moder værdig. Vil du, min Gud, binde den svage Gren til Korsets Træ: jeg vil dog se op imod din Himmelglorie gennem Taarer og prise vor Herre sammen med dig, du salige!«

Valeria gik nu, understøttet af Irene og to hengivne Tjenestpiger til sit smerteligt-søde Arbejde. Hun indgned den døde med kostbare Salver, svøbte hende i en guldindvirket Klædning, lagde en Palmegren ind mellem hendes Hænder og slyngede en Krans med Roser om hendes Hoved. Liget blev derpaa, efter gammel romersk Skik, vendt med Fødderne mod Døren, og der blev stillet Lys rundt omkring det; ved Siden af det brændte Virak paa en *acerra* eller Røgelsepande, som fyldte Værelset med en sød, duftende Vellugt. — Gevandtet, der endnu var vaadt af Modrens Hjerteblood, tog Valeria med sig som en Erindring om den elskede Moder, og denne Relikvi lukkede hun derpaa inde i en *arca* af kostbart Træ, der var beslaaet med drevet Sølv og smykket med Elfenbensforsiringer.

Irene paatog sig at ordne alle Forberedelserne til Begravelsen, ligesom hun ogsaa gjorde den lovbefalede Anmeldelse om Dødsfaldet paa Kontoret ved Libitinas Tempel og sørgede for at der blev bestilt Ligbærere. Valeria skyndte sig imidlertid ind til sin Fader for at være hos ham og dele den ensommes Kummer. Hun vidste jo, hvor meget han trængte til Trøst, da Troens og Naadens velsignede Lys

endnu ikke kunde skinne for ham i hans Ulykkes Nat. Hun selv blev holdt oprejst i sin dybe Sorg ved det Forsyns Vilje, der leder alt, og hendes smertelige Tab lindredes ved Haabet om et Gensyn hisset.

Hun fandt sin Fader siddende med Hovedet støttet i den ene Haand, i den anden holdt han Sophronias Brev; han rakte hende det og sagde:

»Læs det højt for mig, kære Barn; naar jeg hører din Stemme, er det, som om det var din Moder selv, der talte.«

Valeria tog Bladet og gav sig til at læse. I Begyndelsen lykkedes det hende at beherske sin indre Bevægelse, men da hun tilfældigvis kom til at se hen paa sin Fader, paa hvem Taarerne trillede ned ad Kinderne, overvældede Smerten ogsaa hende, saa Stemmen svigtede; men hun samlede sig dog snart igen med al den Energi, som hun havde arvet efter sin Moder, og fortsatte Læsningen. Slutningsordenen ød saaledes: »Kristus, hvem jeg i al Hemmelighed troede paa, bekender jeg nu døende; han vil modtage min Sjæl deroppe, hvor jeg aldrig vil unnlade at bede for dig!«

»Ak, hvorfor har jeg dog afholdt hende fra at følge sit Hjertes Stemme!« sukkede Rufinus.

»Hun beder for dig deroppe, hvor hun ogsaa venter at møde os begge,« svarede Valeria.

Paa hans Ønske maatte Valeria følge ham hen til Moderens Lig, og hvor dybt end det første Blik paa Hustruen, der nu laa udstrakt paa Baaren, rystede ham, var der nu, foruden Smerten over det store Tab, tillige kommet en Slags hellig Ærefrygt, og det var med disse Følelser, at han nærmede sig den kære afdøde. Idet han kastede sig paa Knæ ved Siden af Liget, lagde han Sophronias Skrivelse udfoldet paa hendes Bryst, for ligesom endnu engang at høre disse Ord af hendes egen Mund, og fæstede sine taarefyldte Øjne snart paa Skriften og snart paa Hustruens rolige og forklarede Ansigtstræk. Sophronia var død for at kunne bevare sin ægteskabelige Troskab imod ham, men, og det følte Rufinus tilfulde, det var kun paa Grund af hendes kristne

Sind , at hun var bleven i Stand til at fuldbyrde dette Offer. Hans Gemalinde og Datter havde ved deres Dyder allerede for lang Tid siden udryddet de gængse Fordomme mod Kristendommen, som han ogsaa havde næret, men at denne Religion kunde begejstre dem til saa store Ofre, var noget ganske enestaaende, som greb ham dybt.

Hans Hustrus Ord havde i levende Live ikke indvirket noget paa ham, men nu begyndte den dødes Indflydelse at gøre sig gældende; hun drog ham med sig op paa det Bjerg, hvorhen hun selv var flygtet, — og hans Hjerter modstod ikke den kaldende Stemme. (Fortsættes.)

Indvielsen af Sorø Kirke i Slutningen af det 12. Aarh.

— 0 —

(Fortsat.)

Det første Evangelium er oplæst, og Ærkebispens Festtale begynder. Først takker han den treenige Gud, der har ladet opføre dette Tempel til sin Forherligelse og til Gudsmoderens Ære; dernæst hin store Læremester og Menneskeven, som paatog sig ydmyg Tjenerskikkelse, og der om et Øjeblik vil stige ned — endnu mere ydmyg og ringe — for under Brødets beskedne Skikkelse at dvæle bestandig hos sine Brødre. Da kommer Taleren ogsaa til at tænke paa de jordiske Stiftere, og dybt bevæget af hellige Minder fra Barndommens Dage takker han sin store, hedenfarne Fader, der lagde Grunden til denne Munkebolig, denne Planteskole for kristelige Dyder og Civilisationens Velsignelser. — Han mindes sine Farbrødre og takker dem og alle Klorets levende og afdøde Velgørere for de Gaver, der skænkedes Sorø. En særlig Tak henvender han til sin Broder, Esbern Snare, der sidder nede i Lægmandenes Forsamling. — Men den store Kirkefyrste glemmer at nævne den egent-

lige Ophavsmand til al den Storhed og Velsignelse, som omgiver os; da han kommer til dette Punkt, bryder han beskeden af, støder Bispestaven mod Korgulvets Fliser og henvender sig til Klosterets Beboere. — »Nu, mine elskede Sønner, overgiver jeg eder dette herlige Gudshus, der indviet til og beskyttet af den hellige Jomfru og Gudsmoder vil opmuntre eder til at fortsætte i heltemodige Dydsøvelser og brændende Kærlighed til eders Mester og Forbillede, Jesus Kristus, som her vil værdises at bo i eders Midte i Tabernaklets Helligdom.

I ere, højtelskede, Mariatjenere, og skal som saadanne efterfølge hendes ophøjede Dyder. I jomfruelig Kyskhed, i personlig Fattigdom og streng Lydighed skal I her i dette Hus i stille Ubemærkethed forberede eder til Himlen.

To Ting skal som en uafbrudt Kæde slynge sig gennem eders Liv fra det Øjeblik, I iføres Novicedragten, til I bæres ud gennem hin Dør, ud til Gravens Ro. — Disse to Ting ere: Bøn og Arbejde — Arbejde og Bøn. — Naar I udføre denne eders Gerning i den rette Sagtmodigheds og Ydmygheds Aand, da vil I derved binde en Krans af de herligste Blomster, hvis søde Vellugt vil trøste eder i Dødstimen, og som I i den evige Glorie skal nedlægge for eders elskede Moders Fødder!«

Idet han peger paa Korstolene, fortsætter han: »Her fra disse Sæder skal I tilbede den guddommelige Majestæt, som bor i eders Midte. Her skal I samles til de kanoniske Tider for at bede Breviarets skønne Bønner og Lovsange, for at gennemsyre eders Aand med hin Surdejg, som bevarer Sjælen karsk til det evige Liv. — Her skal I, mine elskede Sønner, bede for vort kære Fædrelands Vel og nedkalde timelig og evig Velsignelse over vor ophøjede Kongeslægt. — Men her samles I især for at bede for Kirken, bede for, at alle maa bevare Troens sande Enhed i Fredens Baand, at Jorden maa bære Sandhedens evige Frugter. — Her skal I ogsaa bede for alle hine Sjæle, som er gaæde forud for os ind i Evigheden, at de dog snart maa, fuld-

kommen rene, være hos Gud og hans hellige. — Og,«
 slutter han sagte og beskedent, »glem heller ikke mig, kære
 Brødre, den ringeste blandt eder. — Glem mig ikke i eders
 Forbønner, naar jeg kaldes for min Herres Domstol. Amen!« --

Nu oplæses langsomt og tydeligt den højtidelige pave-
 lige Stadfæstelsesbulle: »*Lucius Episcopus servus ser-
 vorum Dei dilecte Symoni Abbati sancte Marie de Sora
 eiusque fratribus tam presentibus quam futuris regu-
 larem vitam professis in perpetuum*« Efter at
 Bullen er læst op paa Latin, læses den op paa Modersmaa-
 let, at alle kan forstaa den og kende de Priviligier, som
 den hellige Fader har forundt Abbediet. — »Lucius, Biskop,
 Guds Tjeneres Tjenere, til den elskede Simon, Abbed i St.
 Maria i Sorø, og hans Brødre, saavel nuværende som til-
 kommende, der bekende sig til det regulære Liv, til evigt
 Minde. De, som vælge Livet i Ordensstanden, have altid
 staaet under den apostoliske Varetægt, for at ikke et Anfald
 af nogen som helst Ubesindighed siden skal drage dem til-
 bage fra deres Forsæt, eller, hvad Gud forbyde, maa svække
 det hellige Ordenslivs Kraft. Derfor har vi, i Herren elskede
 Sønner, velvilligt bifaldet eders Ansøgning ved at tage oven-
 nævnte Kloster, hvori I har viet eder til Herrens Tjeneste,
 under den sal. Petrus' og vor Beskyttelse og stadfæster og
 privilegerer det ved nærværende Skrivelse. Først og frem-
 mest bestemmer vi, at det Munkeliv, som efter Guds og
 den hellige Benedikts Regel samt Cistercienserbrødrenes In-
 stitut vides at være indført i samme Hus, maa overholdes
 samme Sted uforanderligt til evige Tider. — Endvidere¹ skal
 alle Ejendomme og Goder, som samme Kloster for Tiden
 retsmæssigt og kanonisk er i Besiddelse af eller for Fremti-
 den ved Pavernes Bevilling, Kongernes eller Fyrsternes Skænk
 og de troendes Gaver, eller paa anden lovlig Maade ved
 Guds Naade skulde komme i Besiddelse af, forblive eders
 og eders Efterfølgeres varige og ukrænkede Eje, i hvilket
 Øjemed vi har ment at skulle udstede nærværende, egen-

hændige Skrivelse.« Derpaa følger en Opreggen af Sorø forskellige Ejendomme. Bullen er foruden af den hellige Fader undertegnet af flere Kardinaler, hvis Segl hænger under Pergamentet. --

Nu istemmes »Credo in unum Deum«. Betagne følger vi de skønner Toner, der bærer den gamle Trosbenedelses Ord ud til os; denne Tro, der besidder Livets evige, ungdommelige Kraft. — Der bliver pludselig Tavshed — alle Knæ bøjes. Da lyder ud til os en ung Munks bløde Stemme, den hæver sig i Begejstringens Varme: »Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria virgine, et homo factus est!« -- —

Serafernes og Kerubernes himmelske Lovsang: »Sanctus, sanctus, sanctus« er forstummet. I dyb Andagt bereder alle sig til at bivaane Guddommens Ankomst. Ærkebispens staar dybt bøjet over de hellige Offergaver — — højt over Hellig Korsets Alter hæver han den hellige Hostie og det kostbare Blod i den gyldne Kalk. —

»Agnus dei, qui tollis peccata mundi: miserere nobis!« bruser det Forsoningslammet i Møde — — Messen er til Ende.

Ude under de høje Ege modtager vi den kære Ærkebispens Velsignelse, idet han skrider forbi os i Processionen. Da denne er forsvunden ind i Hovedbygningen, begiver vi os paa en Vandring rundt paa Klosterets Enemærker, for at betragte alle dets Bygninger.

Rundt om dem alle strækker sig en Mur forsynet med Porte. Denne Mur danner en vid Ramme, der indfatter i Midten Hovedbygningerne om Fratergaarden og uden for disse alle de Udbygninger, som en saadan Stiftelse kræver.

Ved den store, sydlige Klosterport støder vi straks paa et helt Bygningskompleks. Øst for Porten ligger Asser Rigs lille Kirke, nu fuldstændig trængt i Skygge af den nye Mariakirke. Fra i Dag af forstummer Breviarets skønne Bønner i den lille Kirke, og den overlades til Kvinders

og rejsendes Andagt.*) — Vest for Porten ligger nogle Bygninger til Brug for rejsende og fattige; her findes det store og lille Gæstehus med hvælvede Rum til Spise- og Sovesale.**)

Paa vor Vandring kommer vi forbi tomme Kostalde; thi Kreaturerne er allerede ude i Abbediets store Enge for at forfriske sig ved det første saftige Græs. Fra Hestestalden lyder Trampen af jernbeslaaede Hestehove, og en glad Vrinsken lyder os i Møde, medens et lille Føl nysgerrigt stikker Hovedet ud ad den aabne Halvdør og betragter Verden med Forbavselse. Vi kommer forbi Bryggerihuset og

*) Det var i Ordensreglen forbudt Kvinder at komme i Klosterkirken, og Abbedierne opførte derfor ved Klosterets Port et lille Kapel, hvor disse og ogsaa forbigaaende kunde træde ind og holde deres Andagt. Da Assers Kirke nu laa umiddelbart ved Porten, har den sikkert være benyttet hertil, efterat den ny Kirke var tagen i Brug. Endnu findes der inde i den gamle Klosterport, paa den østlige Væg en spidsvinklet, tilmuret Aabning, der vel har tjent til Adgang for Kvinder og det øvrige Lægfolk.

**) Ved Porten findes endnu et saadant hvælvet Rum med en Søjle i Midten bevaret. Det har, sikkert uden Grund, det poetiske Navn »Saxos Celle«. (se Th. Hansen: Sorø, Pag. 23, hvor der findes en Afbildning af dette Kammer) Trap mener, at denne Benævnelse først er opstaaet i 19. Aarh. Danm. II. —

I 1812 fandt Christian Molbech paa Universitetsbibliotheket i Upsala blandt de til dette af Grev de la Gardie skænkede Haandskrifter (Nr. 52 og 53 — 4to) et egenhændigt Manuskript af den lærde og fortjenstfulde Historiker Stephan Hansen Stephanius (f. 1599—d. 1650), Professor i Sorø. — I dette Haandskrift fandtes en paabegyndt Fremstilling af Sorø Klosters Historie, som Stephanius 1632 havde foresat sig at ville udarbejde efter gamle Dokumenter i Klosterarkivet o. a. St. — Vi kan fuldt ud med Molbech beklage, at Stephanius ikke fik udført sit Forehavende; thi med et Suk maa vi tænke paa, hvad der siden er gaaet tabt af Kilder til det gamle Abbedis Historie. — Der findes kun nogle faa Blade af første Bog skrevne. Denne Bog skulde efter Planen indeholde en Beskrivelse af Sorøs Beliggenhed og Udseende i Middelalderen, Fortegnelsen over Abbederne m. m. — Dette Fragment har Molbech oversat fra Latin og meddelt i sin Afhandling: »Bidrag til en Skildring af Sorøs Skikkelse i Stephanii Tid 1632«, trykt i

Bagerset, Væverhuset*) og Smedien og nogle Huse, der afgiver Rum til Værksteder for de forskellige Haandværk, der trivedes inden for Klostermuren — f. Eks. Snedkerværkstedet og Skræderstuen; dertil slutter sig en hel Række Havehuse til Brug for Klosterets omfangsrige Havebrug og endelig de for et stort Landbrug uundværlige Lader. — Nær havde vi glempt en Bygning, der ikke maa savnes i en Husholdning af det Omfang, nemlig Møllen, der drives ved Hestekraft. — Vi er endelig naaede til Klosterets sydlige Port, »Porthuset ved Søen«, gennem hvilken en stor Del af Tilførslen til Klosteret foregaar (Trap. II. 549.), og vandrer tværs over Ejendommen tilbage til Porten mod Nord. Denne Portbygning vil vi endnu betragte lidt nærmere. Den er bygget i to

»Det skandinaviske Litteraturselskabs Skrifter« 1816—17. Pag 452 flg., hvor der i en Note er vedføjet Arbejdets udførlige latinske Titel. —

At Porthuset har haft Tilbygninger, stadfæster Stephanius ved at omtale de mange Kamre og Spisestuer (*culucula et concamerata triclinia*) som endnu ere tilovers (Pag 461 i Overst.) — Om Gæstehusene virkelig har ligget her, er det umuligt med Sikkerhed at afgøre. Efterretningerne er desværre, hvad Klosterbygningerne angaar, magre, og Resens yderst slette Afbildning i »Atlas Danicus« giver ingen Vejledning. Men det er vel mest sandsynligt, at de har ligget ved Porten. — Chr. Molbech meddeler i samme Afhandling, at der paa Sorø Akademi endnu findes Levninger af en ældre Arkitektur, bestaaende af runde, glat afslebne Piller af en Art Granit, eller Brudstykker af saadanne (i Diameter en 6 a 7 Tommer), hvilke man i nogle Huse har anvendt til Skorstenspiller. Ligeledes fandtes en Del tilhugne Søjlefødder af en større Dimension og meget raa Form. Nogle af disse skal være opgravne af Jorden, og, ved at vende dem om, har man benyttet dem til Haveborde, formodenlig dog ikke uden at tilhugge og afslibe Grundfladen. At disse Levninger skriver sig fra den ældre Klosterbygning, er upaatvivleligt; men hvorledes de i denne har været anbragt er ikke let at afgøre. Maaske har de tjent til Støttepiller i Midten af hvælvede Værelser i Klosteret. (ib. 460 Note.)

*) Til hvilket vel sagtens en Valkemølle sluttede sig til Behandling af det i Klosteret vævede Uldtøj. Th. Hansen: Sorø, Pag. 24.

Stokværk med kamtakkede Gavle, hviler paa en Granitsokkel og er opført af røde Munkesten. I det nederste Stokværk er selve Porten anbragt med sine lidt fladtrykte, romanske Bueaabninger gennem Gavlene, over Porten er der to Vinduer ind til Rummet ovenover. Selve Porten er 22 Fod bred og 54 Fod lang og den er forsynet med 4 Krydshvælvninger. Vi træder ind i den gamle Klosterkirke, der ligger ensom i Middagstimen. Et Øjeblik dvæler vi i Bøn ved Klosterstifternes Grave, følede her i Ensomheden, at Livet er flygtigt, at Tiden iler, og Gravene skimler, medens nye Slægter fremstaar for at følge de foregaaende — et »memento mori« midt i Dagens Festglæde.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Den 9. Marts døde efter længere Tids Svagelighed og vel forberedt ved Modtagelsen af de hh. Sakramenter forhenv. Bogholder ved Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri **H. P. C. Birch**. Den Afdøde, som opnaaede en Alder af over 88 Aar, var i en lang Aarrække, — fra 1873—1891 — uafbrudt Medlem af St. Ansgars Kirkens Forstanderskab, først som Suppleant og siden 1882 som Kirkeforstander, indtil han fratraadte i 1891. Med stor Iver og Interesse varetog han dette Tillidshverv og udeblev næsten aldrig fra de maanedlige Forstandermøder, hvor han som Sagkyndig paa flere Omraader ofte gav sine Medforstandere værdifulde Raad, ligesom han ogsaa ved sin rolige og beskedne Opræden erhvervede sig deres Højagtelse. Med stor personlig Opofrelse medvirkede han i de senere Aar navnlig ved Udarbejdelsen af Planer i Anledning af Kirkens Varmeledningsspørgsmaal og Anlægget af katholsk Vestre-Kirkegaard og med utrættelig Beredvillighed og samvittighedsfuld Paalidelighed stillede han sine Evner til sine Med-

forstanderes Disposition, naarsomhelst de ønskede det. I religiøs Henseende var Hr. Birch en pligttro Katholik, som regelmæssig modtog de hh. Sakramenter og samvittighedsfuldt overholdt Kirkens Forskrifter. I en lang Aarrække, lige indtil hans høje Alder lagde ham Hindringer i Vejen, var han ogsaa et trofast Medlem af Kongregationen, fra hvis Møder han vistnok sjelden udeblev. Begravelsen fandt Sted fra St. Ansgars Kirke Fredag den 13. ds. R. I. P.

— Søndag den 22. ds., den saakaldte »Lætare«- eller Midfaste-Søndag, vil blive en glædelig Mærkedag for Katholikerne paa Amager, idet den højærværdigste Biskop paa denne Dag agter at indvie den smukke *St. Anna Kirke*, hvortil Grundstenen blev nedlagt den 21. Juni 1902. Kirken med dertil hørende Sogneskole er beliggende i Hans Bogbinders Allé, i Nærheden af Sporvognens Endestation.

Sverige. Fra Sverige have vi modtaget Meddelelse om, at højærv. Pastor **K. F. Karlén** i Vadstena er afgaaet ved Døden den 4. Marts i en Alder af henved 84 Aar. Han var født d. 15. Dec. 1819 i Diugtuna i Västmanland. Efter at have gennemgaaet Västerås Gymnasium, kom han som Student til Upsala, hvor han blev luthersk Præst og virkede paa forskellige Steder i Västerås Stift og derefter i Gøteborgs Stift. Sit sidste Embede som luthersk Præst havde han i Vessige i Halland. Han var dengang en meget dygtig Prædikant, som fyldte Kirken med Skarer af Tilhørere. Gennem Studiet af Kirkefædrenes Skrifter kom han Katholicismen nærmere, indtil han følte sig overbevist om den katholske Kirkes Sandhed og tog Afsked med sin Stilling indenfor den svenske Statskirke. Karlén foretog nu lange Rejser og besøgte forskellige katholske Lande i Europa og opholdt sig ogsaa en Tidlang i Nordamerika. I Rom hørte han efter sin Konversion i længere Tid Forelæsningerne i Propaganda-Kollegiet og modtog her Præstevielsens hellige Sakramente. Efter et Besøg i Klostret Altmünster i Bayern — det eneste Birgittinerkloster i Tyskland — vendte han henimod Slutningen af 1870 tilbage til Sverige, hvor han først var bo-

sat i Stockholm, derefter i Malmø, og flyttede saa til Østergøtlands Smaabyer med deres rige historiske Minder om Sveriges katholske Middelalder. En Tidlang opholdt han sig ved det tidligere Bernhardinerkloster ved Alvastra og flyttede derfra til Vadstena, hvor han lejede sig en Bølig indenfor Birgittinerklosterets Omraade og indrettede et lille provisorisk Kapel, hvor han frembar det h. Messeoffer og prædikede, uden dog at samle en Menighed.

Pastor Karlén nærrede stor Kærlighed til sit Fædrelands berømte Helgeninde, den h. Birgitta, og plejede navnlig paa Mindedage, der stode i Forbindelse med hendes Levnedsløb, at udøve en ikke ringe Velgørenhed mod de Fattige. Han stod i Forbindelse med mange fremragende udenlandske Katholiker, som, naar de besøgte Sverige, aldrig undlode at aflægge et Besøg hos den gamle Vogter af St. Birgittas Minde i Vadstena og tillige skænkede ham mangan Gave, der satte ham i Stand til paa en værdig Maade at restaurere og udsmykke den lille Bedesal, hvor han daglig frembar det h. Messeoffer. Ifølge hans eget Ønske fandt han sit sidste Hvilested i Vadstena, til hvilken By med dens herlige katholske Minder han følte sig særlig fastknyttet.

Den 7. Marts fandt Begravelsen Sted. Kl. 8 om Morgen fejrede højærv. Pastor *E. Benelius* fra Stockholm den h. Sjælemesse i det lille Huskapel, hvor den Afdødes blomstersmykkede Kiste stod mellem brændende Lys. Kl. 3 om Eftermiddagen foretoges Jordfæstelsen. Under Klokkeringning forlod Ligfølget Sørgehuset; foruden den fungerende Præst, som fulgte strax efter Ligvognen reciterende højt de foreskrevne Bønner, deltog et stort Antal af den Afdødes Venner i Følget, b. a. Magistratens ordførende Borgmester I. E. Kylander og »Stadsfullmäktiges ordførende øfversteløjt-nant« K. von Wernstedt. Efter et Orgelpræludium i Kirkegaardens Ligkapel holdt Pastor Benelius en længere Tale, idet han gik ud fra Joh. Aab. 14,13. Han skildrede den Afdødes Liv og fremhævede baade hans Fortjenester og Svagheder, omtalte hans Virksomhed som luthersk Præst, de

aandelige Kampe, som gik forud for hans Overgang til Katholicismen, og endelig hans Virksomhed indenfor den katholske Kirke. Ydre Resultater havde den Afdøde ikke opnaaet; men Gud ser ind i Hjærtet og bedømmer maaske hans Virksomhed efter en anden Maalestok end vi. Den Afdøde var fremfor alt en *Bønnens* og *Selvornægtelsens* Mand; han bad for alle Mennesker, for sit Fædreland og for sit kære Vadstena. Her vilde han ende sine Dage, her ønskede han at faa sit sidste Hvilested i Skyggen af St. Birgittas minderige Helligdom. Af sine smaa Indtægter anvendte han en stor Del for at hjælpe Andre. Han øvede Selvornægtelse, for at efterfølge sin Frelser's Exempel og for at gøre godt mod Andre. Med Fortrøstning kunne vi nu sige om ham: »Hans Gerninger skulde følge ham efter.« Efter nogle rørende Afskedsord til den Hensøvede bad Pastor Benelius de foreskrevne Bønner for den Afdøde, og under Tonerne af en Sørgemarsch blev Kisten baaret til Graven og nedsænket i samme under Bøn og Indvielse med Vievand.

Flere smukke Kranse fra Venner i Stockholm m. fl. smykkede Kisten; blandt dem saas ogsaa en fra den apostoliske Vikar, Biskop Bitter, med Baand i de svenske Farver. Flere Hundrede Mennesker vare tilstede paa Kirkegaarden, skønt Tiden for Begravelsen ikke var bleven offentliggjort. En katholsk Begravelse har antagelig ikke fundet Sted i de sidste 300 Aar i Vadstena eller siden Karl IX. ophævede Birgittinerklostret i Aaret 1595. Da den Afdøde næppe i en nær Fremtid vil faa en Efterfølger, maa man med Vemod vel foreløbig betragte Pastor Karlén som vor hellige Kirkes sidste Repræsentant i Vadstena. R. I. P.

Charlottenlund.

3 Værelser's Lejligheder til Leje, 350 Kr. aarlig. Lindegaardsvej 36 A. Gartner Viggo Hansen.

Musik. Undervisning i Klaverspil gives. Lilli Schwartzlose, Forhaabningsholms-Allé 5 B. 1. Sal.

Det bekendtgøres herved, at der **Søndag den 5. April** foretages **Valg af en Kirkeforstander og en Suppleant**. I denne Anledning henligger der en **Fortegnelse** over Valgbare og Valgberettigede tillige med **Aarsregnskabet** paa Søndagene den 22. og 29. Marts i Forsamlingsværelset ved St. Ansgars Kirke og paa Søndagene i Mellemtiden hos Hr. Fabrikant Herm. Hoffmann (Købmagergade 48).

Forstanderskabet.

Som Hovedredaktør af det nye katholske Tidsskrift indbyder jeg herved alle Menighedsmedlemmer, baade Damer og Herrer, som maatte være Interesse for denne Sag, til et Møde, som afholdes **Mandag d. 23. Marts Kl. 8** i Foreningslokalet Bredgade 67, 2. Sal o. G.

Hs. Højærværdighed Biskop Johannes von Euch vil bære Mødet med sin Nærværelse.

Oskar Andersen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 15. Marts. 3. Søndag i Fasten. — 16. M. Ferialdag. — 17. Ti. Patritius. Bekender og Biskop. — 18. O. Ærkeenglen Gabriels Fest. — 19. To. Josef, vor Frelsers h. Plejefader. — 20. F. Ihukommelse af Frelserens fem hh. Vunder. — 21. L. Benedikt, Bekender og Ordensstifter.
Søndag den 22. Marts. 4. Søndag i Fasten. (Lætare.)

St. Ansgars Kirke. Mandag den 16. ds. og de derpaa følgende to Dage holdes om Aftenen Kl. 8 det aarlige **Triduum** til Ære for den h. Josef med sakramental Velsignelse. Triduum-Bønnerne faas hos Kirkebetjent Stein à 2 Øre.

Torsdag den 19. Marts, den h. Josefs Fest, holdes om Morgen Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Højmesse.

Jesu Hjærte Kirke. Torsdag den 19. Marts, St. Josefs Fest, Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse; Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften Korsvejsandagt og derefter Festandagt med sakramental Velsignelse.

Kirkeindvielse paa Amager.

Søndag den 22. Marts Kl. 9 $\frac{1}{2}$, foretager den højærværdigste Biskop den højtidelige **Indvielse af St. Anna Kirke** i Sundbyerne paa Amager. Efter Indvielsen holdes biskoppelig **Prælatmesse** med **Te Deum** og den sakramentale **Velsignelse**. — De stille hh. Messer læses endnu paa denne Dag Kl. 7 og 8 i det gamle Kapel.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8). Søndag den 15. Marts Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 6 Fasteandagt. — Mandag den 16. ds. Kl. 8 stille Messe.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 12.

Søndagen den 22. Marts.

1903.

Indhold: En Kirkevielse i det 12. Aarh. — »Dække over Synden«. — »Igen en lille Begivenhed«. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet: København. Sundbyerne. Frederiksberg. Svendborg. Aalborg. — Bekendtgørelser.

Indvielsen af Sorø Kirke i Slutningen af det 12. Aarh.

— 0 —

(Fortsat.)

Da vi træder ud fra Assers Helligdom, lyder Middagsklokkens klare Toner ud over Klostergaardene. Nu føler vi os virkelig sultne og skynder os hen mod Hovedbygningerne. Den sædvanlige Stilhed og Ro hersker ikke i Dag. De mange indbudne og deres Følge vrimler ud og ind, gejstlige og verdslige mellem hverandre.

I Køkkenet har Brødrene Dage igennem haft travlt med at faa tilberedt de mægtige Portioner, som her fordres til den Mængde sultne Gæster, der i Dag møder ved Klosters gæstfri Borde. De gode Brødre vil, at alle paa denne Højtidsdag skal befinde sig vel iblandt dem. — Bordene formelig bugner af Retter, Fisk og Kødmat i broget Blanding. Kæmpemæssige Oksestege bringes endnu sydende og

spruttende af Varme ind paa de lange Borde, og vellugtende, brunstegte Høns og Ænder faar Lækkermunden til at smælde med Tungen, medens veltilberedt Vildt, smagfuldt serveret paa store Fade, fryder hans Øje. I mægtige Krus skummer kraftigt, ægte dansk Humleøl af Klosterets eget Bryg; medens Mjød, tilberedt af Honning fra Klosterets Bistader, og Vin, presset af Frugter fra dets Haver, funkler i de høje Drikkehorn. — Overalt er der hjertelig Glæde og Feststemning. Lige fra Ærkebispens fornemme Bord til Konversernes og Tjenernes, dog især ved de fattiges overdaadige Festmaaltid er der Jubel og taknemlig Glæde, og Bægrene tømmes med de bedste Ønsker for Vor Frue Abbedi.

Vi træder efter Festmaaltidet ud i Fratergaarden, imponerede af dens Dimensioner. Den er jo, som allerede sagt, mod Øst, Syd og Vest begrænset af Hovedbygningerne, mod Nord af Kirken. Rundt om Gaardene løber en hvælvet Gang med Bueaabninger ud til Gaarden. Brødrene kan saaledes, beskyttede mod det nordlige Klimas umilde Vejrlig, gaa gennem denne Buegang fra hvilken som helst Del af Bygningerne over i Kirken. — Midt paa den store Gaardsplads ligger en Brønd beskyttet af et Trætag; her kan Brødrene efter endt Gerning vadske sig, inden de gaa til Aftensbordet.

Vi vandrer rundt i Buegangen, som Eftertiden kaldte »Munkegangen«; men her er i Dag ikke den sædvanlige Ro til at pleje fortrolig, uforstyrret Samtale. Spredt mellem de mange Gæster, ser vi de hvide Brødre færdes som yderst elskværdige og forekommende Værter. — Midt i dette muntre og harmløse Liv, der omgiver os, kommer pludselig Trangen til Ensomhed og Ro. De alvorlige, men skønne Bygninger her er ikke skabte til dette forfængelige Livs Glæder. Efter at have sendt et Blik til Ærkebispens Vinduer*) iler vi bort, ud i den store Natur, som vinker os derude.

*) Roskildebispens Aftrædelsesværelser, som han benyttede, naar han opholdt sig i Klosteret, antages at have ligget i den østlige Fløj. Vi kommer senere tilbage hertil.

I Klosterets store Have er alt i Skud og Vækst, forjættende Brødrene den sødeste Vellugt og køligste Skygge i Sommerens hede Dage.

I Abbildgaarden summer allerede Bierne i det venlige Solskin. Denne Urtegaard ligger ved den østlige Mur, og en senere Slægt kaldte den »Præstehaven«. Den er fuld af frugtbærende Træer, og i dens Midte findes to store Fiske-damme, hvis Bestemmelse ikke alene er at fryde Øjet, men hvis rige Fiskebestand egner sig fortræffeligt til at afgive Næringsmidler paa Faste- og Abstinentsdage.*) — Den lærde Stephanius maatte Aarhundreder efter denne Dag i Begejstring udbryde: »Med Tavshed kan jeg heller ikke forbigaa hin dejlige Lund mod Østen, beklædt med saa mange Urter og Blomster og besat med saa tætte og høje Bøgetræer, hvilken man maaske af den Aarsag er faldet paa at kalde »Priorshaven«, fordi den har været et Yndlingssted for nogle af dem, som under Navn af Priorer bestyrede Sorø Kloster, førend Abbeder indsattes.**)

Snart er vi uden for Klostermuren og gribes af de mægtige Skoves tavse Majestæt. Lige ved vor Fod strækker sig fra Syd mod Nord, hvor den forener sig med Tuel Sø, og hinsides Søen kranser Bredden af Bolborgs Skov. Hvem af dem, der i denne fjerne Tid vandrer langs Søens Bred, aner, at Aarhundreder efter vil der her, hvor nu Bølgerne leger i Solskinnet, være smilende, blomstersmykkede Enge.***)

*) Denne Have maa vel have strakt sig helt hen over det senere saakaldte Priorvænge. Spor og Rester af Fiskedammene er nu forsvundne ved Priorvængets Bebyggelse. Th. Hansen: Sorø, Pag. 25.

***) I Oversættelsen af ovenn. Manuskript Pag. 456. — Forfatteren gør dog vist Uret i at tillægge Benediktinerpriorerne denne Haves Anlæg. Efter Abbeden fulgte i Cistercienserabbediet Prioren i Værdighed. Der har altsaa ogsaa i Sorø været en Prior, hvad vi senere ved Omtalen af Kirken vil se; men det er højst sandsynligt dette Navn uden Grund er tillagt Haven i Tidens Løb.

***) Den saakaldte Flomstrækning, der nu adskiller Sorø og Tuel Søer. «Om den Tid, da »Flommen» var en Sø og »Filosofgangen« laa

Langs Bredden strækker sig to yndige Stier, som Eftertiden gav det poetiske Navn »Filosofgangene«.

Straks vandrer vi ind i den søndre Filosofgang, der begynder ved Klosteret.*) Dernæst kommer vi over »Fægangen« ind i den nordre Filosofgang, der strækker sig op mod Tuel Sø.**).

Ad disse Stier vandrede Munkene i fromme Samtaler og lærde Udviklinger angaaende dogmatiske Sætninger, og fra den protestantiske Eftertid fortælles: »Man vil vide, at tidligere, i Sorø meget lærde Tidsperiode, var det ikke saa sjældent endda, at de lærde Lektorer og Professorer, naar de udgik for at filosofere i Filosofgangene, da forvildede sig paa -- Fævejen!« (Th. Hansen: Sorø, Pag 17.)

Stephanus siger, omtrent 450 Aar efter denne Festdag: »Frem for alt fortjener den Vej at omtales, som i en Længde af 2000 Skridt***) strækker sig midt gennem Lunden. Nogle har fundet for godt at kalde den »Filosofgangen« og ej uden Grund, efterdi intet Sted er bekvemmere til Lystvandring, intet mere passende til lærde Samtaler, intet mere skikket til at vække Aanden, naar man har noget alvorligt at overtænke. Thi begge Vejens Sider kranses hist af naturlige Rader Træer, her af uafbrudte Kratskove, som baade ved Løvet's Yppighed og den behagelige Skygge, og tillige ved det yndigste Grønne forlyste den vandrendes Øje.« (I ovenn. Manuskripts Overs. Pag. 456—57.)

I 1808 foretog Christian Molbech en Spadseretur ad

i et hartad ufremkommeligt Uføre med Sumpe og store Egetræer haves nu ingen Meddelelse,» siger Th. Hansen i sin Bog om Sorø (Pag. 15.)

*) Den har nu et Areal af 39 Tdr. Land og danner en Allé af Bøgetræer, af hvilke nogle udmærker sig ved deres Højde, Rankhed og Majestæt. Her findes ogsaa nogle af Distriktets ældste Egetæer, der er prægtige at se til. (ib. Pag. 17.)

**) Den har nu et Areal af 23 $\frac{1}{2}$ Td. Land og er adskilt fra den Del af Sønderskov, der kaldes Bolborgskoven, ved den nordlige Del af Flommen. ib. Pag. 18.

***) Th. Hansen har 4000 Skridt (Sorø Pag. 25.)

disse Stier og i den nære Skov. Vi vil selv lade ham beskrive det: »Den 15. Juli gjorde jeg en Udvandring paa en af de skønneste Veje, man i Egnen om Sorø kan finde, og hvis Lige man længe forgæves kan søge. Kun nogle Skridt uden for Akademiets Bygning, og straks er man i den gamle Skov, der fører Navn af den filosofiske Gang, og fordum indkransede Søens Bredder, hvor nu er Mose og Underskov. Herfra gaar nu en ny anlagt Vej, som fører ud over den udtørrede Ende af Sorø Sø, der i fordums Dage løb ned mod Tuelsø og nu kaldes Flommen. Er man kommen over denne, da møder man straks en saare yndig og behagelig Skovvej, hvorpaa man føres dybere og dybere ind i Naturens urørte Helligdomme. Den slynger sig næsten overalt gennem Krat og lav Underskov, saaledes, at man paa mange Steder gaar under et tæt, svalt Løvtag, hvorover atter de høje, ranke Bøge hvælver sig. Her kan den ensomme Vandrers, hvis Aand ej er sløv og hvis Hjerte ej koldt, med Velbehag tilbringe hele Timer uden at mærke deres ilende Løb. Men hist gaar Vejen mod Venstre; efter en halv Times Gang staa vi ved et Led, endnu tæt overskyggede af Skovens blide Skumring. Vi træde indenfor, og pludseligt aabner sig en vid og skøn Kreds for det undrende Øje. — En stor, lys Skovslette paa tredive Tdr. Land, trindt omgivet af Naturens tætte Hegn, ligger udbredt for os. Frugtbare Agre afveksle med Græsmarker, hvor græssende Køer og Faar oplive det arkadiske Landskab; en landlig Bolig hælder sig fortroligt til Skoven i den ene Ende, og i Baggrunden rejse sig tre gamle Kæmpehøje, der ligge i lige Linie fra Øst mod Vest. Den fjerde og sidste mod Østen er ikke mere til. Jeg fandt paa de to overblevne anseelige Stendysser, af hvilke den ene har været belagt med flade Overliggere, hvoraf Brudstykker ses. Paa den anden har ligget en uhyre Dæksten paa fire andre store Stene; den er sprængt og en stor Del deraf bortført, men endnu ligger Levninger, som vidne om, hvad den var. Den tredie Høj er bevokset med Skov. — Mærkeligt er

Stedet, hvor disse Høje findes, midt inde i en stor og gammel Skov. Denne Skovslette fører fra ældgamle Tider Navn af »Biskopssletten«.*)

Hvor hurtigt Tiden dog iler mellem de høje Stammer. Solen nærmer sig Vest, og snart vil Aprilaftenens Skygger falde, da staar vi atter i Skovbrynet, betagne af Abbediets skønne Bygninger, der lig Morgenlandenes Eventyrslotte synes tryllede op fra Søens Dyb. — Ja, her har en Kvinde, vidunderligere og mægtigere end Eventyrets Feer, opslaaet en Bolig!

Vi vandrer tilbage gennem Lunden og er snart bag den skærmende Klostermur. Tæt efter os ind ad Klosterporten drives af et Par Konversbrødre en Flok brølende og brummende Køer, der er paa Vejen til Stalden for at malkes og tilbringe de kølige Nattetimer under Tag.

Vore Skridt gælder den nye Kirke, hvis Indre vi vil se, inden Dagslyset helt svinder. Snart er vi igennem Forstuen traadte ind i det nordre Sideskib. Af det monumentale Granitkar, der staar nede ved Indgangen, har vi taget Vievandet og træder nu ud i Højkirkens mægtige Rum. Det blide, dæmpede Eftermiddagslys falder ind gennem de høje, farveløse Vinduer mod Vest og kaster vore gigantiske Skygger højt op ad Gulvet mod Koret.

»Solen begyndte allerede at dale, og et Halvmørke var udbredt over de høje Gange, da vi traadte ind i det ærværdige Tempel, der bevarer Mindet om den udødelige Absalon«, skriver en Forfatter i Aaret 1817 og fortsætter: »Men kun i et saadant Halvmørke maa denne minderige Kirke beskues; for mig i det mindste vilde den have tabt meget af sit Værd, om jeg havde set den i et blændende Middagslys. Sjælen ønsker, naar den skal stemmes til højtidelig Alvor,

*) Dette er et Fragment af: »Et Brev fra Sorø« af Chr. Molbech stilet til Theatercensoren, Etatsraad G. H. Olsen, forhen Professor i Sorø. — Dette interesserante Brev er trykt i flere Numre af »Nyeste Skilderi af København« for 1808. Ovenst. Citat er fra Nr. 94 Spalte 1485—87.

helst Overgangen fra Dag til Nat, thi ligesom Søvnens er Billedet paa Døden, saaledes er Natten de Dødes Dag, og Midnatten, efter de gamles enfoldige Tro, de Hedenfarnes Middag. Vil man nyde det sande Indtryk af Sorø gamle Klosterkirke, saa se man den i Aftenskumringen. Hvad det udvortes Øje taber, vil det indre vinde. Tanken dvæler helst i Skumringen ved Oldtidens længst hensmæltede Toner; ved Erindringen om Mennesker, som nu kun leve i Kvad og Sagas Bog, og hvis Støv Graven allerede i Aarhundreder har dækket.

Man kan ikke træde ind i denne Kirke uden i Tankerne at henflyttes til Valdemarernes Old, og ligesom se Danmarks kraftfuldeste Alder leve op igen. Valdemar og Absalon! I David og Jonathan paa danske Sletter! Seks Aarhundreder er henrundne, siden I levede og virkede iblandt os, og end ere I os kære og dyrebare! End væde vi eders Grave med vore Taarer, end slaar vore Hjerter saa ømt, saa sønligt for eder!«*)

(Fortsættes.)

„Dække over Synden“.

—o—

I »Dansk Kirketidende« for 30. Nov. og 7. Dec. f. A. findes en Artikel »Dække over Synden, af Otto Møller«. Forfatteren dvæler først ved Begrebet »det onde« og ved dets Modsætning til Gud, fremhæver, at det syndige Menneske er tilbøjeligt til at skjule sig og sin Synd for Gud, og lader saa af denne Tilbøjelighed de blodige Ofre i Oldtiden, ogsaa det gamle Testamentes, være fremgaaede. Vi ville her ikke undersøge, om der ligger et Sandhedsmoment i denne Tanke med Hensyn til den saakaldte levitiske Renselse, rent ydre Lovovertrædelser i Ting, som ikke vedkommer den moral-

*) »Fire Dages Rejse i Sjælland« i »Nyeste Skilderi af København« 1817. Pag 1137—38.

ske Retfærdighed. Saa meget er vist, at disse Ofre kunde bevirke Retfærdiggørelse for den fromme Jøde ved Troen paa den forjættede Messias og vare et Forbillede paa Christi blodige Korsdød. Langt værre er det, at Forfatteren ogsaa nægter den *retfærdiggørende* Kraft hos dette blodige Korsoffer, hvilken Opfattelse efter ham ogsaa er fremgaaet af nævnte Tilbøjelighed hos Mennesket. Man bør derfor heller ikke forundres over, at han angriber det katholske Messeoffer. Den Fremstilling, han giver af dette er et sandt Unicum af et Vrægebillede. Her er den:

»Hele denne Betragtning (af Messeofret) grunder i den Forestilling, at Christi Offer paa Korset er bragt for at forsoner Gud, for at skjule (!) Verdens Synd for ham. Har dette Offer engang virket dette, saa slutter man ikke uden Grund, at det kan virke det samme ved at gentages, og virke det stadig ved at gentages uden Ophør. Man slutter ikke uden Grund, at har Gud trængt (!!) til dette eengang, saa trænger (!!) han til det altid, thi han er evig den samme. Trænges der eengang til at Synden skal skjules (!) og kan det eengang lade sig gøre, saa trænges der til det vedblivende, da Synden jo er fortsat Uret mod Gud. Hvad der skal have Betydning for Gud, skal have det evigt, og det mener man at naa ved at gentage det uden Ophør.«

Saa vidt Forfatteren. Men nu ved enhver, som kun kender en ganske lille bitte Smule til Kirkehistorie og Dogmatik, at det jo netop var d'Hrr. »Reformatorer«, som lærte at Synden skjules, tildækkes, naar Synderen retfærdiggøres, mens den katholske Kirke lærer, at Gud ikke kan skjule noget for sig eller noget Menneske kan skjule noget for ham, og derfor lærer den ogsaa en fuldstændig Udslettelse af Syndens Skyld i Retfærdiggørelsens Akt. Altsaa har Hr. Pastor Møller aldeles forfejlet Adressen.

Dernæst maa det hævdes, at Gud ikke trænger til noget som helst, altsaa heller ikke til et Offer. Noget helt andet er det, at Gud i sin Visdom har besluttet ikke at ville tage den faldne Menneskehed til Naade igen uden et forsonende

Offer, et Offer af et Gudmenneske, som paa engang skulde være baade en Aabenbaring af Guds strænge Retfærdighed og hans uendelige Barmhjærtighed. At Jesus har bragt et saadant forsonende Offer for alle Mennesker, kan ingen nægte, som tror paa Hebræerbrevets Inspiration. Og han har bragt det kun een Gang og har derved »fundet en evig Forløsning«. Enhver som tror paa ham med en levende Tro, med en af Kærlighed fremspirende fuldkommen Anger, modtager derved ikke et »Dække over Synden«, men en virkelig Syndstilgivelse. Det er katholsk Lære!

Heraf følger allerede, at Messeofret hos Katholikerne ikke kan være det, som det ifølge Hr. M. skal være. Det er slet og ret den h. Nadver, og der sker det samme, som Kristus gjorde Skærtorsdag Aften, og som han bad sine Apostle gøre til sin Ihukommelse. Det er derfor ikke blot en Nydelse af Kristi Legeme og Blod, men tillige en Ihukommelseshøjtid, en ublodig Repræsentation af Jesu Frelsergerning. Derfor kaldes det ogsaa med Rette et ublodigt Offer, først og fremmest et Lov- og Takoffer, dernæst ogsaa et Sonoffer i den Forstand, at der gennem samme som gennem en Kanal tilflyder Synderen en Del af den Naade, som Christus har erhvervet os paa Korset, særlig Angerens Naade. Det er noget helt andet, end hvad Hr. M. kommer med.

Efter at denne nu i de forskelligste Talemaader har draget til Felts mod den katholske Messe, som han slet ikke forstaar, hedder det paa engang til ens store Overraskelse:

»Gud er atter den strænge og vrede, som man skal skjule sig for; Kristus er mildere, men Jomfru Maria er mildest, ogsaa andre Helgener ere milde og skaansomme at ty til; men Maria er dog mildest og mægtigst. Til hende tør alle Papister ty hen, medens de gaa udenom Kristus, og ligefrem søge Skjul for Gud.«

Kort i Forvejen var Forfatteren helt opbragt over, at Katholicismen gaar ligesom op i Messeofret, som med Rette

betegnes som »Hovedsagen for al katholsk Gudsdyrkelse og al Gudstjenestes Centrum.« Nu er det paa engang bleven Maria, vi mest ty til. »Til hende tør alle Papister ty hen, mens de gaa udenom Kristus og ligefrem søge Skjul for Gud.« Hvorledes Hr. M. har kunnet nedskrive saadanne haandgribelige Modsigelser, uden at blive opmærksom derpaa, er vanskeligt at fatte.

Dog det lader til, et Mariadyrkelsen kun skulde indflettes som en Overgang til endnu hæftigere Angreb paa den katholske Kirke, Angreb af en saadan Beskaffenhed, at man maa forundre sig over at finde dem i »Dansk Kirketidende«. Der tales vidt og bredt om »Trællefrygt« og »Trællesind«, om »Farisæere« og de »intetsigende (!) gode Gerninger«, om at Paven »har overgaaet baade Jøder og Opfindsomhed, thi der kan hos ham købes Skjuledække for alt og alle,« saa at man kan være fristet til »at tvivle om, hvorvidt der er nogen virkelig Kristendom bevaret under hele denne Dynge af Hedenskabslevninger og farisæiske Vedtægter«, o. s. v. o. s. v.« — indtil den Paastand, at »der er mange, som ty til Rom, fordi man der, som intet andet Sted forstaar at komme de slette menneskelige Tilbøjeligheder i Møde!«

Og det siges af en Mand, som i samme Artikel viser, at den katholske Kirkelære er ham ubekendt. Det siges af en Mand, som i samme Artikel taler i de allerhøjeste Toner om Kærlighed til Gud og Mennesker, og med Rette hævder, at Kærlighed i Ord er tom Snak, naar den ikke er til Stede som Sindelag. Det siges af en Mand, som i samme Artikel vel tillægger Kristus en »Løsergerning«, men nægter Korsofrets forsonende Kraft!

Lad os endelig være ærlige! Hvor er det, man lægger et »Dække over Synden«? Sikkert ikke der, hvor en levende Tro, hvor Bod i Sindelag og Gerning, hvor en oprigtig og angerfuld Bekendelse er Betingelsen for at have Del i Herrens forsonende Offer.

h—.

„Igen en lille Begivenhed“.

—o—

Hvis man ser noget tilbage i den senere Tid og iagttaget Foreningen *Unio*, saa vil man let kunne gøre den overordentlig glædelige Opdagelse, at Foreningen lidt efter lidt har indtaget en ledende og toneangivende Stilling i vor Menighed, hvad Selskabelighed og Underholdning angaar, en Stilling, som i videste Betydning er *Unio* værdig, takket være dens energiske Bestyrelse. —

Dette har atter i Søndags gjort sig gældende; dog hvis det havde været en af de sædvanlige smaa Overraskelser, med hvilke Medlemmerne peu en peu er blevne godt forvante, saa var det jo egentlig ikke nogen Grund til at bemærke det, men det er det ikke. Nej, *Unio* har nemlig præsteret et lille Kunststykke, idet det denne Gang var Medlemmerne, der overraskede Bestyrelsen.

En lille Comité, bestaaende af d'Hrr. Jos. Pfaffstetter, Fritz Waterwall og A. V. Bork, havde nedsat sig for at arrangere en lille festlig Sammenkomst hos Josty i Frederiksberg Have, til hvilken Bestyrelsen for Karnevalet og specielt for Opførelsen af Menuetten skulde indbydes; det hele skulde kun være en lille Opmærksomhed mod d'Hrr. Arrangeurer, men det blev til »en lille Begivenhed«.

Damerne og Herrerne modtog med Glæde dette Forslag, og hver skød lidt til Hjælp. I Søndags d. 15. samledes alle da hos Josty. Festlig smykkede Borde var opstillede i den elegante Havesal, paa hvilke den duftende Mokka allerede stod, omgivet af fyldte Kagefade, Vinglas og Flasker. Paaklædningen var en almindelig Spadseredragt. Kl. 2¹/₂ gik man til Bords. Efter at have budt Selskabet »Velkommen«, holdt Hr. Assistent A. V. Bork en Tale for Bestyrelsen. Han takkede først d'Hrr., med Formanden Hr. Grosserer Alb. Hitzinger i Spidsen, for deres Arbejde. Der havde jo været overmaade meget at udrette for at faa Karnevalet i Gang, og det var yderligere blevet vanskeliggjort

paa forskellige Maader, blandt andet derved, at det næsten *kun* var Bestyrelsen, der arbejdede. »Hvis vi næste Aar, nej, jeg mener, *naar* vi nu næste Aar gentage Karnevalet, saa skulle vi *alle* arbejde, for om muligt at gøre det endnu større og festligere, end det var i Aar.« Derefter udbragte Hr. Bork et Leve for Unios Bestyrelse.

Kort efter rejste Hr. Grosserer Alb. Hitzinger sig og holdt en Tale for Unios unge Kræfter. Det var Formandens Ønske, at Unio maatte tilfredsstille sine Medlemmer, og da Medlemmerne så at sige alle ønskede Festen gentaget næste Aar, saa bøjede han sig for dette Ønske. »Unio *skal* gaa fremad, og den *gaar* fremad, lad os derfor stole paa Fremtiden; Unios Ungdom borger os for et godt Resultat.«

Hr. Jos. Pfaftetter talte for Damerne; andre Taler blev holdte af Hr. E. Bæklund, Hr. Weber, og Grev Chr. Holstein-Ledreborg. Et Telegram blev afsendt til Hr. May, som paa Grund af Sygdom var forhindret i at deltage. Stemningen var meget animeret, men alligevel passende afdæmpet af Hensyn til Fastetiden. — Senere, efter at man havde rejst sig fra Bordet, fortalte Formanden med sit kendte Humør lidt om Unios Fortid — og Fremtid. Henad Kl. 5^{1/2} skiltes man, af Hensyn til Aftenandagterne.

Unios Fremtid! Ja, hvordan bliver den? Fastelavnstirs-dag var Unios Bestyrelse sikkert Fortvivlelsen nær, thi den gjorde da den Opdagelse, at de nuværende Lokaler næppe kunde rumme alle de Besøgende, — og Medlemsantallet stiger stadigt. Er det ikke et Bevis for, at Unio gaar fremad? Med Ungdommens Frejdighed og Iver gaar den frem, og derfor følger Heldet den. Maatte det blive længe, rigtig længe ved saaledes!

Ais.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. I Fredags begravedes fra St. Ansgars Kirke forhenv. Kirkeforstander *H. P. C. Birch*. Den højærværdigste Biskop viste den Afdøde den sidste Ære, ved at assistere i Koret under den højtidelige Sjælemesse, som blev frembaaret af Sognepræsten. Efter Messen holdt Pastor Braun en kort Tale, i hvilken han ogsaa dvælede ved den Afdødes lange Liv, der stedse havde baaret Præg af uskrømt Guds frygt og samvittighedsfuld Kaldstroskab. Blandt de Tilstedeværende saas talrige Medlemmer af Burmeister & Wains Kontorpersonale, som lod nedlægge paa Kisten et meget stort Kors af hvide Blomster med en i Guld signeret Sløjfe, ligesom ogsaa Kirkens nuværende Forstandere, der alle vare mødte, havde skænket en Krans med signerede Baand. Paa Kirkegaarden havde en Del Medlemmer af Mariakongregationen givet Møde med Kongregationens Fane. Den Afdøde havde i sin Tid været med til at stifte Kongregationen, da den oprettedes ude i Ewaldsgade, og var en af de 5 Veteraner, som ifjor fejrede 25 Aars Jubilæum som Kongreganist tilligemed ovennævnte Kongregation. R. I. P.

Sundbyerne. I Tilslutning til vor Meddelelse i forrige Nr. om *Kirkevielsen* den 22. ds. paa Amager kunne vi endnu tilføje, at der under den højtidelige Prælatmesse vil blive udført, under Hr. Ingeniør Hussons Ledelse, en firstemmig Messe af Kaim med Ledsagelse af Orgel og et lille Orkester paa syv Mand. Under Festandagten om Eftermiddagen Kl. 4 vil sandsynligvis Pastor G. Smiederer fra Odense prædike.

Frederiksberg. Fra *St. Elisabethsostrene* paa Frederiksberg have vi modtaget følgende Meddelelse om deres Virksomhed i det henrundne Aar. 68 Patienter ere blevne plejede i 1751 Daglejer og 1744 Nattevagter. 19 af disse Syge vare Katholiker, 49 Protestanter, 1 var græsk Katholik og 1 Jøde. 34 Syge bleve helbredte, 25 døde, 10 vare

uhelbredelige, 2 bleve anbragte i Sygehuse og 4 vare endnu i Pleje ved Aarets Udgang. Ogsaa i det nye Aar er der fra mange Sider blevet lagt Beslag paa disse udmærkede Sygeplejerskers Kræfter, og Søstrene ere alle for Tiden optagne af deres Gerning i den syge Næstes Tjeneste.

Svendborg. Katholikerne i Svendborg have allerede i længere Tid forberedt sig paa at festligholde deres Sognepræsts *25aarige Præstejubilæum*, som finder Sted *den 21. April*, idet han paa denne Dag i Aaret 1878 modtog Præstevielsens h. Sakramente i Laterankirken i Rom.

Pastor **Frantz Pohl** blev født i Fredericia den 9. Marts 1854; efter at have frekventeret den katolske St. Knuds Skole dersteds, rejste han til Meppen i Hannover, ved hvis Latinskole han fortsatte sine Studier fra 1867 indtil han tog Artium i 1873. Efter et kort Besøg i Hjemmet rejste han samme Aar til Rom og opholdt sig her i Propaganda-Kollegiet, hvor han under dygtige Læreres Ledelse underkastede sig de filosofiske og theologiske Studier indtil han i 1878 blev præsteviet og i Løbet af Sommeren vendte tilbage til Danmark. Her opholdt han sig nogle Maaneder i Horsens, indtil han i December s. A. blev ansat som Præst og Religionslærer ved St. Josefssøstrenes daværende Kapel og Skole paa Bülowssvejen og tillige virkede som Vicepræsides i den katolske Svendeforening i København. I Foraaret 1882 forflyttedes Pastor Pohl til Odense, hvor han først var ansat som Vikar og senere som Sognepræst, indtil han i December 1892 af den højærværdigste Biskop blev ansat som Sognepræst i Svendborg.

Overalt, hvor Pastor Pohl har virket, har han ved sin rolige og besindige Optræden forstaaet at vinde Menighedsmedlemmernes Højagtelse og Tillid, og det er derfor ogsaa ganske naturligt, at den lille, fremadstræbende Menighed i Svendborg, hvor han nu har virket som Sjælesørger i 10 Aar, ogsaa vil søge efter Evne og Kræfter at vise ham sin Hengivenhed paa hans forestaaende Jubeldag.

Aalborg. Den 1. Marts døde i Rom *Generalpræfekten for Kamillianerordenen, højærv. Pater Giuseppe Somnavilla.* Han blev født den 11. Juni 1835 i Revine, en lille By i Bispedømmet Ceneda i Italien. I Aaret 1852 traadte han ind i Kamillianerordenen, hvor han i 1858 blev viet til Præst. I Tidens Løb anbettedes der til ham flere Tillidshverv, saaledes valgtes han 1888 til Ordenens Generalkonsultor i Rom og i 1890 til Provinsforstander for Kamillianerordenens Provins Venedig og Lombardiet. I 1898 blev han endelig af det forsamlede Generalkapitel valgt til Generalforstander for hele Ordenen. Han var meget afholdt af sine Undergivne paa Grund af sine rige Kundskaber, der vare forenede med stor Ydmyghed og oprigtig Fromhed. Ogsaa som Prædikant og navnlig som Leder af de aandelige Øvelser eller de saakaldte Exercitier var han meget afholdt af den romerske Klerus, og endnu ifjor holdt han Fastepredikenerne for Kardinalkollegiet.

Den Afdøde erhvervede sig ogsaa store Fortjenester som Medarbejder ved forskellige Blade og Tidsskrifter. Den italienske Avis, »Verona fedele« skriver bl. a. om ham i Anledning af hans Død: »Aldrig have vi kæmpet en Kamp, uden at han har taget Del i den; aldrig have vi staaet overfor en nok saa stor Vanskelighed, uden at han jo har rakt os sin hjælpende Haand; aldrig have vi haft en svær Opgave at løse, uden at han med Iver og Held har ydet sit Bidrag til dens Løsning.«

I Anledning af Dødsfaldet fejredes der i Kamillianerklostret i Aalborg i forrige Uge en højtidelig Sjælemesse for den Hensøvede. R. I. P.

A. C. Møde i Søvavillonen Onsdag den 25. Marts Kl. 8¹/₂ Foredrag af Hr. stud. med. P. Perch: Kønsmoralen i Skolen.

Som Hovedredaktør af det nye katholske Tidsskrift indbyder jeg herved alle Menighedsmedlemmer, baade Damer og Herrer, som maatte nære Interesse for denne Sag, til et Møde, som afholdes **Mandag d. 23. Marts Kl. 8** i Foreningslokalet Bredgade 67, 2. Sal o. G.

Hs. Højærværdighed Biskop Johannes von Euch vil bæere Mødet med sin Nærværelse.

Oskar Andersen.

For al udvist Deltagelse ved min kære Mands Begravelse, beder jeg alle modtage vor hjerteligste Tak.

Paa Datters, Svigersøus og egne Vegne:
Hedvig Birch.
f. Klingenberg.

Musik. Undervisning i Klaverspil gives. Lilli Schwartzlose, Forhaabningsholms-Allé 5 B. 1. Sal.

Læge E. d'Auchamp

har nedsat sig som praktiserende Læge **Falkonerallé 36, F.** (Hj. af Hostrupsvej). Konsultation daglig 12—2; særlig Kvindesyge-
domme og Fødselshjælp. Telefon 9291.

For en lille Pige, som skal firmes til Paaske, søges Plads til den Tid eller senere. Billet, mrk. T. G., modtager Hoffmann, Købmagergade 48.

Det bekendtgøres herved, at der **Søndag den 5. April** foretages **Valg af en Kirkeforstander og en Suppleant.** I denne Anledning henligger der en **Fortegnelse** over Valgbare og Valgberettigede tillige med **Aarsregnskabet** paa Søndagene den 22. og 29. Marts i Forsamlingsværelset ved St. Ansgars Kirke og paa Søguedagene i Mellemtiden hos Hr. Fabrikant Herm. Hoffmann (Købmagergade 48).

Forstanderskabet.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 22. Marts. 4. Søndag i Fasten. (Lætare.) — **23. M.** Katharina af Vadstena. Jomfru. — **24. Ti.** Cyrillus af Jerusalem, Biskop og Kirkelærer. — **25. O.** Marias Bebudelse (fejres den 8. Maj). — **26. To.** Ferialdag. — **27. F.** Ihukommelse af Frelserens h. Blod. — **28. L.** Johannes af Capistrano, Bekender.

Søndag den 29. Marts. Passionssøndag.

Kirkeindvielse paa Amager.

Søndag den 22. Marts Kl. 9¹/₂, foretager den højærværdigste Biskop den højtidelige Indvielse af **St. Anna Kirke** i Sundbyerne paa Amager. Efter Indvielsen holdes biskoppelig **Prælatsmesse** med **Te Deum** og den sakramentale **Velsignelse.** Efterm. Kl. 4 Prædiken og Vesper. — De stille hh. Messer læses endnu paa denne Dag Kl. 7 og 8 i det gamle Kapel.

Mariakongregationen for Mænd holder **Fælleskommunion** i Jesu Hjærte Kirke Søndag den 29. ds. Kl. 8¹/₂.

Den offentlige Examen i St. Ansgars Kirkeskole afholdes i Bredgade 67 & 69 (Bagbygningen) Mandag den 30. ds. i begge Drengeklaserne og Tirsdag den 31. ds. i begge Pigeklasserne, hver Dag fra Kl. 8—1, Onsdag den 1. April i Forberedelsesklassen fra Kl. 9—12. Børnenes Forældre og Alle, som interesserer sig for Skolen, indbydes venligst.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petillinien. — Private Annoncer modtag-s kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 13.

Søndagen den 29. Marts.

1903.

Indhold: En Kirkevielse i det 12. Aarh. — Oldkirkens Liturgier. — St. Anna Kirkens Indvielse. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet: Berlin. — Meddelelse om Prøvevalg. — Bekendtgørelser.

Indvielsen af Sorø Kirke i Slutningen af det 12. Aarh.

— 0 —

(Sluttet.)

Hele Højkirkens Gulvflade, der strækker sig foran vor Fod, er belagt med glatte, prunkløse Fliser. Kaster vi derpaa vort Blik opad, møder det en ædel Renhed og næsten dorisk Enkelthed. Først fanges vort Øje af de otte høje, rundbuede Arkader, der paa hver Side giver et Indblik i Sideskibene. Arkadepillerne ere prydede med Fodstykker, paaaldende rigt sammensatte i Forhold til Pillernes simple Glathed, og over de smukt dragne Arkadebuer beundrer vi det smalle, enkle Tandsnitsbaand, der adskiller Lav- og Højkirken. — Oppe i Højkirkens vældige Murflader er der lodret over hver Arkade anbragt et Vindu. Lyset, der kommer ind gennem disse, ligesom daler ned i Lavkirken, og mødes her af det indstrømmende Lys fra Vest og det

nordre Sideskib, medens det andet Sideskib ligger hen i dæmpet Hølvimørke, da Munkegangen udenfor lukker for Vinduerne. Disse Forhold fremkalder i det svage Dagsskær ejendommelige Lysvirkninger hen ad Kirkens røde, fugede Vægge, hvis Murværk udmærker sig ved sin overordentlig omhyggelige og fortrinlige Udførelse. — Højt, højt over vore Hoveder strækker sig det flade Bjælkeloft, der er delt i Fyldinger, belagte med en diskret Maling, hvorimod Kor, Tvær- og Sideskibe er forsynede med Hvælvinger.

Idet vi nærmer os Koret, ser vi Dobbeltvinduerne paa begge Sider; de nordlige saa vi jo udvendig i Formiddags. Gennem Døren i Trægitteret, der skiller Skibet fra Koret, træder vi ind i dette sidste. Her aabner sig pludselig til højre og venstre for vort Øje de høje Tværskibe.

Vi staar nu lige i Kirkens Skæringspunkt, lodret under Klokkespiret og midt i Munkenes Kor. Lige for os ser vi uhindret ind i Højkoret, der hæver sig et Par Trin over Tværskibets Gulvflade og helt op mod den østre, lige afsluttede Mur staar Hellig Korsets eller, som det ogsaa kaldes St. Marias Højalter, løftet 2 Trin over Korgulvets Fliser. — Selve Alteret er holdt i stor Tarvelighed. Hos Cistercienserne skal alt være saa enkelt og glansløst som muligt. Men een Pryd har dette Alter. Højt oppe paa Muren mellem de to Vinduer hænger et Krucifiks, og hvad der faar særlig Betydning er, at under Kristi Fødder, paa selve Korset, staar Maria med det guddommelige Barn paa Armen, og saaledes troner ogsaa hun over Højalteret i den Kirke, der er indviet til hendes Ære og bærer hendes Navn. Ligesom paa Kalvariebjerget staar hun her ydmyg og beskeden ved Korsets Fod, førende Brødrene til Forsoneren.*)

*) Den Korsfæstede har en Højde af 3 Al. $19\frac{1}{2}$ ". Armene ere udstrakte og har en Spænding af 3 Al. $17\frac{1}{2}$ ". Maria, som staar neden under med Barnet er 1 Al. 2" høj. Paa Korsets Ender er de 4 Evangelisters Symboler saaledes fordelte, at Engelen for Matthæus sidder nederst under Maria; Løven for Markus staar til venstre paa Tværtræet og Oksen for Lukas til højre, Ørnen for

Til venstre og til højre for os er vi adskilte fra Tværskibene ved Træskillerum, i hvis Midte er anbragt en liden lav Dør, og langs Skillerummene staar Korstolene. Vi er, som sagt, i Munkenes Kor. — Paa Epistelsiden fører Abbeden Forsæden, og paa Evangeliesiden Prioren.*) — De to Afdelinger kaldes derfor Abbedens Kor og Priorens Kor. Og disse to Kor synger afvekslende, alt eftersom Antifonen kræver, sammen eller svarende hinanden.**)

Vi begiver os gennem den lave Dør i Abbedens Kor ind i det søndre Tværskib, der almindeligt kaldes: Johannes Evangelistens Presbyterium. Lige for os ser vi den solide, brede Murstenstrappe, der fører op til Munkenes Sovesal. En Forfatter beretter Aarhundreder efter: »Trinene ere stærkt slidte ved Munkenes idelige Vandringer til Ottesang, Messer og Vigilier i Munkekoret.«***)

I den østre Væg ser vi gennem skønne Buer ind i to Kapeller, hvert forsynet med et Alter. Kapellet længst mod Syd er indviet til den h. Benedikt af Nurcia og den h.

Johannes er sat øverst. Paa Randene er der udhulet smaa Ovaler og Kløverbladsfordybninger, for dermed at betegne de Ædelstene og Krystaller, hvormed mindre Krucifikser af ædle Metaller ofte var smykkede. Den oprindelige Farvegivning har desuden tjent til nærmere at antyde disse Smykker og til at angive Naglerne paa Hænder og Fødder, samt Sidevunden. — De højst mangelfuldt udførte Legemsformer, Marias stive Holdning og hele Foldekastet tyder altsammen hen paa, at dette Krucifiks er ældre end Branden 1247; men trods alle Mangler er der alligevel udbredt Alvor og Højhed over det hele. Det er udført i Relief paa Egetræ og et mærkeligt Eksempel paa, hvad Kunstfærdighed i et dansk Kloster formaaede kort før eller kort efter 1200. (D. Mindm. I. Pag. 82.) Her findes tillige en Afbildning. Planche. XLIII. Krucifikset opbevares endnu i Kirken.

*) I Stedet for at sige til højre og til venstre bruger man i de katolske Kirker Betegnelserne: paa Epistelsiden eller paa Evangeliesiden. Disse Udtryk skriver sig fra den hellige Messe, idet Epistelen læses til højre, naar man staar vendt imod Alteret, medens Evangeliet derimod læses paa venstre Side.

***) D. Mindm. I. 63.

***) Trap II. 552.

Bernhard af Clairvaux. Det ligger nærmest Klosteret, stadigt mindende Brødrene om hine Helgeners Dyder og opfordrende dem til stadigt at skride videre i deres Fodspor ad Fuldkommenhedens Bane. Det næste Kapel og Alter er indviet til Evangelisten Johannes — den Discipel, Mesteren elskede for hans kyske Renhed, og som i Afgørelsens Time stod under Korset.

Vi gaar tilbage og over til Priorens Kor igennem Døren der og staar i det nordre Tværskib eller i Johannes den Døbers Presbyterium. Her ser vi nærmest Højkoret Johannes den Døbers Kapel*) og Alter; dernæst længst mod Nord Apostelfyrsterne Petrus' og Paulus' Kapel og Alter. — Her i denne Del af Kirken findes ogsaa Konversernes Kor.***) — Inden vi forlader Presbyteriet, lægger vi Mærke til den lave Dør ud til Kirkegaarden.

Derpaa gaar vi ind under det nordre Sideskibs Hvælvinger og staar snart midt ude i Midtskibet. Mørket er ved at falde paa. Kirken er nu fyldt med en Skare andægtige. Paa Altrene og i Munkenes og Konversernes Kor tændes Vokskerter. Lydløst, som forbiskridende Skygger, kommer Brødrene og indtager deres Pladser i Korstolene. En særlig, med et violet Klæde prydet Bedepult er sat ved Siden af Abbedens Stol nærmest Alteret. Og inden Gudstjenesten begynder, træder Ærkebispem, iført sin Husdragt, ind i Korret og indtager denne Æresplads.

Vi imponeres af disse Rækker af alvorlige Ansigter, der træder skarpt frem mod Korstolenes mørke Baggrund og belystes af det flakkende Skær fra Vokskerterne. — — —

Knælende paa Stenfliserne vender vi vort Blik mod St. Marias Alter, foran hvilket Evighedslampen brænder med sin stille, rolige Flamme, kastende et dæmpet Lysskær op mod Kristi Kors.

»Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo? aut quis requiescet in monte sancto tuo? — Herre, hvo skal være

*) Her staar nu Ludvig Holbergs Sarkofag.

***) Trap II. 552.

til Herreberge i dit Paulun? hvo skal bo paa dit hellige Bjerg?» — lyder det fra Priorens Kor, og straks svarer Abbedens Kor med kraftige Bastoner: »Qui ingreditur sine macula, et operatur justitiam: Qui loquitur veritatem in corde suo! — Den som vandrer i Oprigtighed og gør Retfærdighed og taler Sandhed i sit inderste Hjerte.« (Salm. XIV.)

Og afvekslende fra Epistel- og Evangeliesiden toner Sangen, snart dæmpet anraabende om Barmhjertighed, snart kommer Svaret jublende og kraftigt henvisende til Naadens Trone.

Hvor føler vi os ikke gennemstrømmede af hellige Følelser i dette store, dunkle Tempel! — Selv Aarhundreder efter, da Munkenes Sang for længst var forstummet, vandrede Molbech ofte her mellem Fortidens Skygger. »Her anede jeg en større Kraft, en større Betydning i de Tider, som ere forsvundne for evig. Min Sjæl hævede sig over Støvet's Skranker, og jeg tænkte den store Tanke — Udodelighed.«*)

Der lyder en sagte Brusen i Koret. Alle de hvide Munke rejser sig, og idet de bøjer sig dybt mod Højaltret synger Abbedens Kor: »Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto! — Ære være Faderen og Sønnen og den Helligaand« — og Priorens Kor svarer: »Sicut erat in principio et semper, et in sæcula sæculorum. Amen! — Som det var i Begyndelsen, saa nu og altid og i al Evighed. Amen.« —

Inden Munken begiver sig til sin Celle, modtager han som en kostelig Skat Ærkebiskoppens Velsignelse. —

Langsomt tømmes Gudshuset. Kerterne slukkes. Da vi staar ved Døren, er vi omgivne af Mørke. Kun fra Petrus' og Paulus' Kapel trænger et Lysskær ud i Presbyteriet og den øverste Del af det nordre Sideskib fra de to Kerter, som endnu brænder paa Altret, ved hvis Fod en Munk knælende er fordybet i Bøn og Betragtning. Evighedslampens Lys, der ligesom fylder Højkoret med et hem-

*) »Et Brev fra Sorø: i Nyeste Skilderi af København 1808 Pag. 1299.

melighedsfuldt Skær, forsøger at sende svage, sitrende Straaler ned til os.

Kun ugerne løsriver vi os fra Templets Højhed og Ro, da staar vi ude i den mørke, stille Aprilaften. Konturerne af de vældige Mure og takkede Gavle fremtræder endnu mere storslaaede og betagende mod den glimrende Stjernehimmel som Baggrund.

»Naar vi vil have et samlet Billede af Kirkens Udseende,« siger N. L. Høyen, »saa vil dette vise os en anselig Bygning, der i Størrelse*) fuldkommen kunde maale sig med vore samtidige Kathedraler, og som har Datidens Stil fuldstændig udpræget i et nyt Bygningsæmme. Men med Hensyn til Æmnets Kostbarhed og Udstyrelsens Rigdom, da stod den, ved Siden af Viborg og Ribe, som en alvorlig og ydmyg Nonne ved Siden af fornemme og prægtige Kvinder.« (Danske Mindesmærker II. 68.)

J—n, J—n.

Oldkirkens Liturgier.

— 0 —

For nogle Aar siden udkom en Bog under Titelen: *Oldkirkens Nadveroffer, af Georg V. Hansen* Denne, en fhv. Skolelærer og tillige en Mand med en ikke ringe videnskabelig Dannelse, havde i mange Aar syslet med liturgiske Studier; nævnte Bog, som udkom efter hans Død, var da Frugten af dem. Hansen hævder og godtgør, at den kristelige Oldkirke har haft et synligt Offer, som stod i snæver Forbindelse med den h. Nadver. I denne Tanke mente han at have tilkæmpet sig et holdbart Standpunkt, videre kom han ikke. Bogen er i sin Tid med Paaskønnelse bleven omtalt af Johannes Jørgensen i »Katholiken«.

*) 110 Al. lang indvendig, 34 Al. bred og 26 Al. høj til Hovedskibets Hvælving. (Trap II. 549.)

I protestantiske Kredse synes Hansens Bog ikke at have fundet særlig Interesse. Der synes kun at være faa, som sysler med liturgiske Studier. Til disse faa hører Hr. Sognepræst *Chr. Barfoed*, som er bleven bekendt ved flere af af ham udgivne Piecer, i hvilke han ogsaa med stor Anerkendelse har dvælet ved nævnte Skrift af G. V. Hansen. For nogle Maaneder siden har Hr. Pastor Barfoed nu udgivet et nyt Skrift under Titelen: »*Oldkirkens Liturgier*«. Det hører til de interessanteste Skrifter, som i en længere Aarrække ere fremkomne her i Landet fra protestantisk-theologisk Side, og hæver sig højt over saa mange literære Døgnfluer, som først prises i høje Toner, for kort efter at glemmes. Ikke som om en Katholik i et og alt kunde samstemme med Hr. Barfoed. Bogen maa læses med Kritik, den forudsætter derfor ogsaa theologisk Dannelse. Men den er skrevet efter ærlig Granskning, med Kendskab til Oldkirken, dens Tankesæt og dens Literatur, med almindelig videnskabelig Erudition og med et varmt Hjerte for Kristendommens Sag.

Det kan ikke ligge indenfor Rækkevidden af nærværende Artikel at gaa ind paa de videnskabelige Detailler. Det maatte ske af en Fagmand i et Fagblad. Men Bogen skal være os en Anledning til at gøre den kristelige Liturgi, dens Betydning og dens historiske Udvikling til Genstand for en Drøftelse. Vi behøve ikke altid at følge Forfatterens Udvikling eller indskrænke os til de af ham fremdragne Punkter, men vi ville altid have vor Opmærksomhed henvendt paa ham. Tillige ville vi faa Lejlighed til at beskæftige os mere indgaaende med enkelte af Hr. Pastor Barfoeds og afdøde Hansens Paastande, som vi Katholiker ikke kunne lade staa hen uimodsagte.

*

*

*

Liturgiernes Historie.

Enhver, som kender nærmere til den katholske Guds-tjeneste, ved, at den hellige Messe ikke overalt paa Jorden

læses efter den samme Ritus som bruges af de katholske Præster i Danmark. Skønt den h. Messe væsentlig overalt er den samme og har 3 Hoveddele, Frembærelsen, Consekrationen og Communionen, skønt ogsaa Bønnernes Indhold væsentlig er den samme, saa er dog den ydre Ritus og Bønnernes Ordlyd paa enkelte Steder forskellig. Hos os bruges den saakaldte latinske eller romerske Ritus, og den er udbredt *næsten* paa hele den katholske Jordkreds. Men der er enkelte Egne, i hvilke man bruger andre Kirkeskikke end vore. Det er særlig Tilfældet i Østerlandet. Ogsaa i Rom er der nogle mindre Gudshuse, i hvilke østerlandske Ritusser bruges, ja i Propaganda-Kollegiets Kirke paa Piazza di Spagna læses Messen paa Hellig tre Kongers Dag endog i flere Ritusser, om muligt i 12, thi saa mange forskellige Ritusser gives der.

Hvoraf kommer det? Grunden er følgende: Vor guddommelige Frelser betjente sig naturligvis af det samme Sprog, som paa hans Tid blev talt i Jødelandet. Det kaldes i det nye Testamente Hebraisk og var nær beslægtet med det gamle hebraiske Sprog, i hvilket det gamle Testamente er skrevet. Men man har ogsaa kaldt det Nyhebraiske Syro-Kaldæisk eller Aramæisk. Det er dette Sprog, Jesus har betjent sig af, selvfølgelig ogsaa Skærtorsdag Aften, da han indstiftede den h. Messe, og derfor have ogsaa Apostlene i Begyndelsen holdt den h. Messe i samme Sprog, som jo var deres Modersmaal. Men da de drog ud for at forkynde Evangeliet for Hedningerne i den vide Verden, oversatte de den h. Messes Bønner fra Nyhebraisk til Græsk, thi det græske Sprog kendtes dengang ikke blot i hele Østerlandet, men ogsaa i Italien var det kendt af de Dannede. Ogsaa Kirken i Rom synes oprindelig at have betjent sig af det græske Sprog i Liturgien (d. v. s. Gudstjenesten, særlig den hellige Messe), men den græske Liturgi gik allerede tidlig over til den romerske, uden at man nøje kan paavise Tidspunktet. Saaledes var der da i de ældre kristelige Tider 3 Hovedliturgier: 1) den aramæiske, (nyhebraiske), kal-

dæiske, syriske, thi disse østerlandske Sprog stammer fra samme Rod og ere omtrent saa nær beslægtede som Dansk, Norsk og Svensk, og denne Liturgi blev brugt i Jødelandet og i de omkringliggende Lande; 2) den græske Liturgi, som blev brugt i Grækenland, Lilleasien og Ægypten; 3) den romerske eller latinske Liturgi, som fordi Rom ved den h. Petrus var bleven Kristenhedens Midtpunkt, udbredtes over næsten hele den øvrige Jordkreds.

(Fortsættes.)

h--.

St. Anna Kirkens Indvielse.

—0—

Den katholske Menighed i Sundbyerne paa Amager vil uden Tvivl for Fremtiden regne den 22. Marts 1903 blandt en af sine største Glædesdage. Efter at Grundstenen til den nye Sognekirke var bleven lagt den 22. Juni 1902, alt-saa lige for ni Maaneder siden, kunde man allerede i Søndags foretage den højtidelige Indvielse og overgive den til den offentlige Gudstjeneste. Guds Velsignelse hvilede over Arbejdet, og saaledes lykkedes det da i det milde Vejr, vi have haft i den herrundne Vinter, at faa Bygningen saa hurtig færdig, og efter et ihærdigt og anstrængende Arbejde i de sidste 14 Dage var man naaet saa vidt, at man kunde indbyde den højærværdigste Biskop til at foretage Kirkevielsens betydningsfulde og sindrige Ceremonier paa den ovennævnte Søndag den 22. Marts. Alt bidrog til at gøre Dagen saa festlig som mulig: Vejret var prægtigt; Bygningen var smykket med Flag og fra Klokketaarnet forkyndte fire store Flag hele Amager, at der her blev fejret en Glædesfest, og allerede længe før den fastsatte Tid strømmede Folk til, baade Katholiker og Anderledestroende.

Kl. 9¹/₂ ankom den højærværdigste Biskop Johannes von Euch tillige med sin Sekretær til Kirken, hvor han blev modtaget af Kirkens Sognepræst. Efter at have iført sig det

biskoppelige Ornat, gik Biskoppen tillige med 8 Gejstlige i Rochets og talrige Ministeranter i Procession først til Kirkens Hovedportal og derefter rundt omkring hele Bygningen, idet han bestænkede Murene med Vievand, medens Præsterne bad Salmen »Miserere«.

Medens Biskoppen foretog Indvielsen i Kirkens Indre, voxede Trængselen mere og mere udenfor Kirken, saa at begge Pulpiturer allerede fyldtes, før Hovedportalen aabnedes, medens Kirkens Skib dog, i Overensstemmelse med det kirkelige Rituales Forskrifter, vedblev at være tomt, indtil Indvielsen var fuldbyrdet. Henimod Slutningen af Indvielsen ankom Hds. kongelige Højhed *Prinsesse Marie*, ligesom ogsaa den østerrigsk-ungarnske Gesandt, Grev *v. Wydenbruck*, havde indfundet sig, Begge ifølge en særlig Indbydelse.

Medens Biskoppen efter Indvielsen førte sig de biskoppelige Messeklæder i Sakristiet, strømmede Mængden ind og fyldte Kirken indtil sidste Plads. For første Gang holdt Biskoppen saa sit festlige Indtog i Gudshuset; foran gik 20 hvidklædte Smaapiger fra St. Anna Skole, derefter fulgte en Del Ministeranter og tilsidst Præsterne med Biskoppen. Blandt de Tilstedeværende i Kirken saas Repræsentanter for Gejstligheden i København, Frederiksberg, Ordrup og Odense, Repræsentanter for Skolebrødrene, St. Josefssøstrenes Provincialforstanderinde med Repræsentanter for Ordenens forskellige Institutioner i Hovedstaden, Forstanderinderne for St. Elisabethssøstrene paa Frederiksberg og i Malmø, Lennsbaronesse Stampe-Charisius, Kammerherreinde Krag, Arkitekterne Emil Jørgensen og O. R. Langballe, Folkethingsmand Jens Busk, Repræsentanter for St. Ansgars Kirkens og Rosenkranskirkens Forstanderskaber m. fl.

Særlig Omtale fortjener Musikkorets Præstationer under Hr. Ingeniør Hussons Ledelse. Størstedelen af Sangkorets Medlemmer hører til selve St. Anna Menighed; imidlertid ydede dog ogsaa nogle Herrer og Damer fra Byen beredvilligt deres Bistand ved denne festlige Lejlighed. Der udførtes »*Ecce sacerdos magnus*« af Tresch, »*Missa S. Cæci-*

liæ« af Kaim, og Offertorium af Kirkevielsesmessen. Alt dette saavel som »Te Deum« blev ledsaget af Instrumentalmusik og fandt almindelig Anerkendelse.

Efter Evangeliet i Messen holdt Biskoppen en begejstret Festprædiken, i hvilken han først mindede om, at det nu allerede var den tredie katholske Sognekirke, som blev oprettet i København; her i Sundbyerne var det lykkedes under meget vanskelige Forhold og kun med den største Anstrengeelse fra Præsterne Klemps, Ronges, Osterhammels, Reschs og Wenigs Side; derfor takkede han først og fremmest alle disse. Dernæst takkede han ogsaa Hds. kgl. Højhed og Repræsentanten for den østerrigsk-ungarnske Regering for deres Deltagelse i Festligheden. Med varme Ord omtalte han Arkitektens kunstfærdige Haand og alle Haandværkerne, som havde virket med ved den skønne Bygnings Opførelse, og stuttede denne første Del af sin Tale med at minde om, at der endnu maatte anskaffes næsten hele den indre Indretning i Kirken, hvortil de, som kunde hjælpe, ogsaa burde yde deres Bidrag. I den anden Del af sin Tale mindede Biskoppen om den store Betydning, en katholsk Kirke har og maa have for en katholsk Kristen, idet han sluttede med det Ønske og den Bøn: Maatte denne Helligdom blive for hele Menigheden, hvad den skal være!

Efter Messen blev det Allerhelligste udstillet, og den højærværdigste Biskop istemte saa »Te Deum«, som blev sunget under Ledsagelse af Basuner. Den højtidelige Gudstjeneste sluttede med den sakramentale Velsignelse. Kl. 4 om Eftermiddagen var Kirken atter fyldt til Festandagten, under hvilken Pater Schmiderer fra Odense prædikede, og hvortil sluttede sig den latinske Vesper med sakramental Velsignelse. I hele Dagens Løb var der en sand Pilgrimsfart til Kirken; Katholikerne paa Amager fejrede Dagen med oprigtig Glæde og man kunde høre mange Udtalelser af dem, som vidnede om, at de saa ret var begejstrede over deres smukke Kirkebygning. Maatte de nu ogsaa i Fremtiden forstaa, hvad den katholske Kirke tilbyder dem! Søn-

dagsgudstjenesten er foreløbig ordnet saaledes: Kl. 8 Stille Messe, Kl. 10 Højmesse med Prædiken og Kl. 6 Aftenandagt. Paa Hverdagene læses Skolemessen Kl. 8.

Vi ville nu kaste et Blik paa selve Bygningen og Kirken. De ere opførte efter Arkitekterne Emil Jørgensens og O. R. Langballes Tegninger. Man tør vel sige, at Hr. Jørgensen har leveret et Mesterstykke. Hele Bygningen er holdt i romansk Stil; i Midten ligger Kirken, til venstre for den ligger Skolen og til højre Præsteboligen. Begge disse sidste Bygninger have foruden Kælderrum tre Etager: Stue, første Sal og Kvist, og danne tilligemed Kirken i Midten en Facade, der er c. 65 Alen lang. Bygningens Højde beløber sig til 27 Alen, med Klokketaarnet c. 45 Alen.

Det første Indtryk, man modtager, er meget gunstigt: Overalt hersker der en smagfuld, ædel og fin Harmoni. Kirkens Facade smykkes af et stort Rosette-Vindu, under hvilket findes fem smukke, mellemstore Vinduer og en kunstnerisk udført Hovedportal med 8 Granittrin. Ogsaa Kirkens Indre gør et overordentligt tiltalende Indtryk. Skibets Længde beløber sig til 30 Alen, Bredden til 16 Alen; en smuk Apsis afslutter Rummet, i hvilket Altret har sin Plads. Hvor Koret begynder, hæver der sig en høj, muret Bue, som i Forening med den mindre Apsisbue danner en sand Prydelse for Kirkerummet. Fra Skibet til Koret føre tre Betontrin, under hvilke Varmen fra Varmeapparatet sttømmer ud i Kirken. Langs Skibets Vægge indtil Koret løber et Pulpitur, som ikke i mindste Maade forstyrret det gode Indtryk, man faar af Kirkerummet. I Begyndelsen frygtede man for, at Kirken ikke vilde faa det nødvendige Lys, fordi Skolen og Præsteboligen er tilbygget Kirkens Længdesider; men Hr. Arkitekt Jørgensen har dog paa en udmærket Maade forstaaet at skaffe tilstrækkeligt Lys ved Anbringelsen af Vinduerne baade foran og bag i Kirkerummet. Loftet er fladt, og oven over det ligger Patrenes Bibliothek, som maa-ler 12 Alen i Højden.

Farverne ere lyse og rolige. Fra Kirken naar man ad

et Par Døre ind i Skolen og Præsteboligen og ligeledes fra Pulpituret. Ovenover Sakristiet have Patrene et lille Husorium, gennem hvis Vinduer man kan se ned i Koret. Blandt Haandværkerne, som have arbejdet paa Bygningen, kunne vi nævne Hr. Murmester A. V. Günther, Tømremester Otterdahl, Malermester F. Bredenbech, Blikkenslager Holm & Dreyer, Snedkermester Holm, Smedemester Blücher og endelig Firmaet Rech, hvorfra Centralvarmeapparatet hidrører.

Desværre mangler endnu meget i Henseende til Kirkens indre Udstyr. Det lille Alter, som foreløbig er opstillet, tilhører ikke Patrene; Kirkestolene ere endnu ikke færdige — de blive ligesom Kommunionbænken forarbejdede af en Lægbroder i Redemptoristordenen; Prædikestol, Døbefont, Skriftestole, Klokker o. s. v. mangle ogsaa. Korsvejen et Kunstværk i Træbrænding paa Guldgrund, er, ligesom Lourdes-Statuen, en Gave af den højærværdigste Biskop; den smukke Evighedslampe og to prægtige Lysestager ere skænkede af to fornemme Damer; ogsaa to femarmede Kandelabre ere en Gave. Det vil endnu vare længe, inden Alt kommer i Orden i Kirkens Indre, men de ærværdige Redemptoristfædre ude paa Amager nære det tillidsfulde Haab, at der med Tiden ikke blot vil findes Velgørere, som ville hjælpe paa de indre Mangler, men ogsaa bidrage til, at formindske den store Gæld, som hviler paa Bygningen. Vi nære derfor heller ingen Tvivl om, at Redemptoristfædrene paa Amager ville tage imod enhver Gave med Tak og Taknemlighed.

X—n.

*

*

*

I Anledning af Festligheden i Søndags have vi i Ugens Løb af den nye Sognepræst paa Amager modtaget nedenforstaaende Tak med Bøn om Optagelse i Ugebladet:

»Jeg tillader mig herved endnu engang at udtale min bedste Tak til den højærværdigste Hr. Biskop og til alle Deltagere i Indvielsen af vor St. Anna Kirke saavel som til alle Kirkens Velgørere. P. Jos. Resch.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— o —

Berlin. Den 23. ds. har det katolske Centrum mistet et af sine mest fremragende Medlemmer, idet Vicepræsidenten for det preussiske Deputeretkammer, Friherre *Klemens von Heercman* er afgaaet ved Døden i en Alder af 70 $\frac{1}{2}$ Aar. Han var født den 26. August i Surenburg i Westfalen og var siden 1870 Medlem af det preussiske Deputeretkammer og siden 1871 Medlem af den tyske Rigsdag. Han har staaet ved den katolske Centrumsfraktions Vugge og hørt med til de første Undertegnere af dens Program og han holdt ud paa sin Post indtil Døden. Med Friherre von Heereman er en katolsk Politiker gaaet bort, som nød alle Partiers Kærlighed og Agtelse. Hans milde, mæglende Væsen erhvervede ham Venner alle Vegne. Trods den milde, rolige og fornemme Tone, som lød i hans Taler, var han imidlertid urokkelig fast i at forsvare, hvad han erkendte for Ret og Sandhed. I 1875, altsaa midt i Kulturkampen, forlod han Statstjenesten, for ganske at kunne opofre sig for det katolske Folks Sag og han har stedse kæmpet i de Forrestes Rækker. Siden Windthorsts Død i 1891 var von Heereman Præsident for Centrumsfraktionen i Deputeretkammeret, hvis Forhandlinger han ledede med en mild, men dygtig Haand. Siden 1882 var Friherre von Heereman uafbrudt indtil sin Død *første Vicepræsident* i Deputeretkammeret og med almindelig anerkendt Dygtighed har han forvaltet sit Embede. Den Afdøde var ogsaa en fremragende *Kunstkender* og han tog ivrig Del i Debatte om Kunstspørgsmaal, navnlig om Maler- og Bygningskunsten og traadte i Skranken for en sund, kristelig Kunstretning. I Stilhed øvede denne fremragende Fører for Tysklands Katholiker ogsaa en vidtstrakt *Godgørenhed*. R. I. P.

I Anledning af det forestaaende Valg af 1 Kirkeforstander og 1 Suppleant til St. Ansgars Menigheds Forstanderskab tillader undertegnede Bestyrelse for Foreningen Unio sig at indbyde de ærede Vælgere til **et Prøvevalg Tirsdag d. 31. Marts** Kl. 8 Aften i Forsamlingsalen Bredgade 67. 2. Sal o. G.

**Bestyrelsen for
Foreningen Unio.**

Kirkelig Kalender.

Søndag den 29. Marts. Passionssøndag. — **30. M.** Johannes af Damaskus. Bekender og Kirkelærer. — **31. Ti.** Ferialdag. — **1. April, O.** Ferialdag. (Kl. 8¹/₄ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **2. To.** Frants af Paul, Bekender. — **3. F.** Ihukommelse af Marias syv Smertes (Kl. 8¹/₄ højtidelig Prælætmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Korsvejsandagt). — **4. L.** Isidor, Bekender og Kirkelærer.

Søndag den 5. April. Palmesøndag. (Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke begynder Kl. 9¹/₂ med højtidelig **Pontifikal-Palmevise** og **Procession**; derefter Højmesse med Oplæsning af Lidelsehistorien efter Mathæus). Med denne Søndag begynder Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af **den h. Paaskekommunion**.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke Søndag den 29. ds. Kl. 8¹/₂

For de anouymt tilsendte **50 Kr.** kvitteres herved med Tak.
Det apostoliske Vikariat.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes møde i St. Ansgars Kirke Fredag den 2. April til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8). Søndag den 29. Marts Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 6 Fastecandagt. — Mandag den 30. Marts Kl. 8 stille Messe

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion i Jesu Kjærte Kirke Palmesøndag den 5. April Kl. 8¹/₂.

Ansgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgiøvelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholiker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement modtages hos Grosserer A. Milled, Købmagergade 13. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasierer, Cand. phil. Jof. F. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

Obs. 1. April begynder et nyt Kvartal af Ugebladet!

Vor inderlig kære lille **Maria Camilla**, 1¹/₂ Aar gammel, døde i Morges efter at have ligget syg 14 Dage af Hjærnebetændelse.

Sigbrits Allé 15. S, den 21. Marts 1903.

Agnes Hansen.

Niels Hansen.
cand. theol. & mag.

Elisabethforeningens

aarlige

Basar med Tombola og Restauration,

som afholdes til Bedste for forældrelose Børn **Palmesøndag, den 5. April** fra Kl. 9 Morgen til Kl. 8 Aften og **Mandag den 6. April** fra Kl. 10 Form. til Kl. 4 Efterm., i Skolelokalet Bredgade 69, Stuen o. G., anbefales til Menighedens Velvillie.

Basaren er en **væsentlig Støtte** for Foreningens Virksomhed. De mindste Gaver modtages med Taknemlighed og Enhvers Besøg paa Basaren er kærkomment. Skriftlige Indbydelser udsendes ikke i Aar.

Bestyrelsen for Elisabethforeningen:

Fru A. Osterhammel, Nørrefarimagsgade 53, 2.	Enke u M. Larsen, Nansensgade 40, 2. 1. Opg. A.
Frøken F. Stratbøcker, Villa Sommerly, Charlottenlund.	Andr. Johansen, Præst, Bredgade 64, 1.

Den offentlige Examen i St. Ansgars Kirkeskole afholdes i Bredgade 67 & 69 (Bagbygningen) **Mandag den 30. ds.** i begge Drengeklaserne og **Tirsdag den 31. ds.** i begge Pigeklaserne, hver Dag fra Kl. 8—1, **Onsdag den 1. April** i Forberedelsesklassen fra Kl. 9—12. Samme Dag **Gymnastikprøve** i Drengekolen Kl. 11—12. Børnnes Forældre og Alle, som interesserer sig for Skolen, indbydes venligst.

Det bekendtgøres herved, at der **Søndag den 5. April** foretages **Valg af en Kirkeforstander og en Suppleant**. I denne Anledning henligger der en **Fortegnelse** over Valgbare og Valgberettigede tillige med **Aarsregnskabet Søndagen den 29. Marts** i Forsamlingsværelset ved St. Ansgars Kirke.

Forstanderskabet.

St. Anna Kirke. Under Højmesse Søndag d. 29. Marts Kl. 10 vil Hr. Pastor H. Slump ifølge Fuldmagt af den højærværdigste Biskop højtidelig indføre Hr. Pastor Jos. Resch i Embedet som Sognepræst ved St. Anna Kirken.

Rettelser i Artiklen „Dække over Synden“ i forrige Nr. S. 184. L. 5. f. o. retfærdiggørende Kraft, læs: sonende Kraft (som i Slutningen af Artiklen); S. 185. L. 14. f. o. bad sine Apostle, læs: bød o. s. v.; S. 186. L. 14 f. o. Jøder og Opfindsomhed, læs: Jøder og Hedninger i Opfindsomhed. — Hvad den første Trykfejl angaar, kan man vel sige, at Sagen fra et katolsk Standpunkt er praktisk det samme, skønt der jo theoretisk eller logisk er en Forskæl.

Redaktionen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 14.

Søndagen den 5. April.

1903.

Indhold: »Hen til Rom« i England. — Oldkirkens Liturgier. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet; København. Irland. — Jesu Barndomsforening. — Bekendtgørelser.

„Hen til Rom“ i England.

—o—

Rev. H. Myddelton Evans, anglikansk Præst ved St. Mikael's Kirke, Shoreditch, meddelte Søndag den 1. Februar paa Prædikestolen i sin Sognekirke, at han agtede at forlade den anglikanske Kirke, fordi han var Tilhænger af den katholske Lære. Den følgende Lørdag blev følgende Meddelelse sendt ethvert Hjem i Menigheden: »De, som ønsker at bede i en katholsk Kirke, indbydes herved til at besøge St. Marie Kirke, Moorfield, Søndag den 8. Februar. Messe Kl. 8 $\frac{1}{2}$ og Kl. 10 med Velsignelse og Prædiken af højærv. Pastor Chase, forhenv. Sognepræst ved Allehelgens Kirke i Plymouth.« — Den nye St. Marie Kirke, Moorfield, som var bleven opført i Stedet for den gamle, historiske Mariekirke, blev aabnet den Dag. Størstedelen af den anglikanske St. Mikael's Menigheds Medlemmer overværede Messerne. Lærerne ved Søn-

dagsskolen vare tilstede tillige med deres Disciple. Om Eftermiddagen benyttedes under Velsignelsen den samne Bønne- og Salmebog som i den anglikanske St. Mikael's Kirke; Kardinal-Ærkebiskoppen havde ikke fundet noget i dem, som han ikke kunde approbere.

Hvorledes er dette sket? I lang Tid har der som bekendt hersket en betydelig Strid indenfor den anglikanske Kirke, idet flere og flere Medlemmer — Gejstlige og Lægfolk — slutte sig til den saakaldte ritualistiske Retning. Men Ritualisterne, som have antaget mange Lærdomme og liturgiske Skikke af den katholske Kirke, blive skarpt bekæmpede af de anglikanske Biskopper, fordi man i dem ser en Fare for den anglikanske »Højkirke«. Det endte endog hist og her med heftige offentlige Forklaringer. Paa Grund af den for nylig afdøde Ærkebiskop af Canterburys strenge Forordninger havde flere ritualistiske Pastorer underkastet sig. Men efter at Ærkebiskopperne af Canterbury og York ogsaa havde forbudt Opbevaringen af den hellige Nadvere for Syge, begyndte Striden igen. I London, hvor der findes de fleste ritualistiske Kirker, naaede man til et Kompromis med den kirkelige Øvrighed; Nadveren turde opbevares under begge Skikkelser og i et lukket Rum. Dette sker nu ogsaa i 6 eller 7 af Londons Kirker, men i 5 andre Kirker opbevares Nadveren aabent og under *een* Skikkelse. Her bekymrer man sig heller ikke om den biskoppelige Forordning i Henseende til Brugen af Røgelse, Lys og lignende Ting. Den anglikanske Presse, navnlig ogsaa »Times«, misbilliger Ritualisternes Holdning, og den anglikanske Biskop af London, Dr. Winnington Ingram, erklærede, at han ikke vilde konfirmere eller foretage nogensomhelst anden gejstlig Funktion i de sidstnævnte 5 Kirker. Ogsaa i det engelske *Parlament* blev Spørgsmaalet drøftet og der blev tilføjet den nye engelske Skolelov en særegen Klausul, ifølge hvilken Skolebestyrelserne faa Fuldmagt til at udelukke de ritualistiske Pastorer med romerske Tendenser fra Skolerne.

Da den strængt højkirkelig sindede Biskop af London nu greb til særegne Forholdsregler mod den anglikanske Sognepræst Evans ved St. Mikael's Kirke, og bl. a. strængt forbød den offentlige Rosenkransbøn, Jesu Hjærte-Andagten og Meddelelsen af den sakramentale Velsignelse, erklærede Sognepræsten, som ovenfor sagt, Søndag den 1. Februar overfor hele sin Menighed, at han nedlagde sit Embede. Begge Vikarerne ved St. Mikael's Kirke og mange Menighedsmedlemmer have erklæret, at de agte at træde ud af den anglikanske Kirke tillige med deres forhenværende Sognepræst. De maa imidlertid, førend de kunne blive optagne i den katholske Kirke, i længere Tid modtage katholsk Religionsundervisning; thi den katholske Kirke optager ikke saaledes uden videre, som »Løs fra Rom« = Apostlene gøre det i Østerrig. En offentlig Overgang til den katholske Tro er derfor heller ikke sket hidtil, i alt Fald er endnu ikke nogen af St. Mikael's Sogn bleven optaget i den katholske Kirke, og Højkirken, som endnu for nylig sendte en af sine bedste Prædikanter fra Paulskirken i London til St. Mikael's Kirken i Shoreditch, for at overtale Protestanterne til at blive i deres Kirke, anstrænger sig paa alle mulige Maader for at forhindre et større Frafald.

Katholikernes Modstandere søge ogsaa at give deres Ærgrelse over den katholske Bevægelse i England Luft derved, at de udslynge alle Slags usande og overdrevne Meddelelser fra den katholske Lejr. I den senere Tid tales der atter om romersk-katholske Præsters Frafald i England. Ogsaa der skal det atter engang »gære indenfor den romerske Klerus«. I Virkeligheden ere to Gejstlige frafaldne nemlig O'Halloran, som grundlagde en skismatisk Menighed i Ealing ved London, og I. S. Beale. Om denne sidste kan man imidlertid allerede sige: *Laudabitur se subject!* Han har til sin egen Ære og Ros atter underkastet sig. Hans Privatkapel i Gunnersbury, en af Londons Forstæder, var kun aabent en eneste Søndag. Nu har han ifølge den katholske gejstlige Øvrigheds Ønske trukket sig

tilbage til Privatlivet. Om en »Gæring« kan der vel derimod nok være Tale indenfor den *protestantiske* Klerus i England. Mange Medlemmer af den anglikanske Gejstlighed, navnlig saadanne, som ikke ere bundne af en Familie, træde over til den katholske Kirke. En fremragende Gejstlig i Basingstoke, Rev. Can. *Scoles*, erklærede endog for kort Tid siden, at næsten *en Fjerdedel* af alle katholske Præster i England ere forhenværende *anglikanske Gejstlige*, eller, dog kun for en mindre Dels Vedkommende, *Sønner af anglikanske Gejstlige*.

Oldkirkens Liturgier.

— 0 —

(Fortsat.)

Forskellen mellem de nævnte Liturgier bestod altsaa oprindelig kun i de forskællige Sprog, i hvilke de bleve holdte, ellers vare de om trent ens. Dette maa dog ikke opfattes saaledes, som om man havde haft store Messebøger, som i vore Dage. Kristus har selv ikke efterladt skriftlige Optegnelser, og han vilde, at hans Religion skyldte udbredes ved Prædiken. Derfor underviste han selv sine Apostle og andre udvalgte Disciple og sendte dem som Troens Sendebud ud i Verden. Disse forkyndte Evangeliet ved deres Ord og kun undtagelsesvis skrev de noget. Det er det ny Testaments Skrifter, som væsentligt ere Lejlighedsskrifter, men indblæste af den Helligaand, — et vigtigt Dokument, Kirken har faaet med paa sin Gang gennem Verdenshistorien, skønt ingen systematisk Fremsætning af *hele* Jesu Gerning og Lære og hans kirkelige Forskrifter. Dersom alt dette skulde skrives, vilde efter den h. Johannes' Ord »hele Verden ikke kunde rumme de Bøger, som skulde skrives«, d. v. s. den ved Kristus aabenbarede Sandhed er saa indholdsrig og uudtømmelig, at den ikke kan rummes indenfor menneskelige Ord. Derfor gav Herren sin Kirke endnu en anden og

bedre Vejleder med, end det skrevne Ord, sin egen Aand, den Helligaand, *han* skulde minde Apostlene og deres Efterfølgere om alt, hvad han havde sagt, »indføre« dem i al Sandhed og forblive hos dem »i Evighed, indtil Verdens Ende.«

Apostlene og deres Efterfølgere, Biskopperne, betegnes derfor allerede af de ældste kristelige Forfattere, som Bærere af den kristelige Tradition. Allerede den hellige Paulus skriver til sin Discipel Timotheus: »O Timotheus, bevar, hvad der er dig anbefalet,« (1. Tim. 6. 20.) — »hvad du har hørt af mig ved mange Vidner, betro dette til paalidelige Mænd, som ere dygtige til at lære andre.« (2. Tim. 2,2.) Med Omhyggelighed henvise Irenæus og andre til Biskoppernes Rækkefølge, særlig i Hovedkirkerne, og betegne dem som Mænd, der sidde inde med Troen fra Apostlene. Det ny Testaments Bøger bleve først samlede lidt efter lidt, Oldkirkens Lære beroede derfor saa godt som udelukkende paa Traditionen. Det kan ikke være tvivlsomt, at det ogsaa forholdt sig saaledes med Liturgien. Den gik som Arv fra Biskop til Biskop, fra Liturg til Liturg.

Det er dette, den oprindelige Protestantisme formedelst sit ensidige Skriftprincip slet ikke har haft Øje for, og kun langsomt gør en rigtigere Opfattelse sig gældende. Hr. Pastor Barfoed ser med et uhildet Blik paa Traditionens Betydning. Han udvikler indgaaende Oldtiden og Oldkirkens Forhold og den Maade, hvorpaa man overleverede sine Tanker til Eftertiden. Netop de store Mesters Læresystemer forplantedes som oftest gennem en Række af flere Aarhundereder ved deres Disciple ad mundtlig Vej, førend de bleve skriftlig fixerede. Homers Digte bleve i 500 Aar kun mundtlig overleverede. Det gamle Testaments Grundtekst havde oprindeligt ingen Vokaltegn, og efter at det gamle hebraiske Sprog var uddød, har Udtalen kun ved Overleveringen holdt sig c. 800 Aar, først derefter vare de nuværende Vokaltegn, som lidt efter lidt udviklede sig, færdige. Renaudot siger om de kristelige Kopter i Ægypten: »I den hellige Hand-

lings hele Forløb læser Præsten ikke alle Bønner af en Bog, men han siger dem efter Hukommelsen, hvorfor det ogsaa i flere Kanones' (kirkelige Forskrifter) en anordnet, at Ingen bliver ordineret, uden at han kan Liturgierne og Daabshandlingen med Mere udenad.« Noget lignende var Tilfældet i hele Oldkirken. Dette store Overleverings- og Hukommelsesarbejde kunde Oldkirken særlig gøre, fordi Dannelsen endnu var saa enfoldig, Hukommelsens Kraft saa uadsplittet, Autoritetens Magt saa stor og Individualiteten saa bunden,« siger Barfoed efter Thiersch, Ord, som forresten maa opfattes med Indskrækning, thi Individualiteten f. Ex. var hos Oldtidens dybe Tænkere vistnok fortrinlig udviklet om end med dyb Agtelse for Fortidens Lærere. Til Slut skulle her den dybsindige, kristelige Filosof, Klemens fra Alexandriens († 220) Ord finde Plads: »De Gamle (i Kirken) skrev ikke, thi de vilde ikke tage Tiden bort fra det mundtlige Arbejde til det andet Arbejde: at skrive. Ej heller vilde de til at skrive anvende den Tid, som de behøvede til at tænke over, hvad de skulde forkynde.«

Den mundtlige Overlevering svarede altsaa fuldstændig til Datidens Skik og Brug. Dog maa vi endelig ikke glemme, at hverken en mundtlig eller skriftlig Meddelelsesmaade er os nok, det vil sige, at alle kun rent menneskelige Midler ikke kunne være os en tilforladelig Garanti for Aabenbaringens aldeles fejlfri Overlevering. Men en *ufejlbar* Garanti have vi i Kristi Ord, som forvisser os om, at Kirken er bygget paa en Klippe, at Helvedes Porte aldrig kunne overvinde den, og at han stedse vil være med den, saa at den altid er det, som den efter den h. Paulus skal være: »Sandhedens Støtte og Grundvold.« (1. Tim. 3,15.)

Saaledes er da den kristelige Liturgi i de ældste Tider hovedsagelig bleven forplantet ad mundtlig Vej! Først lidt efter lidt bleve de enkelte Dele skriftlig fixerede. Allerede fra det 3. Aarhundrede haves skriftlige Optegnelser, i de saakaldte »Apostoliske Konstitutioner« og i et andet Skrift, som hedder: »Jesu Kristi Testament«. Herom senere. Men

først i det 4.—5. Aarhundrede fremtræder Liturgierne fuldfærdige i skriftlig Fixering.

Vi maa altsaa tænke os Liturgiernes ældste Historie omtrent saaledes: Kristus har indstiftet den nye Pagts ublodige Offer og lært og budet sine Apostle at gøre det samme, som han havde gjort, »til min Ihukommelse«, som han siger. Apostlene holdt da den h. Messe paa samme Maade, som Kristus havde lært dem, og brugte dertil Bønner af samme eller lignende Indhold, som han havde gjort. Denne »Liturgi« tog de med sig paa deres apostoliske Vandring som en hellig Arv, og naar de havde grundet en Menighed, særlig en Hovedmenighed (Metropole), hvis første Biskopper de selv blev, (f. Ex. Antiochien, Alexandrien, Rom) ordnede de Gudstjenesten nærmere efter Forbilledet fra Jerusalem. Liturgierne blev omsider i uvæsentlige Dele lidt omformede og udvidede, der blev f. Ex. tilføjet nogle Bønner for særlige Anliggender, men i det væsentlige lignede de alle Moderliturgien. Oprindeligt kun mundtlig overleverede, blev de successivt paa de enkelte Steder skriftlig formulerede.

Træffende skriver Barfoed: »Saaledes tog Apostlene og de første Kristne paa deres Missions-Rejser ud fra Jerusalem den fælles Tro og den fælles Eucharisti« (Messe) »med sig, men vi maa ikke vente i det ny Testamente at finde nogen Daabshandling eller Nadvertjeneste nøjere beskrevet. Paa Grundlag af denne Nadvertjeneste fra Jerusalem og Judæa forstaa vi da ogsaa den mærkelige Enhed, der i alle Hovedtræk, ja indtil enkelte Led, Sætningsforbindelser gaar igennem alle Oldkirkens Liturgier i de forskellige Lande, ligefra Euftrat indtil Atlanterhavet, ligefra Brithanien til Afrikas Ørkener. Det er aldeles utænkeligt, at alle disse Menigheder ved Aaret 200 i Østen og Vesten skulde være blevne ens i den Grad om deres Gudstjenestes Indhold og Formularer, hvis denne Gudstjenestes Led ikke stammede fra Moder-Menigheden i Jerusalem og fra Apostlenes Autoritet som en hellig Arv.«

Liturgierne træde da, efter at Kristendommen havde

faaet Fred, i fixeret Skikkelse frem. Saaledes som de fra den Tid foreligge, inddeles de af de Lærde ikke saa meget efter Sproget, som efter »Familier«, efter visse Ejendommeligheder, som de frembyde. Hovedinddelingen er 1) den østerlandske, 2) de vesterlandske Liturgier. De ere væsentlig ens, men de første have efter Sagens Natur mere bevaret deres gamle Præg, mens de sidste frembyde en friere Udvikling.

(Fortsættes.)

h—.

VALERIA

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—0—

(Fortsat fra Nr. 11.)

TREDIE KAPITEL.

Truende Skyer.

Maxentius laa med vrede Blikke dovent henslængt paa sin Divan og ventede paa Sophronia; han gabede over de kedsommelige Beretninger, han gennemlæste i *acta diurna*, den daværende Statstidende.

Som vi kan se paa Mønterne fra den Tid, forraadte Kejserens hele Skikkelse hans lave og udannede Oprindelse. Han var meget robust med brede Skuldre, et Billede paa raa og utæmmet Kraft; det buskede Haar faldt overalt i Tjavser ned over den lave Pande lige til Øjenbrynene; det tykke, runde Hoved sad paa en fed Tyrehals; der var udbredt noget uhyggeligt frækt over de stikkende Øjne. Han holdt af at sammenligne sig med Herkules, hvorfor han havde givet sin Livvagt, der bestod af de største og stærkeste Soldater, Navn af Herkulierne.

Maxentius var bleven færdig med Læsningen af *acta diurna* og skulde lige til at sende en anden frigiven hen efter Sophronia, da han nu var ked af at vente længere paa

hende. Da blev der meldt ham, at der var kommet et Bud, som vistnok medbragte meget vigtige Brevskaber.

»Lad ham gaa til Kancelipræfekten, — eller et andet Sted hen!« svarede Kejseren gabende; men han betænkte sig alligevel, da han kom i Tanke om, at det sandsynligvis kunde være Efterretninger fra Krigsskuepladsen, og forlangte at faa Brevet.

»Lad kun den Gedde,« saaledes havde Maxentiuses Svar til Rufus lydt, »sønderrive et Par Masker i det Garn, jeg har lokket ham i; han skal snart blive ked af den Spræl- len og Springen. Jeg giver dig Gallien som Provins til Løn for den Fisk.

Det var ganske rigtigt; Budet kom fra Kejsereus Felt- herre, Rufus, som befalede over Hæren i det nordlige Italien.

Maxentius aabnede Skrivelsen, og hans Træk blev mør- kere og mørkere jo længere han læste.

Han vidste af tidligere Beretninger, at Constantin var gaaet over Alperne og havde vundet en Sejr ved Augusta Taurinorum (Turin), men havde ikke tillagt denne sin Mod- standers første Bedrift nogen videre Betydning. Han sto- lede saa fuldstændigt paa Rufus, hvis Feltherretalent især i Ægypten havde staaet sin Prøve, saa han ikke tvivlede om, at det kun var en List af ham, at han lod sig slaa, og at han snart vilde sende ham Constantins Hoved.

Nu meldte Feltherren, at Fjenden, efter at have indta- get Fæstningen Turin, havde kastet sig over Brixia (Brescia) og derfra i Ilmarscher var draget mod Verona. Han havde begge Steder tilføjet de kejserlige Tropper alvorlige Neder- lag og indtaget Verona med Storm. Ruricius, der var denne Stads Befalingsmand, var ogsaa blandt de dræbte. Her havde Constantin, ligesom ved Turin og Brescia, imod sædvan- ligt Krigsbrug skænket Besætningen Livet. Med Veronas Fald var Overitalien tabt, og, da Fjenden trængte saa hurtigt frem, turde han ikke een Gang til træde op imod Modstanderen paa Posletten, især da hans egne Folk var udmattede. Han havde derfor givet Befaling til at spærre Appenninerpasset,

for at vinde Tid til at koncentrere en ny Hær i Nærheden af Florens. Han bad Kejseren indtrængende om hurtigst muligt at sende ham al det Mandskab, der kunde faas, og da især de længselsfuldt ventede Legioner fra Sicilien og Afrika.

Det var Efterretninger, der ikke godt kunde være værre.

Maxentius kastede rasende dette Ulykkesbrev paa Gulvet, traadte paa det med Fødderne og skreg:

»Florens? Florens? — Ha! den Skurk, den Førræder! Opgive Parma, Placentia og Bononia uden Sværds slag! Hvorfor ilede jeg dog ikke selv i Spidsen for mine Legioner, for, ligesom Herkules, at fange dette Vildsvin levende, der er brudt ind paa mine Enemærker?«

Kejseren gik i Vrede op og ned i Gemakket.

Hvor var det muligt, at Rufus, der endnu aldrig før havde lidt noget Nederlag, og hans bedste Legioner, der mindst var dobbelt saa mandstærke som Fjenden, kunde lade sig slaa tre Gange i Træk?

Og hvor fuldstændig maatte ikke Fjendens Sejr hver Gang have været, siden hans Hær aldeles var bleven sprængt!

Endelig kom Maxentius i Tanke om, at han ikke havde læst Brevet til Ende; han tog det igen op fra Gulvet; Slutningen lød saaledes:

»Gordianus, vor trofast hengivne Mithraspræst i Constantins Hær, meddeler mig, at Constantin har anskaffet sig et nyt Hærbanner, som han siger efter en Aabenbaring fra Himlen, og paa dette har han, i sin Beskedenhed, ladet sig selv afbilde som Solgud, og ovenover dette Billede er der et hemmelighedsfuldt Tegn, som skal betyde Navnet paa de Kristnes Gud. Hvor plump denne Fabel end er opfundet om en himmelsk Aabenbaring, som vistnok ikke er bleven set af andre end Constantin selv — efter en gennemsviret Nat — sikkert er det, at hans Soldater, af hvilke en stor Del er Kristne, gør Vidundere af Tapperhed under dette ny Felttegn.

»Lige inden sidste Slag udvalgte jeg fem hundrede af

de tapreste Krigere i de forskellige Legioner, og lovede dem de højeste Udmærkelser og Befordringer, hvis de blot kunde erobre denne Standart. Jeg har aldrig i mit Liv set en saa rasende Kamp; men det var, som om en dæmonisk Magt holdt sin Haand over det forbandede Feltegn — det var umuligt at faa fat i det. Af mine fem hundrede Mand kom ikke en eneste tilbage.« —

»Naa saaledes?« skreg Maxentius, idet han skar Tænder og knyttede Næverne, »saa det er Nazaræerne, der efterstræber mit Liv og min Krone? det er paa den Maade, I ska-bede Hunde, belønner mig, fordi jeg har løst eders Lænker? — Den guddommelige Diokletian havde bedømt eder rigtigt: hvorfor ophævede jeg dog hans Udryddelsesdekret?«

I dette Øjeblik kom den frigivne, som Maxentius havde sendt efter Sophronia, og meddelte rystende af Skræk for sin Herres Vrede, at Kvinden havde taget sig selv af Dage, idet hun erklærede, at hun var Kristen og derfor aldrig vilde lyde Kejsereus Befaling.

Denne gribende Efterretning fremkaldte dog ingen Samvittighedsnag i Maxentiuses Bryst.

»Saa hun var Kristen og vilde ikke lyde Kejsereus Befaling?« spottede han, »ja det passer udmærket sammen! de er alle Højforrædere lige fra den usleste Tigger til Biskop Milziades. Hvor vilde de ikke triumfere, hvis Constantin kom til at holde sit Indtog i Rom. Men ved de udødelige Guder! jeg skal pebre eders Mad! — Gaa,« snærrerede han ad den frigivne, »og befal Heraklius straks at komme herhen efter *prandium*; han skal pille disse Lus ud af min Skindpels.«

Kejsereus gik igen i stor Ophidselse op og ned i Værelset. Havde han i det sidst forløbne Aar ladet et Par Hundrede romerske Borgere dræbe af sine Prætorianere og Herkuliere, hvorfor skulde han saa ikke nu kunne drive nogle Tusinde Kristne ind i det slaviske Amfiteater og lade dem nedsable der som et afskrækkende Eksempel.

»Men,« vedblev han ved sig selv, »dette Utøj er ikke

til at udrydde; det har boret sig ind i hele Staden, ja endogsaa i selve Paladset, ligesom Møl i Pelsværk. Det kunde ogsaa let tjene som et velkomment Paaskud for den galliske Knægt til at spille det romerske Folks Frelser, hvis jeg lod en Del af det Pak dræbe!«

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Vi henlede vore Læsesers Opmærksomhed paa den *Basar*, som Elisabethforeningen, der antager sig *forældreløse* eller *forsømte Børns Opdragelse*. afholder Palmesøndag og Mandagen derefter. Foreningen har for Tiden 15 Børn (6 Dreng og 9 Piger) anbragte i vore Vajsenhuse eller i gode katholske Hjem. Til Bestridelse af de med Underholdningen af disse Børn forbundne Udgifter er Foreningen henvist til Medlemsbidragene, ekstraordinære Gaver, og til *Basarens Udbytte*, som hvert Aar er *en meget væsentlig Støtte* for Foreningen. Vi tillader os derfor at bringe denne Basar i alle de Menighedsmedlemmers velvillige Erindring, som finde en ædel Glæde i at understøtte et saa smukt og velsignelsesrigt Øjemed, som det, Foreningen tilstræber, unægteligt er. Af samme Grund tro vi ogsaa at burde paa det Indstændigste anmode alls forældreløse og ulykkeligt stillede Børns sande Venner om en ret virksom og kraftig Understøttelse af *Elisabethforeningen*, hvis *ordinære* Medlemskontingent er 2—4 Kr. aarlig. Enhver som hjælper her, yder sin Skærv til, at mangt et Barn, der staar nær ved Afgrunden, fordi det har mistet Forældrenes Omsorg, frelses baade for et sundt naturligt Liv i Samfundet og for et religiøst overnaturligt Liv i Kirken. Paa Basaren findes mange billige Smaating og adskillige smukke Bortlodningsgenstande. Der forefindes ogsaa en billig »1ste Klasses« Restauration, saa at selv en Kop Kaffe

eller Chocolate eller et Glas Vin og en Kage tjener til Gavn for de Forældreløse.

Irland. Ifølge »Musica sacra« Nr. 3, som redigeres af Haberl i Regensburg, har en Irlænder fornylig givet 10,000 P. St. (c. 200,000 Kr.) til Biskop Dr. *Andr. Donnelly* i Dublin, for at sikre Korets og Kapelmesterens Existens ved Domkirken. Koret, der bestaar af 28 Stemmer, blev indstalleret den 1. Jan. d. Aar, og opførte ved den Lejlighed Vittorias Messe: »O quam gloriosum«.

Oversigt over Indtægter og Udgifter i Jesu h. Barndomsforening i Danmark og Norge i Regnskabsaaret 1902.

A. Danmark.	Indtægter:	
København:	St. Ansgars Drengeskole.....	Kr. 46,35
	— Pigeskoler	— 44,00
	St. Knuds Skole	— 25,00
	En Velgører	— 10,00
	Rosenkranskirkens Pigeskoler	— 47,00
	Kollekten	— 23,00
Aalborg:.....		— 5,30
Aarhus:.....		— 11,92
Fredericia:	Drengeskolen	— 23,00
	Pigeskolen	— 45,00
Horsens:	1902	— 46,24
	1903	— 41,82
Kolding:.....		— 18,05
Odense:.....		— 22,00
Ordrup:	St. Andreas Kollegiet	— 39,85
	St. Josefssøstrenes Skole.....	— 12,00
Randers:.....		— 5,71
Silkeborg:.....		— 10,50
Svendborg:	1902	— 25,00
	1903	— 22,25

Ialt: Kr. 523,99

Udgifter:

Sendt til Generaldirektionen i Paris.....	Kr. 205,69
Aarbogens Trykning og Porto (Kr. 108,00 + Kr. 4,60)....	— 112,60
Til Vajsenhuset paa Frederiksberg	— 102,85
Til Vajsenhuset i Randers	— 102,85
	<hr/>
	Ialt: Kr. 523,99

B. Norge.**Indtægter:**

Bergen:.....	Kr. 8,00
Frederikshald:	— 1,25
Frederiksstad:.....	— 4,00
Hammerfest: 1902: Kr. 10,50; 1903: Kr. 14,00	— 24,50
Harstad:	— 1,00
Kristiania:.....	— 13,00
Kristianssand:.....	— 1,00
Tromsø:	— 2,75
Trondhjem:.....	— 9,00
	<hr/>
	Ialt: Kr. 64,50

Udgifter:

Sendt til Generaldirektionen i Paris.....	Kr. 54,00
Aarbogens Trykning og Porto	— 10,50
	<hr/>
	Ialt: Kr. 64,50

Vil De spare Penge, saa bestil Deres Klæder i **Frederiksborggade 28, 1. Sal**, hos Skrædermester **August Wiehe**.

Paraplyer, Parasoller og Stokke

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

S.J.G. Forslag, som ønskes behandlede paa Gildets fore-
staaende Generalmøde, bedes snarest mulig indsendte
til Formanden.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 5. April. Palmesøndag. (Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke begynder Kl. 9 $\frac{1}{2}$ med højtidelig **Pontifikal-Palmevielse** og **Procession**; derefter Højmesse med Oplæsning af Lidelseshistorien efter Mathæus). — Med denne Søndag begynder Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af den h. **Paaskekommunion**. — **6. M., 7. Ti., 8. O.** Ferialdage. (Tirsdag og Onsdag oplæses Lidelseshistorien efter Markus resp. Lukas under den h. Messe Kl. 8 $\frac{1}{4}$.)

Skærtorsdag den 9. April. I St. Ansgars Kirke: Kl. 9 Pontifikalmesse, de hh. Oliers Indvielse og derefter Procession. — Kl. 3 foretager Biskoppen den højtidelige Fodtvætning. — Kl. 6 Aftenandagt til det allerh. Sakramente med Prædiken.

Langfredag den 10. April. I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 Pontifikal-Gudstjeneste: Lektie, Lidelseshistorien efter Johannes synges. Forbønner, Korsets Afhylling og Hylding, Procession og Præsanktifikatmessc. (Den aarlige **Kollekt** for de hh. Steder i **Palæstina** finder Sted paa denne Dag i samtlige Kirker og Kapeller.) — Kl. 6 Aftenandagt til Jesu Lidelse med Prædiken.

Paaskelørdag den 11. April. I St. Ansgars Kirke. Kl. 8 Ildens og Paaskelysets Indvielse, de tolv Profetiers Læsning, Døbevandets Indvielse, Litani til alle Helgener og henved Kl. 9 Højmesse med Vesper.

Søndag den 12. April. Herrens Opstandelse. 1. Paaskedag. I St. Ansgars Kirke: Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse; derefter Procession, Levitmesse og Prædiken; Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken. — Kl. 6 Festandagt og Prædiken.

Mandag den 13. April. 2. Paaskedag. I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt.

Jesu Hjærte Kirke. Palmesøndag: Kl. 9½ Palmevielse og Procession; derefter Højmesse. — **Skærtorsdag** er der kun en h. Messe Kl. 6½. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. — **Langfredag** begynder den højtidelige Gudstjeneste Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. **Paaskelørdag** begynder Ceremonierne Kl. 8½; Højmessens fejres henved Kl. 10. — **Paaskesøndag.** Stille Messe Kl. 7 og 8½; Levitmesse med Prædiken Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Festandagt. — **Paaskemandag.** Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Aften Kl. 6 Festandagt.

Rosenkranskirken. Palmesøndag Kl. 9½ Palmevielse, hvorefter Højmesse og Prædiken. — **Skærtorsdag** Kl. 7 stille h. Messe; Kl. 5 Andagt til det allerh. Sakramente. — **Langfredag** Kl. 10 Gudstjeneste med Prædiken; Kl. 5 Korsvej. — **Paaskelørdag** begynder Gudstjenesten Kl. 7; Højmesse henved Kl. 8½. —

Paaskesøndag: Korsets Optagelse med Prædiken og Højmesse Kl. 6; anden Højmesse med Prædiken Kl. 10 og Efterm. Kl. 5 Festandagt. — **Paaskemandag.** Højmesse Kl. 10; Festandagt Kl. 5.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke Palmesøndag den 5. April Kl. 8½.

Mødreforeningens Møde bortfalder i April, men Mødrene anmodes om at opofre den h. Kommunion for Førstkommunikanterne.

St. Anna Kirke. Palmesøndg Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Palmevielse, Procession og Højmesse med Oplæsning af Lidelseshistorien. — Skærtorsdag Kl. 7 h. Messe. — Langfredag Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Gudstjeneste; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Korsvej og Prædiken. — Paaskelørdag Kl. 7 de kirkelige Cereemonier og henved Kl. 8 Højmesse med Vesper.

Onsdag, Skærtorsdag og Langfredag Kl. 8 Aften Prædiken og Andagt (Forberedelse til den h. Paaskekommunion).

Paaskesøndag Kl. 7 h. Messe med Prædiken og Fælleskommunion; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt. — **Paaskemandag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Festandagt.

St. Knuds Kapel. I den stille Uge er Gudstjenesten: Skærtorsdag og Langfredag Form. Kl. 9, Efterm. Kl. 3. — Paaskelørdag Form. Kl. 6 $\frac{3}{4}$.

Valghandling.

Søndag den 5. April (Palmesøndag) foretages Valg af en Kirkeforstander og en Suppleant til St. Ansgars Menigheds Forstanderskab. Valghandlingen, som foregaar i Foreningslokalet, Bredgade 67, 2. S. o. G., begynder strax efter Højmessens i St. Ansgars Kirke, Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$.

St. Josefs Kirke (Griffenfeldtsgade): Palmesøndag Kl. 9 Palmevielse og Højmesse, Kl. 3 Andagt. — Skærtorsdag Kl. 6 $\frac{1}{2}$ h. Messe og Tilbedelse af det Allerhelligste hele Dagen; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aftenandagt. — Langfredag Kl. 9 Præsanktifikatmesse, Kl. 3 Korsvej. — Paaskelørdag Kl. 6 Morgen Ildens og Paaskelysets Indvielse, Litani og h. Messe. — Paaskesøndag Kl. 6 $\frac{1}{2}$ h. Messe, Kl. 9 Korssets Optagelse og Højmesse, Kl. 3 Festandagt. — Paaskemandag Kl. 9 Højmesse, Kl. 3 Festandagt.

Vincentsforeningen. St. Ansgars Konferentsen takker hjærteligst den anonyme Giver for de tilsendte 60 Kroner.

Elisabethforeningens

aarlige

Basar med Tombola og Restauration,

som afholdes til Bedste for forældrelose Børn **Palmesøndag, den 5. April** fra Kl. 9 Morgen til Kl. 8 Aften og **Mandag den 6. April** fra Kl. 10 Form. til Kl. 4 Efterm., i Skolelokalet Bredgade 69, Stuen o. G., anbefales til Menighedens Velvillie.

Basaren er en **væsentlig Støtte** for Foreningens Virksomhed. De mindste Gaver modtages med Taknemlighed og Enhvers Besøg paa Basaren er kærkomment. Skriftlige Indbydelser udsendes ikke i Aar.

Bekendtgørelse. Paa den højhellige Paaskedag vil der ligesom i Fjor under Messerne i St. Ansgars Kirke og Rosenkranskirken blive foranstaltet en offentlig Indsamling, i Stedet for den sædvanlige Kollekt, til Bestridelse af Kirkens Udgifter til Lys. Forstanderskaberne.

Næste Nr. udsendes først Paaskelørdag paa Grund af den hl. Langfredag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 15.

Søndagen den 12. April.

1903.

Indhold: Hvem byder al sund Sans Trods? — Ved Gravene. — Af et Brev fra Island. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet: København. Rom. Paderborn. London. — Bekendtgørelser.

Hvem byder al sund Sans Trods?

—o—

»Dogmatikens Forkastelse er Forkastelse af Overleveringen . . . ;} det har til alle Tider vist sig, at hvor Traditionen forkastedes, der opstod der et tomt Rum, og der trængte fremmed Stof ind i det og fyldte det . . . Fr. Stolberg gik over [til Katholicismen, og det, som drog ham, var netop dens faste og urokkelige Dogmatik. Hans Overgang vakte stor Misbilligelse hos hans Slægt og Venner. Vi forstaa bedre Stolberg, fordi vi har set andre Protestanter, og det ikke af de ringeste, udfyldte det Rum, der blev tomt i dem, naar Traditionen brødes, med den faste katholske Dogmatik. Og saa stor var Trangen, at alt gik med, *ubesmített Undfangelse, pavelig Ufejlbahed, Helgeners og Relikviens Tilbedelse. De vilde hellere leve med alle*

*disse Forestillinger, der byder al sund Sans Trods**) end aande i en udogmatisk Kristendoms tynde Luft.«

Ovenstaaende Ord findes i et Foredrag om »udogmatisk Kristendom« som Provst Koch, Glostrup, efter »Dansk Kirketidende« Nr. 13 for 29. Marts, holdt paa Roskilde Konvents Efteraarsmøde den 11. November f. A.

Provst Koch kalder altsaa den katholske Lære om Marias ubesmittede Undfangelse og om Pavens Ufejlbarhed »Forestillinger, der byder al sund Sans Trods«. Herimod kan man rolig hævde, at netop Provstens Paastand »byder al sund Sans Trods«.

Man maa nemlig have en temmelig lav Forestilling om Frelseren, sand Gud og sandt Menneske, naar man ikke kan begribe, hvorfor det sømmede sig at hans h. Moder aldrig stod under Djævelens Herredømme ved Arvesynden. Naar Gud kunde skabe det første Menneske i sit Billede, d. e. i ubesmittet Renhed og Hellighed, hvorfor skulde han ikke have kunnet bevare Maria for Arvesyndens Besmittelse for at gøre hende til en værdig Moder til vor guddommelige Frelser? Og naar nu Skriften ogsaa klart antyder det som en Kendsgerning, og selv de ældste Kirkefædre udtale sig i samme Retning, — hvor er da det, som »byder al sund Sans Trods«? Paa Hr. Provstens Side: thi ved at forkaste Marias ubesmittede Undfangelse, som i den katholske Kirke altid blev troet, forkaster han Overleveringen og »aander i en udogmatisk Kristendoms Luft«.

Hvad saa Pavens Ufejlbarhed angaar, vil jeg spørge Hr. Koch, om han ikke tror, at de fire Evangelister var ufejlbare med Hensyn til Aabenbaringen, da de skrev Evangelierne. Det gør han vist. Men naar disse, som dog ogsaa kun var Mennesker, ikke har kunnet tage Fejl i dette særlige Tilfælde, hvorfor skulde Paven, Petri Efterfølger, Kirkens Klippe og Grundvold, ikke ved den Helligaands Bistand, kunne være ufejlbar i det Tilfælde, at han som Kirkens øverste Hyrde udtaler, hvad der er af Gud aabenbaret Sand-

*) Udhævet af Indsenderen.

hed? Hvis Klippen og Grudvolden kunde vakle, vilde jo Kirken, som er bygget paa den, med det samme være overvældet af Helvedes Magt! Hvorfor har man allerede i de første Aarhundreder, naar der opstod Stridigheder angaaende Troslæren, altid henvendt sig til Paven, og hos ham søgt Afgørelse? Provst Koch taler selv om Katholicismens »faste og urokkelige Dogmatik«; ja, hvorfor er den saa fast og urokkelig? Netop paa Grund af Kirkens og Pavens Ufejlbarhed. Aldrig har nogen Pave erklæret noget for Vildfarelse, hvad en anden havde erklæret som Trossandhed. Til denne Kendsgerning lægger Protestanterne aldrig Mærke. Hvad er der altsaa ved Pavens Ufejlbarhed, som »byder al sund Sans Trods? — Og hvad siger Provsten om den Ufejlbarhed, som Luther uden nogen som helst Hjemmel i Skriften for sig selv gjorde Krav paa, da han sagde: »... thi eftersom jeg er vis paa den (hans Lære), vil jeg ved den, ligesom St. Paulus (Gal. 1, 18) være eders og selv Englenes Dommer, saa at den, som ikke antager min Lære, ikke maa blive salig« (Luthers Werke, Erlanger Udg. XXVIII, 143)? Ja, det »byder al sund Sans Trods«!

Jeg skal til Slut ikke fortie, at jeg føler oprigtig Medlidenhed med en Mand, som indtager en ikke saa ringe Stilling i den danske Folkekirke, og alligevel blotter sig ved endnu i det 20. Aarhundrede at paadutte Katholikerne »Helgenerens og Relikviers Tilbedelse«. Ethvert katholsk eller protestantisk Skolebarn ved, at man ikke tilbeder en Fyrste, naar man paa hans Fødselsdag pynter hans Billedstøtte med Blomster og Kranse og om Aftenen afbrænder et Fyrværkeri og holder Taler for ham »Han er jo kun et Menneske«, siger Barnet, og det katholske Barn ved lige saa godt, at ogsaa Helgenerne kun er Mennesker; saa sandt er det, at Paastanden om Katholikernes Helgen- og Relikviltibedelse »byder al sund Sans Trods«. *P. G. Schmiderer.*

Ved Gravene.

—o—

Naar Sjælen gaar til Gud,
 hvor Lyset bygger,
 naar Støvet bæres ud,
 hvor Linde skygger,
 naar Liljer dufter sødt
 paa stille Grave,
 naar Drosler fløjter blødt
 i Dødens Have.

Naar Vaaren lufter mildt,
 naar Sommer luner,
 naar Høsten støder vildt
 i Storm-Basuner,
 naar Sneen fast og hvid
 sit Lagen lægger
 paa Jord ved Vintertid
 og Graven dækker.

Saa vil den næste Slægt
 paa Mulde træde,
 i Glæde juble kækt,
 i Smerte græde,
 og eje Haabet fast
 og elske, længes
 og ofte strengt og hvast
 af Fjenden trænges.

Den unge vil gaa frem
 og løfte Panden,
 og Kampen blive slem,
 og haard for Manden,
 den gamle segne mat
 og kaste Staven
 og Hænder flink en Nat
 vil grave Graven.

Der skal hos os de bo. —
 Paa ny der kommer
 en Slægt, som skønt vil gro
 en flygtig Sommer,
 som Fuglen flagre glad
 til Taager isne,
 for saa i Høst som Blad
 at dø og visne.

Til Graad og Suk var Grund
 om blot vi vidste,
 at Gravens Hus var kun
 for os det sidste,
 at Døden Adams Kuld
 bestandig hentet,
 at vi blev Muld i Muld —
 kun det os ventet.

Men Gud ske Lov for Trøst,
 der stilner Sorgen:
 i Graven blev det lyst
 paa Paaskemorgen,
 i den vor Frelser laa
 til Døden givet,
 med ham skal vi opstaa
 og eje Livet.

Vil fast paa ham vi tro,
 paa ham kun bygge,
 er Gravens tavse Bo
 en Natteskygge,
 vel kold og sort og haard,
 men brat den svinder,
 naar Livets Sol opgaar
 og evig skinner.

Til alle Slægters Tog
 det højt skal tone:

Her Korsets Vej og Aag,
hist Sejrens Krone!
 Ved Korset skal vi staa
 paa Gravens Tue,
 opad skal Hjerter gaa
 og Livet skue.

J. V.

Af et Brev fra Island.

—o—

Ogsaa vor lille Menighed i det høje Nord har, saa godt det under vore smaa Forhold lod sig gøre, fejret den sjeldne Familiefest, — den h. Faders Pavejubilæum — der oprandt den 20. Februar. Da den højærværdigste Biskops Anordning ikke var naaet hertil, fejrede vi Festen paa selve Jubilæumsdagen. Kl. 8 om Morgenen havde vi en højtidelig Messe, i hvilken Menigheden fuldtalig deltog paa den virksomste Maade ved at modtage den h. Kommunion og opofre den for vor fælles Fader, for derved at lægge sin barnlige Taknemlighed for Dagen og nedkalde Guds Naade og Bistand over vor store h. Fader.

Til om Eftermiddagen Kl. 5 havde vor Sognepræst indbudt os til en lille festlig Sammenkomst i det ny Hospitals Taleværelse, der var prydet med den h. Faders Billede, omslynget med Grønt. Store og smaa bleve trakterede med Chokolade og Kaffe og ved et beskedent Glas Vin blev den h. Faders Skaal udbragt. —

Da *det ny Hospital* ved en Misforstaaelse hidtil ikke er bleven nærmere omtalt i Ugebladet, vilde det maaske interessere Bladets Læsere at høre lidt derom nu.

Indvielsen fandt Sted den 16. Oktober i Fjor*) og overværedes af en talrig Forsamling, blandt hvilke saas Lands-høvdingen, Amtmanden, den lutherske Biskop over Island,

*) Se Nordisk Ugeblad for 1902. Nr. 50. S. 709.

Byraadet og samtlige Byens Læger. Alle Bladene omtalte Hospitalet i længere Artikler. Vi hidsætte her følgende af Landets officielle Blad »Isafold«, for 18. Oktober 1902:

»Det er nu fuldendt det ny St. Josefs Hospital paa Landakot og blev indviet i Forgaars i talrige Borgeres Overværelse. Den ældre Præst, Pastor P. C. Schreiber, som har haft Hovedopsynet med Bygningen, foretog Indvielsen. Han holdt en Tale og Bøn og bestænkede Huset med Vievand. Derefter blev hele Bygningen taget i Øjesyn. Hospitalet er en stor og smuk Bygning, 70 Alen lang og 15 Alen bred, 3 Etager og Kælder under hele Bygningen. Der er rigelig Plads til 40–50 Patienter foruden Søstrene. To af Sygestuerne med rummelige Balkonværelser ere bestemte til Tæringspatienter, der særlig trænge til Sol og frisk Luft. Det midterste Værelse paa første Sal er Operationsstuen med stor, fremspringende Karnap for at faa Ovenlys. Alle Sygeværelserne ligge mod Syd; mod Nord gaa de rummelige Korridorer gennem hele Huset. Med Undtagelse af Kælderen, som hel er af Sten, er Huset af Træ og udvendig beklædt med Bølgeblik. Gulvene støttes af Jærnbjælker; Ydervæggene er syv dobbelte: 3 Lag Brædder med Pap imellem og indvendig Lærred med Maskinpapir. Der er Dobbeltvinduer i hele Huset; overhovedet er alt solidt og smukt at se til.

Af største Betydning for Hospitalet var det at have Adgang til rigeligt og godt Vand. Dette opnaaedes omsider over al Forventning, og det maa kaldes et stort Værk, som særlig skyldes Pastor Schreiber. Tæt ved Huset har han ladet grave den dybeste og interessanteste Brønd, som vel findes her i Landet, ned igennem bar Klipper, skiftende med Graastens- og Lavalag. Til sidst blev der boret $4\frac{1}{2}$ Alen ned i Bunden og da pludselig sprudlede det dejligste Kildvand op med megen Kraft. Brønden er godt 4 Alen i Diameter og kun foroven muret op med Mursten. Ved Hjælp af en Vindmotor skal Vandet saa pumpes op i en stor Vandbeholder i Hospitalet. — Det er mindre korrekt at sige, at Brønden er bleven gravet; thi Klippen er bleven

sprængt med Dynamit til en Dybde af 27 Alen. Der brugtes dertil 225 Pund Dynamit. Pastor Schreiber ledede selv Arbejdet, steg selv ned i Brønden og foretog Sprængningerne.

Selve Bygningen har kostet ca. 64,000 Kr. Bygmesteren er Tømremester Bruhns fra København; han havde ligeledes Arbejdet ved det store St. Josefs Hospital, der blev rejst i Fjor i København til 300 Patienter, og som kostede $\frac{1}{2}$ Mill. Kr.

Brønden har kostet omtrent 2000 Kroner; men det vilde nok have kommet til at koste ca. 600 Kr. om Aaret at faa alt Vand til Hospitalets Brug slæbt op fra Byen.

Monteringen af Hospitalet er beregnet til ca. 15,000 Kr.; Hospitalet staar saaledes i ca. 80,000 Kr. Det Overslag til et nyt Landhospital, der i Fjor blev forelagt Althinget, beløb sig til 100,000 Kr., og det store Hospital skulde dog kun tage mod 24 Patienter.

De to dygtige Læger Bjørnsson og Magnusson have støttet Foretagendet ved deres gode Raad. Det gamle Hospital bliver vel nu sløjfet.

Det ny Hospitals Beliggenhed er fortrinlig; man har den smukkeste Udsigt i hele Byen. Dette Hospitalsværk er stort og glædeligt og fortjener al Tak, skønt det dog havde været smukkere, om enten Landet eller Byen havde haft Vilje og Evne til at starte det. « *Asgeir.*

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Fra disse Vredesudbrud mod de Kristne gik Kejseren nu over til at tænke paa sin egen Stilling. — Hvis Rufus nu igen blev slaadet ved Florens, laa saa ikke hele Vejen til Rom aaben for Fjenden?

»Nu vel,« fortsatte Maxentius sin Tankegang, »jeg vil

lade Stadsmurene udbedre og gøre dem stærkere ved Volde og Grave. Lad saa kun de Hunde forsøge paa at krybe ind i min Rævehule: de skal snart komme ud af den igen med blodige Snuder!«

I dette Øjeblik blev Rufus meldt. Kejsereus Feltherre havde anset det for nødvendigt, paa Grund af de alvorlige Forhold, personligt at tale med Herskeren og forelægge ham en Krigsplan, som efter hans Overbevisning alene kunde redde Kejsereu. Idet han derfor havde givet en af de underordnede Feltherrer Overbefalingen, var han uafbrudt rejst Døg og Nat og fulgte lige i Hælene paa sit Bud.

Maxentius blev i høj Grad overrasket ved saa pludseligt at staa Ansigt til Ansigt med sin Feltherre, og dennes mundtlige Meddelelser bekræftede og forklarede, hvad han havde skrevet i Brevet.

»Nu vel,« gentog Kejsereu, »jeg vil lade Rom befæste og sætte i Forsvarsstand. Før skal der ikke blive Sten paa Sten tilbage af Byen, før jeg overgiver den til Constantin!«

»Naar han en Gang staar foran Portene,« svarede Rufus, som vidste, at han kunde tale friere med Kejsereu end nogen anden dødelig, »vil dine Mure og Jordvolde ikke nytte dig videre. Vi mangler alt, for at kunne udholde en Belejring, — særlig Proviand. Hungersnøden i Foraaret har tømt Magasinerne, og jeg tvivler meget paa at Bypræfekt Rufinus vil kunne fylde dem igen efter denne Sommers usle Udbytte.«

»Jeg vil lade ham stege levende,« brølede Maxentius, ærgerlig over at blive modsagt af sin Feltherre, »hvis ikke Forraadskamrene er fulde. Forresten har jeg ogsaa et Par Ord at tale med denne Rufinus om, i Anledning af hans Kone. — Men under alle Omstændigheder er der da Forraad nok for de første Par Maaneder!«

»Og hvad kan det hjælpe, at du maaske holder Rom to eller højst tre Maaneder? Er du ogsaa ganske sikker paa, at Folket ikke kunde finde paa at gøre Oprør under Stadens Belejring?«

»Folket gøre Oprør?« lo Kejseren haanligt. »Ligesom en Klown faar sin Pudel til at danse, saaledes skal jeg, med den blodige Pisk i Haanden, lade Romerne danse for mig. — Men ryk nu endelig ud med dine Planer!«

»Du kan ikke i Længden holde Rom imod Constantin,« svarede hans Feltherre; »hvis du derimod drager til Sicilien og dine afrikanske Provinser, vil friske Kræfter staa til din Raadighed der, og du vil i Løbet af ganske kort Tid kunne staa foran Tiberens Munding med en mægtig Flaade. Jeg vil saa for i Vinter trække mig tilbage til Capua, bag ved Volturnus. Constantin, der vil være fornøjet med at have faaet Rom, vil lade os være i Ro nogen Tid, og naar Foraaret begynder, trænger vi med ny Kraft frem til Lands og til Vands. Med Hensyn til denne Plan gør jeg dog bestemt Regning paa de andre Kejseres Medvirkning; de maa jo ogsaa kunne indse, at Constantin vil blive en altfor mægtig Kollega for dem, naar han ikke alene er i Besiddelse af Britannien og Gallien, men ogsaa af Italien og Afrika.«

»Ved Herkules!« udbrød Maxentius, »jeg skal tænke over dit Forslag. Haha! Fik Constantin mig i sin Magt, vilde han upaatvivlelig lade mit Hoved hugge af og sætte paa en Stage og derefter vise det frem i alle Byerne i hele det romerske Rige. I alt Fald lover jeg, det skal gaa saaledes med hans.«

»Hvis du faar fat i det,« svarede Rufus tørt.

»Skal jeg ud af Rom,« skreg Kejseren mere og mere oppirret over Feltherrens Ytringer, »stikker jeg først Ild paa alle fire Hjørner af den, og jeg sværger dig til, at Nero skal blive en Stymper ved Siden af min Sættens Ild paa. Jeg ved, jeg kan stole paa Soldaterne.«

Rufus var en Romer af den gamle Skole; Kejsers skrækkelige Trusel oprørte ham lige saa meget som den Antagelse, at hans Soldater skulde gøre Haandlangertjeneste ved Brandstiftelsen; derfor saa han paa Maxentius og sagde med vrede Rynker i Panden:

»Ja, i Krigen kan du sikkert stole paa mig og Hæren.«

Tyrannen forstod sin Feltherre.

Nu meldte en frigiven, at det var den sjette Time, og altsaa Tiden til *prandium*, eller Middagsmaaltidet.

»Lad os ikke fordærve vor Appetit ved at tale om Constantin,« sagde Maxentius, »men hellere overveje Sagen ved et Glas Falernervin.«

Rufus vendte endnu samme Aften tilbage til Hæren. Han var meget forstemt over at Kejseren, der stolede paa sine Sandsigeres og Tegntyderes Forsikringer, havde befalet, at Tropperne skulde trækkes tilbage til Rom, rigtignok under stadig Kamp, for at give de Legioner, der rykkede frem Syd fra, Tid til at komme.

Paa samme Tid, som alt dette forgik, sad den unge Senator Symmachus ganske alene i en af Hallerne i Tituses Thermer og stirrede mørkt paa Laokoons Marmorgruppe, der var opstillet i en Nische i Baggrunden af Hallen.

I hele Rom fandtes ikke nogen stoltere Romer eller ivrigere Tilbeder af Guderne, end han.

Blandt de faa agtværdige Mænd, som den demoraliserede Hovedstad dengang havde at fremvise, var han en af de ædleste. Uddannet i Nyplatonikernes Skole var han en Mand af strenge Sæder, som, foruden at nedstamme fra en adelig Senatorfamilie, tillige var i Besiddelse af en umaadelig Rigdom. Maxentius havde adskillige Gange tilbudt ham de mest glimrende Hædersposter: Symmachus afslog dem allesammen, fordi han ikke vilde være nogen Tyrantræl. Han levede nu tilbagetrukkent fra det offentlige Liv, fuld af Ærgrelse over Romernes Udartning og vred paa Senatorerne og Ridderne, som, uden længere at mindes deres Forfædres Berømmelse, endogsaa fandt sig i Maxentiuses ryggesløse Adfærd mod deres egne og gav deres Navns Ære til Pris blot for at redde deres Liv og Formue. Det eneste, han brød sig om, var Opdragelsen af sin Søn, der den Gang kun var en Dreng, men som en Gang i Tiden, med mægtig Veltalenhed, skulde komme til at hæve sin

Stemme til Forsvar for de synkende Guder lige over for Mænd som Damasus og Ambrosius.

Var det Sophronias tragiske Endeligt, eller maaske Efterretningerne fra Krigsskuepladsen, som Symmachus privat havde skaffet sig, der formørkede hans Pande? Det var baade det ene og det andet, men Senatoren følte ingen Medlidenhed med den døde Kvinde, fordi hun var endt som Kristen, ikke heller den mindste Deltagelse for Maxentius og hans truede Magt, da han foragtede denne i lige saa høj Grad, som han hadede Constantin.

Den unge Senator blev vækket af sine mørke Gruble-rier ved Synet af en gammel Mand, der traadte hen til ham med et venligt Smil og rakte ham Haanden.

Symmachuses Pande glattede sig straks, da han kendte Oldingen; det var hans tidligere Lærer, Lactantius Firmianus, som en Gang havde lært ham Rhetorik ved Diokletians Hof i Nicomedia.

»Det kan vel nu være en otte Aar siden du kom tilbage til Rom fra Asien,« begyndte den gamle Mand, efter at have hilst paa ham, «og jeg havde vel næppe set dig mere i dette Liv, hvis ikke en lykkelig Skæbne havde forundt mig at se Verdens straalende Herskerinde, det gyldne Rom, een Gang endnu.»

»Hvis du finder, det er en Lykke, vil du vistnok snart forandre din Mening,« svarede Symmachus, hvis Pande igen formørkedes.

»Jeg kom først hertil i Gaar,« svarede Lactantius, »og har ganske vist hørt Tale om mange, slemme Ting. Men mest af alt har dog den ædle Sophronias skrækkelige Død rystet mig. Jeg lærte hende at kende i Nikomedia og beundrede allerede den Gang hendes høje Sind.«

»Denne Kvindes Død vilde ogsaa have gjort Indtryk paa mig, hvis Sophronia ikke havde været en overspændt Kristen, men derimod, som ægte Romerinde, havde stukket Kniven i sit Bryst med koldt Blod og en lige saa fast Ro, som hin Lucretia. Men hvad der ærgrer mig mest er, at

Præfekten i Rom ikke mere er sikker i sit eget Hus for den kejserslige Tyrans Efterstræbelser. — Og hvad der er endnu forsmædeligere, er det, at der ikke i Rom gives en anden Brutus, der vover at tage den blodige Dolk op fra Gulvet.«

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. I Anledning af at Hr. Menighedsforstander, Grosserer Alb. Hitzinger i Aar efter Tur fra traadte sin Stilling som Forstander, foretoges i Søndags d. 5. April Valg af en ny Forstander og tillige af en tredie Suppleant. Formanden, Hr. Pastor Braun, aabnede Mødet, som fandt Sted i Forningslokalet i Bredgade 67, med Bøn og Oplæsning af nogle, Valget vedrørende Paragrafer i det saak. Regulativ. Han omtalte tillige at der ifølge privat Indbydelse havde fundet et Prøvevalg Sted, og sluttede med at minde om, at de Hverv, hvorom det her drejede sig, vare Hæders- og Tillidshverv, og opfordrede Vælgerne til at vælge efter deres bedste Overbevisning. 20 valgberettigede Menighedsmedlemmer vare mødte.

Til *Menighedsforstander* genvalgtes straks enstemmig Hr. Grosserer Alb. Hitzinger, som modtog Genvalget. Lidt længere trak det ud med Valget af en Suppleant, idet ingen af de to, af Tilstedeværende foreslaaede Herrer: Grosserer *Georg Lohrer* og Lieutenant *E. Bæklund*, efter to Afstemninger opnaaede det nødvendige Antal Stemmer og i tredje Afstemning hver havde ligemange Stemmer. I et saadant Tilfælde foreskriver »Regulativet« Lodtrækning mellem de to Kandidater, og Resultatet af denne Lodtrækning blev da, at Hr. Lieutenant **Ernst Bæklund** blev valgt til *Suppleant* og erklærede sig beredt til at tage imod Valget. Efter at have meddelt de Tilstedeværende, at Valgresultatet endnu krævede

den højærværdigste Biskops Approbation, sluttede Formanden derpaa Mødet, som det var begyndt, med Bøn.

— Fra Hr. Kand. Oskar Andersen have vi modtaget Meddelelse om, at Planen til *det nye Tidsskrifts første Aargang* nu er lagt. Dets Titel er »*Varden*« og i Aarets Løb vil det bl. a. bringe følgende større Bidrag: Pastor *Breitung*: Genesis' Skabelseslære; Pastor *Gamel*: Jesu Brødre og Den h. Petrus i Rom; Kand. theol. & mag. *Niels Hansen*: Thomas More; Dr. theol. *Krogh-Tønning*: De kirkelige Unionsbestræbelser i det 17de Aarhundrede; Pastor G. *Schmiderer*: Apologetiske Bidrag; Pastor *Wenig*: »Løs fra Rom«-Bevægelsen; Pastor *Werhahn*: Kirkestaten. Desuden vil Aargangen indeholde Bidrag af d'Hrr. *Jahn-Nielsen*, *M. Ballin*, *W. Schmitz*, *Offerdahl*, *Svensson*, *S. A. Sørensen*, Fru *H. Nyblom* o. m. fl. Desuden et originalt eller oversat skønlitterært Bidrag i hvert Hefte, aktuelle Artikler o. s. v. Forøvrigt henvise vi til Annoncen i dette Nr. af Ugebladet.

Rom. Om den h. Faders Helbred har der atter i den sidste Tid været udbredt ugunstige Efterretninger. Pavens, Livlæge Dr. Laponi meddeler imidlertid, at disse Rygter ere falske. Den h. Fader er fuldstændig rask, giver daglig Audienser og varetager sine sædvanlige Beskæftigelser.

Den 6. April modtog den h. Fader Berlins katolske Lærere og Lærerinder, som i et Antal af 80 havde sluttet sig sammen til en Pilgrimsfærd til Rom. Paven udtalte sin Glæde over deres Besøg og velsignede baade dem og de Børn, der vare anbettede til deres Omsorg. I Audiensen deltog ogsaa 160 Repræsentanter for Tysklands katolske Lærerindeforening.

Paderborn. Ældre Elever af Propaganda-Kollegiet i Rom anmode vi om et Memento for den i Herren hensovede Kapellan *Balthasar Wendeler* af Schwerin, som den 1. April er afgaaet ved Døden paa Hospitalet i Paderborn. R. I. P.

London. Paa Marias Bebudelses Fest, den 25. Marts, bleve to nye katolske Kirker indviende i London, den ene i den østlige Del af Byen, den anden i City. Den første Kirke er til Minde om afdøde Lady Margareth Howard bleven stiftet af hendes Søster og har kostet 250,000 Krøner. Biskop Brindle af Nottingham foretog Indvielsen. Den anden Kirke var den i forrige Nr. omtalte Mariekirke i City, Moorfields, hvor Biskoppen af Portsmouth, Dr. Cahill, cele-

brede. Til Udsmykningen af begge Kirker havde Hertugen af Norfolk sendt de prægtigste Blomster.

Unio. Den halvårlige **Generalforsamling** afholdes i Foreningslokalerne i City Tirsdag d. 21. April Kl. 9. Forslag, som ønskes behandlede, maa være indsendte inden den 16. April.

Den katolske Syge- og Ligkasse af 1867 giver fri Læge og Sygepenge, til Mænd daglig 1 Kr. 50 Øre og til Kvinder daglig 1 Kr., eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Foreningen har 3 Læger. Indmeldelser modtages daglig-Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren.

Kontortid: Søgndage fra Kl. 1-3 og 5-7.
samt Lørdag Aften

F. Simonsen.
St. Jørgens Allé 11, 1 Sal.

Onsdag den 15. April udkommer 1ste Hefte af Tidsskriftet „**Varden**“.

Indhold:

- R. Jahn-Nielsen: Mortuus
- K. Krogh-Tonning: Union og Konversion.
- C. Brogsen: Stella matutina. Offer.
- I. Verhein: Et Besøg hos Kartheuserne.
- Oskar Andersen: Litteratur og Teater.

Subskriptionsprisen er 4 Kr. aarlig for 12 Hefter à 32 Sider. Subskription bedes snarest tegnet paa nærmeste Postkontor eller direkte hos Redaktionen, Kong Georgs Vej 35, København. F.

Stort *Ernst Bæklund,* Foraars-
Udvalg. HATTE-MAGASIN Nyheder.
59. Købmagergade.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 12. April. Herrens Opstandelse. 1. Paaskedag.
I St. Ansgars Kirke: Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse; derefter Procession, Levitmesse og Prædiken; Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken. — Kl. 6 Festandagt.

Mandag den 13. April. 2. Paaskedag. I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt. — 14. April, Ti., 15. O., 16. To., 17. F., 18. L., Oktavdage.

Søndag den 19. April. Hvide Søndag. Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne i St. Ansgars Kirke forny Daabspagten og modtage deres første hellige Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og Kl. 11 stille h. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum.

De Troende mindes om, at de paabudte **Fastealmisser**, som ere forpligtende for Alle uden Hensyn til, om de have været dispenserede for Fasten eller ikke, maa være nedlagte i de dertil opstillede Bøsser senest anden Paaskedag.

Rev. D. D. Missionarii, qui sacra olea Hafnia accipere optant, eorum vascula vacua et nitida huc mittant oportet ante Dominicam in Albis.

Hafnia, die 9. Aprilis 1903.

Secretar. Vic. Ap.

St. Josefs Kirke (Griffenfeldtsgade): **Paaskesøndag** Kl. 6 $\frac{1}{2}$ h. Messe; Kl. 9 Korsets Optagelse og Højmesse; Kl. 3 Festandagt. — **Paaskemandag** Kl. 9 Højmesse; Kl. 3 Festandagt.

Jesu Hjerter Kirke. **Paaskesøndag:** Stille Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; Levitmesse med Prædiken Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Festandagt. — **Paaskemandag.** Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Aften Kl. 6 Festandagt.

Rosenkranskirken. **Paaskesøndag:** Korsets Optagelse med Prædiken og Højmesse Kl. 6; anden Højmesse med Prædiken Kl. 10 og Efterm. Kl. 5 Festandagt. — **Paaskemandag.** Højmesse Kl. 10; Festandagt Kl. 5.

St. Anna Kirke. **Paaskesøndag** Kl. 7 stille Messe med Prædiken og Fælleskommunion; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt. — **Paaskemandag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Festandagt.

Hvide Søndag Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Prælatsmesse og Meddelelse af Firmelsens h. Sakrament; Kl. 3 Festandagt og Prædiken.

Bekendtgørelse. Paa den højhellige Paaskedag vil der ligesom i Fjor under Messerne i St. Ansgars Kirke og Rosenkranskirken blive foranstaltet en offentlig Indsamling, i Stedet for den sædvanlige Kollekt, til Bestridelse af Kirkens Udgifter til Lys.
Forstanderskaberne.

St. Knuds Kapel. **Paaskesøndag.** Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Kl. 3 Festandagt. — **Paaskemandag** Kl. 9 Højmesse; Kl. 3 Festandagt.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8). **Paaskesøndag** Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Festandagt. — **Paaskemandag** Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 6 Festandagt.

III. Orden: Møde Onsdag den 15. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften, i St. Knuds Kapel, Vestervoldgade 115.

Ugebladet er udsendt senere paa Grund af Helligdagene.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 16.

Søndagen den 19. April.

1903.

Indhold: Protestantiske Bekendelser. — Valeria. — Salmen Nr. 106.
— Efterretninger fra Ind- og Udlandet: Frankrig. Holland.
— »Fra Vejbynet«. — Bekendtgørelser.

Protestantiske Bekendelser.

—o—

Den h. Augustinus har, som bekendt, efter en langvarig, yderst frugtbar Forfattervirksomhed, skrevet en Bog med Titelen *Retractationes*, Tilbagekaldelser, hvori han, dels ubetinget, dels med visse Indskrænkninger tilbagekalder en Del Anskuelse, han havde fremsat i sine tidligere Værker. Naar en Mand som Augustinus, der dog fuldtud stod paa et kirkeligt Standpunkt, mente at have taget fejl i mangt og meget, han tidligere havde anset for sandt, er det ikke at undres over, at ogsaa protestantiske Forfattere mange Gange komme til at rette paa deres protestantiske Syn, som jo, set fra et bibelsk eller katolsk Standpunkt, i en Del af de væsentligste Punkter er i Modstrid med den aabenbarede Sandhed. Det er heller ikke at undres over, at deres lutrede Erkendelse kommer til Orde i deres Skrifter. Og saa-

ledes møde vi det glædelige Syn, at der snart her og snart der, snart af den ene, snart af den anden, snart bevidst, snart mere ubevidst gøres Indrømmelser til den katholske Sandhed, fremsættes og forsvares Meninger og Paastande, der vidne om en Tilbagevenden til den oprindelige Aabenbaring; ja, ikke saa sjælden lyder gennem disse Udviklinger mere eller mindre klart den ydmyge Bekendelse: *erravimus*, vi have taget fejl.

Vi skulle i det følgende samle en Del af disse Udtalelser, gamle eller ny Læsefrugter, hvori vi som Regel ville følge den Grundsætning, at kun Mænd af orthodox protestantisk Bekendelse komme til Orde.

1. Den katholske Kirkes Fremgang i Norden, grundet paa den korrekte Gudstjeneste. »Det kan ikke skjules, at den danske Kirketjenestes Fattigdom paa det, der særlig stemmer Menigheden til Andagt, nemlig det, man i strengere Forstand kan kalde Guds-Tjeneste, afgiver en af de væsentligste Grunde til, at den romerske Kirke stadig vinder større Udbredelse i vort Fædreland.« (Nadvertjenesten af Georg V. Hansen Kj. 1890 S. 3.) Det er betegnende, at Forf. taler om Protestantismens »Kirke«-Tjeneste, medens han indrømmer, at den katholske Kirke holder »Guds«-Tjeneste.

2. Forvandling (i Alterets h. Sakramente). I de Bønner, samme Forfatter har udarbejdet for »Nadvertjenesten«, lader han de troende bede, »at du (Gud) ved din hellig Aand vil bevirke, at *Brødet vorder din Kristi Legem og Kælken hans Blod*,« (S. St. S. 11).

3. Hølgendyrkelse. S. St. S. 11. f. beder han: »Og nu, himmelske Fader, glæde vi os i Samfund med alle dine Hellige: Patriarkerne, Profeterne, Johannes Døberen og den hellige Jomfru Maria, *med alle Slægter prise vi hende salig*, Apostlene, Profeterne, Blodvidnerne...: (Her kan indskydes Navnene paa de Hellige fra den kristne Oldtid, hvis Minde Kirken vil fejre, og hvis Dødsdage falde i den forløbne Uge. Forf. Anm.), og enhver salig hensovet. Vi takke dig for al den Velsignelse, som du *ved dem* har

udbredt paa Jorden, og vi bede: giv ogsaa os at leve og dø i Herren, saa at vi med dem maatte vorde salige og naa til Opstandelsen fra de døde.«

4. Messens Orden fra Apostlene. »Hvo kan den eller de Mestre være, som har draget disse store Grundlinier for den ny Pagts Gudstjeneste, og som har haft Myndighed til at faa de vidt om i Østerlandene spredte Menigheder til at tage derimod? Eller med andre Ord: Hvorledes er det muligt, at der i Grækenland, Ægypten, Syrien, (Italien) og endnu flere Steder har kunnet danne sig Former for Gudstjenesten, der dog i det væsentligste ere ens, og som trofast ere bevarede ogsaa af de fra den orthodoxe Kirke adskilte mindre Kirkesamfund f. E. Kopterne, Jakobiterne? Viser ikke dette os hen til, at *Gudstjenestens vigtigste Handlinger ere ordnede af Apostlene*, som havde Myndighed i Kirken af Herren selv, og som vejleledes af Aanden« (S. St. S. 22. f.)?

5. Helgenernes Forbøn. »Det er utænkeligt, at de salige Hellige kun bede for sig selv alene; et Liv uden Bøn for andre er et Egenkærlighedens Liv; derfor er de Kristnes Bøn Fader *vor*. Den Anskuelse, at de i Himlen dvælende Hellige ogsaa bede for deres stridende og lidende Brødre, er ikke alene Kirkens fra de ældste Tider nedarvede almindelige Tro, men har ogsaa sin Rod i den Kendsgerning, at vi — levende eller døde — alle ere Lemmer paa det ene Legem, Kirken, hvis Hoved er Kristus, og hvis levendegørende Aand er Guds egen hellig Aand« (S. St. S. 32).

6. »Bønnen for bestemte afdøde er ogsaa en Kærlighedspligt, som de Kristne alle Dage have øvet; men det ligger i Sagens Natur, at Bøn ved Herrens Alter for en vis Afdød af Menigheden kun kan fortsættes en begrænset kort Tid« (S. St. S. 42. f.). Ved den sidste Sætning er Forf. i Modstrid med sig selv; thi lige i Forvejen skriver han: »Vi maa tilføje, at den Mulighed ogsaa kan tænkes, ja er i høj Grad sandsynlig, at der findes mange Sjæle i Hades, hvis aandelige Revselse udkræver, at de forblive der helt til den yderste Dag, og som altsaa først ved den almindelige Op-

standelse fries ud derfra« (S. 42). Dersom vore Bønner kunne være de lidende Sjæle til Gavn, og det er dog vist Forf.'s Mening, hvorfor skulde vi da ikke vedblive at bede ogsaa for bestemte afdøde, da vi ikke vide noget om, hvor længe deres Straffe ellers vare? Forf. gør sig her skyldig i samme Fejl som Luther, som ogsaa mener, at vi skulle bede et Par Gange for de afdøde og saa lade være. Forf. er meget uklar i sine Udviklinger angaaende det hinsides. Snart synes han at nægte den katolske Lære om Himmelen — hvilken han for Resien ikke har noget klart Begreb om — snart at anerkende den. Læren om Skærsilden forkaster han, og konstruerer den siden paa ny, kun med andre Ord. Hans Uklarhed skriver sig fra den taagede Lære om Hades, Dødsriget, som Mellemtilstand mellem Døden og Opstandelsen, som han vistnok ikke fremsætter med samme Ensidighed, som Skat Rørdam i »Evig Frelse og evig Fortabelse«, men som han dog ikke kan gøre sig fri for, da han staar paa sine egne Spekulationers gyngende Grund i Stedet for paa Kirkelærens urokkelige Klippebold.

7. Præsternes Celibat. »Hvad for en Hemsko maatte ikke Familien have været for ham (den h. Paulus), denne Ninirod i Guds Rige, som i en halv Snes Aar har omvendt den halve Verden til Kristendommen! Er dette ikke den tydeligste Kommentar til Herrens Ord Matth. 19,12?«

Germanicus, Der Socialismus und die Frau. Se Historisch-politische Blätter Bd. 127 S. 417.

8. Catholicismens og Protestantismens Indflydelse paa Folket. I Anledning af Valgene i Tyskland i 1900 skrev »*Deutsche evang. Kirchenztg.*«: »I Tyskland har den katolske Kirke holdt sine Arbejdermasser i det hele fri for det røde Flag og vundet dem for sin Socialpolitik. Det er i højeste Grad værd at lægge Mærke til, at de katolske Arbejderforeninger i Berlin ere stegne til 17000 Medlemmer, medens de evangeliske i to Aar med største Besvær have samlet 1500 Mand. (Læseren bedes lægge Mærke til, at Katholikerne i Berlin leve spredte over den vældige By og kun

danne et forsvindende Mindretal; hvis de kunde leve samlede, vilde det nævnte Medlemsantal vist være mange Gange større.) Aarsagerne til denne Fremtoning er vist uden Tvivl Roms større Indflydelse paa Folket og den tyske Katholicismes sociale Arbejde blandt Folket. Katholicismen har paa samme Tid, da Arbejdernes store Masse blev løsrevet fra os, samlet hele det katholske Folk om sig.« Se Linzer Quartalschrift. 1900. S. 723

Samme Tanke udvikledes af Pastor *Koltzsch* fra Dresden paa det »evangeliske Forbunds« Forsamling i Zittau. »Vi kunne der (hos Katholikerne) lære, hvad der mangler os. Vi trænge til noget af den katholske Kirkes praktiske Blik. Den katholske Kirke tager med Alvor fat paa det sociale Spørgsmaal, som ingen mere kan snige sig udenom, og den forstaar at vække baade Præstens og Lægfolks Interesse for det. De katholske Arbejderforeninger i Tyskland ere blevne en Magt, hvoraf vi maa lære noget. Hos de højere stillede blandt os hersker der megen Lunkenhed. Vi staa i mange Stykker langt tilbage for den katholske Kirke. Vi have kun lidt at sætte ved Siden af de katholske Arbejderforeningers Udbredelse. Vi trænge til noget af den katholske Kirkes Popularitet, vi trænge til Folket. Gid Gud maa skænke os Folkekærlighed. Ogsaa den katholske Kirkes Fællesaand mangle vi« (S. St. S. 982. f.). sr.

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—o—

(Fortsat.)

»Man har ogsaa fortalt mig om Constantins Sejr over Rufus, og at han allerede er naaet til Umbrien. Erkender du ikke, at han er Værktøjet i en højere Haand, for at Maxentius kan blive straffet for sin Ugudelighed?«

Uden at svare paa dette Spørgsmaal, saa Symmachus med en bitter Haanlatter paa Lactantius; derefter pegede han paa Laokoonsgruppen og sagde:

»Se engang paa det Billede der, betragt det nøje! Kan du se, hvorledes Laokoon bliver sønderflænget af de to Slinger og stønner i tavs Smerte op imod Himlen? Ser du ogsaa, hvorledes begge hans Sønner, der ogsaa er omklamrede af Uhyret, bønfyldende strækker Hænderne op imod deres Fader, som ikke er i Stand til at hjælpe dem? Se, det er et nøjagtigt Billede paa Rom — Rom, som med hele sin Befolkning bliver sønderflænget og trykket til døde af Maxentius og Constantin. Der er rigtignok den Forskel, at begge Slingerne er enige om at anfælde deres Offer, hvorimod disse to kappes om at sønderrive Byttet i fælles Blodbegærlighed.«

»Nej, nej,« udbrød Lactantius med Varme, »du kan ikke sammenligne Constantin med en Slange, og heller ikke stille ham i Linie med den elendige Maxentius.«

»Du kender ham ikke, gode Gamle,« svarede Symmachus spotsk. »Du tror, han ligner sin Fader, Constantin Chlorus, og glemmer rent, at hans Moder, Helena, var en dacisk Opvartningspige og tillige en Kristen.«

Lactantius undertrykte det Svar, som laa ham paa Læberne. Men Senatoren vedblev, lidenskabelig ophidset og med en Stemme, der dirrede af Smerte og Harme:

»Har du ogsaa hørt, at Constantin har sat Kristengudens forbandede Navn paa sit Hærbanner? Oh, Rom! Hverken Gallierne eller Karthagenienserne har nogensinde tilføjet dig en saadan Skændsel, som denne Imperator i Spidsen for romerske Legioner! Hør, Lactantius, hvis du, ligesom den gamle Homer, endnu har bevaret Digtkunstens Kilde frisk i dit Hjerte, saa oplad nu din Røst til Forsvar for de uødelige Guder imod hin korsfæstede Jøde, som Constantin vil sætte paa Jupiters Trone!«

Et smerteligt Træk fløj over den gamles Ansigt. Fra først af havde han været en ivrig Tilbeder af Guderne og

havde baade som Digter og Taler bekæmpet Kristendommen, hvorved han vandt Diokletians Yndest. Men pludselig var han bleven grebet af Naaden og havde omvendt sig til Kristus, og siden den Tid utrættelig forsvaret sin ny Tro og bekæmpet Hedenskabet baade i Poesi og Prosa, ja endogsaa i videnskabelige Afhandlinger, for paa den Maade at gøre den tidligere givne Forargelse god igen. Det var derfor en stor Sorg for ham at høre, at de af hans Digte, der forherligede Afgudsdyrkelsen endnu ikke vare glemte, hvorimod hans senere Forsvarsskrifter for Kristendommen endogsaa var fuldstændig ubekendte for hans tidligere Elever!

Paa denne Opfordring af Symmachus rystede han paa Hovedet og svarede med en bitter Latter:

»Naar Jupiter ikke længer ser sig istand til at udslynge sit Lyn for at forsvare sin Trone, og naar Minervas Spyd og Apollos Bue er i Stykker, hvorledes skulde vel saa en Pen i en gammel Mands Haand kunne redde Roms Guder fra Undergang?«

Just som Symmachus vilde til at svare, traadte en Del fremmede ind i Hallen; de var ledsagede af en Fører, som med høj Stemme begyndte at forklare Laokoonsgruppen for dem. Symmachus blev ærgerlig over denne Forstyrrelse og da han tillige følte sig fornærmet over Lactantiuses Ytringer, skyndte han sig at sige Farvel til sin gamle Lærer og gik hurtigt bort.

Den ædle Sophronias tragiske Endeligt havde gjort et dybt Indtryk rundt omkring i Hovedstadens forskellige Kredse. Nogle følte sig beskæmmet, idet de blev ruskede op af deres moralske Slappelsestilstand, men det blev tillige haandgribeligt for alle, i hvilken Fornedrelse Tyrannen havde sænket baade Adelen og Folket. Kancellipræfekten, Heraclius, som havde sine Spioner ude alle vegne, meddelte Kejseren efter *prandium*, at der i den Anledning herskede en stor Gæring i Staden.

Heraclius havde tidligere været en Kristen, men efter sit Frafald var han, som alle Apostater, bleven en forbitret

Fjende af sine tidligere Trosfæller. Han havde usædvanlig hurtigt svunget sig op, fra at være Professor i græsk Veltalenhed, til sin nuværende Stilling. For kun et Par Aar siden havde han levet i Landflygtighed paa det øde Sardinien; Aradius Rufinus havde dømt ham til denne Straf, fordi han havde krænket Husfreden ved at trænge ind i en Senators Palads og forstyrre et Møde — det var Kristne, som var forsamlede til fælles Gudstjeneste — med Vaabenmagt og Blodsudgydelse. Hans Hustru, Sabina, som var af gammel patricisk Herkomst, og hvis Haand han havde vundet ved at affalde fra sin Tro, havde ved sine Bønner faaet kaldt ham tilbage, og saa havde han, ved en Lovtale over Maxentius, paa Aarsdagen for dennes Tronbestigelse, sat sig fast i hans Bevaagenhed. Det kejserlige Kancelli trængte paa Grund af Hensynet til Orienten, i høj Grad til en sprogkyndig Embedsmand, der især var bevandret i Græsk, og, da den forhenværende Professor i enhver Henseende opfyldte disse Betingelser, lykkedes det ham at vinde Tyrannens Fortrolighed, saa han hjalp denne i Tilfredsstillelsen af sine Lidenskaber og paa samme Tid forstod at drage Nytte deraf for sig selv.

Maxentius hørte med største Ligegyldighed paa Geheimesekretærens Beretning om Stemningen i Byen og det stærke Indtryk, som Sophronias Død havde gjort paa Befolkningen.

»Naa, ja,« sagde han med en Haanlatter og skyllede et stort Glas *calda*, eller Toddy, ned i sig, »man skal ganske vist tage Hensyn til den offentlige Mening. Skriv derfor straks en Arrestordre mod Bypræfekten, Rufinus, og lad ham blive anklaget for — — — ja for, som Rufus meddelte mig, at have undladt at sørge for Stadens tilstrækkelige Proviantering.«

Da Kejseren udtalte disse Ord, straaledede Grækerens Øjne af ondskabsfuld Skadefryd. Der var intet Menneske paa hele den vide Jord, som han hadede mere end Rufinus. Han havde allerede længe gaaet og luret paa en Lej-

lighed til at hævne sig, men hidtil havde han ikke kunnet komme denne Embedsmand til Livs paa Grund af hans høje Stilling. Nu var Timen kommen, og Heraclius var saa meget gladere derover, som Rufinus for kort Tid siden havde tilbagevist den græske Parvenus Anmasselse med temmelig skarpe Ord og, med en romersk Senators hele Stolt-hed, ladet ham føle sin dybeste Foragt.

Heraclius havde ondt ved at skjule sin Glæde.

»Er det muligt?« spurgte han tilsyneladende forskrækket over Kejserens Ord, »du vil lade Senator Aradius Rufinus, Præfekten i Rom, arrestere og?«

»Ja, og jeg har ogsaa isinde at dømme ham til Døden,« fortsatte Maxentius koldblodigt. »Hvad vil en Præfekt sige!? saadant et fint Senatorhoved sidder ikke fastere paa Halsen end et almindeligt Plebejerhoved.«

»Jeg vil dog alligevel raade dig, hvis din Guddommelighed vil lægge Haand paa Bypræfekten, at vente, indtil de Legioner, som er paa Vejen Syd fra, er komne hertil,« bemærkede den forslagne Græker.

»Hvad mener du med Legionerne?« spurgte Maxentius med rynkede Øjenbryn.

»Din Guddommelighed har allerede alt for længe næret denne Slange ved din Barm. Du er den eneste, der ikke har lagt Mærke til, hvorledes Rufinus paa alle Maader har søgt at vinde det romerske Folks Gunst. Hver Gang jeg tænker paa den uhyre Magt, der er lagt i denne ærgerrige Mands Haand, løber det mig koldt nedad Ryggen. Men nu, da Constantin har rejst sig imod dig, er han dobbelt farlig, og hvis han, som din Guddommelighed siger, ikke har truffet de nødvendige Foranstaltninger til Roms Provi-antering, saa«

»Den nedrige Forræder!« skreg Maxentius, »han var jo ogsaa en Gang Constantins Vaabenfælle.«

»Ja saa er der aldeles ingen Tvivl om, at du,« vedblev den hævnerrige Græker, »vil kunne finde kompromit-

terende Skrifter skjulte i hans Hjem: for Eksempel en hemmelig Korrespondance, hvoraf man«

»Jeg siger dig det engang endnu!« brølede Maxentius rasende, du skal straks udstede Arrestordre imod ham og sørge for, at Dominerne gør deres Pligt!«

»Der består temmelig sikkert en hemmelig Sammenmensværgelse,« vedblev Heraclius, tilsyneladende uden at agte paa Kejserens Befaling, »og der maa og skal kunne findes Beviser derfor. Hans Kone, Sophronia, var indviklet deri, og har nu taget Livet af sig, for ikke at blive nødt til at vidne imod sin Mand — saaledes skal i alt Fald Romerne faa denne Historie at læse i Morgen i *acta diurna*. Det kunde vel ogsaa hænde, at flere andre Personer var indviklede i denne Korrespondance og kunde blive dømt, saa tilfalder deres Formue jo Fiscus.«

Maxentius maatte tænke sig lidt om, før han rigtig kunde begribe Heraclius djævelske Plan; men saa gav han sig et Slag med Haanden paa Laaret og udbrød i højeste Grad tilfreds:

»Ved Herkuleses Kølle! Jeg vilde ikke kunne finde saa god en Jagthund i hele det romerske Rige, som dig! Planen er udmærket, ganske fortrinlig! Gør, hvad du vil, med Rufinus: Du kan jo faa ham landsforvist til Bjergværkerne, giv ham Tvangsarbejde eller lad ham henrette; i alle Tilfælde vil jeg straks konfiskere hans Formue. Ved du,« vedblev Maxentius, »at denne Sophronia var en Kristen og af den Grund vægrede sig ved at gøre mig til Villie! Sæt ogsaa det i Bladet, at hun var en Kristen: dermed stoppes Munden paa Folk, hvad denne Kvinde angaar; og jeg har Krammet paa hele Slænget ved den Proces, der hænger over deres Hoveder. Konfiskationen kommer mig ogsaa meget belejligt, da jeg maa have Basilikaen bygget færdig til Festen i Anledning af den forestaaende Aarsdag for min Tronbestigelse. — Spørger maaske denne romerske Rotterede,« vedblev han med en foragtelig Haanlatter, »om,

hvorfra Kornet kommer, naar den bare kan faa Skrutten rigtig fuld.«
(Fortsættes.)

Salmen Nr. 106. *)

—o—

Alt $\frac{3}{4}$ Kristenfolk, stem i en Sang,
thi Glæde blev dig givet!
Det Kors, hvorpaa din Frelser hang,
blev Rod til Sjælelivet;
det tyktes idel Undergang,
var dog et Kildevæld, der sprang
med Naadens rige Strømme.

Den sande Paaske mindes vi,
en Gennemgang med Rette:
Ægyptens Trældom er forbi,
og Livets Kaar blev lette;
thi Paaskemorgen gyldenrød
bær Pinsedagen i sit Skød
alt for Guds Børneskare.

Maria gik til Graven ud —
hun elsked ham saa trolig —,
da straaled Livets Englebud
i Dødens mørke Bolig.
Men Støvets Øje kom til kort:
»Har du mon bragt min Herre bort?«
utrøstelig hun klaged.

*) En stor Del af vore Salmer fattes unægtelig meget i at være mønsterværdige i Formen, og det vilde derfor være glædeligt, om de efterhaanden blev omarbejdede, saa baade Tanke og Metrik fik, hvad der tilkom dem. Dette Forsøg med den i og for sig smukke Salme 106 er kun ment som et Fingerpeg.

Og Svaret lød: »Hvi søger du
den levende blandt døde?
Han er opstanden! Kom ihu,
hvor lyst hans Løfter løde.«
Han vristed Døden Sceptret fra,
og Helveds Lænker sprængtes, da
han rejste sig i Vælde.

Og Længslens Lænker sprængte han
for dem, deri var bundne;
der dæmred Dag i Dødens Land,
og Savnets Aar var rundne.
og Sandheds Drot stod frem i Pragt,
og Løgneren blev i Lænker lagt,
der lyste Dag om Lande.

O Herre Christe, Sandheds Sol,
af Gravens Gru opstanden,
som troner nu paa Kongestol,
al Ærens Drot med Sanden,
lad naadig gry engang den Dag,
at hisset vi i Englelag
maa sjunge Alleluja.

J. F.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Frankrig. I Frankrig fortsætter den vantro Frimurer-Regering sine Forfølgelser mod Kirken og Kristendommen. Man har nu meddelt Kongregationerne officielt, at deres Ansøgninger om Anerkendelse ere blevne afslaaede. Ordenerne, som beskæftige sig med at prædike, skulle opløse sig inden 14 Dage. De undervisende Kongregationer faa en længere Frist, nemlig til Slutningen af Skoleaaret i Midten af Juli.

Mod Kartheuserne i »la grande Chartreuse« har man allerede begyndt at tage Forholdsregler i Henseende til Udvisningen og Regeringen har indsat en Befuldmægtiget, som skal varetage Likvidationen af Kartheusernes Ejendele. Det synes, som om Regeringen agter at benytte Kongregationernes Formue til paa disses Bekostning at fortsætte de velgørende Institutioner, som de maa forlade. En Del af de fordrevne Kongregationer ville vende sig til Belgien. Dette har bragt Socialdemokraterne og de Radikale i Belgien i stor Ophidselse. I det belgiske Deputeretkammer gjorde disse »Friedshelte« en mægtig Larm paa Grund af den truende »Fare«. Regeringen affærdigede imidlertid disse Hyklere paa en meget god Maade. — Overfor 23 Sognepræster, der meddelte Katekismusundervisningen i det bretonske Sprog, har Combes anordnet Standsning af Gagerne. Biskoppen af Quimper har offentliggjort en Protest herimod; men om den bekymrer en Mand som Combes sig naturligvis ikke. — I disse Dage har han ogsaa sendt Biskopperne en Skrivelse, hvori han meddeler dem, at Gejstlige, som tilhøre en Orden eller Kongregation, ikke mere tør prædike i Kirkerne.

Holland. I Stedet for Dr. Schaepman, den katholske Kammerfraktions for nylig afdøde Fører, er *Dr. Aalberse* bleven valgt i den Afdødes Valgkreds Almelo. Hr. Aalberse opnaaede omtrent lige saa mange Stemmer som hans Forgænger og blev ligesom denne understøttet af det protestantiske antirevolutionære Parti. Den valgte, en ung Leidener Jurist, hørte til Schaepmans mest fremragende Disciple og vil sikkert virke i hans Aand; han er navnlig virksom paa det social-politiske Omraade; han udgiver Bladet »Katholiek sociaal Wekeblad«, som ganske bevæger sig i det tyske Centrums Socialpolitiks Retning. Ogsaa blandt Anderledes-troende nyder Dr. Aalberse, der som Schaepman er fri for al Sneverhjærtethed, stor Anseelse; han er bl. a. ogsaa Medlem af Raadet for sociale Anliggender i Leiden, — den første

Katholik, som efter Reformationen har beklædt et saadant Embede.

❧ Fra Vejbyrnet ❧

En Bibel for 12,000 Kroner. Det berømte Thomas Gibson-Carmichael-Bibliothek i London blev for nylig solgt paa en Auktion hos Sotheby. Ved denne Lejlighed blev der betalt 12,000 Kroner for en godt vedligeholdt Manuskriptbibel fra det 13. Aarhundrede, sandsynligvis en gammel Munks Livsgerning. Enhver Bog i denne Bibel begynder med et herligt malet Miniaturbillede, som fremstiller en Episode i et af de følgende Kapitler. Et tykt Lag ægte Bladguld tjener som Baggrund for Figurerne, som ere overordentlig fint udførte.

S.J.G. Forslag, som ønskes behandlede paa Gildets fore-
staaende Generalmøde, bedes snarest mulig indsendte
til Formanden.

Unio. Den halvjaarlige **Generalforsamling** afholdes i For-
en:ngslokalerne i City Tirsdag d. 21, April Kl. 9.

Læge E. d'Auchamp

har nedsat sig som praktiserende Læge **Falkonerallé 36, F.** (Hj.
af Hostrupsvej). Konsultation daglig 12—2; (Onsdag 5—6);
særlig Kvindesygdomme og Fødselshjælp. Telefon 9291.

Paraplyer, Parasoller og Stokke

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

En yngre Pige, flink til Husgerning, kan faa Plads til 1ste
Maj. Billet, mrk. **S. H. M.**, bedes sendt til Hoffmann, Købma-
ergade 48.

Jomfru-Plads.

En velanbefalet, omgængelig Pige, der er flink til Madlavning
og har Lyst til Haandarbejde, kan faa Plads strax eller til den
1. Maj. Billet, mrk. **H. Y.**, bedes sendt til Hoffmann, Købma-
ergade 48.

En pæn, ung Pige ønsker en god Plads som Ene pige hos en mindre Familie til Maj eller Juni. Anbefales af Pastor Neuvel.

En dannet ung Pige, 25 Aar, som taler godt Tysk, ønsker Plads ved indvendig Gerning og større Børn, eller hos en enlig Dame.
Turesensgade 5², t. v.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 19. April. Hvide Søndag. Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne i St. Ansgars Kirke forny Daabspagten og modtage deres første hellige Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og Kl. 11 stille h. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum. — 20. M. Leo, Pave og Kirkelærer. — 21. Ti. Anselmus, Biskop og Kirkelærer. — 22. O. Soteris og Cajus, Martyrer. — 23. To. Georg, Martyr. — 24. F. Fidelis af Sigmaringen, Martyr. — 25. L. Markus, Evangelist. Bededag. (I St. Ansgars Kirke Kl. 8¹/₄ højtidelig Messe med **Bønprocession**, under hvilken Litaniet til alle Helgener synges).

Søndag den 26. April. 2. Søndag e. Paaske. I St. Ansgars Kirke Kl. 9 højtidelig Prælatmesse, efter hvilken Firmelsens h. Sakramente meddeles til Børnene i St. Ansgars Sogn. — Kl. 7 og Kl. 11 stille h. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken.

Rosenkranskirken. Søndag den 19. April (Hvide Søndag) modtage Børnene i Rosenkranskirken Sogn deres første h. Kommunion under den højtidelige Messe, som begynder Kl. 9. — Kl. 7 stille Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum.

St. Anna Kirke. Søndag den 19. April (Hvide Søndag) Kl. 9 højtidelig Prælatmesse, efter hvilken Firmelsens h. Sakramente meddeles til Børnene i St. Anna Sogn. — Kl. 7 stille Messe; Kl. 3 Efterm. Festandagt med Prædiken.

St. Knuds Kapel (Vestervoldgade 115). Hver Søn- og Festdag Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Kl. 3 Efterm. Andagt med Katekese.

Mariakongregationen for Ynglinge holder sit første Møde efter Paaske Mandag den 20. April Kl. 8¹/₄. Ynglinge, som i Aar skulle modtage Firmelsens h. Sakramente, opfordres til at indmelde sig i Kongregationen.

Som passende Gaver til Førstkommunikanter og Firmanter anbefales: **Fuldständig Bønnebog** (2 Kr. heftet); **Salmebog** (1 Kr. heftet); Rippel: **Kirkens Skønhed**, en Fremstilling af Kirkeaaet og dets Ceremonier (2 Kr. 25 Øre heftet); P. Eymard: **Den h. Eucharisti** (heftet 1 Kr. 50 Øre); Thomas a Kempis: **Kristi Efterfølgelse** (heftet 1 Kr. 50 Øre). Samtlige Bøger og anden katholsk Litteratur faas hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, København. — Opmærksomheden henledes særlig paa de smukt indbundne Bønne- og Salmebøger.

Elisabethforeningens Basar. Lodtrækningen fandt Sted Mandag Efterm. i Overværelse af Foreningens Formand og Bestyrelse samt flere andre Tilstedeværende. **Dukken** blev vundet paa Nr. 75; **Tæppet** paa Nr. 88; **Lampen** paa Nr. 30 og **Vandstellet** paa Nr. 200.

Bestyrelsen udtaler herved sin hjærteligste Tak til Alle, som ved Indsendelsen af Gaver og ved Besøg paa Basaren have bidraget til, at denne har opnaaet et glædeligt Resultat, idet den indbragte over 1370 Kr., som tilligemed Medlemsbidragene vil sætte Foreningen i Stand til at fortsætte sin Virksomhed til Gavn for de Forældreløse.

Bestyrelsen for Elisabethforeningen.

✠ At vor kære Medbroder, Frater **Aloysius Kohlhof**, efter et kort Sygeleje og vel forberedt ved Modtagelsen af de hh. Sakramenter, er afgaaet ved Døden paa St. Andreas Kollegiet Onsdag d. 15. April, i en Alder af henved 25 Aar, bekendtgøres herved. — Hans Sjæl anbefales til de Troendes Forbøn. R. I. P.

Ordrup, den 16. April 1903.

Jos. Droste, Rektor.

Begravelsen finder Sted paa katolsk Assistent's Kirkegaard Lørdag den 18. April Kl. c. 11¹/₂.

☛ Hos Redaktionen og Kirkebetjent P. Stein faas for 25 Øre: „Det kirkelige Ceremoniøl ved Biskoppens Modtagelse, samt Bønner ved Meddelelsen af Firmelsens h. Sakramente.“

Nordisk Ugeblad

sender

højærv. Pastor Fr. Pohl i Svendborg

sin Lykønskning til Præstjubilæet

Tirsdag den 21. April.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Pelitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 17.

Søndagen den 26. April.

1903.

Indhold: Søster Serena. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet: København. Frankrig. -- Bekendtgørelser.

Søster Serena.

Af Fritz Røuther.

(Fra Tysk ved J—n. J—n.)

—o—

Den lille Landsby *Saint Médard* ligger ved Foden af de franske Pyrenæer, borte fra Jernbanen, fjernt fra enhver større Stad, ubekendt for fremmede og uberørt af alle de politiske og religiøse Spørgsmaal, som i de sidste Aar har sat Frankrig i saa stærk Bevægelse.

Beboerne af *Saint Médard* ere lykkelige og tilfredse. Nu og da hjem søges Landsbyen ganske vist af en tung Sorg, naar Ungdommen i Aarevis, eller maaske for stedse, lystigt syngende, men med tungt Hjerte, maa drage ud til Militærtjenesten, ud i den vide Verden, som for dem begynder hinsides Landsbyens med Kastanietræer bevoksede Høje. Af og til kommer en af dem ganske vist tilbage, naar han har Orlov; men han har forandret sig i den Grad, at selv hans

Forældre kun betragte ham med en Følelse af Forundring og Skræk paa en Gang og gysende korse sig, naar han fortæller om Forholdene derude i Verden, der synes dem saa slemme og gudsforgaaende. Hos dem selv forandres intet; de bevarer deres gamle Sædvaner, Traditionerne, som ere blevne dem kære, og blive roligt ved at ernære deres Børn med Kastaniebrød, endskønt de kende Følgerne heraf — i enhver af disse børnerige Familier dør i det mindste Halvdelen af alle Børnene for at finde en bedre Lod hos de uskyldige Engle i Himlen.

Landsbyens Stolthed er »Bebudelsens Kloster«. Det staar halvt paa Højen, der rager op over Landsbyen, midt i en Skov af Kastanietrær, og er et vidtløftigt Bygningskompleks, graanet af Alder, med en tilstødende Kirke og en vidunderlig Korsgang, som maatte hidkalde Kunstkere fra fjern og nær, dersom dens Tilværelse var mere bekendt.

Den franske Revolution havde fejlet Klosters hævdevundne Rettigheder og Indkomster bort med saa meget andet. I de sidste Aar levede kun omtrent 20 Søstre der, og Klosteret havde ikke engang Raad til at holde en særlig Kapellan, men blev betjent af Landsbyens Sognepræst og hans Kapellan. De troende gik gerne til Gudstjenesten i den rummelige Klosterkirke, og Nonnerne nøjedes med den vestlige Empore, hvor de bag et kunstfærdigt forarbejdet Gitter, hvis fine Blad- og Rankeværk endnu paa mange Steder var belagt med Guld, overværede Gudstjenesten.

Bag dette Gitter befandt Nonnerne sig i deres crême-farvede Dragter og ledede de andægtiges Sang. Blandt dem var en Stemme af saa overordentlig Styrke og af saa forunderlig Klangfylde, at den lød gennem Kirken højere end alle andre. Søster Serena kunde synge — hun havde den hellige Cæcilias Stemme — men andet kunde hun ikke. Hun var ellers ikke meget begavet, var ikke dygtig — i Aarevis havde man anstrengt sig for at lære hende Orgelspil, hendes langsomme Fingre kom til kort; ethvert finere Haandarbejde mislykkedes i hendes Hænder. Som tiaarig

Pige var hun bleven bragt til Klosteret. Barnet var dengang sky og ængsteligt; hun havde altid haft noget drømmende over sig; Skyggen af en frygtelig Skræk, noget rædselsfuldt, som hun engang havde set eller hørt, maatte have foraarsaget denne Sjælstilstand.

Men hun kunde synge: allerede længe, før hun kunde forstaa Ordene i de herlige, gamle, latinske Hymner, havde hun sunget. Ord, hun engang havde lært, glemte hun aldrig; med foldede Hænder sad hun med opløftet Ansigt, hendes Øjne skuede uden at se, i det fjerne, og Klangen af hendes Stemme lød fyldigere og fyldigere gennem Bygningens Rum, steg i Triller højere og højere og endte med en Tone saa fyldig og sød og himmelsk, at den endnu længe efter syntes at bæve gennem Luften som ophøjet Musik. Og paa Grund af denne vidunderlige Sangens Gave blev Serena elsket af alle Søstrene og behandlet med mild, kærlighedsfuld Æmhed, næsten Ærefrygt. Priorinden sagde selv om hende: »Den Gang en Skygge gik hen over det fattige, forladte Barns Sjæl, synes den hellige Cæcilia at have taget hende under sin ganske særlige Varetægt og givet hendes Øjne dette drømmende Blik og hendes Stemme denne Tone.«

Aar gik. Det 19. Aarhundredes Bølger skyllede hen over Frankrig og deres Vande styrtede ind i de fjerneste Dale, og en Dag slog Lynet ned i Klosteret »Maria Bebudelse« ved Saint Médard.

Priorinden blev kaldt for Distriktets Præfekt og kom der til at staa over for Laudsbyens Maire og en Officer, som hun endnu aldrig havde set. Hun var en Dame med en skarp Forstand og gennemtrængende Menneskekundskab; hun kendte Verdens Veje og Midler bedre, end man skulde have ventet af en Dame i hendes Stand. Denne Krise havde hun allerede længe forudset; men Slaget traf hende ikke mindre haardt, da det faldt.

Præfekten forkyndte hende, at Klosteret paa Regeringens Befaling skulde lukkes i Løbet af en Uge, at Søstrene

paa Regeringens Befaling skulde spredes og vende tilbage til deres paarørende eller forlade Frankrig; endvidere begyndte han at erklære, at Ordenen i Kraft af Loven var opløst i hele Frankrig, at altsaa enhver Søster var fri.

Men Priorinden afbrød ham med en Haandbevægelse, saa fuld af Værdighed, at han undsaa sig for at gaa videre i sin Udvikling for ikke yderligere at krænke en detroniseret Dronning.

Han bukkede og foldede langsomt det Aktstykke sammen, som han havde læst op af.

»Madame vil uden Tvivl forstaa mig, uden at jeg behøver at tilføje videre Forklaringer, sagde han. »I Betragtning af Søstrenes Hjælpeløshed, naar de sendes tilbage til Verden, har Regeringen besluttet at udsætte til Deres underordnede — —« Præfekten rømmede sig — — »en Pension paa 1 Frank daglig for hver Nonne for Resten af hendes Dage.«

»Holdt!« sagde Priorinden. »Jeg ved tilstrækkeligt; 1 Frank om Dagen; og vore Indtægter — — Indtægterne af vort Kloster, som vi i Aarhundreder have modtaget som Herrens Forvaltere og Tjenere for hans Fattige?«

»De tilfaldt Staten,« svarede Præfekten bukkende.

Priorinden blev staaende et Øjeblik ubevægelig; ingen vovede at forstyrre hende. Med stolt opløftet Hoved stod hun foran de tre Mænd, skjulende sine Hænder i sin hvide Klædnings brede Ærmer, hendes Ansigt var fuldt af intensiv Kraft og Værdighed, der uvilkaarligt indgød dem Agtelse. Da hun igen tog til Orde, talte hun med fuldkommen Ro: »Hvor lang Frist giver Regeringen os?«

»Endnu en Uge; men jeg har, Madame, endnu en Bøn til Dem. Min Ven her er Oberst ved Regimentet, som skal forlægges til St. Médard.«

Priorinden gjorde en let Bøjning mod Officeren, der paa denne Maade blev forestillet for hende.

Præfekten rømmede sig igen — det faldt ham tungt at Jade Slag paa Slag suse ned over denne hjælpeløse, vær-

dige Kvinde. »Klosteret er i denne Egn den eneste Bygning, som vilde være stor nok og egnet til Kaserne. Derfor, Madame, —«

Priorinden syntes at kæmpe for at faa Vejret. Hun strakte Haanden ud for at holde sig fast ved Bordet.

»Og er denne Vanhelligelse absolut uundgaaelig?« spurgte hun.

»Absolut,« svarede Præfekten rask. Og det er den Bøn ogsaa, som jeg maa rette til Dem. Denne Herre her, Oberst Chateaublon, skal i Morgen vende tilbage til Paris for at træffe de nødvendige Forberedelser til Overførelsen af sine Tropper til St. Médard, og derfor beder han om Tilladelse til endnu i Aften at besigtige hele Klosteret, for personlig at overbevise sig om, hvilke Lokalteter det indeholder.«

Oberst Chateaublon, en rolig Mand af et militært Udseende og med en stor Knebelsbart, begyndte at udfolde sine Papirer og at forelægge hende dem.

»Det kommer overraskende, mine Herrer,« sagde Priorinden og gjorde sig Umage for at synes rolig. »Men jeg maa adlyde. Hør,« sagde hun pludselig mere livligt, »naar jeg ikke var overbevist om det fuldstændig unyttige i enhver Modstand, saa skulde De ikke turde betræde vort hellige Sted undtagen over mit Lig. Til sidste Aandedrag vilde jeg modsætte mig Vanhelligelsen af vort Kloster.«

»De er for klog til at ville trodse Regeringens Befaling, Madame,« bemærkede Præfekten.

»Ogsaa jeg har en Bøn,« sagde Priorinden. De andre bukkede.

»Jeg ønsker at bede Dem om at bivaane vor Gudstjeneste i Aften; dog under den Forudsætning, at mine Søstre i den Tid, De undersøger Klosteret, kunne forblive i Emporen, indtil de i Ro atter kunne vende tilbage til deres Celler.«

»Tro mig, Madame,« bemærkede Chateaublon, »det vilde maaske være raadeligt allerede nu at vænne dem lidt

efter lidt til Friheden, førend Burets Døre aabne sig for dem for stedse.«

»Som Hr. Obersten kommanderer sit Regiment, saaledes plejer jeg at lede mit Samfund her,« svarede Moderen.

Præfekten og Obersten talte nogle Øjeblikke med Landsbyens Maire; det var dem fremfor alt magtpaaliggende at vække saa lidt Opsigt som muligt — Landsbyens Beboere elskede Søstrene. Oberst Chateaublon traadte derfor frem.

»Alt, Madame, skal ske efter Deres Ønsker. Jeg og min Løjtnant skal indfinde os ved Gudstjenesten, og naar den er forbi, skal vi følge Dem.«

Moder Priorinden trak sig tilbage; men først, da hun igen var inden for Klosterets Mure, hengav hun sig til sin Smerte. Soldater! Soldater i Besiddelse af hendes hellige Hus, for at larme og støje i de indviede Celler, for at drikke og svælge i Refektoriet, for at vrøvle og le i de stille Kors-gange! Fuld af Fortvivlelse, saa hun sig omkring. Hun behøvede alt sit Mod, for at kunne meddele denne Efterretning, som bragte Søstrene Forfærdelse og Sorg. Hvad skulde der blive af dem? Hvorhen skulde de gaa? Nogle af dem havde endnu et Hjem der ude i den for dem fremmede Verden; andre var gamle og vidste ikke, hvorhen de skulde vende sig; hvert enkelt Tilfælde maatte altsaa tages særlig under Overvejelse og Spørgsmaalet løses.

Med skælvende Haand søgte Priorinden de foreskrevne Hymner frem til Aftengudstjenesten, en ubestemt Idé om at røre Officerernes Hjerter havde bemægtiget sig hendes Sind. Hun havde meddelt Søstrene denne Tanke, og alle vilde gøre sig Umage for at synge saa godt som muligt. Priorinden lagde Bogen i Søster Serenas Haand og saa paa hende; hendes Ansigt var roligt som ellers. —

Aftentimen kom. Den lille Kirke var som sædvanlig fuld af troende, og paa de forreste Pladser, Ærespladserne, sad Præfekten, Mairen og Oberst Chateaublon med sin unge Løjtnant i deres straalende Uniformer.

Gudstjenesten begyndte; fra Galleriet bag dem klang

Hymnens første Toner. De to Officerer saa forbavsedes paa hinanden. Serena sang:

»*Pange lingua gloriosi*«

og hendes Stemme lød blidt og mildt gennem det hellige Rum; sidste Del af hvert Vers sang alle Søstrene i Kor. Hymnen var til Ende, der opstod en Pavse, og alle knælede. Da begyndte den samme Stemme — en hellig Cæcilia — Aftenhymnen;

»*Te lucis ante terminum.*«

Næppe var den til Ende, saa sang alle Nonnerne i Forening: *Nunc dimittis.*«

De tilstedeværende Herrer rejste sig op med den Tanke, at Gudstjenesten var forbi, da Serenas Stemme endnu en Gang klang gennem det hellige Rum; mægtigt lød de fulde Toner:

»*Gloria Patri, gloria Filio, gloria Spiritui Sancto, Sicut erat in principio et nunc et semper.*« —

Hendes Stemme syntes at vinde i Kraft, og de sidste Ord rullede i saadanne Tonebølger gennem Rummet, som ingen endnu havde hørt —

»*et in saecula saeculorum.*«

Hele Menigheden sang, forunderligt greben og bevæget, med paa det sidste »*Amen*«.

Moder Priorinden rejste sig, tørrede Taarerne af sine Øjne og steg langsomt ned fra Emporen til Klosteret og lukkede Døren til denne Privattrappe bag sig.

Officererne ventede hende allerede, fulde af Begejstring over det, som de havde hørt.

»Hvordan ser hun dog ud, denne Søster med den underfulde Stemme?« spurgte Obersten. »Jeg har aldrig hørt hendes Lige, ikke engang paa Europas første Scener.«

»De vilde næppe finde noget interessant ved hende,« bemærkede Moderen flygtigt og foruroliget over den Opsigt, som hendes stakkels uskyldige Barn havde vakt. Med faste Skridt gik hun foran de fremmede som Fører; men hendes Hjerte blødte — hun skulde vise disse Mænd de smaa, fredelige Celler, førend hun for stedse skulde forlade dem.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Til *Ansgariusforeningens* aarlige Generalmøde, som fandt Sted paa den h. Ansgars Fest, havde 15 Medlemmer indfundet sig. Efter Oplæsning af Beretningen fra forrige Aars Generalforsamling gav Formanden Meddelelse om Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar. Foreningen havde som sædvanlig udgivet »Nordisk Ugeblad for katholske Kristne«, som nu kunde se tilbage paa en 50aarig Virksomhed. Med Bladet havde fulgt første Halv-aar af Dr. Bellesheims »Lille Helgen-Legende«. Tillige havde Foreningen ligesom i de foregaaende Aar bekostet Udgivelsen af en »katholsk Væggekalendar«. Ansgariusforeningen havde saaledes trolig virket med de Midler som stode til dens Raadighed. For at fremme Ugebladets større Udbredelse havde Foreningen anskaffet en Del Udhængsskabe, som vare anbragte paa forskellige Steder og hvori Bladet hver Uge blev opslaaet til Læsning. Tillige havde Bestyrelsen anmodet Redaktionen om, saavidt mulig, at drage Omsorg for, at der ved Begyndelsen af hvert Kvartal blev optaget i Bladet en Annonce om at abonnere paa Ugebladet og at indmelde sig i Ansgariusforeningen. Sammen med Bladet kunde, som bekendt, ogsaa Foreningen fejre 50 Aars Jubilæum, i hvilken Anledning var paatænkt Udgivelsen af et Festskrift, som var under Arbejde.

Efter denne korte Beretning om Foreningens Virksomhed fremlagde Kassereren en Oversigt over det henrundne Aars Regnskab, som enstemmig godkendtes. At Ugebladet i det forløbne Aar udviste et Underskud, havde fornemmelig sin Grund i de mange ugentlige Dobbeltark, som Helgenlegenden havde foraarsaget i Aarets Løb, og i Foreningens Tilskud til »Katholiken, som i Regnskabet ydermere strakte sig over et Tidsrum af $1\frac{1}{2}$ Aar.

Endelig foretoges Valg af Bestyrelse; dets Resultat blev, at de afgaaende Bestyrelses-Medlemmer genvalgtes enstemmig,

saa at Ansgariusforeningens Bestyrelse for Tiden bestaar af følgende Herrer. Formand: Hr. Cand. mag. *H. Kejser*; Næstformand: Hr. Pastor *J. Braun*; Kasserer: Hr. Cand. phil. *Jos. L. M. Hoffmann*; Sekretær: Hr. Assistent *Jul. May*; Assistent: Hr. Assistent *Thorildsen*. De afgaaende Revisorer: Hr. Observator *C. F. Fechüle* og Hr. Forvalter *Fr. Jørgensen*. genvalgtes ligeledes enstemmig.

Ved en Forglemmelse og Misforstaaelse er ovenstaaende Beretnings Optagelse i Ugebladet bleven forsinket; men — sent er jo bedre end aldrig. Vi undlade ikke at anbefale Ansgariusforeningen ret indtrængende til Katholikerne i Danmark og navnlig til at støtte den ved at indtræde som Medlem (mindst 2 Kr. aarlig), ved at abonnere paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet) og endelig ved Gaver. Da Ansgariusforeningens Virksomhed ved Udbredelse af Litteratur udstrækker sig over hele Landet, bør det navnlig ikke overlades alene til Hovedstadens Katholiker at støtte den som Medlemmer, ogsaa Katholikerne i Provinserne bør finde en Glæde og Ære i at være Medlemmer af denne gamle Forening, som bærer den h. Ansgars Navn. Vi gøre ogsaa opmærksom paa, at der til Deltagelsen i Foreningen tillige er knyttet aandelige Fordele, idet det h. Messeoffer hver første Onsdag i Aarets Maaneder frembæres i St. Ansgars Kirke for Foreningens Anliggender og for dens levende og afdøde Medlemmer, ligesom der ogsaa hvert Aar i Alle Sjæles Maaneden opofres en h. Messe for Foreningens Afdøde.

— Det apostoliske Vikariats Sekretær, Hr. Pastor *H. Gamél*, er for Tiden bortrejst og befinder sig i Udlandet, hvorfra han først vender tilbage om en Maanedes Tid. Under hans Fraværelse opholder Hr. Pastor *Bⁿ von Kcttenburg* sig ved St. Ansgars Kirke og fungerer som Vikariatssekretær.

— Det nye katholske Tidsskrift »*Varden*« er nu udkommet i et meget net og tiltalende Udstyr. I Overensstemmelse med den højærværdigste Biskops Opfordring i sidste Nr. af »Kirkelige Bekendtgørelser for Danmarks Apo-

stoliske Vikariat« anbefale .vi Tidsskriftet paa det bedste til Ugebladets Læsere, som kunne bestille det i alle Boglader og Postkontorer eller hos Redaktøren, Hr. Cand. *Oskar Andersen*, Kong Georgs Vej 35, København F. Subskriptionsprisen i Danmark er 4 Kr. aarlig.

— Ifølge ovennævnte »Kirkelige Bekendtgørelser o. s. v.« har den h. Fader, Pave Leo XIII., gennem Kardinal *Gotti*, Præfekt for Propagandakongregationen, af hvem de danske Katholikers Jubilæumsgave i sin Tid er bleven overrakt den h. Fader, sendt følgende Taksigelse til den højærværdigste Biskop:

»Højærværdigste Hr. Biskop! Deres Brev af 23. Februar, som i Anledning af den h. Faders Pavejubilæum tolkede baade Gejstlighedens og de Troendes Glæde og Lykønskning og tillige indeholdt 1000 Francs som Jubilæumsgave og Peterspenge fra det danske Vikariat, har beredt Hs. Hellighed Pave Leo XIII. en saare stor Glæde. Idet Hs. Hellighed med Velvillie modtog dette Vidnesbyrd om sønlig Ærefrygt og Hengivenhed, meddelte Han som et Bevis paa sin Taknemmelighed baade Dem og Deres Gejstlighed og de Troende af ganske Hjerte den Apostoliske Velsignelse. Kundgørende dem dette, beder jeg Gud om, endnu længe at opholde Deres Liv, og forbliver jeg Deres Højærværdigheds hengivne Tjener Fr. N. M. Card. Gotti, Præfekt.«

Frankrig. Gennemførelsen af den franske Kongregationslov vil efter al Sandsynlighed endnu møde mange Vanskeligheder. Kongregationerne ville som bekendt, efter at deres Opløsning er fastslaaet, ikke uden videre fuldbyrde Exekutionen paa sig selv, men yde passiv Modstand mod Kammerets Kendelse. Den »passive« Modstand, som Ordenerne ville yde, kan naturligvis ikke frelse dem. Den kan kun vedligeholde og styrke Ophidselsen i Landet, som Tilfældet var sidste Efteraar. da Ordensanstalterne bleve lukkede i Bretagne. Ordenerne havde ganske vist et eneste Middel, hvorved de kunde berede Regeringen alvorlige Vanskeligheder, naar de nemlig *straks* og *samtidig* alle i lydige Aner-

kendelse af Loven opløste deres samtlige Anstalter. Det vilde virkelig være interessant at se, hvad Regeringen saa vilde gøre med sine undervisningsløse Børn, plejeløse Syge, uforsørgede Vajsenhusbørn, Døvstumme og Blinde, som pludselig faldt den til Besvær og blev en Byrde for den. Men dette vilde jo være et meget ukristeligt Middel, thi Størstedelen af disse Forladte vilde da simpelthen komme til at ligge paa Gaden. Regeringen har da ogsaa klogelig forundt de enkelte Kongregationer en Frist og »*Naadenstid*«, for at den selv kunde faa Tid til at ordne sine Sager.

For øvrigt have de franske Magthavere meget travlt med at fuldende deres Plyndringstog mod Kongregationerne. Efter en længere Forhandling den 1. April i Deputeretkammeret vedtoges Reglerne for Likvidationen af Kongregationernes Formue. Loven bestemmer, at kun den Domstol, som Likvidatoren har udnævnt, skal være kompetent til at afgøre i Henseende til Klager fra eller imod Likvidatoren; man kan levende forestille sig, hvorledes dens Kendelser ville blive. — Den katholske Kirke og dens Ordener i Frankrig berøves saaledes af de herskende Magthavere lidt efter lidt alt, hvad der hidtil endnu var blevet tilbage af dens Frihed og Formue. Den Combes'ske Politik er det skændigste Plyndringstog, som man nogen Sinde har været Vidne til. Og saa kalder Frankrig sig »Frihedens Land« og »Kirkens allerkristeligste Datter«. Hvilken Ironi!

— De mandlige Kongregationer, hvis Opløsning er bleven vedtaget, henvende sig i en Note til den offentlige Mening. For den ville de forsvare sig, eftersom Kammeret ikke vilde høre dem. »Hvad bebrejder man os?« spørges der i Noten. »At vi ikke betale *Skatterne!* Det tro mange Folk; men vi have altid givet Cæsar, hvad Cæsars er, og hvem vil vel dadle dem iblandt os, som overfor Domstolene forsvare deres Rettigheder, som de ansaa for krænkede ved overdrevne Byrder? — At vi blande os i *Politik!* Denne Bebrejdelse er en af de hyppigste og lieftigste imod os. Man burde i det mindste have tilladt os at forsvare os imod

en saa dybt indgroet Fordom og at bevise, at naar enkelte Personligheder have betraadt denne brændende Grund, saa er Formaålet for vore Kongregationers apostoliske Arbejder dog et helt andet, nemlig Guds Riges Udbredelse paa Jorden. — At vi anerkende *en fremmed Magts* Ledelse. Som om enhver Kristen ikke modtog sin Sjæls Ledelse af Kristi Statholder (dette Udtryk er ikke klart) og som om denne Ledelse kunde skade den verdslige Magt, mod hvilken den uafsladelig prædiker Lydighed. Det være os tilladt at tilføje, at, dersom en Ledelse nogen Sinde var egnet til at anspore vor Iver i Frankrigs Tjeneste, saa er det Frankrigs hæderværdigste Vens Ledelse, hans Ledelse, som i Dag er Indehaveren af den hellige Stol. — At vi unddrage os *Biskoppernes Ledelse* og forringe og lamme Sognegejstlighedens Virksomhed! Paa denne Bebrejdelse behøve vi ikke at svare mere! Biskopperne have allerede gjort det, og derfor yde vi dem her offentlig vor dybtfølte Tak med den fornyede Forsikring om vor trofaste religiøse Hengivenhed. — At vi *modstaa de offentlige Autoriteter!* Er da den Handling, ifølge hvilken man dømmes os, netop ikke det tydeligste Bevis paa vor Lydighed overfor hine Autoriteters Repræsentanter? Vare vi da Oprørere, idet vi ansøgte om den lovlige Anerkendelse og gav Regeringen alle Oplysninger, Navnefortegnelser, Statuter o. s. v., som den fordrede? Flere iblandt os havde kun ganske overfladisk Udseende af en Kongregation, andre besad allerede i lang Tid den lovlige Tilværelsesret som Foreninger; alle have henvendt sig til Regeringen med Ansøgninger. Kunde vi have givet den, et større Bevis ikke blot paa Underkastelse, men ogsaa paa Tillid? Og hvorledes belønner man os herfor? — Man bebrejder os, at vi ere *rige, mægtige og virksomme!* Vor »Rigdom« ligger for Dagen. Naar vi ved vort Arbejde kunne opnaa en Sparepenge, saa anvende vi den til vore Missioner, til vore Oldinges Underhold, til Uddannelsen af Missionærer, og hvad der bliver tilbage, tjener til Oprettelsen af et Kapel, et Plejehjem, en Skole, hvoraf Folket høster mere Gavn

end vi. som vedblive at være fattige i vore Celler. Hvortil tjener vor Magt og Virksomhed? Man drage vore Arbejder frem for Dagens Lys og lade sig ikke nøje med hule og tomme Beskyldninger. Man prøve og overveje alvorligt, og dersom man finder, at vor Virksomhed skader Frankrigs Fred og Velfærd, saa fordømme man os!.....« — Hvad Kongregationerne agte at gøre, fremgaar ikke tydeligt af Noten. Det synes af fremgaa af den, at de ville fortsætte med at gøre godt og at udbrede Guds Ord, at de ville taale at lide for Retfærdigheds Skyld og afvente Sejren, at de stole paa Guds Retfærdighed og tillige paa deres Lands Retfærdighed og ere overbeviste om, at denne vil blive ydet dem en Dag.

— Kardinal-Ærkebiskoppen af *Lyon* og Ærkebiskoppen af *Nantes* have meddelt Konsejlspræsident Combes, at de til deres Beklagelse ikke saa sig i Stand til at efterkomme Ministerens, i forrige Nr. af Ugebladet omtalte, Rundskrivelse om straks at indstille Gudstjenesten i ikke-autoriserede Kongregationskapeller eller at forbyde Gejstlige, der hørte til ikke-autoriserede Kongregationer, at prædike. Sandsynligvis ville Frankrigs øvrige Biskopper give et lignende Svar paa Ministerens mærkelige Befaling. Hr. Combes saa rimeligvis helst, at han kunde lukke alle Frankrigs Kirker og standse al Forkyndelse af Kristendommens Lære og Moral i det ulykkelige Land. Forhaabentlig vaagner det franske Folk dog, inden han naar saa vidt.

Stort *Ernst Bæklund* Foraaars-
 Udvalg. HATTE-MAGASIN Nyheder.
 59. Købmagergade.

A. C. Møde i Søpavillonen Onsdag d. 29. April Kl. 8 $\frac{1}{2}$.
 Foredrag af Pastor Breitung: „Den bibelske Skabelsesberetning“.

C. Gerlach,
 Import-Vinhandel en gros & en detail,
Fredericia,
 anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.
Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

UNIO.

Søndag den 3. Maj Kl. 8 slutter Vintersæsonen med en

Aftenunderholdning

i »Citys« Selskabslokaler, bestaaende af

Trio for Violin, Violoncel og Klaver,
Solosange for Sopran og Baryton,
Oplæsning,
Kvartetsang med Klaverakkompagnement.

Efter Aftenunderholdningen er der **Fællesspisning** (á 1 Krone), hvorefter der danses til Kl. 1.

Billetter à 1 Kr. for Medlemmer, 2 Kr. for Besøgende, faas hos Handskeforretningen, Sølvgade 84; Hoffmann, Købmagergade 48 og F. Simønsen, St. Jørgens Allé 11.

St. Johannes Broderskab afholder Tirsdag d. 28. ds. Kl. 8 festlig Sammenkomst i Lokalet, Bredgade 67, Underholdning af forskellig Art, Bortlodning af forskellige Værdigenstande m. m. Gratis Adgang for alle.

Devotionaliehandelen,

Kompagnistræde 9, ligefor Badstuestræde,

anbefaler til Firmelsen et Udvalg af smukke Rosenkranse, samt Etuier, Billeder, fine Perlemorskors og Broscher.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 26. April. 2. Søndag e. Paaske. I St. Ansgars Kirke Kl. 9 højtidelig Prælatmesse, efter hvilken Firmelsens h. Sakramente meddeles til Børnene i St. Ansgars Sogn. — Kl. 7 og Kl. 11 stille h. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken. — **27. M.** Petrus Canisius, Bekender, — **28. Ti.** Paul af Korset, Bekender. — **29. O.** Petrus, Martyr. — **30. To.** Katharina af Siena, Jomfru. — **1. Maj, F.** Filippus og Jacobus, Apostle. (I St. Ansgars Kirke Kl. 8¹/₄ højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Majandagt med Prædiken og Procession). — **2. L.** Athanasius, Biskop og Kirkelærer.

Søndag den 3. Maj. 3. Søndag e. Paaske. Korsets Finding. (St. Josefs Skytsfest). **Ansgarius-Bonifacius-Kollekt** i Vikariatets samtlige Kirker.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer anmodes om at møde i St. Ansgars Kirke Fredag den 1. Maj til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb.

Majandagtens højtidelige Aabning finder Sted i St. Ansgars Kirke **Fredag den 1. Maj Kl. 8** Aften i Forbindelse med **Rosenkransmøde og Procession**. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Rosenkransbroderskabet holder Møde med Prædiken og Procession **Fredag den 1. Maj Kl. 8** i St. Ansgars Kirke i Auledding af Majandagtens Aabning. — **Søndag den 3. Maj** bortfalder Mødet.

Rosenkranskirken. Majandagt paa Hverdagene Kl. 7½ Aften; paa Søn- og Helligdage Kl. 5 i Forbindelse med Eftermiddagsandagten.

St. Josefs Kirke. Majandagt paa Søn- og Festedage Kl. 3 Efterm.; paa Hverdage Kl. 7½ Aften.

St. Andreas Kirke (Ordrup). Majandagt paa Søn- og Festedage Kl. 5 Efterm.; paa Hverdage Kl. 7½ Aften.

St. Ansgars Kirkeskole. I Auledding af det nye Skoleaars Begyndelse anmodes Forældrene om snarest at melde skolepligtige Børn hos Sognepræsten, Bredgade 64, 3. Sal, som træffes Kl. 9—10 og Kl. 3—4. — Daabs- og Vaccinationsattets maa medbringes.

Vincentskonferentsernes andet Generalmøde finder undtagelsesvis først Sted **Søndag den 10. Maj**.

St. Anna Kirke. **Søndag den 26. April** modtage Børnene i St. Anna Sogn deres første h. Kommunion under den højtidelige Messe. som begynder Kl. 9. — Kl. 7 stille Messe og Kl. 3 Festandagt med Prædiken og Te Deum. — I Majmaaned holdes paa Søn- og Festedage Majandagt med Prædiken Kl. 3 Efterm.; paa Hverdagene Kl. 8 Aften.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8). **Søndag den 26. April** Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 6 Andagt. — **Mandag den 27. April** Kl. 8 stille Messe.

Som passende **Gaver** til Førstkommunikanter og Firmanter anbefales: **Fuldstændig Bønnebog** (2 Kr. heftet); **Salmebog** (1 Kr. heftet); Rippel: **Kirkens Skønhed**, en Fremstilling af Kirkeaaet og dets Ceremonier (2 Kr. 25 Øre heftet); P. Eymard: **Den h. Eucharisti** (heftet 1 Kr. 50 Øre); Thomas a Kempis: **Kristi Efterfølgelse** (heftet 1 Kr. 50 Øre). Samtlige Bøger og anden katolsk Litteratur faas hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, København. — Opmærksomheden henledes særlig paa de smukt indbundne Bønne- og Salmebøger.

Hos Redaktionen og Kirkebetjent P. Stein faas for 25 Øre: „Det kirkelige Ceremoniel ved Biskoppens Modtagelse, samt Bønner ved Meddelelsen af Firmelsens h. Sakramente.“

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalel, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 18.

Søndagen den 3. Maj.

1903.

Indhold: Oldkirkens Liturgier. -- Fra Jubilæet i Svendborg. — Søster Serena. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet: København. Fredericia. -- Bekendtgørelser.

Oldkirkens Liturgier.

— 0 —

(Fortsat.)

Efter at Kirken havde faaet Fred, fremtraadte den kristelige Gudstjeneste i dens vidunderlige Skønhed og Mangfoldighed. Det h. Offer, de hh. Sakramenter, den daglige Fællesbøn udgjorde Kirkens Liturgi eller Gudstjeneste. De ydre Ceremonier havde tildels allerede fastsat sig, dels bleve de udvidede og efter de nye Forhold lidt forandrede. Maa-den, hvorpaa Gudstjenesten blev holdt, er indeholdt i de gamle saakaldte »Sakramentarer«, som danne Grundlaget for vore nuværende liturgiske Bøger. Den nyere Tids videnskabelige Undersøgelser have stadfæstet, hvad Katholikerne altid have hævdet, at den katholske Gudstjeneste baade i dens væsentlige Grundtræk og i de enkelte Dele har sin Rod i den kristelige Oldkirke, og derfor ogsaa i Apostlenes, ja i Jesu egen Anordning. Vistnok er ikke enhver enkelt Bøn og enhver enkelt Ceremoni anordnet af

selve Apostlene, men det var det samme Offer, som blev frembaaret og de samme Sakramenter, som bleve uddelte, de samme Tanker, som kom til Udtryk i Bønnerne og den samme Aand, som inspirerede dem. Ogsaa de mest brugelige Ceremonier ere en oldkirkelig Arv, saasom Korstegnet, Vievandet, Brugen af Lys og Røgelse m. m. Det er netop »Liturgiernes«, som de i det 4. Aarh fremtræde af Katakombernes og Forfølgelsens Nat, der vise os dette, derfor deres Betydning netop for os Katholiker. Og det er sikkert et guddommeligt Forsyns Styrelse, at netop i vore Dage Studiet af de gamle Liturgier ikke blot er oppe hos Katholikerne, men ogsaa udenfor Kirken, ingen kan da sige, at det er ensidig Interesse, som hildet i gamle Idéer har opfostret og fremkaldt disse Resultater, men den lærde Modstanders Resultater ere væsentligt de samme.

Førend vi nu gaa over til nærmere at undersøge de nævnte Liturgiernes Indhold, ville vi for Fuldstændighedens Skyld i dette Stykke kun kort antyde Liturgiernes senere Udvikling.

De ældste Liturgier deles altsaa i to Klasser, de østerlandske og de vesterlandske. De første deles atter i tre Afdelinger, 1) Jakobsliturgien, 2) Markusliturgien, 3) Adailiturgien. De tilskrives altsaa Apostelen Jakobus, Aposteldiscipelen og Evangelisten Markus og den h. Adaus, som først forkyndte Evangeliet i Eufkratlandene. Dette er dog ikke saaledes at forstaa, som om Jakobus og de to andre hellige Mænd ordret havde nedskrevet de efter dem nævnte Liturgier. Men Jakobsliturgien kaldes saaledes, fordi den blev brugt i Jerusalem, hvis første Biskop den h. Jakobus har været. Da Jødelandet i det 2. Aarhundrede blev en Provins af det græsk-romerske Rige, blev Liturgien sandsynligvis brugt i det græske Sprog, ligesom i de egentlige græske Provinser. Liturgien blev lidt omarbejdet af den h. Basilius, dernæst i det 4. Aarhundrede af den berømte græske Kirkefader Johannes Krysostymus og i denne omarbejdede Skikkelse (Krysostymusliturgien) bruges den nu af de østerlandske Kristne,

Russere, Grækere o. a. Men paa den h. Jakobs Fest og ved andre højtidelige Lejligheder bruges »Jakobsliturgien« : den samme Liturgi i en ældre Skikkelse. Krysostymus-Liturgien bruges ogsaa af Armenierne, baade af de katholske og de vrangtroende. I en noget ældre Skikkelse bruges Jakobsliturgien af de kaldæiske og syriske Kristne, af hvilke en Del er Katholiker.

2) Markus-Liturgien, saaledes kaldet, fordi den oprindeligt blev brugt i Alexandrien, hvis første Biskop den h. Markus har været. Den er lidt forskellig fra Jakobsliturgien. I sin nuværende Skikkelse er den lidt bearbejdet af den h. Cyrillus († 444), hvorfor den ogsaa kaldes Markus-Cyrillus-Liturgien. Den blev senere trængt tilbage af Krysostymus-Liturgien, men Markus-Liturgien bruges endnu af enkelte kristelige Folkefærd i Østen, ogsaa af saadanne, som ere forenede med Rom, saasom det bulgarske og rumænske.

3) Adailiturgien. Den kendes ikke fuldstændig i dens gamle Skikkelse, som den nu foreligger, fremviser den nok delvis en senere Bearbejdelse. Den bruges tildels af de østerlandske Nestorianere, og af nogle unerede katholske Bispedømmer.

Af vesterlandske Liturgier kendes fire: 1) den romerske, som endnu den Dag i Dag bruges i næsten alle katholske Kirker af latinsk Ritus. Messens Kanon gaar i dens nuværende Skikkelse ordret tilbage til Pave Gregor den store, med Undtagelse af nogle faa Ord til Pave Leo I., og det kan ikke være tvivlsomt, at den væsentlig skriver sig fra den h. Petrus selv. 2) den ambrosianske Liturgi, som bruges i Domkirken i Milano. 3) Den mozarabiske Liturgi, som f. T. alene bruges i en Kirke i Spanien. 4) Den galliske Liturgi, som f. T. ikke mere bruges. De sidstnævnte tre vesterlandske Liturgier fremvise visse Ligheder med den romerske, skønt de ere mere beslægtede med de østerlandske end denne. Den Ritus, som enkelte Ordener, f. Eks. Kartheuserne og Dominikanerne følge, er ingen selvstændig Liturgi, men den romerske med nogle Modifikationer.

Hvad endelig Liturgiernes Sprog angaar, saa holdes den af de unerede og ikke-unerede Grækere i det gamle græske Sprog, ligeledes af de unerede Melchiter og Georgier. Russerne fejre den i det gamle slavonske Sprog, ligeledes andre slaviske Folkefærd, men de unerede Ruthenere i Galicien paa Ruthensk. Armenierne, baade de fraskilte og de katholske, paa Gammel-Armenisk. Dertil kommer de forskellige kaldæiske og syriske Liturgier, endelig den koptiske og æthiopiske. Andre østerlandske Liturgier ere kun underordnede Sidegrene af de nævnte. Alle vesterlandske Liturgier bruges nu paa Latin; den mozarabiske var oprindelig vestgothisk.

Efter at vi saaledes have dvælet ved Liturgiernes historiske Udvikling, maa vi nu spørge: Hvad indeholder disse Liturgier, og hvad lære de os?

(Fortsættes.)

h—.

Fra Jubilæet i Svendborg.

—o—

Den 21. April blev for Hr. Pastor *Fr. Pohl* en ualmindelig stemningsfuld og glæderig Højtidsdag. Den smukke og hyggelige Kirke var af en Del af Menighedens Medlemmer bleven smykket paa den festligste Maade med Masser af Guirlander og Flag. Granen var en Gave fra Hvidkilde, og i de sidste Dage før Festen havde Menighedens Damer med utrættelig Flid bundet de herligste Guirlander af den. Hvert eneste Medlem af Menigheden var aldeles opfyldt af Tanken om Festen; enhver vilde være med til at yde sin Skærv. En særlig Paaskønnelse fortjene uden Tvivl ogsaa Sangerne, som med Iver og Udholdenhed havde givet Møde til alle Sangøvelserne. Baade for Jubilaren og hele Menigheden blev den 21. April saaledes en sand Familiefest. Tidlig om Morgenen viste Himlen just ikke sit mest tiltalende Aasyn — det sneede og regnede, og Vejret var raa-

koldt — men henad Kl. 8 opklaredes imidlertid Himlen og det blev klart Solskin Resten af Dagen; hvilket ogsaa var Tilfældet den følgende Dag.

Allerede Kl. 6 om Morgenen begyndte Festen, idet Jubilaren vækkedes ved, at 14 Mænd af Svendborg Sangforening — alle Protestanter — til hans Ære udførte en Del firstemmige Sange under Hr. Lærer Holsts Ledelse. Sangene, der bleve sungne paa Jubilarens Værelse, lød smukt og stemningsfuldt i den stille Morgentime. Kl. 9¹/₂ havde Musikerne samlet sig i Præstegaards-Haven, som vender ud mod Gaden, og udførte her en Del smukke Numre for Blæseinstrumenter, hvilket samlede en hel Del Mennesker i Gaden.

Lidt før Kl. 10 ringede Klokkerne sammen til Gudstjeneste, og kort efter satte Processionen til Kirken sig i Bevægelse med Korset i Spidsen. Nærmest dette gik 8 hvidklædte Smaapiger og strøede Blomster; derpaa fulgte 8 Ministranter og umiddelbart efter dem gik Jubilaren, ledsaget af den assisterende Diakon og Subdiakon — Hr. Pastor *Schmiderer* fra Odense og Hr. Pastor *Verhein* fra Randers — alle iførte pragtfulde Messeornater; derefter fulgte de øvrige Præster i Rochet og tilsidst den herværende Afholdsforening med dens smukke Fane. Da Processionen var naaet til Kirkens Indgang, spillede fra Orgelet et meget smukt Præludium af Attrup og ledsaget af Blæseinstrumenter. Under den højtidelige Levitmesse udførte Kirkens Sangkor under Hr. Lærer *Holsts* Ledelse, en firstemmig Messe i C af Mitterer og ledsaget af Strygeinstrumenter, medens Læreren, Frøken *Honoré*, med megen Dygtighed spillede Orglet. Før Prædiken blev nedenstaaende, af Hr. *F. H.* forfattede, Jubilæumshymne afsunget under Ledelse af Trompet og Bassun, som ogsaa virkede smukt under den senere Af-syngelse af den ambrosianske Lovsang »Te Deum«.

Mel.: Fast skal min Daabspagt evigt staa.

Min Hjord mig følger, den mig kender:
 Jeg er den gode Hyrde!
 Om tusind Farer den omspænder,
 jeg er den gode Hyrde!
 Fuldglad jeg kalder den ved Navn,
 hos mig den kender ej til Savn!
 Jeg er den gode Hyrde!

Ej handler jeg som Lejesvenden,
 der svigter feigt i Nøden;
 min Hjord jeg vogter tro mod Fjenden —
 jeg følger den i Døden!
 Frygt ej mit Lam for Ulvens Tand,
 ej for den mørke Afgrunds Rand!
 Jeg er den gode Hyrde!

For Faarene, jeg fik i Eje,
 jeg er en trofast Hyrde!
 Jeg skærmer dem paa deres Veje,
 jeg er en fuldtro Hyrde!
 De kender grant min Stemmes Klang,
 der kalder dem til frodig Vang!
 Jeg er den gode Hyrde!

Mit tabte Faar jeg ej forlader —
 jeg søger det i Ørknens Sand!
 Og fandt jeg det, da som en Fader
 jeg ledte det til Livets Vand!
 Mit Lam jeg blidt med varsom Haand
 udfrier af de trange Baaud!
 Jeg er den gode Hyrde!

Vi følge Dig ad Stier trange!
 Du er vor gode Hyrde!
 Ej Ulvens Træskhed gør os bange,

naar Lammet den vil myrde.
 Led os da tryk som Fører vis!
 Ja, led os op mod Paradis!
 Vær os en fuldtro Hyrde!

Efter Hymnen holdt Hr. Pastor *Heiden* fra Fredericia Festprædikenen, idet han i et formfuldendt Sprog og med Begejstring skildrede Præstedømmets ophøjede Værdighed. — Den højærværdige Jubilar var under den hellige Handling synlig dybt bevæget og havde til Tider ondt ved at skjule sin Bevægelse. Ogsaa paa den talrige Forsamling undlod den opløftende Gudstjeneste ikke at gøre et dybt Indtryk. De Tilstedeværende vare alle overraskede baade over den herlige Sang og Musik saavel som over den skønne og virkningsfulde Dekoration af Kirken og Altret, ved hvis Sider var opstillet to mægtige Laurbærtræer og som ellers var smykket med en Mængde Blomster og Sirplanter, skænkede af Forskellige.

Efter Festgudstjenesten samledes Børnene i Skolelokalerne, hvor de under Ledsagelse af Blæseinstrumenter udførte en Festsang og derefter frembar deres Lykønskning, idet de overrakte Jubilaren et Vinstel paa Bakke og en nydelig Lyseudug. Tillige med Børnene frembar ogsaa Menighedens øvrige Medlemmer, blandt hvilke saas Baronesse P. Rosenørn-Lehn fra Hvidkilde, Jubilaren deres Lykønskning. I sin private Lejlighed modtog Pastor Pohl derefter Forstanderskabet, som overrakte en Adresse, der ledsagedes af en af alle Menighedens Medlemmer skænket Gave: en flot udstyret Chaiselong af Egetræ, betrukket med fint Mekkaplys og forsynet med en Sølvplade med Insription; desuden skænkede Menigheden sin afholdte Præst en amerikansk Gyngestol og fire smukke Stole af Egetræ. Fra Menigheden i Odense modtog Jubilaren et smukt Gulvtæppe og et Bordtæppe. Af Præsterne i Jylland og paa Fyen modtog han en smukt udstyret Messebog med Dedikation. Lehnsbaronesse Rosenørn-Lehn og Datter fra Hvidkilde skænkede en pragtfuld Kor-

kaabe (Pluviale) af Silke, en kostbar Stola, et Gulvtæppe og et videnskabeligt Værk. Fra den højærværdigste Biskop modtog Jubilaren et større theologisk Værk i flere Bind; fra Familiemedlemmer i Fredericia — Pastor Pohls Fødeby — sendtes ham en smuk Lænestol af Egetræ, og hans Moder og Søster overrakte ham en meget smuk Messealba og et nydeligt Sengetæppe. Hr. Pastor Neuvel forærede en smagfuldt udstyret Seng med Krølhaars-Madratter; Hr. Kateket Mads Jensen i Helsingør sendte sin tidligere Sognepræst et smukt Etui med et Sølv-Æggebæger, en Servietring og en Sølvske; Frøken Ronge tilstillede Jubilaren et smukt broderet Klæde til Messepulten, og endelig skænkede Lehnsbaronesse Rosenørn-Lehn, foruden de før omtalte Sager ogsaa et smukt Krucifix fra Kevelaer til Kirken. I Dagens Løb modtog Jubilaren ogsaa en Mængde Blomster og Planter og henved 70 Telegrammer fra Ind- og Udland.

(Fortsættes).

Søster Serena.

Af Fritz Reuther

(Fra Tysk ved J—n. J—n.)

—o—

(Fortsat.)

Det var meget koldt; den bidende Østenvind blæste gennem Postvognen og fik Blodet til at stivne. Sneflokker faldt nu og da til Jorden; de to Søstre var trætte til Døden af Sult, Kulde og Udmattelse, da de naede Gæstgivergaard, hvor de vilde sove hin Nat.

Midt om Natten blev Moderen vækket ved sin Søsters Suk og Stønnen.

»Hvad fejler du, Barn?«

»Jeg kan ikke finde mit Trækors, Moder.«

»Du har lagt det i din Ordensdragt. Forsøg at sove — sov kun og glem!«

Men Stønnen vækkede hende paa ny.

»Moder, jeg kan ikke finde min Rosenkrans, og jeg har intet Slør mere.«

»Taalmodighed, Serena, det er Guds Vilie.«

»Men Gud vil ikke mere kende mig. Han vil ikke vide, hvem jeg er uden min Dragt. Hvad skal jeg gøre? Han vil ikke vide, at jeg er Serena.«

»Gud vil nok kende dig, mit Barn, og din Skytsengel vil være med dig. Sov kun trygt.«

Priorinden var udmattet og faldt endelig i dyb Søvn. Da hun sent om Morgenen vaagnede, var Serena ikke mere i Værelset. Rask stod hun op og klædte sig i den dødeligste Angst paa. Ingen havde set Serena. Hvor var hun? Hvad var der blevet af hende?

Jorden var bedækket med et tykt Snelag; det var meget koldt. Priorinden skaffede sig en lille Kane og begav sig paa Vej til Marias Bebudelses Kloster; thi hun kunde ikke tænke sig andet end, at Serena var gaaet der tilbage, at det altsaa ogsaa vilde være hende en let Sag at indhente hende. Hun betroede sig til det lille Gæstgiversteds hjælpsomme Værtinde, og denne ydede hende sin Bistand saa meget som muligt. Langsomt kørte det lille Køretøj gennem Sneen; Priorinden saa sig om til alle Sider og spurgte enhver, som hun mødte, om de ikke havde set en ung Pige i sorte Klæder. Men ingen havde set Serena. Det hidtil fortrøstningsfulde Mod truede med at dø i Moderens Hjerter. Hvad var der dog bleven af hendes hjælpeløse Barn?

Det begyndte allerede at mørkne, da hun naaede St. Médard og holdt de trætte Heste an foran Præstegaarden. Kapellanen var ikke hjemme; man havde sent kaldt ham til et Sygeleje; men hans Husholderske modtog den bekymrede Moder, hvem hun næppe kendte mere i hendes sorte Sjal, og kysede hendes Haand fuld af Ærefrygt.

I Gaderne herskede et broget Liv, overalt hørte man Syngen og Larmen. Chateaublons Regiment havde allerede taget Kvarter i Landsbyen. Et halvt Dusin Soldater sad i

den lille Kro ved Vin og Sang. Klokken ti klang »Rapel-
len« gennem Landsbyen, og Soldaterne ilede fra alle Sider
til deres Lejr i Klosteret.

»Det er Guds Vilie, som har ført mig herhen,« sagde
Priorinden til Husholdersken. »Det er hans Vilie, at jeg
skal tømme den bitre Kalk til Bunden.«

*

*

*

Hvor var Serena? — Den sidste Uges Slag maatte have
forstyrret hendes Aand. Midt i den iskolde Nat var hun
sagte staaet op af sin Seng uden at vække Forstanderinden.
Saa var hun fareet vild i den vide Verden. For Serena be-
tød Marias Bebudelses Kloster Døren til Himlen; der maatte
hun holde sig rede i sin hvide Dragt, ellers vilde Gud ikke
mere kende hende, og Englene vilde gaa hende forbi.

Døren til Gæstgivergaarden, hvor hun havde overnattet,
var ikke aflaaet. Med sin lille Pakke under Armen traadte
Serena ud af Huset. Det var koldt, meget koldt; men hen-
des Hænder og Pande vare feberhede, og kun een Tanke
drev hende: at vende tilbage, at gaa hjem. Den hele lange
Dag gik hun videre, og naar en Vogn eller Fodgænger kom
hende i Møde, skjulte hun sig bag et Træ eller en Busk;
ingen skulde standse hende paa hendes Vej til Himlens Dør.

Aftenskumringen sænkede sig over Jorden — hun havde
kun tilbagelagt Halvdelen af Vejen til Klosteret; hendes Fød-
der var saarede og blødte. Tilmed kunde hun kun gaa
yderst langsomt; thi hun var ikke vant dertil. Hun skjulte
sig i en lille, tør Hule ved Siden af Vejen, som var fuld
af tørre, raslende Blade. Her lagde hun sig ned, bad, gjorde
Korsets Tegn og sov ind under de funklende Stjerner, som
saa ned paa hendes blege Ansigt. Den tidlige Morgens
haarde Kulde vækkede hende. Kun med Besvær rejste hun
sig, og det var først lidt efter lidt, at hun kunde bruge de
stivfrosne Lemmer. Men med fast Mod slæbte hun sig
videre.

Lidt efter lidt trængte Solen gennem Vinterlaagen og

gød sine varme Straaler ud over Serena, hvis Kræfter næsten var udtømte. Men hun gav ikke tabt. Hun kom forbi en Hytte, hvor to smaa Børn sad paa Dørtærskelen og spiste deres Kastaniekager. Hun blev staaende og saa længe paa dem. Et af Børnene nærmede sig sky Serena og rakte hende sine Kager. Serena modtog dem og spiste dem begærligt; men det forskrækkede Barn søgte tilbage til Hytten og søgte Beskyttelse hos sin Moder. Moderen ilede til, og da hun saa den stakkels forfrosne Serena, bragte hun hende en stor Kop varm Gedemælk.

»Drik og spis, stakkels Barn, i Guds Moders Navn.« sagde hun.

Da Serena havde tømt Skaalen, rejste hun sig og foldede Hænderne. »Skal jeg synge for eder,« spurgte hun blidt.

»Ja, hvis du kan smukke Sange, men ikke, hvis du synger, hvad der ikke passer for Børnenes Øren.«

Serena saa forundret paa hende. »Jeg maa skynde mig, skynde mig,« sagde hun. »Den gode Gud kender mig ikke i denne Dragt. Det ser og forstår jeg nok. Er da deres Øjne slaaede med Blindhed, som give mig Almisse i dette Hus?«

Hun begyndte at synge:

*Iesu dulcis memoria,
da vera cordis gaudia*

Børnene troede at høre en Engel synge, og Konen sank paa Knæ. Før hun havde sunget Hymnen til Ende, havde Serena allerede igen begivet sig paa Vej uden at afbryde sin Sang, indtil de underfulde Toner tabte sig i det fjerne. Og de tilbageblevne mente, at Gæsten, som bestandig saa mod Himlen, havde været den hellige Cæcilia selv.

Serena var nu ikke langt borte fra *St. Médard*; men da Natten hurtigt sænkede sig over Egnen, fo'r hun vild og vandrede forvirret hid og did. Igen sov hun i den kolde Natteluft, og om Morgenen kunde hun først staa op, da Solen havde varmet hende lidt med sine Straaler.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Den henrundne Maaned har saa ret været en Højtidsmaaned, i hvilken det kirkelige Menighedsliv har udfoldet sig paa den skønneste Maade. Først kom den stille Uge og Paaskefesten med deres opløftende Ceremonier og derpaa have de følgende Søndage været helligede de skønneste og velsignelsesrigeste Festligheder navnlig for den opvoksende Ungdom, idet der paa disse Søndage enten er bleven afholdt Førstkommunion for Børnene eller ogsaa har den højærværdigste Biskop meddelt Firmelsens h. Sakramente. I St. Ansgars Kirke afholdt Biskoppen selv den gribende Gudstjeneste paa den h. Skærtorsdag og Langfredag under stor Deltagelse fra Menighedens Side; under Pontifikalmessen og *de hh. Oliers Indvielse* paa Skærtorsdagen var Biskoppen assisteret af 12 Præster fra Byen og Omegn, og om Eftermiddagen foretog han som i de henrundne Aar *Fodtvætningen* med 12 af Menighedens ældste Mænd, som ifølge Skik og Brug ogsaa modtog en Pengegave og bleve beværtede i Præsteboligen. *Paaskemorgen* vare alle vore Kirker fyldte og en Mængde Kommunioner uddeltes — over 400 alene paa denne første Paaskedag. Kirkernes forskellige Sangkor havde indøvet nye kirkelige Kompositioner og bidroge alle Vegne til ydermere at forskønne den højtidelige Gudstjeneste og opbygge de Andægtige, som fyldte Kirkerne.

Paa den saak. »Hvide Søndag« fejredes *Førstkommunion* baade i St. Ansgars Kirke og i Rosenkranskirken og *Firmelse* for første Gang i det nye St Anna Sogn paa Amager. Det forrygende Snevejr, som næsten standsede al Færdsel og lagde store Hindringer i Vejen for Kirkebesøget, overvandt ikke de lykkelige Børn, som med Ungdommens frejdige Mod ilede gennem Sneen og Stormen til Gudshusene baade om Formiddagen og om Eftermiddagen. Søndagen derefter meddelte den højærværdigste Biskop *Firmel-*

sens h. Sakramente i St. Ansgars Kirke, medens der samme Dag afholdtes *Førstkommunion* i St. Anna Kirke og endelig meddeles *Firmelsens h. Sakramente* Søndag den 3. Maj i Rosenkranskirken paa Frederiksberg.

Vi tilføje endnu følgende Oversigt over Antallet af Førstkommunikanterne og Firmanterne paa disse tre Søndage.

St. Ansgars Sogn havde 33 *Førstkommunikanter* (19 Dreng og 14 Piger) og 39 *Firmanter* (23 Dreng og 16 Piger).

Rosenkranskirken havde 36 *Førstkommunikanter* (18 Dreng og 18 Piger) og 39 *Firmanter* (17 Dreng og 22 Piger).

St. Anna Sogn havde 10 *Førstkommunikanter* (6 Dreng og 4 Piger) og 11 *Firmanter* (7 Dreng og 4 Piger).

I de tre Sogne tilsammen have saaledes 79 Børn modtaget deres første h. Kommunion og 89 Børn have modtaget Firmelsens h. Sakramente. Ifjor havde de to førstnævnte Sogne tilsammen 78 Førstkommunikanter og 83 Firmanter.

— Den 23. April døde i St. Josefssøstrenes Pensionat paa Tolbodvejen Frøken **Olga Marie Sehested** i en Alder af 80 Aar. Hun blev for henved 15 Aar siden optagen i Kirken i Odense, hvor hun boede i det derværende Frøkenkloster. Hun tilhørte Sehestedernes gamle Slægt, hvis Medlemmer gentagende omtales i Fædrelandets Historie. Ved sin Overgang til Katholicismen maatte hun give Afkald paa sin Klosterpension og Bolig, hvorefter hun flyttede til St. Josefssøstrenes Hus paa Tolbodvejen, hvor hun i de sidste 15 Aar af sit Liv førte en stille og tilbagetrukken Tilværelse. Endnu Paaskemorgen modtog hun den h. Kommunion i Søstrenes Huskapel; men faa Dage efter indtraadte en almindelig Afkræftelse, som endte med Døden. Efter Sjølemessen og Jordpaakastelsen, som fandt Sted i St. Ansgars Kirke den 28. f. M., førtes Liget til Fraugde Kirkegaard ved Odense, for at begraves der i Slægtens Familiegravsted. R. I. P.

Frødericia. St. Knuds Menighed har den 25. f. M. mistet et af sine ældste Medlemmer, idet forhenv. Glarmester **Bentzon** afgik ved Døden paa denne Dag, velforberedt ved Modtagelsen af de hh. Sakramenter. Hr. Bentzon, som for mange Aar siden blev optaget i den katholske Kirke af daværende Pastor Meier i Frødericia, har i hele det lange Tidsrum været en from og mønsterværdig Katholik: han var en ægte Nathanaelsjæl med et oprigtigt og barnlig fromt Sindelag og som paa forskellige Maader er traadte hjælpende til med stor Ofiervillighed, naar det gjaldt Kirkens

og Menighedens Interesser. I sit Fag var han en dygtig og paalidelig Haandværker, agtet af alle sine Medborgere. R. I. P.

Kirkelig Kundgørelse.

Under 19. Marts 1903 have Vi udnævnt P. **Joseph Resch**, C. S. S. R., til **Sognepræst ved St. Anna Kirke i Sundbyerne**, Hans Bogbinders Allé. Efterat den nye Sognekirke nu er bleven indviet den 22. Marts, og Sognepræsten er bleven indført i Embedet d. 29. Marts, bestemme Vi herved, at det ny-dannede **St. Anna Sogn** for Fremtiden skal bestaa:

1. af **Øen Amager**,
2. af **Sundbyerne**,
3. af **Christianshavn**.

København, d. 21. April 1903.

✠ **Johannes von Euch**,
Biskop, Apostolisk Vikar.

Bekendtgørelse til Rosenkranskirkens Menighed.

Menighedens Medlemmer gøres herved bekendt med, at Inkassationen af de tegnede aarlige Bidrag til **Kirken og Folkeskolen** (Kirkeskatten) vil blive paabegyndt d. 4. Maj ved Forstanderskabets Inkassator, Hr. Avisbud O. Jensen.

Medlemmer af Rosenkranskirkens Menighed ere alle Katholiker, der bo paa **Frederiksberg**, i det i København indlemmede **Valby-Vigerslev-Distrikt** samt i den til Frederiksberg og fornævnte Distrikt grænsende Del af **Vesterbro** indtil Stenosgade, Viktoriagade, Abel Cathrines Gade, Kvægtorvsgade og den nye Godsbanegaard (den tilstødende Halvdel af nævnte Gader og hele Godsbanegaarden indbefattet). Nye Anmeldelser om Bidrag modtages af Sognepræsten, Boyesgade 8².
Forstanderskabet.

P Den katholske Afholdsforening, **St. Johannes Broderskab**, agter **Tirsdag den 5. Maj** at stifte en Afdeling af Broderskabet for Christianshavn og Sundbyerne. Til Mødet, som afholdes Kl. 8¹/₂ Aft. i **St. Anna Skolelokale**, indbydes alle St. Anna Sogns Katholiker paa det hjærteligste.

En Kone ønsker gerne noget Arbejde ved Syning, Strikning eller ved at lappe for Folk, ude eller hjemme. Man henvender sig Dronnings Tværgade 44⁴, Møller.

UNIO.

Søndag den 3. Maj Kl. 8 slutter Vintersæsonen med en

Aftenunderholdning

i »Citys« Selskabslokaler, bestaaende af

Trio for Violin, Violoncel og Klaver,
Solosange for Sopran og Baryton,
Oplæsning af Hr. Sceneinstruktør Anton Jensen,
Kvartetsang med Klaverakkompagnement.

Efter Aftenunderholdningen er der **Fællesspisning** (á 1 Krone), hvorefter der danses til Kl. 1.

Billetter à 1 Kr. for Medlemmer, 2 Kr. for Besøgende, faas hos Handskeforretningen, Sølvgade 84; Hoffmann, Købmagergade 48 og F. Simonsen, St. Jørgens Allé 11.

Paraplyer, Parasoller og Stokke

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

Devotionaliehandelen,

Kompagnistræde 9, ligefor Badstuestræde,

anbefaler til Firmelsen et Udvalg af smukke Rosenkranse, samt Etuier, Billeder, fine Perlemorskors og Broscher.

☞ Pensionatet ☞

Knudsvej 7, Charlottenlund, modtager Sommergæster for kortere eller længere Tid.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 3. Maj. 3. Søndag e. Paaske. Korsets Finding. (St. Josefs Skytsfest). **Ansgarius-Bonifacius-Kollekt** i Vikariatets samtlige Kirker til Bedste for vore mest trængende kirkelige Institutioner. — **4. M.** Monika, Enke. — **5. Ti.** Pius V., Bekerder og Pave. — **6. O.** Apostelen Johannes Martyrium. (I St. Ansgars Kirke Kl. 8¹/₄, h. Messe for Ansgariusforeningen). — **7. To.** Stanislaus, Martyr og Biskop.

Fredag den 8. Maj. Marias Bebudelse. (Gudstjeneste som paa Søndagene). — **9. L.** Gregor af Nazianz, Biskop og Kirkelærer.

Søndag den 10. Maj. 4. Søndag e. Paaske. Antoninus, Beken-
der og Biskop.

Mødreforeningen. Tirsdag den 5. Maj Kl. 8¹/₄ læses i
St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og
Anliggender. — Efter Messen et kort Foredrag.

Majandagten.

St. Ansgars Kirke:	Søn- og Festdg.	Kl. 8 Aft.;	Hverdg.	Kl. 8 Aft.
Rosenkranskirken:		5 Eftm.;	—	" 7 ¹ / ₂ —
St. Anna Kirke:	—	" 3 Eftm.;	—	" 8 —
Jesu Hjærte Kirke:	—	" 7 ¹ / ₂ Aft.;	—	" 7 ¹ / ₂ —
St. Josefs Kirke:	—	" 3 Eftm.;	—	" 7 ¹ / ₂ —
St. Knuds Kapel:	—	" 3 Eftm.;	—	" —
St. Andreas Kirke (Ordrup)	—	" 5 Eftm.;	—	" 7 ¹ / ₂ —

Rosenkranskirken. Søndag den 3. Maj Kl. 9 højtidelig
Prælatmesse, efter hvilken den højjærværdigste Biskop meddeler
Firmelsens h. Sakramente til Børnene i Rosenkranskirkenes Sogn.
— Kl. 7 stille Messe; Kl. 5 Festandagt med Prædiken.

St. Anna Kirke (Amager). Fra 1. Maj til 1. Oktober læses
paa Søn- og Festedage den første h. Messe Kl. 7 i Stedet for
Kl. 8. — I samme Tidsrum fejres Eftermiddagsgudstjenesten paa
Søn- og Festedage Kl. 3 i Stedet for Kl. 6. — Højmesse med
Prædiken hver Søn- og Festedag Kl. 10.

Vincentskonferentsernes andet Generalmøde finder Sted
Søndag den 10. Maj henved Kl. 11¹/₂ efter Højmassen i St.
Ansgars Kirke. Til Mødet, som afholdes i Lokalet, Bredgade 67,
2. Sal o G. indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommun-
ion **Søndag den 3. Maj Kl 8** i St. Ansgars Kirke.

Mariakongregationen for Ynglinge. Søndag den 10. Maj
fejrer Kongregationen sin **Hoved- og Titularfest** (Marias Bebu-
delse). Kl 8 højtidelig Prælatmesse med **Fælleskommunion** i
St. Ansgars Kirke; sammesteds kl. 8 Aften Festandagt med
Prædiken og Optagelse af nye Medlemmer. — Ynglinge, som i
Aar have modtaget Firmelsens h. Sakramente, opfordres til at
indmelde sig i Kongregationen hos Pastor Sialm i Stenogade.

✠ At vor kære Søster Frøken **Olga Helene Marie Sehe-**
sted er afgaaet ved Døden den 23. April og bleven be-
gravet paa Fraugde Kirkegaard den 29. s. M., bekendtgø-
res herved af hendes Sødskende.

Den kære Afdøde anbefales indtrængende til de Troendes
fromme Forbøn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petillinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 19.

Søndagen den 10. Maj.

1903.

Indhold: Ufornuft eller Ondskab? — Fra Jubilæet i Svendborg. — Munke og Knipler? — Efterretninger fra Ind- og Udlandet: København. Rom. — Bekendtgørelser.

Ufornuft eller Ondskab?

—0—

Det synes nu engang at være luthersk Dogma, at vi Katholiker tilbeder Jomfru Maria og Helgenerne, om vi end tusind Gange erklærer, *hvorfor* og *hvorledes* vi ærer Guds Moder og hans Helgener, — det nytter ingenting, skønt der næppe gives noget, som mere svarer til den menneskelige Fornuft end Maria- og Helgendyrkelsen. Vor katholske Katekismus lærer saa klart, tydeligt og fornuftigt: »Gud alene *tilbede* vi som vor uindskrænkede Herre« (altsaa er Helgenernes Magt indskrænket); »Helgenerne *ære* vi som hans tro Tjenere og Venner« (der følgerlig formaar noget hos ham, ligesom Ministrene hos Kongen, Moderen hos Faderen). Endvidere: »Gud ære vi for hans *egen* Skyld; Helgenerne ære vi paa Grund af de Gaver og Fortrin, som de have modtaget af *Gud*« (hvorfor den Ære, vi viser dem, falder tilbage paa Gud); og endelig: »Til Gud bede vi, for

at han maa hjælpe os ved sin *Almagt*; Helgenerne paa- kalde vi, for at de maa hjælpe os ved deres *Forbøn* hos Gud« (altsaa ikke af deres egen Magt). Hvad kan være fornuftigere end det? Men man *vil* alligevel ikke tro os, ikke følge Fornuften! Vi mindes da uvilkaarlig den Afsky, som *Luther* havde for den sunde Fornuft; endnu i sin sidste Prædiken kaldte han den for »Djævelens Brud, den værste Skøge, Djævelen har;« disse Mesterens Ord synes vore Modstandere trolig at holde sig efterrettelig.

Noget af det værste i Henseende til Ufornuft og blindt Had, Løgn og Bagvaskelse præsterer en Dr. (!) *Alex Robertson* i »Kristeligt (?) Dagblad« for 1. Maj under den lærde Overskrift »*Rom og Mariadyrkelsen*«. Lykkeligvis røber han allerede i de første Sætninger en saa utrolig Mangel paa Kendskab til katolsk S'ik og Brug, at enhver, der kender noget til Katholicismen, straks ser, at her taler en blind om Farverne. Han begynder nemlig saaledes: »Mariadyrkelsen i den romersk-katholske Kirke kappes ikke alene med Tilbedelsen af Gud og Kristus, men er endog traadt i Stedet for disse. Enhver Kirke har sit Kapel for den hellige Jomfru, og man kan let finde Kapellet, thi naar der er Gudstjeneste i Kirken, da holdes den i dette, og er der ikke Gudstjeneste, da er det det Kapel, som er rigest forsynet med Votivgaver...« Nu har jeg i min Ungdom og senere som katolsk Præst set Hundreder af katolske Kirker i Østerrig-Ungarn, Italien, Palæstina, Tyskland, Schweitz og Danmark; men jeg kan forsikre, at kun et lille Mindretal har saadant et Maria-Kapel, og at Gudstjenesten næsten udelukkende holdes ved Hovedaltret, yderst sjældent i et Sidekapel, og aldrig Hovedgudstjenesten om Morgen; kun den saak. Majandagt holdes gerne ved et Maria-Alter om Aftenen.

Votivgaverne til Maria kaldes af Dr. R. »Erindringer om hendes formentlige Helbredelser«; men at disse sidste allesammen kun er »formentlige«, det indlader han sig ikke paa at bevise. Et andet luthersk Dogma er nemlig dette:

Da der ikke sker Mirakler i Protestantismen, kan der langt mindre ske saadanne i den katholske Kirke. Hvor beskedent det lyder! Men vi har dog Tilfælde, at Protestanter er gaaet over til Katholicismen netop paa Grund af den uomtvistelige Kendsgerning, at Vidunderne kun vedvare i den katholske Kirke, som ogsaa i sig selv er et stort Vidunder; thi hvis den var det, som visse Protestanter holder den for at være, maatte den for lang Tid siden være gaaet til Grunde.

At Dr. R. erklærer en Statue af Guds Moder, der er »iført gammelt falmet Pynt med en Overflødighed af glimrende Flitterstads...« for at være »skrækkelig smagløs«, kan ingen tage ham ilde op; det er jo en Smagssag. Men findes der maaske slet intet smagløst i de nøgne protestantiske Kirker?

Naar han imidlertid uden nogetsomhelst Sammenhæng fortsætter: »Og det er almindeligt bekendt, at Bønnen i Fadervor er forandret til: Vor Maria, du, som er i Himlen, helliget vorde dit Navn o. s. v.«, — saa maa jeg kraftig modsige ham; thi det er slet ikke »almindeligt bekendt«; jeg vidste det i det mindste ikke hidindtil, skønt jeg tror at kende næsten alle de forskellige Maader at bede paa, der er i Brug i den katholske Kirke. Derimod har jeg for kort Tid siden læst en Forvanskning af Fadervor, foretaget af Protestanterne paa Reformationstiden, hvorved Herrens Bøn blev til en eneste lang Forbandelse af Paven og »Papisterne«; det turde være mere almindeligt bekendt (jfr. Der Katholik, 1902). Og Luther selv bekender: »... jeg kan ikke bede, uden at jeg maa forbande. Skal jeg sige: Helliget vorde dit Navn, maa jeg straks tilføje: Forbandet, fordømt, beskæmmet være Papisternes Navne o. s. v. I Virkeligheden beder jeg saaledes hver Dag uden Ophør baade mundtlig og med Hjertet.« (Walch, Luthers Skrifter XVI., 2073).

»Te Deum,« skriver Doktoren endvidere, »er ligeledes forandret og ender saaledes: Dig priser hiele Engleverdenen med evig Stemme, hellig, hellig, hellig, Maria.« Men naar

selve Skriften bevidner, at Ærkeenglen Gabriel hilste Maria med de Ord: »Hil dig, fuld af Naade, Herren er med dig, velsignet er du iblandt Kvinderne« (Luk. 1,28), saa forstaar jeg ikke, hvad der skulde være saa forkert ved ovenanførte Ord efter »Te Deum«. Man behøver kun at følge Bibelens Vidnedsbyrd.

Mest forarges dog vor lærde Doktor over St. Bonaventuras »Psalterium Marianum« og kalder det en »gudsbespottelig Forvanskning af den hellige Skrift«, og mener, at »Davids Salmer bliver derved nedværdiget og traadt under Fod«. Hvor indskrænket maa den Mand dog være! Han har aabenbart ikke det ringeste Begreb om det, som Skriftfortolkere og Homiletikere kalde »Skriftens Akkommodation«, idet en from Tale eller Bøn ved Skriftens Ord gøres mere salvelsesfuld. C. J. Brandt (Gammeldansk Læsebog I. S. 155) skriver ganske rolig: »Bonaventura har skrevet to »Vor Frues Psaltere«, en større og en mindre. Den første kunde kaldes en Slags from Parodi paa de 150 Davids-Psalmer, som han har anvendt paa Vor Frue...« Men denne fromme Parodi er en frygtelig Anstødssten for Dr. R. — St. Bernard, der synes at være højt anset ogsaa hos Protestanterne, siden han endda blev holdt for en »Forløber« af den saak. Reformation, har imidlertid utvivlsomt været en Mester i Anvendelsen af den hellige Skrift paa den saligste Jomfru Maria og i dette Stykke langt overgaaet St. Bonaventura.

Jeg skal iøvrigt gøre Dr. R. opmærksom paa, hvorledes hans »store Kirkefader« har anvendt den h. Skrift ikke til en from Parodi, men til at udsælde »Papisterne«. Om sin Forvanskning af Skriftens Tekst Rom. 3,28 skriver Morten Luther til sin Ven Link i Aaret 1530: »I synes forundret over, at jeg har sagt, at vi ere retfærdiggjorte ved Troen *alene*, uagtet dette Ord »alene« ikke findes i Apostelens Brev. Naar eders nye Pave vil gøre Vrøvl over Ordet »sola« (alene), saa sig ham kækt: Dr. Morten Luther vil have det saaledes og siger: Pave og Æsel er een Ting, jeg

vil det saaledes, jeg befaler saaledes, i Stedet for Grunden staar min Villie. Thi vi ville ikke være Papisternes Disciple og Læredrenge, men deres Mestre og Dommere. Vi ville ogsaa engang hovmode os og trodse Æselshovederne, og ligesom Paulus (2. Kor. 11,22 f.) roser sig selv lige over for sine taabelige Helgener, saa vil jeg rose mig lige over for disse mine Æsler: de ere Doktorer! jeg ogsaa; de ere lærde! jeg ogsaa; de ere Prædikanter! jeg ogsaa; de ere Theologer! jeg ogsaa; de ere Disputatorer! jeg ogsaa; de ere Filosofer! jeg ogsaa; de ere Dialektikere! jeg ogsaa. Og jeg vil rose mig ydermere: Jeg kan udlægge Psalmer og Profeter; det kunde de ikke... Jeg angrer blot,« slutter han, »at jeg ikke har tilføjet paa dette Sted to andre Ord, og oversat: uden alle Gerninger af alle Love, for at udtale det fuldt og fyndigt. Derfor skal det blive staaende i mit ny Testament, og om end disse Æselspapister blive rasende, til de miste Forstanden, skulde de ikke borttage mig dette Ord ud af mit Testament.« (Walch XXI., 314.) Her har imidlertid Disciplene været over Mesteren: Ordet »alene« er forsvundet, ligesom de har genoptaget Jakobs Brev, som af Luther med den største Foragt af Verden var bleven forkastet som en »Straaepistel«; de maatte skamme sig ved deres Mester, ligesom man her i Danmark aldrig har vovet at byde det danske Folk en Oversættelse af han *samlede* Skrifter, ellers kunde der være kommet Lys over Landet.

Endvidere forarges Dr. R. over de mange forskellige Madonnaer, der findes i den katholske Kirke. Men hvorfor forarges han ikke over de mange forskellige Billeder af store Mænd trindt omkring i de tusinde Hjem? Ja, fordi han ved dem ikke finder noget ufornuftigt. Naar det derimod gaar mod Katholikerne, saa er jo Fornuften kun »Djævelens Brud o. s. v.« Derfor fordrister han sig endda til den mildest talt fjollede Sætning: »Fabrikationen af Madonnaer er nu en Del af Pavekirkens anerkendte Politik og Industri.« Mindre kunde ikke gøre det! Herimod skal jeg blot minde ham om, hvad »Volkszeitung« (Berlin 24. Febr. 1903) har

meddelt angaaende Fabrikationen af Afgudsbilleder i Birmingham, hvorfra de i Massevis sendes til de hedenske Lande (Østasien). De samme Skibe, siger det katolikfjendtlige Blad, som beforder Missionærerne og Bibelselskabets Publikationer, eksporterer ogsaa en Del Bronze- og Støbejernafguder; men nu er ogsaa Amerikanerne komne efter det, saa at de engelske Protestanter nu ikke mere er ene om den indbringende Produktion og Eksport.

Endelig udgyder Dr. R. sit Hjerter helt og fortæller noget over Maade morsomt, som vi Katholiker hidtil heller ingen Anelse havde om: »Dersom man ønsker at vinde i Lotteriet, beder man til en bestemt Madonna« (hvorfor siger han dog ikke, hvilken?), »vil man blive af med sin Hoste, til en anden; vil man tjene Penge, til en tredie« (hvilken??); »vil man have et godt Helbred, til en fjerde; vil man have Hævn over sine Fjender, til en femte; vil man blive af med Smerter, til en sjette; vil man have god Vin, til en syvende; vil man udrydde Frimurerne, som Pave Leo XIII. kalder Djævelens sande Hær« (i Frankrig er de otte Ministre rigtignok Frimurere, og det gaar djævelsk nok til dèr!), »til en ottende; vil man fries for Pestilens, til en niende; vil man udrydde Kættere, til en tiende; vil man have Held til at udføre Jesuiternes skammelige Intriger« (den turde ikke mangle!), til en ellefte; vil man bede for Sjælene i Skærsilden, da bed til den tolvte; vil man frelses fra Ild, Vand, Ulykker, Lynild og alle de Elendigheder, som Kødets Arving til, da til lige saa mange andre.«

Man skulde ikke tro, at et »kristeligt« Blad med saadant et Indhold, kan finde Læsere, der endnu er ved deres fulde fem. Vidste jeg nu blot, til hvilken Madonna man skal bede for at skaffe Hr. Pastor Dyekær flere saa dygtige Medarbejdere, som Dr. Alex. Robertson er, saa vilde det gaa endnu mere strygende med »Oplysningen« her i Landet!

P. G. Schmiderer.

Fra Jubilæet i Svendborg.

—o—

(Sluttet.)

Kl. 2 samledes de Indbudne til et Festmaal, under hvilket der herskede den muntreste Stemning, krydret af forskellige Taler til Ære for Jubilaren.

Kl. 8 Aften var der Fest for hele Menigheden, som var samlede i de med Guirlander, Flag og Vimpler smukt dekorede Skolelokaler, hvor der var opstillet en Del Borde med tilhørende Taburetter, som velvilligst vare overladte Festkomiteen af den herværende Sangforenings Vært. Efter at Musikken havde gjort Indledningen og sat de glade Gæster, som fyldte Lokalerne, i den rette Stemning, sang de Tilstedeværende følgende Pavehymne, forfattet af Hr. Lærer F. Holst, efter Melodien: Kong Kristian stod o. s. v.«

Rung over Hav og viden Jord:

Hil Leo Dig!

Fra Kyst til Kyst, fra Syd til Nord

Genlyder Millioners Kor:

Hil Leo, hil Dig Hyrde stor

Paa Petri Stol!

Dit Navn som Sol paa Himlen staar,

Om Sejrens Palme det os spaar!

Leo!

Paa Petri Skib Du staar paa Vagt

I højen Sø!

Trods Klipper, Skær og Stormens Magt

Med Bølgen fraadende i Pagt

Du skimter Stjernen uforsagt

I Mulm og Nat.

Lad Bølgen skumme om din Fod

Det hæver kun Dit stolte Mod!

Leo!

Du kender grant den skumle Vej

Blandt Skær og Vrag!

Du ved, hvor Grunden skjuler sig,

Du drages af hvert Luftsyn ej,

Den Helligaand han leder Dig
 Paa Herrens Skib!
 Vør Herres Kors det er det Med,
 Som leder os til Salighed!
 Leo!

Vi kende grant Din Stemmes Klang,
 O, Hyrde god!
 Den lyder over Mark og Vang,
 Du spejder Ulvens lumske Gang,
 Og leder os fra Fjeldets Hang
 Ad sikker Sti!
 Vi følge Dig, o Hyrde stor,
 Vi vandre trygge i Dit Spor!
 Leo!

I Kirkeskrud med sølvern' Haar,
 O Kirkedrot!
 Som Yngling midt i Livets Vaar,
 — Skønt Olding vel Du blev af Aar —
 Med Hjertet fuld af Haab Du staar
 Og skuer Sejr!
 Vi signe Dig, du ædle Drot
 Paa Tronen høj i Romas Slot!
 Leo!

Derefter talte Hr. Pastor Helmke fra Kolding for vor h. Fader og, efter et nyt Musiknummer, Hr. Uhrmager Spetzler for Kongen. Begge Taler fulgtes af dundrende Leveraab. Efter en kort Pavsse fulgte nedenfor staaende, af Hr. Kateket M. C. Jensen, til Melodien: Der er et Land, o. s. v. forfattede Sang:

Ej Jordelivets Glans og gyldne Drømme,
 ej Verdens Glimmer fængslede Din Hu;
 men Herrens *Kirke* midt i Tidens Strømme,
 paa den Du tro'de, og den elsked' Du!
 Da Aandens Stemme talte i Dit Indre,
 Du fulgte Kaldet ret af Hjertens Lyst
 og vandred' fremad der, hvor Stjerner tindre
 og kaste Glans paa Evighedens Kyst!

Du saa, at Jordens Pragt har Gravens Stempel,
 og valgte tidligt *Kirken* til Din Brud,
 og som en Hyrde from i Herrens Tempel
 Du frembar Ofret, dyrebart for Gud,
 lod Bønnens Virak stige mod det Høje,
 og delte ud af Ordets rige Skat,
 mens Himlens Morgenrøde for Dit Øje
 fremstraaled' over Jordens dunkle Nat!

Hav Tak, da ædle Hyrde, for Din Virken
 i Menighedens Kreds, blandt Herrens Folk,
 hav Tak for hver en Dag Du tjente Kirken
 og stod som Sandhedsordets rette Tolk!
 For trofast Kærlighed vor Tak Du tage —
 den tone til Dig gennem denne Sang!
 Gud signe herligt Dine Fremtidsdage
 og skænke Livets Krone Dig engang!

Saa talte Hr. Pastor Schmiderer fra Odense for den
 højærværdigste Biskop, og, efter et Musiknummer, Hr. Pa-
 stor Kerff for Jubilaren; derefter sang man følgende af Hr.
 Lærer F. Holst til Melodien: »Jylland mellem tvende Have«
 forfattede Sang til Jubilaren:

Lad nu Hjertets Streng klinge
 glad og fro i denne Stund!
 Lad i Kvæld vor Hyldest bringe
 en og hver af Hjertens Grund,
 ham, hvis Pris skal lyde her, —
 ham, vor Jubilar saa kær!

Hist, hvor Sydens Himmel gløder,
 hvor sig Tibrens Vande snor,
 her, hvor Øjet Skønhed møder —
 Romas stolte Minder bor —
 der Dit Ønskes Maal Du vandt,
 Vej til Herrens Alter fandt!

Hvilke Minder, skønne, rige,
 maner denne Stund ej frem;
 Ord ej mægter at udsige,

hvad Du føler dybt ved dem.
 Salvat blev i Dag Din Haand
 viet ved den Helligaand.

Fem og tyve Aar er rundet,
 ilsomt randt de mange Aar!
 Fem og tyve Aar er svundet
 skiftende som Livets Kaar.
 For Din Gerning bramfri skøn
 venter dig en himmelsk Løn!

Glad Du gav med kærligt Hjerte,
 Fattigmandens Ven Du var —
 var hans Trøst i mangel Smerte,
 Du med ham hans Kummer bar;
 ej Du taled store Ord,
 om hvad i Dit Hjerte bor.

Stille vandred' Du de Veje,
 Herren peged' for Dig ud,
 glad i Sind med Gud i Eje
 lytted' Du til Herrens Bud!
 Mindes vil vi alle her:
 Du var Herrens Præst saa kær!

Mens vi Jubilaren hylde
 her i festligt Broderlag,
 mens vi Jubelskaalen fylde
 paa Din Højtids skønne Dag —
 her vi love højt i Kor:
 Kirkens Sag skal være vor!

Hurra! højt nu skal genrunge,
 Leve skal De Hr. Pastor!
 Leve højt! — vi glade sjunge!
 Hurra! lyd i Jubelkor!
 Gid De atter glad opnaar
 fem og tyve skønne Aar!

Endelig talte Formanden for Afholdsforeningen, Hr. Jørgensen for Fædrelandet med dets Minder, hvorefter de Forsamlede staaende sang: »Kong Kristian stod ved højen Mast o. s. v.«

Hermed var Rækken af de officielle Taler sluttet. Jubilæren beværtede nu Alle med Chokolade, Kaffe, Punch, Limonade, Kager og Cigarer, medens en Mængde Skaaler udbragtes: for Menigheden, for dennes Velgørere, for Jubilærens Gæster, for Menighedens Damer o. s. v. Henved Midnat sluttede den smukke og animerede Fest, der saa ret bar Præget af en sand Familiefest, hvor eet Hjerter og een Aand besjælede Alle, idet Musikken spillede et meget smukt og kvikt Slutningsnummer.

Vi kunne endnu tilføje, at en Del Gæster, der skulde være ankomne til Festen fra København, bleve forhindrede af Snestormen og Togstandsning i at give Møde. Af samme Grund bleve ogsaa en Del Indbudne fra Jylland afskaarne fra at tage Del i den smukke Festlighed.

Munke og Knipler?

—o—

»I Berl. Tid.«, »Dannebrog« og andre Blade stod der forleden at læse om en Kamp, der havde fundet Sted ved Præmonstratenserklosteret i Nantes, medens Retsbetjentene vilde sætte Segl paa Klostrets Døre. Pludselig, siges der, brød Munkene frem med Knipler i Hænderne, og der opstod en livlig Kamp, hvorved et Menneske blev haardt saaret.

Det vakte maaske lidt Gru hos en Del Læsere: Munke, der slaar om sig med Knipler! hvordan kan det forenes med en saa hellig Stand?

Men hvad? Naar en Tyv bryder ind i mit Hus for at stjæle mine Ejendele, eller endog kaste mig selv paa Døren, har jeg vel Ret til at forsvare mig og vise Tyven Vintervejen, lige meget om jeg er Munk eller Lægmand. Det gør heller ingenting til Sagen, om Indbrudstyven er iført Uniform eller udsendt af Statsmagten. Er Angrebet uretfærdigt — og det var det i dette Tilfælde; thi ingen Stats-

magt er beføjet til uden Skin af Ret, kun af Had til Religionen, at frakende eller fratage mig min Ejendom — da har jeg Lov til at forsvare mig og drive Angriberen tilbage. Om det er klogt at handle saaledes, det er et andet Spørgsmaal; men Retten kan ingen nægte mig.

Saavidt Retsspørgsmaalet!

Men nu til selve Kendsgerningen!

»*La Croix*« af 17. Apr. indeholder en udførlig Skildring af den »uhyggelege« Begivenhed. Onsdag, den 15., indfandt Fredsdommeren, Hr. Francheteau, sammen med Amtsskriveren sig ved Klosterets Port for ifølge højere Ordre at sætte Segl paa Dørene. Da man var belavet paa hans Besøg, havde en Mængde paa ca. 2000 Personer, Mænd og Kvinder, Præster og Lægfolk, samlet sig i den indre Gaard og Havens Gange.

Fredsdommeren, en Mand paa 80 Aar, som nyder Alles største Højagtelse, syntes selv at befinde sig meget ilde ved sit Foretagende.

Ved Klosterets Port blev han modtaget af Klosterets Abbed, P. Augustin, og dennes Raadgivere.

Efterat Fredsdommeren havde meddelt, i hvad Ærinde han kom, erklærede Sagføreren Mr. Bonamy, at Klosteret ikke tilhørte Præmonstratenserkongregationen, men selve Abbeden, ifølge Dokumenter, han vilde forelægge ham til Gennemsyn. Men først protesterede han i Abbedens Navn paa det mest energiske imod hvert Angreb paa den fri Udøvelse af Kongregationens Regler, der var approberede af Kirken, et Angreb, der samtidig var i Modstrid med Republikkens øverste Lov, der giver enhver Ret til at leve i Overensstemmelse med sin religiøse Overbevisning og i dette Øjemed forene sig med andre til fælles Liv. Han støttede sig i sin Protest paa selve Ordlyden af Loven fra 1901 og paa Munkenes Ansøgning om Autorisation, som var bleven nægtet dem paa lovstridig Vis, saa der ikke forelaa nogen retslig Grund til at idømme dem Straf.

Disse Ord blev af Mængden hilste med et Udbrud af

vilde Skrig: »Leve Friheden! Leve Munkene! Ned med Skurkene!« Det var ikke uden Vanskelighed, at Abbeden banede en Vej for Fredsdommeren og Amtsskriveren gennem den ^zophidsede Folkemængde. Da de vare komne ind i Klosteret, foreviste Sagføreren de notarielle Dokumenter, der bevisliggjorde Hr. A. Balleys — P. Augustins — Ejendomsret til alle Immobilier.

Fredsdommeren erklærede sig tilfreds og undlod at sætte Segl paa Døren.

Derpaa kunde han og Amtsskriveren vende hjem, uden at der skete dem nogensomhelst Men.

Saaledes forløb denne skrækkelige Historie — bortset fra den ovennævnte Skrigen, i Fred og Mindelighed, uden Knipler, uden Kamp, uden Ulivssaar.

Naar vil vore Blade dog høre op med at øse af Kirkefjendernes løgnagtige Beretninger, saa at Folk endelig engang kunne faa Sandheden at høre, den rene Sandhed, den fulde Sandhed? sr.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. (H. K.) Tirsdag d. 21. April afholdt Foreningen *Unio* sin halvaarlige Generalforsamling. Foruden de ugentlige Tirsdagsmøder er der i Løbet af Saisonen afholdt en Aabningsfest, Stiftelsesfesten, Julefest for Børn og Voksne samt Karneval til Fastelavn; endvidere er der blevet forevist Lysbilleder af Jesu Liv med Foredrag af Hr. Pastor Günther. Søndag den 3. Maj sluttedes Saisonen med en Aftenunderholdning. Medlemsantallet var for Tiden 104. Af de afgaaende Bestyrelsesmedlemmer genvalgte Formanden Hr. Grosserer Hitzinger og Hr. Forgylder Weber. Ind i Bestyrelsen valgtes Hr. Forvalter Fr. Jørgensen (Sekretær) og Hr. Agent Brix-Hansen. Endelig vedtoges efter en Del

Diskussion med nogle faa Modstemmer et Forslag fra Formanden om næste Aar at prøve paa at opgive de faste Tirsdagsmøder og i Stedet holde c. 8 Sammenkomster i Løbet af Vinteren.

— *Søndag den 17. Maj* agter den højærværdigste Biskop at meddele Firmelsens h. Sakramente i *Horsens* og *Torsdag den 21. Maj*, Kristi Himmelfarts Dag, i *Silkeborg*.

Rom. Kong *Eduard* af England, som for nylig opholdt sig i Rom, aflagde den 29. f. M. et Besøg hos den h. Fader i Vatikanet. Fra det engelske Gesandtskabshotel begav Kongen tillige med tre Personer af Følget sig, i engelske Vogne og med engelsk Tjenerskab i Livrée, til Vatikanet. I Damasusgaarden havde et Æreskompagni af Paladsgarden taget Opstilling. Ved Portalen blev han modtaget af Ceremoniel-Sekretæren Grabinski og derefter af den pavelige Majordomus (Overhofmarskal) og af hele den pavelige Hofetat. I Gobelinssalen var en Afdeling af Nobelgarden opstillet, som ydede Kongen militære Æresbevisninger. Her var ogsaa den engelske Ærkebiskop, Msgr. Stonor, tilstede. Pave Leo XIII. modtog Kong Eduard i sit Privatgemak, hvor Paven og Kongen toge Plads paa to ensartede Tronstole og underholdt sig sammen i henved 20 Minutter alene. Derefter aabnedes Døren til Gemakket igen og Kongens Følge blev fremstillet for den h. Fader, som underholdt sig nogle Øjeblikke med Kongens engelske Ledsagere. Besøget havde en overordentlig hjertelig Karakter og baade Paven og Kongen udtalte deres gensidige Glæde. Ved Afskeden udtalte Kong Eduard Ønsket om at eje Pave Leo XIII.s Billede til Minde om Besøget. Gennem Msgr. Stonor sendte Paven senere Kongen et saadant Billede med sin Underskrift og en Dedikation. — Efter Besøget hos den h. Fader aflagde Kong Eduard ogsaa en Visit hos Kardinal-Statssekretær Rampolla. Vatikanet var under Kongens Besøg fuldstændig afspærret. Fra Vatikanet kørte Kongen atter tilbage til Gesandtskabspalæet, hvor der om Aftenen fandt en stor engelsk Reception Sted, under hvilken Kong Eduard gentagende udtalte overfor sine Landsmænd sin Beundring og Højagtelse overfor Pave Leo XIII.s Person.

— I Søndags, den 3. Maj, modtog den h. Fader Kejser *Wilhelms* Besøg i Vatikanet. Efter en Frokost i det preussiske Gesandtskab ved Vatikanet, i hvilken ogsaa Kardinal Rampolla deltog, kørte Kejseren Kl. 2.50, ledsaget af *Kronprinsen* af Tyskland, Prins *Eitel Friedrich* og Følge

i fjorten tyske Gallakareter til Vatikanet for at aflægge Besøg hos *Favon*. Paa hele Vejen til og fra Vatikanet hilstes Kejseren med Begejstring af en uhyre Menneskemængde. Tropper afgav Æresbevisninger.

Kl. 3¹/₄ kørte Kejser *Wilhelm* ind i Vatikanet, hvor Paladsgarden paraderede. Paa 1. Sal modtoges Kejseren af de pavelige Dignitarer, der ledsagede ham til Pavens Gemakker. Efter at de Biskopper, der for Tiden opholde sig i Rom, vare blevne forestillede for Kejseren, modtoges denne af Paven, hvorefter begge begav sig ind i Pavens Privatværelse, medens de kejserlige Prinser og Kejserens Følge blev tilbage i de foran liggende Gemakker. Samtalen mellem Paven og Kejseren varede 20 Minutter. Derefter modtog Paven Prinserne; Samtalen med disse varede henved 10 Minutter. Derpaa præsenterede Kejseren sit Følge for Paven; Paven rakte hver af dem Haanden. Leo XIII., der saa overordentlig rask og frisk ud, fremhævede i en fransk Tale den kunstneriske og videnskabelige Forbindelse mellem Tyskland og Italien. Paven forærede Kejseren et i Vatikanets Fabrik lavet Masaikbillede af Forum Romanum, ligesom han ogsaa forærede begge Prinserne Mosaikbilleder. — Efter at Kejseren og Prinserne havde taget Afsked med Paven, aflagde de et ti Minutter langt Besøg hos Kardinal *Rampolla*. Kl. 4,25 forlod Kejseren og den kejserlige Kortege Vatikanet og kørte tilbage til Gesandiskabet.

Unio. Maleriet vandtes paa Nr. 46.

En nylig firmet Pige, som har Lyst til Syning, kan lære at sy Kasketter, Betaling gives i Læretiden. Nørrevoldgade 25. 5. S. o. G. h.

St. Johannes Broderskab. Møde Tirsdag d. 12. ds. Kl. 8¹/₂ Aften i Lokalet, Bredgade 67, 2. S. o. G. — Foredrag af Hr. Johnsen: Kardinal Consalvi. Alle indbydes. — Adgang gratis.

Den 11. Maj kan gamle **Lund**, Emilievej 4, Kvisten, fejre sin 85aarige Fødselsdag og 50 Aarsdagen for sin Optagelse i Kirken. Han lever i meget smaa Kaar og har i Vinter været syg, saa der kunde være Grund til at hellige ham en venlig Tanke paa Mandag. Han er Medlem af den tredje Orden.

☪ Pensionatet ☪

Knudsvej 7, Charlottenlund, modtager Sommergæster for kortere eller længere Tid.

C. Gerlach,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

Stort *Ernst Bøklund* Foraar-
 Udvalg. HATTE-MAGASIN Nyheder.
 59. Købmagergade.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 10. Maj. 4. Søndag e. Paaske. Antoninus, Bekender og Biskop. — 11. M. Frants af Hieronymo, Bekender. — 12. Ti. Nereus og Lidelsesfæller, Martyrer. — 13. O. St. Josefs Skytsfest. — 14. To. Bonifacius, Martyr. — 15. F. Johannes Bapt. de la Salle, Bekender. — 16. L. Johannes af Nepomuk, Martyr.

Søndag den 17. Maj. 5. Søndag e. Paaske. Paschalis Baylon, Bekender.

Vincentiskonferentsernes andet Generalmøde finder Sted Søndag den 10. Maj henved Kl. 11 $\frac{1}{2}$ efter Højmessen i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som afholdes i Lokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G. indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer.

Gudstjeneste i **Helsingør**. (Sudergade 8.) Søndag d. 10. Maj Kl. 10 h. Messe; Kl. 3 Andagt.

Mariakongregationen for Ynglinge. Søndag den 10. Maj fejrer Kongregationen sin **Hoved- og Titularfest** (Marias Bebudelse). Kl. 8 højtidelig Prælatmesse med **Fælleskommunion** i St. Ansgars Kirke; sammesteds Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken og Optagelse af nye Medlemmer. — Ynglinge, som i Aar have modtaget Firmelsens h. Sakramente, opfordres til at indmelde sig i Kongregationen hos Pastor Sialm i Steusgade.

III. Orden: Onsdag den 13. ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Møde i St. Knuds Kapel.

Korrespondance. Den anonyme Nedlægger af 5 Kr. i Redaktionens Brevkasse, til Majaltrets Blomster og Lys, modtage herved vor bedste Tak. Red.

 Dette Nr. af Ugebladet er udsendt senere paa Grund af Helligdagen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petilnien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 20.

Søndagen den 17. Maj.

1903.

Indhold: Søster Serena. — Oldkirkens Liturgier. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet: Sundbyerne. Rom. -- Bekendtgørelser.

Søster Serena.

Af Fritz Reuther
(Fra Tysk ved J—n. J—n.)

— 0 —

(Sluttet.)

Serena skjulte sig bag de store Kastanietræer og blev der hele Dagen; en underlig drømmende Følelse var kommen over hende og havde lindret enhver Smerte og beroliget enhver skælvende Nerve. Men da Skumringen paa ny faldt paa, fandt hun Mod igen og samlede alle sine Kræfter. Med stive, smertende Arme tog hun sin verdslige Dragt af og hyllede sig igen i sin gamle, kære Kjole. »Nu vil Englene igen kende Serena,« mumlede hun og trykkede Trækorset til sine Læber.

Hun ventede, til det var helt mørkt; da sneg hun sig langsomt hen til Klosterets aabent staaende Bagdør. Hun traadte ind. Refektoriet var ganske stille og tomt; men eet syntes hende underligt og ganske uforklarligt; thi Forstander-

inden havde strængt forbudt det — Klosterdørene stode paa vid Gab. Med sin Ordensdragt havde hun igen antaget sin rolige Gang; andægtigt holdt hun sin Hænder foldede under de lange Ærmer. Sagte skred hun ned gennem Korsgangen; det var mørkt. Igen blev Serena overrasket staaende, et nyt forbavsende Under — Dørene til Cellerne stod ligeledes aabne. Hun gik videre. Idet hun steg ned ad Trappen, blev hun staaende, greben af en pludselig Frygt; thi lydelige Skridt trængte fra Trappen ned til hendes Øre, larmende Skridt, som hun endnu aldrig havde hørt før, og som gav Genlyd gennem Korsgangen. Hun stod ved Foden af Trappen med den ene Haand paa Brystet, den anden løftet som til Forsvar; lige over for hende ved Trappens Ende kom en Soldat til Syne.

Med et svagt Angstskrig veg hun tilbage; hun vilde være flygtet, hvis ikke hendes Lemmer havde nægtet at gøre Tjeneste. Hun kunde kun strække sine skælvende Hænder frem med en stum Bøn om Naade.

»Hellige Jomfru,« raabte Soldaten forbavset, »en af de gode Søstre her! Vær ikke bange, Søster, det er bare mig.« Ved hans Stemmes Klang vovede Serena at se paa ham.

»Jeg kommer hjem for at dø,« sagde hun ganske sagte. »Tør jeg gaa op til min Celle? Jeg skal ikke forstyrre nogen; men jeg vil saa gerne gaa til min Celle.«

Soldaten var i Forlegenhed; endelig svarede han: »Det er jo umuligt, Søster; De kan ikke blive her. Jeg skal gøre for Dem, hvad jeg kan. Men naar Løjtnanten eller en anden Soldat ser Dem, kunde man fornærme Dem; de kan ikke lide Søstre.«

»Ak, da har Gud sendt mig Dem til Hjælp. Lad mig gaa op.«

»Jeg kan ikke gøre meget for Dem, Søster. Det er min Pligt af sørge for Muldyrene. Stalden er meget mørk; men Høet varmer. Og hvis De ikke kan finde noget andet Ophold for Natten, saa kan De i Guds Navn sove der; jeg skal bringe Dem noget at spise.«

Men Serena kunde næppe staa mere og næppe bevæge sig. Af Frygt for, at hans Barmhjærtighedsgerning skulde blive opdaget, førte den unge Soldat hende tilbage gennem Korsgangen til Klosterets Stald. I et tomt Hjørne kastede han nogle Bundter Hø under Krybben og lod hende lægge sig ned.«

»Saa, Søster,« sagde han. »Jeg skal hente Dem noget at spise. — De er meget træt.«

Serena mumlede ved sig selv: »De kan finde mig her! De vil kende mig, naar de kommer. Saaledes er det godt.«

»Ja, vel,« svarede den unge Soldat. »Og vil De ogsaa blive her, til jeg kommer igen? De tør ikke forlade Pladsen, det vilde være farligt for Dem; og De ved, at selv Guds Moder har ikke foragtet en Stald. Lov mig at vente her.«

»Jeg skal vente her,« sagde Serena. Han gik og lukkede Døren efter sig.

Serena laa ganske stille paa Høet uden at røre sig. Hun kunde høre Muldyret, som befandt sig i Baasen ved Siden af; det strakte sit brune, taalmodige Hoved ud over Træskillevæggen og saa ned paa hende. Gennem Gittervinduet trængte Maanens Straaler ind og kastede et sølvhvidt Skin paa Gulvet: det saa ud, som om Lys og Skygger bevægede sig sagte frem og tilbage.

Det forekom Serena, at hun i dette Sølvlys saa et himmelsk Ansigt. Det syntes hende, som om et underskønt Barn viste sig midt i disse straalende Lysbølger. Flygtige Skyggeskikkelser bævede gennem Luften, fortryllende Syner forsvandt, før hendes Øjne klart kunde opfange dem.

Serena rejste sig op og knælede ned, og det syntes hende, som om en anden Skikkelse med et overjordisk skønt Aasyn, med foldede Hænder og gyldent Haar bøjede sig i Maanelysset i ydmyg Tilbedelse til Jorden.

Serena mente at høre Musik, som fra det fjerne slog stadig fyldigere mod hendes Øre, og hun selv begyndte at synge:

»*Adeste fideles,
Laeti triumphantes,
Venite, venite in Bethlehem.
Natum videte Regem Angelorum,
Venite adoremus; venite adoremus; venite adoremus
Dominum!*«

Det var Juleaften. Soldaterne var i Sovesalene; de fleste af dem sov, da Klókken slog 12. Lyden af den fjerne Sang vækkede den ene eller den anden, og mangen vækkede sin Kammerat halvt ængsteligt, halvt nysgerrigt og gjorde ham opmærksom paa den fremmede, saa vidunderligt skønne Musik.

»Altsaa er det dog sandt, hvad min Moder plejede at sige, at der gives Engle,« tænkte en og anden og begyndte maaske paa en længst forglemt Bøn.

Alene Oberst Chateaublon kendte Stemmen; rask stod han op i Moder Priorindens Celle, som han beboede, klædte sig hurtigt paa og begav sig ud for at søge efter sin Løjtnant. Han fandt denne, bleg af Skræk, siddende i Sengen med den uhyggelige Følelse at være kommen den usynlige Verden nær.

»Dufour,« sagde han, »det er den Nonne, som synger saa vidunderligt.«

»Ja, det vil sige, det maa være hendes Aand,« svarede Løjtnanten. »Ingen menneskelig Stemme kunde synge saaledes.«

De to Mænd lyttede; endnu en Gang hævede hin underfulde Tonebølge sig: »*Venite adoremus; venite adoremus; venite adoremus Dominum.*«

Da kom sagte, blidt som et Suk, der viftes bort af Vinden, det dybe »*Amen*«, og alt var stille, — en Stilhed, som selv Officererne følte trykkende.

»Vi maa se, hvad det betyder,« sagde endelig Chateaublon. »Staa op, Dufour, vi maa have denne Hemmelighed opklaret. Det skal ikke hedde sig, at jeg har Aander i min Kaserne.«

Løjtnanten klædte sig rask paa, og for en Sikkerheds Skyld spændte han endog sin Sabel om. Sammen traadte de to Mænd ud paa den stille Gang, paa hvilken Maanelyset skælvede spøgelsesagtigt. Ved Enden af Korridoren hørte de en Lyd, Soldaternes Hvisken. Ved det yderste Vindu i Gangen stod en Soldat.

»Comte,« sagde Obersten rask, »hvem har sunget her? Hvor er Sangeren?«

Comte stod stille. »Hr. Oberst, jeg formoder, nede — jeg tænkte bare —«

»Hvad tænkte De? Var denne Stemme en menneskelig Stemme? Tilhørte den et levende Væsen?«

»Jeg kan forklare alt, Hr. Oberst,« sagde den unge Soldat. »Sangen kom fra Stalden; der er en stakkels, forskrækket Nonne. Det var hende, der sang saadan — men nu er hun rolig,« tilføjede han sagte, næsten uhyggeligt. Dette Klosters Stilhed var saa uhyggeligt aandeagtig.

»Miii Gud!« raabte Chateaublon. »Jeg havde Ret. Det var hin Nonne med den forunderlige Stemme. Men hun tør ikke blive her, ikke her i Huset, ikke der i Stalden. Jeg vil ikke taale det. Det er en Skandale. Det var Deres Pligt at bortvise hende,« bemærkede han strengt til Comte. Den unge Soldat hang med Hovedet.

»Hun var saa syg, Hr. Oberst,« svarede han næppe hørligt.

»Godt, godt, hent Nøglen til Stalden; vi vil i det mindste ikke vente længer og gøre en Ende paa denne Skandale. Comte, tænd en Lygte og gaa foran.«

Comte maatte adlyde; han gjorde, hvad der blev befaleet ham, og gik foran til Stalden. Vejen førte gennem Korsgangen; Maaneskinnet oplyste den næsten saa klart som om Dagen. Ved Stalddøren vendte Comte sig militært hilsende og vovede Ordene: »Hr. Oberst, hun er meget syg, den stakkels Søster.« Adlydende et tydeligt Vink fra Officeren lukkede han Døren op. Maanelyset strømmede gennem Vinduet og den aabne Dør og fyldte Rummet med et

klart Skin. Paa Høbundterne laa Serena. Hun laa der med Armene over Kors paa Brystet, hendes slanke Skikkelse var fuldkommen lige og stiv, enhver Fold i hendes Dragt ubevægelig og som hugget i Marmor, og paa det hvide Aasyn hvilede dyb, uudsigelig Fred, intet Smil, kun den ærefrygtvækkende Ro, den absolute Stilhed hos dem, der er indgaaede til den evige Hvile.

Den unge Soldat knælede ned og brast i Graad. De to Mænd saa medlidende ned paa den stakkels Skikkelse; Tonen fra det sidste »Amen« syntes endnu at bæve gennem Luften omkring hende. Pludselig lagde Obersten sin Haand paa Skuldren af den grædende Knøs og sagde: »Comte, send straks Bud til Landsbyens Præst. Skynd Dem. Det er endnu Nat. Sig ham, at han ufortøvet maa komme herop. Men for Guds Skyld, blot ingen Opsigt!«

Comte rejste sig og skyndte sig afsted, adlydende sin Obersts Befaling. En halv Time senere stod Landsbyens Præst og den grædende Priorinde ved den døde Søsters Leje. Ind i Stalden trængte Julemorgenens blege Dæmring.

Oldkirkens Liturgier.*)

2. Liturgiernes Indhold.

—O—

(Fortsat.)

Ordet »Liturgi« er græsk og betegner Udførelsen af en Gerning. Allerede i den græske Oversættelse af det gamle

*) *Rettelser* i forr. Art.: Side 275, L. 1. f. o. læs: Men paa den h. Jakobs Fest og ved andre højtidelige Lejligheder bruges »Jakobs-liturgien« eller »Basiliusliturgien«, d. v. s. den samme Liturgi i to ældre Skikkelser.

Ordene: »saasom det bulgarske og rumænske«, Side 275, L. 16. f. o. flyttes over til S. 276, L. 10. f. o. efter »Andre østerlandske Liturgier ere kun underordnede Sidegrene af de nævnte« — »saasom den bulgarske og den rumænske.« Der gives kun faa unerede Bulgarer og Rumæner, og disse betjene sig ligesom Skismatikerne dersteds af Krysostymus Liturgien.

Testamente (*Septuaginta*), som var fuldendt henved 200 Aar før Kristus, bruges dette Ord om Offertjenesten i Templet. I Apostlenes Gerninger (Kap. 13.) bruges det samme Ord om den kristelige Gudstjeneste, og det ligger allerede af den Grund nær derved at forstaa en hellig Offertjeneste. Det er derfor ogsaa ganske naturligt, at dette Ord i den græske Kirke betegner det h. Messeoffer. Messen hedder paa Græsk simpelthen Liturgi (*leiturgia*). I Ordets snævrere Forstand vil Liturgi altsaa sige det samme som Messe; i Ordets videre Forstand forstaas ved det enhver gudstjenstlig *Handling* af en dertil beskikket gejstlig Person.

Til den kristelige Liturgi hører derfor: 1. Den h. Messe og de hh. Handlinger, som staa i umiddelbar Forbindelse med den, f. Ex. Funktionerne i den stille Uge og Kirkens Indvielse; 2. Sakramenternes Uddeling; 3. de kirkelige Timebønner, som i store Kirker synges eller læses af Gejstligheden i Højkoret med Alteret som Baggrund eller Midtpunkt, medens Præsterne under mindre Forhold, som hos os, bede dem privat (Breviarbønner); en Del af denne liturgiske Bøn er Vesperen, som findes i vor Salmebog, Side 194, Nr. 184. En Del Tanker og Læsninger, som ere indeholdte i de gamle Liturgier, særlig i den indledende Del, ere senere benyttede i disse Timebønner. Til Liturgien høre endelig 4. visse højtidelige Sakramentalier og kirkelige Handlinger, som udføres i Henhold til Kirkens Befaling, f. Ex. den kirkelige Jordfæstelse og de liturgiske Klæders og de hellige Kars Indvielse.

De saak. »Andagter«, som gerne holdes om Eftermiddagen paa Søn- og Festdage, ere egentlig kun Bedetimer og kunne derfor i Nødstilfælde holdes af Lægmænd; men den sakramentale Velsignelse, som selvfølgelig kun kan meddeles af en Præst, er en liturgisk Handling.

Til enhver liturgisk Handling udkræves en af Kirken indviet og paa en eller anden Maade dertil beskikket Person, som kan være henholdsvis en Biskop, en almindelig Præst eller en Diakon. Kun disse have derfor Ret til i Kirkens og derved i Guds Navn at sige til Menigheden: »*Dominus*

vobiscum« (Herren være med Eder), hvortil svares: »*Et cum spiritu tuo*« (og med din Aand)!

Al Gudstjeneste, al Liturgi er en *Gudsdyrkelse*. Det er Menneskets første, højeste og helligste Pligt at dyrke Gud, dets Skaber, Forløser og Helliggører. Denne Guds Dyrkelse former sig som Bøn til Tilbedelse og Taksigelse; som Handling faar den sit højeste Udtryk i Ofret, det h. Messeoffer, og omvendt har Gud knyttet sin Naade til de heilige Handlinger i Kirken, til Bønnen, til Ofret og til Sakramenterne, i videre Forstand ogsaa til Sakramentalierne. I den kristelige Liturgi, som den fra Begyndelsen af er bleven fejret i Kirken, forener saaledes den ydre gudstjenstlige Handling sig med de tilsvarende Bønner som et Udtryk for Sjælens Tanker og Rørelser, medens Herren skænker os sin Naade og Velsignelse. —

Af det Sagte fremgaar allerede, at der ved »Oldkirkens Liturgier« forstaas gamle Formularer, efter hvilke Hovedliturgien, den h. Messe, skal fejres. De danne tillige Grundlaget for Kirkens rige Bøn, for al Gudstjeneste, for alle Slags Andagter, og Navnet tilkommer saaledes disse »Liturgier« baade i snævrere og i videre Forstand.

Hvød den h. Messe nu angaar, saa vise de gamle Liturgier, at den fra Arilds Tid af har haft: 1. en *indledende* Del, Katekumenernes Messe, og 2. en *egentlig* Del, de Troendes Messe. Katekumenernes Messe lære vi at kende i dens ældste Skikkelse af de apostoliske Konstitutioners 2. Bog og af Jakobsliturgien. De apostoliske Konstitutioner ere et Skrift fra den kristelige Oldtid; det bestaar af 8 Bøger, som vise os Oldkirkens Indretninger og Skikke. Det er ligesom »Liturgierne« sukkessivt blevet til, og man antager, at det i sin nuværende Skikkelse skriver sig fra det 3.—4. Aarhundrede. Katekumenmessen bestod af Skrifflæsning, Salmesang (Davids Salmer) og forskellige Bønner, særlig en meget lang Kirkebøn. Denne lange Kirkebøn omtales ogsaa i andre Skrifter fra Oldtiden. Bønnerne for de forskellige Anliggender og Stænder i vor nuværende Lang-

fredagsliturgi synes at være en Levning af den. I Liturgien, som meddeles i 8. Bog, har den 12, i Jakobsliturgien 17 Led, hver med Indledningen: »Lader os bede!« Alle gamle Liturgier indeholde en lignende Katekumenmesse. Heraf har saa den første Del af vor nuværende Messe udviklet sig. *Trinbønnen med »Confiteor«* var oprindelig en Privatbøn for Præsten og Diakonen; senere hen blev den bedet foran Altertrinene. *Introitus* og *Graduale* ere Levninger af de gamle Sange (Davids Salmer). Oprindelig bleve de vistnok frit valgte, men senere fastsattes de nøjere for de enkelte Dage og Fester. *Kyrie elison*, Bønnen om Forbarmelse, blev oprindelig indflettet paa flere Steder i Liturgien, indtil det i den latinske Liturgi fik sin nuværende Plads. *Gloria* findes, om end i en lidt anderledes Skikkelse, allerede i de apostoliske Konstitutioners 8. Bog. Det hørte oprindelig ikke til Messen, men blev brugt ved andre Lejligheder. *Kollekterne* med deres rige Indhold og Afvexling ere til dels fremgaaede af den gamle, lange Kirkebøn. *Læsningerne* af det gamle og det nye Testamente, Lektie, Epistel og Evangelium, ere ligesaa gamle som den kristelige Guds-tjeneste. *Credo* hører til de Dele, som senest kom ind i den latinske Messe; i de østerlandske Messer har den langt tidligere fundet en Plads. Hos os bedes ogsaa i Forbindelse med Prædikenen eller efter Højmessens »en almindelig Kirkebøn« i Modersmaalet. Denne Skik hidrører fra Middelalderen, og Bønnen maa i en vis Forstand betragtes som en Erstatning for den gamle, lange Kirkebøn. Den gamle, i Oldkirken saa tit omtalte Kirkebøn, ogsaa kaldet »Litani«, har tillige været Mønstret for de andre Litanier, som nu bruges ved flere andre Lejligheder og i enkelte Dele af Breviaret, f. Ex. de saak. »preces« m. m. Vor almindelige Kirkebøn — »Almægtige, evige Gud o. s. v.« — findes i denne Skikkelse første Gang i en af den h. Petrus Canisius i det 16. Aarhundrede udgiven Bønnebog. —

Efter Katekumenernes Messe fulgte de *Troendes* Messe. Katekumenmessen turde Alle bivaane; men førend den egent-

lige Offerhandling begyndte, maatte ikke blot de Vantro og Vrangtroende, men ogsaa Katekumenerne, d. v. s. de, som bleve forberedte til den h. Daab, bortfjerne sig. Oldkirken skjulte jo det Allerhelligste, for at det ikke skulde blive vanhelliget. De Troende alene vidste, hvilken Skat Herren havde efterladt sin Kirke; derfor maatte Alle bortfjerne sig, som endnu ikke vare optagne i Kirkens Skød, og Diakonen raabte derfor paa dette Tidspunkt de samme Ord, som nu høres ved Messens Slutning: »Gaar, gaar i Fred« (*ite, missa est*), hvilket ordret oversat betyder: »Gaar, nu er Hjemsendelsen.« Af dette nylatinske Ord »missa« har Betydningen »Møde«, Offermøde, Messen udviklet sig.

Saa begyndte da »missa«, for Katekumenerne kun en Hjemsendelse, for de Troende et helligt Offermøde. Vi kende de vigtigste Dele af de Troendes Messe ikke blot af »Liturgierne«, men ogsaa af Oldkirkens Fædre og andre Skribenter, Klemens af Rom († 101), Ignatius af Antiochien († 108), Justinus Martyr († 166), Irenæus († 177), Tertullian († 220), Cyprian († 258), endvidere af et gammelt, i vore Dage genfundet Skrift »De tolv Apostles Lære«, og af det, af den unerede syriske Patriark Ignatius Efraem Rahmani fundne og i Aaret 1899 udgivne Oldtidsskrift »Vor Herre Jesu Kristi Testamente«.

»Liturgierne« stadfæste saaledes Skribenternes Udsagn og udvide vort Kendskab til Oldtidens Gudstjeneste:

Som *en rød Traad* gaa følgende *Led* gennem alle Liturgier: Efter Katekumenernes Hjemsendelse frembæres Brød og Vin, Præsten beder over disse Gaver, de enhver Katholik bekendte Ord bedes eller synges: *Dominus vobiscum, et cum spiritu tuo. — Sursum corda, habemus ad dominum — Gratias agamus domino deo nostro, dignum et justum est.* Saa følger en højtidelig Lovprisningsbøn, som stedse ender med de Ord: *Sanctus, sanctus, sanctus* o. s. v. Der bedes nogle Bønner før Forvandlingen, de hh. Konsekrationsord udtales, Herrens Lidelse, Opstandelse og Himmelfart ihukkommes, de hh. Gaver ofres

til Gud, der bedes om, at dette Offer maa være os til Vel-
signelse, Herrens Bøn »Fader vor« bedes, Hostien brydes,
det h. Sakramente nydes, og til Slutning forrettes Taksigelsen.

Alle disse Led omtales af Oldkirkens Forfattere, og de
findes i alle Oldkirkens Liturgier. Man sammenligne her-
med de hh. Evangelier: Jesus tog Brødet, takkede Gud, brød
det, gav det til sine Disciple og sagde: Tager og æder,
dette er mit Legeme, som hengives for Eder. Ligervis tog
han Kalken, velsignede den, gav den til sine Disciple og
sagde: Drikker alle deraf, dette er mit Blods Kalk o. s. v.
De hellige Evangelister skrive, som man kalder det »kurso-
risk«, d. v. s. de berette ganske kort og trække derfor Begi-
venhederne sammen. Ifølge Sagens Natur og i Liturgiernes
Lys erkende vi let, at den evangeliske Beretning vil sige:
Jesus tog Brødet (Offertorium), takkede Gud (Præfationen,
Lovprisningsbønnen), udtalte Indstiftelsesordene (Konsekratio-
nen), brød Brødet og uddelte de hh. Gaver (Kommunionen),
og »de sang Taksigelsessalmen«.

(Fortsættes.) .

h—.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Sundbyerne. Om den herværende St. Anna Kirke be-
gynder der efterhaanden at røre sig et fyldigere Menigheds-
liv. Saaledes er der for nylig stiftet en *Menighedsforening*,
i hvilken der straks paa Stiftelsesdagen indmeldte sig 32
Medlemmer. Foreningens Formaal er at fremme og styrke
Menighedslivet i St. Anna Sogn og staar aaben for alle Med-
lemmer af dette, som have fyldt atten Aar og som føre et
hæderligt Liv. Foreningen vil samle Medlemmerne baade til
religiøse og selskabelige Sammenkomster. Hr. Smed *Riedel*
er Formand, Hr. Glasmager *Jaworski* Kasserer og Hr. Ci-
garmager *Kröger* Sekretær. — Ogsaa den herværende *Yng-*

lingeforening trives vel og vil vistnok med Tiden blive en vigtig Faktor i Menighedens Liv. *Kristi Himmelfartsdag* agtes afholdt *Fælleskommunion* under Højmessen Kl. 10 i St. Anna Kirke.

Rom. Om Kejser *Wilhelms* Besøg i Vatikanet meddeler »Germania« følgende interessante Enkeltheder. Den h. Fader, som gik Kejseren imøde indtil Midten af Forværelset, udstrakte begge Hænder imod ham med de Ord: »*Je suis enchanté de saluer Votre Majesté, j'espère qu'Elle ait fait un bon voyage!*« (Jeg er glad over at kunne hilse paa Deres Majestæt og haaber, at De har haft en lykkelig Rejse.) Kejseren greb begge de udstrakte Hænder og bukkede sig saa dybt, at de berørte hans Pande. Derefter toge begge Suveræner de kejserlige Gaver i Øjesyn og forsvandt saa ind i det pavelige Privatværelse, hvor de talte sammen under fire Øjne i 25 Minutter. Saa bleve de kejserlige Prinser førte ind og de forbleve i Kejserens Nærværelse hos Paven i et Kvarters Tid.

Efter Audiensen fulgte Leo XIII. atter sine Gæster ud indtil Midten af Forværelset, hvor man tog den hjærteligste Afsked med hverandre. I Nobelgardens Sal hilste Kejseren paa de tyske Biskopper, som for Tiden befandt sig i Rom. Ærkebiskop Nørber af Freiburg holdt en kort Tale til Kejseren, som svarede ordret følgende: »Jeg er meget glad over, her i Vatikanet i Hs. Helligheds Omgivelse at finde Tyskere og at kunne hilse her paa Repræsentanter for det tyske Episkopat. I høj Grad har jeg glædet mig over at have truffet Hs. Hellighed i en saa overordentlig blomstrende Sundhed. Jeg kan kun bede Gud om, at han endnu ret længe vil opholde Hs. Helligheds Liv *til Gavn for hele Verden.*« Derefter henvendte Kejseren nogle Ord til Biskop Brück af Mainz, Endert af Fulda og Keppler af Rotenburg. Til Biskoppen af Limburg talte Kejseren særlig om den derværende Domkirkes Kunstskatte og lovede, at han snart vil besøge den.

— Den 5. Maj besøgte Kejser *Wilhelm* og Kong

Viktor Emmanuel tillige med de tyske og italienske Prinser det berømte Benediktiner-Abbedi »Monte Cassino«. Den lille By Cassino var i Dagens Anledning festlig smykket med Flag og Guirlander og prægtige Triumfbuer. Efter en Jernbanekørsel fra Kl. 9—12 naaede de fyrstelige Personer Cassino, og efter en rask Fart gennem Byen, hvor de bleve modtagne med Begejstring, ankom de kongelige Vogne henved Kl. 1 foran Abbediet paa Toppen af Bjerget. De fyrstelige Personer bleve ved Foden af Trappen modtagne af Abbed Krug, der var omgiven af samtlige Munke og Klosterets Elever og Lærerpersonele. I Kapitelsalen holdt Abbeden en Tale, i hvilken han takkede Kejseren og Kongen for deres Besøg og mindede om de Besøg, som tidligere Kejsere og Konger havde aflagt i Klosteret, og sagde, at Dagen vilde blive en mindeværdig Dag for den h. Benedikts Orden, som af sin Grundlægger havde lært at ønske Alle Freden, *Pax*. Han tilføjede, at han fremforalt vilde bede Gud om at skænke baade Kejseren og Kongen et langt Liv. Derefter tog Gæsterne hele Abbediet, Arkivet, Biblioteket og Observatoriet i Øjesyn. I Arkivet gennemgik Kejseren alle Pergamenter med tidligere Herskeres Underskrifter. I Kryptkirken, som for Tiden restaureres af Munkene under den tyske Pater Desiderius' Ledelse, tog Fyrsterne de herlige Skulpturer og Vægmalierne af Mosaik i Øjesyn med stor Interesse, og de kejserlige Prinser krøb op ad Stilladserne helt op til Loftet for at studere Mosaiklægningen, paa hvilken de kunstfærdige Munke arbejdede. Abbeden overrakte Kejseren en *betydningsfuld Publikation*: »*Lo Scandenziere di Federigo II.*«, en rigt udstyret Efterligning af forskellige Dokumenter fra Frederik II. af Hohenstaufens Tid. Kejseren skænkede Abbediet 10,000 Mark til Kryptkirkens Restaurering, Frederik den Stores Værker og *Monumenta Germaniae historica*. Efter at de fyrstelige Personer havde nydt nogle Forfriskninger og drukkét The sammen med Abbeden, tog de Kl. 3½ den hjærteligste Afsked med Klosterets Beboere og naaede atter Rom Kl. 7 om Aftenen, hvor en stor Menne-

skemængde ventede paa Fyrsternes Tilbagekomst. Foran Banegaarden havde 1500 tyske Pilgrimme, som netop vare ankomne til Rom, taget Opstilling med flere Faner. Pilgrimme sænkede Fanerne for Kejseren, som venligt vinkede til sine Landsmænd, medens disse istemte den tyske Hymne.

— Kardinal-Statssekretær *Rampolla* begav sig hen paa Eftermiddagen til det preussiske Gesandtskab ved Vatikanet, for at overrække den tyske Rigskansler Grev *Bülow* den Medaillesamling, som den h. Fader havde skænket Greven. Den indeholder alle de Medailler i Guld, som ere blevne prægede under Pave Leo XIII.s Pontifikat.

— Den 9. Maj modtog den h. Fader det første Hold tyske Jubilæumspilgrimme; 600 vare tilstede tillige med de tidligere nævnte tyske Biskopper. Før den store offentlige Audiens modtog Paven i Privataudiens en Del fremragende *Repræsentanter for Centrumsfraktionen* i den tyske Rigsdag, blandt hvilke ogsaa flere Medlemmer af Adelen: Hertug Engelbert v. Arenberg, Grev Droste Vischering-Darfeld, Grev W. von Hoensbroech fra Slottet Haag ved Geldern, Friherre von Wendt, det katholske Centrums Førre Dr. Porsch, Friherre v. Bodmann m. fl. Den h. Fader roste det katholske Centrum som en stærk Støtte for hele den katholske Kirke og udtalte Haabet om, at det maatte gaa enigt, styrket og forøget frem af de forestaaende Rigsdagsvalg.

— Om Kejser *Wilhelms* Besøg hos Paven mener »Pol. Corr.«, at dette den tyske Kejsers tredie Besøg hos Paven paa Grund af Omstændighederne, som ledsagede det, er en af *de mest mindeværdige Begivenheder under Leo XIII.s Pontifikat*. Medens Kongen af England begav sig til Vatikanet i et Slags Incognito, udviklede Kejser Wilhelm den største Pragt. Mødet mellem Leo XIII. og Kejseren var ualmindelig hjærteligt, og Samtalen drejede sig hovedsagelig om de tyske Katholikers Forhold, navnlig om de katholske Missionærer i Orienten. Man fik uvilkaarlig det Indtryk af Besøget, at Kejseren har villet benytte denne Lejlighed, for at vise Tyskland og hele Europa det overordentlig venlige Forhold, som bestaar mellem ham og den h. Stol. Hvorvidt denne Opfattelse er den rigtige, kan man naturligvis ikke have nogen bestemt Mening om; men det vide vi, at den h. Fader, som vel er Nutidens første Politiker, dog ingenlunde sætter sin Lid til Menneskegunst, men

fremfor alt stoler paa Gud, som har Fyrsternes og Folkenes Skæbne i sin Haand.

Kirkelig Kundgørelse.

I Henhold til vor h. Fader, Pave Leo XIII.s Rundskrivelse af 9. Maj 1897 forordne Vi, at der atter i Aar før Pintsesøndag skal holdes en ni Dages Andagt til den Helligaand i Vikariatets samtlige Kirker og offentlige Kapeller. Som fælles Bønner foreskrive Vi:

1. Hymnen *Veni Creator Spiritus* med tilhørende *V.* og *Oration.*
2. Bønnen om *den Helligaands syv Gaver* (Bønnebog S. 202).

Novenen kan holdes efter Skolemessen eller under Aftenandagten.

København, d. 12. Maj 1903.

✠ **Johannes von Euch,**

Biskop, Apostl. Vikar for Danmark og Island.

Fredag d. 15. udkom 2. Hefte af

»**Varden**«.

Indhold:

N. Hansen: Thomas More.

F. di Baroucella-Javoun: Babali. (Provencalsk Novelle.)

R. Jahn Nielsen: Strindbergs „Advent“.

R. Jahn Nielsen: Foraarsudstillingerne.

Subskription tegnes i Bogladerne og paa Postkontorerne samt direkte hos Redaktionen, Kong Georgs Vej 35. København F. Subskriptionsprisen er i Danmark 4 Kr aarlig; i Udlandet, naar Abonnement tegnes paa nærmeste Postkontor, 4 Kr. med Tillæg af Porto; ved Korsbaandsforsendelser 5 Kr. — Ærede Abonnenter paa Ugebladet, som endnu ikke har modtaget Prøveheftet af „Varden“, bedes rekvirere dette hos Redaktionen.

St. Josefs Gildets aarlige Generalmøde

afholdes Mandag den **25. Maj**, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Forsamlingslokalet, Bredgade 67.

Dagsorden: 1) Gildets Virksomhed i det forløbne Regnskabsaar. 2) Aarsregnskabet. 3) Ord. Valg af Næstformand, Kasserer og Sekretær, extraord. Valg af Formand samt Valg af Revisorer. 4) Diskussion om Gildets Anliggender.

Samtlige Br. opfordres til at give Møde. Bestyrelsen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 17. Maj. 5. Søndag e. Paaske. Paschalis Baylon, Bekender. — **18. M.** Erik, Martyr og Konge (Bededag)* — **19. Ti.** Petrus Cælestinus, Bekender og Biskop (Bededag). — **20. O.** Bernardin af Siena, Bekender (Bededag).

Torsdag den 21. Maj. Kristi Himmelfart. (Gudstjeneste som paa Søndagene; efter Højmesse synes **Te Deum** i Anledning af Paasketidens Slutning. Samme Dag udløber Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af den h. Paaskekommunion for deres Vedkommende, som bo i Byer, hvor der findes et katolsk Gudshus.) — **22. F. Venantius, Martyr.** — **23. L. Andreas Bobola, Martyr.**

Søndag d. 24. Maj. 6. Søndag e. Paaske. Maria, de Kristnes Hjælp.

*) Mandag, Tirsdag og Onsdag i denne Uge ere kirkelige Bededage, paa hvilke der efter Skolemessen Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i St. Ansgars Kirke holdes Bønprocession under Afsyngelsen af Litaniet til alle Helgener.

Mariakongregationen for Mænd. Møderne før Ferien slutte i Jesu Hjærte Kirke **Torsdag den 21. Maj Kl. 7 $\frac{1}{2}$** (Kristi Himmelfarts Fest) med Andagt og Prædiken. Adgang for Alle.

Den sædvanlige **Kirkekollekt** til Fordel for **Hedningemissionen** finder Sted ved Formiddags- og Aftengudstjenesten paa Kristi Himmelfarts Dag i alle Vikariatets Kirker og offentlige Kapeller.

St. Ansgars Kirke. Fra Fredag d. 22. Maj indtil Lørdag den 30. Maj incl. holdes i Forening med Majandagten Kl. 8 Aften en **ni Dages Andagt til den Helligaand** ifølge den h. Faders Mening for de Kristnes Genforening i Troens Enhed.

St. Andreas Kirke i Ordrup. Kristi Himmelfartsdag fejres Børnenes første h. Kommunion under den højtidelige Messe Kl. 9. — Efter endt Højtidelighed læses en stille h. Messe Kl. 10 $\frac{1}{2}$.

Bekendtgørelse.

Paa **Pintsemandag** agter den højerværdigste Biskop i St. Ansgars Kirke at meddele **Firmelsens h. Sakramente til Voksne** i St. Ansgars, Rosenkranskirken og St. Anna Sogne. De Troende, som ikke have modtaget dette h. Sakramente, anmodes om snarest muligt at melde sig hos vedkommende Sognepræst og at overvære de offentlige, forberedende **Foredrag**, som holdes i St. Ansgars Kirke **Kristi Himmelfartsdag 21. Maj og Søndag 24. Maj**, begge Dage **Kl. 5 Efterm.** Anmeldelser hos Undertegnede maa helst ske fra Kl. 9—10 og Kl. 3—4.

København, d. 13 Maj 1903.

Joh. Braun,
Sognepræst ved St. Ansgar.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8). **Torsdag d. 21. Maj**, Kristi Himmelfarts Dag, Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Festandagt.

St. Anna Kirke. Kristi Himmelfartsdag holder Ynglingeforeningen i St. Anna Sogn Fælleskommunion under Højmesse Kl. 10.

For den auonyme Gave af **10 Kr.** i Anledning af St. Josefs Skytsfest takke St. Josefssøstrene paa Tolbodvejen hjærteligst.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø l'etillinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 21.

Søndagen den 24. Maj.

1903.

Indhold: Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet: Horsens. København. Stockholm. England. Frankrig. Metz. — Bekendtgørelser.

VALERIA

eller

Sejrstøget ud af Ratakomberne.

—O—

(Forts. fra Nr. 16.)

Heraclius vilde gaa sin Vej, da han brændte af Utaalmodighed efter at lade Bypæfekten føle sin Hævn, men et Vink fra Herskeren holdt ham tilbage.

»Ved du ogsaa,« spurgte Maxentius, og hans Pande blev atter mørk, »at Constantin ved et listigt opfundet Bedrageri, har faaet hele den kristne Bande til Medforbundne? Ligesom Colosseums vilde Dyr lurer i deres Bur paa det Øjeblik, Vogterne aabner Gitterdøren, saaledes venter disse Kristne kun paa den Time, da Constantin viser sig foran Roms Mure, for at gøre det af med mig i et blodigt Oprør. — Men ved Herkules! de skal faa min Kølle at smage! Inden 8 Dage skal Biskop Milziades samt alle hans Præster

og Diakoner være fængslede. Der er ingen bedre i Stand til at udføre det, end du; du kender deres Smuthuller og hemmelige Tegn, og det maa være dig en sand Svir at kunne bringe dine tidligere Skændselsfæller under Kniven. Har vi først fat i Hyrderne skal vi ordentlig klippe Faarene, og du skal nok faa din Andel deraf. Resten af den lavere Pøbel maa gerne skjule sig i deres Huler: den er jeg ikke mere bange for.«

Hvor indædt forbitret Apostaten end var paa den Kirke, som havde udstødt ham, og hvor gjerne han end greb Lejligheden til at ophidse Kejseren mod de Kristne, blev han dog bange for denne Befaling; thi Heraclius kendte at for godt den kristelige Tros Magt og havde selv følt den under Diokletians Forfølgelse, saa han var aldeles overbevist om, at blodige Forholdsregler ikke vilde kunne udrette noget, -- især nu, da Constantin nærmede sig Rom, syntes det ham i højeste Grad politisk uklogt at begynde paa en ny Forfølgelse mod de Kristne.

Men hertil kom endnu en langt vigtigere Betragtning. I Anledning af de mange Nederlag, der var tilføjet Rufus, havde Heraclius allerede overvejet Følgerne for sit personlige Vedkommende, hvis det virkelig skulde lykkes Constantin at styrte sin Medbejler. Hvorledes vilde det i saa Fald gaa ham, Tyrannens højre Haand og Hjælpeshjælper? -- Efter lang Overvejelse sagde han til sig selv: »Jeg maa se at nærme mig Kirken igen og søge at gøre mig gode Venner med Biskop Milziades. -- Det var ogsaa forbandet, at jeg saaledes lod mig henrive af mine Lidenskaber. — Den bedste Maade, jeg kan faa en Udsoning i Stand paa vilde være, at der blev udstedt et Edikt til Fordel for de Kristne; men hvorledes skal jeg vel faa denne Tyr af Kejser til at lade sig spænde for den Plov?« — Han havde just selv samme Morgen ment at have udfundet nogle passende Grunde til at faa Kejseren overtalt til at udstede en Forordning, hvorved der blev tilbagegivet de Kristne alle de Kirker og Kirkegaarde, der var bleven konfiskerede; — og nu

skulde han tvertimod igen gaa frem imod dem med den største Strenghed?

Den forslagne Græker maatte betænke sig nogle Øjeblikke for at finde en Udvej, der baade kunde lade ham slippe for det ubehagelige Ærinde og samtidig befordre den nye Plan endnu hurtigere. Modsigelse vilde blot faa Kejseren til at fremture i sin Egensindighed, og det Humør, han for Øjeblikket var i, taalte ingen Indvendinger; det vilde blot være at gyde Olie paa Ilden. Sjældent har vistnok en Skipper ført sin Baad saa dygtigt gennem Klipper og Skær, som Heraclius gjorde det ved denne Lejlighed, idet han tilsyneladende gik ind paa Tyrannens blodige Hensigter, og svarede saaledes:

»Ophøjede Hersker! da Guderne have forundt mig, at jeg forud kan gætte dine Ønsker og Befalinger, har jeg, efter megen Overvejelse, endelig fundet et nyt, ja, egentlig det eneste, ufejlbarlige Middel til at udrydde Nazaræerne fra Roden af.«

»Ved Herkules!« raabte Maxentius, »hvis dit Middel er probat, skal jeg lade den prægtigste Triumfbue oprejse for dig paa Forum.«

»Det er lige saa sikkert, som det er simpelt,« svarede Grækeren. »Diokletians og de tidligere Kejseres Fremfaren med Blod og Brand har kun opflammet denne Redes Fanatisme; hvis du vil tilintetgøre den, maa du lægge andre Pile paa din Bue; kommer der Hindringer i Vejen for en rivende Bjergstrøm, taarner den sig op i al sin Vælde, men leder man den forsigtigt ud i den tørre Ørken gennem smaa Kanaler og Diger, løber den roligt af sig selv og forsvinder i Sandet. Velan da, lad de Kristne blive udelukkede fra enhver Deltagelse i det offentlige Liv, giv dem fri for at tilbede de udødelige Guder. Lad dit Billede blive anbragt i alle Skoler og forlang, at Lærer og Elever skal ofre Virak til det, før Undervisningen begynder. Giv dine Præster Ordre til hver Dag at bestænke alle Næringsmidler paa Torvet med Lustralvand; enhver Købmand, fra den stør-

ste til den mindste skal have Gudebilleder opstillede i sin Butik. Ægteskaber, Overenskomster og Kontrakter skal være ugyldige, naar de ikke indgaas under Ofre; ingen Klager maa træde frem for Retten, uden han i Forvejen har anraabt Guderne om deres Bistand. Paa denne og lignende Maader udelukker du Nazaræerne fra Undervisning, Handel og Vandel, og inden der er gaaet en Menneskealder — — — «

»Bliv mig fra Livet med den Snak,« afbrød Maxentius ham gabende, »et saa kedeligt Forsøg maa en anden gøre: vil jeg kvæle nogen, griber jeg straks vedkommende i Struben. Naturligvis,« tilføjede han foragteligt, »holder en Græker, selv om han er opkaldt efter Herkules, mere at Giftstoffer og andre lumske Midler. Men nu vil jeg én Gang for alle,« sagde han og slog med den knyttede Næve i Bordet, »hugge den Hydras hundrede Hoveder af, og vil du ikke være den Brand, jeg stikker den i Halsen for at Hovederne ikke skal vokse ud igen, saa finder jeg nok en anden!«

Heraclius tabte ikke et Øjeblik Fatningen.

Han havde i Virkeligheden forudsat, at Maxentius vilde afvise hans Forslag; men det var ogsaa Grækerens Mening, at dette skulde ske, for at han derefter kunde komme frem med den anden Plan, som det i højeste Grad var ham om at gøre at faa antaget.

»Din Guddommelighed ved jo,« svarede han, »at jeg ubctinget adlyder dine Befalinger. Men ser du: Diokletians største Fejl var, at han konfiskerede alle de Kristnes Forsamlingssteder, men derved tillige kom af med de Huler, hvori han skulde have fanget Rævene. Giv du nu Nazaræerne deres Kirker og Coemeterier tilbage, og lad dem faa Lov til frit at forsamle sig; vent saa blot roligt paa en af deres store Festdage, og du skal se, hvor Biskop Milziades, med samt sine Præster og Diakoner i Spidsen, flyve ind i Nettet. I Midten af næste Maaned vil de holde en Fest til Ihukommelse af den hellige Cæcilia; den vil finde Sted ved den appiske Vej og, i Glæde over den genfundne Fri-

hed, vil der ikke mangle een eneste af Forstanderne. Du behøver saa blot at sende dine Prætorianere derhen for at fange Fuglene alle som én.«

»Ved Jupiter!« sagde Kejseren, »det var da det særeste Forslag, jeg nogensinde har hørt, — og dog er der noget tillokkende ved det. Men,« vedblev han, efter at have tænkt sig lidt om, »vil de Hunde da ikke tro, det er af Frygt for Constantin, at jeg har givet dem deres Helligdomme tilbage, og saa give sig til at gøre frækkere og frækkere?«

»Naa, den Gøen vil du snart gøre dem ked af,« svarede Heraclius, »disse Kristne,« tilføjede han, »maa behandles som Jagthunde: med den ene Haand viser du dem den kejserlige Naades store Kødben, og med den anden svinger du Piskan over dem; du skal se, hvor de vil logre og krybe paa alle fire for dig.«

»Jeg skal tænke over det. Diokletian var i Sandhed ikke nogen Herkules. Han havde bare drevet Dyrene ind i deres Huler, men i Stedet for at kvæle dem, gav han sig til at plante Kaal.«

»Men den ægte Herkules vil lokke dem ud af deres Huler og kvæle dem med sine kraftige Fingre. Hvis du altsaa vil give mig en Ordre, skal jeg straks lade et Udkast til Ediktet blive udfærdiget i Kancelliet. Naar du saa vil lade det offentliggøre paa Aarsdagen for din herlige Tronbestigelse, skal du faa at se, med hvilken taknemlig Begejstring disse Fjols til Kristne højtideligholder deres Fest, samtidig med at de jublende hilser den guddommelige Maxentius.«

Den snu Græker var for Øjeblikket tilfreds med, at Maxentius ikke havde afvist hans Forslag angaaende de konfiskerede Kirkegodser; ved sine sidste Ord havde han paa en fin Maade faaet Samtalen ledet hen i en hel enden Retning, nemlig ved at minde Maxentius om den forestaaende Fest, der var ham lige saa magtpaaliggende som Fuldendelsen af hans Basilika paa Forum og den Cirkus, han var i Færd med at bygge paa den appiske Vej. Maxentius

glemte ogsaa ganske rigtigt de Kristne, for at beskæftige sig med de andre to Projekter. Heraclius var født i Athen og havde tilligemed Modernælken indsuget en fin Kunstsans, hvoraf Kejseren lod sig imponere, og denne havde mange Gange forkastet sine Arkitekters Planer paa Grækerens Opfordring. Nu gav Heraclius sig til at udvikle, hvorledes han syntes, Basilikaens indre Udstyrelse skulde være, blandt andet ogsaa det, at nogle af de smukkeste Statuer i Pantheon skulde bringes derhen. Kejseren var ogsaa henrykt over Sammensætningen af det Festprogram, Heraclius forelagde ham; man maatte lade den sprogkyndige, forhenværende Lærer i Veltalenhed, at han forstod at iklæde sine Tanker en saadan Form, at de absolut maatte gøre Indtryk paa Maxentius.

Der var kun een Ting, som Kejseren vilde have forandret.

»Al den Indvielse af Cirkus med Lustralvand, som Præsterne skal foretage,« sagde han, »forekommer mig lovlign vandet; jeg maa, ved Herkules, have Blod dertil! I det Øjeblik, Vædekørslen er endt, og hele Cirkus genlyder af Folkets Jubelskrig til Sejrherren, skal et halvt Hundrede af disse Kristne nedhugges inde i et afspærret Rum udenfor Arenaen; deres Dødsrallen og Blodet, som rundt omkring fra sprøjter op paa Murene,« tilføjede han med et modbydeligt Grin, »er en langt bedre Indvielse end Præsternes Sludder og deres Vievand.«

Heraclius vovede ikke at sige Maxentius imod, for ikke at ødelægge sin Herres gode Humør. Han kom tillige til at tænke paa de Breve fra Constantin til Bypræfekt Rufinus, som han vilde opfinde og lade udfærdige i Kancelliet, for at dokumentere dennes Brøde, ligesom han ogsaa skulde lave en Liste over de Medsammensvorner. (Fortsættes.)

Elfterretninger fra Ind- og Udland.

— o —

Horsens. Fredag d. 15. Maj ankom den højærværdigste Biskop til Horsens for at holde Visitats. Søndagen derefter læste Biskoppen en højtidelig Messe Kl. 9, assisteret af Pastor Verhein fra Randers. Kirken var overfyldt for største Delen af Menighedsmedlemmer; under Gudstjenesten afsang Kirkens Sangkor en køn latinsk Messe, efter hvilken Biskoppen traadte frem for Alteret og skildrede i sin Prædiken den levende Tros Betydning samt hvor nødvendig den hl. Aands Bistand var for at kunde forblive bestandig indtil Enden; en mægtig Hjælp gaves i Firmelsens hl. Sakrament. Derpaa meddelte Biskoppen dette hellige Sakramente til 89 Personer (68 Voksne og 21 Børn).

Dagen efter besøgte Biskoppen de herværende Kirkeskoler og forblev i Horsens indtil efter Kristi Himmelfartsdag, for saa at fortsætte Rejsen til Silkeborg.

København. *Vincentforeningen* afholdt Søndagen den 10. Maj sit andet Generalmøde for i Aar.

Det første Generalmøde, om hvilket der ved en Forglemmelse hidtil ikke har foreligget noget Referat, afholdtes Søndagen den 1. Marts under den højærværdigste Hr. Biskops Forsæde. Paa dette Møde forelagdes den Generalberetning om Foreningens Virksomhed i Aaret 1902, som derefter er bleven tilstillet Foreningens Generalraad i Paris. Af denne fremgaar det, at Foreningens herværende tre Konferentser, nemlig St. Ansgars Konferents (Præsident Hr. Pastor Gamél), St. Josefs Konferents (Præsident Hr. Pastor Neuvel) og St. Mariæ Konferents (Præsident Hr. Proprietær A. Hoffmann) ved Aarets Slutning talte tilsammen 46 aktive og 22 kun bidragydende Medlemmer. Antallet af de regelmæssig besøgte fattige Familier havde været 31, hvorhos ogsaa andre vare blevne understøttede lejlighedsvis. Antallet af Bændene i de tre Bibliotheker var 878. Desuden uddeles en hel Del Eksemplarer af Nordisk Ugeblad gratis, ligesom der ogsaa

sørges for trykte Salmer ved de fattiges Begravelser. Foruden Understøttelser i rede Penge, navnlig til Husleje, var der ydet Hjælp ved Uddeling af Fødemidler og Klæder, idet Konferentserne modtage (og fremdeles ogsaa haabe at modtage) brugte Klæder til Fordeling. En meget ivrig Vincen-tius-Broder, Hr. Skomagermester Petersen, var død i Aarets Løb. Det samme havde været Tilfældet med Enkegrevinde Moltke-Hvitfeldt, der interesserede sig meget for Vincentsforeningen, af hvilken hendes Mand havde været ivrigt Medlem i Paris. Der var blevet sendt en Repræsentant til Foreningens Jubilæum i Hamborg. St. Antonius-Bøsserne i St. Ansgar og St. Maria Sognekirker havde indbragt 260 Kr., Foreningens Kransekort 47 Kr. Konferentsernes samlede Indtægter havde været 1081 Kr., de samlede Udgifter 1276 Kr., saa at Kassebeholdningerne fra 505 Kr. vare sunkne ned til 310 Kr. Desuden havde Lokalaadet, der præsideres af den højærværdigste Hr. Biskop og tjener som Bindeled mellem de tre Konferentser, en Kassebeholdning af 155 Kr. Flere udenlandske Konferentser, navnlig de samlede engelske, havde vist deres Interesse for vore Konferentser ved at tilsende Lokalaadet deres trykte Aarsberetninger.

Stockholm. St. Josefs Skytsfest, *den katholske Haandværkerforenings* fornemste Festdag, fejredes ogsaa i Aar paa den festligste Maade. Under Klokkeringning og Orgelmusik holdt Foreningen, med sit St. Josefs-Banner i Spidsen, Kl. 11 sit Indtog i St. Eriks Kirken, hvor Pladser vare reserverede for Medlemmerne. *Den højærværdigste Biskop*, assisteret af Pastor R. Speckert, holdt Gudstjenesten. Den latinske Højmesse blev sunget med Offertoriet »*Ipsæ Jesus*« af et firstemmigt Mandskor under Direktør B. Aminoffs sikre Ledelse. Prædikenen holdt Pastor Speckert over Æmnet: »Den katholske Mands Stilling i Familien som dens Hoved og Præst og de heraf fremgaaende Pligter.«

Efter at man paa samme Maade som om Formiddagen havde overværet Aftengudstjenesten Kl. 6, samledes man Kl. 7¹/₂ i Foreningssalen, som til Ære for Dagen var rigt op-

lyst og smykket. Efter at den højærværdigste Biskop var ankommen, bød Foreningens Præses — Pastor Dr. theol. Kiesler — Bikoppen, de tilstedeværende Æresmedlemmer og Foreningens øvrige Medlemmer hjærteligt Velkommen. I sin Festtale skildrede Præses de katholske Foreningers Nytte og Nødvendighed i Nutiden, da Vantroens Magter forenede sig mod Kristus og hans Kirke, mod den bestaaende Stats- og Samfundsorden, for at nedbryde, hvad Aarhundreders Tro og Fromhed havde opbygget. Menneskene delte sig alle Vegne mere og mere i to modsatte Lejre, som kunde kaldes Kristus og Belial. Striden og Forfølgelserne i flere af Europas Lande gjaldt ikke denne eller hin Kongregation, men simpelthen Kristentro eller nyhedensk Vantro, kristelig Moral eller Tøjlesløshed. Spørgsmaalet gjaldt, om Kristus og hans Kirke vedblivende skulde beherske Verden eller berøves dette Herredømme, og saaledes stode vi overfor Valget mellen Kristus og Antikrist. Ogsaa Haandværket maatte tage Del i denne Kamp og bevares for Kristus, og derfor gjaldt det om, at Haandværkerne viste sig og optraadte som kristne Haandværkere.

Efter at en Oversigt over Aarsregnskabet var blevet oplæst, indtoges i Fællesskab en Souper i Menighedens større Sal, eftersom den almindelige Foreningssal var for lille til at rumme alle Gæsterne. Præses udbragte først Skaalen for den højærværdigste Biskop og apostoliske Vikar, Msgr. *A. Bitter*, som ved sin Nærværelse havde indfriet sit før Romerrejsen givne Løfte, om at være tilbage til St. Josefs Festen. Foruden dette Bevis paa den højærværdigste Biskops levende Interesse for Foreningen, vilde Præses i Aften ogsaa meddele, at den hidtil ukendte Giver af den betydelige Gave til Foreningen i Anledning af Pavens Jubilæum havde været den højærværdigste Biskop, hvorfor Præses foreslog en hjærtelig Taknemmelighedsskaal for den apostoliske Vikar.

Kort efter rejste Biskoppen sig og besvarede den udbragte Skaal, idet han takkede Dr. Kiesler og Foreningen for deres trofaste Udholdenhed og modige Bekendelse af

deres katholske Overbevisning. Biskoppen omtalte tillige sit Besøg hos den h. Fader, som med stor Glæde havde modtaget Biskoppens Beretning om Foreningens Hengivenhed for Kirken og dens Overhoved og særlig betonet, at alle Forfølgelser og Angreb mod Kirken ikke vilde blive til Skade for den, saalænge der fandtes kristne Mænd, som vare gen-trængte af den katholske Religion, elskede den og øvede den i Praxis i det daglige Liv. Biskoppens Skaal gjaldt Foreningen og dens Præses. Senere takkede Dr. Kiesler Revisorerne og Æresmedlemmerne for deres Arbejde og Interesse for Foreningen, hvortil Lektoren ved den kgl. Søkrigsskole, Dr. J. Müller, svarede, at det var en Glæde for Revisorerne at se, hvorledes Foreningen voxede ikke blot i økonomisk Henseende, man ogsaa moralsk og fysisk vandt Fremgang, idet han tillige roste den Samdrægtighedsaand, som herskede i Foreningen under dens Præsens nidkære og kyndige Ledelse.

Til Slut takkede Dr. Kiesler Foreningsmedlemmerne for deres talrige Deltagelse i Processionerne, og ønskede dem Kraft og Mod til altid og overalt at kunne bekende og forsvare Sandheden og leve i Overensstemmelse med deres katholske Tro.

Derefter vendte man tilbage til Foreningssalen, hvor man læskede sig med ægte »Münchener Pschorrbräu« fra »Antons Bierstube«. Hr. Hugo Lønig oplæste nogle af ham i Dagens Anledning forfattede Vers, som lønnedes med stort Bifald. Nogle svenske Nationalsange, saasom: »Du gamla, du friska, du fjällhøga nord« og Kongehymnen »Ur svenska hjärtens djup en gång« sluttede Festen.

Af Aarsregnskabet fremgaar, at Foreningens Indtægter i Aaret 1902 havde været 1143 Kr. 11 Øre og Udgifterne 223 Kr. 71 Øre; Foreningens Kapital er saaledes bleven forøget med 919 Kr. 40 Øre, saa at hele Kapitalen ved Aarets Slutning beløb sig til *16,167 Kr. 54 Øre.*

Desuden ejede *Sygekassen* en i Bankerne indestaaende Kapital, som beløb sig til *4331 Kr. 39 Øre.*

Man maa uden Tvivl lade den katholske Haandværkerforening i Stockholm, at den fører en blomstrende Tilværelse under dens Præsæs mangeaarige dygtige Ledelse, og glæde sig over, at dens Medlemmer stadig have bevaret Begejstringen for deres Fremtidsidealer, og med Offervillighed og Udholdenhed arbejde paa disses Opnaaelse til Gavn og Velsignelse ogsaa for kommende Slægter. *Ad multos annos!*

England. Ifølge »Pol. Corr.« overrakte Kong *Eduard VII.* af England, under dennes Besøg i Vatikanet, et *Memorandum* angaaende den h. Stols Ønsker i Henseende til nogle endnu svævende Spørgsmaal, som berøre Katholikernes Interesser i Storbritannien. Paven takkede for den religiøse Frihed, som Katholikerne glædede sig ved i England og i de engelske Kolonier; tillige mindede den h. Fader om sit Ophold i London i Aaret 1846, ved hvilken Lejlighed han var blevet forestillet for Dronning Victoria. Kongen omtalte med Glæde sine tidligere Besøg i Rom i Ungdomstiden i i Aarene 1859 og 1862. Mødet skal, som man forsikrer, have efterladt det bedste Indtryk baade hos Kongen og hos Paven. Naturligvis have nogle fanatiske Agitatorer i England gjort Ophævelser i et Par Blade over Kong Eduards Besøg hos Paven, ligesom deres Aandsbeslægtede i Tyskland over Keiserens Besøg, men Kongen bryder sig kun lidt om saadanne Folk, og det synes ogsaa, at det engelske Folk er for fornuftigt til, at det skulde lade sig opagitere af disse Fanatikere.

— »Daily Telegraph« bragte i Anledning af Kong Eduard VII.s Besøg hos Paven en Artikel, som gør Bladet al Ære. »For første Gang siden Reformationen,« skriver Bladet, »besøger en engelsk Hersker i egen Person det aandelige Overhoved for hint Verdenssamfund (*worldwide communion*), som den engelske Nation siden Aarhundreder ikke mere tilhører, blandt hvis Medlemmer den dog tæller Millioner af trofaste Undersaatter. De gamle Fordomme ere endnu ikke helt forsvundne, og det vilde derfor ogsaa være formeget forlangt, at haabe, at alle Kongens Undersaatter

skulde være tilfredse med Hs. Majestæts Besøg hos Leo XIII. Men Rigets store Flertal staar sympathetisk overfor Eduard VII.s Besøg hos Leo XIII. Under alle Omstændigheder er Kongen af Englands Møde med Paven i Begyndelsen af det 20. Aarhundrede, efter Tabet af det mere end 1000aarige verdslige Herredømme, i og for sig allerede en Begivenhed. Ingen Suveræn, som besøgte Rom i den senere Tid, ignorerede Paven, og endog den tyske Kejser, Italiens Forbundsfølge, besøgte gentagende den katolske Kirkes Overhoved. Heller ikke Kong Eduard kunde undlade at følge saadanne Exempler og at bevidne sin Højagtelse overfor en Personlighed, som hele Verden, uden Hensyn til Trosforskellighed, ser op til med Ærefrygt og Højagtelse.«

— Det er en Kendsgerning, at i England naa netop de ædleste, reneste Sjæle fra Protestantismen gennem Forskning og Bøn til den katolske Tro. Heri ligger et mægtigt Bevis paa vor hellige Religions Sandhed. Tre Konversioner, som betyde en herlig Triumf for Naaden efter dybe og alvorlige, aarelange Studier angaaende den katolske Religion, kan den katolske Kirke i England atter fremvise i de sidste Dage. Den første Konversion er den lærde Forfatter og Prædikant G. Stenart Hitscheoks i Chatam. Næsten samtidig med denne konverterede den bekendte forhenværende ritualistiske Vikar ved den anglikanske St. Michaels Kirke i Shoreditsch, Evans Mydleton, hvem mærkværdigt nok to Trediedele af hans tidligere Sognebørn foregik med det gode Exempel, idet de vendte tilbage til Moderkirken og afsvore Hæresiet i den katolske Mariakirke i Moorfields. Den Tredje blandt den nyeste Tids Konvertiter, hvis Tilbagevenden til den katolske Kirke foraarsagede ikke ringe Opsigt, er Hertugen af Moro-Hill-Epping, der var almindelig bekendt som en stor Velgører mod den anglikanske Nationalkirke og en utrættelig Befordrer og Forsvarer af den ritualistiske Bevægelse. Hans Konversion gjorde ikke alene et dybt Indtryk blandt Anglikanernes Rækker, men den blev ogsaa af Ritualisterne følt som et tungt Slag.

Frankrig. I Frankrig har Regeringen travlt med at fortsætte Kampen med Munkene og Nonnerne. Paa de fleste Steder gør Befolkningen Modstand mod Ordenernes Uddrivelse af deres Klostre, og en Del Arrestationer foretages. En hel Række Biskoppers Gage er bleven suspenderet, fordi de vare traadte i Skranken for de Forfulgte. I flere Tilfælde have Officerer, som skulde hjælpe med ved Voldsgerningerne, vægret sig ved at adlyde de civile Autoriteters Anordninger eller ogsaa have de i Sammenhæng med Voldsgerningerne indsendt Ansøgning om Afsked.

— Pudsigt nok meddeles under 8. Maj fra Paris, at Krigsministeren har tilkendt Mme Barbier: *Søster Rosalie*, og Mme Cros: *Søster Elisabeth*, hver en Guldmedaille, samt Mme Galvet: *Søster Joseph*, en Sølvmedaille for den Oprofrelse, de havde udvist mod de Syge paa Militærhospitalet »du Dey« i Algier. De høre alle Tre til den hellige Vincents af Paul's Orden. Hvad man forfølger i Fædrelandet, hædrer man i Kolonierne. Forøvrigt melder Historien intet om, hvorvidt de tre gode Søstre have taget imod Hædersgaven.

— Ogsaa i *Lourdes* skulde den berømte Valfartskirke paa Hr. Combes Befaling have været lukket; men baade Præfekten og Borgmesteren rejste øjeblikkelig til Paris og erklærede, at de ikke kunde indestaa for Ordenens Opretholdelse i Byen, saafremt Kirken blev lukket; tillige hentydede de til, at hele Byen levede af de mange Tusinder og atter Tusinder Pilgrimme, som aarlig besøgte Stedet. Den høje Minister syntes at være bleven bange og tillod derfor, at Kirken i Lourdes foreløbig maatte holdes aaben og beijenes af den derværende Kongregation.

— Ved de 160,000 Kongreganisters Forvisning mister Frankrig, medregnet Statens Besparelser i Henseende til Skolepenge, aarlig 329,889,200 Francs. Saameget koster altsaa aarlig Frimurernes Raseri i et katholsk Land! Men det har intet at betyde! Hr. Combes Haandlangere og visse andre Folk tjene desto mere!

De liberale Blade, som kræve al mulig Frihed for dem selv, have ikke et eneste misbilligende Ord overfor Voldsgerningerne mod de katholske Ordenssamfund. De finde

tværtimod deres Ud drivelse i Orden og rose den franske Regerings Energi overfor Ordenssamfundene. Man skulde tro, at disse Blade have mistet enhver Forstaaelse og Følelse af Retfærdighed og Billighed. Kan man vel fortænke det katholske Folk i, at det kun med Vrede taaler disse Voldsgerninger mod sine religiøse Ordener? At det kun med bitter Smerte ser sine egne Sønner og Døtre, Brødre og Søstre, gaa i Landflygtighed? Tør man regne det en katholsk Officer til Vanære, at han ikke vil hjælpe med til den systematiske Tilintetgørelse af sin Kirke? Hidtil ansaa man det for en Mands højeste Ære, naar han fulgte sin Overbevisning; i dette Tilfælde synes alle Begreber at være blevne forvirrede. Men hvad bryder Kirkens Fjender sig om Folkets Overbevisning og helligste Følelser.

I et Aarhundrede har man haft personlig Frihed. Enhver kan glæde sig ved et rigt Maal af personlig Frihed. Enhver, som har Penge, nyder Friheden, og anvender den som han bedst ønsker. Naar et Antal rige Fraadsere i vore Dage slutter sig sammen, for i Fællesskab at spise, drikke, spille, svire, nyde Livet og for tillige at spotte over Religionen og være Vantroens Apostle, saa lader man dem nyde Friheden. Naar Frelsens Hær prædiker og synger og musicerer i Mødesale og erhverver sig Lokaler i alle Byer, saa lægger man dem ingen Hindringer i Vejen, men lader Politiet beskytte dem mod enhver Forstyrrelse. Ødelanden kan bortkaste sine Penge, Lumpen kan drikke sin Formue op og ødelægge sin Sundhed, sin Forretning, sin Families Lykke og sin egen Sjæl. Ingen lægger ham Hindringer i Vejen; Enhver har jo sin personlige Frihed. Kun for Ordensfolk gives der ingen Frihed, ingen Frihed til at bede, til at sørge for sin Sjæls Frelse, til at øve Velgerninger mod sine Medmennesker. Og saa raaber man: »*Vive la republique, vive la liberté!*« Republikken leve, Friheden leve! Dette er ikke mere nogen Frihed, men betyder, almindelig gennemført, Anarkiet. Hvilket Skraal af Harme vilde der ikke opløfte sig, dersom en Regering en Dag vilde behandle sandtlige Redaktører paa samme Maade, som den franske Regering nu behandler de katholske Ordensfolk. Vilde det være noget andet! Forskellen vilde kun være den, at det i saa Fald var Redaktører, medens det nu er Ordensfolk! Stakkels Frankrig, hvis bedste Sønner berøves Friheden til at tænke og handle i Guds og Fædrelandets Tjeneste!

Metz. Den 14. Maj indviedes med stor Højtidelighed den nye *Kristusportal* paa den katholske Domkirke i Metz, et Mesterværk af Arkitektur og Billedhuggerkunst. Den tyske Kejser og Kejserinde, som overværede Festligheden, bleve ved Domkirkens Portal modtagne af Kardinal-Fyrstbiskop *Dr. Kopp* fra Breslau, der var tilstede i Egenskab af extraordinær *pavelig Gesandt*, samt af Ærkebiskop *Dr. Fischer* af Köln og Biskop *W. Benzler* af Metz. Taler bleve holdte foran Portalen af Biskoppen af Metz og af Kejseren, som særlig iremhævede sin Glæde over, at Pave Leo XIII. havde hædret Festen ved at udnævne Kardinal Kopp til sin Specialgesandt (Legat) i Dagens Anledning. Efter Indvielsen af den herlige, gothiske Portal undertegnedes et Dokument af Kejseren, Kejserinden og Kardinalen, og efter dem af en Række Honoratiore. Inde i Kirken overværede de Forsamlede derefter en opløftende musikalsk Højtidelighed. Om Aftenen rejste Kejseren og Kejserinden videre til Slottet Urville. Ifølge et Telegram fra Metz har Kejser Wilhelm i Anledning af Indvielsen hædret Kardinal-Fyrstbiskop *Dr. Kopp* med Storkorset af den røde Ørns Orden og Ærkebiskop *Dr. Fischer* af Köln med den røde Ørns 2. Klasse med Stjerne.

Gamle Lund takker hjærteligst Alle, som mindedes ham paa hans Fødselsdag.

A. C. Møde i Søvavillonen **Onsdag d. 27. Maj** Kl. 8 $\frac{1}{2}$. Foredrag af Hr. Pastor Breitung: „Den bibelske Skabelse“ (Opsat fra forrige Maaned paa Grund af Foredragsholderens Sygdom).

✠ St. Johannes Broderskab. Møde **Tirsdag den 26. Maj** Kl. 8 $\frac{3}{4}$ Aften i Lokalet, Bredgade 67, 2. S. o. G. **Optagelse af nye Medlemmer.** Hr. Johnsen fortsætter og afslutter sit Foredrag om Kardinal Consalvi. Alle indbydes. Adgang gratis.

St. Josefs Gildets aarlige Generalmøde

afholdes **Mandag den 25. Maj**, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Forsamlingslokalet, Bredgade 67.

Dagsorden: 1) Gildets Virksomhed i det forløbne Regnskabsaar. 2) Aarsregnskabet. 3) Ord. Valg af Næstformand, Kasserer og Sekretær, extraord. Valg af Formand samt Valg af Revisorer. 4) Diskussion om Gildets Anliggender.

Samtlige Br. opfordres til at give Møde. Bestyrelsen.

☞ Pensionatet ☞

Knudsvej 7, Charlottenlund, modtager Sommergæster for kortere eller længere Tid.

Stort *Ernst Bøcklund* Foraars-
 Udvalg. HATTE-MAGASIN Nyheder.
 59. Købmagergade.

En hjærtelig Tak til Alle, d'Hrr. Præster og Brødre paa St. Andreas Kollegiet og til Søstrene i Ordrup for deres store Deltagelse ved vor Søs Sygeleje, Død og Jordefærd. N. Becker.

Til 1. eller 15. Juni søges en paalidelig, vel anbefalet, ung Pige til at gaa Husmoderen til Haande, Søndre Boulevard 74, 2. Sal t. v.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 24. Maj. 6. Søndag e. Paaske. Maria, de Kristnes Hjælp. — **25. M.** Gregor VII., Pave og Bekender. — **26. Ti.** Filip Neri, Bekender. — **27. O.** Beda, den Ærværdige, Bekender og Kirkelærer. — **28. To.** Oktav af Kristi Himmelfart. **29. F.** Augustinus af Canterbury, Bekender og Biskop. — **30. L.** Vigiliefastedag før Pintsefesten. (I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 Morgen Profetiernes Læsning, Døbevandets Indvielse, Litani til alle Helgener og henved Kl. 8³/₄ Højmesse).

Søndag den 31. Maj. Den Helligaands Sendelse. 1. Pintsedag. (I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 Pontifikalmesse med Prædiken; Kl. 8 Aften højtidelig Slutning af Majandagterne med Prædiken og Procession).

Mandag den 1. Juni. 2. Pintsedag. (I St. Ansgars Kirke: Kl. 7 og 11 stille Messe; Kl. 8 højtidelig Prælatsmesse, efter hvilken den højærv. Biskop meddeler Firmelsens h. Sakramente til Voxne; Kl. 8 Aften Festandagt).

Novena til den Helligaand. Hver Dag i denne Uge holdes Andagt til den Helligaand i Forbindelse med Majandagten.

Søndag den 24. Maj Kl. 5 Efterm. holdes i St. Ansgars Kirke offentligt Foredrag om Firmelsens h. Sakramente.

Rosenkransbroderskabets maanedlige Møde med Prædiken og Procession finder Sted i St. Ansgars Kirke **Pintsesøndag**, den 31. Maj, Kl. 8 Aften i Forbindelse med den højtidelige Slutning af Majandagterne. — Somfruernes Forening deltag i Processionen med Broderskabets Faner. — I Juni bortfalder det sædvanlige Møde.

St. Knuds Kapel. Søndag den 24. Maj bortfalder Eftermiddagsandagten Kl. 3. Højmissen holdes som sædvanlig.

„Det kirkelige Ceremoniel ved Biskoppens Modtagelse, samt Bønner ved Meddelelsen af Firmelsens h. Sakramente“ faas hos Kirkebetjent P. Stein ved St. Ansgars Kirke.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. L'etillinen. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 22.

Søndagen den 31. Maj.

1903.

Indhold: Oldkirkens Liturgier. — Rom og »Helgenvæsenet«. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet: København. Silkeborg. Malmø. -- Bekendtgørelser.

Oldkirkens Liturgier. De Troendes Messe.

— 0 —

(Fortsat.)

Efter at Katekumenerne vare bortsendte, fortsattes Kirkebønnen i de gamle orientalske Liturgier, med Tanken særlig henvendt paa de Troendes og paa Kirkens store Anliggender. Mange Liturgikere kalde kun denne Del »den gamle Kirkebøn«.

Offertoriet, Frembærelsen af Brød og Vin som det h. Offers synlige Elementer, foregik i Oldkirken, baade i Østerlandet og i Vesten, paa en anden Maade end nu. Menigheden frembar selv Gaverne, skænkede Brød og Vin og bragte disse Gaver til Altret. I en vis Forstand sker dette endnu, idet Pengegaverne til Kirken, hvormed ogsaa de liturgiske Udgifter dækkes, samles under Offertoriet. Men Maaden, paa hvilken man ofrede, var anderledes i Oldkirken. Menigheden gik selv i Procession op til Koret, medens

en af Davids Salmer blev sunget; Diakonen tog mod Gaverne og bragte en Del af dem — det til Messen nødvendige — op til Altret, hvorefter Præsten bad en Bøn over disse frembaarne Gaver. Det var den Bøn, som nu kaldes »*Secreta*»; i de gamle Messebøger kaldes den: »*oratio super oblata*», d. v. s. Bønnen over de frembaarne Gaver. En anden Bøn indeholdt Offertoriet oprindeligt ikke. De nu brugelige Bønner ere senere indskudte, da Menighedens gamle Offergang kom af Brug. Dog er denne endnu den Dag i Dag Skik og Brug i den ambrosianske Liturgi i Milano.

Tag nu, kære Læser, din Bønnebog og følg med, idet Du læser de enkelte Bønner i den danske Oversættelse (Fuldst. Bønnebog S. 85 og flg.) Først indleder Præsten med »*Dominus vobiscum*« og »*Oremus*« alle følgende Offertoriumsbønner. »*Oremus*« (Lader os bede) gælder endvidere hele den følgende »*Kanon*«. Saa følger Offertoriumsværet, som skifter efter Tiderne og er en Levning af den gamle Salme, som blev sunget under Offergangen; derfor synges Været ogsaa af Sangkoret under Højmessens. Staar nu, som det sædvanlig er Tilfældet hos os, Kalken med Tilbehør allerede paa Altret, bliver den afdækket af Præsten. I den højtideligere Tjeneste, naar Præsten er assisteret af en anden Gejstlig, eller i Levitmessens, staar den fra Messens Begyndelse af paa det saak. »Kredensbord« og bliver nu hentet af Subdiakonen (Assistenten), hvilket minder om den gamle Offergang, efter hvilken Diakonen eller Subdiakonen bragte Menighedens Gaver til Altret. Kalken er under Katekumenernes Messe, d. v. s. indtil Offertoriet, tilhyllet, fordi de Udøbte endnu ikke kendte det h. Offer. Saaledes har overhovedet enhver Ceremoni sin dybe Betydning og staar med Rødderne dybt nede i Fortiden.

De følgende Offertoriumsbønner have udviklet sig i Løbet af Middelalderen; derfor var de oprindeligt lidt forskellige i de forskellige Egne. De gamle nordiske *Missaler* eller Messebøger fra den katholske Tid, som opbevares

i det store kongelige Bibliothek i København, fremvise ogsaa enkelte Forskelligheder. Er Ordlyden saaledes tildels ny, saa svarer Indholdet dog nøje til de gamle Liturgier. Dog er det ikke Skik, at regne disse forholdsvis nyere Bønner til Messens Kanon.

Den første Bøn begynder med »*Suscipe, sancte pater*«, (Modtag, hellige Fader, almægtige, evige Gud, denne ubesmittede Offergave o. s. v.). Præsten beder om, at Herren vil modtage det h. Offer for hans Synder, Fejltrin og Forsømmelser, for alle Tilstedeværende og for alle Kristne, for de Levende saavel som for de Afdøde. Disse Tanker udtales ogsaa i de østerlandske Liturgier.

Den følgende Bøn, under hvilken Præsten hælder nogle Draaber Vand i Offervinen, som (af Præsten selv eller af Diakonen) imidlertid er heldt i Kalken, var oprindeligt en Julekollekt og findes som saadan i Pave Gelasius' Sakramentarium. Den begynder med de Ord: »*Deus, qui humanæ substantiæ*.« Præsten beder om, at Herren vil forunde os at have Del i hans enbaarne Søns Guddom, ligesom han værdigede sig at have Del i vor Menneskehed. Vinen symboliserer her Guddommen, de faa Draaber Vand derimod Menneskeheden. Ordene: »*per hujus aquae et vini mysterium*« (ved dette Vands og denne Vins Hemmelighed) ere tilføjede, dengang Bønnen fik sin nuværende Plads i Messen.

Ifølge samtlige gamle Liturgier skal Vinen blandes med en Smule Vand, og »Catechismus Romanus« drager heraf den Slutning, at Kristus selv har gjort dette ved den sidste Nadvere, saaledes som det er almindelig Skik og Brug i Østerlandet.

Hos Dominikanerne holdes Vinen i Kalken straks ved Messens Begyndelse, og af den trykte Messebog fra Nidaros (de norske Dioceses) fra Middelalderens Slutning ses, at Diakonen heldte Vinen i Kalken ved Kredensbordet og derefter bragte den til Altret — en aabenbar Levning af den gamle Offergang.

I den tredie Bøn: »*Offerimus tibi, Domine,*« frembærer Præsten Kalken til Herren, for saavidt som dens Indhold snart skal forvandles til Herrens Blod, og beder om, at den »til hele Verdens Frelse«, maa »opstige med liflig Vellugt for den guddommelige Majestæts Aasyn.« Da Offerkarakteren særlig i denne Bøn og i den anden Skikkelse overhovedet er fremtrædende, bedes denne Bøn i Flertalsformen, og i den højtidelige Tjeneste ikke blot af Præsten, men ogsaa af Diakonen i Menighedens Navn. Det billedlige Udtryk: »en liflig Vellugt« om det h. Offer er fælles for alle Liturgier.

»Den fjerde Bøn: »*In spiritu humilitatis,*« er væsentlig tagen af Daniels Bog og indeholder de tre Ynglinges Bøn i Ildovnen. Ligesom disse bede vi »i Ydmyghedens Aand og med et sønderknust Hjerte« om at vort Offer maa være Herren velbehageligt. Lignende Udtryk forekomme i Kanon baade i Østerlandet og i Vesten.

Den femte Bøn: »*Veni, Sanctificator omnipotens,*« indeholder en Paakaldelse af den Helligaand. Han bedes om at »velsigne dette Offer«, hvilket ikke betyder noget andet, end at forvandle Brødet og Vinen til Herrens Legeme og Blod. Den Helligaand er Naadens Uddeler, Guds Kraft, Livets Giver; han svævede over Afgrundene i Tidernes Begyndelse, gav Liv og bragte Livets Spire til Udvikling; han tillægger den h. Skrift Fuldbyrnelsen af Menneskevordelsens Hemmelighed: »Den Helligaand skal overskygge dig« (Luk. 1.). Derfor tillægger Kirken ham ogsaa Fuldbyrnelsen af Forvandlingens Hemmelighed i Altrets allerhelligste Sakramente. Alle østerlandske og vesterlandske Liturgier have lignende Paakaldelser, de høre til Liturgiernes konstante eller faste Dele. Med et græsk Ord kaldes de sædvanlig »*Epiklese*«. I den mozarabiske Liturgi lyder Epiklesen: »Kom Helligaand, Helliggører, helliggør dette Offer, som beredes dig ved mine Hænder.« I Pave Leo I.s Sakramentarium udtrykkes den samme Tanke med de Ord: »Ved den Helligaands virksomme Kraft er vort Offer selve Offerpræstens

Kød og Blod.« Om de østerlandske Epikleser vil der senere blive Tale.

Nu følger i den højtidelige Tjeneste Brugen af Røgelse. Ogsaa de østerlandske Liturgier have en saadan Ritus omtrent paa samme Sted, og Bønnen, som bruges ved denne Lejlighed, kaldes »Røgelsesbønnen«. Vort nuværende latinske Offertorium har ligeledes en »Røgelsesbøn«: »*Fer intercessionem beati Michaelis Archangeli* o. s. v.« Røgelsen velsignes, Gaverne, Korset og Altret incenseres, ligeledes Præsteskabet og, hvor det er Skik, Menigheden. Vi opfordres til at opsende vor Bøn som en duftende Røgelse til Herren; altsammen bibelske Udtryk og Sammenligninger. Brugen af Røgelse ved Messens Begyndelse, efter Trinbønnen, er af langt yngre Datum, og der bruges derfor heller ingen »Røgelsesbøn«, men kun en kort Velsignelse. Incensationen under Offertoriet skal derimod fremhæves som ældgammel og mere højtidelig. Ved Messens Begyndelse bliver ogsaa kun Korset, Altret og den fungerende Præst incenseret.

Efter Incensationen tvætter Præsten sine Hænder, idet han beder et Stykke af Davids 25. Salme. Haandtvætningen er ogsaa ældgammel i Liturgien og var, saa længe den gamle Offergang var i Brug, en Nødvendighed for Præsterne og Diakonerne. Den omtales ikke blot i de gamle Liturgier, men bl. a. ogsaa af den græske Kirkefader Cyrillus af Jerusalem i hans berømte Katekeser, og han omtaler, at denne Skik tillige har en aandelig Betydning. Ligesom Kristus selv før Nadveren tvættede Disciplenes Fødder, saaledes tvætter ogsaa Præsten før den egentlige Offerhandling sine Fingerspidser, idet han derved paaminder sig selv og Menigheden om, at vi, for at kunne nyde paa rette Maade og med fuld Frugt de hh. Offergaver, Jesu Kristi Legeme og Blod, ikke blot skulle være fri for svære Synder, men ogsaa rensede for mindre, navnlig frivillige Fejl.

Den følgende Bøn: »*Suscipe, sancta Trinitas*«, er den yngste Offertoriumsbøn; den fik først i den af Pave

Pius V. reviderede Udgave en fast Stilling. Herrens Lidelse, Opstandelse og Himmelfart ihukkommes, som det efter Forvandlingen sker i alle Liturgier, og Herrens Helgener ihukkommes og deres Forbøn paakaldes, hvilket ogsaa sker i Messens ældste Dele.

De forholdsvis nyere Offertoriumsbønner ere altsaa ligesom en Anticipering af den senere Offerhandling og kunne anses som en Forberedelse til den.

Messens Kanon.

Nu begynder den saakaldte *Kanon*, som er Messens ældgamle, stabile Del. Ordet »Kanon« (med Tonen paa første Stavelse) er et græsk Ord og betyder »Rettesnor«. Der tales ogsaa om »Bibelens Kanon«, fordi den er en Rettesnor for vor Tro, og derfor kaldes de inspirerede Bøger »kanoniske«. Messens Kanon er en Rettesnor for Præsten under den h. Offerhandling. Sekreterne og Præfationen høre liturgisk og historisk set med til Kanon, og regnedes ogsaa af de ældste Liturgikere med til den. Disse skelnede mellem en dobbelt Kanon: *Konsekrationskanonen* fra Sekreterne indtil *Pater noster*, dette medregnet, og *Kommunikationskanonen* fra »*Libera*« indtil Postkommunikationsbønnen, denne medregnet, hvilken sidste Bøn ogsaa kaldes »*Complenda*« eller Slutningsbønnen.

Førend Præsten nu begynder denne egentlige Offerhandling, kysser han det h. Offerbord, vender sig om til Menigheden og siger: »*Orate fratres!*« Han beder alle Tilstedeværende (*fratres* d. v. s. Broderskabet) om at forene deres Bøn med hans under den h. Offerhandling. Dette bør vi vel huske paa, naar vi bivaane den h. Messe. Ministrantens Svar paa Præstens Opfordring er af nyere Oprindelse; Langfredagsliturgien har derimod bibeholdt den gamle Ritus. I de gamle danske Missaler lyder den: »*Orate fratres et sorores!*«

Nu følger »Sekreten« eller »Sekreterne«, en eller flere

stille Bønner. De skifte efter Dage og Fester og kaldtes tidligere Bønner »*super oblata*« d. v. s. over de frembaarne Gaver. Hr. Pastor Barfoed betjener sig af en hos os ukendt Udtryksmaade, naar han kalder alle stille Bønner i Kanon for »Sekreter«. Det syntes overhovedet som om hverken han eller G. V. Hansen have fattet den gamle Oblationsbøns Betydning.

Sekreterne stemme i Henseende til Tal, Rækkefølge og Slutning nøje overens med Kolleterne; men i Kolleterne, under Katekumenmessen, omtales endnu ikke det h. Offer, men kun Festdagens Betydning; i Sekreterne derimod begge Dele. Særligt fremtræder i disse tildels meget gamle Sekreter Ofrets *sonende* Betydning meget stærkt, hvilket burde være saare lærerigt for de protestantiske Theologer. Dette sidst fremdragne Moment beviser nemlig, at Offertanken, som udtales i de gamle Messeformularer, paa ingen Maade eller fortrinsvis betegner Menighedens Frembærelse af Brød og Vin alene, hvad de protestantiske Liturgikere gerne paa-staa. Saaledes bedes der f. Eks. i Sekreten for 9. Søndag efter Pinse: »Forund os, vi bede Dig, o Herre, værdigen at fejre denne hellige Handling; thi saa ofte dette Ihukommelsesoffer fejres, bliver vor Forløsnings Gerning fuldbyrdet.«

Dette vigtige Spørgsmaal maa vi imidlertid senere hen dvæle ved lidt nærmere; foreløbig fortsætte vi med vore Betragtninger over Messens Kanon i de gamle Liturgi-ers Belysning.

(Fortsættes.)

h—.

Rom og „Helgenvæsenet“.

—o—

Til »Kristeligt Dagblad« har Pastor *Schmiderer*, som for Tiden opholder sig i Udlandet, sendt følgende Replik:

Under ovenstaaende Overskrift giver »Kr. Dagbl.« for 16. Maj et Svar paa min Indsigelse mod Dr. Alex. Robertsons umotiverede Angreb (jfr. Nord. Ugebl. for 10. Maj).

Svaret lyder ganske vist lidt fornuftigere, end Dr. Robertsons Fremstilling af den katholske Mariadyrkelse. Men i Stedet for nærmere at gaa ind paa mine Bevisførelser, f. Eks. angaaende »de mange Madonnaer«, fremsættes der kun nye Angreb. Hvad skal der være forargeligt ved den (i Praksis dog slet ikke fremtrædende) Tanke, »at man f. Eks. i Einsiedeln kan bede til vor Frue af Lourdes og i Lourdes kan bede til vor Frue af Einsiedeln«? Naar Guds Moder viser sig som »vidunderlig Moder« paa flere Steder, saa er og bliver hun dog altid en og den samme, ligesom de forskellige kongelige Slotte altid minder os om den eneste Konge i Riget; og er jeg i Einsiedeln, saa kan Tanken om, at Maria i vore Dage i Særdeleshed viser sig underfuld i Lourdes, netop tilskynde mig til med desto større Tillid at bede om hendes Forbøn. Eller mener man da virkelig, at vi skulde være i Stand til at tro paa en Mangfoldiggørelse af Guds Moder? Da maatte vi virkelig beklage det Menneskes Sindstilstand, der tror saa haarrejsende Ting om os Katholiker!

Men Sagen er den, at Protestanterne paa Grund af deres mange Fordomme mod Katholikerne ofte misforstaar hele vor Gudstjeneste og derfor slet ikke *vil* tro vore Forklaringer om, hvorledes vi mener det, skønt de helt igennem svarer til den sunde Fornuft; man *vil* nu engang finde noget uhyggeligt ved os. Som nu igen i »Kr. Dgbl.«: »Ud af Praksis«, hedder det, »taler en religiøs Bevidsthed, som Theologien ikke forklarer, men omforklarer«! Nej, *den* religiøse Bevidsthed, som man ofte tillægger og paabyrder os, er slet ikke *vor* religiøse Bevidsthed; *vor* religiøse Bevidsthed stammer nøje med vore Theologers Forklaringer. Disse Forklaringer fremsættes jo fra alle vore Prædikestole; hvorfor skulde da det katholske Folk tro noget andet? Det er slemt nok, at Protestanterne holder vore Theologer og Præster for Sofister, naar de forklarer Kirkens Lære og Praksis.

»Ja, hvis det var Sandhed«, siger endvidere »Kr. Dgbl.«, »med hele den Ære og Magt, Romerkirken udstyrer hende med, da var de (af St. Bonaventura o. a.) anvendte Ord

ogsaa sande og sømmelige. Men alt dette er ikke sandt.«
 Hvorledes kan dog denne Mand uden videre forkaste, hvad der er klart udtalt i den h. Skrift? Har han da aldrig læst Luk. 1,28. 35. 46—49? Nej, det er ikke »Romerkirken«, der har udstyret Herrens Moder med Ære og Magt, men Gud selv, Gud Fader, Søn og Helligaand. Ud over det, som er udtalt ved ovennævnte faa, men udtømmelige Skriftsteder, har Kirken aldrig æret Maria. »Fra nu af skulle alle Slægter prise mig salig,« siger den gudbeaandede hellige Jomfru. *Hvor* gaar disse Ord i Opfyldelse? Ikke hos Protestanterne; de har endda vovet at benægte Marias stedsevarende Jomfruelighed, ganske bortset fra, at de synes at holde det for en Synd at prise hende salig. Kun i den katholske Kirke er Marias Ord stedse gaaede i Opfyldelse. Men det er jo langt fra det eneste Tilfælde, hvor Protestantismen ikke stemmer med Skriften.

Nu kommer vi imidlertid til Hovedsagen. »Kr. Dgbl.« skriver: »Vi lægge ikke Vægt paa den theologiske Skelnen mellem at *tilbede* Gud og at *ære* Helgenerne, eller at man *beder* til Gud og *paakalder* Helgenerne. Den er saa haarfin, at den intet betyder i det virkelige Liv, al den Stund alle de theoretiske Ord dog kan oversættes ved det praktiske »*bede til*«. Vilde Katholikerne sige, at Gud alene kan man paakalde og bede til, men de salige hensovede skal man ære som Guds store Vidner, og deres Forbøn for Brødrene i den stridende Kirke skal man anse for velsignelsesrig for os, — ja, saa var det en helt anden Sag.« — Forskellen »mellem at *tilbede* Gud og *ære* Helgenerne« skal altsaa være »saa haarfin, at den intet betyder i det virkelige Liv«! Nu har jeg aldrig set Mage til Logik og Synonymik! Hvis Forfatteren af Svaret i »Krist. Dagbl.« nogensinde har undervist Børn i Religion, har han da ved det 4. Bud: »Du skal *ære* Fader og Moder« o. s. v. gjort dem opmærksom paa, at de endelig ikke maa *tilbede* deres Forældre? Det har han vist ikke! Og hvorfor ikke? Fordi det aldrig kunde falde Børnene ind at tilbede deres Forældre

som Guder, da de jo kun er Mennesker. Men lige saa lidt kan det falde os Katholiker ind at holde Maria for en Gudinde; thi skønt hun er ophøjet i Himlens Herlighed, er hun dog kun et Menneske. Men man skal jo tro alt ondt om Katholikerne; derfor er Forskellen i denne Sammenhæng saa »haarfin«!

Af de andre ovenanførte Ord fremgaar det, at Forfatteren naadigst vilde give os Lov til at bede til Gud alene og paakalde ham, men ikke Jomfru Maria; hun skal have Lov til at yde os sin velsignelsesrige Forbøn, men uden at være bedt derom af os; det vilde jo fra vor Side være »Tilbedelse«. Ja, naar man saaledes kaster alle Begreberne sammen i een Gryde, at det »at bede til« og »at tilbede« er eet og det samme, saa er Sagen virkelig indviklet.

Men vi Katholiker forstaar ved »at tilbede« det samme, som man i Oldkirken kaldte »*latreia*« (= Tilbedelse, som kun tilkommer Gud), og ved »at bede til« Oldkirkens »*doulia*« (= Tjeneste), som man aldrig oversætter ved Tilbedelse. Skønt nu den katholske Almue ikke kender de gammelgræske Udtryk, skelner dog allerede Børnene nøje mellem »Tilbedelse«, der kun ydes Gud, og »Paakaldelse« af eller »Bøn« til Helgenerne. Forskellen er altsaa ikke saa »haarfin«; man behøver kun at formaa at skelne mellem den almægtige Gud og hans Skabning, Mennesket; den Forskel fatter hvert Barn, som er kommen til Fornuftens Brug og endnu ikke er bleven opfyldt med Fordomme mod »Romerkirken«.

Hvad nu »Kr. Dgbl.«s Udtog af Léon Chaines Bog angaar, indrømmer jeg gerne, at det er usunde »Andagter«, som her omtales, tildels virkelige Misbrug, der skal udryddes. Vi har jo aldrig paastaaet, at der slet ikke gives Misbrug i vor Kirke — tværtimod Kirkens Lære og den kirkelige Øvrigheds Vilje. Men 1) overdrives disse Misbrug stadig af Kirkens Fjender, skønt de slet ikke er saa store og almindelige som f. Eks. Protestanternes Vielser af fraskilte, og 2) er det ikke sandt, at Biskopperne ikke skrider ind imod dem,

naar de lægge Mærke til dem; men saa længe der ikke optræder nogen Anklager, findes der som oftest heller ingen Dommer. Det er vel saaledes overalt, ogsaa i lutherske Lande. —

Kun een Bemærkning endnu angaaende Luthers *samlede* Skrifter. Det har altid været mig paafaldende, at man her til Lands ikke kender Luthers Skrifter til Bunds. Man behøver jo kun at tale med en luthersk Kristen om, hvad Luther f. Eks. har prædiket om Ægteskabet, saa forbauses han og finder det utroligt, at »den store Guds Mand« fra Prædikestolen ligefrem har kunnet opfordre til Ægteskabsbrud, indtil han ser det sort paa hvidt, naar han forstaar en Smule Tysk. Og hvad det »lille Bogmarked« angaar, tror jeg ikke, at der vilde være Mangel paa Købere, især hvis Bindene ogsaa kunde faas enkeltvis. Alle offentlige Bibliotheker, større Privatbibliotheker, Provster, Præster og velhavende Folk vilde købe hele Samlingen efterhaanden, som den vilde udkomme. Der gives dog ogsaa danske Værker, der er større end Luthers samlede Skrifter. Og Luthers Navn vilde jo virke med Magt.

Der var altsaa ikke noget usandfærdigt ved min Bemærkning desangaaende; det var kun Savnet af den »historiske« Luther, tegnet af ham selv, som har indgivet mig den.

P. G. Schmiderer.

*

*

*

Ovenstaaende Artikel har Kr. Dagblad optaget og besvaret i sit Nr. for 27. Maj. Da Pastor Schmiderer imidlertid er rejst til Udlandet, vil han, om han ikke finder det ørkesløst, først senere maaske fortsætte sin Polemik. Saalænge Bladet mangler Evne og Villie til at forstaa, at det ifølge dansk Sprogbrug er to højst forskellige Ting: at *tilbede* et Væsen som Gud og at *bede til* et Væsen om dets Forbøn hos Gud, maa vi i alt Fald anse al videre Forhandling om de Hellige for ørkesløs.

Med Hensyn til en dansk Udgave af Luthers samlede Værker skriver Bladet: »Vi hilser den med den mest uforbeholdne Glæde, hvis der er Mulighed for at faa den ud. Vil Pastor Schmiderer give Anvisning paa en Boghandler, der vover Foretagendet, vil de fornødne Penne være lette at skaffe. Saa kan det med det samme blive oplyst, hvorledes det forholder sig med Paastanden om, at Luther fra Prædikestolen har »opfordret til Ægteskabsbrud«. — Vi mener, at Udgivelsen maatte være en smuk og fuldtud værdig Opgave for »Kirkelig Forening f. Indre Mission i Danmark«. Under alle Omstændigheder maatte den vel nok have Raad til at udgive paa Dansk en ordret Oversættelse af Luthers Prædiken »om det ægteskabelige Liv« (1526), i Jen. Udg. II. Del, Fol. 168, hvor den smagfulde Grundsætning findes: »Vil Hustruen ikke o. s. v. som Kong Assuerus gjorde.« Vi vove det ikke af mange Grunde. Men Luther er jo heller ikke vor Kirkefader.

Redaktionen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. *St. Josefs Gilde* afholdt i Mandags i Forsamlingslokalet, Bredgade 67, sit aarlige Generalmøde, paa hvilket gaves Meddelelse om Gildets Virksomhed etc. i det forløbne Regnskabsaar 1. April 1902 indtil 31. Marts d. A. Aaret begyndte med et Medlemsantal af 52 og sluttede med et Antal af 51. Den samlede Indtægt androg 641 Kr. og til Administrationsudgifter var anvendt et Beløb af c. 100 Kr. I Sparekassen for København & Omegn havde St. Josefs Gilde den 31. Marts d. A. indestaaende henved 8,000 Kroner. Istedetfor den sædvanlige Julefest var der anvendt et Beløb af 100 Kr. til Hjælp for de mest trængende blandt Brødrene eller Enker efter saadanne og som udbetaltes kort før Jul i Portioner à 5, 10 og 15 Kr. Af

Gildets Netto-Indtægt bliver i det ny Regnskabsaar anvendt et Beløb af 400 Kr. til Hjælp for trængende Brødre eller Enker efter saadanne. (Foruden denne Understøttelse udbetales ved event. Dødsfald til Brødrenes Efterladte en Begravelseshjælp af fra 60 indtil 85 Kr., eftersom vedk. Broder har været kortere eller længere Tid Medlem af Gildet; endvidere bistaar Bestyrelsen de Efterladte ved en Broders Begravelse og sørger for Afholdelsen af en h. Sjælemesse i den Sognekirke, hvortil den afdøde Br. hørte.) — Ved Valget af Medlemmer til Bestyrelsen, istedetfor de efter Tur fratrædende, valgtes til Næstformand Hr. Skrædermester *L. Henriksen*, til Kasserer Hr. Sakristan, Lærer *F. M. Jensen* og til Sekretær Hr. Vand- & Gasmester *H. Raith*. Til Revisorer valgtes d'Hrr. Snedkermester *Carl Rasmussen* og Tobaksfabrikant *H. Rasmussen*. Generalmødet, der lededes af Gildets Præsident, højærv. Hr. Pastor *Braun*, indleddes og sluttedes paa sædvanlig Vis med en Bøn og med den katholske Hilsen.

Silkeborg. Søndag den 24. Maj blev til en sjælden Festdag for Silkeborg katholske Menighed, idet den højærværdigste Biskop paa den Dag meddelte *Firmelsens hl. Sakramente* til 8 Personer, deriblandt to Voksne fra Ordrup, som før havde hørt til Silkeborg Menighed. Det smukke lille Kapel var i Dagens Anledning festlig pyntet med grønne Guirlander, som Skolebørnene havde bundet i Forening med Søstrene. Under Festprædikenen efter Prælatmessen udtrykte den højærværdigste Biskop sin Glæde over, at han for første Gang kunde uddele Firmelsens hl. Sakramente her i Silkeborg til Førstegrøden af den lille unge Menighed. Kapellet var i Dagens Anledning fyldt indtil sidste Plads, og blandt de Tilstedeværende saas ogsaa mange Anderledestroende, som med Opmærksomhed fulgte den højtidelige Handling.

Malmø. I den katholske Menighed i Malmø har der i Løbet af det sidste Aar bestaaet en Sangforening af Mænd, kaldet »*St. Eriks Manskør*«. Den unge haabefulde Fore-

ning staar under Hr. Pastor *F. de Fries'* Ledelse og tæller 18 Medlemmer. Dens Hovedopgave er det, at indøve med Iver og Alvor navnlig flerstemmige Sange og overhovedet at uddanne dygtige Sangere, medens Foreningen tillige virker hen til, at et godt og hjærteligt Forhold forener Medlemmerne indbyrdes. Den 24. Maj fejrede Foreningen sin første Stiftelsesfest, som blev afholdt i »Concordias« Vinterlokaler. Foruden talrige Slægtninge og Venner af Foreningsmedlemmerne deltog ogsaa højærv. Hr. Pastor *J. Popp* i Festen.

Efter en indledende Sang bød Dirigenten, Hr. Pastor de Fries, de Tilstedeværende hjærtelig Velkommen og gav i store Træk en Oversigt over den unge Forenings Udvikling og Oplevelser. Til Slutning opfordrede han Sangforeningens Venner til at understøtte denne med Raad og Daad, opmuntrede Medlemmerne til godt og trofast Sammenhold, til Oifervillighed og alvorligt Arbejde, takkede dem for deres Hengivenhed og for deres levende Interesse og Iver for Foreningens smukke Formaal, og endte med at udbringe et tredobbelt Hurra for »St. Eriks Manskør«.

Med Begejstring sang man derefter en Del Sange, som høstede de Tilstedeværendes levende Bifald. Dirigenten omtalte dernæst med varme og hjærtelige Ord Foreningens Vellynder og høje Protektor, den højærværdigste Biskop og apostoliske Vikar, Dr. *Albertus Bitter*, som paa den mest forekommende og elskværdigste Maade havde taget sig af den unge Forening og bidraget til dens Fremgang baade ved opmuntrende Ord og materiel Understøttelse. Biskoppen, som for Tiden befinder sig paa en Visitatsrejse i Landet, sendte Foreningen og dens Dirigent sin Lykønskning til Stiftelsesdagen i Form af et hjærteligt Telegram. Under de Forsamledes stormende Jubel afsendtes et Svartelegram, som udtalte Foreningens Hengivenhed, Tak og Hilsen overfor den højærværdigste Protektor.

Efter et lille Aftensbord i al Beskedenhed fortsattes Programmet for Festen til Alles Tilfredshed. Alvor og Gam-

men, Korsange og Solosange bragte en fornøjelig Afveksling i Løbet af Festaftenen. Ogsaa Pastor Popp tog Ordet og udtalte sig anerkendende om Foreningens Bestræbelser og Ydelser, takkede den hjærteligst og ønskede den og dens Dirigent de bedste Resultater for Fremtiden. Et Medlem af Foreningen, Hr. *Franz Hrzan*, lovede i alle Medlemmernes Navn, at de trofast og punktlig vilde skænke Dirigenten deres Kræfter og Stemmer, og udbragte som Tegn paa deres Tak og Anerkendelse et tredobbelt Hurra for Pastor de Fries. I en gemytlig glad Stemning holdt man ud indtil henved Midnat, — den første Stiftelsesfest var bleven fejret og — med Held. Sent ville Foreningens Medlemmer og Venner glemme den smukke Fest.

Unio. Grundlovsdagen, den 5. Juni, Eftermiddagstur til Charlottenlund. Afgang fra Klampenborgstationen Kl. 2²⁰ Madkurve medbringes. Der spises til Aften ved „Over Stalden“.

ST. JOSEFS GILDE,

kristelig-social Selvhjælpsforening
— stiftet den 21. Marts 1896 —

har til Formaal at støtte sine Medlemmer under Sygdom, Arbejdsløshed eller anden uforskyldt Nød og ved indtrædende Dødsfald yde en Begravelseshjælp af fra 60 til 85 Kr. og iøvrigt være til vedvarende Støtte og Vejledning for Medlemmernes Efterladte. Enhver katholsk Mand, der er i selvstændig Stilling og forøvrigt opfylder Lovens Betingelser, kan indmeldes i Gildet enten ved Henvendelse til et Medlem eller til Formanden, Bogtrykker Moh n, St. Kongensg. 31.

Til 1. eller 15. Juni søges en paalidelig, vel anbefalet, ung Pige til at gaa Husmoderen til Haande, Søndre Boulevard 74, 2. Sal t. v.

☞ Pensionatet ☞

Knudsvej 7, Charlottenlund, modtager Sommergæster for kortere eller længere Tid.

C. Gerlach,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 31. Maj. Den Helligaands Sendelse. 1. Pintsedag. (I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 Pontifikalmesse med Prædiken; Kl. 8 Aften højtidelig Slutning af Majandagterne med Prædiken og Procession).

Mandag den 1. Juni. 2. Pintsedag. (I St. Ansgars Kirke: Kl. 7 og 11 stille Messe; Kl. 8 højtidelig Prælatmesse, efter hvilken den højærv. Biskop meddeler **Firmelsens h. Sakramente** til Voxne; Kl. 8 Aften Festandagt. — **2. Ti.** Oktavdag. — **3. O.** Tamperfastedag*). (I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **4. To.** Oktavdag. — **5. F.** Tamperfastedag. (I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aftenandagt). — **6. L.** Tamperfastedag.

Søndag d. 7. Juni. 1. Søndag e. Pintse. Den h. Treenigheds Fest eller Trinitatis Søndag.

*) Onsdag, Fredag og Lørdag ere befalede Fastedage.

Rosenkransbroderskabets maanedlige Møde med Prædiken og Procession finder Sted i St. Ansgars Kirke **Pintsesøndag**, den 31. Maj, Kl. 8 Aften i Forbindelse med den højtidelige **Slutning af Majandagterne**. — Somfrucernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Fane. — I Juni bortfalder det sædvanlige Møde.

Jesu Hjærte Kirke. 1. Pintsedag: Kl. 6, 7, 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Majandagt med Prædiken. — **2. Pintsedag:** Kl. 6, 7, 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Festandagt.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8). 1. Pintsedag: Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Efterm. Festandagt. 2. Pintsedag: Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 6 Efterm. Festandagt.

Mødreforeningens Møde i Juni er henlagt til Tirdag den 9. Juni.

„Det kirkelige Ceremoniel ved Biskoppens Modtagelse, samt Bønner ved Meddelelsen af Firmelsens h. Sakramente“ faas hos Kirkebetjent P. Stein ved St. Ansgars Kirke.

Mærk! En lille fransk Bønnebog er funden og kan afhentes hos Søstrene, Toldbodvejen 14.

Sager, som ere glemte i St. Ansgars Kirke kunne, forsaavidt som de senere ere fundne i Kirken, afhentes i Sakristiet, efter Gudstjenesten, eller ved Henvendelse til Kirkebetjent P. Stein.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annonce: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 23.

Søndagen den 7. Juni.

1903.

Indhold: Oldkirkens Liturgier. — Den katholske Kirke og Mørkets Magter. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet: København. Berlin. -- Bekendtgørelser.

Oldkirkens Liturgier.

— 0 —

(Fortsat.)

Sekreterne føre over til Præfationen. Ordet »*præfatio*«, Indledning, forekommer, saa langt tilbage i Tiden, som vi kunne følge Liturgiernes Historie. Vi finde den første Gang omtalt hos Kirkefaderen Cyprian (c. 200 Aar efter Kristus). Han skriver i sit Værk »Om Fader vor«, at Præsten »før Bønnen« d. v. s. før Kanon, ved en »Præfation« eller Indledning bereder de Troendes Hjerter, idet han siger: »*Sursum corda*« (Opløfter Eders Hjerter), hvortil Menigheden svarer: »*Habemus ad Dominum*« (Vi have opløftet dem til Herren). Af Pave Gelasius Sakramentarium og af andre Vidnedsbyrd fra Oldkirken fremgaar, at Præfationen dengang blev regnet med til Kanon, og det er muligt, at Cyprian ved Ordet »Præfatio« kun har forstaaet den ældgamle Vexelsang indtil Ordene: »*Vere dignum et iustum est*« (I Sandhed, det er billigt og ret). Denne Ind-

ledning findes nemlig saa godt som ordret i alle Liturgier. Offertoriet bestaar i de gamle østerlandske Liturgier i den faktiske Frembærelse af Brød og Vin, hvorefter Præsten skal sige: »Den almægtige Guds Naade og vor Herre Jesu Kristi Kærlighed og den Helligaands Samfund være med Eder alle,« hvortil Menigheden svarer: »Og med din Aand.« Saa følger ordret: »*Sursum corda*« indtil Ordene »*Vere dignum et justum est*«, disse Ord medregnede. Saaledes findes de i »de apostoliske Konstitutioners« Liturgi i 8de Bog — vistnok den ældste Liturgi, som haves. I Jakobs-liturgien følger efter Ordene »*Sursum corda*« straks Ordene: »*Dignum et justum est.*« Markusliturgiens Indledning stemmer ordret med den romerske; Adai er lidt forskellig.

Saa følger, ligeledes som alle Liturgiernes væsentlige Del *Lovprisningsbønnen* (Eucharistibønnen): »*Vere dignum et justum est*« o. s. v. »Det er i Sandhed billigt og ret, sømmeligt og gavnligt, at vi altid og overalt prise dig, hellige Herre, almægtige Fader, evige Gud,« o. s. v. indtil »*Sanctus, sanctus, sanctus,*« o. s. v. Begyndelsen er overalt væsentlig den samme og næsten ordret den samme, men Indholdet afviger i de gamle østerlandske Liturgier, som mere bevæger sig i en gammeltestamentlig Tankegang, — et Bevis paa deres Ælde. I »de apostoliske Konstitutioners« 8. Bog er Eucharistibønnen (altsaa vor Præfation) meget lang — den gennemløber det gamle Testamente indtil Kanaans Erobring; i Jakobsliturgien er den kortere, i Markusliturgien lidt længere og i Adailiturgien meget kort.

I Jakobsliturgien lyder Præfationen saaledes: »Det er i Sandhed billigt og ret, sømmeligt og gavnligt, at love dig, at lovsynge dig, at prise dig, at tilbede dig, at herliggøre dig, at takke dig, alle Skabningers, de synliges og de usynliges Skaber, de evige Goders Skat, Livets og Udødelighedens Kilde, Alles Gud og Herre, hvem Himlenes Himle lovsynge og hele deres Hær, Solen, Maanernes hele Hær, Jorden, Havet og Alt, hvad der er paa dem og i dem,

Jerusalem, den himmelske Forsamling, de Førstefødtes Menighed, som ere opskrevne i Himlen, de Retfærdiges og Profeternes Aander, Martyrernes og Apostlenes Sjæle, (*) Englene, Ærkeenglene, Tronerne, Herredømmerne, Fyrstendømmerne og Magterne og de forfædelige Kræfter og Kerubim med de mange Øjne og Serafin med de seks Vinger og som med to Vinger skjule deres Ansigt, med to deres Fødder, og med to flyve, raabende uafsladelig til hverandre med aldrig forstummende Lovprisning, syngende Sejrssangen om din store Herlighed med klare Stemmer, idet de opløfte deres Røst prisende, raabende, syngende: Sanctus, sanctus, sanctus o. s. v.«

De apostoliske Konstitutioners Liturgi har omtrent samme Slutning, som ovenstaaende fra Stjernen af. Det samme kan siges om de nyere østerlandske Liturgier. Markusliturgien deler Præfationen; den første Del slutter med Profeten Malachias Spaadom om det hellige Messeoffer, den anden Del, før Forvandlingen, med Sanctus. Bortset fra denne Dobbeltpræfation i Markusliturgien, have alle østerlandske Liturgier, baade de gamle og de nyere, kun *en eneste* Præfation eller »Eucharistibøn«. Derimod have alle vesterlandske Liturgier flere Præfationer. Markusliturgien synes saaledes at hentyde til en tidlig Overgang fra Østen til Vesten; den h. Markus var jo ogsaa den h. Apostel Petrus' Discipel. De vesterlandske Liturgier bevæge sig ogsaa mere i en nytestamentlig Tankegang; Markuspræfationerne vise en Overgang fra gammeltestamentlige til nytestamentlige Tanker.

I den ambrosianske og mozarabiske Liturgi har omtrent hver Messe sin egen Præfation. I Pave Leo I.s Sakramentarium (5. Aarhundrede) findes 267 forskellige Præfationer. I den romerske Messebog findes siden Pave Gregor den Store kun 10 eller 11, de samme, vi nu bruge: dog have Benediktinerne endnu en 12. til Ære for den hl. Benedikt. I vore Præfationer indflettes, som bekendt, en eller anden

Sætning om den Troshemmelighed, som ihukkommes paa vedkommende Festdag eller i dette eller hint bestemte Tidsrum.

Da »Præfationen«, som sagt, ikke er noget andet end en eucharistisk Lovprisningsbøn, svarende til Kristi egen Takkebøn ved den sidste Nadvere, fremhæves den i Høj-messen særlig ved herlig Sang. Præfationernes Melodi hører til det skønneste, som Musikkunsten har frembragt. Den betjener sig kun af fire Noder, men den fletter sig sammen til et Udtryk for den troende Sjæls dybeste Rørelser overfor Guds uendelige Majestæt, den forener den største Enkelthed med Tankens Dybde og Mangfoldighed, og det er netop det, man med Rette kalder — *majestætisk*. Den berømte Tonedigter Mozart har, som bekendt, engang sagt, at han vilde give Afkald paa hele sin vundne Berømmelse som Tonedigter, hvis han havde skabt en eneste Præfation.

Konsekrationskanon.

I alle Liturgier findes der mellem »*Sanctus*« og Konsekrationen en eller flere forskellige Bønner, og ligeledes mellem Konsekrationen og Kommunionen. Deres Rækkefølge er imidlertid forskellig; Tanker, som i den ene Liturgi udtrykkes før Forvandlingen, findes ofte i en anden Liturgi efter samme, og omvendt. Dette er af stor dogmatisk Vigtighed. Man betragtede hele Liturgien som *en eneste Akt*, hvis Midtpunkt de hellige Forvandlingsord danne. Gud selv fuldbyrder formedelst sit Væsens udelelige Enhed hele Akten i *et eneste Moment*; Mennesket søger at udtrykke det, som Akten indeholder, successivt og i forskellige Vendinger. Denne Tanke giver os Nøglen til Forstaaelsen af flere liturgiske Mærkværdigheder. Brødet og Vinen kaldes undertiden allerede *før* Forvandlingen for et Offer (smlgn. Offeratoriumsbønnerne), og det ikke blot for saa vidt som de ere Jordens Frugter, som frembæres til Gud, men fortrinsvis, fordi de ere Elementerne (de ydre Skikkelser) for Kristi Legems og Blods ublodige Offer. Derfor kaldes de allerede

ved en Anticipation et rent, et helligt Offer, ja et Sonoffer. Omvendt have de østerlandske Liturgier Epiklesen (den Helligaands Paakaldelse) over Offergaverne *efter* Forvandlingen, idet de hermed tillige forbinde den Bøn, at disse Gaver maatte være os til Velsignelse. —

I den romerske Liturgi har *den første Bøn* i Konsekrationskanonen tre Dele. I den første Del (*»Te igitur«* o. s. v.) beder Præsten Herren om at modtage dette Offer fornemmelig for hele den katholske Kirke, og »naadigen bevare den i Fred og Enighed, bevogte den og regere den paa den hele Jord, tillige med din Tjener, vor Pave og vor Biskop samt alle rettroende Bekendere og Dyrkere af den katholske og apostoliske Tro.« En lignende Bøn for hele Kirken findes i alle Liturgier.

I den anden Del (*»Memento«* for de Levende) skrider Tanken videre, idet Præsten beder for dem, for hvilke han særlig vil bede, for de Tilstedeværende, for dem, som lade ofre eller for hvilke der særlig ofres. Et saadant »Memento« for de Levende have alle Liturgier, nogle før Offertorium, andre (som den mozarabiske) straks derefter, andre i selve Kanon. I Oldkirken bragtes paa dette Sted de saakaldte »Dyptyker« til Altret, d. v. s. en Fortegnelse over deres Navne, for hvem der særlig skulde bedes.

I den tredje Del (*»Communicantes«* o. s. v.) følger Helgenernes Ihukommelse, — et Led, der er vel kendt i alle Liturgier. Oldkirken vilde, som Pastor Barfoed træffende betegner det med et oldkirkeligt Udtryk: *»cum sanctis stare coram deo«*, d. v. s.: den vilde med Helgenerne i Himlen træde frem for Guds Trone. Med disse Ord er i Korthed den katholske Helgendyrkelse og Helgenpaakaldelse træffende udtrykt; thi Helgenerne æres som Guds Venner og paakaldes, for at de maa bede med os og for os. Jo nærmere Liturgiens helligste Øjeblik derfor kommer, desto nærmere tror Kirken sig hensat foran Guds Trone. Den ser med Troens Øjne Himlen aaben, den ser der den menneskevordne Gudssøn, som allerede er bleven nævnt

i Bønnens første Del, og som her atter ihukkommes paa »Herrens Festdage« ved en kort Omtale af Festens Indhold; den ser den h. Jomfru Maria, Guds Moder, de hh. Apostle, andre Helgener, som nævnes, og hele den himmelske Hærskare, og træder bedende med dem frem foran Guds Trone.

Saa beder Kirken om, at Herren naadigen vil modtage dette Offer, skænke os Guds Fred (»din Fred«, fortrinsvis »den helliggørende Naade«) i vort jordiske Livs Dage, frelse os fra den evige Fordømmelse og lade os blive talte med i hans Udvalgtes Hjord, — altsammen »ved Kristus, vor Herre,« ved hans Fortjeneste, som tilvendes os ved det hellige Offer. Dette er Indholdet af *den anden Bøn* (»Hanc igitur oblationem o. s. v.«). Det er de højeste, evige Goder, Kirken beder om i denne Bøn, under hvilken Præsten udstrækker sine Hænder over Offergaverne. En lignende Ceremoni forekommer ogsaa i andre Liturgier. I Paaske- og Pintseugen indflettes ogsaa her nogle Ord som Bøn for dem, der have modtaget Daabens h. Sakramente paa disse tvende Fester.

Efter at Kirken da saaledes i Forening med hele den himmelske Hærskare har nedlagt sin Bøn om de evige Goder foran den treenige Guds Trone, skrider den til selve den hellige Handling. Derfor beder den tilsidst Gud om, at han »vil gøre dette Offer (som flere Gange betegnes med det h. Korstegn) velsignet, indviet, gyldigt, fuldkomment og ham velbehageligt, for at »*det maa blive for os til din elskede Søns, vor Herre Jesu Kristi Legeme og Blod.*«

Kirken beder ogsaa om det, som sikkert vil ske, fordi Gud selv har lovet, at det skal ske; men bede vi ikke derom, vilde Guds Gaver ikke blive os til Velsignelse. Den dybeste Betydning, som er indeholdt i alle disse »Epikleser«, er altsaa den, at Ofret maa *vorde os til Velsignelse.*

Den mozarabiske Liturgi henvender sig paa dette Sted direkte til Jesus: »Vær til Stede, vær til Stede, Jesus, gode Ypperstepræst, i vor Midte o. s. v.«

Skønt de østerlandske Liturgier, som sagt, have Epi-

klesen efter Forvandlingen, saa har dog Markusliturgien ogsaa her allerede en kortere Epiklese, nemlig den Bøn: »Fyld, o Gud, dette Offer med Velsignelsen fra dig, ved din allerseligste Aands Besøgelse.«

(Fortsættes.)

h—.

Den katholske Kirke og Mørkets Magter.

—0—

Det er uden Tvivl vanskeligt at forestille sig den Helligaands Virksomhed i Kirken og i den enkelte Sjæl; denne Hemmelighed overgaar den menneskelige Fatteevne, kun med Troens Øjne ere vi i Stand til at forstaa den. Men denne Tro *maa* Enhver have, som gør Krav paa at være en Kristen, thi Kristus selv forlanger den, vor Gud og Frelser, som har lovet sin Kirke den Helligaands Bistand indtil Tidernes Ende og dermed ogsaa har skænket sin Kirke Varighed indtil Verdens Ende.

Herpaa hviler en stor Sandhed, som netop i vore Dage er ualmindelig trøstefuld for os. Fra alle Sider se vi Mørkets Magter storme løs med Vælde mod Klippen, paa hvilken Herren har bygget sin Kirke, som om det endelig skulde lykkes dem at faa den til at vakle. Det kan vel derfor hænde, at mangen katholsk Kristen bliver *mismodig* og *forsagt* og begynder at nære Tvivl om, hvorvidt den guddommelige Institution, den katholske Kirke, vil være i Stand til at yde virksom Modstand overfor Stormløbet, og det saameget mere, som Kirkens Fjender allerede nu bryde ud i Jubelraab og afgive den stolte og hovmodige Erklæring: »Kun kort Tid vil det endnu vare, saa er den katholske Kirke, den evig Forhadte, kastet over Ende.« Skulde det virkelig blive Enden paa det Værk, for hvilket Herren har opfret *sit Liv* og som han har lovet Helligaandens Bistand

og *Varighed indtil Tidernes Ende!* Skulde en *Kristen* virkelig vove at mene, at Herrens Ord skulde blive gjort til Skamme, gjort til Skamme af Skabninger, som han kan tilintetgøre med et eneste Ord, ved en eneste Villiesytring! Selv om vor Tro ikke skulde være stærk nok til at nære en fast og urokkelig Tillid og Fortrøstning til den guddommelige Forjættelse, saa maatte *den katholske Kirkes næsten 2000 aarige Historie*, der ikke blot er en stor Kæde af Lidelser og Trængsler, men ogsaa en fortsat Række af Sejre, berolige os og overbevise os om, at Helvedes Porte aldrig skulle overvælde Kirken, hvormed naturligvis ingenlunde skal være sagt, at den stedse og overalt skal triumfere *synligt* over sine Fjenders Anslag. Historien belærer os jo herom.

For at erkende den katholske Kirkes *Urokkelighed* og *Uforanderlighed*, paa Grundlag af Herrens Forjættelse og Helligaandens Bistand, kræves der ikke engang den faste katholske Tro; den naturlige Menneskeforstand, som Fordomme og Lidenskaber ikke har gjort blind, indser dette allerede under rolig Overvejelse. Et klassisk Vidne herfor er den engelske, protestantiske Historieskriver *Macaulay*, som skriver saa smukt om den katholske Kirke og derved har sat sig et saa ærefuldt Mindesmærke: »Ingen anden Institution, som endnu staar oprejst, bærer vore Tanker tilbage til hine Tider, da Røgen fra Ofrene endnu steg op fra Pantheon og Tigrene og Leoparderne tumlede sig i Amfitheatret Colossæum. De fornemste kongelige Huse ere først fra igaar, naar man sammenligner dem med hin Rækkefølge af Ypperstepræster, som fra Paven, der salvede Napoleon, uden Afbrydelse gaar tilbage til ham, som i det ottende Aarhundrede salvede Pipin. *Republikken Venedig*, som naar langt tilbage i Oldtiden, opstod efter Pavedømmet, var altsaa endnu ny i Sammenligning med dette. Den er for længe siden forsvunden, men Pavedømmet bestaar endnu; det bestaar endnu og ikke som en Ruin, men fuldt af Liv og ungdommelig Kraft. Endnu bestandig sender den kathol-

ske Kirke Missionærer ud indtil Jordens yderste Grænser, Missionærer, der ere i Besiddelse af den samme Iver, som hine Missionærer ejede, der fordem stege I Land i Grevskabet Kent tillige med Augustin, Missionærer, som endnu tale overfor fjendtlige Konger med den samme Fortrøstning, som Pave Leo fordem talte til Attila. Dens Børns Antal er nu til Dags større, end i nogetsomhelst af de henrundne Aarhundreder Ikke et eneste Tegn tyder paa, at Enden paa dette lange Herredømme er nær. Den har set *Begyndelsen til alle verdslige Regeringer* og Grundlæggelsen af alle Kirkesamfund, som bestaa i vore Dage, og vi kunde vel have Lyst til at paastaa, at den ogsaa er bestemt til at se deres *Ende*.«

Saa begejstret taler en rettænkende *Protestant* om den af Helligaanden ledede og beskyttede, katholske Kirke. Og saa skulde Medlemmer af denne Kirke kunne blive mismodige og forsagte og tvivle om dens Bestaaen indtil Tidernes Ende, eller være kolde og ligegyldige overfor den, ja maa-ke endog optræde fjendtligt sindede imod den! Hvilket forsmædeligt Forræderi mod det Helligste, mod den guddommelige Grundlægger og mod Trøsteren, den Helligaand, vilde dette ikke være! Enhver, som elsker sin Kirke, vil foresætte sig, at slutte sig endnu fastere til den og trolig at holde dens Bud, thi udenfor Kirken gives der ingen Frelse. Men han vil ogsaa bede Helligaanden om at skænke den sin særegne Bistand i disse de heftigste Forfølgelsers Tider og gøre dens Fjenders Anslag og onde Planer til Skamme.

VALERIA

eller

Sejrstoget ud af Katakomberne.

FJERDE KAPITEL.

I Katakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Pave Fabianus havde henimod Aar 250 inddelt Rom i syv kirkelige Regioner; i Spidsen for hver af disse stod der en Diakon, som tillige havde Tilsyn med de forskellige Kirkegaard og Coemeterier, der var henlagte til den paagældende Region. Coelimontium, hvor Rufinuses Palads laa, hørte til den anden Region, som havde Begravelsespladser ved den appiske og den latinske Landevej.

Endskønt Sophronia ikke var bleven døbt, kunde hendes Begravelse dog finde Sted paa en kristen Kirkegaard, da hun jo ved sin Død skriftligt havde bekendt sin kristne Tro. Under andre Omstændigheder vilde Selvmordet naturligvis have været en Hindring, men Bevæggrunden til det var i Virkeligheden saa ædel, at Majoriteten af den Forsamling af Præster, som Biskop Milziades i den Anledning havde fundet det nødvendigt at sammenkalde, fandt Gerningen undskyldelig og tilstod den døde en kristen Begravelse.

Efter Valerias Ønske skulde hendes Moder bisættes i Katakomberne ved den appiske Vej; disse stod umiddelbart under Pavens Tilsyn og var opkaldte efter den hellige Callistus.

I det gamle Rom fandt Begravelser Sted om Natten; efter Irenes omsigtsfulde Bestemmelse skulde Sophronias Lig bringes ud af Huset i Stilhed og uden al Pomp. Dette kunde alligevel ikke forhindre, at en stor Del fattige, Krøblinge og gamle Folk havde forsamlet sig i Atriet, for at vise deres Velgørerinde deres Kærlighed og Taknemmelighed.

Da Irene sammen med to Tjenestepiger gik ud til dem for at uddele Gaver i Rufinuses og hans Datters Navn, blev hun forfærdet ved, blandt disse Mennesker, ogsaa at opdage Rustica, som var gift med en af Graverne i det transtiberinske Kvarter; Konen var nemlig først for et Par Dage siden nedkommet med et Barn og havde taget både dette og sin blinde Moder med sig derhen. Da Irene paa en blid Maade bebrejdede hende hendes Uforsigtighed, sagde den unge Kone:

»Vi kunde ikke holde det ud hjemme og maatte have Lov til at kysse den Haand, der havde rakt os saa meget godt, engang endnu.«

Irene fulgte saa de to Kvinder ind til Liget, og det var et gribende Syn at være Vidne til hvorledes Konen med det nyfødte Barn knælede ned ved Baaren sammen med sin blinde Moder og gav deres Smerte og Taknemmelighed Luft paa den mest rørende Maade. Det var ogsaa først efter lang Overtalelse, at Irene fik Rustica til at modtage et Tørklæde, for at hun paa Hjemvejen kunde have noget at svøbe sig ind i i den stille Nattekulde.

Hvoroftte finder man ikke den ædle Sjæls kostbare Perle i Fattigdommens grove Muslingeskal!

Nu traadte Rufinus og hans Datter endnu engang hen til den døde og trykkede, under hede Taarer, det sidste Kys paa hendes Pande. Derpaa lagde han, efter Skik og Brug, et kostbart Klæde af syrisk Purpur over Ligets Ansigt, som efter romersk Sædvane laa utilhyllet paa Baaren. Præsterne fremsagde de kirkelige Bønner, og Toget, som kun bestod af Rufinus, hans Datter og Irene, tillige med nogle nærpaarørende, der havde sluttet sig til det, satte sig i Bevægelse, oplyst af Fakler, der blev baarne af Husets Slaver.

Skønt det var bleven temmelig sent, kunde man dog se mange Grupper af deltagende Personer foran de nærmeste Paladser og Huse. Men ingen turde ytre et eneste med-

lidende Ord af Frygt for Kejserens Spioner, hvis Nærværelse man, saa at sige, kunde lugte overalt.

Pludselig mødte Ligtoget en Skare unge Mænd, der kom ned fra Coelimums Skraaning, og som havde siddet og sviret hele Aftenen igennem i en af de berygtede Knejper i det Kvarter. De var øre af den Vin, de havde nydt, og, da de holdt af at gøre Spektakler om Natten, skyndte de sig hen til den tilsyneladende fattige Baare. I Spidsen for disse Natsværmere stod en ung Mand, som vi snart vil træffe igen, og som var en Søn af Kejserens Kancellipræfekt.

»Ved Bakkus!« raabte han til sine Kampaner, »de døde behøver ikke Fakler for at finde Vej under Jorden; men naar vi bringe min søde Telesilla en Serenade, maa vi virkelig have Lys.«

Med disse Ord forsøgte han at rive en Fakkellod fra en af Slaverne; men nu traadte en Mand ud af det lille Følge hen til ham, han lagde sin Haand tungt paa hans Skulder og sagde med dyb Alvor:

»Stadspræfekt Rufinus ledsager sin Hustru til Graven; forstyr ikke denne stille Højtidelighed!«

Disse Ord, der blev udtalte med ædel Harmelighed, Sophronias heroiske Død og det høje Embede, den sørgende Ægtefælle beklædte, fik Banden til at vige beskæmmet tilbage.

Anføreren fremstammede forlegent en Undskyldning, hvorpaa de atter skyndte sig bort.

Uden flere Forstyrrelser naaede Toget forbi Caracallas Bade hen til den appiske Port, som nu i vore Dage er bleven opkaldt efter den hellige Sebastian. Der ventede en hel Skare Kristne, hovedsagelig Fattige, som vilde ledsage den afdøde ud til Callistuses Katakomber.

Natten var vidunderlig mild, Stjernerne skinnede, som Engleøjne, fra den rolige Himmel ned paa den natlige Procession; der laa en lydløs Fred over hele Naturen, og selv Træernes Blade turde, som fromme Børn, neppe hviske til hinanden for ikke at forstyrre Andagten. Men paa begge

Sider af Vejen skuede alle de hedenske Gravmonumenter mørkt ned paa det kristne Ligtog — disse forfængelige, pralende Minder, som var satte der af levende, hos hvem der ikke fandtes noget Haab om en salig Opstandelse, men kun Aske og Forraadnelse.

Nu begyndte Præsterne, der gik i Spidsen for Toget, at istemme Salmesangen. Hvor ofte havde ikke disse hellige Sange lydt her i Nattens Stilhed paa den appiske Vej i de sidste tre hundrede Aar, naar de Kristne bragte Blodvidnernes Lig fra Retterstedet eller det flaviske Amfiteater herud til Katakomberne! Men den Tid vil snart komme, hvor ikke alene Romerfolket, men ogsaa Hyrder fra Albaner- og Sabinerbjergene og Pilgrimme fra Etrurien og Campanien i store Skarer skal valfarte til Martyrernes glørværdige Grave for under Jubelsange at fejre Korssets Sejr over Verden paa dette Sted. Ja, naar engang de stolte Gravmonumenter med alle de pralende Indskrifter forlængst er hensmuldrede, og der ikke findes andet tilbage af dem end nogle usle, efeu-omsnoede Ruiner, der rager frem over de nedtrampede og udplyndrede Grave, vil fromme bedende, selv fra Lande, hvis Jord ingen romersk Krieger har betraadt, komme valfartende fra ubekendte Verdensdele til den appiske Vej, for at bede her ved Martyrernes Grave forenede i een Tro, eet Haab og een Kærlighed. — —

Men inden Toget endnu er kommen hen til Katakomberne, vil vi begive os ind i det kejserlige Kancelli, hvor man var i Færd med at lave de falske Breve fra Constantin til Stadspræfekten. Liget var neppe kommet ud af Rufinuses Palads, før en Justitsembedsmand viste sig, som i Kejserens Navn lagde Beslag paa alle Brevskaber og skriftlige Dokumenter, ligesom han ogsaa tog Præfektorets officielle Nøgler. Heraklius havde lige faaet Papirerne og var ikke bleven skuffet i sin Forventning, thi der fandtes derimellem ganske rigtigt nogle Breve fra Constantins Feltherrer. Vistnok kunde Indholdet paa ingen Maade begrunde en Anklage, men de vilde komme ham godt tilpas med Hensyn til Efter-

gøringen af Haandskrifterne. — Der var ingen Tid at spille, hvorfor tre *exceptores* eller Skrivere var beskæftigede med at skrive efter Præfektens Diktat. Heraklius havde tilstrækkelig Øvelse til paa samme Tid at give hver enkelt af dem sit særskilte Brev, da de alle skulde være forskellige, hvad Stil og Indhold angik. Naturligvis fingerede han, at Brevskriverne var disse Feltherrer i Constantins Armé, men da det ikke syntes ham nok, gik han ind i sit private Kontor for at lave et Par egenhændige Breve fra Constantin til Rufinus, hvortil han benyttede dennes aarlige Lykønskningsskrivelser til Maxentius, som blev opbevarede i Kancelliets Arkiv, og hvorved han altsaa paa en nem Maade kunde komme til at eftergøre dennes Haandskrift. (Fortsættes.)

Elterretninger fra Ind- og Udland.

— o —

København. Paa anden Pintsedag frembar den højærværdigste Biskop en højtidelig Prælatmesse i St. Ansgars Kirke, som var fyldt indtil sidste Plads af Andægtige. Efter Messen prædikede Biskoppen om Firmelsens hellige Sakramente og meddelte derefter dette h. Sakramente til 39 voksne Medlemmer (Konvertiter) af Hovedstadens tre Sogne. Den højtidelige Gudstjeneste sluttede med den sakramentale Velsignelse.

— I den henrundne Uge ankom til Hovedstaden tre Søstre af *den s. Grignon de Montforts Kongregation*, de saak. »*Filles de la Sagesse*«, som de Montfort oprettede henved 1703 i Lighed med den af ham oprettede mandlige Kongregation »*Compagnie de Marie*«. De ville efter Forlydende tage sig af Sygeplejen og den katholske Pigeskoleundervisning i Roskilde. Denne Kongregation, som ved sin Grundlæggers Død den 28. April 1716 talte kun fire Søstre, har nu henved 5,000 Medlemmer med 414 Huse i Frankrig, Belgien, Holland, Italien, England, Kanada og Haiti. 60,000 Børn skylde disse »*Maria-Søstre*« en kristelig Opdragelses Velgerning. I Brest, Toulon, Cherbourg, Lorient og Boulogne-sur-Mer ledede de store Garnisons-Hospi-

taler. Henved 40,000 fattige Syge modtog hos dem en omhyggelig Pleje; navnlig var Omsorgen for de Blinde og Døvstumme ogsaa lagt i deres Hænder. Gentagende har det franske Akademi udtalt sig særdeles rosende og anerkendende med Hensyn til disse Søstres Skoleundervisning og Barmhjærtighedsgerninger paa næsten alle Næstekærlighedens Omraader. Maatte de ret blive til Velsignelse ogsaa for vort Fædreland, hvor der altid er Plads til at øve aandelige og legemlige Barmhjærtighedsgerninger!

Rottenburg. Biskoppen af Rottenburg, Dr. Kepler, ytrede i sin Tale paa Kristi Himmelfartsdagen bl. a. følgende: »Den uhyre Kamp mellem Tro og Vantrø, Kampen mellem Kirken og alle de Kræfter, som ifølge deres Natur ere fjendtligsindede mod Kirken, er i de sidste Aar bleven meget skarpere og kritisk, og desværre er Forholdet mellem Konfessionerne heller ikke bleven fredeligere. Kun med dyb Beklagelse kan man konstatere dette. Den praktiske Slutning, man kan drage heraf, er, at vi i vore Dage langt mere end nogen Sinde tilforn trænge til Mænd. hele Mænd, hele Katholiker, at det er uundgaelig nødvendigt, at vi paa det inderligste slutte os sammen og staa ubrødeligt sammen, holde fast ved vore Principper, leve efter dem og gjøre Alt, for at opretholde Kristendommen levende i vor Omgangskreds og benytte enhver Indflydelse blandt Folket, for at bevare det mod at tage Skade paa Sjælen. En Mands Pligt er det i vore Dage, at træde i Skranken for Kirken og Troen, at understøtte den katholske Sag i Kirken og Livet og Familien, i Pressen og i Valgene. Thi i Krigstider fordres der, at enhver holder trolig fast ved sin Fane, og han, som ikke gør det i saadanne Tider, er en Kujon og Forræder.«

P
X

St. Johannes Broderskab afholder Møde med Foredrag og Optagelse af nye Medlemmer **Tirsdag den 9. ds.** Kl. 8 pr. i Lokalet, Bredgade 67, 3. Sal, o. G. Alle indbydes venligt.

C. Gerlach,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 7. Juni. 1. **Søndag e. Pintse.** Den h. Treenigheds Fest eller Trinitatis Søndag. — 8. **M.** Bonifacius, Martyr og Biskop. — 9. **Ti.** Votivofficium af St. Ansgar. — 10. **O.** Margaretha, Enke.

Torsdag den 11. Juni. **Kristi Legems Fest.** (Befalet Festdag, som forpligter til Bivuelse af den h. Messe.) I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 **Procession** og **Pontifikalmesse**; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken. — I hele Oktaven holdes hver Morgen Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt — 12. **F.** Johannes af S. Facundo, Bekender. — 13. **L.** Antonius af Padua, Bekender.

Søndag den 14. Juni. 2. **Søndag e. Pintse.** Basilius, Biskop og Kirkelærer.

III. Orden. Onsdag d. 10. Juni Møde Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften i St. Knuds Kapel, Vestervoldgade 115. — **Valg af Forstandere.**

St. Anna Kirke. **Kristi Legems Fest** (11. Juni). Kl. 6 Stille Messe, Kl. 9 Sangmesse, Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken.

Søndag i Oktaven (14. Juni). Kl. 7 Stille Messe, Kl. 10 Højmesse med Prædiken og **Procession**, Kl. 8 Festandagt. — I hele Oktaven holdes hver Morgen Kl. 8 Sakramentsmesse med Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt med Novena til Ære for Jesu guddommelige Hjærte.

Mødreforeningen. Tirsdag den 9. Juni læses i St. Ansgars Kirke Kl. 8 $\frac{1}{4}$ den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen et kort Foredrag.

Jesu Hjærte Kirke. **Kristi Legems Fest.** Kl. 6, 7, 8 $\frac{1}{2}$ Stille Messe; Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt.

Søndag i Oktaven. Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$ Stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt med Prædiken og **Procession**. Begge Mariakongregationer deltagte i Processionen.

St. Andreas Kollegiet. (Ordrup.) Søndag den 14. Juni holdes **Kristi Legemsfest-Procession** i Kollegiets Have efter Højmassen, som begynder Kl. 10.

St. Elisabethforeningens Systue paa Toldbodvejen har afsluttet sin Virksomhed for i Aar og gænaabnes først til Efteraaret.

Dette Nr. er udsendt senere paa Grund af Grundlovsdagen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Pr. 24.

Søndagen den 14. Juni.

1903.

Indhold: Sakramentet. — Nogle Barndomsminder fra den tyske Kulturkamp. — »Kristeligt Dagblad« er ikke med! — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet: Hamburg. Frankrig. Berlin. Rom. Amerika. — Bekendtgørelser.

SAKRAMENTET.

—o—

Jeg véd en Ager med en Høst
af store Tanker rede,
jeg véd en Urtegaard med Trøst
i alle Havens Bede;
jeg véd et Væld af Livsens Vand,
et Læ mod Storme fredet —
der staar en Knælebænk foran
et Alter, det er Stedet.

Og Lampen brænder Nat og Dag
som Evigheden rolig,
thi Verdens Lys har valgt sig bag
en liden Dør sin Bolig.

Dog Lys den Lampe spreder ej,
dens Ærind er at vamle;
som Troen selv den viser Vej
i Mørket, hvor vi famle.

Og der er Tysthed i dens Blink,
en Anelsernes Fylde,
det er som lyse Englevink
til Hjærtet om at hylde.
Og lønlig hviskes til vor Aand
et Livsens Ord og Fredens
om Evighed i Tidens Baand,
om Gud i Kærlighedens.

Det risler gennem Kirkerum,
som Engleharper løde,
og alt er Trosmysterium
og er dog Aandens Føde.
Men føler Sjælen dybt, at dér
er al dens Evne ringe,
da kommer det som Himlens Vejr
ind under Tankens Vinge.

Da svulmer det som Orgelbrus
igennem Hjærtets Kammer.
»Det er Guds Hus! Det er Guds Hus!«
livsalig Sjælen stammer.
Da synker Mennesket til Jord
og kan det ej forklare,
men véd, han knæler for det Ord,
der kaldte, og de vare.

Da maa hver Lyd, som Ord er kaldt,
i »Ordets« Nærhed tie;
da glemmer Sjælen sig og alt,
dens Længsler vorde frie;

da svinder alt som Dis og Drøm,
 hvorfra den Trøst sig vented,
 den bjærger sig fra Tidens Strøm
 i Havn hos Sakramentet.

O Sakrament, o Troens Pagt!
 Min Sjæl, sid tavs og stille!
 Besku med Lyst, betænk, betragt
 og voks dig ganske lille.
 Lad rinde, hvad som rinde maa,
 lad hele Verden glippe,
 det Sakrament, du bygger paa,
 er ham, som kaldes Klippe.

J. F

Nogle Barndomsminder fra den tyske Kulturkamp.

— 0 —

Det var i Halvfjerserne. Kulturkampen var ved at bryde ud i Flamme derhjemme, og vi Børn saa med store, nysgerrige Øjne paa Faders og Moders bedrøvede Ansigter, naar de ivrig bøjedes over Aviserne, hørte undrende paa alle de alvorlige, bekymrede Samtaler, hvoraf vi jo kun lidet forstod. Vi anede jo nok, at der var noget ondt igære, at Fader og Moder var bange for noget sørgeligt, som de ventede skulde ske, og den uhyggelige Stemning betog ogsaa os. — Længe varede det ikke, saa stod Striden i lys Lue over Landet og med Stridens Hede forandredes Stemningen hos alle tyske Katholiker. Et sejt, enigt Mod arbejdede sig op i alle Sind, et Mod, som vilde taale, vilde lide, men holde ud og aldrig give sig. — Snart sporedes Kampens Virkninger overalt, og ogsaa vi Børn lærte at forstaa. Jeg var vel 11 Aar gammel og forberedtes til den

første hl. Kommunion. Hvor levende husker jeg ikke Religionstimerne i vor Sognekirke og den stadig voksende Sørgmodighed i vor kære Kapellans Ansigt, naar han sad og talte med os.

Saa en Morgen stod vi i Klynger udenfor Kirken og ventede, leende og pludrende i Munden paa hverandre efter Børns Vis. Med et fik vi Øje paa en stram og strengt udseende Konstabel, som marscherede op og ned foran Kirken med stive Skridt og stiv Mine. Vi stak Hovederne sammen og undredes; snart fandt nogen ud, at det sikkert var Kapellanen, han vilde have fat i.

»Aa du, tænk, om han trækker ham i Fængsel.« —
 »Det skal der nu ikke blive noget af.« — »Hvor sur han ser ud,« — lød det i Flokken. Et Øjeblik efter viste Præstens sorte Skikkelse sig nede i Gaden. Et Par raadsnare Individier sprang ned til ham: »Hr. Pastor, kom endelig ikke hen til Kirken; der staar en Konstabel og ser frygtelig sur ud, han tager Dem sikkert i Fængsel, det har Fader selv sagt kan hænde. Gaa heller tilbage, kære Hr. Pastor.« —

»Saa, saa, Børn, tag det med Ro. Jeg har jo ingenting at flygte for, men gaar til min lovlige Gerning. Vil han mig noget, saa i Guds Navn.«

Kommen til Kirkedøren gaar Præsten som sædvanlig hen for at aabne. Straks træder Konstabelen til: »I Lovens Navn forbyder jeg Kirkens Aabning.« Præsten bøjede sig; vi som stod nærmest, saa et skælvende Drag af Sorg over hans Ansigt; men han vendte sig ganske rolig til os og sagde: »Ja, Børn, Loven maa vi adlyde. Gaa derfor nu stille og pent hjem; idag bliver der ingen Time; senere skal I saa faa Besked.« Grebne af den beherskede Smerte i vor kære Lærers Stemme, taug vi alle og gik hjem med Graaden i Halsen, for at fortælle Fader og Moder, at nu kom vist vor Kapellan i Fængsel, og vi fik ingen hl. Kommunion iaar. — — Det var den Dag. Siden gik det Slag i Slag, og hjerteskrærende Scener hørte til Dagens Orden. Jeg husker, som det var i Dag, den graakolde Mor-

gen, da Moder klædte os paa længe før vanlig Tid, for at vi skulde vifte Farvel til vor kære Biskop og modtage hans Velsignelse paa Vejen til Fængslet. Biskoppen af Münster, Grev von Galen, delte nemlig Skæbne med de mange, mange Biskopper, Præster og Redaktører af kirkevenlige Blade, der baade en og to Gange vandrede i Fængsel for deres Overbevisning i Løbet af de 9—10 Aar, Kulturkampen rasede. — Med Næsen fladtrykt mod Ruden laa vi og stirrede ud paa den folketomme Gade, medens Moder stod bag ved os og græd stille. Der lød Vognrummel — vore Næser fik et stærkere Tryk — er det ham? Jo, der kom han i aaben Vogn, med en civil Herre ved Siden. Han sad med blot-tet Hoved; thi saa tidlig Morgen det var, og saa stille som alt var gaaet for sig, havde man dog faaet Nys om Tiden og hilste fra Vinduerne den højt skattede Kirkefyrste til Af-sked. Biskoppen var bleg og saa bedrøvet ud; han gjorde velsignende Korsets Tegn opad til begge Sider; jeg synes endnu at se hans varme Smil, da han opdagede vore ivrige, bedrøvede Barneansigter mod Ruden. —

Vor store Fryd midt i denne Sorgens Tid var at over-være de tidlige Messer, der læstes i forskellige af Byens Kirker af dem, vi kaldte for »Soldatpræsterne«. Det var alle de unge, netop viiede Præster, som lige fra Præstesemi-nariet kommanderedes til Kassernen. Længe i Forvejen kunde vi vente foran de bestemte Altere, for at have den Glæde at se dem komme marscherende, — kække, raske, unge Mænd i Uniform, — og saa lidt efter iførte fuldt Ornat læse Messen med en Blanding af militær Præcision og rø-rende, ivrig Andagt. Naar vi saa under den lange Præste-kjole kunde faa et Glimt af Uniformsstriberne paa Benklæ-derne, var vor Begejstring paa Toppunktet, og vi bad med glødende Iver for Landet og Kirken og vore kække, fromme »Soldaterpræster«. — — —

Men disse begejstrede Øjeblikke var kun Sukker paa det Taarebrød, vi Børn med vore Forældre og med alle oprigtige Katholiker spiste paa denne Tid. Altfor ofte var

vi Vidne til Optrin, der lagde en uvant Tyngde over vore Barnesind, som f. Eks. dengang alle de afholdte Patres i et af Münsters største Ordenshuse efter Regeringens Ordre — Fristen lød paa 24 Timer — forlode Byen. Langsomt, med bøjede Hoveder gik de gennem Gaderne til Jernbanestationen. Hver Pater bar sin Bagage, i en liden sort Vadsæk, i Haanden. Naar de kom forbi nogle af de mange Fattige, hvis trofaste Trøst, de havde været, og som nu vare stimlede sammen, for at sige dem Farvel, lød der høj Hulken. En hel Skare, baade Voksne og Børn, fulgte dem, og mange græd. Et Par Gange stansede de et Øjeblik, og Prieren gav med opadvendt Ansigt Mængden den præstelige Velsignelse. — Uafladelig bleve de ogsaa sinkede af de Gaver, som Folk stak dem i Haanden. Et taust, vemodigt Nik eller et hastigt fremhvisket: »Benedicat vos Deus« — (Gud velsigne Eder) — var Takken.

Paa Perronen var ekstra Politi tilstede, for at hindre mulige Demonstrationer. En unødvendig Forholdsregel. — Mængden forholdt sig ganske korrekt, skreg ikke op hverken i Forargelse eller Begejstring. De Forviste indtog stille deres Pladser, og stille, under dæmpet Samtale, spredtes Folkeskaren. — —

Og denne ydre Ro, denne Disciplin, opretholdtes med beundringsværdig Sikkerhed under saagodtsom hele Striden. Man gjorde ingen Scener, lavede hverken Demonstrationstog eller Gaderevolutioner; men der arbejdedes i Stilhed med en Energi, som var beredt til at taale og holde ud indtil sidste Slut. —

Saa langt min tyske Vens Barndoms minder fra denne Episode, som nu saa underlig gentages — og dog paa en helt anden Maade — i Frankrig. Mon ikke de let begejstrede, højt opblussende Franskmænd kunde have havt godt af at studere lidt deres tyske Trosfællers Forhold under den aarelange Kamp, disse udholdt mod den geniale Jernkansler og som fik et for det katholske Centrum saa gunstigt Resultat? Der er kanske lidt i, hvad samme Ven sagde mig

under en af vore Samtaler om dette Thema: »Repræsentere og tage os godt ud, kan vi Tyskere kun daarlig, men staa bag Døren og arbejde, saa det forslaar, det kan vi.«

G. M.

„Kristeligt Dagblad“ er ikke med!

—o—

I »Kristeligt Dagblad« for 20. Maj findes en Artikel med Overskrift »*Livstegn i Romerkirken.*« Indholdet er for Størstedelen en Oversættelse af en Artikel, som findes i Aprilnummeret af det tyske »Nachrichten über die Ausbreitung des Evangeliums in Italien«. Der fortælles om det kristelige Demokrati i Italien o. s. v., men det, der anføres som det mest vidunderlige, er selve Vatikanets »forandrede« Stilling til Bibeludbredelsen, idet Leo XIII ikke blot har oprettet »Sankt Hieronymus-Foreningen til Udbredelse af de hl. Evangelier«, en Forening, som staar under Ledelse af Kardinal Mocenni, og som har udgivet de fire Evangelier og Apostlenes Gerninger i ny Oversættelse; men han lover endog enhver, som daglig læser et Kvarter deri, 100 Dages Aflad.«

Da Evangeliebogen er forsynet med Anmærkninger, omtales adskillige af disse, og »Kristeligt Dagblad« tilføjer selv: »Det spændende vil foreløbig være, om Foreningen ogsaa drister sig til at udsende de apostoliske Breve paa samme Maade. Men selv om dette skulde lade vente paa sig, maa vi sige, at om alle Katholikerne vilde følge Pavens Opfordring og læse et Kvarters Tid daglig i Evangelierne, saa skulde vi, »deres fraskilte Brødre«, være glade. Det maa antages at der snart udkommer en med den italienske Udgave stemmende dansk Oversættelse med ganske tilsvarende Noter.«

»Kristeligt Dagblad« synes at være ukendt med de ita-

lienske Forhold, siden det taler om det dristige ved at oversætte Apostelbrevene. Der findes nemlig en italiensk Bibeludgave fra Tiden før selve Luther var født; allerede 1471 blev hele Bibelen trykt paa Italiensk i Venedig, oversat af Nikolaus Malermi; og hvem i Italien kender ikke Biskop Martinis Oversættelse af saavel det gamle som nye Testament (fra Slutningen af det attende Aarhundrede) anbefalet af Pave Pius VI., foruden adskillige andre italienske Udgaver. Hieronymus-Selskabets Udgave er derfor aldeles ikke noget nyt, men kun en Oversættelse i et mere moderne Sprog, forstaaeligere for Menigmand i Nutiden.

Hvad der er det »vidunderligste« i »Kristeligt Dagblad«s Artikel, er Bladets Uvidenhed om vore egne *hjemlige* Forhold; thi det synes ikke engang at vide, at *hele det nye Testament* af den højærværdigste Biskop von Euch i 1893 — altsaa for 10 Aar siden — er foranstaltet udgivet paa *Dansk*, forsynet med Noter, hvilken Udgave faas hos Boghandler Andr. Fred. Høst & Søn i København.*) Hvis »Kristeligt Dagblad«s Redaktion vil gennemlæse Noter og Fortale saavel i den danske som i den italienske Udgave, vil den se, at den sidste ikke staar tilbage for den første hvad Katholicitet angaar; saa dersom nævnte Redaktion finder den italienske Udgave anbefalelsesværdig, vil den ogsaa nok ligeledes anbefale den danske Udgave.

F. Kerff.

*) Før Udgivelsen blev der stillet Forespørgsel til Kultusministeriet, om Tilladelse til at trykke og udgive det nye Testament skulde indhentes. Se »Love og Ekspeditioner vedkommende Kirke- og Skolevæsenet, Resolution af 14. Januar 1893.»

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Exceptorerne, der havde god Øvelse i skuffende at efterlignende fremmed Skrift, var snart færdig med deres Arbejde og ventede blot paa, at deres Chef skulde komme tilbage, for at give ham Brevene.

»Det er dog oprørende,« sagde den ene af dem, »at vi tre er med til at sno den Strikke, der skal lægges om Rufuses Hals!«

»Du er en Nar,« svarede den anden af hans Kollegaer, »hvad kommer det dig ved? vi er jo kun Maskiner i Herakliuses Hænder. Vi blive godt behandlede og han betaler os ordentligt for vort Arbejde, — Resten kan være mig det samme.«

»Ganske rigtigt,« sagde den første igen, »vi kan ikke ønske os en bedre Herre, og naar han strengt paaser, at vi gør vor Pligt, saa foregaar han os jo med et godt Exempel fra Morgen til Aften. Men jeg synes alligevel...«

»Heraklius,« afbrød nu den tredie ham, »er selv heller ikke andet end en Maskine i en andens Haand; han kan jo ikke selv gøre for, at hans Herre ikke er nogen Titus eller Trajan!« — —

»Her blev Samtalen afbrudt af Præfikten, som nu kom tilbage og ved Lyset fra Lamperne gav sig til, omhyggeligt at sammenligne de ny Breve med Haandskrifterne; han sagde nogle venlige Ord i Anledning af den gode Udførelse men erindrede samtidig de tre om, at deres Embedsed forpligtede dem til evig Tavshed angaaende denne Sag.

Endelig havde da Heraklius de Vaaben i Hænde, hvormed han den næste Dag kunde tilintetgøre sin Fjende, naar hans Dom skulde afsiges. —

Den oprindelige Indgang til den hellige Callistuses Ka-

takomber laa lige op til den Appiske Vej ved Siden af Corneliussernes Gravmonument. Man kan endnu den Dag idag se den brune Sokkel mellem to mørkegrønne Cypresser og den gamle Trappe, som førte ned til Katakomberne, Men fra den Tid, Diokletian havde konfiskeret det Jordstykke, som laa ovenover Katakomberne, havde de Kristne aabnet sig en anden Indgang dertil, som laa mere afsides og var skjult af tætte Buske og Smaakrat. Den førte egentlig ind til Sandgravene, hvorfra man hentede Materialet til Forfærdigelsen af Murkalk, men Fossorerne havde hugget sig en Gang ind til Katakomberne derfra.

Da Indgangen var meget snæver, naatte man tage Liget op fra Baaren og bære det ned ad Trapperne. Rufinus tog selv den dyrebare Byrde i sine Arme og fik den, ved Min-ciusses og hans Medhjælperes Bistand bragt derved.

Toget gik først gennem de lave, hvælvede Haller i Arenarierne, eller Sandgravene, passerede derpaa de lange Gallerier i den underjordiske By og kom endelig til det *cubiculum* eller Gravkammer, hvor Sophronias sidste Hvilested skulde være.

Her ventede Biskop Milziades tilligemed sine Præster og Diakoner paa dem, da han selv personlig vilde foretage Bisættelsen.

Valeria havde ladet indhugge et *arcosolium* eller hvælvet Nischegrav, i Baggrunden af Kapellet til sin Moder; Arbejdet var lige blevet færdigt, og den store Marmorplade, der skulde lukke for Gravhvælvingen, var stillet til Side op mod Væggen.

Fossorerne sænkede nu under Kirkens Bønner Liget ned i den kisteformede Fordybning, medens Valeria udgød en Skaal med vellugtende Olie over den døde, saa hele Kapellet blev fyldt af Duften.

Indtil nu havde Rufinus, der jo var Hedning, faaet Lov til at overvære den hellige Handling, og alt havde grebet ham dybt: Processionen i Nattens Stilhed under Salmesang ad den Appiske Vej, Vandringen gennem den underjordiske

Dødsbys mange Gange og den fromme Andagt, de Kristne udviste under Bisættelsen.

Men nu begyndte den hellige Liturgi, og det var en grænseløs Smerte for ham at blive udelukket fra dette Kærlighedsmøde, der havde samlet de Kristne om hans Hustrus Grav.

Ja, nu følte han hvor dyb den Kløft var, der skilte ham fra Sophronia og hans Barn. Han forsøgte et Øjeblik at mænde sig op ved at anraabe de gamle Guder; men Afgudernes Dæmoner havde ikke vovet at følge med ham ind til Martyrernes hellige Hvilesteder, og for Øjeblikket var han unddraget deres Paavirkning. Hans indre Øje saa nu deres Masker falde — og her, i Dødsstadens Mørke, gik Livets Lys op for ham.

Biskop Milziades havde givet en af sine Diakoner, Severus Ordre til, saa længe den hellige Liturgi varede, at føre Rufinus ind i Katakomberne og vise ham de berømteste Martyrers Grave, eller ogsaa, hvis han foretrak det, igen bringe ham op til Jordens Overflade. —

Severus gjorde Præfekten opmærksom paa de smukkeste Gravskrifter. Paa en Marmorsten læste de saaledes følgende Ord: »*Quiriaca, bonæ feminæ — palumba sine felle — in pace.* Cyriaca var en god Kvinde, en Due uden Nag og Misundelse — hvil i Fred!» Paa Jovinas Gravsten stod: »*recessit a sæculo ingressa in pace,* hun forlod det timelige og gik hjem i Fred.« — Det var Troen paa et Liv efter Døden, paa et Samkvem mellem de levende og de døde, paa et lykkeligt Gensyn engang hisset, der her paa alle mulige Maader traadte Rufinus i Møde. Et Sted læste han: »*Claudi vivas in æterno,* Claudius leve evindeligt,« og andre Steder »*Leontino in Deo pax,* Guds Fred være med Leontinus;« »*in pace spiritus Silvani, amen,* Silvanuses Aand hvile i Fred, Amen;« »*Irene dulcis vivas in Domino,* gid du, min elskede Irene, maa leve i Herren.« — Paa en Gravsten var skrevet: »*Dulcis anima in pace Domini,* kære Sjæl, hvil i Herrens Fred; *quæ vixit annos*

XV virgo, denne Jomfru blev femten Aar gammel; *pater filia suæ dulcissimæ*, Faderen satte denne Gravsten over sin Datter.« — En anden Inskription lød saaledes: »*Ianuararia bene refrigera et roga pro nobis*, Januaria, vær husvalet og bed for os.« — En Kvinde anbefalede sig og sin Mand til en i Kristus hedengangen Sjæls Forbøn med de Ord: *Vincentia in* *petas pro Phoebe et pro virgineo ejus* Vincentia, du har nu Fred, bed for Føbe og hendes rene Mand.« — Og det, hvorpaa alle disse tillidsfulde Forhaabninger om Fred og et evigt Liv i Gud, Vorherre, til hvem alle vore kære afdøde er indgaaede før os, og hvor de ved deres Bønner for de tilbageblevne søger at bane Vejen for dem, er begrundet, det udtales i en græsk Indskrift med disse Ord: »Christiana, som har troet paa Gud og Kristus.«
(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Hamburg. Med Damperen »Karthago« rejste for nylig 15 Franciskanersøstre fra Klostret Nonnenwerth til Brasilien. Søstrene ville gaa i Land i Rio Grande do Sol og derefter rejse videre til Porto Alegre, i hvis Omegn flere af Ordrens Institutioner vente paa Søstrene.

I Antwerpen gik tre Missionærer af Kongregationen i Steyl ombord for ogsaa at virke i Brasilien.

Med Damperen »Pembroke Castle« rejste i samme Uge 9 Trapistpostulanter og 14 Trapist søstre til Durban i Sydafrika for at arbejde i Trappistabbediet »Marianhill« i Capstaten.

Frankrig. Hvorledes de radikal-socialistiske Kirkefjender forestille sig *Statens og Kirkens Adskillelse*, viser et Lovforslag, som den Deputerede Pressensé har udarbejdet for dem. Denne er langtfra at overlade Kirkerne til dem

selv efter deres Adskillelse fra Staten og saaledes indføre fuldstændig Tros- og Samvittighedsfrihed, men han har ikke andet for Øje, end at stille den kristeligt tænkende Del af Befolkningen saavel som Gejstligheden under strengt Politiofsyn. Lovforslaget bestod af ikke mindre end 75 Artikler. I den første Artikkel siges der rigtignok, at enhver Statsborger kan frit udøve sin Religion; men de øvrige Artikler beskæftige sig med Kultus-Politiet, som agtes oprettet. Paa den ene Side vil Presensé med sit Lovforslag ophæve Kultus-Udgifterne og paa den anden Side skabe nye Udgifter til et Specialpoliti. Pengene, som forhen betaltes af Statskassen til Kirkens Understøttelse, skal nu anvendes til dens Tilintetgørelse; thi Lovforslaget gaar kun ud paa en radikal Forfølgelse af Kristendommen. Saaledes skal der f. Ex. være Polititilstede ved enhver Gudstjeneste. Tilladelse til Ringning med Kirkeklokkerne, til Afholdelse af Processioner, kan kun gives af en Bys Borgmester. Naar 100 Personer protestere derimod, maa den kirkelige Handling bortfalde. Flere Artikler handle specielt om Præsterne. Disse tør under Udøvelsen af deres Embede ikke tale om Statens Institutioner, ikke nævne Navne paa Deputerede og Senatorer, ejheller oplæse skriftlige Meddelelser, som have en fremmed Autoritet, f. Ex. Paven, til Forfatter. Enhver, som opkræver et Bidrag til kirkelige Øjemed, straffes med Pengebøder og Fængsel. Lovforslaget vrimler overhovedet af Trusler om Straf fra en Maaned indtil fem Aars Fængsel. Naturligvis er Tilskyndelse til Deltagelse i Gudstjeneste ogsaa et strafbart Foretagende. Man ser, at det regerende Demokratis Kirkehad allerede grænser til Forrykthed. Og ikke desto mindre vove disse Folk — sandsynligvis uden at de tænke noget derved — at tale om Folkefrihed og lignende smukke Ting!

Imidlertid synes det at fremgaa af forskellige Afstemninger i Deputeretkammeret, at der foreløbig endnu ikke findes et Flertal, som ønsker et fuldstændigt Brud med Rom, og Combes selv værgær sig ogsaa af alle Kræfter mod den af en Del Deputerede fordrede Opsigelse af Konkordatet. Om

det er det manglende Flertal Stemmer, som holder Combes tilbage fra at foretage dette sidste Skridt, eller han maaske frygter for Følgerne af et saadant Brud med Rom, lader sig foreløbig ikke afgøre. Imidlertid glider Hr. Combes videre paa sit Skraaplan, stanser Biskoppernes og Præsternes Gager, lukker Klostre og Ordensskoler, Vajsenhuse og Asyler, Hospitaller og Hospitier, og hans Venner foranstalte Slagsmaal med de Kristne i og udenfor Kirkerne. Trods alle disse Brutaliteter, som Kulturkampspheltene begaa, have Frankrigs Katholiker dog desværre endnu ikke kunnet tage sig sammen til en energisk og endrægtig Modstand overfor den lille Hob Fritænkere, som for Tiden styrer Landet og trolig arbejder paa dets Undergang.

Berlin. I forrige Uge afholdt Nord- og Østtysklands *Katholske Arbejderforeningers Forbund* et Delegeretmøde i Leo-Hospitiet i Berlin. Generalsekretæren, Hr. Lic. *Fournelle* frembar først det h. Messeoffer til Ære for den Helligaand i Hospitiets St. Antonius-Kapel. 114 Foreninger vare repræsenterede. Ifølge Generalsekretærens Beretning var Medlemmernes Antal fra 24,776 ifjor steget til 41,553. De katolske Arbejderforeningers Forbund tæller for Tiden 307 Foreninger i Preussens 11 Bispedømmer. Prælat *Neuber* ved St. Hedvigs Kirke, som overværede Mødet, ytrede i sin Tale bl. a. sin Glæde over de katolske Foreningers enorme Fremgang og over det Forbund, som de nu havde sluttet, og som med Magt og Energi traadte i Skranken for sine Rettigheder.

Rom. »Osservatore Romano« offentliggør et *paveligt Dekret*, i hvilket den h. Fader opfordrer en af Kardinalerne Rampolla, Vincenzo Vanutelli, Ferrata og Vives bestaaende Kommission til at drage Omsorg for, at der i 1904 afholdes Festligheder hele Verden over, i Anledning af, at det den 8. Dec. 1904 er 50 Aar siden, *Dogmet om Marias ubesmittede Undfangelse* blev forkyndt af Pius IX. I Anledning af Jubilæet skal der ogsaa næste Aar afholdes store kirkelige Funktioner i Peterskirken og i Maria Maggiore-Kirken, lige-

ledes en mariansk Verdenskongres i Rom og forskellige kirkelige Højtideligheder i de katolske Foreninger.

— Ved Dekret af 22. April d. A. har Rituskongregationen anordnet, at der til det *Lauretanske Litani*, mellem Paakaldelserne »Du vidunderlige Moder« og »Du Skaberens Moder« skal tilføjes Paakaldelsen: »*Du det gode Raads Moder, (Mater boni consilii), bed for os.*«

Amerika. Præsident *Roosevelt* har for nylig i en egenhændig Skrivelse sendt Paven sin Lykønskning i Anledning af Pontifikatsjubilæet og gennem Ærkebiskoppen af Baltimore, Kardinal Gibbons, ladet den h. Fader overrække en af 10 store Bind bestaaende Samling af alle Budskaber og officielle Skrivelser, som de Forenede Staters Præsidenter have udsendt fra 1789 indtil 1897. Samlingen bærer Præsident Roosevelts egenhændige Dedikation.

Unio. Søndag den 21. Juni 1903 **Cykletur.** Der startes fra Sølvtorvet Kl. 10 præcis og køres over Søborghus, Gladsaxe til Bagsværd Kro, hvor den medbragte Frokost indtages. Kl. 1 fortsættes Turen over Fiskebæk, Stavnsholt og Bistrup til Rudersdal Kro.

De ikke cyklende Medlemmer tage med Toget Kl. 1⁵⁵ fra Holtebanegaarden til Holte og spadserer til Rudersdals Kro, hvor der drikkes Kaffe i Fællesskab. Aftensmaden spises i Ny Holte Kro. Madkurve kunne medtages.

Venner og Bekendte kunne deltage!

Unio. Billetter til „Tivoli“ kunne indtil videre faas til modereret Pris (0,35) hos Kassereren, Hr. Bækklund, Købmagergade 59.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 14. Juni. 2. Søndag e. Pintse. Basilius, Biskop og Kirkeærer. — **15. M., 16. Ti., 17. O.** Oktavdage. — **18. To.** Oktav af Kristi Legemsfesten (I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 Aften højtidelig **Slutning af Oktaven** med Prædiken og **Procession**). — **19. F.** Jesu Hjertes Fest. — **20. L.** Barabas, Apostel.

Søndag d. 21. Juni. 3. Søndag e. Pintse. Hovedfesten til Ære for Jesu guddommelige Hjerte. (I St. Ansgars Kirke Kl. 10 **Levitmesse** med Prædiken, Kl. 8 **Festandagt**.) **Aloysius**, Bekender, Ungdommens Patron. (Fuldkommen Aflad for Medlemmerne af Jesu Hjerte Broderskab ifølge paveligt Dekret.)

St. Anna Kirke. Søndag den 14. Juni Kl. 7 Stille Messe, Kl. 10 Højmesse med Prædiken og **Procession**, Kl. 8 Festandagt.

Jesu Hjerte Kirke. Søndag den 14. Juni Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$, Stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt med Prædiken og **Procession**. Begge Mariakongregationer deltage i Processionen.

Fredag den 19. Juni (Jesu Hjerte Fest, **Kirkens Hoved- og Titularfest**) Kl. 6, 7, 8 $\frac{1}{2}$, Stille Messe; Kl. 10 Levitmesse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Festandagt med Prædiken. Det Allerseligste er udstillet hele Dagen.

Søndag den 21 Juni. **St. Aloysius' Fest.** Kl. 7, 8 $\frac{1}{2}$ Stille Messe; Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt.

St. Andreas Kollegiet. (Ordrup.) Søndag den 14. Juni holdes **Kristi Legemsfest-Procession** i Kollegiets Have efter Højmessens, som begynder Kl. 10.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8) Søndag den 14. Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Andagt. Mandag d. 15. Kl. 8 St. Messe.

Begge Mariakongregationer og Mændene i **St. Johannes Broderskab** (med Fane) deltage som sædvanlig med Emblem i Slutningsprocessionen i **St. Ansgars Kirke** Torsdag den 18. ds. Kl. 8 Aften.

Jomfruernes Mariaforening deltager med Rosenkransbroderskabets Faner i Processionen i **St. Ansgars Kirke** Torsdag den 18. Juni Kl. 8 Aften.

Paramentforeningen ved **St. Ansgars Kirke** har afsluttet sin Virksomhed for i Aar og genoptager først sine Møder til Efteraaret.

Mariakongregationen for Ynglinge. Søndag den 21. Juni den h. **Aloysius' Fest**; Fælleskommunion i **Jesu Hjerte Kirke** Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Mandag den 22. Juni Kl. 8 $\frac{1}{2}$, Aften sluttet Møderne før Ferien med Prædiken og Andagt. Adgang for Alle.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8). Søndag den 14. Juni Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Andagt. Mandag den 15. Juni Kl. 8 stille Messe.

Literatur: I Kommissiou hos Andr. Fred. Høst & Sønns kgl. Hofboghandel (Bredgade 35, Kbhvn) faas: **Arnold:** Efterfølgelse af Jesu h. Hjerte (2 Kr.); **Eymard:** Den guddommelige Eucharisti (Kr. 1,50); **L. Schmitt:** Jesu Hjerte Andagten (Kr. 1,50 og 2 Kr.); **Brinkmann:** Den h. Aloysius af Gonzaga (1 Kr.); **P. P.:** Altrets Sakramente (25 Øre); **P. P.:** Messeofret (25 Øre); **Waser:** Den h. Aloysius' Liv (25 Øre); **Rippel:** Den katholske Kirkes Skønhed i dens Ceremonier (Kr. 2,25).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petilinen. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 25.

Søndagen den 21. Juni.

1903.

Indhold: Oldkirkens Liturgier — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet: København. Ordrup. — Bekendtgørelser.

Oldkirkens Liturgier.*)

— 0 —

(Fortsat.)

Selve den hellige Forvandling fuldbyrdes med Kristi egne Ord. Kristus sagde ved den sidste Nadvere til sine Apostle: »Gør dette til min Ihukommelse«, d. v. s.: »Gør ogsaa I det samme, som jeg nu har gjort, og gør det til min Ihukommelse.« Præsten læser derfor den evangeliske Beretning om den hellige Nadvere: »Han, som Dagen før sin Lidelse tog Brødet i sine hellige og ærværdige Hænder, opløftede sine Øjne mod Himlen til dig, Gud, hans almægtige Fader, takkede dig, velsignede, brød det og gav det til sine Disciple, sigende: Tager og æder deraf.« Bøjet over Oftefæderne fortsætter Præsten saa, sigende over Brødet — ligesom ud af Kristi egen Person: »*Thi dette er mit Legeme*«, og dernæst over Kalken: »Ligesaa tog han

*) Rettelse i forr. Artikel. Dyptycher, læs: *Diptycher*.

ogsaa efter Nadveren denne kostelige Kalk i sine hellige og ærværdige Hænder, takkede dig atter, velsignede den og gav den til sine Disciple, sigende: Tager og drikker Alle deraf: *Thi denne er mit Blods, det nye og evige Testamentes, Kalk, — Troens Hemmelighed — som skal udgydes for eder og for Mange til Syndernes Forladelse.* Saa ofte I gøre dette, gør det til min Ihukommelse.«

I samme Øjeblik, som den gyldigt indviede Præst udtaler disse Ord over Offergaverne, er Brød og Vin ved den Helligaands Kraft *forvandlet* til Kristi Legeme og Blod. Der kan ikke være Tvivl om, at Oldkirken tillagde selve Indstiftelsesordene konsekраторisk Kraft. Med ganske særlig Eftertryk hævdes dette af Kirkefædrene Ambrosius og Johannes Krysostymus. Naar derfor de skismatiske Grækere og Russere nu til Dags sige, at Konsekrationen først indtræder, efterat Præsten har bedet Epiklesen, som hos dem følger efter Indstiftelsesordene, saa modsige de den største af deres egne Kirkefædre. De modsige ogsaa den Liturgi, som bærer hans Navn; thi ifølge Krysostymus-Liturgien besvares Indstiftelsesordene med Korets højtidelige »Amen«! — hvilket ikke kan betyde andet, end: »Saaledes er det: det er i Sandhed Kristi Legeme og Blod!« Ifølge de gamle Liturgier siger Præsten, naar han uddeler den hellige Kommunion: »Kristi Legeme, Kristi Blod o. s. v.« og den, som kommunikerer, svarer: »Amen!« d. v. s. »Saaledes er det, jeg tror det!« Jakobsliturgien og dens Døtreiliturgier, deriblandt ogsaa Krysostymusliturgien, have ogsaa dette *hekræftende* »Amen« efter Indstiftelsesordene. —

Saa er Forvandlingen da sket, og Ofret dermed ogsaa *væsentlig* fuldbyrdet. Alt, hvad der nu følger i Konsekrationsskanonen, er Kirkens Ord, som udvikler, hvad den af Gud og Gudmennesket fuldbyrdede ene, udelelige Akt indeholder.

Det er *Kristus selv*, som fuldbyrder det hellige Offer, men derved bliver det ogsaa tillige *vort* Offer, som vi frembære til Gud. Det er denne Tanke, som i alle Litur-

gier udtales i *den første Bøn* (»*Unde et memores o. s. v.*«) efter Forvandlingen. Præsten og Menigheden, „vi, dine Tjenere, og hele dit hellige Folk,“ ihukomme Herrens Lidelse, Opstandelse og Himmelfart, altsaa hans Fornedrelse og Op-højelse og hans blodige Offer og hans fornedrede Menne-skeheds Forherligelse, og Kirken frembærer saa for »Guds ophøjede Majestæt« den samme Offergave, som Kristus frem-bar paa Korset, hans eget Legeme og Blod, der dog ikke mere befinder sig i en lidende, men i en forherliget Til-stand, »et rent Offer, et helligt Offer, et ubesmattet Offer, det evige Livs hellige Brød og den evige Frelses Kalk.« Det er et *ublodigt* Offer, det frembæres »af dine (Guds) Goder og Gaver«, af Jordens Frugter, som ere Sakramentets ydre Skikkelser. — En lignende Offerbøn findes, som sagt, i alle Liturgier, et slaende Bevis paa, at Oldkirken troede paa det hellige *Messeoffer*.

De østerlandske Liturgier ihukomme paa dette Sted og-saa Herrens Genkomst paa Dommens Dag.

Dernæst beder Kirken (»*Supra quæ propitio o. s. v.*«) Herren om, at han med Velbehag vil se ned paa vort Offer og annamme det, at han altsaa ikke vil forsinde Ofret, fordi syndige Mennesker frembære det, men kun se paa Ofrets Hellighed. Herren bliver mindet om, at han jo allerede i den gamle Pagt med Velbehag har taget imod Ofre, saasom Abels, Abrahams og Melkisedeks Ofre; hvor langt mere — det er Tankegangen — maa Du da finde Velbehag i dette Offer!

Ogsaa Markusliturgien henviser til Abels og Abrahams Offer; de Apostoliske Konstitutioners Liturgi minder Herren om Abels Offer.

Epiklese.

Nu følger i de østerlandske Liturgier de saakaldte *Epikleser*, d. v. s. den Helligaands Paakaldelse. Kirken beder Gud om at sende sin Aand over Offergaverne, for at de

maa blive til Kristi Legeme og Blod og for at dette Offer og denne Offerspise maa være os til Velsignelse. Meningen er ikke den, at Forvandlingen nu først maatte ske, men Kirken udvikler, hvad Indstiftelsesordene indeholde. Da Epiklesen i den romerske Liturgi allerede er udtalt før Forvandlingen, fremtræder den ikke tydelig paa dette Sted. Der bedes om (*Supplices te rogamus o. s. v.*), at »Ofret ved Guds Engels Hænder maa frembæres for hans guddommelige Majestæts Aasyn.« Desto tydeligere fremtræder den anden Tanke, at »vi, saamange, som komme til dette h. Alter og her annamme din Søns højhellige Legeme og Blod, maa blive opfyldte med al himmelsk Velsignelse og Naade.«

Men hvem er denne »Engel«, som skal frembære Ofret for Guds Majestæt? Er det en skabt Engel? Vistnok omtales Englenes Mægling ogsaa i andre Liturgier, alligevel er det dog tvivlsomt, om denne ene, bestemte »Engel«, som her nævnes, er en skabt Engel, en skabt Aand. Mange Liturgikere forstaa ved denne »Engel« den Helligaand, idet de henvise til, at den Helligaand netop omtales paa dette Sted i Messen i de andre Liturgier. Meget muligt! Man huske paa, at den romerske Liturgi oprindeligt var græsk, og det latinske Ord »Angelus« (Engel) vilde da være en Oversættelse af det græske Ord »*Pneuma*« eller *Aand*. Baade den tredie Person i Guddommen og Englene kaldes Aander, ja de gamle Theologer kaldte undertiden den Helligaand for »Guds *uskabte* Engel«.

Den første, af tre Dele bestaaende Bøn efter Forvandlingen lyder i de Apostoliske Konstitutioner saaledes:

»Idet vi altsaa ihukomme hans (Kristi) Lidelse og Død, hans Opstandelse og Himmelfart og hans tilstundende Genkomst, — frembære vi for dig, Konge og Gud, efter hans Bud, dette Brød og denne Kalk, takkende dig ved ham, fordi du værdigede os at staa frem for dig og tjene dig, og vi bede dig, at du naadig vil skue ned paa disse Gaver, som ligge for dig, o Gud, som ikke trænger til noget, og at du vil have Velbehag i dem til Kristi Ære, og at du vil

sende din Helligaand over dette Offer — for at han maa gøre dette Brød til din Kristi Legeme og denne Kalk til din Kristi Blod, *for at de, som nyde af det, kunne styrkes* i Guds frygt, for at de kunne faa Syndernes Forladelse, for at de kunne befries fra Djævelen og hans Snare, for at de kunne fyldes med den Helligaand, for at de kunde vorde din Kristus værdige, for at de kunne vinde det evige Liv, naar du er forliget med dem, almægtige Herre.«

I Jakobsliturgien siges der efter Ihukommelsen af Herrens Lidelse og Forherligelse: »Vi frembære for dig, o Herre, *dette forfærdelige og ublodige Offer!*« Og senere hen: »Send *over os og over disse foreliggende Gaver* din allerhelligste Aand!« Den sidste Bøn findes ogsaa i Markusliturgien. De øvrige Liturgikere bevæge sig i den samme Tankegang. Den mozarabiske Liturgi forandrer denne Bøn efter Kirkeaarets Dage og Fester, idet den snart fremhæver mere den ene Tanke, snart mere den anden.

Det er aldeles ikke noget enestaaende, at Kirken nærmere udvikler det, som den sakramentale Handling indeholder. Noget lignende sker f. Ex. før og efter Daabshandlingen, ved den sidste Salvelses og Præstevielsens Ritus. Kirken siger sukcessivt, hvad den ikke kan sige paa een Gang; den udvikler eller udfolder Handlingen.

Imidlertid have de østerlandske Epikleser endnu en anden Betydning. De bevise overfor Protestanterne, at Oldkirken troede paa en *Væsensforvandling* i Altrets allerhelligste Sakramente. Som bekendt lærer den katholske Kirke, at der i Altrets allerhelligste Sakramente sker en Væsensforvandling af Brødet til Jesu h. Legeme og af Vinen til hans h. Blod. Denne Trossandhed bliver stadfæstet af Liturgierne og særlig af de saakaldte Epikleser. Der bedes om, at den Helligaand maa gøre »dette Brød og denne Vin« til Kristi Legeme og Blod. Dermed er *Forvandlingen* faktisk udtalt. Flere Liturgier betjene sig derfor ligefrem af Ordet »*Forvandling*«. latinsk: »*Transmutatio*«, græsk: »*Metabola*«. De samme Ord findes hos de latinske og græske Kirkefædre,

De ældste østerlandske Sekter (Nestorianerne og Eutychnerne), som i henved 1500 Aar have været skilte fra den katholske Kirke, tro paa en Væsensforvandling i Altrets allerhelligste Sakramente. Saaledes siges der i de eutychniske Æthioperes Liturgi, som bruges i Kong Meneliks Land: »*Forvandl* dette Brød, for at det maa blive dit rene Legeme, og hvad der er i denne Kalk, dit kostbare Blod.«

Derfor nægte heller ikke i vore Dage virkelig theologisk-dannede Protestanter, at den kristne Oldkirke har troet paa en Væsensforvandling. Kun den tykkeste Uvidenhed kan vedblive at paastaa, at denne Lære først fremkom i Middelalderen.

(Fortsættes.)

h—.

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Rafakomberne.

—0—

(Fortsat.)

Mange af disse Inskriptioner var fulde af ortografiske Fejl og indhuggede i Stenen af en ukyndig Haand. Heraf ses det tydeligt, at den Trosoverbevisning, der udtales i dem, var alle Kristnes Fællesejendom, endogsaa de allervestest, og ikke alene et Privilegium for de lærde og indviede, saaledes som det var Tilfældet i Filosofernes Skole.

Mange af Gravene var prydede med Malerier. Severus forklarede Rafinus flere af disse paa en for ham fattelig Maade, og her, ligesom i Inskriptionerne, var det den samme glade Forvisning om et evigt Liv, der kom til Orde.

Præfekten blev i høj Grad forundret over paa forskellige Gravstene at se Navne paa Personer, som han havde kendt, medens de levede, da han ikke havde haft nogen Anelse om, at de var Kristne; men de havde alle sammen været Mennesker, han havde sat stor Pris paa paa Grund af deres ædle Tænkemaade. Mange af dem hørte til Senatorfamilier og nedstammede fra de ældste Adelslægter i Rom.

Medens de saaledes vandrede omkring, nærmede de sig af og til det Cubiculum, hvor de Kristne havde forsamlet sig ved Sophronias Grav: Hvor underligt var det ikke for Rufinus at høre deres Sang, som snart lød nærmere, snart fjernere, og hvor ønskede han ikke at have maattet bede sammen med dem ved sin Hustrus Grav.

Da Sørgegudstjenesten var endt, blev Rufinus endnu engang ført hen til Hvilestedet, for at sige den dyrebare hensovede et sidste Levvel, inden Fossorerne tillukkede Graven med Marmorpladen.

Valeria havde bedt til Frelseren for sin Fader med en barnlig Kærligheds flammende Lidenskabelighed; hendes Bønner havde fulgt ham paa hans Vandring gennem Katakombernes Gange, ligesom en Lysets Engel fra Himlen. Da Rufinus nu bøjede sig ned over sin Hustrus Lig og trykkede sine Læber paa de kolde Hænder til et sidste Farvel, hørte Datteren disse Ord, som hendes Fader fremmumlede, og som fyldte hendes Hjerte med salig Fryd:

»Elskede Hustru, gid din Gud ogsaa snart maa blive min Gud!«

Nu tog Fossorerne Marmorpladen, satte den for Graven og gjorde den fast med Murkalk: Katakombernes hellige Jord havde modtaget et nyt Frøcorn, som engang vil opstaa til et evigt Liv.

Der havde ikke været Tid nok til at faa en Indskrift indmejslet i Gravstenen; Rufinus var meget bedrøvet derover og, medens Graverne udførte deres Arbejde, tog han et spidst Jern ud fra deres Værktøjskasse og indridsede følgende Ord i Kalken paa den nærmeste Væg:

SOPHRONIA DULCIS SEMPER VIVES IN DEO.

Elskede Sophronia, du vil altid leve hos Gud.

Ganske vist gentog Præfekten kun de Ord og Vendinger, som han lige nu havde set paa de forskellige Gravstene; men, idet han saaledes selv skrev dem og havde dem for Øje, medens han anvendte dem paa sin Hustru, greb

disse Ord ham med vidunderlig Kraft: dette »semper vives in Deo, du vil altid leve hos Gud,« var en Bekendelse om hans egen Overbevisning. Og denne Tro paa Gud og et evigt Liv fyldte hans Hjerte med Lys og Trøst og en saa stor Glæde, som han endnu aldrig før havde følt. Taarerne løb ned ad hans Kinder, og henreven af sin indre Bevægelse, gentog og bekræftede han sin Bekendelse, idet han nedenunder Inskriptionen satte Ordene:

SOPHRONIA VIVES.

Ja, Sophronia, du vil leve.

Og underligt nok, medens alle Cubiculets Gravstene og Inskriptioner i Tidernes Løb er forsvundne, idet de er bleven ødelagte af barbariske Hænder, staar de Ord, som Rufinus kradsede paa Muren, der endnu den Dag i Dag og fortæller os om en Sjæls Trøst, som gik sejrrig ud af Kampen mellem Natur og Naade — mellem Vantroens Mørke og Troens Lys.

Sophonias Bønner for Herrens Trone havde allerede begyndt at finde Bønhørelse.

Da Fossorerne havde endt deres Arbejde, forlode de troende Gravkapellet med Afskedshilsenen: »Vale in pace, lev vel i Fred!« hvorpaa de vendte tilbage gennem Katakombernes Gange og steg igen op til Jordens Overflade.

Solen var just ved at staa op over Albanerbjergene, og dens Glød forgyldte de lette Skyer, der, ligesom en Flok Lam under Hyrdens Opsyn havde lejret sig i Fred og Ro paa den udstrakte Himmelhvælving, hvorfra de skuede ned paa Rom, Verdensstaden, med dens rastløse og urolige Higen efter Fortjeneste og Nydelse; den kastede ogsaa sit Lys over Gravstenene ved den Appiske Vej, hvor alt, hvad der kaldes Lidenskaber, Glæde og Sorg, Kærlighed og Had, Anstregelser og Kampe nu har fundet Hvile i den evige Ro.

Valeria havde lagt Mærke til, at hendes Fader ridsede en Indskrift i Gravkammerets Væg; hun havde med voksende Spænding set det ene Bogstav efter det andet komme frem

under hans Haand, og havde af et halvt Ord gættet sig til det hele, inden det endnu var skrevet færdigt. Hendes Hjerter jublede højere og højere ved hvert nyt Ord, der kom frem, og lyksalige Taarer randt ned ad hendes Kinder. Hendes bedende Blik var ikke nødvendigt, for at faa Biskop Milziades til paa Hjemvejen at tale med Rufinus om Kristendommens Læresætninger. Der var Tid nok til at udvikle vor hellige Religions Grundsætninger i det Omfang, som det dengang blev lært Katekumenerne, og Milziades fandt i ham en lige saa villig som lærenem Elev.

Men da Biskoppen sagde Farvel til ham og ved den Lejlighed ytrede, at han haabede, han snart maatte kunne betegne hans Pande med det hellige Kors og dermed højtideligt optage ham blandt Katekumenerne, blev han bange for at gøre dette Skridt, hvorved han ligefrem vilde bryde med den romerske Statsreligion. Han mente, det kunde være tilstrækkeligt at tilbede de Kristnes Gud i sit Hjerter. Han vilde naturligvis gerne opfylde Biskoppens Ønske, hvis der indtraf andre Forhold med Hensyn til hele hans Embedsstilling.

Milziades satte nu sit Haab til den Indflydelse, Valeria havde faaet over sin Fader, men en bange Anelse sagde ham rigtignok, at der maaske neppe vilde blive Tid nok til en langsom og gentagen Forberedelse i Kristendom.

Den hellige Oldings Frygt viste sig heller ikke at være ugrundet. --

Valeria havde forladt dem i Nærheden af Palatin og havde ingen Anelse om det nye, tunge Slag, der nu skulde ramme hende i hendes Faders Person; sammen med Irene slog hun ind paa den Vej, som førte over den Æmiliske Bro ind i det transtiberinske Kvarter. De længtes begge efter at besøge Barselkvinden, Rustica, som de var bange for kunde være bleven syg af den kolde Natteluft, hun i Gaar havde udsat sig for. —

Da Rufinus traadte ind i sin Bolig, fik han den Meddelelse af sin *vicarius*, eller Hovmester, at der om Natten var foretaget en Husundersøgelse hos ham.

Præfekten blegnede: han vidste, hvad denne Forholdsregel betød — Maxentius havde besluttet hans Tilintetgørelse.

Nu hørtes der allerede Larm og Vaabenklirren i Atriet; en Skare Betjente og Politisoldater trængte i næste Øjeblik ind i Gemakket; de havde aabenbart ventet paa hans Tilbagekomst.

Da rettede Rufinus sig i sin fulde Bevidsthed om at være romersk Patricier og endnu mere ved Tanken om sin Gemalindes højhjertede Død.

»Jeg ved godt hvorfor I kommer,« sagde han til Anføreren, »og skal nok følge eder, men bort med Lænkerne! Hverken Senatoren Aradius Rufinus eller Romis Præfekt lader sig binde, før han har været underkastet Forhør.«

»Min Ordre,« svarede den anden, »lyder rigtignok paa, at jeg skal bringe dig bunden til det mamertinske Fængse men gaar du godvillig med, skal jeg ikke bruge Magt.«

Da Vejen forbi Colosseum, ad *via sacra*, gennem Tituses Triumfbue og hen over hele Forum var meget lang, var der, trods den tidlige Morgenstund, strømmet mange Mennesker sammen, som nu bleve Vidne til det sørgelige Skuespil at se deres Præfekt blive ført i Fængsel. Men Frygten for Tyrannen holdt alle i Tømme, og kun Udtrykket i deres Ansigter forraadte det indre Oprør over denne ny og uhørte Voldsgerning.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. Paa Onsdag den 24. Juni, St. Hans Dag, fejrer vor højærværdigste Biskop, Msgr. *Johannes von Euch*, sin Navnedag. »Nordisk Ugeblad« bringer i sit eget og i alle Danmarks Katholikers Navn en hjærtelig Lykønskning i Anledning af Festen og udtaler som sit Haab i alles Navn,

at Herren endnu i mange Aar vil holde sin Haand over vor højærværdigste Biskop og lade vor hellige Kirke stedse vinde Fremgang og blomstre under hans virksomme og ægte apostoliske Ledelse her i vort elskede Fædreland. Vi ønske vor højærværdigste Biskop og alle de Gejstlige, som fejre Navnedag sammen med ham: »Ad multos annos, til Guds Ære og Sjælenes Frelse!«

— Vi undlade heller ikke ved denne festlige Lejlighed at henlede vore Læses Opmærksomhed paa, at vor højærværdigste Biskop for nylig er bleven modelleret som Buste i naturlig Størrelse af Hr. Billedhugger *Gudmundsen-Holmgren*, Skjoldsgade 3, København. Kunstneren, der har fremstillet Biskoppen i Husdragt, med det biskoppelige Pektorale paa Brystet, har været overordentlig heldig i at træffe Biskoppens karakteristiske Ansigtstræk. Den smukke Buste af vort Fædrelands første katholske Biskop efter Reformationen, gør en ganske udmærket dekorativ Virkning, og vil egne sig fortræffeligt som en fremtrædende Dekoration i vore Forenings-sale og Skoler og i mangt et Hjem. Kunstneren er villig til at udføre Afstøbninger af den paa Bestilling til 30 Kroner Stykket. Ved Indsamling maatte den uden Tvivl kunne anskaffes i enhver katholsk Menighed, for at smykke Skolelokalerne ved festlige Lejligheder.

— For første Gang fejredes i Søndags med stor Højtidelighed Kristi Legemsfest-Processionen i St. Anna Kirken i Sundbyerne. Særlig Ros fortjener uden Tvivl den Iver, med hvilken den lille Menighed søgte at bidrage efter Evne og Kræfter til Gudshusets Udsmykning. Mange af Menighedens Medlemmer sendte en Mængde smukke Blomster, Andre ydede frivilligt Arbejde i Kirken, og Alle, som overhovedet endnu have religiøse Interesser, bidroge med Begejstring til, at Festen til Ære for Altrets allerhelligste Sakramente -- Gudshusets største Helligdom -- blev saa herlig, som det under vore Forhold vel var muligt. Paa Grund af den indskrænkede Plads i Kirken kunde kun Skolebørnene (Pigerne med hvide Kjoler og Slør) og Ynglinge-

foreningen med brændende Lys, tage Del i Processionen. Under Højmessen assisterede det lille Sangkor, som sætter sin Ære i at medvirke ved Sangen i sin Sognekirke, idet det udførte en smuk 4stemmig Messe, og under Processionen, foran de fire Altre, som vare oprejste i Kirken, sang 3stemmige Motetter, »Lauda Sion«, »Verbum supernum«, »Bone Pastor«, o. s. v.

Søndag den 21. Juni, Aarsdagen for Nedlæggelsen af Kirkens Grundsten, paa hvilken Dag Redemptoristordenen tillige fejrer Festen til den h. Gudsmoders Ære, under Tittelen: »Den stedsevarende Hjælps Moder«, vil den højærværdigste Biskop foretage i St. Anna Kirken *den højtidelige Indvielse af to Klokker*, som af en Velgørerinde ere skænkede til Gudshuset, og som ifølge hendes Ønske ville modtage Navnene »Anna« og »Maria«. Klokkeindvielsen begynder Kl. 12. For imidlertid at afkorte Tiden mellem Sognegudstjenestens Slutning og Klokkevielsen for Menighedens Medlemmer, begynder den sædvanlige Højmesse med Prædiken i St. Anna Kirke paa denne Søndag først Kl. 10¹/₂.

— I Søndags, den 14. Juni, døde paa St. Josefs Hospital Enkefru *Margrethe Larsen* i en Alder af 78 Aar. Den Afdøde, som for nogle Maaneder siden blev overkørt af en Cyklist, hvorved hun kom slemt til Skade, har i mange Aar været Elisabethforeningens Kassererinde. I hened 27 Aar har hun med aldrig svigtende Offervillighed vandret Byen rundt, for at indkassere Foreningsmedlemmernes aarlige Bidrag til Gavn og Velsignelse for de forældreløse Børn, som Elisabethforeningen antager sig. I samme Tidsrum har Fru Larsen ogsaa taget Del i Arbejdet ved Foreningens Bazar, idet hun særlig havde Tombolaen under sin Varetægt, og hendes Øjne straalede af Glæde, naar Tombolaen efter Bazardagenes Anstrengelser fremviste et godt Resultat til Gavn for de Forældreløse. Trolig holdt hun ud paa sin Plads indtil Døden, tør man vel med Rette sige om hende, thi endnu i Aar stod hun ved Tombolaen i Paaskebazaren og fra hendes Dødsleje modtog Elisabethforeningens Formand

26 Kroner, som hun havde indkasseret hos Foreningens Medlemmer i Aar; ogsaa hendes sidste Vandring, da den uheldige Cyklist paakørte hende, var i de forældreløse Børns Tjeneste. Maatte Elisabethforeningens forhenværende og nuværende Børn ihukomme deres gamle Velgørerinde i Forbønnen! R. I. P.

— Den 1. Juli kan en af St. Ansgars Kirkens Bestillingsmænd, Hr. F. M. **Jensen**, fejre sit **25aarige Jubilæum som Sakristan** ved Kirken, et Embede, han i det lange Tidsrum har røgtet med Samvittighedsfuldhed og aldrig svigtende Troskab og Interesse. Hans Løsen har fra den første Dag af, da han for 25 Aar siden begyndte sin Gerning i Guds-huset, og indtil denne Time stedse været, hvormeget hans Arbejde end voxede i Aarenes Løb: »Alt til Guds og hans Boligs større Ære og Menighedens Opbyggelse!« Et heldigt Valg gjorde uden Tvivl den apostoliske Præfekt, Herm. Grüder, da han for 25 Aar siden kaldte Hr. F. M. Jensen tilbage fra Malinø, hvor denne virkede som Lærer ved den derværende katholske Skole, for at overdrage til ham det Embede, som hans Forgænger, Hr. G. Siegler, havde røgtet i saamange Aar og indtil sin Død med uskrømtet Fromhed og Iver. Kort efter sin Udnævnelse til Sakristan overtog Hr. Jensen ogsaa nogle Timer i St. Ansgars Drengeskole og udnævntes senere til anden Lærer ved nævnte Skole, hvor han ligeledes har virket med Pligttroskab og omsorgsfuld Kærlighed til de Børn, han ved sit Ord og Exempel skulde undervise.

Desværre har man i Menigheden været ganske uvidende om, at en anden af de til Kirken og Skolen knyttede Embedsmænd, nemlig Hr. Overlærer **Chr. Ertner**, allerede i Julimaaned i Fjor kunde fejre sit **25aarige Jubilæum som Førstelærer ved St. Ansgars Drengeskole**. Naar man mindes, hvilken vigtig og ansvarsfuld Gerning Lærergerningen er, — Skolen og Ungdommen er jo dog Menighedens Fremtidshaab — maa vi beklage, at Jubeldagen er gaaet saa stille hen, og at vi først nu i Aar kunne udtale overfor Hr. Ertner vor hjærteligste Lykønskning i Anledning af Jubilæet. Men

sent er jo bedre end aldrig. I henvend 30 Aar har Hr. Ertner virket i Skolens Tjeneste, i Begyndelsen af Halvfjerserne et Par Aar ved den katholske Skole i Horsens, hvorfra han forflyttedes til Hovedstaden, hvor St. Ansgars Kirkens Drengekole betroedes til hans Omsorg. Samvittighedsfuldt og gerne har Hr. Ertner i dette lange Tidsrum opfyldt de Pligter, som paahviler en katholsk Lærer i Kraft af den kirkelige Sendelse. Han skal være Sognegeistligheden behjælpelig med at opdrage Ungdommen for Gud og det evige Liv. I Sandhed en vigtig Gerning og et helligt Embede har Kirken overdraget til sine Lærere, idet den gav dem det Hverv, at plante Religionen i de Unges Hjærter og arbejde i Forening med Kirken og Hjemmet paa Børnenes kristelige Opdragelse, for at Samfundet kan bevare sin kristelige Karakter. Ved Ord og Exempel har Hr. Overlærer Ertner og senere i Forening med ham, Hr. Sakristan og Lærer Jensen samvittighedsfuldt og uførtødent røgtet deres Hverv i Skolen, med det Maal for Øje, at Børnene maatte blive gode Kristne og nyttige Borgere, og i Virkeligheden tæller da ogsaa Menigheden blandt sine Medlemmer mange udmærkede Katholiker og hæderlige Mænd, som ere udgaaede fra St. Ansgars Kirkeskole. Skuffelser kan Lærergerningen vel manges Gang have bragt med sig, men det maa være Lærerne en Trøst, Bevidstheden om, at Skylden ikke har været deres.

Vi ønske begge Jubilarer, baade Hr. Ertner fra ifjor og Hr. Sakristan F. M. Jensen fra i Aar, til Lykke i Anledning af den lange og hæderlige Virksomhed i Kirkens og Menighedens Tjeneste. Maatte de fortsætte den med usvækket Iver endnu i mange Aar!

Ordruk. Søndag d. 14 Juni fejredes Kristi Legemsfesten paa den højtideligste Maade paa St. Andreas Kollegiet. Den hyggelige Kirke, Vaabehuset og Pladsen foran var overfyldt med Mennesker. Den højtidelige Levitmesse blev ledsaget af det forstærkede Kor paa den værdigste Maade og Festprædikenen holtes af Hr. Pastor Günther. Langsomt drog den store, smukke Procession ud under aaben Himmel, me-

dens Klokkerne klemte og Kollegiets velindøvede Hornorkester spillede. Ned gennem de lange Gange, der vare smykkede med Grønt og Skjolde med Inskriptioner og Symboler og over 100 Flag og Vimpler, bugtede Processionen sig, medens Deltagerne sang forskellige Salmer med Orkesterledsagelse, afvekslende med at Litanier og Rosenkransbønnen blev bedet under Hr. Pastor Günthers Ledelse. Dette var et stort Fremskridt fra ifjor, hvor man tildels savnede en ledende Haand for Sang og Bøn. Efter Velsignelsen med det allerhelligste Sakramente fra det øprejste Alter paa Skolepladsen, bragtes det Allerhelligste paa samme Maade tilbage til Kirken, hvor det ombrusedes af et mægtigt »Te Deum«. Tilslutningen til Højtideligheden fra de københavnske Katholikers Side var stor, og det lader til, at man Aar for Aar kommer talrigere til denne smukke Fest til Ære for vor Gud og Frelser i Altrets allerhelligste Sakramente.

Unio. Søndag den 21. Juni 1903 **Cykletur.** Der startes fra Sølvtorvet Kl. 10 præcis og køres over Søborghus, Gladsaxe til Bagsværd Kro, hvor den medbragte Frokost indtages. Kl. 1 fortsættes Turen over Fiskebæk, Stavnsholt og Bistrup til Rudersdal Kro.

De ikke cyklende Medlemmer tage med Toget Kl. 1⁵⁵ fra Holtebanegaarden til Holte og spadserer til Rudersdals Kro, hvor der drikkes Kaffe i Fællesskab. Aftensmaden spises i Ny Holte Kro. Madkurve kunne medtages.

Venner og Bekendte kunne deltage!

Unio. Billetter til „Tivoli“ kunne indtil videre faas til modereret Pris (0,35) hos Kassereren, Hr. Bækklund, Købmagergade 59.

† At vor kære gamle Veninde, Fru **Margrethe Larsen.** Enke efter Skomagermester Peter Larsen, Søndag d. 14. ds. Kl. 9, er afgaaet ved en blid og rolig Død paa St. Josefs Hospital, 78 Aar gammel, meddeles herved. Den kære Afdøde anbefales til de Troendes Forbøn. R. I. P.

Familien Günther.

Begravelsen foregaar fra St. Ausgars Kirke til Vestre Kirkegaard **Lørdag den 20. ds. Kl. 10.**

† At Enkefru **Caroline Christensen**, f. **Gleichmann**, Onsdag den 17. Juni er afgaaet ved Døden efter et langt og smertefuldt Sygeleje, i en Alder af 67 Aar, vel forberedt ved Modtagelsen af de hh. Sakramenter, bekendtgøres herved, idet den kære Afdøde anbefales til hendes Trosvællers Forbøn. R. I. P.

Begravelsen foregaaer fra St. Ansgars Kirke til Vestre Kirkegaard **Tirsdag den 22. Juni Kl. 10.**

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 21. Juni. 3. Søndag e. Pintse. Hovedfesten til Ære for Jesu guddommelige Hjærte. (I St. Ansgars Kirke Kl. 10 **Levitmesse** med Prædiken, Kl. 8 **Festandagt.**) **Aloysius**, Bekender, Ungdommens Patron. (Fuldkommen Aflad for Medlemmerne af Jesu Hjærte Broderskab ifølge pave ligt Dekret.) — **22. M. Paulinus**, Bekender og Biskop. — **23. Ti. Ferialdag.** — **24. O. Johannes den Døbers Fødsel** (St. Hans Dag). — **25. To. Vilhelm**, Abbed. — **26. F. Johannes og Paulus**, Martyrer. — **27. L. Vigiliefastedag** til Apostelfyrsternes Fest.

Søndag den 28. Juni. 4. Søndag e. Pintse. Apostelfyrsterne Petri og Pauli festlige Mindedag. Kollekt af **Peterspenge** i Vikariatets samtlige Kirker og Kapeller.)

Jesu Hjærte Kirke. Søndag den 21 Juni. **St. Aloysius' Fest.** Kl. 7, 8¹/₂ Stille Messe; Kl. 10 **Levitmesse** med Prædiken; Kl. 7¹/₂ **Aften Festandagt.**

Klokkevielse i St. Anna Kirke.

Søndag den 21. Juni agter den højærværdigste Biskop at indvie St. Anna Kirkens nye Klokker. Kl. 7 Stille Messe; Kl. 10¹/₂ **Højmesse** med Prædiken; Kl. 12 **højtidelig Klokkevielse**, som slutter med den sakramentale Velsignelse. **Eftermiddagsandagten** Kl. 3 bortfalder paa denne Søndag.

St. Ansgars Kirke Mandag den 22. Juni Kl. 8¹/₄, hø delig Messe med Exhortation i Anledning af den h. Aloysius' Fest.

St. Franciskus-Kapel paa **Holmegaard.** Søndag den Juni Kl. 9 højtidelig Messe med Prædiken og Fælleskommunion; Kl. 3 **Festandagt** med Prædiken; Kl. 6 **Katekese.** — **Lørdag-Aften** Lejlighed til Skriftemaal for de Unge.

Mariakongregationen for Ynglinge. Søndag den 21. Juni den h. **Aloysius' Fest**; Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke Kl. 8¹/₂.

Mandag den 22. Juni Kl. 8¹/₂ **Aften** sluttet **Moderne** før **Ferien** med Prædiken og **Andagt.** Adgang for Alle.

Rettelse i forr. Nr. S. 370. L. 2. f. o. „vamle“, læs: samle

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø l'etitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Pr. 26.

Søndagen den 28. Juni.

1903.

Indhold: Jesu Hjærte. — Oldkirkens Liturgier — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet: Rom. London. Frankrig. Amerika. — »Fra Vejbyrnet«. — Bekendtgørelser.

Jesu Hjærte.

—o—

Om end, saa vide Solen gaar,
du ej et Hjærte ejer,
i Himlen et saa trofast slaar,
at det for Tusind vejer.
Af Kærlighed og Ondskab gjort
en Vunde dèr er Hjærteport,
i Straaleglans en Vunde rød,
det dybe Spor af Lansens Stød
og Kærlighedens Sejer.

Paa Højheds Tind, i Afgrunds Dyb
har Kærligheden vundet,
har overvundet Helveds Kryb
og Dødens Arme bundet.
Den overvandt Guds Syndehad,

har Naade sat paa Relfærds Lad,
 har Bro fra Gud til Verden bygt,
 i Syndens Tvinde, gusten Frygt,
 Fortrøstnings Traade spundet.

Thi Kærlighed ved Tronen sad,
 og Verden laa i Kvide;
 men Kærlighed for Verden bad:
 »Lad mig til Frelse lide.«
 Og Kærligheden drog Guds Ord
 fra Himmel ned til syndig Jord,
 fra Himmelslot til Dyrælæ,
 al Ærens Drot til Korssets Træ,
 og Blodet randt saa stride.

Guds Kærlighed vil blandt os bo,
 kan sig fra os ej skille,
 sig selv som Eje for vor Tro
 den efterlade vilde.
 Den har den Art sit Maal at naa,
 og kan Forstanden ej forstaa,
 da saa vi Tro og høste Fred
 og Fællesskab i Kærlighed
 med vor Forløser milde.

Den har saa trolig tænkt paa os,
 som vi den troløs glemme
 og svare Synd, Foragt og Trods
 paa dens Forløserstemme.
 Da den var gangen helt i Glem,
 tog Jesus selv sit Hjærte frem,
 han paa sin Haand det Hjærte bar,
 som os til Døden elsket har,
 vor Kulde at beskæmme.

Og maa du blues, er du Sten,
 og staar dit Hjærte stille,

her luer Offerilden ren,
 og her er Livsens Kilde;
 for Vredens Vejr er her et Ly,
 i Syndens Mørke Haabets Gry,
 i Sorgens Ørken Trøstens Drik
 paa Livets Færd fuldtrygt Bestik,
 i Tvivl al Sandheds Pille.

Saa ty da hid, er du forsagt,
 kom hid, naar Ve dig hændte.
 Ved denne Borg al Helveds Magt
 besejret Ryggen vendte.
 Kom hid, bliv tryk mod Fjendevold
 og gaa i Jesu Hjertes Sold;
 kom hid og mæt din Sjæls Begær,
 søg ikke fjærnt, det er dig nær
 i Altrets Sakramente.

J. F.

Vesterhus, Juni 1903.

Oldkirkens Liturgier.

— 0 —

(Fortsat.)

Efter at Kirken har ladet det hellige Offer »ved den hellige Engels Haand« nedlægge foran Guds Majestæts Trone, tilvender den ved Forbøn baade de Døde og de Levende Ofrets Frugter. Et »Memento« for de Døde have alle Liturgier. »Ved apostolisk Lov,« skriver den h. Kirkefader Johannes Krysostymus, »er det foreskrevet, at der under den højhellige og forfærdelige Offerhandling (mysteriis) skal gøres Ihukommelse af de Afdøde.« Og den h. Cyrillus af Jerusalem siger i sine Katekeser: »Under det hellige Offer indlægge vi Forbøn for alle, som ere hensovede iblandt os.« Herren bedes om, at han vil give dem »*Vederkvælgelsens, Lysets og Fredens Bolig.*« Disse Ord ligne

Gravskrifterne i de romerske Katakomber, et Bevis paa Ordens Ælde.

I ældre Tider bragtes her atter Diptycherne til Altret, d. v. s. en Fortegnelse over deres Navne, for hvem der særlig skulde bedes.

Tanken fortsættes og udvides i den følgende Bøn: »*Nobis quoque peccatoribus.*« Efter Ihukommelsen af og Forbønnen for de Afdøde tænker Kirken paa de Levende, nemlig paa »*os Syndere*, som haabe paa din Forbarmelses Fylde«, og den beder om, at vi maa have Del i og komme i Samfund med Guds Helgener, af hvilke nogle atter nævnes, »ikke formedelst vor Fortjeneste, men formedelst din Tilgivelse«; eller, som Andre oversætte de sidste Ord, »idet du ikke vil tænke paa, hvad vi have fortjent, nemlig ved vore Synder, men ihukomme din Miskundhed.« Medens vi altsaa i Memento for de Levende før Forvandlingen have tænkt paa og bedet for Andre, bede vi efter Forvandlingen for os selv.

Ogsaa de østerlandske Liturgier have her en Bøn for de Levende og Døde og en Ihukommelse af Apostlene, Martyrerne og andre Helgener. Ofte hedder det ogsaa, netop i de ældste Formularer: »Vi ihukomme Apostlene, Martyrerne og andre Afdøde o. s. v.« Dette kan ifølge Sagens Natur og Kirkens ældgamle Lære ikke betyde andet end: Vi vide os i Samfund med Guds Helgener, som bede med os og for os, og vi gaa i Forbøn for *ae* Hedenfarne, som *endnu* ikke have naaet Lysets og Fredens Bolig. G. V. Hansen har misforstaaet dette oldkirkelige Udtryk, naar han siger, at der i Krysostymusliturgien, som har bibeholdt denne Vending, bedes, ja Kristi Legeme og Blod ofres som et Sonoffer for »Patriarkerne, Profeterne, Apostlene og Jomfru Maria«! Hr. Pastor Barfoed deler ikke denne Misforstaaelse.

Overraskende er det, at der paa dette Sted i Messen i den mozarabiske Liturgi bedes den nicæiske Trosbekendelse, som i den romerske Liturgi staaer før og i de østerlandske Liturgier straks efter Offertøriet. ---

Nu følger Konsekrationens højtidelige Slutning, som

bestaar af to Dele. Den første Del lyder saaledes: »Ved hvem (Kristus) du, o Herre, altid skaber, helliggør, opliver, velsigner og tildeler os alle disse Goder.« De her omtalte »Goder« ere først og fremmest Brød og Vin, Jordens Frugter, som Elementer for det hellige Offer. Ogsaa efter Konsekrationen er endnu noget af disse Naturens Frugter tilbage, nemlig det, vi i Religionslæren kalde »Skikkelserne«, som ikke ere et blot og bart Skin, men noget Virkeligt, noget Reelt. Gud har i Naturen knyttet Væsenet til »Skikkelserne«; Væsenet kan Mennesket ikke se, han ser kun Skikkelserne og af dem slutter han sig til Væsenet. I Konsekrationsøjeblikket sker der en Væsensforvandling af Brødet og Vinen til Kristi Legeme og Blod, medens de gamle Skikkelser vedblive at existere som det hellige Sakramentes synlige Del, som Kristi Legemes og Blods synlige Klædebon. Disse Jordens Frugter skaber Gud stedse i Naturen ved Kristus, ved »Ordet«, Guds evige Ord, thi »i Begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Det var i Begyndelsen hos Gud. Alt er blevet til ved det og uden det er Intet blevet af det, som *er*« (Joh. 1.). Men ved Forvandlingen »helliggør« Gud disse Goder, ja han »levendegør« dem, idet han gør dem til Kristi levende Legeme, han »velsigner« dem, idet han gør dem til det velsignelsesrige Sakramente, som han »tildeler« os.

Den konsekratoriske Virksomhed tillægges her Sønnen, fordi der er Tale om Skabelse (jfr. de anførte Ord af Johannes' Evangelium). Der er kun *een* Gud, som virker Alt i Alle. De hellige Fædre sige, at Gud skabte Verden ved sit Ord i den Helligaand.

Den samme Tanke, at Jordens Frugter danne Sakramentets Skikkelse, udtrykkes i alle østerlandske Liturgier ved de Ord: »Vi frembære til dig *dit* af *dit*.« Det første »dit« betegner Kristi Legeme og Blod, det andet »dit« Jordens Frugter.

Men Brødet og Vinen ere som Jordens ædleste Frugter tillige Repræsentanter for alle Jordens Frembringelser. Der-

for siges der: »*alle* disse Goder«. Fra utallige Altre vel-signes daglig hele Naturen ved det allerhelligste Sakramente, ved ham, som er Naturens Skaber. Ved Synden er Forbandelsen kommen over Naturen, ved Kristus bliver den hævet. Derfor var det tidligere Skik, paa dette Sted i Messen at indvie Frugter og andre Naturgenstande. Derfra hidrører ogsaa, at Biskoppen Skærtorsdag paa dette Sted i Messen indvier Olien til den sidste Salvelse. Korstegnene, som ledsage den omtalte Bøn, pege ogsaa i samme Retning.

Den anden Del af Slutningsbønnen lyder saaledes: »Ved ham og med ham og i ham tilkommer dig, Gud, almægtige Fader, i den Helligaands Enhed al Ære og Herlighed:« Ved Kristus, Midleren mellem Gud og Mennesket, tilkommer der den allerhelligste Treenighed al Ære og Herlighed. Interessant er det, at allerede »De apostoliske Konstitutioner« her afslutter med en ganske lignende Lovprisning: »Thi dig tilkommer al Ære, Hæder og Taksigelse, Lovprisning og Tilbedelse, Faderen og Sønnen og den Helligaand, baade nu og altid og i de uendelige og umaalelige Evigheders Evighed!«

Her opløfter Præsten det allerhelligste Sakramente lidt, i det han i den venstre Haand holder Kalken og over samme, i den højre Haand, holder den hellige Hostie. Denne Opløftelse er egentlig en Opfordring til at tilbede det Allerhelligste; den er ældgammel paa dette Sted i Messen og skete oprindelig saa højt, at de Troende kunde se Skikkelserne. Nu sker Opløftelsen til Tilbedelse straks efter Brødets og Vinens Forvandling; den blev indført i Middelalderen som en Protest mod Berengars Vranglære, som nægtede Væsensforvandlingen. Den græske Ritus har en Opløftelse kort før Kommunionen; i de syrisk-kaldæiske Liturgier peger Præsten vendt mod Menigheden, med den højre Haand paa det allerhelligste Sakramente, idet han med den venstre Haand holder Hostien ovenover Kalken. Alle disse ældgamle Skikke sige os, at Oldkirken har *tilbedet* det allerhelligste Sakramente. »Ingen«, skriver den h. Kirke-

fader Augustinus, »nyde af dette Brød, førend han har tilbudet det!«

Men Opløftelsen ved Slutningen af Kanon har endnu en anden Betydning, idet den er et Symbol paa Ofringen. Ofret stiger op til den treenige Guds Trone og Guds Naade stiger ned til os Mennesker, en Tanke, som ogsaa antydes ved de ledsagende Korstegn.

I flere østerlandske Liturgier har Konsekrationskanonen ingen anden Afslutning end »*Pater noster*«, Fader vor. Det slutter sig til de foregaaende Forbønnen. I den romerske Liturgi indledes det med et nyt »Oremus« og regnes derfor sædvanlig til Kommunionsskanonen. (Fortsættes.)

h—.

VALERIA

eller

Sejrstoget ud af Kafakomberne.

—O—

(Fortsat.)

I det mamertinske Fængsels Retslokale havde imidlertid Prætoeren, der skulde lede det første Forhør, allerede længe ventet paa Fangens Ankomst, tillige med sine tilforordnede. Heraclius havde ogsaa indfundet sig under Paaskud af, som Præfekt for det kejserlige Kancelli, at afgive sit Votum angaaende Haandskrifterne i de konfiskerede Papirer, men den sande Grund var den, at han ved sin Nærværelse vilde se at beherske Gangen i Processen og gøre sin Indflydelse gældende ligeoverfor Dommerne.

Han betragtede Fangen, der blev ført frem af Politibetjentene, med et skadefro Blik.

Efter den sædvanlige Indledning begyndte nu Forhøret over den anklagede angaaende hans tidligere Forhold til Constantin og nogle af dennes Generaler. Rufinus nægtede aldeles ikke, at han fra gammel Tid havde staaet i venska-

belig Forbindelse med dem, og at dette Venskab var vedblevet. Saa blev der taget nogle Breve frem af de konfiskerede Papirer og Haandskrifternes Ægthed konstateredes ved Sammenligning. Prætoren forlangte nu, at deres Indhold skulde læses op, og herved viste det sig, at de i højeste Grad var kompromitterende for Stadspræfekten: det havde Heraclius sørget for i Kancelliet. Men Rufinus blev oprørt og protesterede mod disse Breve, som han aldrig havde modtaget, og som absolut var forfalskede og puttede ind blandt de andre.

»Hvem der har lavet dem,« sagde han og saa paa Heraclius med et Blik, for hvilket denne maatte slaa sine Øjne ned, »maa Præfekten for det kejserlige Kancelli vel kunne fortælle Dommeren, og han ved maaske ogsaa, hvorledes de er komne blandt mine Papirer.«

Et Øjeblik blev den fejge Græker forvirret ved disse Ord af Præfekten, men han fattede sig snart igen og bad Prætoren med beregnet Koldblodighed om, at Notarius nøje vilde føre disse Ytringer af den anklagede til Protokols, og tilføjede haanligt:

»Som den guddommelige Maxentiuses betroede Tjener, staar jeg alt for højt til at en Højforræders Pil kan træffe mig; denne Udflugt er for Resten et utvetydigt Bevis paa den anklagedes Forbrydelse.«

Rufinus fik ikke Lov til at sige et Ord mere, og Prætoren afsagde straks den Kendelse, at den anklagede, saavel paa Grund af mundtlig Tilstaaelse, som ogsaa ved de i Brevene forefundne statsfjendtlige Forbindelser, skulde fængsles, og hele Bevismateriale overgives den højeste Ret, der havde at dømme i Sager angaaende Højforræderi og Majestætsforbrydelser.

Arrestforvareren og Betjentene stod lige i Begreb med at lægge Haand paa Fangen; da rettede Rufinus sig endnu en Gang i Vejret og sagde bydende:

»Vent et Øjeblik! jeg har endnu noget at sige. Kejseren vil have mit Liv, og hans Villie er den Lov, hvorefter

jeg dømmes. Denne Komædie med Brevene kunde I have sparet Eder. Jeg maa dø, fordi min Hustrus Dyd var for stærk for Tyrannens Ryggeløshed, og jeg skal vise mig en saadan Kvinde værdig, naar jeg gaar i Døden. Men denne sidste Hilsen kan Heraclius bringe sin Herre fra hans forhenværende Vaabenkammerat: Forbrydelser befæster aldrig en Trone! I formastelig Hovmodighed træder du alle menneskelige og guddommelige Rettigheder under Fødder, og du vil glide paa disse Fødder og falde.«

»Lad mig tale ud!« sagde Rufinus i en befalende Tone til Betjentene, som fik et Vink baade af Prætoren og Heraclius, der var rasende over den anklagedes dristige Tale, til at slæbe Fangen bort. »Det uskyldige Blod, du udgyder, Maxentius,« vedblev Rufinus, og hans Øjne lyste, medens han løftede sin højre Haand mod Himlen, »Enkers og faderløses Suk, de landsforvistes og udplyndredes Nød, hele det undertrykte Folks Jammer — alt raaber om Hævn, Usurpator, og dine Prætorianere kan ikke hindre, at den snart kommer og rammer dig. Du vil ende i Skam og Skændsel, tilligemed alle de Slavesjæle, som har hjulpet dig i dine Laster, — Gengældelsens Time er nær.«

»Det er for galt,« brølede Heraclius til Betjentene, »kan I virkelig længere finde eder i at høre paa disse Majestætsfornærmelser? Grib ham! Kast Højforræderen ned i det værste Fangehul! — Bort med ham og det straks — og du,« her vendte han sig mod Notaren, »har vel nøjagtigt nedskrevet alle de Ord, den elendige er fremkommen med? — De alene er saamænd tilstrækkelige, til at fælde Dødsdommen over ham.«

Fangevogteren og hans Medhjælpere havde imidlertid grebet Rufinus og lænket hans Hænder, hvorefter de slæbte afsted med ham.

Heraclius skyndte sig hjem; hans Ansigt var fortrukket af Raseri; han havde faaet stillet sin Hævntørst, og den Mand, som engang saa groveligt havde fornærmet ham, var overgivet i Bøddelens Hænder; men i Stedet for at føle

Tilfredshed derover, forfulgte de Trusler ham, som Fangen med højtidelig Alvor havde udslynget imod ham, som et Spøgelse; forgæves søgte han at trøste sig med, at Kejseren jo allerede havde besluttet at styrte Stadspræfekten; forgæves fremskyndede han sine Skridt; den uhyggelige Skygge vedblev at følge med ham og uophørligt at hviske den døntes sidste Ord ind i hans Øre: »Hævnens Time er nær.«

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Rom. Om Blodbadet i Belgrad underrettede den apostoliske Nuntius i Wien, Monsignor Taliani, straks Statsekretær Kardinal Rampolla. Den h. Fader blev derimod først lidt efter lidt gjort bekendt med de nærmere Omstændigheder ved Kong Alexanders og Dronning Dragas frygtelige Død, fordi man frygtede for, at det kunde skade Pavens Sundhed, dersom han straks blev underrettet om Enkelthederne. Den h. Fader var længe tavs og sørgmodig, talte derefter med sine Omgivelser om Kong Alexanders Besøg i Vatikanet i 1896, da den serbiske Konge under den højtidelige Audiens havde lovet den h. Fader, at han efter Evne og Kræfter vilde beskytte den katolske Kirke i sit Rige.

I hierarkisk Henseende ere de serbiske Katholiker afhængige af den østerrigske Biskop af Serajewo, Msgr. Josef Stadler; men den h. Stol havde allerede ifjor begyndt at forhandle med den serbiske Regering angaaende Oprettelsen af et katolsk Bispedømme i Belgrad.

— Den h. Fader, om hvem Bladene for nylig vidste at berette, at nu var det endelig forbi med ham, hans Dage vare talte, og hans Livlæge, Dr. Lapponi, og hele Vatikanet ventede fra Dag til Dag, at han skulde dø, synes pludselig

at være levet op igen. Under alle Omstændigheder modtager han daglig en Mængde Mennesker baade i private og offentlige Audienser og har den 22. ds. afholdt Konsistorium med Kardinalerne og foretaget forskellige Kardinal-Udnævnelser, bl. a. Ærkebiskoppen af Köln, Msgr. Fischers Udnævnelse til Kardinal. Ved denne Lejlighed foretog den h. Fader selv de enkelte Handlinger og oplæste selv Slutningen af sin Tale og bebudede en ny Encyklika. Den h. Fader synes altsaa ikke at være saa døende endnu; dog maa man jo ikke glemme, at Pave Leo XIII. er en Mand i sit 94de Lveaar.

London. Den 20. Juni har den katholske Kirke mistet en af sine betydeligste Kirkefyrster, idet *Kardinal Vaughan*, Ærkebiskop af Westminster i England, er afgaaet ved Døden i en Alder af 71 Aar. Han var Kardinal *Mannings* Efterfølger paa Ærkesædet i Westminster, og Enhver maa tilstaa, at han har været en stor og værdig Efterfølger af denne berømte Kardinal, hvis store Fortjenester paa det kirkelige og sociale Omraade ere ubestridelige. Blandt Kardinal Vaughans Foretagender kunne vi nævne Oprettelsen af *St. Josefs*selskabet med dertil hørende *Missionshus* til Uddannelsen af engelske Missionærer; han grundlagde ogsaa St. Beda-Kollegiet til Uddannelsen af *unge katholske Købmænd*, idet han udtalte: »Vi ere et Handelsfolk, og der er ingen Grund til, at den katholske Kirke ikke skulde netop i Manchester fremme den unge Handelstands praktiske Opdragelse, som den paa andre Steder fremmer den klassiske Opdragelse.« Med Begejstring stred og virkede Kardinal Vaughan for *den konfessionelle Skole*. Enhver Trosbekendelse skulde have sin egen Skole, som understøttedes af Staten, var hans Løsen. Med overbevisende Kræft er han traadt i Skranken for Skolefriheden i England; idet han krævede lige Ret for alle, har han draget Mænd af alle Bekenndelser med sig, som kæmpede med ham i den samme Arena for den samme gode Sag. I Skolespørgsmaalet i England har han opnaaet herlige Resultater. Som Organisator

af *Fortsættelsesskoler* blev hans Navn nævnt med Ros i hele England. Paa det *social*e Omraade traadte han i sin Vens, Kardinal Mannings Fodspor, idet han med særlig Varme tog sig af sit Folks sociale Lidelser. I Tale og Skrift og fremfor alt i Gerning har han bevist, at hans Hjærte bankede varmt for de Fattigste blandt Folket. Selskaber til fattige Børns Frelse bleve oprettede; overalt var Vaughan virksom, og hvormange Taarer, han har aftørret, ved Gud alene og Gud vil belønne sin tro Tjener. Den udmærkede Kirkefyrste er nu ikke mere blandt de Levende! Et Liv, der var rigt paa Arbejde og Resultater er afsluttet. Den almægtige Gud har bortkaldt den tro Overhyrde, den nidkære Præst og begejstrede Arbejderven. Ikke England alene, hele den katholske Kirke sørger ved en af sine største Sønners Baare. R. I. P.

Frankrig. Den franske Udenrigsminister, *Delcassé*, har i Betragtning af de Tjenester, som Dominikanerne og Kapucinerne yde de franske Missioner i Orienten, villet tillade begge disse Ordener, at beholde nogle Anstalter i Frankrig paa den Betingelse, at de atter indgav en Ansøgning om Autorisation, indskrænkede sig til et bestemt Antal Medlemmer og fuldstændigt gave Afkald paa at være afhængige af Ordensgeneralerne i Rom, men alene underordnede sig Biskoppernes Autoritet. Dominikaner- og Kapucinerordenens Foresatte have forelagt dette Tilbud for Kardinal-Ærkebiskopperne af Paris og Lyon, som have udtalt sig for et Afslag overfor Tilbuddet, hvorefter Ordenernes Foresatte anmodede Vatikanet om en Afgørelse. Den h. Stol har nu i fuldeste Omfang billiget begge Kardinalernes Opfattelse.

Amerika. Forfatteren af »Vore Fædres Tro«, *Kardinal Gibbons*, fejrer i Aar sit 25aarige Jubilæum som *Ærkebiskop af Baltimore*. Han blev født den 23. Juli 1834 i Baltimore. I 1868 udnævntes han til Titularbiskop af Adramythum og apostolisk Vikar for North-Carolina, hvor han virkede med stor apostolisk Iver i fire Aar. I dette Tidsrum skrev han den bekendte Bog »Vore Fædres Tro«, som

udkom i 58 Oplag med 340,000 Exemplarer og senere er bleven oversat i en Mængde Sprog. Den danske Udgave er desværre for længe siden udsolgt; men der findes endnu en udmærket norsk og svensk Udgave. Intet katholsk Værk har nogen Sinde vundet en saadan Popularitet i de Forenede Stater i Amerika, som dette Skrift af Kardinal Gibbons. Den 3. Okt. 1877 udnævntes Gibbons til Ærkebiskop af Baltimore, det største Ærkebispedømme i Amerika, og i 1883 udnævnte Pave Leo XIII. ham til Kardinal. Siden Ærkebiskoppen staar i Spidsen for det katholske Hierarki i Amerika, bliver hans Stemme hørt i alle Spørgsmaal, som berøre de Forenede Stater, og det er en staaende Talemaade, at Kardinalen hidtil stedse har fundet og ogsaa udtalt det rette Ord i rette Tid. Det berømte Forsvarsskrift »Arbejdets Riddere«, som han i sin Tid forelagde for den h. Fader, var et epokeyørende Værk. Om det, som handler om de moderne sociale og politiske Problemer, ytrede fornylig Ærkebiskop Ireland, at næsten ethvert europæisk socialpolitisk Værk tager Hensyn til det.

➤ Fra Vejbrynet ➤

— 0 —

Katholske Svendeforeninger. Ifølge det sidste Generalmøde, som Formændene for de katholske Svendeforeninger for nylig afholdt i Mainz, tæller Foreningen nu 70,000 ordentlige Medlemmer (Svende) og henved 100,000 overordentlige Medlemmer, for Størstedelen selvstændige Mestre. 328 Svendeforeninger eje et eget Hus.

Engelske Protestanter om Cølibatet. Den berømte Videnskabsmand *Dr. Müller* (Oxford) skriver: »Cølibatet er Grundlaget for enhver moralsk Dyd hos den katholske Klerus, det er alene det, som skaber de faste Karakterer. Afholdenhed var altid noget Ophøjet, for de Fleste rigtignok noget Uforstaaeligt. Familie og Præsteliv ere uforenelige.»

Dr. Isaak Taylor, Kanonikus ved den anglikanske Kirke i York, skriver om de protestantiske Missionærer: »Vore Missionærer ere Lejesvende. Men en saadan kan aldrig være en god Soldat for Korset. Mænd som en hellig Paulus, Columban, Frants Xaver og kun saadanne kunne virke med Resultat, deres Aand vilde være vore Missionærer saare gavnlige. Er det de rette Missionærer, som ikke kunne leve uden en flot Bolig, uden en Hustru, uden et fint Køretøj? Paulus havde en vældig Arbejdsmark. Vilde han vel have fornyet Jordens Aasyn, dersom han af den hellige Jakobus eller af en Eneboer i Jerusalem vilde have forlangt fri Bolig, Ægteskabstilladelse og 300 Pund Sterling i Gage, inden han havde begivet sig til sit møjsommelige Arbejde?«

Den protestantiske Historieskriver *Cobbet* skriver: »Den hellige Paulus fordrer Cølibatet af alle Evangeliets Forkyndere. Af denne Forskrift har Kirken gjort en Lov, som kræver, at alle de, som have med Sjælesorgen at gøre, skulle være fri for de jordiske Sorger, som hine, der have Hustru og Børn, ere underkastede. Man kan prøve denne Lov fra et religiøst, borgerligt eller statsligt Standpunkt, man vil altid finde, at den har overordentlig velgørende Følger, og at dens Afskaffelse (som hos Protestanterne) er et beklagelsesværdigt Tilbageskridt.«

En Protestant om Pavedømmet. Den protestantiske Theologi-Professor, Dr. Ph. Scharf (Pensylvania) har i sin »Den apostoliske Kirkes Historie« (2. Oplag, Leipzig, Side 380) skrevet følgende om Pavedømmet: »Den ultraprotestantiske Retning frakender Pavedømmet enhver Skriftgrund og al guddommelig Ret. Dermed erklærer den Pavedømmet for den kolossaleste og mest uforskammede Løgn, som nogensinde er optraadt i Historien. Men denne yderliggaaende Anskuelse kunne vi rigtignok ikke dele, fordi den ikke blot forvandler hele Kirkehistorien før Reformationen til en uopløselig Labyrinth, men ogsaa gør Herrens kostbare Forjættelse om hans uafbrudte Nærværelse og Herre-

dømme i Kirken til en Løgn, ja paa en konsekvent Maade mægtigt baner Vejen for og understøtter Skepticismen, Tvivlesygen og Vantroen. Nej, overfor Pavedømmets 1800aarige Historie, overfor næsten alle de betydeligste Kirkefædres klare Vidnesbyrd til Gunst for det, overfor den Sejghed og Konsekvens, hvormed det til enhver Tid har holdt fast ved alle Kristendommens og Civilisationens Fundamental-Lærdomme — overfor alle disse Kendsgerninger, som stedse mere og mere ogsaa blive anerkendte af fordomsfri protestantiske Historieskrivere, kunne vi umulig nægte, at denne mægtige Fremtoning hører med til Kristendommens, som en historisk Udviklingsprocesses, oprindelige Plan, og at den derfor ogsaa maa have et eller andet Udgangspunkt i den apostoliske Kirke.«

Mandag, den 15de Juni, udkom 3die Hefte af

„VARDEN“.

Indhold: N. Hansen: Thomas More.
 J. Roumanille: Hr. Hugues med de fire Næser.
 P. M. Werhahn: Kirkestaten.
 A. Walleen: Herrens Haand.
 O. Andersen: Literatur og Theater.

Subskriptionspris 4 Kr. aarlig (i Udlandet 4 Kr. med Tillæg af Porto). Subskription modtages paa Postkontorerne og i alle Boglader samt hos Udgiveren: Kong Georgs Vej 35, Kjøbenhavn F. Ved **Korsbaandsforsendelse** til Udlandet er **Subskriptionsprisen 5 Kr.**

Unio. Stor Sommerudflugt til Helsingborg og den der-
 værende Udstilling Søndag den 12. Juli. Udfør-
 ligt Program i næste Nr. af Ugebladet.

Billetter til „Tivoli“ kunne indtil videre faas til modereret Pris (0,35) hos Kassereren, Hr. Bækklund, Købmagergade 59.

C. Gerlach,

Import-Vinhandel en gros & en detail,
Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

Paraplyer, Parasoller og Stokke

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 28. Juni. 4. Søndag e. Pintse. Apostelfyrsterne Petri og Pauli festlige Mindedag. Kollekt af Peterspenge i Vikariatets samtlige Kirker og Kapeller.) — **29. M.** Petrus og Paulus, Apostle (fejredes i Søndags). — **30. Ti.** Paulus' Ikukkommelse. — **1. Juli, O.** Oktav af Johannes den Døbers Fest (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ausgariusforeningen). — **2. To.** Marias Besøgelse (fejres følgende Søndag). — **3. F.** Irenæus, Biskop og Martyr. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Aften Kl. 8 Broderskabsandagt). — **4. L.** Oktavdag.

Søndag den 5. Juni. 5. Søndag e. Pintse. Ihukkommelse af vor Frelasers kostbare Blod. Marias Besøgelse.

St. Franciskus Kapel paa Holmegaard. Søndag den 28. Juni Kl. 9 højtidelig Messe med Prædiken og Fælleskommunion. Kl. 3 Andagt med Prædiken; Kl. 6 Katekesis. — Lørdag Aften er Løjlighed til Skriftemaal for de unge.

St. Andreas Kollegiet i Ordrup s'utter sit Skolenaar **Torsdag den 2. Juli Kl. 10** med højtidelig **Premieuddeling** og **Te Deum** i Kirken. Alle Skolens Velyndere indbydes. Det nye Skoleaar agtes paabegyndt i Slutningen af August.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke Søndag den 5. Juli, Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Gudstjeneste i Helsingør (Suderg. 8). Sønd. d. 28. Juni Kl. 10 Højm. med Prædik.; Kl. 6 And. — Mand. d. 29. Juni Kl. st. Messe.

Ausgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholiker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement modtages hos Grosserer A. Miltech, Købmagergade 13. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kassierer, Cand. phil. Jos. E. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrrelsen.

Obs. 1. Juli begynder et nyt Kvartal af Ugebladet!

Hr. Sakristan F. M. Jensen

lykønskes i Anledning af

25 Aars Jubilæet

Onsdag den 1. Juli 1903.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Brødgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petillinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 27.

Søndagen den 5. Juli.

1903.

Indhold: Oldkirkens Liturgier. — Liv. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udlandet: København. Berlin. — »Fra Vejbyrnet«. — St. Knuds Fest i Odense. — Bekendtgørelser.

Oldkirkens Liturgier. Kommunikationskanon.

— 0 —

(Fortsat.)

»Fader vor«, *Pater noster*, er selvfølgelig et stadigt Led i alle Liturgier. Det findes overalt mellem Konsekrationen og Kommunionen, i nogle Liturgier før, i andre efter Brødets Brydelse. Sin nuværende Plads i den romerske Liturgi skal det have faaet af Pave Gregor den Store. Den h. Kirkefader Hieronymus skriver: »Kristus lærte sine Disciple, at de daglig under hans Legems Ofring skulde vove at sige: Fader vor o. s. v.« *Pater noster* indledes ogsaa i alle Liturgier med nogle Ord. I den mozarabiske Liturgi skifter Indledningen efter Dage og Fester. Den romerske Indledning (*Præceptis salutaribus moniti* o. s. v.) er meget gammel, idet allerede den h. Kirkefader Cyprian hentyder til den. »Formanede ved heldbringende Befalinger og dannede ved guddommelig Undervisning, vove vi at sige:

»Fader vor o. s. v.« Kirken ligesom undskylder sig, fordi vi, Støv og Aske, vove at kalde den store Gud vor Fader, men Kristus har selv befalet os det.

Ifølge de fleste østerlandske Liturgier bedes *Pater noster* højt af hele Menigheden. I Krysstymusliturgien svarer Koret med en Lovprisning (Doxologi), som lyder saaledes: »Thi dit er Riget og Magten og Herligheden i Evighed. Amen!« Som bekendt ere disse Ord allerede tidlig ved græske Skrivers Unøjagtighed komne ind i flere græske Bibelhaandskrifter (Matthæus' Evangelium, 6. Kap.). Alle Tekstkritikere, de katholske saa vel som de protestantiske, ere i vore Dage enige om, at disse Ord ikke høre til Bibelteksten, altsaa heller ikke til »Fader vor«. De ere en Sætning af den græske Liturgi.

I den romerske Liturgi slutter sig til den sidste Bøn i *Pater noster* den saakaldte »*Embolismus*«, d. v. s. Tilføjelse eller Udvidelse. »Frels os fra det Onde,« saaledes sluttede »Fader vor«; Kirken udvider saa denne Tanke, idet den beder Herren fri os for alle Onder, de nærværende, de forbigangne og de tilkommende, og forunde os *Freden* paa den hellige Jomfrus og alle Helgeners Forbøn: »*Libera nos, quæsumus* o. s. v. Frels os, o Herre, vi bede dig, fra alle forbigangne, nærværende og tilkommende Onder; og ved Forbøn af den salige og hæderkronede Maria, altid Jomfru, Guds Moder, saa vel som ved Forbønnen af dine hh. Apostle Petrus og Paulus og Andreas og alle Hellige, giv os naadigen Fred i vort Livs Dage, for at vi, understøttede af din Barmhjærtigheds Hjælp, altid maa være befriede fra Synd og sikre for al Trængsel, ved den samme vor Herre Jesum Kristum o. s. v.«

Med denne Bøn om *Freden* begynder Forberedelsen til den hellige Kommunion. *Onderne*, fra hvilke Herren skal fri os ere Synden, Syndens Farer og Syndens Følger; disse sidste ere antydede ved Ordene: »de forbigangne Onder.« *Freden* er den helliggørende Naade og dens Frugt, Guds Børns indbyrdes Kærlighed; — i videre Forstand omfatter

»Freden« ogsaa Beskyttelse mod alle Slags Trængsler. Ifølge den h. Augustinus er Freden »den Ro, som findes der, hvor alt er i sin rette Orden« (*Pax est tranquillitas in ordine*).

I den ældgamle Langfredagsliturgi bedes Embolismen højt i Recitativtone og i den ambrosianske Liturgi synges den under Højmessen.

Denne Bøn efter »Fader vor«, slutter med de bekendte Ord: »*Per eundem Dominum nostrum* o. s. v. Ved den samme vor Herre Jesum Kristum, din Søn, som lever og regerer med dig i den Helligaands Enhed, Gud, fra Evighed til Evighed. Amen.« Medens Præsten udtaler disse Ord, bryder han den hellige Hostie i to Dele, og af den ene af disse Dele bryder han atter en lille Del. Hostien brydes altsaa i tre Dele. Denne »Brødets Brydelse« beror paa Evangeliets Ord og saaledes paa Herrens egen Befaling. Jesus brød Brødet. Som bekendt kaldes den hellige Nadvertjeneste i Apostlenes Gerninger »Brødets Brydelse«. At »bryde Brødet« betyder hos Østerlænderne det samme som at uddele Brødet; man sammenligne hermed f. E. Jeremias Klagesange: »Børnene sulte efter Brød, og der er ingen, som bryder det for dem.« Nøjere udtrykt forstaas ifølge østerlandsk Sprogbrug ved Brødets Brydelse den Handling, ved hvilken Brødet beredes til Uddeling. Dette passer nøje paa den hellige Messe, som er en Offerhandling, i hvilken Offerispiser beredes til Nydelsen. Den ydre Brydelse er saaledes et Symbol paa Offerhandlingen og dermed tillige en Beredelse til Kommunionen. Den h. Apostel Paulus udtrykker Herrens Ord ved den sidste Nadvere saaledes: »Det er mit Legeme, som brydes for Eder« (1. Korinth. 11,24, efter Grundteksten). Paa Korset blev Kristi Legeme ikke brudt der kan derfor her kun være Tale om Sakramentets Brydelse, som symboliserer den aandelige (mystiske) »Brydelse«, Offerhandlingen. Derfor siges der ogsaa i samme Brev (Kap. 10.): »Det Brød, som vi bryde, er det ikke Delagtiggørelsen i Herrens Legeme?« d. v. s. Gøres vi ikke delagtige i Her-

rens Legeme ved Nydelsen af det Brød, som vi bryde? At denne Brydelse tillige betyder en mystisk Ofring, fremgaar af det forrige Skriftsted. Saaledes bliver Offergaven til Offerspisen. Idet Kristus aandeligt, ublodigt, hemmelighedsfuldt og dog virkeligt (mystisk) ofrer sig under Brødets og Vinens *adskilte* Skikkelser — Sindbilledet paa den blodige Offerdød — hensætter han sig i en Spises Skikkelse for tillige at blive en *Sjælenæring* for os.

Det er efter det Sagte en Selvfølge, at »Brødets Brydelse« hører med til Liturgiernes ældgamle, konstante Dele. I Oldkirken var det hellige Brød større og tykkere end nu, saa at det kunde deles i flere Dele, som saa tillige brugtes til de Troendes Kommunion. Noget lignende sker endnu hos Østerlænderne; ogsaa i den pavelige Højmesse bruges den ene Del til Uddeling. Ifølge den nuværende romerske Ritus konsekrerer Præsten foruden den store Hostie ogsaa mindre Hostier, de saakaldte smaa Hostier, til de Troendes Kommunion. Denne Skik følges ogsaa af en Del unerede østerlandske Katholiker. Præsten nyder saa alene den store (brudte) Hostie; alle de hellige Hostier tilsammen er ligesom een, og den store Hosties Brydelse gælder alle.

I Krysostymusliturgien, ligesom i andre østerlandske Ritusser, bruges endnu de store, tykke, tærningformede Hostier. Det hellige Brød kaldes »Lammet«, nemlig Guds Lammet, og deles første Gang i fire Dele med den saakaldte »hellige Lanse«, idet Præsten siger: »Guds Lam bliver brudt og delt, men ikke formindsket, det bliver altid nydt, men aldrig fortæret, men det helliggør alle, som annamme det.« Derefter følger saa »Fader vor« og Hostiens Opløftelse.

Den mozarabiske Liturgi har, som tidligere bemærket, »Credo« ved Slutningen af Konsekrationskanonen, saa følge: Brødets Brydelse, under hvilken det deles i 9 Dele; derefter følger »Fader vor«.

I den romerske Liturgi følger efter Brødets Brydelse, en sakramental Velsignelse. Præsten har i sin højre Haand den tredie (mindste) Del af den hellige Hostie og, idet han

holder den over Kalken, gør han med den tre Korstegn, sigende: *Pax Domini sit semper vobiscum*, Herrens Fred være altid med Eder,« hvortil Ministranten paa Menighedens Vegne sværer: »*Et cum spiritu tuo*, Og med din Aand.« Som en Underpant paa denne »Fred«, Guds Børns kostbarste Gave, lyser Præsten Velsignelsen her med det hellige Sakramente, og det med begge Skikkelser, hvorfor Hostien holdes over det hellige Blod. Først er hele Naturen bleven velsignet med det h. Sakramente, nu velsignes Menigheden.

Af denne Ceremoni er en anden fremgaaet, nemlig at velsigne med den hellige Hostie ogsaa udenfor Messen. Den hellige Hostie udstilles til de Troendes Tilbedelse i den saakaldte Monstrans, og Velsignelsen gives med den, idet Præsten med den hellige Hostie i Monstransen gør Korstegnet over Menigheden (Den saak. sakramentale Velsignelse om Eftermiddagen eller Aftenen). Denne Ceremoni er som ydre Skik betragtet først opkommen i Middelalderen; Oldkirken skjulte jo det Allerhelligste. Men, som man ser af Liturgien, er den, hvad dens Væsen angaar, saa gammel som Kirken.

Under den h. Messe gives Velsignelsen — baade den over Naturen og den over Menigheden — med *begge Skikkelser*. Dette antydes derved, at Pallaen begge Gange løftes af Kalken og Korstegnene med den hellige Hostie gøres over den. Det er Offergaverne, hvormed der velsignes, førend de blive til Offerspise. —

Alligevel er Kristus *helt og udelt* nærværende under enhver især af Skikkelserne. Det er dette, Kirken nu symboliserer. Præsten lader det lille Stykke af den hellige Hostie falde ned i Kalken, saa at de to Skikkelser blandes med hinanden. Til det hellige Offer ere begge Skikkelser nødvendige, thi Kristus *fremstiller og fornyer* sit Offer i den h. Eucharisti paa en hemmelighedsfuld, om end ublodig, Maade. Denne Fremstilling og Fornyelse sker derved, at han bliver nærværende under Brødets og Vinens adskilte Skikkelser. Ifølge Indstiftelsesordenes Lyd bliver Brødet for-

vandlet til hans Legeme og Vinen til hans Blod; den dobbelte Konsekration henviser til Korsofret, i hvilket Blodet blev skilt fra hans Legeme. Og dog er det ikke Kristi lidende eller døde Legeme, vi nyde i den hellige Kommunion. »Kødet gavner intet, det er Aanden, som gør levende.« Under enhver især af Skikkelserne er Kristus helt og udelt nærværende, thi vi nyde hans opstandne og forherligede Legeme, som forbundet med hans Sjæl og hans Guddom giver os Livet. Det er dette Kirken fremstiller for os, naar den blander de hellige Skikkelser. Ligesom Konsekrationen under de tvende Skikkelser henviser til Kristi Død, saaledes symboliserer Skikkelsernes Blanding hans Opstandelse, hvorfor Præsten ogsaa beder om, at denne Blanding af de indviede Skikkelser »maa tjene os *til det evige Liv*.« Kristus selv siger jo: »Hvo, som æder af dette Brød, skal leve i *Evighed*.« Skikkelsernes Blanding er saaledes en saare betydningsfuld Akt i den hellige Messe og den er ogsaa foreskrevet i alle Liturgier.

Ifølge den romerske Ritus synges »Pater noster« og »Pax Domini« under Højmessens paa en lignende Melodi, som Præfationen. Ligesom den eucharistiske Lovprisningsbøn, saaledes skal ogsaa Herrens Bøn og den indholdsrige Brydelses- og Blandingsakt fremhæves særlig. —

Saaledes har Kirken da ved sine Bønner og Ceremonier, navnlig efter Forvandlingen, udfoldet og udviklet hele Læren om Altrets allerhelligste Sakramente baade som Offer og som Spise. Offerhandlingen er nu snart til Ende, — den hellige Spise er beredt.

(Fortsættes.)

h—.

LIV.

—o—

Vil med dit Hjertes Sukke
 et Tilflugtssted du finde,
 da maa din Sjæl du lukke
 i Jesu Hjærte inde.
 Som Lundenes smaa Fugle
 et sikkert Ly oplede,
 det være skal din Rede,
 hvor du dit Liv kan skjule.

Lad Verden saa, den kolde,
 derude staa og skryde,
 og lad den selv beholde,
 hvad Lykke den kan byde;
 og lad dig ikke rokke
 af Løfter og af Løgne,
 luk Øren og luk Øjne
 før alt, som vil dig lokke.

Thi alt derude skifter,
 men inde dvæler Freden,
 og Luftningen, der vifter,
 er selve Evigheden.
 Hver Smerte, som dig saarer,
 vil Gud almægtig dulme,
 og Jesu Liv skal svulme
 igennem Sjælens Aarer.

Dit Hjærte kan dog ikke
 sin Hogens Uro stille,
 før det faar Lov at drikke
 af Evighedens Kilde.

Her risler evig Vandet,
 som os mod Døden værner,
 hvorfor vil da Cisterner
 du grave dig i Sandet?

Og dette er det første,
 du bære skal i Minde:
 din Gerning er at tørste,
 og Kildens er at rinde,
 din Del det er at sukke
 og Guds din Trøst at være,
 Vinstokkens er at bære,
 og det er din at plukke.

Og dette er det andet,
 som bæres skal i Tanke,
 at selv du bliver dannet
 og omskabt til en Ranke;
 men kan du Druer sætte,
 er Jesu Hjærte Roden,
 og naar du bliver moden,
 al Ære hans med Rette.

Og end skal du erindre
 det Maal, som fjærnest øjnes,
 at du skal blive mindre
 og han bestandig højnes,
 til din Natur er dødet
 og standset al din Villen,
 og du som Jærn i Ilden
 af ham er gennemglødet.

VALERIA

eller

Sejrstøget ud af Ratakomberne.

FEMTE KAPITEL.

Ofret.

—O—

(Fortsat.)

Valeria og Irene var gaaede sammen hjem fra Katakomberne. Ogsaa Veninden havde med stor Glæde set den Forvandling, der var foregaaet med Rufinus, og nu overlagde de med hinanden, hvad der burde gøres, for at denne Troens spæde Plantespire uforstyrret kunde faa sin Udvikling uden at snaves til af det offentlige Livs Gadestøv og de mange Bekymringer, som hans Embede førte med sig.

Under saadan Samtale var de to Kvinder komne hen til den æmiliske Bro, hvor et mægtigt Koffardiskib for et Øjeblik lagde Beslag paa deres Opmærksomhed; det stod lige i Begreb med at kaste Anker ved Foden af Aventinerhøjen. Valeria kom i Tanker om, at hendes Fader med Ængstelse og Spænding havde imødeset Ankomsten af et Skib, ladet med Korn, fra Ægypten. — Idet de nu gik videre, kom de ind i det transtiberinske Kvarter, der dengang, ligesom nu, hovedsagelig var beboet af fattige. Hverken Patricieren, eller endnu mindre den fornemme Dame, vilde vove sig ind i de mange Gyder, der fandtes der; men begge disse Kvinder var velsignede og velkomne blandt de fattige Mennesker paa dette Sted, og alle hilste paa dem med Ærbødighed og Kærlighed.

Graveren Mincius beboede med sin Hustru, Rustica, og dennes blinde Moder en fattig Lejlighed; men Armodens modbydelige Broder, Urenligheden, havde ikke fundet nogen Plads der: alt var propert og net. Solen kiggede venligt ind ad Vinduet, foran hvilken der var anbragt blomstrende Asters og et Æbletræ, hvis Grene var trukne helt op dertil,

prangede med røde Rainetter, der var ved at modnes; de havde ogsaa en Ravn, som Mincius havde lært at snakke, og som fra Tid til anden gentog sit: »*Ave Rustica!*« God Dag, Rustica!«

Hustruen sad allerede igen ved sin Væv og kastede med kyndig Haand »Skytten« igennem Traadene; Barnet sov i Vuggen, der stod ved Siden af hende, og den gamle Moder, der spandt, arbejdede med en saadan Sikkerhed, at man ikke skulde tro, hun var blind.

»Nu har jeg gaaet og dovnet i hele fire Dage,« sagde Rustica smilende, da Irene skændte paa hende, fordi hun anstrengte sig med at væve; »det maa jeg virkelig se at faa indhentet. Føler jeg mig træt, ser jeg blot paa den lille Fyr der henne i Vuggen, saa bliver Arbejdet igen let for mig.«

»Jeg har,« vedblev Rustica, »i Aanden lagt min første-fødte ned ved Jule-Krybbens Fodende og bedt Jomfru Maria om engang imellem at kaste et naadefuldt Blik ned paa ham: det maa jo kunne præge sig ind i hans unge Hjerte, som et helligt Segl; og den hellige Joseph, der har beskyttet Guds barnet saa trofast, vil ogsaa udstrække sin Haand over min lille.«

Efter at have sagt disse Ord slog Rustica det Dække, der var anbragt over Vuggens Hovedgærde, til Side og viste med et glad Smil de to Kvinder et Billede, det var opklæbet paa dettes indvendige Side, lige over Barnets Hoved, og som forestillede Stalden i Bethlehem.

Deres Samtale blev her afbrudt af Mincius, som hastigt traadte ind. Da han fik Øje paa Valeria, studsede han og skiftede Farve. Efter at have tænkt sig lidt om, trak han begge Damerne til Side og sagde forlegent:

»Ædle Valeria, jeg tror, din Fader gerne vilde have, du snart kom hjem.«

»Min Fader?« spurgte Pigen blegnende. »Det er jo knap en halv Time siden, vi tog Afsked med ham ved Palatin. Sig mig dog, er der tilstødt ham noget?«

»Vi mødte en af dine Tjenestefolk paa Gaden,« svarede Graveren undvigende, »og han spurgte mig, om jeg ikke kunde sige ham, hvor hans Herskerinde var; dertil sluttede jeg mig til, at man søgte efter dig.«

Paa Grund af dette noget gaadefulde Svar, sagde de to Kvinder hurtigt Farvel og skyndte sig ned ad Gaden. Mincius, der havde fulgt dem ud, saa med et Blik fuldt af inderlig Deltagelse efter dem.

»Stakkels unge Dame,« sagde han til sig selv, »Herren give dig Kraft til at bære det tunge Kors, han igen har lagt paa dine Skuldre!«

Paa Tilbagevejen fra Katakomberne havde Mincius haft nogle Forretninger at besøge og var gaaet over Forum; han var saaledes blandt dem, der saa Rufinus blive bragt til det manertinske Fængsel, saa traf han paa Tjenestefolkene, der ledte efter Præfektens Datter.

Hvem kan beskrive Valerias Smerte, da hun ved sin Hjemkomst fik denne rystende Efterretning! Nogle Øjeblikke stod hun som lamslaet, og havde Irene ikke staaet ved Siden af og taget hende i sine Arme, vilde hun være faldet om. At blive kastet i Fængsel paa Maxentiuses Befaling, vilde sige det samme som at være dømt til Døden; — i Gaar mistede hun sin Moder, — i Dag Faderen: kunde der vel tænkes en haardere Prøvelse?

Og hvis Rufinus skulde dø, inden han var bleven en Kristen! Nu havde han endelig efter aarelang Modstand gjort det første Skridt henimod Frelsens Dør: skulde Døden saa kaste denne Bro af lige foran hans Fødder, inden han var naaet over den?

Den eneste Tanke, der for Øjeblikket besjælede Valeria og som gav hende en næsten overnaturlig Kraft, var den, at hun maatte se at redde sin Fader, i det mindste hans Sjæl, koste, hvad det vilde.

Irene raadede hende til straks at gøre et Forsøg paa at bestikke Fangevogteren for at faa Lov til at komme ind i Fængslet.

Den unge Pige fyldte en Pung med Guldstykker, hvorpaa de to Kvinder skyndte sig over Forum hen til det mærtinske Fængsel.

Men hvormeget de end bad og tiggede Fangevogteren om at blive lukkede ind, var han ubønhørlig, skønt Valeria tilbød ham alt, hvad hun ejede; endelig kom han dog frem med den Antydning:

»Henvend dig til Kejsers Kancellipræfekt, Heraclius; det er kun med hans Tilladelse, jeg tør lukke dig ind til Fangen; — skønt,« tilføjede han med et Udtryk af Delta-gelse for den unge Dame, »jeg egentlig tror, du gjorde bedre i at lade være at gaa til ham.«

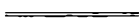
»Kender du noget til denne Heraclius?« spurgte Valeria, da de igen gik bort derfra.

»Desværre kender jeg ham altfor godt,« svarede Irene med et bekymret Suk, »han er ikke nogen anden end den ulyksalige, som i Forfjor stillede sig i Spidsen for dem, der var faldne fra Troen under Diokletians Forfølgelse og søgte at tiltrodse sig Genoptagelse i Kirken af Biskop Eusebius, uden at ville gøre Bod forinden. Du kan nok huske, hvorledes de trængte ind i den kristne Forsamling og vanhelligede Guds Hus ved at udgyde vore Brødres Blod.«

»Men,« spurgte Valeria, »blev han ikke dengang forvist af Kejseren, tillige med den hellige Fader?«

»Jo, det er ganske rigtigt; men Maxentius havde al for god Brug for saadant et Menneske, saa han blev benaadet efter kort Tids Forløb og anbragt i det hemmelige Kancelli; et Par Uger efter var han allerede Præfekt! — hvor meget godt kunde ikke denne Mand med sine glimrende Gaver have gjort, og nu misbruger han dem i den Ondes Tjeneste og forfølger Guds Kirke.«

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Søndag den 21. Juni var en Glædens Dag for St. Anna Menighed i Sundbyerne paa Amager, idet den højærværdigste Biskop paa denne Dag indviede to store, smukke Klokker, som et Medlem af St. Ansgars Menighed med rundhaandet Offervillighed havde skænket til den nye St. Anna Kirke, som desværre endnu mangler en Del Inventar. En talrig Menighed havde indfundet sig til Klokkevielsen eller den saakaldte »Klokkedaab« i den festlig smykkede Kirke, hvor Klokkerne vare ophængte foran Altret i to store, blomstersmykkede Stilladser. Assisteret af St. Anna Kirkens Sognegeistlighed og flere af Nabsognenes Præster foretog den højærværdigste Biskop de foreskrevne rituelle Bønner og Handlinger, understøttet ogsaa af Kirkens flinke Sangkor, som altid med Beredvillighed bidrager til, ved sin smukke flerstemmige Sang at forskønne Gudstjenesten i sin Sognekirke. Den opløftende Højtidelighed, under hvilken Biskoppen holdt Festtalen over Klokkernes Betydning, sluttede med den sakramentale Velsignelse.

De to Klokker ere støbte hos F. Otto i Hemelingen ved Bremen (det samme Klokkestøberi, hvorfra Jesu Hjærte Kirkens Klokker i Stenosgade hidrøre); den større, hvis Navn er »St. Anna«, er af Bronze og vejer 312 Pund, dens Tone er *e* med Overtone *g*; den mindre, hvis Navn er »St. Maria«, har Tonen *fs* med Overtone *a* og vejer 216 Pund. Denne sidste skal anbringes helt oppe i den aabne Del af Taarnet, medens den større Klokke kommer til at hænge lidt længere nede i Taarnet, hvor der i den Anledning maa anbringes fire nye Chalousivinduer. Dette Arbejde og Opsætningen af Klokkestolene har desværre hidtil umuliggjort Klokkernes Ophængning i Taarnet, som dog nu vil blive iværksat en af de nærmeste Dage.

— Hr. Lærer *F. M. Jensens* 25 Aars Jubilæum i Onsdags som Sakristan ved St. Ansgars Kirke blev ret en Fest-

og Glædensdag for ham og hans Hjem. Fra den tidlige Morgenstund indtil sent om Aftenen strømmede talrige Gratulanter ind med Gaver, og Post- og Telegrafbudde bragte en Mængde Lykønskingsbreve, Kort og Telegrammer fra Byen og Landet saavel som fra Sverrige, Tyskland og Frankrig, hvor Hr. Jensen havde Slægtninge og Venner. Den højærværdigste Biskop og flere af Hovedstadens Gejstlige bærede Jubilarens Hjem i Løbet af Dagen ved personligt at overbringe deres Lykønskning.

Berlin. Det katholske *Centrum* er atter gaet sejrrigt ud af Valgene til den tyske Rigsdag. Det endelige Resultat er, at Centrum atter møder som det stærkeste Parti med 104 Medlemmer, af hvilke 4 ere Hospitanter. De øvrige større Partier ere Socialdemokraterne med 81 Medlemmer, de Konservative med 53 og de Nationalliberale med 51.

✻ Fra Vejbrynet ✻

— 0 —

En Protestant om Leo XIII. I Anledning af Pave-Jubilæumsfesten i Leipzig modtog Superior *Schmittmann* i Leipzig følgende Skrivelse: »Deres Højærværdighed! I denne Tid, da der fra en vis protestantisk Side agiteres og ophidses paa en saa hadefuld Maade specielt i vort Sachserland og navnlig i Leipzig imod alt Katholsk, skal Festlighederne i vor By i Anledning af Pavejubilæet ikke gaa forbi, uden at det fra *evangelisk-konservative Kredse* bringes til Forsamlingens Kundskab, hvormeget ogsaa vi, tillige med de bestemmende højeste Personligheder i det tyske Rige, *inderligt ære Hs. Hellighed Pave Leo XIII.* Den store Fredspave er i sit 25aarige Pontifikat bleven et sandt »*lumen de coelo*«, et klartstraalende Lys, hvis aandelige Overlegenhed og ædle Karakter hele Kulturmenneskeheden med Glæde anerkender. Til hans forskellige smukke Jubilæumsfestligheder

have ogsaa Tusinder ikke-katholske Kristne sendt deres Velsignelsesønsker til den store Pave, som, vidtskuende og vis, stedse har arbejdet paa at virkeliggøre Kristendommens største Velsignelse, som fra Bethlehem-Stjærnens Straaler lyser over alle Konfessioner: Fred og Forsoning paa hele Jordens Kreds! Derfor tage ogsaa alle fornuftige Protestanter her i Leipzig, som ikke lade sig paavirke af et vist Slags Presse-Agitatorer, af ganske Hjærte Del i Pavefesten og istemme Raabet: »Længe leve endnu til Gavn for hele Kristenheden *den store Fredspave Leo den XIII!* Deres Højjærværdigheds meget hengivne *Evangelisk-konservative Leipziger.*« — Maatte der dog i de protestantiske Kredse findes mange Mænd, der ligesaa ærligt og uden Misundelse beundrende anerkende det, som er værdigt til at beundres! Meget vilde da være anderledes og bedre.

St. Knuds Fest

i

Odense.

Da den 10. Juli, hellig Kong Knuds Dødsdag, i Aar falder paa en Fredag, henlægges den sædvanlige Festlighed til **Søndagen den 12. Juli**. Danmarks Katholiker indbydes herved venligst til at give Møde ved vor h. Martyrkonges Grav. — Kl. 10 er der højtidelig **Prælatmesse af den højærv. Biskop** i St. Maria Kirke, derefter Besøg ved Helgenens Grav i St. Knuds Kirke og om Eftermiddagen Kl. 5 *Festandagt med Prædiken* af Hr. Pastor *Helmke*. — Billigt Nattelogi besørages efter udtrykkeligt Ønske.

Odense, den 1. Juli 1903.

P. G. Schmiderer.

S.J.G. Mandag den **13. Juli**, Kl. 8¹/₂, afholder **St. Josefs Gilde** Møde for **I. og II. Grad** — Møderne afholdes fremdeles den anden Mandag i hver Maaned

„Unio“ Søndag den 12. Juli, stor Sommerudflugt til Helsingborg og den derværende Udstilling. Der afrejses fra Nordbanestationen Kl. 10⁶⁸ Form. Efter Ankomsten til Helsingborg drikkes Kaffe paa Udstillingen, som derefter beses. Kl. 5 spises Middag (3 Retter) paa Hotel d'Angleterre. Aftenen sluttes paa Havnepavillonen med Kaffe og Punch. Hjemrejse Kl. 8²².

For Deltagelse i Turen betaler Medlemmer 2 Kr. 50 Øre og Besøgende 5 Kr., som erlægges ved Tegningen. Jærnbanebillet (2,60 Tur & Retur) maa hver Deltager selv sørge for. Listen til Tegning er fremlagt hos Hr. Hoffmann, Købmagergade 48, og sluttes Torsdag den 9. Juli.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 5. Juli. 5. Søndag e. Pintse. Ihukommelse af vor Frelasers kostbare Blod. Marias Besøgelse. — 6. M. Oktav af Apostlene Petri og Pauli Fest. — 7. Ti. Cyrillus og Methodius, Bekendere og Biskopper. — 8. O. Elisabeth, Enke. 9. To. Martyrerne i Gorkum. — 10. F. Syv Brødre og Lidel-sesfæller, Martyrer. — Kong Knuds Martyrium. — 11. L. Veronika af Juliana, Jomfru. — Kjeld, Bekender.

Søndag den 12. Juli. 6. Søndag e. Pintse. Johannes Gualbertus, Bekender.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i Jesu Hjerte Kirke Søndag den 5. Juli, Kl. 8^{1/2}.

St. Anna Skole. Den aarlige Examen agtes afholdt Mandag den 6. Juli Kl. 8^{1/2} Form. Henved Kl. 1 er der Sangprøve og Afslutning. Børnenes Forældre og Skolens Venner indbydes til at være til Stede.
Niels Hansen,
Cand. theol. & mag.

Mødreforeningen. Tirsdag den 7. Juli Kl. 8^{1/4} læses i St. Ansgars Kirke den 4. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. — Efter Messen holdes et kort Foredrag.

Den eucharistiske Forenings Tilbedelse paa den første Fredag i Maanednen bortfalder som sædvanlig i Juli, August og September.

St. Andreas Kirke (Ordrup). I Juli og August holdes Aftengudstjenesten om Søndagen Kl. 7 (i Stedet for Kl. 5).

St. Knuds Fest i Odense.

Søndag den 12. Juli Kl. 10 højtidelig Prælatmesse i St. Maria Kirke (Torvet 7); derefter Besøg ved St. Knuds Grav i Domkirken og Efterm. Kl. 5 Festandagt med Prædiken.

III. Ordens Møde bortfalder, indtil nærmere Meddelelse sker.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Milløch, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 28.

Søndagen den 12. Juli.

1903.

Indhold: Pave Leo XIII.s Sygdom. — Leo XIII.s Pontifikat. — Valeria. — »Fra Vejbyrnet«. — Vikariatsmeddelelse. — Bekendtgørelser.

Pave Leo XIII.s Sygdom.

— 0 —

Med Bekymring se vi katholske Kristne i disse Dage hen til Rom, Kristenhedens Midtpunkt, hvorfra Telegrafens udbredte over hele den civiliserede Verden Budskabet om, at den h. Fader var bleven alvorlig syg af en Lungebetændelse. Man følte sig ved de første Efterretninger om Pavens Sygdom tilskyndet til at antage, at det atter engang drejede sig om Sensationsmeddelelser fra liberale Korrespondenter; men maatte desværre snart opgive denne Antagelse overfor de stedse bestemte oprædende Meddelelser, som saa sent Lørdag Aften bleve stadfæstede af Efterretninger fra vatikanske Kredse. Følgende paalidelige Telegrammer indløb:

Rom, 4. Juli, Kl. 9 Aften: Den h. Faders Svækkelsestilstand er tiltaget overordentlig efter de ungarske Pilgrimmes Audiens. Den h. Fader lider af absolut Søvnløshed og Appetitløshed. Paa Grund af Hs. Helligheds høje Alder og

og store Svagthed, nærer man i vatikanske Kredse alvorlige Bekymringer.

Rom, 5. Juli, Kl. 10 Form. Statssekretær Rampolla har lige meddelt Kardinalvikar Respighi, at Paven ønsker i Morgen tidlig paa en højtidelig Maade og i hele Hofpersonalets Nærværelse at modtage det hellige Vandringsbrød. Kardinalvikaren anordnede Udstillingen af det Allerhelligste og særegne Bønner i Roms Kirker. Pavens Tilstand har i høj Grad forværret sig, idet en Lungebetændelse er traadt til. Kræfterne svinde mere og mere.

Rom, 5. Juli, Kl. 7 Aften. Som Følge af en ny Raadslagning mellem Lægerne modtog den h. Fader allerede i Aften det hellige Vandringsbrød. Paa samme Tid udstilledes det Allerhelligste i Peterskirken og i andre af Roms Kirker. — Alle Blade foranstalte Extraudgaver; foran Vatikanet har en stor Menneskemængde forsamlet sig; et stort Antal fremragende Personer have indskrevet deres Navne i Besøgslisten. Fra en Mængde Suveræner indløbe Telegrammer til Statssekretariatet; de fleste Gesandter ved den h. Stol ere tilstede i Vatikanet. —

Da den hellige Fader modtog det hellige Vandringsbrød, vare 20 Kardinaler, hele Hofpersonalet og Medlemmerne af Familien Pecci tilstede ved Sygelejet. Paven modtog Sakramentet ved fuld Bevidsthed; han bad alle Bønnerne med klar Stemme, betegnede sig med det hellige Korstegn, sank derefter kraftløs tilbage i Sengen og tabte tilsyneladende Bevidstheden, men kun et Øjeblik, thi allerede Kl. 8 forlangte han at blive løftet ud af Sengen og hensat i en Lænestol; han taler om Døden som en Guds Naade. Kun Et smertede ham, at han nemlig ikke oplevede Kirkens Triumf. Til enhver af Kardinalerne havde han et venligt Ord. Til den franske Kardinal Mathieu sagde han: »Eminens, til Dem overdrager jeg det Hverv, at bringe Frankrig, mine Forhaabningers og Smerter Land, en sidste Hilsen.« Til Kardinal Ferrata sagde han: »Kære Ferrata, vi nærme os Evigheden, alle Sorger og Bekymringer ville snart være overvundne.«

Senere modtog han Grev Camillo Pecci og dennes Hustru og velsignede dem.

Den 6. Juli var Pavens Tilstand uforandret; den h. Fader samtalede i længere Tid alene med Kardinal-Kamerlengo Oreglia, hvis Hverv det er at ordne det Fornødne i Henseende til et nyt Pavevalg og som ogsaa styrer de kirkelige Anliggender under et Interregnum, indtil den nye Pave er valgt. Til Kardinalen er der bleven indrettet en Bolig i Vatikanet, nedenunder Pavens Værelser, den samme som Kardinal Ledochowski i sin Tid beboede. En stor Menneksemængde opholdt sig i Kirken, i hvilken det Allerhelligste er udstillet.

Den 7. Juli meddelte Telegrammerne, at Leo XIII. havde tilbragt en nogenlunde god Nat, men at Kræfterne svandt mere og mere. Efter at have modtaget den sidste Salvelse, rejste Paven sig nogle Øjeblikke op paa sin Hovedpude, og idet han velsignede de Tilstedeværende, sagde han: »Dette er min sidste Velsignelse.« Alle vare meget bevægede. Den h. Fader var meget svag og udmattet; ifølge Lægernes Morgenbulletin den 7. Juli ventede de, at han endnu vilde kunne leve hele Dagen.

Telegrammerne i Løbet af Onsdag den 8. Juli meddelte i det Væsentlige, at Pavens Tilstand var uforandret. Natten var forløben temmelig rolig, skønt den h. Fader ikke havde faaet nogen styrkende Søvn. Pulsen var hurtig, men regelmæssig. Lægernes Undersøgelse om Morgenens konstaterede, at Processen i Lungen viste Tilbøjelighed til at ophøre, og at Vædsken i Brysthinden ikke syntes at ville indfinde sig igen. Den h. Faders Tilstand formaaede dog ikke at berolige Lægerne, paa Grund af den Depression, som fra Tid til anden gjorde sig gældende.

Ifølge Privatmeddelelser tage den h. Faders legemlige Kræfter af med raske Skridt; men den i sin Sygdom dobbelt beundringsværdige Olding raader over en ganske utrolig kraftig Villie, skønt fuldstændig svækket, vedbliver *Aan-*

den, som aldeles behersker Legemet, at være fuldstændig frisk og klar.

Alle Vegne fra indløber der Efterretninger om den op-
rigtigste Deltagelse i Anledning af den h. Faders svære Syg-
dom. Blandt Telegrammerne, som i Søndags indløb til
Vatikanet, befandt sig et Telegram fra den tyske Kejser og
fra Kongen af Spanien. Mandag Morgen indløb over 500
Telegrammer, deriblandt et fra Kejseren af Østerrig, Kongerne
af England og Portugal og fra Præsident Roosevelt i Ame-
rika. Ogsaa Enkedronning Margherita af Italien lader stadig
forhøre i Vatikanet angaaende Pavens Befindende.

I hele den katholske Kristenhed opsendes der i disse
Dage indtrængende Bønner til Himlen for vor inderligt
elskede Fader.

Den h. Fader selv er resigneret og har gentagende
ytret, at han føler, at det nærmer sig mod Slutningen. Han
underholdt sig med forskellige Kardinaler og dikterede dem
nogle Anordninger. Gentagende erklærede han, at han vilde
dø rolig i Bevidstheden om, at have opfyldt sin Pligt til
Gavn for Kirken. .

Begge Lægerne, Livlæge Dr. Lapponi og Kirurgen Dr.
Mazzoni, syntes at have opgivet alt Haab Onsdag Morgen.
Den Sidstnævnte fandt Paven ved sit første Besøg om Mor-
genen i en temmelig trykket Stemning. Den h. Fader mente,
at der var indtraadt en Tilbagegang i hans Tilstand; han
føjte sig svag og beklagede dette, da »han havde meget at
gøre i Dagens Løb.« Han stod dog op Kl. 10^{1/2}, gik
uden Hjælp til sin Lænestol og nød noget Bouillon og Vin.

Onsdag Aften kaldte Paven sin Sekretær Angeli til sit
Sygeleje og ytrede sin Beklagelse over, at han ikke kunde
deltage i Novenaen til Karmelfesten, »da han vilde dø i
Løbet af Torsdagen.« Sekretæren ytrede, at den h. Faders
Befindende ikke gav Grund til denne Forudsigelse, men
Paven blev ved sin Paastand. Den h. Fader fik ikke Ret,
thi i Torsdags befandt han sig bedre end nogensinde. Man
begynder at nære nyt Haab. — —

Anerkendelse fortjener det uden Tvivl, at den ikke-katholske Presse i alle Lande ytrer sig meget sympathetisk om Leo XIII. og at hele den civiliserede Verden nærer den mest levende Interesse for den døende Pave, og selv om meget af det, som berettes fra Vatikanet, naturligvis er mindre troværdigt, skader det jo intet. *Betænkeligt* er det derimod, at en Del af Pressen meddeler sine Læsere saamange Efterretninger om *det tilkommende Konklave* og *den kommende Pave*. Ethvert fornuftigt Menneske maa sige sig selv, at den Del af Pressen ikke bliver indviet af »høje kirkelige Personligheder« i Vatikanets »Hemmeligheder«. Og alle disse Kardinalers og Prælaters Aabenmundethed er ligefrem forbausende. Til det første, det bedste Menneske fortælle de vidt og bredt om, hvad de tænke om denne eller hin Kardinal og hvad der taler for og imod hans Valg. Derfor have ogsaa disse Blade strax den næste Pave færdig, endnu førend Forgængerens er død. Af Forsigtighedshensyn stiller man dog en lille Liste af Pave-Kandidater til Læsernes Raadighed; en af dem har ubetinget den bedste Udsigt, men, tilføjes der dog, det kunde jo ogsaa være, at Resultatet blev anderledes. For overfladiske Læsere har man saa vidst alt i Forvejen.

Kardinalkollegiet fremstilles mest som et Selskab af *Intriganter*, Konklavet som et Intrigespil. At Kardinalerne ogsaa have en Samvittighed, som forpligter dem til overfor et Pavevalg alene at have Kirkens Vel for Øje, synes disse Herrer ikke at forstaa. De vide sædvanligvis kun at fortælle om Rivalitet, Misundelse, Had, politiske Modstandere, intransigente Medlemmer o. s. v. kort sagt om Intriger og Lidenskaber, som skulle gøre Udslaget ved et Pavevalg. Ja, man har endog udbredt det Rygte, at Paven allerede var død, men at Kardinalerne hemmeligholdt det, for at faa bedre Tid til at udfægte Intrigekampene, inden Konklavet skulde træde sammen.

En saadan Opfattelse af Forholdene under et Pavevalg kan maaske hist og her i Kirkehistorien finde et vist Holde-

punkt; men Enhver, som lader de nuværende Kardinaler være Mennesker uden Samvittighed, uden sædelig Alvor og oprigtig Interesse for Kirkens Vel, og fremstiller dem som et Kollegium af Intriganter, han har aldeles intet Holdepunkt for sin Paastand og ledes kun af ond Villie og konfessionelle Fordomme. Den katholske Kristenhed vil ikke lade sig vildlede af saadanne Vrægebilleder af Personer og Forhold i Kirkens øverste Styrelse, men urokkelig fastholde den Overbevisning, at, dersom Leo XIII. skulde blive bortkaldt fra sit ophøjede Embede, vil Kirkens Vel alene være det afgørende i Henseende til Valget af hans Efterfølger.

Leo XIII.s Pontifikat.

—o—

Nogle Dage efter Leo XIII.s Valg sagde Kardinal Franchi om den nyvalgte Pave: »Han vil næppe komme til at styre Kirken i tre Aar.« Kardinal Pecci var allerede 68 Aar gammel, da han besteg Petri Stol. Men hvor ganske anderledes havde Gud dog ikke bestemt det i sit vise Forsyns Styrelse! Det blev Leo XIII. forundt at fejre sit 25aarige Pavejubilæum. Kun en eneste blandt Leo XIII.s Forgængere, den store Pave Pius IX., havde hidtil overskredet den hellige Apostelfyrste Petri Regeringsaar, idet han styrede Kirken i 32 Aar, det længste Pontifikat, som Historien kender. De fleste Paver, foruden Petrus, som regerede i 25 Aar, have kun i faa Aar været Indehavere af Petri Stol. Kun meget faa naaede ud over de tyve Aar. En eneste, Pius VI., har begyndt det 25de Pontifikatsaar, men han fuldendte det ikke. »*Non videbit annos Petri.*« plejede Romerne derfor at sige: »*Ingen Pave ser Petri Aar.*« Men som Pius IX., saaledes har ogsaa Leo XIII., hans værdige Efterfølger, gjort disse Ord til Skamme. Man tør vel betragte det som en vis Styrelse fra det guddommelige For-

syns Side, at det har været to af Kristi største Statholdere paa Jorden forundt saaledes efter hinanden at styre Kirkens Skib i 25 rigt velsignede Aar gennem en saare stormfuld og vanskelig Tids vildt ophidsede Bølger.

Leo XIII. har forstaaet i sit Pontifikats 25 Aar at skænke Kirken ny Glans. Hvert Aar i hans Pontifikat vil være et evigt Mindesmærke, som stedse vil vække Verdens Beundring. Faa Paver have vel ogsaa modtaget saamange Beviser paa barnlig Kærlighed og Ærefrygt fra hele den katholske Kristenheds Side. Det kan heller ikke nægtes, at Leo XIII.s Pontifikat har været et af de mest bevægede, saa bevæget, at kun faa Paver har oplevet et lignende.

Den 2. Februar 1878 døde Pius IX. Tunge og mørke Dage syntes at skulde bryde ind over Kirken; bl. a. frygtede man for, at kirkefjendtlig Indflydelse kunde lægge Hindringer i Vejen for Friheden i Henseende til Valget af den ny Overhyrde. Men Kardinal Pecci, som Aaret forud var bleven udnævnt af Pius IX. til Kirkens Camerlengo, greb med Kraft og Værdighed Tøjlerne i den ham anbettede Stilling. Under et Interregnum er Camerlengoen nemlig Indehaveren af hele Kirkens Forvaltning. Med et rask Overblik over de vanskelige Forhold ordnede han alt, og om Aftenen den 18. Februar traadte Kardinalerne sammen til Konklave i Vatikanet, for at foretage Valget af den ny Pave.

I første Valggang faldt 23 Stemmer paa Kardinal Pecci. I anden Valggang fik Pecci 38 Stemmer. Endelig Onsdag den 20. Februar havde 44 af de 61 tilstedeværende Kardinaler stemt for Pecci. Hans Valg var saaledes sikret, skønt han haardnakket havde stridt derimod. Han selv frygtede for, at der, hvis Valget faldt paa ham, inden kort Tid atter skulde foretages Pavevalg paa Grund af hans skrøbelige Helbred. Efter den anden Valggang voksede hans Bestyrelse, saa at han tilsidst henvendte sig til en af Kardinalerne, hvis Indflydelse han kendte, og sagde til ham: »Jeg kan ikke mere udholde det; jeg føler en levende Trang til at tale til det h. Kollegium; jeg frygter for, at man begaar en

Fejl. Man holder mig for en Lærd, for en Vis, det er jeg slet ikke; man tror, at jeg har de nødvendige Egenskaber til at være Pave, men — dem har jeg ikke. Se, det er dette, jeg ønsker at sige Kardinalerne!« Men den omtalte Kardinal, til hvem Pecci havde henvendt sig, svarede: »Om Deres Videnskab er det ikke Deres, men vor Sag at fælde en Dom; og hvad deres Egenskaber, til at være Pave, angaar, — kender Gud dem; overlad det derfor til ham!«

Næppe var Valget erklæret for gyldigt, saa traadte de tre første Kardinaler hen til den nyvalgte og rettede det sædvanlige Spørgsmaal til ham: »Tager De imod Valget til øverste Pontifex?« Med sagte, hulkende Stemme svarede Pecci, at han følte sig ganske uværdig til Ophøjelsen paa Petri Stol; men i Betragtning af det h. Kollegiums Valg underkastede han sig det guddommelige Forsyns Villie og modtog Valget. Kardinal-Dekanen rettede da det sædvanlige Spørgsmaal til ham: »Hvilket Navn vil De antage?« Den nye Pave erklærede, at han vilde kalde sig Leo XIII., hvorefter han iførtes det pavelige Ornat.

Kort efter Kl. 1 om Middagen forkyndte den ældste Kardinaldiakon, Caterini, fra Peterskirkens store Loggia det fuldbyrdede Pavevalg for det romerske Folk, som fyldte den store Petersplads. Med Begejstring og Jubel modtog Folket Budskabet, medens Telegrafens udbredte den glædelige Begivenhed over hele Verden. Den 3. Marts fulgte den højtidelige Kroning i det Sixtinske Kapel. Som den kronede Paves første Gerning var en Velsignelse over hele Jorden, saaledes har ogsaa hans Pontifikat i de henrundne 25 Aar været en vedvarende Velsignelse for Verden indtil den sidste Dag.

Det varede ikke længe, saa var Leo XIII. bleven Herre over de vanskelige kirkelige Forhold. Som en erfaren Styrmand med en rolig og fast Haand fører sit Skib gennem Havets oprørte Bølger ind i den sikre Havn, saaledes forstod ogsaa den nye Pave at føre Petri Skib uskadt gennem Modstandernes Storme og Vantroens Anslag. Gud havde

jo lovet sin Kirke, at han vilde være med den indtil Tidernes Ende, og han havde skænket den et synligt Overhoved, som var sin vanskelige Opgave voxen. Det vilde føre os for vidt, om vi her skulde følge den ny Paves verdensomspændende Virksomhed i alle dens Enkeltheder. Hans skarpe Blik rettede sig mod alle Lande og Folkeslag, alle Vegne søgte han at bortrydde mislige Forhold, som traadte hæmmende i Vejen for Kirkens lykkelige Udvikling. Baade i Orienten og i Occidenten gjorde den nye Paves Indflydelse sig snart gældende i Henseende til Kirken og de katholske Nationer; hans inderligste Ønske var det navnlig, at genføre de forskellige Nationer baade i Østen og i Vesten i deres Fædres gamle Tro. Allerede et Aar efter sin Tronbestigelse havde han som Følge af sine Bestræbelser den Glæde og Trøst at se baade et armenisk og kaldæisk Skisma opføre, idet de Vildfarende vendte tilbage til Kristenhedens Fader og underkastede sig den h. Stol. (Fortsættes.)

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Kafakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Skønt Valerias fromme Hjerter følte en levende Afsky og Modbydelighed for denne Apostat, kunde hun dog ikke se nogen anden Udvej end at henvende sig til ham. Havde Heraclius virkelig en saadan Indflydelse over Kejseren, vilde et Ord fra hans Mund visselig kunne frelse Faderen, og hendes barnlige Kærlighed var overbevist om at besidde saa megen Veltalenhed, at hans Hjerter vilde blive blødgjort ved hendes Bønner og Taarer. Hverken hun eller Irene vidste, hvor dybt det Had var, som Hofembedsmanden nærrede mod Stadspræfekten; ingen af dem anede, at Rufinuses Fængsling hovedsagelig skyldtes Heracliuses Hævn. Irene fulgte derfor

Pigen hen til hans Bolig i et af Paladsets Fløje, hvorefter hun forlod Valeria, der gik alene ind i Huset.

»Kan jeg faa den kejserlige Kancellipræfekt, den ædle Heraclius i Tale?« spurgte hun *ostiarius*.

Dørvogteren betragtede hende fornemt fra øverst til nederst og svarede efter nogen Tøven:

»Min Herre har befalet mig ikke at indlade nogen.«

»Men jeg *skal* tale med ham,« sagde Valeria indtrængende, »jeg beder dig om at melde mig.«

Slaven trak paa Skuldrene uden at svare og lænede sig dovent opad Dørstolpen.

Valeria trak nu et Par Guldstykker op af Lommen, og Klangen af dem gjorde Underværker.

»Du vilde gerne tale med min Herre, ikke sandt, ædle unge Dame?« spurgte Dørvogteren, der pludselig var bleven høflig og med stor Færdighed greb de fremrakte Pengestykker. »Jeg skal føre dig til hans Søn, Sabinus; maaske du saa kan formaa ham til at ledsage dig til hans Fader. Se, der staar han henne i Atriet sammen med nogle af sine Venner.«

Jomfruen havde skælvende nærmet sig de unge Mænd, som stod sammen ude i Gaarden, hvor de lo og spøjte. Paa hendes Spørgsmaal traadte en ung Mand frem, der var lapset klædt og duftede af Salver; Valeria genkendte straks i ham den samme Person, der sidste Nat havde forstyrret Ligtoget paa en saa uforskammet Maade. Han bukkede sirligt og spurgte hende, hvormed han kunde være til Tjeneste.

Hun svarede kort, at hun var Stadspræfekten Rufinuses Datter og gerne vilde tale med Direktøren for det kejserlige Kancelli i et meget vigtigt Anliggende.

»Saa er,« svarede Sabinus, »den modige Dame, der selv stak Dolken i sit Bryst, altsaa din Moder! Allerede af Interesse for denne nye Lucretia, skal jeg gerne opfylde hendes smukke Datters Bøn; det er rigtignok ikke for Øjeblikket min Faders Modtagelsestid, men han vil ganske vist gøre en Undtagelse med dig.«

Valeria var kun behersket af den ene Tanke: at faa sin Fader at se igen; hun opfattede derfor kun hans Ord som Forsikringer om hans Deltagelse og Redebonhed til at opfylde hendes Bøn.

Hun var glad ved at komme bort fra disse unge Mennesker, hvis frække Blikke gennemisnede hendes Hjerte. Hun fulgte Sabinus, og et Øjeblik efter stod hun foran Heraclius.

Han var en Mand, der var godt oppe i halvtredserne; Ansigtet var tørt med et Par smaa stikkende Øjne; Læberne smalle med nedhængende Mundvige; det hele Udtryk var alt andet end tillidsvækkende.

Sabinus forestillede den unge Dame for sin Fader, traadte derefter nogle Skridt tilbage og blev nysgerrigt staaende for at høre, hvad Stadspræfektens Datter, hvis alvorsfulde Skønhed havde overrasket ham ved første Øjekast, kunde have at tale om med hans Fader.

Valeria samlede alt sit Mod.

»Tilgiv mig, ædle Herre,« sagde hun, »fordi jeg kommer med en Bøn til dig og forstyrrer dig.«

»Ja, du forstyrrer mig i høj Grad i mit Arbejde,« svarede Præfekten gnavent og vendte Hovedet bort. Han var just beskæftiget med at overveje, hvilke Patriciere han skulde trække med ind i den opdigtede Sammensværgelse, som han havde anklaget Rufinus for: kunde der saa vel tænkes en værre Afbrydelse end Tilsynekomsten af den Mands Datter, der nu i Dag for tredie Gang havde fornærmet ham saa blodigt? Samvittighedens Stemme, der var bleven vækket saa stærkt ved Stadspræfektens Trusel, havde Heraclius »lykkeligvis« faaet Bugt med.

»Min Faders Liv,« vedblev Pigen, »ligger i din Haand, og du kan frelse ham;« — Valeria begyndte nu at forsikre ham om sin Faders Uskyldighed med saa gribende Ord og bad saa inderligt om, at hans Liv maatte blive skaanet, saa hun antog, at selv en Sten maatte blive rørt derover. Endogsaa Sabinus, der var mere letsindig en just egentlig for-

dærvet, kunde ikke tilbageholde et Udbrud af Deltagelse, da Valeria til Slutning kastede sig for Præfektens Fødder, omklamrede hans Knæ og saa med sit barnlige Hjertes hele glødende Kærlighed bønligt op til den haarde Mand.

Men denne lod, som han aldeles ikke lagde Mærke til hende, og da han endelig blev ærgerlig over hendes vedholdende Beden, svarede han med en saadan Kulde, at ethvert Haab maatte svinde:

»Husk, Kvindetaarer vejer intet paa Retfærdighedens Vægtskaal. Og nu vil jeg have Ro!«

Med et dybt Suk slap Valeria Præfektens Knæ, rejste sig op og gik med bøjet Hoved og brudt Hjerte hen til Døren.

Sabinus fulgte efter hende.

»Ved Jupiter,« sagde han, da de var kommen udenfor. »Den Gamle har sandelig været slem imod dig. Hvis du blot havde haft lige saamange Guldstykker at give ham som Taarer, vil jeg være en Flodhest, om han ikke i det mindste havde givet dig Lov til at besøge din Fader i Fængslet.«

»Her har jeg en Pung med Guldstykker,« sagde Valeria rødmende, »maaske tør jeg bede dig, om muligvis at faa din Fader til at vise mig den Naade at modtage den?«

Sabinus betænkte sig et Øjeblik, men greb saa i en Fart Pungen, som han gemte ved sit Bryst, idet han svarede:

»For Øjeblikket er min Fader ikke i det Humør, at det kan nytte at tale til ham om denne Sag; men jeg skal selv følge dig til Fængslet og forsøge at faa dig ind til din Fader. Saa skal jeg nok bagefter snakke med den Gamle og stille ham tilfreds med din Gave.

Valeria takkede den unge Mand hjerteligt; hun undertrykte den Mistanke, der uvilkaarligt var opstaaet hos hende, da hun lagde Mærke til, med hvilken Begærlighed Sabinus havde grebet Pungen.

Da de kom ud i Atriet, vekslede Kancellipræfektens Søn nogle Ord med sine Kammerater, som gav sig til at

le af det, han hviskede til Dem; derpaa gik han ved Siden af Valeria over Palatins Gader hen til den store Stadstrappe, der førte ned paa Forum og derfra, forbi den af Cæsar opførte Basilica Julia, til det mamertinske Fængsel, som laa ved Foden af Capitolium.

Undervejs gjorde han sig megen Umage for at underholde Valeria med udsøgt Høflighed og prøvede paa at trøste hende med det Haab, at Retten nok vilde blive overbevist om hendes Faders Uskyldighed. For at adspredde hendes Tanker fortalte han om sine Rejser og sit Ophold i Ægypten; han udtalte sin Forbauselse over endnu aldrig at have truffet hende ved Hoffesterne og i Aristokratiets Saloner og fandt det i høj Grad urimeligt, at en ung Dame levede saa tilbagetrukket og voksede op som en fremmed Drivhusplante.

Valeria, der kun tænkte paa sin Fader og hans ulykkelige Stilling, lagde ikke videre Mærke til hans flove Snak; hun maatte gøre Vold paa sig for ikke at give den, i hvis Haand Opfyldelsen af hendes eneste Haab laa, et uvenligt Svar.

Præpositus. eller Overopsynsmanden i Fængslet gjorde i Begyndelsen en Del Vanskeligheder; han maatte have en skriftlig Ordre o. s. v., men endelig lykkedes det Sabinus at faa ham overtalt til at lade Jomfruen komme til at tale med sin Fader en halv Times Tid. (Fortsættes.)

➤ Fra Vejbrynet ➤

— 0 —

— Under Overskriften »*Bevægelse i hele Verden*« skriver »Mdp.« af 6. ds. bl. a. følgende:

Med sælsom Bevægethed, med en Rørelse, der lægger sig om den hverdagsbarkede Sjæl, aabner vi i disse Timer

Telegrammerne, der kommer fra Udlandet. *Paven* ligger for Døden. Et af de store, klare Verdens-Lys truer med at slukkes! Snart vil det mørknes for en Stund i Værelset, og Mennesket, der frygter Mørket, ængstes.

Ja, en større Hær, end nogen Kejser eller Konge kender, kaster sig i disse Timer paa Knæ og beder Gud endnu en Stund opretholde Pavens, Guds Ståtholders Liv! Millioner af Hænder folder sig i inderlig Bøn, Millioner af Hjærter bæver i ydmyg Forlangende af Naade! Ikke nogen jordisk Fyrste har blot tilnærmelsesvis saa mange Undersaatter, der elsker ham, som Paven!

Hvor rent og klart og smukt har ikke *Pave Leos* Lys flammet for hele Verden i saa mange Aar. Med klog Beregning, med den Slange-Snille, som Kristus paalagde sine Tjenere, og den »Blidhed som Duen«, hvorm Testamentet ogsaa taler, har Paven regeret sin Verden. Store og gode Fredens Gerninger har han virket i en Tid, hvor Satans Magter daglig pønser paa Mord og Mordinstrumenter! Fredens Oliegren har han skyggende og opmuntrende holdt over Verden i Militarismens Tidsalder.

Hans Hellighed Paven maa kunne dø fuldstændig rolig. Hvis der er noget Menneske, der ikke ængstes for at dø, mon det da ikke er det hellige Menneske paa Pavestolen i Rom, ved hvis Lejes Hovedgærde Døden nu staar — en Død i festligt Silkelin! Han har levet et Liv i gode Gerninger og i Renhed, langt fra Verdens Blus og Brand og langt fra Livets Brynde! Intet af alt det, der omgiver os andre, har kunnet besmitte ham! Tænker man paa denne Aandens Fyrste, tænker man saaledes paa ham, som man mindes ham fra visse Fotografier og Skulpturer i franske Billedhuggeratelierer: Fin, sart og mager, med et blegt, stille, men uhyre miskundeligt og klogt Smil. Et Smil, der halvt er Straalerne fra hans Blik, halvt et virkeligt Smil om Mundens puritanske Læber. Dette Menneske er overbærende, han forstaar, han tilgiver og beder for alle, og i hans Øjne

læser man, at han véd, at Herren vil vende Alt til *det Bedste!*

Vikariatsmeddelelse.

I Anledning af vor h. Faders Sygdom anordne Vi, at indtil videre *Oratio pro infirmo S. Pont. ex missa pro infirmis* skal tilføjes i alle hh. Messer som *oratio imperata* (servatis Rubricis).

Endvidere bedes efter enhver h. Messe et *Fadervor* og et *Hil dig, Maria* i samme Intention.

København, den 9. Juli 1903.

✠ Johannes,
Biskop.

S.J.G. Mandag den **13. Juli**, Kl. 8¹/₂, afholder **St. Josefs Gilde** Møde for **I. og II. Grad**. — Møderne afholdes fremdeles den anden Maudag i hver Maaned.

Onsdag den 15de Juli udkommer 4de Hefte af

„VARDEN“.

Indhold: K. Krogh-Tonning: Unionsbestræbelser i det 17de Aarhundrede.

Schillers Klokkestøberdigt ved Johs. Frederiksen.
H. Gamél. Paa Valfart.

Wilh. Schmitz: Klostersysler i Slutningen af Mid-delalderen.

Subskriptionspris 4 Kr. aarlig (i Udlandet 4 Kr. med Tillæg af Porto). Subskription modtages paa Postkontorerne og i alle Boglader samt hos Udgiveren: Kong Georgs Vej 35, København F. Ved **Korsbaandsforsendelse** til Udlandet er **Subskriptionsprisen 5 Kr.**

Den katolske Syge- og Ligkasse af 1867 giver fri Læge og Sygepenge, til Mænd daglig 1 Kr. 50 Øre og til Kvinder daglig 1 Kr., eller event. Indlæggelse paa St. Josefs Hospital. Foreningen har 3 Læger. Indmeldelser modtages daglig-Love og Blanketter samt nærmere Underretning faas hos Kassereren.

Kontortid: Sognedage fra Kl. 1—3 og 5—7.
samt Lørdag Aften

F. Simonsen,
St. Jørgens Allé 11, 1 Sal.

Da det er mig umuligt personligt eller skriftligt at takke Alle, som have vist mig Opmærksomhed og søgt at glæde mig i Anledning af mit Jubilæum, beder jeg herved de højærv. Gejstlige og Alle modtage min hjærteligste Tak.

Ærb.

F. M. Jensen.

C. Gerlach,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

Paraplyer, Parasoller og Stokke

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 12. Juli. 6. Søndag e. Pintse. Johannes Gualbertus, Bekender. — **13. M.** Anacletus, Pave og Martyr. — **14. Ti.** Bonaventura, Biskop og Kirkelærer. — **15. O.** Apostlenes Deling. — **16. To.** Karmelskapular-Fest. — **17. F.** Alexius, Bekender. — **18. L.** Kamillus af Lellis, Bekender.
Søndag d. 19. Juli. 7. Søndag e. Pintse. Vincents af Paulo, Bekender.

St. Knuds Fest i Odense.

Søndag den 12. Juli Kl. 10 højtidelig Levitmesse i St. Maria Kirke (Torvet 7); derefter Besøg ved St. Knuds Grav i Domkirken og Efterm. Kl. 5 Festandagt med Prædiken.

Vincentiskonferentserne holde i Anledning af den h. Vincents af Pauls Fest **Generalmøde Søndag den 19. Juli Kl. c. 11¹/₂**, efter Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som holdes i Festlokalet, Bredgade 67, 2. S. o. v. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt Enhver, som interesserer sig for Vincentsbrødrenes Virksomhed blandt de Fattige.

En Portion af **Frk. Kozlowskis Familielegat** for trængende Jomfruer og Enker af den herværende katholske Menighed er bleven ledig. **Ansøgninger indsendes inden Slutningen af Juli Maaned.** Skemaer erholdes og afleveres hos Hr. Kirkeforstander Herm. Hoffmann eller hos Undertegnede.

Joh. Braun, Sognepræst.

En fink 11 Aars **Dreng**, som meget trænger til et **Landophold i Ferien**, beder en katholsk Familie paa Laudet om et saadant. Redaktionen anbefaler og anviser.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 29.

Søndagen den 19. Juli.

1903.

Indhold: Den h. Faders Sygdom. — Leo XIII.s Pontifikat. — Valeria. Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Odense. Rom. Rusland. — Bekendtgørelser.

Den h. Faders Sygdom.

— 0 —

Den Bedring, som i Slutningen af forrige Uge var indtraadt i den h. Faders Tilstand, har desværre vist sig at være illusorisk. Endnu i Søndags vare den h. Faders Øjne fulde af Liv, Stemmen var klar og Hukommelsen fortræffelig, og man fik det Indtryk, at Paven ingenlunde var døende. Mandag Morgen fandt Lægerne den h. Fader lige ved at falde i Søvn; han erklærede, at han følte sig noget mat og bad dem om at lade ham sove, da han var træt. Den h. Faders Kræfter aftage Dag for Dag, men hans Aand vedbliver at være klar. Lægerne udøve med stor Dygtighed deres Kunst og Videnskab overfor den Syge, men de have for længe siden opgivet Haabet om at frelse den Syge. Imidlertid vedbliver den h. Fader med en ganske forbausende Livskraft at udfægte den sidste Strid, bistaaet af de Forbønner, som Kirkens Børn i alle fem Verdensdele opsende til den guddommelige Barmhjærtigheds Trone for deres elskede Fader.

Leo XIII.s Pontifikat.

—0—

(Fortsat.)

I Frankrig var Kirkens Stilling ved Leos Tronbestigelse vel endnu værre, end ved Pius VII.s Tronbestigelse i Aaret 1800. Frankrig var, som nu igen i denne Tid, i Aaret 1878 ganske i Kirkefjendernes og Frimureernes Hænder. Ordensfolkene vare fordrevne, deres Godser inddragne; Religionen var saa at sige landsforvist. Krucifixet var bortfjernet fra Skolerne og Hospitalerne, Biskopperne bleve slæbte foran Domstolene, Ægteskabsskilmisse blev atter energisk indført. Med de franske Biskoppers Hjælp begyndte Leo XIII. Kirkens Restauration i Frankrig. Den 8. Februar 1884 sender han til det franske Episkopat Encyklikaen *«Nobilissima Gallorum gens»*. I denne Skrivelse fremhæver Paven rosende den Andel, som Frankrig har i Civilisationen og Troens Udbredelse; han opfordrer Familiefædrene til at give deres Børn en religiøs Opdragelse, henviser til de store Fordele, som Staten høster af den gode Forstaaelse mellem den verdslige og kirkelige Magt, og opfordrer Gejstligheden og Folket til Endrægtighed og Fred. Denne Skrivelse undlod ikke at gøre Indtryk paa den franske Regering. Det syntes ogsaa i Begyndelsen, som om denne vilde standse den systematisk iværksatte Kirkeforfølgelse. Men desværre fører Frimureriet i Frankrig, ligesom i Italien, det store Ord i Lovgivningen. I Aaret 1900 syntes det, som om en ny Forfølgelse skulde bryde løs mod Kirken. Ordenerne og de religiøse Kongregationer bleve fordrevne, deres Godser inddragne. Ja, man troede endog, at det diplomatiske Samkvem mellem den h. Stol og Regeringen skulde blive afbrudt. Men Leo XIII. forstod dog ogsaa denne Gang, at bortvende Faren. I den sidste Tid have mørke Uvejrsskyer dog atter vist sig paa det katholske Frankrigs Himmel. Den liberale franske Regering har ved en ny Foreningslov rettet et Slag imod de katholske Ordensinstitutioner, hvis Følger endnu ikke lade sig overskue. Ved den voldsomme Lukning

af Kongregationsskolerne er ikke mindre end 150,000 Børn og 5000 Lærere og Lærerinder blevne kastede paa Gaden. Regeringens senere Forfølgelser, der ere en Haan mod al Retfærdighed og Frihed, varsle om, at den af Ministeriet Waldeck-Rousseau begyndte og af Ministeriet Combes fortsatte klrkefejndtlige Politik endnu ikke har naaet sit Højdepunkt; hvilket vel ogsaa er Grunden til, at Leo XIII. hidtil har indtaget en afventende Stilling overfor det katholske Frankrigs bedrøvelige Regering. —

Den 14. April 1895 sendte den h. Fader en Skrivelse til den *engelske* Nation, hvori han fremhæver den tidligere Iver for Troens Udbredelse og tillige fremsætter Nødvendigheden af, at alle Nationer slutte sig sammen, for at sætte en Bom for den stadig tiltagende Vantro.

Rigtignok var det efter usigelige Møjsommeligheder lykkedes Pius IX., efter en 300aarig Forfølgelse i England, at *genoprette det katholske Hierarki*. Før sin Død var der endnu forundt ham den Glæde, at se nye Biskopper udnævnte og Skoler, Kirker, Hospitaler og Klostre genopstaa i England, men først hans Efterfølger Leo XIII. blev det forundt, at samle de egentlige Frugter af Pius' Bestræbelser og at se sin store Forgængers Forhaabninger virkeliggjorte, idet han i det første Konsistorium, som han afholdt, kunde forkynde *Genoprettelsen af det katholske Hierarki i Skotland*.

Den katholske Kirkes sørgelige Stilling i *Irland* gik Leo XIII. dybt til Hjærte. Med Smerte havde han fulgt Tilstandene i Irland og han besluttede at forskaffe, om muligt, den beklagelsesværdige Befolkning igen Fred og Velstand. Leo XIII.s Bestræbelser kronedes, om end først lidt efter lidt, med Held. Opmuntrede af hans Deltagelse, rettede Biskopperne et Opraab til Regeringen, hvori de anraabte om en Forbedring af de haarde Love. Den ene pavelige Skrivelse fulgte efter den anden. De bleve offentlig oplæste i Irlands Kirker. De beroligede Folket og hindrede Oprør og Forbrydelser overfor Folkets Undertrykkere.

Den saakaldte Nationalliga blev oprettet. I den arbejdede Gejstlighed og Folk i Forening paa, ved en fredelig Kamp for Irlands Rettigheder, at modarbejde baade den haarde Undertrykkelse og oprørske Bevægelser. I denne Liga indtraadte som Medlemmer de største Politikere, endog blandt Protestanterne. Dr. Walsch's Udnævnelse til Ærkebiskop af Dublin var atter et lykkeligt Greb af den pavelige Politik. Den nye Ærkebiskop blev saa at sige Hovedstøtten for den nye Liga og blev saaledes sat i Stand til at udøve den største Indflydelse baade i religiøs og politisk Henseende. Og selv om den engelske Regering i mange Tilfælde endnu bestandig søgte at optræde fjendtligt overfor Irlændernes Bestræbelser, udebleve Ligaens gode Resultater dog ikke. De pavelige Skrivelser til det irske Folk blev ogsaa læste med stor Interesse i England, baade i Pressen og i politiske Kredse blev de omtalte og drøftede. Endog i Parlamentet kom man til den Overbevisning, at Nationens indre Politik og Freden for en stor Del afgang af Regeringens Samkvem med den h. Stol. Kirkens Stilling i det forenede Kongerige blev øjensynlig gunstigere. Og da Leo XIII. i Aaret 1896 i en Skrivelse til den engelske Nation ytrede et af sine inderligste Ønsker, nemlig Enhed og Enighed i Troen, og opkastede Spørgsmaalet om den anglikanske Præsteordinations Gyldighed og senere erklærede den for ugyldig, svarede de anglikanske Biskopper i en Tone, som vidnede om deres uskrømtede Højagtelse overfor Leo XIII.

Forfølgelsens Storm i England er siden den Tid næsten ganske ophørt. Englændernes praktiske Sans aabnede for Katholikerne Vejen til Frihed og Lighed. Og nu for Tiden glæder Kirken sig under det engelske Herredømme ved en Frihed og Agtelse, som man forgæves vilde søge efter i mange katholske Lande.

Man ser, at Kristi Statholders Ord og Forestillinger jingelunde faldt i ufrugtbar Jord. Alle Vegne rørte der sig

en stærk Bevægelse henimod en Tilbagevenden til Moderkirken.

Sørgeligst var vel ved Leo XIII.s Tronbestigelse den katholske Kirkes Stilling i *Rusland*. Alexander II. forfulgte Kirken paa det grusomste, og forsmaaede i saa Henseende hverken List eller Vold eller Hykleri. Biskopper og Præster bleve slæbte i Landsforvisning eller i Fængsel, alle Kirker og Klostre og Seminarier bleve lukkede. De katholske Bønder bleve næsten drevne til Fortvivlelse ved alskens Udsugning og Mishandling. Mange Troende ere blevne piskede ihjel med Knutten, andre nedskudte af Kosakkerne. Forgæves bad Paven for de russiske Katholiker, hans Skrivelser bleve ikke besvarede. Leo XIII. havde underrettet Kejseren om sin Udnævnelse til Pave, men hans Skrivelse blev næppe besvaret. Ogsaa de forskellige pavelige Lykønskningsskrivelser i Anledning af talrige Attentater mod Kejseren bleve ikke besvarede. Ikke desto mindre tabte Leo XIII. ikke Modet. Og da Alexander II. i Aaret 1880 fejrede sit 25-aarige Regeringsjubilæum, sendte Paven sin Nuntius i Wien til Petersborg, for at overbringe en Lykønskning. Hans Tillid havde ikke skuffet ham; kort efter sendte Kejseren begge Storfyrsterne Sergius og Paul til Rom, for atter at bane Vejen for det diplomatiske Samkvem mellem Rusland og den h. Stol. Kort efter forkyndte Telegrafan den hele Verden det triste Budskab om, at Alexander II. var bleven myrdet. Leo XIII. undlod ikke at udtale sin oprigtige Deltagelse overfor den kejserlige Familie. Alexander III. fulgte sin myrdede Fader paa Tronen; under ham begyndte de religiøse og politiske Forhold i Rusland at tage en anden Retning, og Samkvemmet med den h. Stol antog en venligere Karakter. Straks efter sin Tronbestigelse udtalte Kejseren Ønsket om at genoptage Samkvemmet med den h. Stol. Den russiske Regering begyndte med atter at skænke Biskopperne Friheden tilbage. Efter Giers Besøg i Vatikanet oprettedes endelig en Overenskomst mellem den russiske Regering og den h. Stol. Biskopperne bleve benaadede, en russisk Legation oprettedes ved Vatikanet, de katholske Sogne

bleve atter forsynede med Præster og den katholske Befolkning i Rusland fik atter Religionsfrihed. Desværre blev Overenskomsten ikke altid respekteret fra russisk Side. Og ogsaa i Nutiden sukker den katholske Kirke, skønt Forholdene i Sammenligning med tidligere væsentlig have forbedret sig, under Bureaukratiets Aag og skismatiske Agitatorers fjendtlige Bestræbelser.

En lumsk og snigende Sygdom forkortede Alexander III.s Dage. Hans Søn Nikolaus II., som fulgte ham paa Tronen, har ærlig bestræbt sig for at fortsætte det selskabelige Samkvem med den h. Stol. I Marts 1897 udnævnte han sin diplomatiske Repræsentant i Sofia til Gesandt ved den h. Stol. Siden den Tid glæder den katholske Kirke i Rusland sig, om ikke ved en fuldkommen Fred, dog ialtfald ved en bedre Stilling.

Italiens Forhold til den h. Stol er derimod saare slet. Det vilde føre os for vidt, om vi her skulde gaa ind paa at omtale nærmere de utallige Uretfærdigheder, Undertrykkelser og Skændselsgerninger, som den italienske Regering har gjort sig skyldig i overfor den h. Stol siden den Dag, da de italienske Soldater brød ind gennem Breschen ved Porta Pia. Hvad hans Forgænger havde været, er Leo XIII. vedbleven at være, *en Fange i sit eget Palads*. Og denne uværdige Tilstand, som Piemonteserne skabte ved at berøve Paven Staden Rom, bestaar usvækket i hele sin Utaalnelighed indtil denne Time. I denne Henseende har heller ikke Leo XIII. hidtil opnaaet noget. Urokkeligt har han opretholdt sin store Forgængers protesterende Standpunkt, fordi han ser Pavedømmets fulde Frihed hindret, saa længe *den verdslige Magt ikke er genoprettet*. I sin første Rundskrivelse erklærede han i saa Henseende: »Hvad der, ærværdige Brødre, tilskynder Os til at fordre denne Genoprettelse, er hverken Ærgerrighed eller Herskesyge, men Hensynet til Vort Embede og den Eds religiøse Baand, som forpligter os dertil; og det ikke blot fordi det verdslige Herredømme er nødvendigt, for at værne om og bevare

den aandelige Magts fulde Frihed, men ogsaa fordi det er hævet over enhver Tvivl, at, naar det drejer sig om den apostoliske Stols verdslige Magt, er der ogsaa Tale om hele det menneskelige Samfunds offentlige Vel og Ve.« Fra dette vidtskuende, universelle Standpunkt af fordrer Leo XIII. Løsningen af det romerske Spørgsmaal. I den bestemteste Form har han med Klogskab og Udholdenhed stadig fornyet sine Protester og Erklæringer og saaledes forstaaet at holde dem stedse i Forgrunden af de universelle Interesser. Ved Genoprettelsen af Pavedømmets Frihed og ved at hæve dets Værdighed har Leo XIII. stedse først og fremmest haft for Øje og næret Haab om at styrke den kirkelige Endrægtighed og at befæste Forbindelsen mellem Lemmerne og Hovedet, mellem Børnene og Faderen.

Kort efter sin Tronbestigelse sendte Leo XIII. en Skrivelse til Forbundspræsidenten i *Schweiz*. Den fandt dog kun liden Genklang. I en stor Del af Republiken drev man systematisk Forfølgelsen mod Kirken. Landet, som skattes saa højt paa Grund af den politiske Frihed, havde i den anden Halvdel af det 19de Aarhundrede foretaget en sand Udryddelseskrig mod den katholske Religion. Biskopperne blev afsatte, eftersom Regeringen fandt det for godt. Præsterne afskedigedes og landsforvistes. Klosterne blev ophævede, Kirkegodset inddraget og Seminarierne lukkedes. Efter Vatikaner-Konciliet drev man paa en endnu hensynsløse Maade Forfølgelsen mod Kirken. Kort efter Leo XIII.s Regeringstiltrædelse banedes ogsaa i Schweiz lidt efter lidt Vejen for den saa længselsfuldt attraaede Fred. Katholikerne Stilling forbedredes. Mellem Regeringen og den h. Stol oprettedes i Marts 1888 en ny Overenskomst, ifølge hvilken Bispesædet Lugano oprettedes. De kirkepolitiske Forhold blev Dag for Dag bedre. En af de vigtigste Begivenheder var i 1891 Valget af en ivrig Katholik, Dr. *Josef Zemp*, til Medlem af Forbundsraadet, og i 1895 traadte han som *Forbundspræsident* i Spidsen for Republiken Schweiz' Regering. I 1886 oprettedes ogsaa et internationalt katolsk

Universitet i Freiburg, som siden har indtaget en fremragende Plads blandt Europas Universiteter. Man ser saaledes, at ogsaa i Schweiz bar Leo XIII.s velsignelsesrige Virksomhed rigelige Frugter. (Fortsættes.)

VALERIA

eller

Sejrstøget ud af Røfakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Valerias sjældne Skønhed, hendes store Sorg over Faderens Ulykke nu lige efter hendes Moders tragiske Død og den Varme, hvormed hun takkede Sabinus ved Afskeden, havde fyldt den unge Mand med en levende Interesse for hende, og hans Tanker beskæftigede sig hele Tiden med hende paa Vejen hjem.

Han havde i dette Foraar fuldendt sine Studier ved Højskolen i Alexandria og var just vendt tilbage til Rom, ikke for, som hans Fader havde haabet, i alvorlig Stræben at vie sig til Statstjenesten, men for rigtigt her i Verdens Hovedstad at kunne tilfredsstille sin umaadelige Trang til Nydelse, som der ikke havde været saa god Lejlighed til i Alexandria.

Da det ikke havde været muligt for Heraclius at formaa sin Søn til at træde ind i det kejserlige Kancelli, var Sabinus bleven udnævnt til en Slags Overtilsynshavende ved de kejserlige Nybygninger. Selv om han ikke forstod sig det mindste paa Byggeri, havde Faderen dog haabet, at han vilde finde Behag i denne Virksomhed. Det viste sig imidlertid snart ikke at være Tilfældet, og der indløb idelige Klager over ham til Heraclius; naar saa denne gjorde Sønnen Forestillinger i den Anledning, svarede han blot, at han hellere vilde spise Maden end staa i Køkkenet og agere Kok. Derimod traf den rige Hofembedsmands Søn meget snart

ligesindede Venner blandt den fornemme Ungdom i Rom, og de tilbragte Nætterne sammen med Spil og Drik. — Sabinus havde i længere Tid staaet paa en spændt Fod med sin Fader og tænkte stadigt paa, hvorledes han kunde komme til at forlade Forældrenes Hus saa snart som muligt. — Nu syntes Lykken paa een Gang at tilsmile ham i Valerias Person. Rufinus kunde dog, under de forhaandenværende Omstændigheder, ikke holde sin Datters Haand i højere Pris end Livets Bevarelse, Genindsættelsen i sin tidligere Stilling og Tilbagegivelsen af den konfiskerede Formue! Og for ham selv, Sønnen af en Parvenu, kunde der neppe tænkes fornemmere og mere glimrende Forbindelse! Det laa i hans Faders Haand at kunne frelse Fangen, og Sabinus gjorde Regning paa, at hans Moder nok vilde hjælpe ham og overtale sin Mand til at lægge et godt Ord ind hos Kejseren for at faa den Sag ordnet. Han vidste rigtignok, at Faderen nærede et stærkt Had til Stadspræfekten, men dette Mellemværende maatte den gamle se at slaa en Streg over, naar han kunde opnaa at blive Svigerfader til Datteren af en Mand som Aradius Rufinus. Han tænkte slet ikke mere paa den ubehagelige Begivenhed sidste Nat ved Begravelsen.

Da den unge Mand var kommen paa det rene med sine Hensigter, skyndte han sig hjem og opsøgte straks sin Moder.

Denne Dame modtog Sønnen i et Gemak, der var udstyret med fyrstelig Pragt: paa Gulvet laa tykke, orientalske Tæpper, Loftet var af Træpanel og smagfuldt dekoreret med Guld og Farver; rundt omkring op ad Væggene stod Borde af kostbart Orangetræ, hvorpaa der var anbragt Guldkandelabre, fint udførte Statuetter, ciselerede Glasskaale, Elfenbensæsker, Gulddaaser, Agatvaser og mange andre Dekorationsgenstande i alle Slags sjældne Stensorter. Det halvaabne Vindue, hvorm der hang pragtfulde Gardiner, vendte ud imod en smagfuld Veranda, hvor Øjet mødte et pragtfuldt Blomsterflor, og et plaskende Springvand, baaret af tre Amoriner, udgød sine Straaler i en stor Sølvskaal. Naar

Heraclius mere end een Gang havde besmittet sine Hænder for at berige sig, saa havde hans Kone, hvis Hang til Pragt og Lüksus var umættelig, en stor Skyld deri.

Sabina laa udstrakt paa en Løjbænk, betrukken med syrisk Purpur og rigt indlagt med Guldforsiringer. Da Sabinus traadte ind, var hun i Færd med at læse i en af Plautuses slibrige Komedier.

Kancellipræfektens Hustru var hverken bedre eller værre end de fleste andre Kvinder i Rom paa den Tid. I Betragtning af sin fornemme Fødsel var hun absolut Herskerinde i Huset, og, selv om det ofte gik ud over Slavinderne, naar hun var i daarligt Humør, var der adskillige andre Husmødre i Rom, der behandlede Tjenestefolkene paa en langt haardere og grusommere Maade. Den glimrende Stilling, hendes Mand havde erobret sig, opfyldte hende med stolt Tilfredshed, og hendes Lykke vilde have været fuldstændig, hvis Sønnen, ved hvem hendes Hjerter hang med lidenskabelig Moderkærlighed, havde bragt hende en Svigerdatter af gammel Adel og Rang.

Hun hørte derfor med voksende Interesse paa alt det, Sabinus nu fortalte hende.

»Din Fader skal nok give Fangen fri, mit Hjerdebarn! Der vil aldrig i hele dit Liv igen tilbyde sig et saa glimrende Parti, som dette. Lad os straks tale med ham derom!«

»Men vent et Øjeblik,« vedblev hun og lagde eftertænksomt sin Haand paa Panden. Hun syntes hurtigt at have fundet, hvad hun søgte, rejste sig op fra Divanen og klappede i Hænderne. Paa dette Signal kom en af hendes Slavinder ind, hvem hun gav den Befaling at lade en Tjener skynde sig hen til det mamertinske Fængsel med den Besked, at hun straks ønskede at tale med den unge Dame, Valeria. — Saa tog hun sin Søn under Armen, hvorpaa de opsøgte Heraclius i hans Værelse.

Paa Vejen derhen sagde hun:

»Vi vil møde megen Modstand hos din Fader; men

naar du vil begynde at tale, skal jeg nok komme dig til Hjælp i rette Øjeblik.« — -- (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København (Ais.) »Unio« afholdt Søndagen den 12. Juli sin aarlige Hovedudflugt, der denne Gang havde Helsingborg med den derværende Udstilling som Maal. Den gamle Tradition, at »Unio« altid har daarligt Vejr til sine Ture, blev grundigt gjort til Skamme i Søndags; Vejret var det bedste, som ønskes kunde; derimod var Tilslutningen ikke lige saa god, og det var sikkert Bestyrelsen et lille Skaar i Glæden, ovenpaa de store og vanskelige Forberedelser, kun at se 35 til 40 Medlemmer møde. Men Stemningen var til Gengæld storartet.

Efter Ankomsten til Helsingborg drak man Kaffe og spiste svenske Vafler; derefter blev den lille udsøgte Udstilling beset. Kl. 5 $\frac{1}{2}$ fandt Middagen Sted i Hotel d'Angleterre. Her var man egentlig for første Gang rigtig samlede alle, og her bleve ogsaa de bedste Timer paa den vellykkede Dag tilbragte. Mange Taler bleve holdte: for den afholdte og populære Formand, der viste »Unio« den Opofrelse at afkorte sin Udenlandsrejse for at være til Stede ved Turen; endvidere for Foreningens Fremtid, at Tilslutningen og Begejstringen maatte blive større i *Fremtiden* end den var i *Nutiden*. Taler bleve fremdeles holdte for Damerne, Bestyrelsen og Hædersgæsterne: Hr. Pastor Pierre Rivière fra Paris og Hr. Fabrikant Bergstrøm med Frue fra Helsingborg. Endnu maa anføres, at Hr. Bergstrøm to Gange talte, først med Begejstring og Sympathi for »Unio«, og dernæst for Broderskabet mellem de nordiske Riger. — Efter den vellykkede Middag drak man Kaffe og Punsch i Havnepavillonen og foretog saa i Forening en Tur langs Stranden.

Hjemturen fandt Sted Kl. 10¹/₄ fra Helsingør, og den var ingenlunde den mindste Aarsag til, at alle bare Mindet med hjem om en af »Unio«s fornøjeligste Dage.

— (X.). Afholdsforeningen *St. Johannes Broderskab*« afholdt sidste Søndag Skovtur til Vogns for Broderskabets Medlemmer. I to Char-à-bancs kørte man fra St. Hans Torv Kl. 10 ad Lyngbyvej til Lyngby og Lottenburg, hvor Madkurvene kom frem og Frokosten og Kaffen indtoges. Ved Bordet herskede den smukkeste Stemning og Præfekten, Hr. Høhling, holdt her en lille Tale for Foreningen. Derefter udbragtes der et Leve for Præfekten, som denne strax kvitterede for ved at udbringe et Leve for Broderskabet, som blev besvaret med kraftige Hurraraab. Kl. 2¹/₂ kørtes fra Lottenburg til Gl. Frederiksdal og op gennem Skoven til ny Frederiksdal forbi den smukke Bagsværd Sø og Lyngby Sø med deres smukke Omgivelser og tilbage til Lyngby og over Fortunen til Klampenborg. Efterat have været en Tur rundt i Dyrehaven, aflagdes et kort Besøg paa Bakken, hvorefter man spiste til Aften i Dyrehaven. Kl. 7¹/₂ kørtes ad Strandvejen hjem, og man skiltes med Bevidstheden om at have tilbragt en god og fornøjelig Dag — hvortil det smukke Vejr hele Dagen selvfølgelig bidrog meget — som sikkert ingen af Deltagerne saa let glemmer, og hvor man ikke et eneste Øjeblik havde savnet de »vaade Varer«, som desværre af saa mange anses for at være nødvendige for at komme i »Stemning«. Gid ret mange af vor Menighed vilde slutte sig til vort kære Broderskab og tage Del i dets samfundsnyttige Arbejde.

Odense. Fra en Deltager have vi modtaget følgende korte Beretning om St. Knuds Festen i Odense. Kirken var smykket paa det nydeligste af Søstrene ved Hjælp af Menighedens Damer. Neden for hellig Kong Knuds Statue saas i Aar for første Gang mellem mange Lys den lille, kostbare Relikvie, vi i Fjor havde modtaget ved Kamillianer-Provinsialen, Pater Vidos Velvillie mod os og Nidkærhed for vort Fædrelands hellige Skytspatrons Ære. Kl. 10 fejredes den

højtidelige Levitmesse, som Hr. Pastor Klemp fra Island frembar. Sognepræsten, Hr. Pastor Schmiderer, der assisterede som Diakon, prædikede om det hellige Exempel, Martyrkongen havde givet, ved hellere at lide Uret end gøre Uret. Det firstemmige blandede Sangkor bidrog paa en udmærket Maade til Gudstjenestens Forherligelse ved Afsynelsen af en smuk latinsk Messe, *Graduale, Veni Creator*, Offertorium og *Tantum ergo* før Velsignelsen. Den højtidelige Gudstjeneste overværedes af Størstedelen af Menighedens Medlemmer og en Del Fremmede, navnlig fra Svendborg, saa Kirken var godt fyldt.

Om Eftermiddagen Kl. 5 prædikede Hr. Pastor Helmke fra Kolding om St. Knuds Fortjenester af Kristendommens Befæstelse i Danmark. Efter Prædikenen blev det lauretanske Litani sunget skiftevis af Præsterne, som knælede foran det udstillede allerhelligste Sakramente, og af Menigheden. Efter Festandagten, der sluttede med den sakramentale Velsignelse, samledes man om Martyrkongens Grav i St. Knuds Kirke, for der at bede en stille Bøn om, at Gud paa sin Helgens Forbøn maatte velsigne Odense Menighed og hele den katholske Kirke i Danmark.

Rom. Ifølge »Berl. Tgbl.« havde ogsaa Kejseren af Rusland sendt den h. Fader et i en meget hjertelig Tone holdt Telegram, hvori han »dybt bevæget bønfalder Himlen om den h. Faders Helbredelse«.

Som et Bevis paa, hvor almindelig den Deltagelse har været, som fra alle Verdens Egne er bleven vist den h. Fader i hans svære Sygdom, kunne vi anføre, at der i den hendirte Uge indløb til Vatikanet over 4000 Telegrammer.

— Den 28. f. M. lagdes i Haven ved Laterankirken Grundstenen til det Mindesmærke, som forskellige Landes Arbejderforeninger lader oprejse til Ære for Leo XIII. i Anledning af Pavejubilæet. Monumentet fremstiller en Arbejder, som, støttet til forskellige Haandværksredskaber, ser op til Korset, som han holder i den opløftede Højre og som bærer Indskriften: »*In hoc signo vinces*« (I dette Tegn skal du

sejre). Sokkelens Forside bærer Dedikations-Indskriften; paa de tre andre Sider ere Broncetavler indsatte, i hvilke ere indgraverede Encyklikaerne »*Quod Apostolici muneris*«, »*Rerum novarum*« og »*Graves de communi*«. I Hjørnerne ere anbragte med Guldbogstaver Ordene: Tro, Retfærdighed, Barmhøjertighed og Fred. Paa Foden af dette internationale Arbejdermonuments Sokkel læses samtlige Foreningsnavne; henved 800 Arbejderforeninger med mere end 200,000 Medlemmer have bidraget til at hædre det kristelige Arbejde og den h. Fader. Kardinal Ferrata foretog Grundstenslæggelsen.

Rusland. Fyrst *Mestschersky*, den afdøde Kejser Alexander III.s Ven og Raadgiver, skriver i sit Ugeskrift »Graschdanin« den 10. Juli: »Midt i den uophørlige Larm af menneskelig Gemenhed og Dumhed, menneskelig Løgnagtighed og Ondskab, i Flitterguldets bedrageriske Glands, i Panoramaet af Operetter, hvor Verdensvirvarets Komedier og Tragedier afløse hverandre — hvor underfuldt er ikke det Billede, som den aandelige Verdenshersker i Rom, den næsten hundredeaarige Pave Leo XIII.s Død fremviser! — Stille er det blevet i Vatikanet, for at man i højtidelig Taushed kan opiange den h. Faders sidste Aandedrag, i hvis endnu levende Øjne den rene Sjæls Aand og den pletfri Samvittighed afspejler sig, saavel som hele den Renhed, der har behersket et 94aarigt Liv.

Ja, ganske bortset fra religiøse Spørgsmaal og Betragtninger, maa dette Øjeblik for ethvert Menneske paa Jorden have noget fortryllende ved sig, det Øjeblik, da den store Eneboer i Vatikanet er i Begreb med at foretage sin Flugt til Himlen, usynligt omgivet af Millioner trofast hengivne Troende. Synet af den verdensbeherskende bortdragende Oldings underfulde Magt over Legeme og Sjæl er saameget mere overraskende ved Begyndelsen af det 20de Aarhundrede, som der alle Vegne rejser sig nye Troner for nye Konger, som have forskelligartede Navne og mærkeligt Lov paa sig, og kun stemme overens i dette eneste Begreb, at de ere Fyrster af Vantroens Naade, Fyrster af Principløshed, Fyrster

af den gyldne Kalvs Tilbedelse, Fyrster af Umoralitet, Fyrster af Løgn og Bedrageri.

For mere end et Kvartaarhundrede siden besteg denne næsten hundreदारige Pave Tronen, og endskønt Bølgerne i Nationernes Liv stedse rejste sig mere og mere stormende og bruste omkring Skibet, paa hvilken han alene sejlede, med Troen som Ror, og med Kærligheden som Segl, har hans Stemme dog aldrig en eneste Gang udslynget Forbandedsens eller Vredens Ord mod den syndige Menneskeslægt. Da den gensidige Krig brød løs rundt omkring Paven, Kri-gen for Usandhedens, Egenkærlighedens, Intolerancens og Lidenskabernes Herredømme, kæmpede denne Olding alene mod hele Verden og hans Vaaben vare Troen og Kærligheden. Og selv om den i legemlig Henseende svage Paves aandelige Kæmpekraft tilsyneladende udvortes ikke har opnaaet noget, saa har den dog vedligeholdt og plejet æventyrlige Skatte af Tro og Kærlighed i de over hele Jorden adspredte Sjæle, og — hvem formaar vel at sige, i hvor høj en Grad den har sat en Stopper for Aarhundredets Ødelæggelsesaand!

Under alle Omstændigheder efterlader den bortdragende Olding i Vatikanet Verden Troens og den moralske Krafts usvækkede, livssprudlende Kilde, af hvilken Millioner Menneskesjæle indtil de fjærneste Egne hemmelighedsfuldt drikke, for at finde Styrke og Trøst under Vandringen gennem Livets Ørken, hvor Vantroen formindsker Menneskenes Antal og forøger Rovdyrenes.

Endnu døende nedsænker Paven en højtidelig Stemning i enhver Kristens Hjærte, thi han, den hellige Fader, har aldrig ombyttet sin Gudstjeneste med Mennesketjeneste, og nu, da Dødens Skygge nærmer sig ham, tjener han ogsaa kun Gud alene og derved tillige Menneskene. En saadan Tjeneste, blev til alle Tider betragtet som en stor og hellig Tjeneste, men i vore Dage betyder den et uhyre ethisk Fremskridt og en værdifuld Belæring til Befæstelsen af Troen

paa Gud og paa Kristus, ligemeget, hvor forskellig end denne Tro kan være.« —

Efter at Fyrst *Mestschersky* derefter har henvist til, hvor stort et Tab Pavens Død vilde betyde for Rusland, fordi Ruslands Forhold til den romerske Kurie, altid er blevet venligere og venligere under Leo XIII's Pontifikat, slutter han sin betydningsfulde Artikel med Ønsket om, at Valget af den nye Pave maatte blive ledet af den Tanke, at finde den Personlighed, som i Henseende til sit aandelige Væsen mest ligner den døde Leo XIII.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 19. Juli. 7. **Søndag e. Pintse.** Vincents af Paulo, Bekender. — **20. M.** Hieronymus Æmiliani, Bekender. — **21. Ti.** Henrik, Kejser og Bekender. **22. O.** Maria, Magdalene, Bodfærdig. — **23. To.** Apollinaris, Martyr og Biskop. — **24. F.** Ferialdag. — **25. L.** Jakobus, Apostel.

Søndag den 26. Juli. 8. **Søndag e. Pintse.** Anna, den h. Jomfrus Moder.

Vincentskonferentserne holde i Anledning af den h. Vincents af Pauls Fest **Generalmøde Søndag den 19. Juli** Kl. c. 11½ efter Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som holdes i Festlokalet, Bredgade 67, 2. S. o. v. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt Enhver, som interesserer sig for Vincentsbrødrenes Virksomhed blandt de Fattige.

En Portion af **Frk. Kozlowskis Familielegat** for trængende Jomfruer og Enker af den herværende katholske Menighed er bleven ledig. **Ansøgninger indsendes inden Slutningen af Juli Maaned.** Skemaer erholdes og afleveres hos Hr. Kirkeforstander Herm. Hoffmann eller hos Undertegnede.

Joh. Braun, Sognepræst.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8). **Søndag den 26. Juli** højtidelig Messe Kl. 10., Andagt Kl. 6. Aften. — **Mandag den 27. Juli** Kl. 8 h. Messe.

St. Anna Kirke. **Søndag den 19. Juli** Kl. 10 fejres højtideligt den aarlige „**Vor Forlørsers Fest**“, Redemptoristordenens Hoved- og Titularfest. Ved denne Lejlighed vil der for første Gang blive ringet med de nye Kirkekiokker.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 30.

Søndagen den 26. Juli.

1903.

Indhold: Biskoppelig Bekendtgørelse. — Leo XIII.s Pontifikat. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Aalborg. Rom. — Bekendtgørelser.

TIL

DANMARKS KATHOLIKER

I ANLEDNING AF VOR HL. FADER,

PAVE LEO XIII.s DØD

DEN 20. JULI 1903.

Med Ængstelse og under Bøn have vi de sidste 14 Dage været Vidne til den stedse voxende Dødsfare, der truede vor hl. Faders Liv. Vi vilde og kunde ikke slippe Haabet om endnu længere at beholde den elskede Kirkehyrde i vor

Midte. Den vidunderlige Livskraft, som den ophøjede Olding saa mange Gange tidligere havde vist at være i Besiddelse af, lod os haabe, at han ogsaa endnu denne Gang ved Guds Hjælp vilde have kunnet overstaa den tilstødte svære Sygdom.

Gud har villet det anderledes, han har bortkaldt sin trofaste Tjener. Pave Leo XIII. har lukket sine Øjne den 20. Juli om Eftermiddagen Kl. 4, omgiven af Kirkens Kardinaler, trøstet og styrket ved alle Kirkens Naademidler.

Hvad han i de henrundne 25 Aar har virket som Kirkens Overhoved, som Jesu Kristi Statholder paa Jorden, det er med uudslættelige Træk bleven optegnet i Historiens Annaler, og vil efter sit fulde Værd først kunne vurderes af de kommende Slægter. Her ville Vi kun fremhæve det Ene: Har Pave Leo XIII. stedse i levende Live været den modige og vise Overhyrde, der har værnet om sine Faar, saa har han i Døden vist sig som en modig Troeshelt, der tillidsfuld og i fuldkommen Hengivenhed i Guds hl. Villie gaar sin Dommer og Gengælder i Møde. Dybt grebne have vi erfaret saa mangfoldige rørende og opbyggelige Træk fra hans lange Dødsleje. —

Men have vi i den Tid, den alderstegne elskede Overhyrde droges med Døden, opsendt vore Forbønner til Himmelen, for at Gud maatte forunde ham Lindring i den svære Nød, saa bør det os nu efter hans Hedengang i Kærlighedens og Taknemmelighedens Aand at mindes Kirkens hedengangne Overhyrde i vore Forbønner for de Afdøde og i det hl. Messeoffer.

Vi indbyde da alle Katholiker i Vikariatet til at deltage i de højtidelige Sørgegudstjenester, som agtes afholdte for den høje Hedengangne i alle Vikariatets Kirker, **Torsdag den 30. Juli**. Det vilde være ægte kristeligt og katholsk, om ret mange Troende enten samme Dag eller Søndagen derefter vilde opofre den hl. Kommunion for den fælles Faders Sjælero.

I den herværende St. Ansgars Kirke vil paa nævnte Dag Kl. 10 Form. blive fejret en Pontifikalrequiemsmesse med efterfølgende Mindetale og *Absolutio ad feretrum*. — Maaden for Afholdelsen af den offentlige Sjælemesse i de øvrige Gudshuse i Vikariatet henstilles til de vedkommende HH. Gejstliges nærmere Bestemmelse. Saalænge Pavestolen

er ledig, styres Kirkens Anliggender af det hl. Kardinal-Kolleg i Medfør af Kirkelovene; men ufortøvet efter Ligbegængelsens Højtideligholdelse begynder Valghandlingen om den afdøde Paves Efterfølger paa den apostoliske Bispestol i Rom. I denne Anledning bestemmes herved, at der **Søndag d. 26. Juli** i alle Vikariatets Kirker, foran det udstillede allerh. Sakramente, fejres en højtidelig Messe som *missa votiva solemnis* I. cl. (i røde Paramenter) efter Formularen, som Missalet angiver det *pro eligendo Summo Pontifice*, med Introitus *Suscitabo*, med *Gloria* og *Credo* og *Praef. Smae Trinit.* Efter Højmessens synges eller bedes Litaniet til Alle Helgener, hvorefter meddeles den sakramentale Velsignelse. Fremdeles skal fra den 26. d. M. indtil det fuldbyrdede Pavevalg Collekten af samme Messe indlægges som *Oratio imperata* i alle h. h. Messer, *servatis rubricis*, og efter hver hl. Messe forebedes nedenstaaende Kirkebøn af Messformulareren for Valget af en ny Pave, tilligemed 3 Fader vor og 3 Hil dig, Maria, samt 3 Ære være etc.

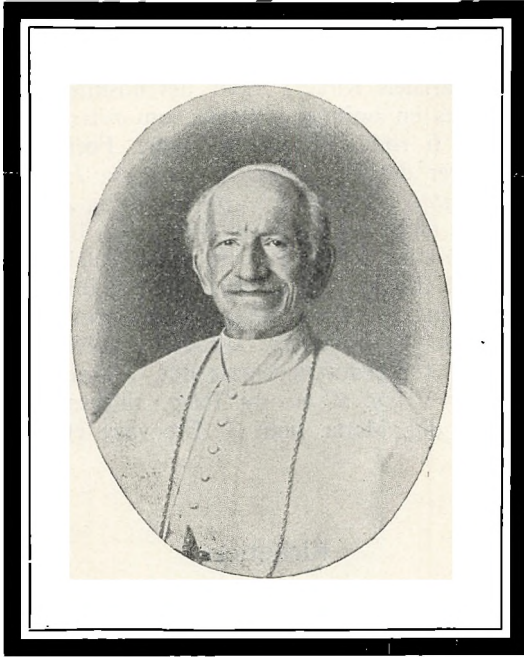
Kirkebøn.

Lader os bede. I dybeste Ydmyghed bønfalde vi Dig, o Herre! at Din uendelige Miskundhed maa forunde den hellige romerske Kirke en Overhyrde, som ved sin kærlige Omsorg for os stedse vil være Dig velbehagelig, og ved en heldbringende Styrelse til Dit Navns Ære stedse vil fremstaa ærværdig for Din Menighed, ved Kristus vor Herre. Amen.

København, 22. Juli 1903.

✠ Johannes,

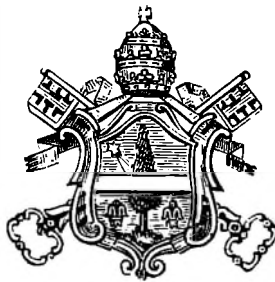
Biskop og Apostol. Vikar for Danmark og Island.

LEO XIII.

20. Febr.

1878.

20. Juli

1903.

Leo XIII.s Pontifikat.

— 0 —

(Fortsat.)

Strax i Begyndelsen af sin Regering bestræbte Leo XIII. sig for at genoprette Freden i det i saa mange Aar haardt prøvede *østerrigsk ungarske Monarki*. Kærligheden til Kristi Statholder er i det østerrigske Folk nøje knyttet til Kærligheden til dets Kejserhus. Demonstrationen i Anledning af Pius IX.s Død var hos det østerrigske Folk saa frivillig, almindelig og imponerende, at endog Kirkens Modstandere maatte tilstaa, at Østerrig aldrig havde set noget lignende. Og den barnlige Kærlighed, som Folket havde vist overfor Pius, lod de ogsaa hans Efterfølger blive til Del. I April 1878 var en stor Skare østerrigske Pilgrimme forsamlede foran den nye Paves Trone. I Spidsen for Pilgrimstoget befandt sig en af de kirkelige Rettigheders tapreste Forsvarere, Grev Pergen. Pilgrimme vare komne, for ved Apostelfyrsternes Grav og ved den h. Petri Efterfølgers Trone at øse Trøst og Kraft i Kampen mod Kirkens! Fjender, som bestræbte sig for at styrte det væsentlig katholske Rige i Vantroens Afgrund og faa det til at falde fra Tronen og Altret. Liberalismen, en Frugt af Protestantismen, skaanede hverken Kirken eller Staten. De Liberales Hovedformaal var det, at forvandle den katholske Stat til en Stat uden Religion og at sætte »Fornuftens Religion« i den katholske Troes Plads. For at opnaa dette, søgte man at »germanisere« Østerrig. Under Trykket fra udenlandske Magters Side maatte det katholske Land bøje sig for den liberale Regerings Aag. Uden Skaansel blev Kirken forfulgt, navnlig under Ministrene Beusts og Andrassys Regering i Bøhmen. Leo XIII. søgte først at modarbejde paa en eftertrykkelig Maade Kirkens sorgelige Tilstand, idet han forøgede Biskoppernes Anseelse. Derefter søgte han at samle Katholikerne og at skaffe Enighed tilveje mellem dem; Gejstligheden og Ordenssamfundene bleve, saavidt dette var nødvendigt, reformerede, og navnlig gjorde Leo sit Bedste, for atter at genoprette og befæste Freden

mellem de forskellige Klasser af Befolkningen, Trods alt dette blev den af de bedste Hensigter besjælede Pave af en vis Klasse Folk fremstillet som en Fjende af det habsburgske Monarki.

Den 12. September 1883 fejrede det østerrigske Folk 200 Aarsdagen for Wiens Befrielse fra Tyrkerhæren. Ved denne Lejlighed rettede Leo XIII. en Skrivelse til Kardinal-Ærkebiskoppen af Wien, hvori han skildrede Monarkiets Stilling og opfordrede Gejstligheden og Folket til ihærdig Kamp mod Vantroen, som greb om sig alle Vegne. Kristi Statholders formanende Ord var ikke forgæves blevne henvendte til Folket. Det liberale Ministerium blev styrtet og derved blev Katholikernes Stilling allerede noget bedre. Regeringen havde i 1883 udgivet en ny Skolelov, ifølge hvilken Skolen skulde ledes efter et religiøst Princip og dens Styrelser tilhøre den Religion, hvortil Flertallet af Eleverne bekendte sig. Dette var det første Skridt henimod Frigørelsen fra Atheismen. Mod denne ikke mere end billige Indrømmelse fra Regeringens Side rejste de Liberale og Jøderne sig; det var dem ikke nok at have Størstedelen af Formuen i Hænderne, de vilde ogsaa rive Religionen ud af Hjærterne paa Befolkningen. Medens man søgte at lænkebinde Kirken mere og mere, arbejdede Kirkens og Monarkiets Modstandere videre paa deres Ødelæggelsesværk. Østerrigs sociale Stilling blev slemt rystet. Den ene Opstand fulgte efter den anden. Flere Landstrækninger blev hensatte i Belejringstilstand og et sandt Rædselsherredømme blev indført.

Inidlertid søgte ogsaa Katholikerne at gøre deres Rettigheder gældende. I Efteraaret 1883 afholdtes paa Slottet Haid i Bøhmen og senere i Salzburg en Generalforsamling af østerrigske Katholiker, og Beslutningerne, som vedtoges paa disse Forsamlinger, udøvede endog en vis Indflydelse paa Regeringen. Heller ikke i Østerrig udeblev Virkningen af de Lærdomme og Formaninger, som Leo XIII. gav i sine forskellige Rundskrivelser. Kirkens Stilling blev bedre. Den langvarige Forfølgelse havde rystet endog de Lunkneste

i deres LigeGYldighed og Træghed. Det første Skridt var gjort henimod bedre Tilstande; men under Trykket af Fri-murerne og Jøderne, som tragtede efter at undergrave Habs-burgs Trone, kunde sundere Forhold kun langsomt tilveje-bringes og først i Begyndelsen af Halvfemserne indtraadte en afgjort Vending henimod en Forbedring. Siden Slutnin-gen af forrige Aarhundrede optræder nu den kirke- og stats-fjendtlige »*Løs fra Rom-Bevægelse*«, som hovedsagelig understøttes meget fra tysk-protestantisk Side.

I Anledning af den saakaldte *Sprogstrid* voxede Tysk-Østerrigernes Forbitrelse, og de afkølede deres Had paa de Gejstlige, hos hvem de ikke fandt en Støtte i deres lands-forræderiske Bestræbelser. I Spidsen for Bevægelsen stod forskellige »Hædersmænd«, som f. Ex. de Deputerede Schö-nerer, Wolff o. s. v. Den Første, som allerede for længe siden kun udvortes var Medlem af den katholske Kirke, traadte over til Protestantismen; ham fulgte endnu en Del andre »Katholiker«, som i Bevægelsen fandt en passende Lejlighed til, under et kunstigt Paaskud at stryge den Reli-gion af sig, som allerede i lang Tid havde været en Byrde for dem. Den katholske Kirke har intet tabt i disse Folks Frafald. Tværtimod, den kan kun vinde ved Bortfjærnelsen af disse fordærvede Elementer. Heller ikke opfyldtes paa nogensomhelst Maade de Forhaabninger, som man baade i kirkefjendtlige og i protestantiske Agitationskredse har knyttet til Bevægelsen, nemlig et uhyre Frafald blandt det østerrig-ske Folk fra den katholske Tro. Men dette ene staar nu allerede fast, den katholske Kirke vil gaa frem af Kampen med fornyet Styrke under et fastere Sammenhold mellem dens Medlemmer.

Overfor de vanskelige Forhold, som herskede i *Tysk-land*, har Leo XIII. altid vist sig som den *Fredspave*, Ver-den strax antog ham for, da den modtog Budskabet om hans Valg. Størstedelen af Bispestolene var uden Indehavere, idet Biskopperne enten vare døde eller afsatte af de verds-lige Domstole og saaledes drevne i Landflygtighed; Menig-

hederne vare berøvede deres Sjælesørgere, Ordensfolkene landsforviste og alle Vegne, saavidt Øjet naaede, hobedes Ruin paa Ruin. Allerede den 20. Februar 1878, samme Dag da Valget havde fundet Sted, rettede han om Aftenen en Skrivelse til Kejser Vilhelm I., hvori han udtalte sit levende Ønske om at se den kirkepolitiske Kamp endt. Det er en bekendt Sag, at ogsaa Pius IX. i August 1873 havde rettet den samme Anmodning til den samme Adresse, men paa Fyrst Bismarcks Tilskyndelse modtog et alt andet end takfuldt Svar. Denne Gang var den kejserlige Skrivelse, kontrasigneret af Fyrst Bismarck, vel noget forsonligere, men den indeholdt dog den ejendommelige Vending, at Hs. Hellighed maatte se at gøre sin mægtige Indflydelse gældende overfor den tyske Gejstlighed, saa at denne rettede sig efter Landets Love. Med Rette svarede den h. Fader herpaa i April samme Aar, at han umulig kunde forpligte Gejstligheden til at anerkende Majlovene, saafremt disse ikke blev forandrede. I Berlin indhyllede man sig i Taushed, indtil Leo XIII. den 2. Juni 1878 i Anledning af Nobilings Attentat udtalte sin hjærteligste Deltagelse med den saarede Kejser. Den daværende Kronprins, senere Kejser Friedrich, takkede derfor i sin syge, kejserlige Faders Navn og udtalte tillige Haabet om, at der maatte kunne aabnes Vejen for et fredeligere Forhold mellem Staten og Kirken.

Kort efter begyndte Bismarck at forhandle med den pavelige Nuntius, *Masella*, i München; dog førte disse indledende Forhandlinger ikke til noget praktisk Resultat. Imidlertid havde de politiske Forhold paa en vis Maade tvunget Bismarck til at optræde venskabeligere overfor Centrumsfraktionen, de tyske Katholikers politiske Repræsentation. Det var under Behandlingen af nogle told-politiske Lovforslag; det nationalliberale Parti var bleven stærkt formindsket efter den sidste Valgkamp, og Bismarck trængte i høj Grad til det katholske Centrums Medhjælp. Dermed var Fortryllelsen brudt. Den 14. Oktober 1879 traadte *v. Puttkammer* som Kultusminister i Stedet for *Falck*, som havde været »Banner-

føreren i Kampen mod Rom«. Der indtraadte Lempelser i Haandhævelsen af de kirkepolitiske Majlove; men efter Bismarcks Udtalelse skulde »der spindes videre paa den samme Traad og kun vælges et andet Nummer.«

Leo XIII. arbejdede ufortrødent videre paa at forbedre disse Forhold; hans Bønner forenede sig med de diplomatiske Forhandlinger, og Resultatet blev da, at der ogsaa lidt efter lidt banedes Vejen for venligere Forhold. Preussen havde atter oprettet et Gesandtskab hos den h. Stol og udnævnt *von Schlozer* til Gesandt. I December 1883 begav den daværende Kronprins *Friedrich Vilhelm* sig tillige med Gesandten til Vatikanet, for at forhandle personlig med den h. Fader. Det er en Selvfølge, at dette Besøg vakte Opsigt i hele Verden og fremkaldte bitter Skuffelse hos Kirkens Fjender. Men saare langsomt gik det dog med Arbejdet paa en Forandring af Majlovene, og først i 1886 begyndte den gennemgribende Revision, som Leo XIII. betegnede som et begyndende Skridt henimod Freden.

Navnlig gav ogsaa paa denne Tid *den lykkelige Afslutning af Striden om Karolinerne* Anledning til en venskabelig Meningsudvexling. En Krig mellem Spanien og Tyskland truede nemlig med at udbryde i Anledning af Tvistigheder om Ejendomsretten til Karolinerne, nogle Øer i den vestlige Del af det stille Hav. Men Bismarck greb Lejligheden til at gøre et dristigt Træk paa det politiske Skakbrædt og raadede Kongen af Spanien og den tyske Kejser til at *henvende sig direkte til Paven* og amode om hans *Mægling*, et Raad som begge Suveræner fulgte. Den 24. Septbr. 1885 meddeltes officielt, at Leo XIII. havde paataget sig det vanskelige Mæglerhverv i et saa kildent Spørgsmaal. En Kommission af Kardinaler og udmærkede Jurister blev sammenkaldt for at drøfte Spørgsmaalet, som blev løst i Løbet af en Maaned. I Oktober sendte Kardinal *Jacobini* den af Paven fældede Dom til Regeringerne i Berlin og Madrid. Begge Regeringer toge uden videre imod den pavelige Mæglers Dom, begge Parter følte sig tilfreds-

lede, og en mulig Krig var bleven hindret. I December 1885 undertegnedes deres endelige Overenskomst i Vatikanet af begge Magters Repræsentanter, som ikke undlode at forsikre Paven om deres højeste Agtelse og Taknemlighed. Vi kunne her forøvrigt tilføje, at ogsaa andre Stater i flere Tilfælde have valgt Leo XIII. til Mægler i vanskelige Stridsspørgsmaal. I Anledning af Kejser Vilhelm I.s Regeringsjubilæum sendte Leo XIII. Kejseren et egenhændigt Lykønskningsbrev, som Kejseren besvarede med en venlig Tak, og kort efter lod han Gesandten overrække Paven et kostbart Brystkors, som skulde tjene til Minde om den lykkelige Mægling i Spørgsmaalet om Karolinerne. Meget betegnende for den fuldstændig forandrede, forsonlige Stemning i de ledende Kredse i Berlin var ogsaa Fyrst Bismarcks Ytring i hine Dage, at »Leo XIII. hørte til vor Tids skarpsindigste og mest oplyste Statsmænd.«

Efter Kejser Vilhelm I.s Død regerede, som bekendt, hans ridderlige Søn Kejser *Friedrich* i 99 smertefulde Dage. Leo XIII. tog hjærtelig Del i denne Kejsers Lidelser og udtalte sin Deltagelse i en Skrivelse til Kejser *Vilhelm II.* Denne undlod aldrig ved given Lejlighed at yde Pavens Visdom og Retfærdighed sin højeste Beundring, og Forholdet mellem Pave Leo XIII. og den nuværende tyske Kejser er fra Aar til Aar blevet endnu venligere. Til Bispejubilæet i 1893 sendte han Paven en kostbar Ring, og faa Maaneder efter besøgte det tyske Kejserpar selv Paven i Vatikanet. I 1902 sendte Kejseren atter en kostbar Gave, en Mithra, til Jubelpaven, og i Aar, for faa Maaneder siden, aflagde Kejseren tilligemed sine to ældste Sønner et højtideligt Besøg i Vatikanet.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Rom. Pave Leo XIII., en af Petri herligste Efterfølgere paa Bispestolen i Rom, Nationernes store Lærer i alle sociale og politiske Tids- og Stridsspørgsmaal, Kristi fromme Præst og Stridsmand — er ikke mere blandt de Levende. Telegrammet, som bragte os det sørgelige Budskab, havde følgende Ordlyd: »Rom, 20. Juli Kl. 7 og 10 Minutter Aften. Den h. Fader er i Eftermiddag Kl. 4 og 4 Minutter blidt hensovet i Herren. En kort Dødskamp gik forud for Pavens Død. Kl. 3 og 40 Minutter forkyndte Dr. Laponi grædende, at Enden nærmede sig. Saasnart Døden var indtraadt, lukkede Laponi Pavens Øjne og foldede hans Hænder over Brystet. Sorgen over den Hensovede er stor i Rom.«

Storpønitiariaren, Kardinal *Serafino Vanutelli*, meddelte den h. Fader Generalabsolutionen henved Kl. 1. De tilstedeværende Kardinaler, blandt hvilke befandt sig *Oreglia, Rampolla, della Volpe og Vives*, knælede ved Dødslejet og søgte at tilbageholde deres Taarer, for ikke at forstyrre Paven, som var ved temmelig klar Bevidsthed. Den Døende skal have henvendt nogle Ord til *Oreglia* og anbetroet til ham Om-sorgen for Kirken. Paa Monsignore *Bisletis* Bøn meddelte den h. Fader hele sit Hofpersonale den pavelige Velsignelse og sagde, at dette var hans sidste Levvel. De sidste Ord skal Paven have henvendt til Monsignore *Angeli*, som søgte at opmuntre ham, idet den h. Fader svarede ganske sagte: »Jeg er allerede i Guds Hænder.« Efter at Lægen havde konstateret, at Døden var indtraadt, fastslog og bekendtgjorde Kardinal-Kameriengo *Oreglia* officielt Pavens Død, derefter bad de Tilstedeværende »De profundis«, og Kardinalen meddelte Absolutionen over den Afdøde og velsignede Liget med Vievand.

Senere hen paa Aftenen blev Liget iført den hvide Soutane, den purpurfarvede Skulderkappe og Fløjelshue og de røde Sko, og et Krucifix lagt i de foldede Hænder. Derefter

blev det lagt paa Sengen og tildækket med et rødt Damasktæppe og henflyttet til Sideværelset, hvor det henstaar mellem fire brændende Voxlys. To Nobelgardister holder Dødsvagt ved Baaren, Schweizergardister holder Vagt ved Indgangen til Værelset. Pavens Privatværelser ere lukkede og forseglede. Efterat Balsameringen har fundet Sted og Pavens Hjærte er bleven bisat i de hh. Martyrer Vincents og Anastasius Kirke, hvilket skete den 22. ds., bringes Liget senere ned i St. Peterskirken, hvor den højtidelige, foreløbige Bisættelse finder Sted d. 30. ds. Klokkeringning fra Roms Kirke-taarne forkyndte den evige Stads Indvaanere den h. Faders Død.

Ifølge de kirkelige Forskrifter overtager Kardinal-Kamerlengo *Oreglia* Kirkens Styrelse, indtil et nyt Pavevalg har fundet Sted. En Mængde Telegrammer ere indløbne fra alle Verdens Egne, henved 5000 paa selve Dødsdagen; blandt Telegrammerne findes ogsaa særdeles hjærtelige fra den øster-rigske Kejser *Frants Josef*, den tyske Kejser *Vilhelm*, og den amerikanske Præsident *Rosevelt*, og fra de fleste euro-pæiske Konger og Fyrster. Roms Kirker ere fulde af Andægtige, som bede for den h. Faders Sjæl. —

Leo XIII. er død, Petri Stol er uden Indehaver, *Lumen de coelo*, »Lyset fra Himlen«, som en gammel, efter al Sand-synlighed uægte, men alligevel interessant Profeti saa beteg-nende har kaldt den Hensovede, er slukket paa Jorden; hvad vil der nu ske? Vi vide det ikke, men vi tør nære det trøstne Haab, at Guds hellige Forsyn atter vil sende os en værdig Ypperstepræst, en Overhyrde efter Guds Hjærte, hvis Ord og Gerning oplyser og opvarmer Verden, og som i Over-ensstemmelse med Guds hellige Villie vil føre Pavedømmets store Mission videre, som Leo XIII. har gjort det paa en saa herlig Maade. Som *Ignis ardens* — »brændende Ild«, betegner den ovennævnte Profeti ham, og selv om den ikke kan gøre Krav paa Autoritet, tør vi dog haabe, at den varsler om den kommende Paves Væsen og Virksomhed, hvis Valg vil finde Sted i Løbet af de kommende Uger. Vi ville imidlertid følge vor højærværdigste Biskops Opfordring og

med taknemlige Hjærter bede og opofre den h. Kommunion for vor hensovede hellige Fader, Pave Leo XIII., og tillige forbinde dermed den inderlige Bøn til Gud, at han sender os i disse skæbnesvangre Tider en ny Overhyrde, om hvem Herrens Ord til den første Pave gælder i fuldeste Betydning: »Jeg har bedet for dig, at din Tro ikke maa svigte, og du, styrk dine Brødre.«

Aalborg. Søndag den 13. Juli var en stor Glædensdag for Menigheden i Aalborg, idet Pastor *Kuhlmann* af Kamillianordenen, som ifjor modtog Diakonatsvielsen af den højærværdigste Biskop i St. Ansgars Kirke i København og i Aar har modtaget Præstevielsens h. Sakramente i Roermond i Holland, paa denne Dag frembar sit *første h. Messeoffer* i Menighedens Midte i Aalborg. Fra Klostret til Kirken var Vejen smykket med Flag og Laurbærtrær; fra Taarnet vajede den pavelige Fane tillige med Dannebrog og en Del mindre Flag.

Kl. 10 afhentedes Pastor Kuhlmann fra Klostrets Taleværelse, hvor en af Skolebørnene overrakte ham en Buket, bød ham med nogle hjærtelige Ord velkommen og ønskede ham til Lykke til den ophøjede Værdighed, han nu havde modtaget. Hvidklædte Skolepiger og Førstkommunikanter ledsagede derefter Præsten ind i Kirken, der var stuvende fuld af Katholiker og Anderledestroende og festlig dekoreret i Dagens Anledning. Ved Paterens Indtrædelse i Gudshuset istemtes til Harmoniets Toner et flerstemmigt »*Ecce sacerdos*« og »*Veni creator*«. En flerstemmig Messe af Haller gjorde et saare opløftende Indtryk. Festprædikenen holdtes af Sognepræsten, Hr. Pastor Tembories, som med Begejstring talte om det katholske Præstedømmes Værdighed og den naadefulde Magt, der var knyttet til denne Værdighed, og han sluttede med at skildre den Højagtelse, hvormed baade Gamle og Unge kom en nyviet Præst i Møde. I Dagens Anledning modtog Førstkommunikanterne og en Del Voxne den h. Kommunion under den højtidelige Messe, som sluttede med den ambrosianske Lov- og Takkesalme »*Te Deum*«.

Efter Andagten om Eftermiddagen var der festlig Sammenkomst i Klosters rummelige Have, hvor Menigheden trakteredes med Chocolate og Kager, og den katolske Musikdirektør, Hr. Allesch, ledsagede de i Dagens Anledning forfattede Sange med et lille Orkester.

Pastor Tembories bød velkommen og talte for den nyviede Præst, hvem han fejrede som en Mand, der med sin rolige Besindighed og fredelige Syslen blandt de Syge i høj Grad havde vundet deres Sympathi i Løbet af det Aar, som Pastor Kuhlmann allerede havde tilbragt her i Danmark. Derefter sang man følgende, af Hr. Pastor *Johannes Frederiksen* til Melodien »Snart er Natten svunden« forfattede Sang:

Ei fra Arons Hænder
Som i Mose Pagt,
Men fra Jesu Hænder
Stammer Præstens Magt;
Ned fra Himlens Tinder
Fra Guds Kongesal,
Fra hans Hjerte rinder
Den som Dug i Dal.

Alle Aandens Goder
Gennem den vi faa,
Den er Sjælemoder
Som os føde maa;
Naar vi Foden flytte
I vor Vanmagts Baand,
Maa den ømt beskytte
Os med Moderhaand.

Rinder over øde
Fattig Hedejord,
Risler ned med Grøde,
Saa Guds Hvede gror,
Himlen den forjætter
Hellighedens Høst,
Os den Byrden letter
Med sin Sjæletrøst.

Den vor Gæld udletter,
Raader mægtig Bod,
Sjælene den mætter
med Guds Kød og Blod,
Salver os til Striden,
Signer Livets Pagt —
Thi Guds Haand i Tiden,
Det er Præstemagt.

I vort Mørke tænder
Den et himmelsk Lys,
Himmelsk Baal, der brænder,
Saa vor Jord fornys.
Hjerteisen smelter,
Vunder blive lægt,
Himmelsk Surdeig ælter
Den i jordisk Bægt.

Lykkeligt at være,
Almagts Haand og Mund,
Ofret at frembære
Hver en Morgenstund!
Ved din Læbe hænger
Engles Blik i Gry,
Til Guds Trone trænger
Andagts Virakssky.

Pater *Tembories* tog derefter atter Ordet og mindede om de to højeste Autoriteter for os Katholiker, nemlig Paven og Kongen. Et Leve for Paven og Kongen, hvormed Talen sluttede, besvaredes med rungende Hurraraab. Hr. Trafik-assistent *Dupont* talte i smukke Ord for vor højærværdigste Biskop; Pater Ikenmeyer for Menighedens Sognepræst, Hr. Pater *Tembories*, som talte for Kamillianerprovinsialen, der var tilstede ved Festen, og for Pater Ikenmeyer; Hr. Trafik-assistent *Dupont* talte dernæst for Fædrelandet, hvorefter Pater *Tembories* talte for Menigheden, som til hans Glæde stedse voxede, og for Søstrene, der modtog hans Tak for deres utrættelige Virksomhed i Menighedens Tjeneste baade paa Skoleundervisningens og Sygeplejens Omraade.

Efter at Pater *Kuhlmann*, dybt rørt over de mange Beviser paa Hengivenhed, som Dagen havde bragt ham, med faa, hjærtelige Ord havde takket Menigheden og dens Sognepræst for den uventede Glæde, de havde beredt ham, sluttede den skønne Fest med Salmen »Store Gud, vi love dig«.

Mellem Talerne sang de Forsamlede forskellige Sange, som vare forfattede af Hr. Pater Ikenmeyer, men som Pladsen desværre i disse Dage ikke tillader os at aftrykke her i Ugebladet, paa Grund af den for os Katholiker saa smertefulde Begivenhed i Rom: Vor hellige Faders, Pave Leo XIII.s Død. Af samme Grund have vi ogsaa maattet afkorte en Del af det os tilsendte Referat om Festen, navnlig i Henseende til Indholdet af Talerne. Vi tro at være fuldtud i Overensstemmelse med vore Læsere, naar vi paa deres og egne Vegne ønske Pater *Kuhlmann* til Lykke og Velsignelse og »Ad multos annos«!

Køln. Den 12. ds. afsløredes i Køln et *Mindesmærke* til Ære for Grundlæggeren af de katholske Svendeforeninger, *Kolping*, foran Minoriterkirken, i hvilken *Kolping* ligger begravet. 400 Svendeforeninger i Tyskland, Østerrig, Schweiz, Frankrig, Belgien, Holland, Sverrige, England og Amerika vare repræsenterede. Deltagernes Antal beløb sig til henved 15,000. Gaderne vare festlig smykkede. Blandt de Tilste-

deværende saas Kardinal-Ærkebiskoppen af Køl'n, Dr. Fischer, Viebiskop Dr. Müller, Regeringspræsidenten og Overborgmesteren.

Sidste Telegrammer fra Rom: 22. Juli. Den h. Faders Lig førtes i Aften ned i Peterskirken, hvor det er udstillet paa en Baare i Sakramentskapellet. — Den 23. Juli: Kl. 5¹/₂ begyndte Kirkens Klokke at ringe. Tusinder af Mennesker ventede paa Dørenes Aabning. Kl. 6 aabnedes de, og Processionen foran Pavens Lig begyndte. Mellem Kl. 6 og 8 gik 15,000 Mennesker forbi Liget, som bevogtes af Nobel- og Schweitsergarden. Den 31. ds. om Aftenen gaa Kardinalerne ind i Konklavet og begynde den følgende Morgen den første Valghandling.

En ung Pige, som saadan kan en ung Pige fra et dannet Hjem faa Plads til 1. Septbr. hos en Familie paa Frederiksberg. Vedkommende skal passe 3 smaa Børn og iøvrigt være behjælpelig ved lettere Husgering. Billet, mrk. V. I. E., bedes sendt til Hoffmann, Købmagergade 48.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 26. Juli. 8. Søndag e. Pintse. Anna, den h. Jomfrus Moder. — **27. M.** Votivofficium af St. Ansgar. — **28. Ti.** Nazarius og Lidelsesfæller, Martyrer. **29. O.** Olaf, Konge og Martyr. — **30. To.** Martha, Jomfru. — **31. F.** Ignatius, Bekender. — **1. August, L.** Petri Lænkers Fest.

Søndag d. 2. August. 9. Søndag e. Pintse. Alfons af Liguori, Biskop og Kirkelærer.

St. Anna Kirke (Sundbyerne). Søndag d. 26. Juli, **St. Anna Festdag**, fejres Kirkens Titularfest. Kl. 10 højtidelig Festmesse med Prædiken, Kl. 3 Festandagt.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8). Søndag den 26. Juli højtidelig Messe Kl. 10., Andagt Kl. 6. Aften. — Mandag den 27. Juli Kl. 8 h. Messe.

En Portion af **Frk. Kozlowskis Familielegat** for trængende Jomfruer og Enker af den herværende katolske Menighed er bleven ledig. **Ansøgninger indsendes inden Slutningen af Juli Maaned.** Skemaer erholdes og afleveres hos Hr. Kirkeforstander Herm. Hoffmann eller hos Undertegnede.

Joh. Braun, Sognepræst.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. - Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. - Annoncer: 15 Ø. Petillinien. - Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 31.

Søndagen den 2. August.

1903.

Indhold: Leo XIII.s Pontifikat. — Leo XIII.s Bisættelse i Peterskirken. — Ved Pave Leo XIII.s Død. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Stockholm. Rom. Berlin. — Bekendtgørelser.

Leo XIII.s Pontifikat.

—o—

(Sluttet.)

De fraskilte Kirkesamfunds *Genforening med den romerske Moderkirke* var stedse det ophøjede Ideal for Leo XIII.s Bestræbelser. Til enhver Tid har han utrættelig arbejdet paa de Kristnes Genforening i Troens Enhed. I en herlig Rundskrivelse af 20. Juni 1894 opfordrede han Fyrsterne og Nationerne til, for Kristi Kærligheds Skyld, atter at danne en eneste Hjord. Frugterne af hans Bestræbelser ere kun i ringe Grad traadte frem for Offentligheden, i mange Henseender faldt hans Ord ogsaa paa stenet Grund. I samme Aar henvendte han sig til *Orientalerne*, som kun nægte at anerkende Moderkirken, medens de stemme overens med den i næsten alle Trossandheder. Hos *Kopterne* i Ægypten fandt hans Ord gunstig Modtagelse, og her oprettedes atter det kirkelige Hierarki, medens de beholdt deres egen Ritus og andre Skikke.

Sit Blik havde han ogsaa henvendt paa hine Lande, i hvilke det kirkelige Hierarki var blevet ødelagt for Aarhundreder siden. I *Skotland* genoprettede han i 1878 Hierarkiet med sex Bispedømmer og to Ærkebispedømmer; *Bosnien* og *Herzegovina* blev i 1881 fra et apostolisk Vikariat ophøjet til en Kirkeprovins med 5 Bispedømmer. Med *Montenegro* afsluttedes et Konkordat, som ordnede de kirkelige Forhold i de sorte Bjærges Land. I 1884 genoprettedes Ærkesædet *Karthago* i Afrika, hvor den store Cyprian engang havde været Biskop. I 1886 ordnedes Hierarkiet i *Ostindien*, saa at det nu, i Stedet for de tidligere 20 apostoliske Vikariater og det apostol. Præfektur Bengalen, tæller 21 Bispedømmer i syv Ærkebispedømmer. I 1892 ophøjede han *Danmark*, *Norge* og *Sverrig* til apostoliske Vikariater. Baade i *Syd-* og *Mellem-* og *Nordamerika* oprettedes en Del nye Bispedømmer, og i 1887 aabnedes et katholsk Universitet i Washington. I *Asien* og *Afrika* grundlagdes talrige nye Missionsstationer, apostol. Præfekturer og Vikariater. *Cochinkina* og *Birma* blev hver delte i tre Vikariater; *Malakka* og *Siam* hver i to, *Tonkin* 5, *Kambodscha*, *Arabien*, *Korea*, *Batavia* have deres Vikariater. *Persien* fik en apostolisk Delegat.

I *Kina* og *Japan* har det kirkelige Liv trods alle Forfølgelser, som bryde løs fra Tid til anden, taget et nyt Op-sving. I 1885 vekslede Pave Leo og Kejseren af Kina Skrivelser indbyrdes. Kejserens Svar gav Løfte om de skønneste Forhaabninger for Frentiden, som Boxeroprøret dog desværre tildels tilintetgjorde. I 1891 ordnedes Katholikerne Forhold i *Japan*; Tokio blev ophøjet til Metropolsæde med Bispedømmerne Nagasaki, Osaka og Hakodate. I *Australien* indrettedes fem velordnede Kirkeprovinser. Højere Skoler i *den tyrkiske Orient*, i *Indien* og *Kina* forene en velsignelsesrig Missionsvirksomhed med Studiet af de ældste Sprog og Literaturer. Med de ældre Missionsordenssamfund have talrige yngre Kongregationer forenet sig, som med Iver og Opofrelse virke for Udbredelsen af Kristen-

dommen og Civilisationen. Under Leo XIII.s Pontifikat forøgedes det katholske Hierarki med ialt *206 nye Sæder*: 2 Patriarkater, 29 Ærkesæder, 90 Bispesæder, 2 selvstændige Abbedier, 2 apostoliske Delegaturer, 56 apostol. Vikariater og 25 apostol. Præfekturer.

Men ikke blot for Troens Udbredelse og Virkeliggørelsen af Herrens Bøn om, at alle maatte vorde Eet, virkede Leo XIII.; hans Omsorg havde ogsaa *Kirkens indre Liv*, dets Fornyelse og Blomstring for Øje; derfor sammenkaldte han *de sydamerikanske Biskopper* til et Koncil i Rom, for at raadføre sig med dem om de sørgelige kirkelige Forhold i hine forhen spanske og portugisiske Lande og betone de stedse i sine Skrivelser navnlig *de unge Gcristliges tidssvarende Uddannelse*; derfor fremmede han *Andagten til den Helligaand*, navnlig i Pintseugen; derfor anbefalede han stadig paa det varmeste *Rosenkransbønnen*, som han selv plejede at bede hver Aften; derfor opfordrede han i Anledning af *den h. Aloysius' Trehundredaarsfest* Ungdommen til at efterligne denne Helgens store Dyder; derfor ønskede han, at *den h. Franciskus' tredie Orden* maatte finde den størst mulige Udbredelse og omdannede dens Statuter i Overensstemmelse med Nutidens Krav; derfor indviiede han hele Menneskeslægten til *Jesu allerhelligste Hjærte*. Tre Gange foretog han højtidelige *Helgenrklæringer* og oftere Saligerklæringer.

Et ligefrem underfuldt Skue yder os den katholske *Charitas* i de utallige Ordenskongregationer. Foreninger, Stiftelser, Asyler, Hospitaler og Hospitier, Instituter for aandelige og legemlige Barmhjærtighedsgerninger, som med utrættelig Kærlighed søge at raade Bod paa al mulig menneskelig Nød og Trang og Elendighed. Til de charitative Foreninger slutte sig utallige andre *Foreninger*, hvor Andagt og Bøn, Undervisning og Videnskab, Kunst, Haandværk og det sociale Spørgsmaal, Presse og Politik og aldel Selskabelighed ere repræsenterede. Kirkens Aand og Lydigheden mod Kirken sammenknytter alle disse Foreninger til

et herligt harmonisk Hele, som i Kirkens ordnede Inddeling baade finder sit Forbillede og sin faste Støtte. Fra Vatikanets ophøjede Varde ledsagede den ophøjede Præsteoldings Velsignelse alle de katholske Kristne og alle deres Foretagender.

Omsorgen for Kirkens indre Liv er i mange Henseender nøje knyttet til Bedømmelsen af Tidens store Opgaver og Tildragelser. Som faa andre Paver har Leo XIII. grebet ind i *sin Tids mest brændende Spørgsmaal*. Hans *Taler*, hans *Encyklikaer* kaste et klart Lys over de vældige Strømninger i Verdens Aandsliv og yde en Apologi for Kirken og for dens civilisatoriske Opgaver til Frelse for det menneskelige Samfund. Tanken, at den katholske Kirke, Bæreren af Historiens Byrde gennem Aarhundreder, nu som forhen, trods de mægtige Omvæltninger i det aandelige og sociale Liv, er i Besiddelse af den velsignende Magt til at tæmme vilde Kræfter, til at fornye, hvad der ældes, til atter at sammenknytte Samfundsbaandene, det er en Grundtanke, som gaar igennem alle Leo XIII.s Encyklikaer.

Den h. Fader var en fin Kender af Tidsforholdene, herom vidner hans første Rundskrivelse af 21. April 1878 om *det moderne Samfunds Hovedonder*. Han finder dem i den vedvarende Splid mellem Menneskene, i Fornægtelsen af de ophøjede Sandheder, som danne Grundlaget for den menneskelige Samfundsorden, i Foragten for hine evige Love, som værne om Sædelighed og Retfærdighed, i den vanvittige Begærlighed efter forgængelige Goder og i den samtidige Forglemmelse af Gud og de evige Goder. Spørger man nu om Aarsagen til disse bedrøvelige Onder, saa ligger den fornemmelig i den voxende Ringægt for Kirkens Autoritet, for Kristi Kirke, som er Moderen til al Humanitet og Kultur. »En Civilisation, som bekæmper Kirkens hellige Lærdomme og Love,« skriver den h. Fader, »er ikke andet end et tomt Skyggebillede af den sande Kultur, et anmasset Navn uden Betydning.« Saa fulgte i Februar 1880 den indholdsrige Encyklika om *det kristelige Ægteskab*. Ufor-

færdet bekender den h. Fader for hele Verden den katolske Kirkes Grundsætninger. *Den kristelige Familie* betegner han som Grundlaget for en kristelig Stat, og som dens Forbillede opstiller han den h. Familie i Nazareth og anordner Indførelsen af den h. Families Forening i alle Bispedømmer og opfordrer indtrængende de Troende til at indtræde i den. Følgende Naturloven udvikler Ægteskabet sig til Familie, og finder sin Afslutning i Menighederne og i det borgerlige Samfund eller Staten. Statslivets store Betydning i Nutiden kunde ikke undgaa en saa skarpsynet Politiker som Leo XIII. Først omtaler han det i en Rundskrivelse af Juni 1881 om *den verdslige Øvrighed* eller *kristelige Herskerværdighed*; dernæst gennemgaaer han de mangehaande Vildfarelser angaaende Statens Natur og Væsen i Encyklikaen af 1885 om *den kristelige Statsforfatning*. Foruden Familien og det borgerlige Samfund har Gud oprettet endnu et tredje Samfund: *Kirken*. Den er direkte grundlagt af Gud. Stammende fra Gud skulle begge, Stat og Kirke, idet de virke sammen i Endrægtighed, udfolde deres prisværdige Virksomhed. Af Endrægtigheden i Stat og Kirke, mellem Kongedømme og Præstedømme, blomstrer Staternes Lykke, strømmer Kirkens Velsignelse. Rundskrivelsen af December 1888 om *den kristelige Livsforløse* indeholder i Sandhed gyldne Grundsætninger, som, naar de virkegøres i det praktiske Liv, maa fornye Kirkens og Statens Aasyn. At Aarhundrederne maa være indviede til Jesus Kristus, Gudmennesket og Tidernes Herre, er den Tanke, som den h. Fader udtaler ved Overgangen fra det 19de til det 20de Aarhundrede. Som en Svanesang høre vi hans Ord i Encyklikaen af 1. Nov. 1900 om *Jesus Kristus, Menneskeslægtens Forløser*. »Aldrig og paa ingensomhelst Maade at kende Jesus Kristus,« siger den h. Fader, »er en overmaade stor Ulykke, dog er dette ikke forbundet med Halstarrighed og Utaknemlighed; men forsmaa eller glemme ham, efter at man har lært ham at kende, det er en

saa hæslig og afsindig Forbrydelse, at man næppe skulde tro den mulig hos et Menneske.«

Det er en Selvfølge, at Leo XIII., hvis Blik var henvendt paa alle Nutidens Forhold og Fornødenheder, og hvis Aand omfattede alle Menneskelivets Omraader, ogsaa har henvendt sin Opmærksomhed paa *det sociale Spørgsmaal*. Med dette Spørgsmaal beskæftiger han sig paa en saare fremragende Maade i herlige Encyklikaer om *Socialismen* og *Arbejderspørgsmaalet*. De høre til hans skønneste Rundskrivelser, som, idet de bekæmpe den falske Socialisme, vise den rigtige Vej til Løsningen af Arbejderspørgsmaalet, som ikke kan undvære Religionens og Kirkens Medvirkning, saafremt der skal opnaas et lykkeligt Resultat. Disse Skrivelser fra Kirkens utrættelige Overhoved ere alene tilstrækkelige til at retfærdiggøre, at Leo XIII. bærer Hædersnavnet »den sociale Pave«. I sin verdensberømte Encyklika af Maj 1891 om *Arbejderspørgsmaalet* forkyndte han paa den herligste Maade Verdens Samfundsorden. »Ene og alene det religiøse Sindelag er i Stand til at forskaffe Lovene deres fulde Virksomhed,« skrev han til den tyske Kejser, i Anledning af Sammenkaldelsen af den sociale Kongres i 1890, »og den eneste Lovbog, hvori findes alle den sande Retfærdigheds og ægte Kærligheds Grundsætninger, som kan forene Menneskene som een Faders Børn, er Evangeliet.«

Uforglemmelig er ogsaa den h. Faders Virksomhed for *Slaveriets Indskrænkning*. Slaveriets fuldstændige Ophævelse i Brasilien maa ikke i sidste Linie tilskrives hans Indflydelse i Aaret 1887, da han fejrede sit gyldne Præstjubilæum, og i ham fandt ogsaa Bekæmpelsen af Slaveriet i Afrika den sikreste Støtte.

Ogsaa Kunst og Videnskab fandt Understøttelse fra hans Side. Han aabnede *Vatikanets Arkiver* for alle Nationers Lærde og Historieskrivere. Under ham fejrede *Filosofien i den h. Thomas af Aquins Aand* sin Fornyse. Han gav særlige Regler for Studiet af *den h. Skrift*,

idet han førte »Kritiken« ind i de rigtige Baner. Han opmuntrede de naturvidenskabelige Studier; paa et Taarn i Vatikanet oprettede han et astronomisk Observatorium og tog væsentlig Del i Grundlæggelsen af de katholske Universiteter i Washington og Freiburg (Schweiz). Her bør ogsaa omtales hans *liturgiske Dekrèter*, som have til Formaal, at forherlige Gudstjenesten ved Hjælp af Kunsten; navnlig har han virket meget for Udbredelsen af den gregorianske Koralsang. Foruden at han fremmede den klassiske Dannelse, har han ogsaa gentagne Gange ydet *Nutidens Kulturbestræbelsers* Værd sin varmeste Anerkendelse. — — —

Aarene rinde, Aarhundreder komme og gaa, Slægter opstaa og forsvinde igen tillige med alle deres Sorger og Bestræbelser. Riger opstaa, blomstre og forsvinde, Guds Kirke alene staar fast og vedbliver at bestaa under Historiens Flugt. Tidens Bølger flyde forbi dens Klippefundament, uden at skade det. Det understøttes af den Guds Naade, som fordem har sagt: »Du er Petrus og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke.« Paven er død, men »Petrus dør ikke«. Pavedømmet gaar ikke til Grunde, selv om Petrus er død og alle hans Efterfølgere have maattet følge ham over i Evigheden; vor guddommelige Forlørsers Ord til Petrus er en Borgen herfor. Leo XIII. er nu død efter et 25aarigt herligt Pontifikat og bisat i Peterskirken, og Kirkens Børn bede for deres ædle, kærlige Fader, at Herren vil skænke ham den evige Hvile og lade det evige Lys lyse for ham; men Helligaanden vil drage Omsorg for, at der i disse Dage fra Konklavet vil fremgaa en ny og værdig Efterfølger af Leo XIII., et nyt Medlem i den lange Række af Petri Efterfølgere paa den apostoliske Bispestol i Rom.

Bisættelsen af Pavens Lig i St. Peterskirken.

— 0 —

Den 25. Juli, om Aftenen Kl. 7, fandt Pave Leo XIII.s foreløbige Bisættelse Sted i Peterskirken. Den overværedes af henved 2000 Indbudne. Efter at Domkapitlets Dekan havde velsignet Liget og under Afsyngelsen af Bodssalmen »Miserere«, førtes Liget fra Sakramentskapellet gennem Kirkens Midtskib forbi det pavelige Højalter hen til Korkapellet. I dette Kapel vare de for Tiden i Rom tilstedeværende Kardinaler forsamlede tilligemed det diplomatiske Korps, Repræsentanter for den romerske Adel og en Mængde Foreninger og Broderskaber. Under Korsang velsignede Domdekanen atter Liget med Vievand og meddelte Absolutionen ved Baaren. Derefter traadte Majordomus hen til Pavens Lig og tildækkede stiltiende dets Ansigt med et hvidt Slør. Ceremonimesteren tildækkede derpaa Liget med et rødt Silkeklæde og lagde derover Fligene af Ligtæppet. Nobelgarden løftede derefter Liget fra Baaren og nedlagde det i en Kiste af Cyprestræ. I Kisten nedlagdes tillige tre Silkepunge med Guld-, Sølv- og Broncemedailler, som vare prægede i Leo XIII.s Regeringstid, tillige med et i et Glasrør indelukket Pergamentsblad, som i korte Træk skildrede Pavens Levnedsløb og Fortjenester. Derefter lukkedes Kisten, som tillige forsegledes med Kardinal-Kamerlengo Oreglias, Kardinal Rampollas og Majordomus' Segl, medens alle Tilstedeværende i og udenfor Kapellet bad de rituelle Bønner.

Den forseglede Kiste blev derefter stillet i en Blykiste, som tilloddedes; paa Laaget af denne Kiste forkyndte en Indskrift den Hensovedes Leveaar, Pontifikatsaar og Dødsdag. Tilsidst sattes Blykisten i en tredie Kiste af Elmetræ, som var forsynet med Pavens Vaaben paa Laaget. Efter en sidste Velsignelse med Vievand blev Liget baaret ud af Kapellet og hen til den Sarkofag, i hvilken Pavernes foreløbige

Bisættelse finder Sted. I denne Sarkofag over Indgangen til Korkapellet skal Pavens Lig hvile, indtil hans Grav er indrettet paa det Sted i Laterankirken, som han havde angivet i sit Testament. Under Afsyngelsen af Salmen »*Benedictus Dominus Deus Israel*« blev Kisten, henimod Kl. 9 om Aftenen, løftet op i Sarkofagen, medens Basilikaens Klokker ringede og Bønner og Sange fyldte Kirkens store Rum. Over Sarkofagen, hvis Aabning tilmuredes, blev anbragt et lille Skjold med Indskriften: »Leo P. P. XIII.« — Efter Kl. 9^{1/2} herskede der i og udenfor Peterskirken atter dyb Stilhed.

Ved vor hl. Fader, Pave Leo XIII.s Død, den 20. Juli 1903.

—o—

Sørgeligt de Klokker ringe,
Tungt et Budskab de os bringe,
Pave Leo, han er død;
Haard er Døden, thi den kræver
Alt hvad aander, alt hvad lever,
Selv om ogsaa Taarer flød.

Da han lukkede sit Øje,
Og han endte Livets Møje,
Blev der mangan Bøn opsendt;
Vi ej heller tøve ville,
Men vor Bøn opsende stille,
Hør os Gud, det er velment.

Naar paa Kisten mørk vi skuer,
Vi vel nok for Døden gruer.
Taabelige Frygt vig bort;
Thi om Leg'met end forgaar,
Sikkert Sjælen til Gud naaer,
Gennem Evighedens Port.

Derfor lad os ikke dvæle
 Mer ved Sorgen, men nedknæle
 I en stum, oprigtig Bøn;
 Lad os til Gudfader bede,
 At vor Pave han berede
 Evig Salighed til Løn.

A. V. Bork.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Næppe er Leo XIII.s verdenshistoriske Personlighed forsvunden fra Skuepladsen, førend en Del Dagblade falde over *Kardinalerne*, som skulle vælge den nye Pave. Dette er dog ikke noget Nyt. Ved ethvert Pavevalg have saadanne Blade fremstillet Kardinalkollegiet som et *Selskab af Intriganter*. Saaledes var det i 1878 efter Pius IX.s Død, dengang blev *Kardinal — Pecci* behandlet som Hovedintriganten, og i Dag ved hans Baare giver baade Ven og Fjende ham enstemmigt det Vidnesbyrd, at han har været en *fuldtud fornem og dadelfri Karakter*, hvad der ikke kan siges i Almindelighed om de verdenshistoriske Personligheder i det 19de Aarhundrede! Men var Leo XIII. maaske ikke den samme Karakter allerede i 1878? og dog gjorde man ham dengang til en Intrigant! Aabenbart leve disse Artikelskrivere i Kredse, hvor Fortjeneste og Samvittighed ikke er det afgørende, men Topmaalet af Intriger, og saa mene de, at hele Verden maa staa paa det samme lave Niveau, paa hvilke de selv staa.

Overfor dette intrigevante og intrigelystne Selskab skriver *Kardinal Fischer* af Köln i sin nyeste Hyrdeskrivelse følgende: »Allerede under Pavens Sygdom have visse Blade beskæftiget sig med Pavevalget. De talte om *visse Kandidater* til den ophøjede Værdighed, om *Overenskomster* mellem det h. Kollegiums Medlemmer, ja endog om bestemte Kardinaler, som selv stræbte efter at opnaa den pavelige

Tiara og derfor anstrængte sig selv i den Retning. — Verdens Børn tale paa deres egen Maade og ynde fra dem selv og deres egen Handlemaade at drage Slutningen i Henseende til Andre og Andres Handlemaade. Man bør ikke tage dem det ilde op; thi de have ingen Forstaaelse for disse Ting. — *Det h. Kollegium er et Samfund af modne, i forskellige kirkelige Stillinger prøvede, samvittighedsfulde Mænd, som nøje kende og føle det tunge, overmaade tunge Ansvar, de have overfor Gud, Kirken og Verden under Udøvelsen af deres vigtigste Forrettighed, Valget af en ny Pave. Kirkens trofaste Børn behøver man ikke forsikre om, at Kardinalerne under denne vigtige Handling ikke lade sig lede af jordiske eller endog personlige Hensyn, men ene og alene af deres Samvittighed, som engang skal aflægge Regnskab for den evige Dommer over denne Handling, og af Hensynet til Guds Ære, Kirkens Vel og Sjælenes Frelse.*»

— Kardinal-Kamerlengo *Oreglia* har paa vor højærværdigste Biskops Kondolencetelegram i Anledning af Pave Leo XIII.s Død sendt Biskoppen følgende telegrafiske Svar: »Jeg er meget rørt over Deres oprigtige Deltagelse og takker Dem af ganske Hjærte. L. Card. *Oreglia*.«

— Vor højærværdigste Biskop har siden i Mandags været syg af et alvorligt Influenساتilfælde, som tvang ham til, hvor nødigt han end vilde, at gaa til Sengs; hans Tilstand har dog i de senere Dage bedret sig, og Lægen mener, at det Værste lykkeligt er overstaaet, men at der dog vil hengaa en Tid, inden Biskoppen genvinder sine Kræfter. Ifølge Lægens udtrykkelige Forbud hindredes den højærværdigste Biskop ved Sygdommen i personlig at tage Del i den højtidelige Sørgegudstjeneste i St. Ansgars Kirke for den hensovede Pave, som fandt Sted i Torsdags Kl. 10.

I Biskoppens Sted celebrerede Sognepræsten, Hr. Pastor *Braun*, assisteret af Præsterne *Johansen* og *Gamel*, den højtidelige Requiemsmesse, efter hvilken Pastor *Braun* ogsaa holdt Mindetalen og meddelte Absolutionen ved Katakalken.

Denne stod opstillet foran Højaltret; ovenpaa den laa de pavelige Insignier (Tiara, Triregnum og Bispestav) og ved Fodenden stod Leo XIII.s Vaabenskjold. Baade Koret og Kirkeskibets Vægge saa vel som Orgeltribunen og Prædikestolen vare af Dekorator Stauning dekorerede med sorte Drapperier, garnerede med hvide Baand og Flor; paa Væggene saas store Skjolde, afvejlende med Pavens Navnetræk, Vaaben og Tiaraen, alt i Sølv paa sort Grund. Paa Altret brændte 12 store Voxlys i florumhængte Stager mellem stedsegrønne Træer. Langs Gangene, af hvilke den midterste var belagt med sort Klæde, stod opstillet Laurbærtræer og andre grønne Væxter. Det Hele var ordnet med megen Smag og gjorde et overmaade højtideligt Indtryk. Et forstærket Kirkekor, under Hr. Organist *Hammermüllers* Ledelse, assisteret af Orgel og Basuner, udførte *Mitterers* Requiemsmesse med stor teknisk Dygtighed og udmærket Forstaaelse. Navnlig var Halvkoret af gribende Virkning. Med faa Dages Varsel var Messen bleven indøvet af de flittige Sangere og udførtes for første Gang her ved denne Lejlighed.

Efter Sjølemessen holdt Pastor Braun en Tale, i hvilken han særlig dvælede ved den Glans, der omstraaede Leo XIII.s Navn og Virksomhed og den Anerkendelse, som hans ophøjede og ædle Personlighed og ægte kristelige Livsvandel og opbyggelige Død havde fundet i hele den civiliserede Verden. Taleren sluttede med en indtrængende Opfordring til Menighedens Medlemmer om at bede for den h. Faders Sjølefred, ihukommende, hvor meget vi katholske Kristne, ja hele Verden skyldte det »Lys fra Himlen«, som Herren havde sendt sin Kirke i vanskelige Tider. — Den smukke, opbyggelige Tale gjorde et dybt Indtryk paa de Tilstedeværende, som fyldte Gudshuset og blandt hvilke saas Hds. kgl. Højhed Prinsesse *Marie* med den lille Prinsesse *Margrethe*, og det *franske* og *østerrigske* Gesandtskabs Sekretærer, som vare mødte i Uniform, samt Kirkens Forstanderskab og mange fremragende Mænd i vor Hovedstad.

Mærkeligt nok har hverken Hoffet eller den danske Regering, i Modsætning til hvad der er sket i alle andre europæiske Stater, kondoleret i Anledning af Pavens Død eller ladet sig repræsentere ved Sørgegudstjenesten; derimod har baade Sverrige og Norge efterlignet Europas øvrige Lande.

Stockholm. I Anledning af Pavens Død sendte Kong *Oscar*, gennem sin tjenestegørende Kammerherre, sin Kondolence til Biskop *Bitter*; ogsaa *Dronningen* kondolerede Biskoppen. *Kronprinsen* og *Kronprinsessen* sendte egenhændige Skrivelser til ham. Ogsaa *alle* de fremmede Gesandtskaber kondolerede Biskoppen. I Stockholm har Msgr. *Bitter* holdt den højtidelige Sørgegudstjeneste i St. Eriks Kirken i Mandags og i St. Eugenia Kirken i Tirsdags. Ved Gudstjenesten i St. Eugenia Kirken var Hoffet repræsenteret.

Om Sørgegudstjenesten i St. Eriks Kirken skriver det svenske »Aftonbladet«: Kirkens Alter var klædt i Sort; nedenfor Altret stod den symbolske Katafalk, paa hvilken hvilede de pavelige Insignier og ved hvis Fod saas Leo XIII.s Vaaben. Msgr. *Bitter* fejrede selv den højtidelige Requiemsmesse, assisteret af Præsterne *Benelius* og *Kiesler*. Efter Messen holdt Biskoppen *Talen*, i hvilken han i et formfuldendt Foredrag tolkede den Sorg, som i disse Dage beherskede Katholikerne i hele Verden. Dødens uovervindelige Majestæt havde ladet et Sørgebudskab udgaa til hele Verden, et Budskab, som ogsaa her i Norden havde vakt dyb Genklang og med Smerte var blevet modtaget af os, den h. Ansgars, den h. Eriks og den h. Birgittas Børn og Arvingerne til deres Tro. For fem Maaneder siden, saaledes fortsatte *Taleren*, havde han haft den Lykke at sidde ved den h. Faders Fødder, og Leo XIII. havde dengang, idet han meddelte Biskoppen sin Velsignelse, med en vis Forudanelse ytret: »Du, min Søn, du vil ikke gense Leo XIII.« Hans Anelse om den forestaaende Død var gaet i Opfyldelse og den katholske Kirke led et stort Tab, thi Pave Leo

havde med Kærlighed og Alvor, med apostolisk Kraft og Nidkærlighed styret sin Hjerd. Berøvet alle sine kongelige Rettigheder havde han, for hvem alt Lavt var fremmed, stedsse vist et kongeligt Sindelag, og Europas Monarker havde med Højagtelse og Ærbødighed ved mere end een Lejlighed henvendt sig til Leo XIII., for hos ham at hente Raad og Hjælp. Uagtet vor h. Fader, naar han forkyndte Tros- og Sædelærdomme, var ved Guds Naade ufejlbar, var og vedblev han dog altid at være et skrøbeligt Menneske, som kunde synde og fejle; dette vidste ogsaa Pave Leo, og derfor havde han daglig sagt til Gud: »Domine, non sum dignus.« Vi skulde derfor i disse Dage i vore Bønner bede for den Hensovedes Sjæl. Men vi skulde tillige i vore Bønner bede Gud om, at han atter vil skænke os en god og værdig Efterfølger af den store Leo XIII. Maatte Pave Leo hvile i Fred. — Den højtidelige Sørgegudstjeneste sluttede med Salmen »Saliga äro de döda«, udført af Kirkens Kor, som ogsaa med Dygtighed assisterede under Messen.

Sørgegudstjenesten i St. Eugenia Kirken, som fandt Sted den 28. Juli, overværedes af det diplomatiske Korps, Medlemmer af Statsraadet, en Del Hoffunktionærer, alle i fuld Uniform og med Ordener, samt talrige Menighedsmedlemmer, som for Størstedelen var sørgeklædte. Som Repræsentant for Kongen og Dronningen var Overkammerherre *Celsing* til Stede, Kammerherre *Brahe* repræsenterede Kronprinsparret og Kammerherre *Levenhaupt* Enkehertuginde af Dalarna.

Kirken var dekoreret omtrent paa samme Maade som St. Eriks Kirken Dagen i Forvejen. Den højtidelige Sjælemesse celebredes af Msgr. Bitter, som ogsaa holdt Talen, i hvilken han fejrede Mindet om den hensovede Pave. Den Sol, ytrede Biskoppen, som i et kvart Aarhundrede havde opvarmet Menneskeslægten, var nu gaaet ned, for aldrig mere at oprinde igen for Kirken. Taleren tolkede dernæst den Sorg, som hvilede ikke blot over Kirken, men over hele den civiliserede Verden. Leo XIII. havde været stor i

Livet og stor i Døden, hvilket Taleren nærmere forklarede. Pave Leo havde under sit 25aarige Pontifikat ved sin Virksomhed skænket Verden en Kilde til Kærlighed og kristeligt Mandsmod, af hvilken Millioner skulde øse i de urolige og skæbnsvangre Tider, som herskede i Verden. Fred være med hans Aske, evig Glæde skænke Gud hans Sjæl!

Rom. Samme Dag, som Pavens Bisættelse fandt Sted, modtog Kardinalkollegiet *det diplomatiske Korps*, hvis Dekan, den portugisiske Gesandt, holdt en Tale, som besvaredes af Kardinal Oreglia. Efter Modtagelsen af det diplomatiske Korps modtog Kardinalkollegiet Medlemmerne af *Maltheserordenen*

I de sidste fire Dage har der daglig i Vatikanet og i Peterskirken været afholdt højtidelig Sørgegudstjeneste for Pave Leo, som overværedes af talrige Andægtige.

Kardinalerne holde daglig Møde angaaende det forestaaende Konklave, men bevare den dybeste Taushed om Indholdet af deres Forhandlinger og erklære kun, at alle Forudsigelser om Udfaldet af Konklavet ene og alene beror paa Formodninger. Indtil den 29. Juli vare 56 Kardinaler mødte i Rom. Deres samlede Antal er 64, som alle ville kunne deltage i Konklavet, med Undtagelse af Kardinal-Ærkebiskop Moran af Sidney i Australien, som næppe vil kunne ankomme i Tide.

I Mødet den 26. Juli oplæste Kardinal Oreglia Pavens Testament, ifølge hvilket Kardinalvikaren: bemyndiges til at uddele blandt Roms Fattige 50,000 Lire af Pavens Efterlædenskaber.

Berlin. Under stor Deltagelse fra den katholske Befolknings Side afholdtes i Lørdags i St. Hedvigs Kirke det højtidelige Requiem for den afdøde Pave. Prælat *Neuber* frembar det h. Messcoffer. De talrige katholske Foreninger i Berlin havde sendt Deputationer med deres florumhængte Faner og Bannere. Som *Kejserens* Repræsentant var mødt Arveprinsen af Hohenzollern og i *Kejserindens* Navn Grev Mirbach; ogsaa Rigskansleren og Ministrene havde sendt

Repræsentanter. Af det diplomatiske Korps var tilstede den italienske Gesandt Grev Lanza, og de østerrigske, franske og belgiske Gesandtskabsmedlemmer. Blandt de Tilstedeværende saas ogsaa Politipræsidenten, Byrådsmedlemmer, Rigsdagsmænd, de katholske Generaler, Stabsofficerer m. fl.

Rom. Fredag den 31. Juli Kl. 5 Efterm. er Konklavet begyndt.

Unio. Søndag den 16. August Skovtur arrangeret af Foreningens Damer. Nærmere i næste Nr.

S.J.G. Mandag den 10. August, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder St. Josefs Gilde Møde for III. Grad.

En ung Pige, som saadan kan en ung Pige fra et dannet Hjem faa Plads til 1. Septbr. hos en Familie paa Frederiksberg. Vedkommende skal passe 3 smaa Børn og iøvrigt være behjælpelig ved lettere Husgerning. Billet, mrk. V. I. E., bedes sendt til Hoffmann, Købmagergade 48.

Paraplyer, Parasoller og Stokke

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 2. August. 9. Søndag e. Pintse. Alfons af Liguori, Biskop og Kirkelærer. — **3. M.** Stefani Finding. — **4. Ti.** Dominikus, Bekender. **5. O.** Maria Maggiorekirkens Indvielse. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen. — **6. To.** Kristi Forklarelse paa Thabor. — **7. F.** Kajetan, Bekender. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Aften Kl. 8 Broderskabsandagt). — **8. L.** Cyriakus og Lidelsesfæller, Mart.

Søndag den 9. August. 10. Søndag e. Pintse.

Mødreforeningens Møde bortfalder i Augustmaaned.

Godstjeneste i **Helsingør** (Sudergade 8). Søndag den 9. August Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 6. Andagt. — Mandag den 10. ds. Kl. 8 h. Messe.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millevich, Købmagergade 13, København. - Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. - Annoncer: 15 Ø Petittlinien. - Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 32.

Søndagen den 9. August.

1903.

Indhold: Habemus pontificem, Pius X.! — Nogle Rettelser. — Rejsebrev. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Randers. Aalborg. Malmø. Kristiania. Rom. — Biskoppelig Kundgørelse. — Bekendtgørelser.

Habemus pontificem!

Pius X.!

-- 0 --

Tirsdag den 4. August meldte Telegrafen: »Konklavet i Rom har valgt Kardinal **Josef Sarto**, Patriark af Venedig, født den 2. Juni 1835 i Riese, i Bispedømmet Treviso, til Pave, og han har besteg St. Peders Stol under Navn af **Pius den Tiende.**«

Takkende og velsignende stode alle Kirkens Børn i den henrundne Uge i Aanden forsamlede om Leo XIII.s Grav i

Peterskirken. Paverne dø, det vidste vi, men vi vidste ogsaa at Pavedømmet ikke dør. Petrus dør ikke. Leo XIII. er død, men Petrus er genopstanden, som *Pius X.* har han besteg den apostoliske Stol. Leo XIII.s Herredømme er til Ende, men Kristi Herredømme er evigt. »Lysen fra Himlen« steg til Himlen, hvor Menneskets Søn troner i sin Herlighed, men som Morgensrøden lyser ogsaa allerede et andet Lys, »*Ignis ardens*«, »den brændende Ild«. Kirken er ikke mere uden en synlig Styrer, Børnene have atter en Fader, Nationerne have en Hyrde, Sandhed og Naade en Uddeler, Himlen en Stedfortræder, Helveds Magter en sejr- rig Betvinger, — Verden har atter en Pave. Ved Leo XIII.s Grav staar *Pius X.*, Guds Udvalgte.

Habemus pontificem — Vi have en Pave! Dette Raab, som engang hilste Leo XIII., da han lagde Haanden paa Petri Skibs Ror, har atter hilst *Pius X.*, hans Efterfølger, den nye Styrer, som Gud har sendt os paa Rejsen til Evigheden.

Vi hilse den ny Pave som Kristi Statholder, som Petri retmæssige Efterfølger paa Bispestolen i Rom, som Apostlenes Arving, Apostolatets Mund og Hoved, Hyrdernes Hyrde Fyrsternes og Folkenes Fader, Kristi Kirkes Ypperstepræst. Vi overføre paa *Pius X.* den barnlige Kærlighed, den troende Lydighed, den uformindskede Højagtelse og Ærbødighed, som vi have vist Leo XIII. under hans 25aarige, herlige Pontifikat. Vi ville bede, ofre, stride, leve og dø for ham, som for Leo XIII.; thi vi vide, at Paven mere end nogensinde trænger til Forbøn, Kærlighed, Offervillighed og Hjælp. Byrden, som i Tirsdags blev lagt paa hans Skuldre, er saare trykkende; men Børnernes Kærlighed gør den lettere for ham.

Maatte Herren forunde ham Leo XIII.s Aar! Maatte han blive en »brændende Ild«, som tænder i hele Menneskeslægten en glødende Kærlighed til Gud og Næsten! Maatte han stråle som Leo XIII. herlig i Fred — herlig i Sejr.

Vivat Pius X.!

Ad multos Annos!

Nogle Rettelser.

— 0 —

I Tillæg til »Nationaltidende«, »Dagens Nyheder« og »Dagbladet« for 19. og 26. Juli fandtes der en Artikel: »Nogle Indtryk fra den franske Kirke«, af Sognepræst Valdemar *Schmidt-Phiseldeck*. Artiklen er, som Forfatteren siger, væsentlig et Foredrag, holdt i Sorø Kirke den 26. November 1902; han kalder den ogsaa »Nogle Erindringer og Betragtninger, nogle Rejseerindringer fra Aarene 1882—84 i Forbindelse med nogle lagttagelser fra seneste Tid«.

Artiklen trænger til alvorlige Rettelser. Det er derfor, den skal omtales her. Naar man sætter sig ind i Forfatterens Standpunkt, forstaar man jo godt hans Ord: »Frankrig er et katholsk Land, — desværre maa vi sige; thi det *kunde* ikke blot have været anderledes, men det *skulde* have været anderledes.« Men saa paastaar han længere nede: »Saa meget er vist, at dersom Frankrig havde kendt sin Besøgestid (!) og antaget Reformationen, var Revolutionen ikke kommet, i alt Fald ikke i den Skikkelse, i hvilken den kom...« Pastoren syntes at have faaet Indblik i Guds Forsyns Styrelse, siden han for »*vist*« ved, hvad der vilde være sket, hvis Frankrig var bleven protestantisk. Men intet af de romanske Folkeslag er jo gaaet over til Protestantismen, saa at man kunde drage dets Eksempel frem, som Bevis paa, hvorledes *disse* Folk vilde have udviklet sig under dens Herredømme. Hvorledes kan da Pastor S. — P. sige: »Saa meget er *vist*...«? — Endvidere paastaar han: »Dersom Frankrig havde antaget Reformationen, var ikke *det* sket, som *er* sket...: at Kulturen har skilt sig fra Kirken, og disse to Magter gaar hver deres Veje. Derfor har man den Dag i Dag Fanatismen paa den ene Side, Fritænkeriet paa den anden.« Denne Paastand, at i Frankrig har »Kulturen skilt sig fra Kirken«, er den reneste Indbildning, naar man ved »Kultur« forstaar det, som virkelig *er* Kultur, rene og gode Sæder, *sand* Kunst og Videnskab,

men ikke blot et ydre Skin af Velvære, som dækker over Synd og Last. Eller skulde maaske den nuværende franske Regerings barbariske Fremgangsmaade mod Kirken være et Udslag af »Kulturen« i Modsætning til Kirken? Nej, for saa vidt der er *sand* Kultur i Frankrig, er det netop Kirken, hvem Landet skylder Tak for den; thi Kirken er den, som har grundlagt Tro og Sædelighed, og endnu stadig værner om disse høje Goder.

I denne Anledning maa jeg ogsaa spørge Pastoren: Hvor skriver Fritænkeriet, dette Revolutionens Ophav, sig fra? Hvis Hr. S.—P. kender noget til Kirkens og Filosofiens Historie, maa han være enig med mig om, at Fritænkeriet allerede ved Enden af det 17. Aarh. kom fra det *protestantiske* England (Loke, Hume o. s. v.) til Frankrig, hvorfra det bredte sig til Tyskland o. s. v. Det er en Kendsgerning, som ingen kan nægte.

Første Del af Pastor S.—P.s Artikel slutter med en temmelig udførlig, men ikke særlig nøjagtig Skildring af Jomfru Marias Aabenbarelse i Lourdes i 1858; anden Del indeholder først de gamle Misforstaaelser og Forvrængninger af den katholske Mariadyrkelse, og saa noget om den »evangeliske« Bevægelse i Frankrig.

Om Lourdes siger Forfatteren: »Den evangeliske Kristne kan aldrig gaa ind paa Monseigneur Laurences (Biskoppen af Tarbes) Kendelse, at den ubesmittede Jomfru virkelig har aabenbaret sig for Bernadette Soubirous. Han ved, at Notre-Dame de Lourdes tilhører ikke Virkelighedens, men Digtningens Verden.« Den evangeliske Kristne »ved« altsaa —, men hvoraf ved han det? Det har vist Gud aabenbaret ham! Det hele er et talende Eksempel paa, hvorledes protestantiske Pastorer gør det af med Kendsgerninger, som de ikke synes om. Saa apodiktisk udtaler en Mand sig, som vel aldrig har læst, endsiige studeret de mest ansete videnskabelige Bøger om Lourdes og dets Mirakler: *Lasserre*, »Vor Frue af Lourdes« (paa Dansk efter den 126. franske Udg., hos Høst & Søn, København) og *Dr. Boissarie*, »Lourdes.

Histoire médicale etc.« »Audiatur et altera pars« (Ogsaa Modparten maa høres) — skulde ogsaa her gælde, førend man udtaler et saa dristigt: »Han ved...«!

Hr. S.—P.s Indvendinger mod den katholske Mariadyrkelse indeholder, som sagt, egentlig ikke noget nyt. Det er næsten de samme, som jeg allerede en Gang imødegik i nærværende Blads Nr. 19 og 22. Kun eet nogenlunde nyt Bevis mod Mariadyrkelsen i Lourdes søger han at føre, idet han skriver: »Naar Vor Herre Jesus Christus, Gudmennesket, skønt han er iført Herlighedslegemet, har bundet sin Nærværelse i Menigheden til Ordet og Sakramenterne, saa *kan* Maria, om hvis underfulde Bortgang fra Jorden Skriften intet fortæller os, ikke aabenbare sig paa den Maade, som Aabenbaringerne fra Lourdes beretter om, fordi hun da i en vis Forstand vilde komme os nærmere end Guds egen Søn, vor Frelser, i Forholdet til hvem vi vandrer i Tro og ikke Beskuelse«. — Hvis dette »Bevis« skulde have Kraft, maatte det først være godtgjort, at den højere altid maa staa os nærmere end den lavere, naar begge staa *over* os, og det modsatte maatte være Tilfældet for dem, der staa *under* os. Men dette vilde være aldeles unaturligt. Staar Pastor S.—P. maaske sin Biskop nærmere end Stiftsprovsten? — Endvidere er jo Maria kun et Menneske, medens Kristus er Gudmennesket; der er altsaa sikkert en større Afstand mellem os og Kristus, end det er Tilfældet med Hensyn til Maria. Det er altsaa mere sandsynligt, at Maria kan beskues af os end hendes guddommelige Søn, og Pastoren har følgelig ikke bevist noget. — Endnu een af hans Bemærkninger maa vi sætte i det rigtige Lys. Han siger nemlig: »Den romerske Kirke aabenbarer i sin Kultus . . . en fuldstændig Sammenblanding af Maria og Christus. Det ses af selve Rosenkransen, der ender med et Krucifiks, hvor Maria er afbildet paa Bagsiden af Korset . . .« Men hvem har dog forenet Christus med Maria inderligere end netop Gud selv? Eller gives der en inderligere Forening end den, som findes mellem Moderen og Barnet? Hvis det

ved Kristi Død var gaaet efter Hr. S.—P.s Mening, havde Maria vist ikke faaet Lov til at staa ved Siden af Korset for at forhindre enhver »Sammenblanding«! Man fristes ligefrem til her at anvende Ordet: »Hvad Gud har sammenføjet, skal Mennesket ikke adskille.« Men Protestanter, der jævnlig opløser Ægteskaber, skille naturligvis lige saa let Kristus af med hans Moder — af Frygt for en mulig »Sammenblanding«! Ja, man skal høre meget...! —

Pastorens glade Forhaabninger angaaende den »evangeliske« Bevægelse i Frankrig vil jeg nødig forstyrre. Men Tiden vil vise, at Franskmændene, ligesom Italienerne og Spanierne hellere vil hjemfalde til Vantroen end til Protestantismen, der, adskilt i Hundreder af Sekter, aldrig kan tilfredsstille det Menneske, som søger efter et fast og urokkeligt religiøst Standpunkt. De romanske Folk er nemlig logisk tænkende Folkeslag, der ikke nøjes med, hvad man for Øjeblikket kan synes godt om, men de spørger efter Konsekvenserne.

P. G. Schmiderer.

*

*

*

Den gamle Herre i Tømmerup, som vistnok skriver efter bedste Evne og Kræfter om katholske Ting og af ren og skær Overbevisning og Sandhedskærlighed, er bl. a. ogsaa forarget over, at han paa flere Steder har fundet Lourdes-Statuer. Han beretter i saa Henseende ogsaa følgende: »I det lille Gesandtskabskapel paa Toldbodvejen mødte mine Øjne ogsaa en Statuette af den velbekendte Skikkelse.« Vorherre maa vide, hvor det Gesandtskabskapel ligger. Vi kende kun St. Josefssøstrenes lille Huskapel i deres Kloster paa Toldbodvejen, men havde ingen Anelse om, at det var et Gesandtskabskapel. Har den brave Tømmerup-Præst nogen Sinde været i et katholsk Gesandtskabskapel i København, maa det have været før 1849; men i saa Fald kan han umulig have set en Lourdes-Statuette derinde, eftersom Aabenbarelserne i Lourdes først skete i 1858. Det Hele lyder

noget gaadefuldt; dog ere vi villige til at undskylde baade dette og Ieie hans Artikel overhovedet, idet vi minde vore Læsere om, at de ej bør glemme, at den vistnok er skrevet i de varmeste Hundedage. *Redaktionen.*

Rejsebreve.

—o—

I.

Pavens Død.

Maaske have alt Ugebladets Læsere hørt saa meget om Pave Leos Sygdom og Død, at de, jeg vil ikke sige have hørt nok herom, thi der dør næppe en Mand som Leo XIII. hvert Aarhundrede, hvorfor man ikke let hører for meget herom, men dog saa meget, at det er noget dristigt at ville skrive et Rejsebrev, ikke mindst for dens Vedkommende, der ikke ved, hvad Ugebladet har indeholdt. Dog, naar jeg gør det, er det af den Grund, at det saa at sige har været det Hovedæmne, hvorom al Interesse har drejet sig, og hvorom Talen altid har været, baade i katholske og protestantiske Lande, jeg er kommen igennem.

En Ting har været mig — og sikkert mange med mig — saare paafaldende, i hvor høj Grad ogsaa *Protestanterne* have været optagne af den store Begivenhed. Den katholske Kirke synes egentlig ikke at ligge paa sin Dødsseng, som mange have baade ønsket og udtalt. Hvad der i den Grad kan optage og spænde Hjerter og Sind alle Vegne, har ikke overlevet sig selv. I hvor høj Grad Pavens Sygdom kunde sætte Folk i Spænding, var ikke mindst paafaldende i Amsterdam. Man kommer til Holland, dette gamle ærke-protestantiske Land, hvor man saa godt som noget Sted har raset mod den katholske Kirke, og hvor man venter at finde alt præget af Zwinglis og Calvins mørke Aand, og alt viser sig egentlig ganske anderledes end man

havde tænkt sig. Rundt om i Amsterdam hang Telegrammer opslaaede om Pavens Sygdom, i Butiksvinduer, Cigarudsalg og alle Vegne, hvor der var passende Plads til det, og saa snart et nyt Telegram kom, ilede man afsted dermed. Tænke sig det reformerte Amsterdam! Noget mindre forundrer man sig derover, naar man faar at vide, hvad sagtens adskillige af Ugebladets Læsere ere uvidende om, at Amsterdam har 100,000 Katholiker med 30 katholske Kirker, hvoraf ca. 18 ere Sognekirker.

Ogsaa her i London, hvor disse Linier skrives, har Pavens Død været en stor Begivenhed. Rundt om i den vældige Stad, hvor man saa kommer hen, ere Vinduerne fulde af Pavebilleder, baade gaaende og staaende og siddende og velsignende og bedende Paver, og udenfor Kirkedørene staa entreprenante unge Mennesker og sælge smukke Mindekort i Anledning af Pavens Død til en Penny pr. Styk. I de katholske Kirker herovre har der selvfølgelig været afholdt prægtige Requiemsesser. Jeg var saaledes ude i Oratorianernes Kirke paa Brompton Road i Gaar. Talrige Politibetjente holdt Vagt udenfor Kirken, medens en Hærskare Kirkebetjente besøgede den samme Sikkerhedstjeneste indenfor. En højtidelig Pontifikal-Requiemsmesse blev sunget af Biskoppen af Emmaus. (For de Læsere, der ikke vide det, maa jeg tilføje, at han altid opholder sig i London som Medhjælper hos Ærkebiskoppen af Westminster.) Musiken og Sangen skal være noget af det prægtigste, London har at byde i den Retning, men naar man hører, der findes 18 Præster ved Kirken, maa der jo ogsaa kunne præstere noget. I samme Kirke findes det berømte Maria-Alter med indlagte kostbare Stene, som skal være ikke saa lidt over 200,000 Kr. værd. —

Her i Redemptoristernes Kirke, i den sydvestlige Udkant af London, har der ogsaa været Requiemsmesse i Dag. Skønt det var Hverdag, og Messen holdtes Kl. 9¹/₂, var Kirken dog fyldt; hér, som i de 3 andre store Stæder, jeg har truffet paa Redemptoristernes Kirker, er Kirkebesøget

ganske fortrinlig. I Morgen holdes her, som det sker i disse Dage hele Verden over, Messen for det nye Pavevalg, som om faa Dage vil finde Sted. At den Begivenhed vil optage al Verdens Opmærksomhed i lige saa høj Grad som Pave Leos Død, er der ingen Tvivl om, at Aviserne ville indeholde spaltelange Artikler med mange Fejltagelser i om den Sag, er lige saa sikkert, men komme nærmere ind herpaa skal jeg ikke, Ugebladets Læsere vilde sikkert blive trætte og ere maaske allerede langt bedre underrettede end jeg, derfor skal jeg spare min Tid og mine Kræfter til et Rejsebrev en anden Gang.

Clapham, London, 29. Juli 1903.

Niels Hansen.
 cand. theol. & mag.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. I Tirsdags, den 28. Juli, afgik ved Døden, Hr. Lehns greve Holstein-Ledreborgs Moder Enke-Lehns grevinde **C. Holstein-Ledreborg**, f. Komtesse *Lefeubre de Marpalu*. Den Hensovede, som var født den 7. Juli 1810 i Weissenburg i Elsas, opnaaede saaledes den høje Alder af 93 Aar. Hun var velkendt i Menigheden baade ved sit ædle og vindende Væsen, sin Godgørenhed mod de Fattige og sit fromme Sindelag og opbyggelige Exempel. Siden sin Konversion i Tredserne kom hun i mange Aar hver Søn- og Helligdag fra Ledreborg fastende ind til Hovedstaden for at modtage den h. Kommunion i St. Ansgars Kirke, og hun blev ved dermed indtil sin høje Alderdom, saa længe Kræfterne tillode det, baade Sommer og Vinter. Den inderlige Kærlighed, hun nærede til Kirken, efter at hun ved Guds Naade havde lært den at kende, lod hende overvinde alle Vanskeligheder. Hun kendte sin Tro grundigt og levede efter den. For Godsets Folk var hun en Moder, der stedse var beredt til at hjælpe efter Evne og Kræfter. Med

Rette kunde hun uden Tvivl i Døden gøre Apostelens Ord til sine egne: »Jeg har stridt den gode Strid, bevaret Troen, fuldendt Løbet; det er mit tillidsfulde Haab, at Herlighedens Krone er henlagt for mig hisset.« R. I. P.

— I Mandags modtog Hs. Majestæt Kongen først den officielle Meddelelse om Pave Leo XIII.s dødelige Afgang. Meddelelsen blev overrakt Kongens Adjudant, Kommandør Scheller, til Viderebesørgelse af Hr. Vikariatssekretær, Pastor H. Gamél, paa den højjærværdigste Biskops Vegne. Skrivelsen, som laa inden i en Skrivelse til Biskoppen, var stilet til: *Serenissimo principi Christiano IX. Danorum regi.*

— Vi henlede vore københavnske Læseres Opmærksomhed paa det bekendte Institut »*Fotoplasticon*«, Skovbo-gade 1, 1ste Sal, hvor der fra den 1.—15. August er udstillet en saak. *Pave-Serie* af Steroskopbilleder, bestaaende af 50 Billeder, overraskende naturtro fremtrædende i Farver og Plastik. Gengivelserne af Pave Leo XIII. og hans private Værelser i Vatikanet skulde ifølge Programmet være tagne med den h. Faders specielle Tilladelse for ca. 2 Maaneder siden under Kejser Wilhelms Besøg i Vatikanet og ifølge Kejserens Anmodning. Den h. Fader, som i de sidste 14 Aar ikke skal have ladet sig fotografere, blev aftaget to Gange. De ualmindelig vellykkede Billeder, tilføjes der, fremvise i overordentlig Naturlighed den 93aarige Oldings ædle Træk. Institutet er aabent i August paa Hverdage fra Kl. 11—8 og paa Søndagene indtil Kl. 10 Aften; Adgang for 25 Øre.

— Det udmærkede katolske Tidsskrift »*Varden*«, som udgives af Hr. Kand. Oskar Andersen og udkommer den 15de i hver Maaned, vil i sit Augustnummer foruden et rigt Læsestof bringe som Følgeblad et smukt *Helsidesportræt af Leo XIII.*, Gengivelse i Fotolitografi af den afdøde franske Kobberstikker F. Gaillards Stik. Billedet sælges ikke særskilt, da det kun tør produceres som Følgeblad til »*Varden*«, og kan derfor kun erhverves ved Abonnement paa Tidsskriftet.

Randers. Ifølge »Randers Dgbl.« var Sørgegudstjenesten ordnet saaledes, at der om Morgenen frembares en højtidelig Sjælemesse og om Aftenen holdtes Sørgegudstjeneste med Prædiken. Kirken, der var dekoreret med Flor og smykket med grønne Træer, var fyldt indtil sidste Plads. Pastor *Osterhammel* holdt om Aftenen en smuk Mindetale over den afdøde Pave. Salmerne ledsagedes af Orgelmusik og Musikdirektør Tellings Orkester, som meget bidrog til at forøge det højtidelige Indtryk.

Aalborg. Ogsaa i denne By var Tilstrømningen til den lille Kirke paa Kastelvejen overvældende stor. Fra Spiret vajede den pavelige, florovundne Fane paa halv Stang. Kirkens Indre var smukt dekoreret, idet Væggene var betrukne med Sørgeflor og Sølvbaand. Pastor *Tembories* frembar det h. Messeoffer, assisteret af flerstemmig Korsang. Efter Messen holdt Pastor *Ickmeyer* Mindetalen over Pave Leo XIII., hvis herlige Pontifikat stadig vilde blive mindet med Taknemlighed i Historien.

Malmø. Om Sørgegudstjenesten i Malmø, som fandt Sted den 30. Juli Kl. 10, skriver »Snällposten« bl. a. følgende: »Altret i vor Frelzers Kirke var klædt i Sort og Statuer og Billeder hyllede i Sørgeflor. Kirken oplystes baade af Lysene fra Altret og af Gaskronerne, som vare tændte. Foran Kommunionbænken stod den symbolske Katafalk. Alle Pladser i den lille Kirke vare optagne, dels af Menighedsmedlemmer og af Anderledestroende. Den højtidelige Sjælemesse blev frembaaret af Sognepræsten, Hr. Pastor *Jos. Popp*, medens Kirkens Sangkor udførte en flerstemmig Requiemsmesse, som øvede en saare stemningsfuld Virkning paa de tilstedeværende. Efter Messen tolkede Pastor Popp i et varmt og veltalende Foredrag den Sorg, der beherskede den katholske Verden i Anledning af dens Overhoveds Død, idet han tillige skildrede den afdøde Paves Betydning i Livet for Kirken, hans fremragende Egenskaber og tilsidst hans Sjælsstyrke og den Taalmodighed, han havde vist under sit langvarige Sygeleje. Efter Talen med-

delte Pastor Popp Absolutionen ved Katafalken, og den højtidelige og stemningsfulde Akt afsluttedes med Salmen »Saliga äro de döda.«

Kristiania. »St. Olaf« meddeler, at den højærværdigste Biskop, Dr. *Fallize*, som befinder sig paa Visitatsrejse, har underrettet Vatikanet om *den norske Regerings* Deltagelse i vor Kirkes Sorg over Tabet af vor h. Fader. Biskoppen har i den Anledning modtaget Kardinalkollegiets Tak, som Biskoppen har oversendt Regeringen gennem følgende Telegram: »Efter at have meddelt Vatikanet den kongelige Regerings Deltagelse har jeg af Kardinal *Oreglia*, Camerlengo, faaet i Opdrag at udtrykke for Regeringen hans og Kardinalkollegiets inderligste Tak. Dr. *Fallize*, Biskop.«

— Den højtidelige Sørgegudstjeneste i St. Olafs Kirken fandt Sted om Tirsdagen. Langs Kirkens Vægge var trukket Sørgedraperier, Kandelabrene var florumhængte, og Pillerne omviklede med Sort. Foran Altret stod Katafalken med de pavelige Insignier og omgivet af en dobbelt Række Voxlys og af Laurbærtrær. Kl. 10 $\frac{1}{2}$ bad Præsterne en Del af Officiet for de Afdøde. Under Læsningen af disse Bønner indfandt sig Statsminister *Blehr*, Statsraad *Gunnar Knudsen*, Byens Ordfører, Bankchef *Andersen Aars*, samt flere Landes herværende *konsulære Repræsentanter*. Før Messen intoneredes fra Orgelet Händels Largo, hvor kraftige Blæseinstrumenter greb ind, og den mægtige Sørgemusik brusede gennem Kirken med megen Virkning. Saa fulgte Requiemsmessen, udført af blandet Kor med Orgel. Efter denne holdt Sognepræsten, Hr. Pastor Günther, Mindetalen over den afdøde Pave og meddelte tilsidst Absolutionen ved Katafalken. Med Hartmanns Sørgemarsch, udført af Orgel og Blæseinstrumenter, afsluttedes den højtidelige, stilfulde Sørgegudstjeneste. Det er unødvendigt at tilføje, at Kirken var fyldt indtil Trængsel. — Af ovenstaaende Meddelelse fra Kristiania saavel som af Meddelelsen fra Stockholm i forrige Nr. af Ugebladet fremgaar det, at Regeringen har været

repræsenteret begge Steder; men hvor blev den danske Regering af ved Sørgehøjtideligheden i København?

Rom. Om Pavevalget meddele da inlløbne Telegrammer følgende: Den 4. August rykkede der Kl. 11¹/₂ en betydelig Troppestykke ind paa Peterspladsen, hvor mange tusinde Mennesker vare forsamlede. Kl. 11³/₄ hængte nogle af Vatikanets Tjenere et stort Tæppe over Balustraden foran Peterskirkens ydre Balkon. Kort efter kom det pavelige Processionskors til Syne paa Balkonen tillige med Kardinal *Macchi* og et større Følge. Straks præsenterede Tropperne Gevær. Med høj Røst forkyndte Kardinalen, at Konklavet havde valgt Kardinal *Sarto* til Pave, og at denne havde antaget Navnet *Pius den Tiende*. Mængden, der stadig voxede, brød ud i høje Jubelraab og strømmede nu ind i Basilikaen. Her paa den indre Balkon eller Loggia traadte Paven frem, iført den pavelige Dragt og velsignede Folket, der udbrød i begejstrede Hyldestraab, medens alle Klokkerne ringede.

Straks efter Kardinal *Macchis* Forkyndelse af Valgets Resultat havde Konklavets Sekretær meddelt Konklavets Marskal, Fyrst *Chigi*, at Konklavet vilde blive aabnet Kl. 4.

Om selve Valghandlingerne vides hidtil intet af Udenforstaaende, og alt, hvad Telegrafene i disse Dage har meddelt om Pavekandidater, om Antallet af de paa forskellige Kardinaler faldne Stemmer, om Kardinal *Gibbons* Projekt, om *Oreglias* skærpede Sikkerhedsforanstaltninger, om Brevduer, Spejle, opskaarne Fisk, m. m. er lutter Fantasiforestillinger, dels nærliggende Kombinationer, dels dumme og taabelige Opdigtelser. Det eneste, som med Sikkerhed vides, er, at efter Valget foretoges de sædvanlige Ceremonier, som altid ledsage et Pavevalg. Kardinal *Sarto* var dybt bevæget, da han i syvende Valghandling — Konklavet varede fra Fredag Aften til Tirsdag Middag med 2 daglige Valghandlinger — saa, at hans Stemmetail forøgedes og han bad gentagne Gange Kardinalerne om at lade være at vælge ham, og først paa sine Venners Bøn besluttede han sig til

at modtage Valget og erklærede, paa Kardinal-Dekanens Spørgsmaal desangaaende, at han var uværdig til den store Ære, men da det havde behaget Gud at lade det h. Kollegiums Stemmer falde paa ham, bøjede han sig for Guds Villie i Tillid til, at han vilde hjælpe ham.

Den h. Fader, *Pius X.*, forhen Kardinal *Josef Sarto*, Patriark af Venedig, er født i Riese, Bispedømmet Treviso, den 2. Juni 1835 og er saaledes 68 Aar gammel. Han var først Landsbypræst, men den 10. Nov. 1884 prækoniseredes han af Leo XIII. til Biskop af Mantua. Efter Kardinal Agostinis Død udnævntes han til Ærkebiskop og Patriark i Venedig den 15. Juni 1893, tre Dage efter at Paven havde udnævnt ham til Kardinal med Titlen St. Bernardo alle Terme. Han er kendt for sin Karakterstyrke, beundret for sin Beskedenhed, sin absolute Mangel paa Forfængelighed samt for sin personlige Fromhed. Som Patriark i Venedig var han uhyre populær i Kanalstaden, hvor hans stættelige Skikkelse var kendt af Alle, og hvor han har deltaget meget i Byens og hele Provinsens offentlige Liv. Da han rejste til Konklavet, var han Genstand for store Ovationer fra Befolkningens Side, og Aftenen efter Pavevalget var hele Venedig illumineret.

Ogsaa i Rom var Jubelen over den nye Pave almindelig og en Mængde Huse vare illuminerede om Aftenen. I Torsdags afholdtes der Takkegudstjenester i alle Roms Kirker. *Den højtidelige Kroning* finder Sted *Søndag den 9. August* i Peterskirken.

Til

Katholikerne i det Apostoliske Vikariat for Danmark og Island.

HABEMUS PONTIFICEM! Vi have atter et Overhoved, en øverste Lærer, Præst og Hyrde for hele Kirken! — det er det Budskab, som i Dag fra Peterskirkens Balkon lynsnart udbreder sig over alle Lande og opfylder alle Troendes Hjærter med Jubel og Glæde.

Hs. Eminents Joseph Sarto, Kardinal-Patriark af Venedig, valgt af Kardinals Kollegiet som den hedengangne, uforglemmelige hl. Fader, Pave Leo XIII.s Efterfølger, har i Dag besteg Pavetronen under Navnet **Pius X.**

Sorgens og Bedrøvelsens Dage ere forbi. Med tillidsfuld Begejstring iler den katholske Kristenhed den Nyvalgte imøde. Det berømmelige Eftermæle, der følger ham fra de Steder, hvor han tidligere har virket, giver grundede Forhaabninger om, at Pius X. vil være en værdig Efterfølger af de to sidste store Paver, som ved Guds Naade have styret Kirken i de henrundne storifuldt bevægede Tider.

Saa ville vi da Alle med jublende Glæde bringe vor hl. Fader, Pave Pius X. vor Hyldest paa den Dag, hvor Tiaraen sættes paa hans Hoved; vi ville love ham at være hans lydøre, trofaste Børn; — i Fællesskab med den hele katholske Kristenhed ville vi ikke ophøre med at takke Gud for, at han atter har givet os en Overhyrde, og bede ham om, at han maa opholde og bevare denne, saa at vi sikkert og trygt kunne bo under hans Stav.

Paa næste Søndag, den 9. August, skal da i alle Vikariatets Kirker og Kapeller efter Højmessens coram exposito sacramento synges et højtideligt Tedeum under samtidig Klokkeringning.

✠ **Johannes von Euch,**

Biskop, Apostl. Vikar for Danmark og Island.

København, den 4. August 1903.

S.J.G. **Mandag** den **10.** August, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder St. Josefs Gilde Møde for **III. Grad.**

Unio. **Søndag** den **16. August** stor Skovtur, arrangeret af Unios Damer.

Herrerne gøre om Formiddagen en Fodtur. Afgang fra Klampenborg Banegaard Kl. 8²¹ eller fra Østbanegaarden Kl. 8²⁴ til Charlottenlund; derfra spadseres til St. Andreaskirken, hvor Højmessen Kl. 10 overværes. Efter Messen spadseres over Fortunen til Lyngby. Undervejs nydes den medbragte Frokost. Damerne og de Herrer, der ikke ønske at deltage i Fodturen, tage fra Holte Banegaarden Kl. 1⁵⁵ til Lyngby Station, derfra til Hotel Lyngby's Have, hvor hele Selskabet mødes Kl. c. 3, og hvor Damekomiteen imidlertid har dækket Kaffebord. I Hotel-haven spises den medbragte Aftensmad, hvorefter en lille Svingom i Hotellets Sal. — Medlemmernes Børn ere velkomne.

Damekomiteen.

Villaer i Charlottenlund.

3 Villaer til 1 à 2 Familier, Kælder under hele Huset, Veranda, Altan, W. C., 2000 □ Alen til hver, er billig til Salgs eller til Leje. Man bedes henvende sig til Tømrermester Johann Petersen, Skovgaardsvej 7, overfor Katholsk Kirke.

Kirkelig Kalender.

Søndag den **9. August.** **10. Søndag e. Pintse.** — **10. M.** Laurentius, Martyr. — **11. T.** Oktavdag. — **12. O.** Klara, Jomfru. — **13. T.** Johannes Berchmanus, Bekender. — **14. F.** (Vigiliefastedag) Oktavdag. — **15. L.** Marias Optagelse.

Søndag d. 16. August. **11. Søndag e. Pintse.** **Marias Optagelse** eller **Himmelfart.** — Joachim, den h. Jomfrus Fader, Bekender. (**Ansgarius-Bonifacius-Kollekt** i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for de mest trængende kirkelige Institutioner i Vikariatet.)

St. Ansgars Kirke. I Anledning af Pave Pius X's højtidelige **Kroning** i Dag, synges i Dag, **Søndag** den **9. ds.**, efter Højmessen Kl. 10 et højtideligt **Te Deum** med sakramental Velsigelse. Muligvis holder Biskoppen en Tale i Dagens Auledning.

Gudstjeneste i Helsinger (Sndergade 8). **Søndag** den **9. August** Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 6. Andagt. — **Mandag** den **10. ds.** Kl. 8 h. Messe.

St. Anna Kirke. **Søndag** den **9. August** bortfalder Eftermiddagsandagten Kl. 3 paa Grund af Menighedsforeningens Udflugt til Ordrup. Formiddagsgudstjenesten finder Sted til sædvanlig Tid.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 43.

Nr. 33.

Søndagen den 16. August.

1903.

Indhold: Pave Pius X. — Den h. Faders Kroning. — »Den høje Mester«. — En Advarsel mod den katholske Agitation. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Stockholm. Wien. Köln. Rom. — Bekendtgørelser.

Pave Pius X.

— 0 —

Hvem kendte vel hidtil Landsbyen *Riese* i Provinsen Treviso? Nu findes imidlertid Byens Navn endog i de mindste Blade i hele den civiliserede Verden. Andrees store Atlas har ikke optegnet den; derimod findes Stationen Castel Franco ved Banelinien fra Treviso til Vinzenza, ogsaa Landevejen, som derfra fører mod Nord til Asolo, i hvis Nærhed Riese ligger, henved 25 Kilometer fra Trentino-Grænsen, den sydlige Del af Tirol. Denne Landsby Riese er vor h. Fader, Pave Pius X.s Fødeby. Faa hvidtede Huse knejse mellem de grønne Træer og Buske og Vinhaver, Sognekirken og Paladset, som forudm tilhørte Jakob Monico, Patriarken i Venedig, i de skæbnesvangre Aar 1847—1848. Her levede et Magistratsbud, *Johannes Baptista Sarto* og hans Hustru *Margrethe f. Samson*, en from og flittig Bonde-

kone. Dette Ægtepar var *Josef Sartos*, den nuværende Paves Forældre. Hans Barndom var ikke rig paa Begivenheder. Vorherre mente det godt med ham, og han skænkede ham et velformet Ansigt og en fremragende Intelligens. Don Fusarini, Sognepræsten i Riese, fik den unge Mand kær, som ytrede en stor Videbegærlighed og en oprigtig Fromhed. Han lod Ynglingen besøge Skolen i Castel Franco, og selv om Josef just ikke var den Første blandt Skolekammeraterne, var han dog altid blandt de Første. Han absolverede Gymnasiet, og da en mægtigere Protektor, end den fattige Don Fusarini var, aabnede det lærde Lyceums Porte for ham, var det første Skridt paa den kirkelige Løbebane gjort. Hans Velynder og Protektor var nu Patriarken af Venedig, Jakob Monico. Denne sendte ham til det biskoppelige Seminar i Padua, for at han skulde studere Theologi. Den 18. Sept. 1858 blev han Doktor i Theologien, hvorefter Biskoppen af Treviso præsteviede ham. For hans gamle Forældre, for hans Søstre Maria, Anna, Rosa, Lucia, Antonia, Teresia, for hans Broder Angelo var den Dag, da de i Riese stode omkring den unge, nyviede Præst, en Lyksalighedens Dag. Den gamle Sognepræst, Don Fusarini, græd af Glæde. Den første h. Messe var en Begivenhed for hele Riese. Tombolo var hans første Station, et lille roligt Sted, der ligger som en Rede mellem grønne Høje. Bønderne i Tombolo fik ham snart kær og opfordrede ham tidlig og silde til at aflægge Besøg i de omkringliggende Landsbyer. Man vidste, at Don Giuseppe Sarto var en ægte Præstesjæl, hvis Elskværdighed holdt Vægtskaalen for hans Arbejdslyst. Efter ni Aars Virksomhed i Tombolo forflyttedes han til Salzano; det varede dog ikke længe, før end Sarto blev *Domherre* og senere Generalvikar for Bispedømmet i Treviso. En Efteraarsmorgen i Aaret 1884 traadte Sarto som sædvanlig ind i den daværende Biskop, Msgr. Apollonias Embedsbolig, for at tale med sin Biskop om forskellige Embedsanliggender. Biskoppen meddelte ham, at den daværende Biskop af Mantua, Msgr. Berengo, var

bleven udnævnt til Ærkebiskop af Udine, »og,« tilføjede han, »kender De Navnet paa hans Efterfølger i Mantua?« »Nej.« »Nu godt, kom saa med mig.« Biskoppen førte Sarto ind i Privatkapellet og gav ham der det *pavelige Breve*, som udnævnte Sarto til *Biskop af Mantua*. Denne blev næsten afmægtig af Bekymring og bad Biskoppen om, at han dog vilde gøre alt for at befri ham for dette Embede; men alle Bønner hjalp intet, og efter en 30aarig udmærket Virksomhed som Præst begav han sig den 18. April 1885 til Mantua og blev der som Biskop indtil 1893, da Pave Leo XIII. udnævnte ham til *Kardinal* og kort efter til *Patriark af Venedig*.

Om Kardinal Sartos Virksomhed i Venedig skrives der, at han ved sin Mildhed, Beskedenhed, Ligeformhed og Sagtmodighed og hele elskværdige Optræden erhvervede sig Alles Sympathi. Han blev forgudet af Venetianerne, baade af Høje og Lave, Rige og Fattige, og han gengældte dem deres Kærlighed med sin Velsignelse. »Hans Haand,« skriver en Venetianer, »er altid løftet til Velsignelse, ikke til Straffedomme. Gondoliererne hilse ham med Ærefrygt, idet deres Gondoler ro ham forbi, naar den biskoppelige Gondol glider hen ad Canale Grande, og de sige indbyrdes, at Kardinal Sarto, om han blev Pave, vilde lade Paradisets Porte aabne for dem alle, for at have den Glæde at genfinde dem der og velsigne dem igen.« Med Energi har han stedse forstaaet at haandhæve Orden og Disciplin blandt Gejstligheden, hvem han foregik med det skønneste Exempel paa et mønsterværdigt Liv, og opnaaede, at der altid bestod det bedste Forhold mellem de Gejstlige indbyrdes og mellem Præsterne og Folket, saa at hans Bispedømme var et af de bedste i hele Italien.

Som Præst, Biskop og Kardinal var han altid opfyldt af en hellig Iver for sit Hyrdeembede og fandt sin Glæde i at arbejde paa og virke for sine Undergivnes aandelige og timelige Lykke og Velfærd. I Henseende til *Velgørenhed* var han utrættelig. I Salzano skal han have drevet sin Vel-

gørehed saa vidt, at han pantsatte sin Parochialring og solgte sin Hest, som han benyttede paa sine Missionsbesøg i Omegnen, for at hjælpe de Fattige; som Biskop af Mantua var han allerede uden Penge den tredie i Maaneden, og i Venedig maatte han ofte gøre Laan, da han plejede at give alt til de Fattige og i velgørende Øjemed, og kun beholdt en ringe Sum tilbage for sine egne beskedne Fornødenheder, saa at hans to gamle Søstre, som bestyrede hans Hus i Venedig, ofte klagede til Broderen over de manglende Husholdningspenge. Kardinalen trøstede dem imidlertid stedse med, at de ikke skulde være bekymrede over det, Vorherre havde jo hidtil draget Omsorg for dem og vilde uden Tvivl ogsaa gøre det for Fremtiden.

For *den katholske Presse* nærede han den mest levende Interesse, og da der engang var Tale om, at det katholske Blad »La Difesa« i Venedig skulde gaa ind af Mangel paa Existentsmidler, erklærede han, at det vilde bedrøve ham meget, om Sligt skulde ske i hans Regeringstid, han haabede, at Venedigs Katholiker ikke vilde lade Bladet falde, han var selv beredt til de største Ofre, for at bevare Bladet, og, tilføjede han, »om det skulde være nødvendigt, vil jeg i dette Øjemed ofre min Ring, mit Brystkors og min Kardinalsdragt«.

Disse faa Træk vise os Pave Pius X.s Personlighed, den katholske Kirkes nyvalgte Overhyrde, hvem Millioner troende Kristnes Hjærter banke i Møde med tillidsfuld Kærlighed. Maatte han se Petri Aar!

Pave Pius X.s Kroning.

—o—

I Søndags, den 9. August, Kl. 8 $\frac{1}{2}$ For. fandt Pave Pius X.s højtidelige Kroning Sted i Peterskirken. Henved 80,000 Mennesker overværede den. Foran Kirken var der

opstillet italienske Tropper, som opretholdt Ordenen blandt de tilstrømmende Skarer. I selve Kirken gjorde pavelige Soldater Tjeneste. Kl. 8¹/₂ begav Paven, ledsaget af Kardinalerne, Biskopperne, Prælaterne, Nobelgarden, m. fl., sig tilfods ned til Peterskirkens indre Portal, hvor der var oprejst en Trone foran den saak. *Porta santa*. Paven, iført det pavelige Ornat og med Mithraen paa Hovedet, besteg derpaa Tronen, medens Kardinalerne toge Plads paa reserverede Bænke. Kardinal *Rampolla* som Basilikaens Ærkepræst, omgivet af Domkapitlet og Vatikanets Gejstlighed, holdt her en kort latinsk Tale, i hvilken han mindede om den nye Paves fremragende Egenskaber; hvorefter det Sixtinske Kapels Sangere under *Perosis* Ledelse istemte »*Tu es Petrus*«. Saa tog Paven Plads paa *Sedia gestatoria* og blev, idet Kardinalerne parvis tillige med Biskopperne og Prælaterne gik foran, henimod Kl. 9¹/₂ baaret gennem Peterskirkens midterste Port ind i Basilikaen, hilst af Mængdens brusende Tilraab og af Trompetfanfarer fra Kirkens Kuppel. Herefter meddelte den hl. Fader Velsignelsen, efter at han først ved en Haandbevægelse havde opfordret Mængden til at standse med Raabene. Foran Højaltret steg Paven ned af *Sedia gestatoria* og knælede nogle Øjeblikke i stille Bøn. Derefter besteg Paven atter *Sedia gestatoria* og lod sig, hilst alle Vegne af fornyede Leveraab, bære ind i det Klementinske Kapel, hvor en anden Trone var oprejst. Paven tog Plads paa Tronen, medens Kardinalerne, Patriarkerne, Ærkebiskopperne, Biskopperne, Abbederne og Pønitiarerne toge Plads paa særlige Bænke. Paven blev derefter hyldet af de tilstedeværende Dignitarer og meddelte saa med en kraftig og klar Stemme sin Velsignelse til Folket.

Efter Velsignelsen blev Paven iført de foreskrevne Messeklæder, medens Kardinalerne og alle de øvrige Dignitarer iførtes de til deres Rang svarende liturgiske Klæder. Derefter begav Paven sig i højtidelig Procession, siddende paa *Sedia gestatoria* hen til Kirkens Højalter, for at frembære det h. Messeoffer. De mange Tusinde, som fyldte Kirkens

mægtige Rum, ledsagede stadig Paven med brusende Leve-
raab. Paa Vejen fra det Klementinske Kapel til Højaltret
gik en Ceremonimester foran Paven og antændte tre Gange
en Tot Blaar, idet han udraabte: »Hellige Fader, saaledes
foraar Verdens Herlighed.« Saasnart Paven var naet til
Højaltret og havde forladt *Sedia gestatoria*, istemte det
Sixtinske Kapels Sangere »*Ecce sacerdos magnus*«. Til-
højre og tilvenstre for Tronen var anbragt en Tribune for
Pavens Slægtninge, Maltheserridderne, det diplomatiske Korps
og den romerske Adels Medlemmer. Efter Kardinalernes og
de øvrige Dignitærers Edsaflæggelse begyndte den pavelige
Messe. Efter Oplæsningen af Epistlen og Evangeliet i Mes-
sen, begav Kardinaldiakon *Macchi* sig hen til Altret og
læste, medens Paven sad paa Tronen, det for Kroningen
foreskrevne ældgamle særegne Litani. Under Forvandlingen
lød Sølvtrumpeterne atter højt oppe fra Kuppelen, de pave-
lige Soldater knælede og sænkerle Vaabnene, og den tusind-
foldige Menneskemængde knælede i stille Andagt.

Efter Messen besteg Paven atter *Sedia gestatoria* og
blev saa baaret hen til et foran Altret anbragt Podium.
Her bad den ældste Kardinal de liturgiske Bønner for den
nyvalgte Pave. Saa tog Kardinaldiakonen Mithraen af Pa-
vens Hoved, hvorefter Kardinal *Macchi* satte Tiaraen paa
Paven, idet han læste Inthronisations-Formelen: »Modtag
dette Smykke med de tre Kroner og vid, at Du skal være
en Fader for Konger og Fyrster, en Verdens Behersker og
Jesu Kristi vor Frelzers Statholder paa Jorden.« Til Slut-
ning istemte Paven »*Te Deum*«, som det Sixtinske Kapels
Sangere fortsatte tillige med de Tusinder og atter Tusinder,
som vare tilstede i Kirken. Paven lyste derefter Velsignelsen
over Folket, som beredte ham levende Ovationer, da han
kort efter forlod Kirken paa samme Maade, som han havde
holdt sit Indtog i den, denne Gang dog med Tiaraen paa
Hovedet. Efter at have modtaget det h. Kollegiums Lyk-
ønskning, trak den h. Fader sig tilbage sine Værelser. Klok-
ken var da 5 Minutter over 1.

Blandt de Tilstedeværende ved Højtideligheden i Kirken var ogsaa Borgermesteren og Sognepræsten i Pavens Fødeby Riese. Allerede Kl. 7¹/₂ om Morgenen var Kirken overfyldt, saa at Ingen kunde inklades mere. Men Tusinder stode endnu paa Peterspladsen og trængte sig stormende ind, naar Nogle indefra forlode Kirken paa Grund af Gudstjenestens Længde og den store Hede i Gudshuset. Paven var i Begyndelsen af den højtidelige Handling meget bevæget, men blev dog snart Herre over sin Bevægelse. Ceremoniens lange Varighed virkede øjensynlig trættende paa ham og han led en Del under Heden og de tunge liturgiske Klæder; men han nød dog intetsomhelst i hele det lange Tidsrum. Fastende var han Kl. 8¹/₂ draget ind i Kirken og fastende drog han Kl. 1 atter ud af den; hans Stemme lød hele Tiden kraftig og klangfuld.

Om Aftenen var Kirkernes Facader og Taarne og en Mængde private Bygninger festligt illuminerede, hvilket gjorde et overmaade imponerende og festligt Indtryk. Af Meddelelser fra forskellige Sider fremgaar det utvivlsomt, at hele Højtideligheden forløb paa en for den store og ophøjede Sag fuldtud værdig Maade, og »Berliner Tageblatt« har sikkert Ret, naar det i sin Kroningsberetning skriver: »Man kan sige, hvad man vil, *Rom hænger dog endnu med alle Traditionens Fibre ved Pavedømmet*, og dette Rom har beredt den nye Pave en i Sandhed storartet Modtagelse.« Og vi tilføje: Med Rom forenede sig paa Pave Pius X.s Kroningsdag Millioner og atter Millioner trofaste Katholiker i alle fem Verdensdele i det inderlige Ønske, i den indtrængende Bøn: *Gud opholde, Gud velsigne og beskytte stedse vor hellige Fader, Pave Pius X.!*

„Den høje Mester“.

—0—

Han, den høje Mester,
 ypperste blandt Præster,
 Konge og Profet,
 som før Tidens Morgen
 alt i Himmelborgen
 Herlighed har set,
 blev ej ved i Salighed,
 bragte ned til Jordens Egne
 Frelse alle Vegne.

Ikkun dette ene
 vilde han: blot tjene,
 kalde til sig hver,
 som fik her at vide
 hvad det er at lide
 Møje og Besvær.
 Svag og skør det brudte Rør
 ej han knækked, ej i Tanden
 slukked Røg og Branden.

Ingen bort han stødte,
 Toldere han mødte
 og var Synd'res Ven.
 Blinde, halte, lamme
 ej blev gjort til Skamme,
 kom til ham de hen.
 Sot og Saar fik gode Kaar,
 rene han spedalske tvætted,
 hungrige han mætted.

Kom med Ve og Vaade,
 bed om Kraft og Naade,
 bed og du skal faa.

Efter ham du vandre:
 Næsten er de andre,
 som du elske maa.
 Lydighed af hvad du led,
 skal du lære, ud af Trængsel
 vokser Himmellængsel.

Din jeg helt vil være,
 Herre, lad mig bære
 dit Discipelnavn.
 Verden ej dig kender,
 bort fra dig sig vender,
 som har Trøst og Savn.
 Døg og Nat min Sjæleskat!
 Perlen, alt for den jeg sælger,
 den kun Hjertet vælger.

V. J.

En Advarsel mod den katholske Agitation.

—o—

Under denne Overskrift skriver »Vestlollands Avis«: Vi har modtaget følgende fra en Præst i Folkekirken:*)

Skønt jeg indrømmer, at Juli-Begivenheden i Aar var Leo XIII.s Død, maa jeg dog sige et advarende Ord om den megen Avis-Læsning i de senere Tider med Paveskiftet og Vatikanbegivenhederne som Emne. Snart dvæler man ved den katholske Kirkes utalte Millioner af Tilhængere, snart ved dens pragtfulde og stemningsfulde Ceremoniel,

*) Past. Elmquist i Nakskov? Det er jo et ynkeligt Nødraab og paa samme Tid en Fattigdomsattest »comm'il faut«! Nu gør de protestantiske Aviser det snart af med den danske Lutherdom! Leve Pius X.!

snart ved den katholske Kirkes Fremgang her i Norden og ved den Spænding, som paakommer Verden i Anledning af Paveskiftet.

Jeg *forstaar*, at Bladene bringer denne Læsning, thi den interesserer uden Tvivl et stort Publikum — ikke mindst Kvinderne. Men jeg *adværer* paa den anden Side mod, at Sindene altfor stærkt fæstnes ved disse Begivenheder, thi det virker i det stille saa dragende paa alle søgende Sjæle, — saa forunderlig dragende, som netop den katholske Kirke ved sin Mysticisme og sin herlige Pragt.

Jeg mener, at vi, der staar i den danske Folkekirke, bør være agtpaagivende over for denne Øjeblikkets stærke katholske Propaganda, der aander ud af hver Avis. Navnlig bør *Forældrene* paase, at Indtrykkerne ikke bliver for stærke hos de unge Mænd og Kvinder, der endnu staar søgende i deres Gudsforhold.

Det er i *dette* Voks, den katholske Propaganda sætter sit afgørende og — ofte — uudslettelige Stempel.

30. Juli 1903.

Elterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. I Søndags, den 9. ds., fejredes i alle vore Kirker *Pave Pius X.s Kroning*, som fandt Sted samme Dag i Peterskirken i Rom, ved et højtideligt »Te Deum« foran det udstillede allerhelligste Sakramente. I St. Ansgars Kirke intonerede den højjærværdigste Biskop selv den ambrosianske Lov- og Takkesalme, som derefter blev sunget af Kirkens Sangkor afvexlende med Menigheden og ledsaget af Basuner. Før »Te Deum« istemtes, strax efter Højmesens Slutning, holdt den højjærværdigste Biskop en Tale, i hvilken han først fejrede Ihukommelsen af den hensovede Pave Leo XIII. og derefter gik over til at omtale Pavedøm-

mets ophøjede Betydning og Hs. Hellighed Pave Pius X., hvis højtidelige Kroning fandt Sted netop i samme Time i Peterskirken. Den højtidelige Gudstjeneste sluttede med den sakramentale Velsignelse.

— I Mandags modtog Hs. Majestæt Kongen den officielle Meddelelse om Pave Pius X.s Regeringstiltrædelse. Skrivelsen, der var forsynet med Pavens Segl (et Anker med en Stjerne ovenover), blev af Vikariatssekretær, Pastor H. Gamél, paa den højærværdigste Biskops Vegne, overrakt Kongens Adjutant paa Bernstorf, Kaptejn Kauffmann, til Viderebesørgelse.

Stockholm. Ifølge »Svenska Dagbladet« er den h. Faders Kroning ogsaa bleven højtideligholdt i Søndags i det svenske Vikariat. I Stockholm fejrede den højærværdigste Biskop, Dr. *Alb. Bitter*, selv den højtidelige Messe i St. Eriks Kirken, som var festligt smykket og fyldt af Katholiker og Anderledestroende indtil sidste Plads. Under Messen holdt Biskoppen Prædikenen, idet han dvælede ved det glade Budskab, som havde lydt den 4. ds. fra Peterskirkens Balkon, det tilendebagte Pavevalg og Pius X.s Personlighed, med særlig Anvendelse af Herrens Ord i Søndagens Evangelium: »Hvo sig selv fornædret, skal ophøjes«. Efter Messen istemte den højærværdigste Biskop »Te Deum«, som fortsattes af Koret og Menigheden.

Køln. De tyske Katholiker afholde, som bekendt, hvert Aar et *Generalmøde* i en eller anden af Tysklands større Byer. I Aar afholdes i Dagene fra 23.—27. August det 50de i *Køln*, efter at det første Generalmøde blev afholdt for 55 Aar siden i Mainz. Mødet i Aar tegner til at blive overordentligt stort i Anledning af at det jo er et Jubilæums-møde og talrige Deltagere have meldt deres Komme fra alle Egne af Tyskland, Østerrig og Schweiz. Hovedfesthallen er beregnet for 8000 Personer; den har 5000 amfitheatralisk opstillede Siddepladser og 3000 Staa-pladser. Sandsynligvis vil denne store Sal dog ikke kunne rumme alle Deltagerne, og der vil derfor ogsaa blive afholdt Parallelmøder i Gür-

zenich Salen og i flere andre store Sale i Byen. Jubilæums-mødet vil uden Tvivl overgaa alle tidligere Generalmøder. Ogsaa flere danske Katholiker have tænkt paa at besøge Köln i Mødedagene.

Wien. Den højttansete Videnskabsmand, Historieforskeren Hofraad *Onno Klopp*, er afgaaet ved Døden i Søndags. Han blev født i 1822 i Leer i Østfriesland, som dengang hørte til Kongeriget Hannover. Klopp var først i 1845 Gymnasialprofessor i Osnabrück, men opholdt sig senere, efter at Preussen havde bemægtiget sig Hannover, hos Kong Georg V. i Wien. I 1873 vendte Klopp tilbage til Katholicismen.

Klopp nærede stor Interesse for Historien og begyndte at studere lidt nærmere sit østfriesiske Fædrelands Historie, navnlig den store Kirkespaltnings Historie. Dette Studium af Hjemmets Historie forandrede imidlertid snart mange Meninger og Anskuelse, som han ifølge sin protestantiske Opdragelse og Læsning hidtil havde haft. Han fandt Aktstykker, af hvilke, som han selv bekender, til ikke ringe Forbauselse for ham, fremgik, at den af den senere protestantiske Historieskrivning saa slet omtalte Tilly ikke blot havde handlet retfærdigt, men endog mildt og overbærende i Friesland. Skulde han andensteds, saaledes spurgte Klopp sig selv, have handlet ganske anderledes?! Derimod mistede Frederik II., den saak. store Konge, sin imponerende Storhed og Glans i Historieforskerens Øjne, paa Grund af forskellige Aktstykker, som Klopp fandt i Raadhusarkivet i Emden. Endelig udviklede der sig for Historieforskeren det vigtige Spørgsmaal: »Hvorledes forholdt det sig med Luthers Reformation eller den store Trosspaltning?« Klopp begyndte at studere i den Forventning, at han skulde finde Begejstring for den i det 16de Aarhundrede. Men han fandt intet, som tydede i den Retning og stadfæstede den Overlevering, han var bleven opdraget i.

Saaledes kom Onno Klopp ad de historiske Gransknings Vej og paa Grund af sin *Sandhedskærlighed* lidt

efter lidt nærmere hen til de katholske Anskuelse i Henseende til hele den kirkelige Revolution i det 16. Aarhundrede og følte, at hans Overbevisning tvang ham til at fremstille i sine Skrifter Kirkespaltningen og de ledende Mænd i Reformationstiden og Aarsagerne til Trediveaarskrigen i et ganske andet Lys, end hidtil var sket fra protestantisk Side. Det endelige Resultat af hans historiske Forskninger blev, som overfor omtalt, at Onno Klopp i 1873 vendte tilbage til den katholske Moderkirke. Blandt hans Værker kan fremhæves »Østfrieslands Historie« i 3 Bind og navnlig det fremragende Værk »Trediveaarskrigen indtil Gustav Adolfs Død« i flere Bind. I »historisk-politiske Blade« har han ogsaa skrevet en Række Artikler under Titlen: »Smaatyske Historiebygmestre«. R. I. P.

Rom. Pius X. har hidtil beholdt sin sædvanlige tarvelige Levemaade. Hans Aftensmad bestaar af en Kop Bouillon, et blødkogt Æg, kogt Gemyse, et Glas Bordeaux, Frugt og en Kop Kaffe. I de sidste Dage plejede den h. Fader at begive sig til Hvile henved Kl. 10. Mellem Kl. 5 $\frac{1}{2}$ og 6 om Morgen er han atter oppe. Leo XIII.s Kammertjener, Pio Centra, har han beholdt, og denne betjener nu den nye Pave, som han forhen betjente den afdøde. Begge de første Dage begav Pius X. sig Kl. 6 ind i sit Privatkapel, for at frembære det hellige Messeoffer. Efter Messen begav han sig tilbage til sine Værelser, hvor han nød en Kop Kaffe med ristet Brød og Smør. Derefter begyndte Audienserne strax. Spisesedlen om Middagen lyder paa Suppe, to andre Retter, Frugt og Kaffe. Efter Middagsbordet trækker den h. Fader sig en Times Tid tilbage til sit Soveværelse for en Siesta. Efter Hvilen plejer den h. Fader at bede Breviarbønnen med sin Privatkapellan, hvorefter Audienserne igen begynde. Henimod Kl. 8 begiver Paven sig ned i Vatikans Have, hvor han tilfods foretager en Spadseretur af henved en Times Varighed. Flere Gange om Dagen modtager han den som foreløbig Statssekretær fungerende Msgr. Merry

del Val, som forelægger ham de indløbne Telegrammer og Breve og indhenter hans Anordninger i saa Henseende.

— Efter Forlydende vil Pius X.s første Konsistorium med Kardinalerne finde Sted den 20. August. Paa Grund af den stærke Hede, som hersker i Rom, have en Del Kardinaler atter forladt Byen.

— I Mandags cirkulerede i Rom et Rygte om, at Paven skulde være bleven syg og at man derfor nærede en Del Uro i Vatikanet. Vatikanets Læger have dog enstemmig erklæret efter en nærmere Undersøgelse, at Pavens Upasselighed, som først viste sig under den h. Messe i Mandags i det paulinske Kapel, ikke berettiger til at nære nogensomhelst Bekymring. Sygdomsanfaldet skyldes kun de sidste Dages Overanstrengelse og Sindsbevægelse og ikke mindst den utaalelige Hede i det paulinske Kapel. I Tirsdags Aftes var Pavens Tilstand allerede saa gunstig, at han kunde genoptage sine Spadseretur i Vatikanets Have.

— I Anledning af den frygtelige Jernbaneulykke i Paris har den h. Fader sendt Præsident *Loubet* et i hjærtelige Ord affattet Kondolencetelegram.

— Den Omstændighed, at den h. Fader stammer fra et ringe Landsbyhjem, synes navnlig at have vakt Pressens Interesse, som om Fødsel og Navn ogsaa i den katolske Kirke var hestemmende for Opnaaelsen af kirkelige Embeder. En katolsk Dignitar kan høre til den ældste og berømteste Adelsslægt, og dog være en saa ret forstaaende og virksom Ven af Arbejderstanden, en Folkets Mand; vi behøve kun at tænke paa den berømte tyske Biskop Friherre von Ketteler; en Pave kan, som Pius IX. og Leo XIII. nedstamme fra de fornemste Kredse og være saa ret en Fader for de Fattige og Nødlidende; han kan ogsaa nedstamme som Pius VII. og Pius X. fra en ubemidlet Familie, og dog kunde de Ord anvendes paa ham: »Som en Løve sad han blandt Fyrsterne, som et Lam vandrede han blandt de Fattige.« Derfor spørger Kardinalkollegiet under et Pavevalg heller ikke om den udkaaredes Herkomst, men kun om

hans Egenskaber, hans Dyder, hans Evner og Dygtighed. Ogsaa paa saa kirkefjendtlige Blade som det italienske »Corriere della Sera« har dette gjort det dybeste Indtryk; det skildrer en Valghandling i Konklavet saaledes: »Alle Kardinalerne gik tidlig om Morgenen ind i det paulinske Kapel for at læse Messen. Kl. 9, efter at de havde nydt Frokost, samlede Kardinalerne i det sixtinske Kapel; efter at man havde bedet »Veni creator Spiritus, en Bøn, som i fire Dage ikke fandt Bønhørelse, hegyndte Afstemningen. Ingen af Kardinalerne, naar undtages Oreglia, havde nogensinde deltaget i et Konklav. *Scenens Storslaaethed* overraskede dem og mange fordybede sig *med Inderlighed i Bøn*. Omgivelserne kunde ikke være *alvorlige* og *mere imponerende*. Hos nogle af Kardinalerne voxede Følelsen af Ansvar til en sand Angst. Kardinal Cretoni skælvede og hørte ikke op med at bede. Det højtidelige Møde forløb i Tavshed. Paa Pulten, som hver Kardinal havde foran sig, brændte to Lys. Førind Stemmesedlerne bleve udfyldte, fornyede Kardinalerne foran Altret den højtidelige Ed, at de vilde afgive deres Stemme i Overensstemmelse med deres bedste Samvittighed og dybeste Overbevisning og med Kirkens højeste Interesser for Øje.« — En »Bande af Intriganter«, som det samme Blad endnu kort i Forvejen havde kaldt Kardinalkollegiet, optræder paa en ganske anden Maade.

Lørdag den 15de August udkommer 4de Hefte af

„VARDEN“.

Indhold: W. Schmitz: Klostersysler.
 F. Gaillard: **Portræt af Leo XIII.**
 Johs. Jørgensen: Paveskiftet.
 Jahn-Nielsen: Digte.
 K. Krogh-Tonning: Unionsbestræbelser i det 17de Aarhundrede.

Subskription kan tegnes i Bogladerne og paa Postkontorerne samt hos Udgiveren: Kong Georgs Vej 35, København F. Pris 4 Kr. aarlig. Ved Korsbandsforsendelse til Udlandet 5 Kr.

Portrættet af Leo XIII. sælges ikke særskilt.

Unio. Billetter til „Tivoli“ faas til modereret Pris (0,35) hos Kassereren Hr. Bæklund, Købmagergade 59.

Unio. Søndag den 16. August stor Skovtur, arrangeret af Unios Damer. Se nærmere i forrige Nr.

ST. JOSEFS GILDE,

kristelig-social Selvhjælpsforening

— stiftet den 21. Marts 1896 —

har til Formaal at støtte sine Medlemmer under Sygdom, Arbejdsløshed eller anden uforskyldt Nød og ved indtrædende Dødsfald yde en Begravelseshjælp af fra 60 til 85 Kr. og iøvrigt være til vedvarende Støtte og Vejledning for Medlemmernes Efterlødte. Enhver katolsk Mand, der er i selvstændig Stilling og forøvrigt opfylder Lovenes Betingelser, kan indmeldes i Gildet enten ved Henvendelse til et Medlem eller til Formanden, Bogtrykker M o h n, St. Kongensg. 31.

C. Gerlach,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katolske Kirker.

Villaer i Charlottenlund.

3 Villaer til 1 à 2 Familier, Kælder under hele Huset, Veranda, Altan, W. C. 2000 □ Alen til hver, er billig til Salgs eller til Leje. Man bedes heuvende sig til Tømrermester Johann Petersen, Skovgaardsvvej 7, overfor Katholsk Kirke.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 16. August. 11. Søndag e. Pintse. Marias Optagelse eller **Himmelfart.** — Joachim, den h. Jomfrus Fader, Bekenuder. (**Ansgarius-Bonifacius-Kollekt** i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for de mest trængende kirkelige Institutioner i Vikariatet.) St. Ansgars Kirke: Kl. 10 Pontifikalmesse med Prædiken. — 17. M. Oktav af Laurentius. — 18. T. Helena. Euke — 19. O. Oktavdag — 20. To. Bernhard, Bekenuder og Kirkelærer. — 21. F. Johanne Franciska, Euke. — 22. L. Oktav af Marias Optagelse.

Søndag den 23. August. 12. Søndag e. Pintse. Marias Hjerte Fest.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8). Søndag den 23. August Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 6. Andagt. — Mandag den 24. ds. Kl. 8 h. Messe.

St. Knuds Kapel (Vester Voldgade 115). Hver **Søndag** Kl. 7 Højmesse med Homilie; Kl. 3 Andagt. Paa Hverdagene læses en stille h. Messe Kl. 6 1/2. — Hver **Lørdag** Kl. 6 1/2—7 1/2 Lejlighed til Skriftemaal.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petillinen. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 34.

Søndagen den 23. August.

1903.

Indhold: Oldkirkens Liturgier. — Rejsebrev. — Moderne Retsbegreber. — Romersk Dekret — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Vestindien. Bergen. Trondhjem. Kristiania. Rom. — Bekendtgørelser.

Oldkirkens Liturgier.

— 0 —

(Fortsat fra Nr. 27.)

Hostiens Brydelse hentyder til Kristi Offer, til hans voldsomme Død, Skikkelsernes Blanding derimod til hans Opstandelse. Lammet, som er »slagtet« til Verdens Frelse, lever stedse og er vor bestandige Mægler hos Gud Fader. Derfor henvender Kirken sig nu til dette ofrede og dog stadig levende »Guds Lam«, som Johannes den Døber kaldte Herren, til det »Lam«, som Gud sendte til Verdens Frelse og som bærer og borttager Verdens Synd, og anraaber det om Forbarmelse, idet Kirken beder det om, at vi maa have Del i den Forbarmelse, hvis Midler dette »Guds Lam« er.

I den romerske Liturgi møde vi første Gang »*Agnus Dei*« i Pave Leo den Stores Sakramentarium; i dets nuværende Form stammer det fra det syvende Aarhundrede. Oprindeligt var det kun Koret, som sang det. Præsten bad

den Gang overhovedet ikke de Stykker, som Koret sang; men da de stille Messer bleve talrigere, alt eftersom Kirken udbredte sig mere og mere og de Troendes Antal voxede, blev det en almindelig Skik, at Præsterne i enhver Messe bad Alt, ogsaa de Dele, som Koret ellers sang. Men i den liturgiske Gudstjeneste udenfor den egentlige Messe følges endnu den ældre Skik.

»*Agnus Dei*« bedes tre Gange og slutter sidste Gang med de Ord: »Giv os Fred.« Dertil slutter sig ganske naturlig Bønnen om Fred: »*Domine, Jesu Christe*« o. s. v. Præsten minder Jesus Christus, Gudslammet paa Altret, om, at han har sagt til sine Apostle: »Fred lader jeg eder, min Fred giver jeg eder,« og beder saa Herren om, at han ikke vil se paa hans Synder, men paa Kirkens Tro og skænke den Fred og Enighed.

Præsten beder her for Kirken som dens legitime Sendebud; han beder for Kirken og dens enkelte Dele, thi alle skulle jo knæle ved det samme Bord og nyde den samme himmelske Spise. Kun i Troen, i den levende Tro, og i den helliggørende Naades Stand tør vi nærme os det allerhelligste Sakramente, men da vil Herren ogsaa ved denne hellige Spise mere og mere forøge i os Freden, alle sine Naadegaver, og forunde Kirkens Medlemmer Kærlighed og Enighed.

Efter denne Bøn følger i den romerske Liturgi i Levit-messen det saakaldte »Fredskys«, som et Underpant paa denne hellige Fred. Nu til Dags bestaar det i en Omfav-nelse og gives for det meste nu til Dags kun til de assi-sterende Gejstlige. Præsten giver det til Diakonen, denne til Subdiakonen og denne til de øvrige assisterende Gejst- lige. I Messerne uden Assistens bortfalder det i den romer- ske Liturgi. I den mozarabiske Liturgi gives det ogsaa til Ministranterne. Hvor det er Skik, at nogle Lægfolk som de øvriges Repræsentanter ogsaa modtage »Pax«, betjener man sig i dette Øjemed af det saakaldte »*Instrumentum pacis*« ogsaa kaldet »*Osculatorium*«, en lille firkantet Tavle med Frelserens Billede, som Vedkommende kysser.

I de østerlandske Liturgier gives Fredskysset før eller efter Offertoriet. I den mozarabiske Liturgi følger efter Offertoriet Dele af den gamle Kirkebøn og en Ihukommelse af Helgenerne og af de Levende og de Afdøde. Saa bedes Bønnen om Freden, medens Koret synger: »Min Fred giver jeg eder, min Fred efterlader jeg Eder. Jeg giver eder ikke, som Verden giver. Et nyt Bud giver jeg eder, at I skulde elske hverandre.« Derefter siger Præsten: »Modtager Kærlighedens og Fredens Kys, for at I kunne være skikkede til de hellige Hemmeligheder.« Saa gives »Pax«, og dertil slutter sig Præfationen.« —

I de vesterlandske Liturgier bortfalder »Pax« i Sjælemessen saavel som Fredsbønnen, og i den romerske Liturgi slutter »*Agnus Dei*« med Ordene: »*dona eis requiem*« (»Giv dem Hvile.«) og sidste Gang tilføjes Ordet »*sempiternam*« (»Giv dem den evige Hvile.«).

De to følgende Bønner i den romerske Liturgi vare oprindelig Privatbønner for Præsten. I Middelalderen blev der her indflettet flere Bønner, saaledes findes i de gamle danske Missaler i alt fire Bønner. Selvfølgelig kunne de to Bønner i den reviderede romerske Liturgi ogsaa tjene Lægfolket som Kommunionbønner. Deres Ordlyd er følgende: »*Domine, Jesu Christe fili Dei vivi* o. s. v.« »Herre Jesus Kristus, den levende Guds Søn, du, som efter Faderens Villie, under den Helligaands Medvirkning, ved din Død har givet Verden Livet, frels mig ved dette dit højhellige Legeme og Blod fra alle mine Misgerninger og fra alt ondt; og giv, at jeg altid følger dine Bud, men tillad ikke, at jeg nogensinde skilles fra dig; du som lever og regerer med den samme Gud Fader og den Helligaand, Gud fra Evighed til Evighed. Amen.« — »*Perceptio, Corporis tui. Domine Jesu Christe* o. s. v. »Herre Jesus Kristus, lad Nydelsen af dit Legeme, som jeg uværdige vover at annamme, ikke vorde mig til Dom og Fordømmelse; men lad den vorde mig efter din Miskundhed til Beskyttelse for Sjæl og Legeme og til en himmelsk Lægedom; du som

lever og regerer med Gud Faderen i den Helligaands Enhed, Gud fra Evighed til Evighed. Amen.« —

I Oldkirken blev *den hellige Kommunion* indledet med de Ord: »Det Hellige for de Hellige!« De fleste Liturgier have bibeholdt disse Ord, og der svares: »En er hellig, en er Herren, en er Jesus Kristus til Guds Faders Ære, velsignet i Evighed. Amen.« — Kun som Hellige, i Naadens Stand, tør vi nærme os Herrens Bord, thi her anamme vi Kristus, Gud selv, den Allerhelligste! Men han vil ydermere forøge »Helligheden«, sin Naade, i dem, som modtage ham med et velberedt Hjærte. Det er altsaa her den samme Tanke, som den, der ligger til Grund for den gentagne Bøn om »Freden«. Denne oldkirkelige Tanke ligger ogsaa til Grund for alle Kommunionbønner i vore Bønne- og Salmebøger og for hele det rige Bønnens Liv, som netop ved den h. Kommunion har udviklet sig i Kirken. Man kan som Overskrift sætte over dem alle: »*Sancta sanctos!*« Det Hellige for de Hellige!« — og *Pax Domini vobiscum!*« »Herrens Fred være med eder!« — og »*Dona nobis pacem!*« »Skænk os Fred!« —

Præsten knæler nu ned, tager den hellige Hostie i sin Haand og siger: »*Panem coelestem* o. s. v.« »Himmelbrødet vil jeg nyde og paakalde Herrens Navn,« Ord, som ere dannede efter Davids 115. Salme, 4. Vers, og, idet han med sin højre Haand slaar sig for sit Bryst, siger han tre Gange de bekendte Ord: »*Domine, non sum dignus* o. s. v.« Nogle lignende Ord brugte jo den ydnyge Høvidsmand i Evangeliet, til hvem Herren havde sagt, at han vilde komme hjem i hans Hus for at helbrede den syge Tjener. Allerede Origenes og den h. Johannes Krysostymus omtale disse Ord som en passende Forberedelse til den hellige Kommunion. —

Præsten nyder derefter det h. Sakramente under begge Skikkelser. Efter Nydelsen af den hellige Hostie tager han Kalken og siger: »*Quid retribuam* o. s. v.,« »Hvormed skal jeg gengælde Herren for alt, hvad han har tildelt mig?

Jeg vil annamme Frelsens Kalk og paakalde Herrens Navn; med Lovprisning vil jeg paakalde Herren, og jeg skal være sikker for mine Fjender.« Det er Ord, som ere tagne af Davids 115. og 17. Salme. Derefter nyder han det hellige Blod. —

I Oldkirken blev det allerhelligste Sakramente uddelt til de Troende med de Ord: »Kristi Legeme!« og den Kommunicerende svarede: »Amen!« d. v. s.: »Ja, jeg tror derpaa!« — »Kristi Blod, Livets Drik!« — Amen!« I den romerske Liturgi betjener Præsten sig nu af de Ord: »Vor Herre Jesu Kristi Legeme (Blod) bevare min (din) Sjæl til det evige Liv. Amen!«

Ifølge de apostoliske Konstitutioner synges under Kommunionen Kong Davids 33. Salme (*Benedicam Domino in omni tempore*, o. s. v.« »Jeg vil stadig lovprise Herren o. s. v.«). Ifølge alle Liturgier er der Salmesang under eller efter Kommunionen; i den romerske Liturgi synger Korret det efter Dage og Fester skiftende »Kommunionsvers« efter Uddelingen af den h. Nadvere. Et ældgammelt Kommunionsvers »*Gustate et videte*« omtales allerede i den h. Cyrillus' Katekeser. I den mozarabiske Liturgi har det følgende Ordlyd: »Smager og ser, hvor Herren er liflig. Alleluja! Alleluja! Alleluja! Jeg vil stedse lovprise Herren, hans Lovsang er altid paa mine Læber. Alleluja! (3 Gange). Herren forløse sine Tjeneres Sjæle, og han forlade ikke dem, som haabe paa ham. Alleluja! (3 Gange)!« Dette Kommunionsvers er aabentbart dannet efter Davids 33. Salme, og paa lignende Maade ere de andre Kommunionsvers et Udtog eller en Sætning af den Salme, som man forhen sang paa den Dag.

Efter den hellige Kommunion renses Præsten de hellige Kar med Vin og de Fingre, hvormed han har berørt det Allerhelligste, med Vin og Vand. I alle Liturgier findes noget Lignende. Ligesom Kristus helt og udelt er nærværende under enhver især af Skikkelserne, saaledes er han ogsaa nærværende under enhver enkelt Del af de to Skikkelser. Denne Sandhed har Kirken paa en vis Maade allerede konstateret

ved Hostiens Brydelse; her drages den praktiske Slutning deraf. Ikke den mindste Levning af de hellige Skikkelser tør udsættes for Vanhelligelse, derfor opsamler Præsten med Pateren hvad muligvis kunde findes paa Korporalet af Brødets Skikkelse og nyder det tilligemed Renselsesvinen. —

Præsten maa imidlertid ogsaa drage Omsorg for, at der altid findes konsekreerede Hostier i det saakaldte »Tabernakel« paa Altret, baade for de Syge, som skulle modtage den h. Kommunion i deres Hjem, og for at Frelseren stedse kan være tilstede under Brødets Skikkelse i Tabernaklet, som en Genstand for de Troendes Tilbedelse, naar de besøge Gudshuset. Om denne Frelserens stadige Nærværelse i Gudshuset minder os »den evige Lampe«, som brænder Dag og Nat foran Tabernaklets Helligdom. (Fortsættes.)

Rejsebreve.

--o--

II.

Londonertyper.

Der er skrevet saa meget om London, at det næppe lader sig gøre at drage noget ukendt frem. Saa myldrende og broget et Liv findes der vel intet Steds paa Jorden som her. Af dette Liv er der givet mangan fortrinlig Skildring, saa sikkert ogsaa mange af dette Blads Læsere ere, selv om de ikke have været i London, til en vis Grad fortrolige med det Menneskehav, der her ruller frem og tilbage paa nogle faa Kvadratmil. Jeg skal derfor ikke gøre Forsøg paa at skildre dette blændende, brogede Liv, hvad der forøvrigt ikke er nogen let Opgave, men prøve paa at gribe nogle enkelte Typer i Flugten, enkelte Skikkelser, enkelte Fænomener, der synes mig karakteristiske for Verdens største By.

For saa at begynde med det, der straks var mig paa-

faldende, maa jeg, saa løjerligt det end lyder, først nævne *Kattene*. Dem er der en Masse af i London. Og Katte og Katte er to Ting. Vi have Katte i København, nogle magre, hyæneagtige, lyssky Skabninger, som fare om i Baggaarde og paa Plankeværker, og som ingen kan komme paa nært Hold af — — tror nogen, det ligner en Londonkat, saa tager han fejl. En Londonkat ligger i Reglen rolig og enten sover eller filosoferer ganske stille, og den er ikke bange for nogen eller noget, hverken for Hunde eller for Mennesker. Og det er ikke alene i Huse og Haver og Gadedøre, man træffer Katte, nej, de findes i Butiker, Kontorer o. s. v. — — ja, da jeg forleden kom, som det gerne gaar paa en Jernbanestation, i fuld Fart, laa der naturligvis en Kat i største Ro og ynkedes over al Menneskenes rastløse Travlhed. Det er ingen Overdrivelse, Kattene give London et ejendommeligt Præg.

Som Kattenes diamentrale Modsætning kunne *Avisdrenge* nævnes. Jeg har aldrig set nogen skynde sig i den Grad, som de gøre. De løbe hele Tiden, ofte har jeg drejet mig om i en Fart med den Tanke: »Hvad mon han dog render efter, er der noget i Vejen?« Dog, han rendte blot for at sælge sine Aviser. Har man købt en Avis af ham og vil maaske tilføje et Ord, væk er han, midt paa Gaden mellem Vognene, eller langt nede ad en Sidegade. Og saa raabe de noget, men hvad det er, har jeg endnu ikke opdaget, det er sikkert Navnene paa deres Aviser, men det er meget vanskeligt Engelsk, de tale.

Medens vi ere ved Avisdrenge, kunde der maaske ogsaa siges nogle Ord om *Børnene* i al Almindelighed, ikke de fine Børn med bare Ben og smaa Sandaler og et Hav af Kjole og Baand og Sløjfer, men de fattige Børn, som færdes paa Gaderne, lege der, spise der og drikke der, de Børn, som man ser i Tusindvis baade tidlig og silde. Jeg har set mange snavsede Børn i København, ogsaa mere snavsede, end det saa godt ud, men det skal jeg aldrig mere klage over, for det er ingen Ting mod de fattige Børn i

London. Snavset sidder paa dem i Pletter og Plader, og det baade gammelt Snavs og friskt Snavs; jeg har set Hænder som Negerhænder og Ansigter som Bagsiden af en Sporvogn i Regnvej. Og saaledes udstyrede baade spise de og lege de og løbe de rundt omkring, og ingen undrer sig over dem, sagtens fordi saaledes løbe disse smaa Menneskebørn altid omkring.

Alle disse smaa Børn, og vi store med, have nogle gode Venner, der er paa Færde alle Vegne, det er *Politimændene*, som de kalde dem i England. I Tyskland hedde de *Schutzmänner*, et Navn, de i endnu højere Grad fortjente her i London. En af de mange Børn falder under Legen og støder sig, Blodet løber ud af Næsen, og den unge Londoner brøler af fuld Hals, straks er Poilitmanden der, tager den lille ved Armen, og de vandre til en Port eller lignende Sted, hvor den skete Skade kan udbedres. Eller en gammel Morlil staar og tør ikke gaa over Gaden, saa kommer Politimanden og fører hende gennem Sværmen. Og du og jeg og hundrede andre hver eneste Dag faa af Politimændene alle de Oplysninger, vi kunne ønske, om Gader og Huse og Postkasser og alt muligt; deres Stemme er mut, men Svaret kommer villigt og hurtigt. Men let ikke paa Hatten og sig Tak, det er ikke Skik her i London, hvor mange af de Læsende i Britisk Museums vældige Kuppelsal, Verdens største Læsesal, sidde ganske roligt med Hatten paa og Benene op paa en Stol ligeoverfor. Herrer tage ikke Hatten af for hinanden her i London, det er meget praktisk, men underligt uvant for en hilsende Københavner.

Ved Siden af Børnene og Politimændene paatrykke ogsaa *Omnibusserne* Londons Gader et bestemt Særpræg. Maaske især derved, at der er saa mange af dem. Jeg har staaet og ventet ved *Strand* paa at komme over Gaden, hvad der i Øjeblikket ikke var saa let, da der var c. 20 Omnibusser, som først skulde forbi, og de kom saa tæt, at jeg tænker selv en Avisdreng og en Kat (Nb. fra Køben-

havn, ikke fra London) vilde betænke sig paa at klemme sig igennem. Og naar Omnibusserne holde stille, prajer Konduktøren, hvis hele Uniform bestaar af et Messingskilt, han bærer paa Maven, de forbigaaende af bedste Evne og anbefaler sin Rute som den bedste.

Og alt, hvad der *handles* med paa Gaderne, det er ganske imponerende. Lange Rækker staa de f. Ex. med store Trækkevogne, fulde af Bøger, der kunne købes for 10, 20, 30 Øre Stykket, smukt indbundne og pæne Bøger, men der er rigtignok kun faa gode imellem dem. Og Lirekassemændene er der i Massevis, jeg saa i Dag en paa et Gadehjørne, han tog ned af sin Kasse to Hunde, gav dem Hue paa, Gevær i Haanden, og stillede dem op foran sin Kasse, inden han begyndte at dreje løs. Der stod en sød lille Dreng ved Siden, naa da, hvor han stirrede henrykt paa det Syn. — — Dog, jeg mærker, jeg er ved at gøre, hvad jeg ikke vilde, forsøge paa at skildre det brogede Gadeliv, og jeg holder derfor op for i Dag. Kun lad mig tage en Type med endnu, som desværre ses tit nok paa Gaden, det er de unge 14—15 Aars Piger, halve Børn, men saa umiskendelig bærende Fordærvsens Præg i Ansigtet. Jeg saa en Dag tre ved offentlig Musik en Søndag Eftermiddag, de vare saa unge, saa unge, men til enhver, der brød sig om det, havde de frække Ord og Blikke, og enhver ung Knægt rev i dem og stødte til dem og fjasede med dem. Dog den, som kender bedre til alt, hvad der rører sig her, ser vel Hundreder af Ting, der ere langt mørkere og hæsligere. Men enhver, der er her blot en lille Tid og er kun lidet kendt, faar dog meget at se, han aldrig glemmer.

Niels Hansen.

Clapham, London, 10. Aug. 1903.

Moderne Retsbegreber.

— 0 —

Kardinalskollegiet, som styrer Kirken, saalænge den h. Stol er vakant, og er forpligtet til at hævde Kirkens Rettigheder, sendte i sin Tid, ligesom efter Pius IX.s Død, en *Note* til Stormagterne, i hvilken der ifølge de officiøse Telegrammer protesteredes »imod Tingenes bestaaende Tilstand«, d. v. s. *imod den h. Stols Udplyndring i Aaret 1870*. Denne Protest kunde ikke overraske, thi det er dog selvforstaaeligt, at Kardinalkollegiet ikke et eneste Øjeblik turde lade Verden i Tvivl om, at det overfor hint vigtige Spørgsmaal *ikke indtog en anden Stilling*, end de hensovede Paver *Pius IX.* og *Leo XIII.* havde indtaget. Telegrammerne, som meddelte Protestnotens Fremkomst, indeholdt den mærkelige Tilføjelse, at det drejede sig om en »*ren Formsag*«. Vi vide ikke, om Telegrafbureauet har føjet disse Ord til Telegrammet eller har faaet dem tilsendte tilligemed Telegrammet fra Rom. I ethvert Tilfælde beviste Tilføjelsen, at Kardinalernes *Protestnote* havde vakt ikke ringe *Mishag* paa det Sted, hvorfra den mærkelige Tilføjelse udgik, og dér er bleven opfattet som noget andet end en Formsag, men meget mere er bleven følt som en saare ubekvem *Formaning til Samvittigheden*. Den, som gav Noten den mærkelige Tilføjelse om den »*rene Formsag*« med paa Vejen, har forøvrigt i sin Ærgrelse over Noten slet ikke lagt Mærke til, at han derved selv erklærede, at hans Paastand var løgnagtig; thi var Noten ene og alene en Formsag, hvorfor da forsikre om det saa specielt og indtrængende?

Ligesaa selvforstaaelig, som Kardinalkollegiets Protestnote, var ogsaa den Virkning, som den fremkaldte i Kirke- og Pavefjendernes Lejr. Siden *Piemontesernes Indbrud i Rom* den 20. September 1870 have de været utrættelige i at forsikre, at der dermed er skabt en *endelig Tilstand*, som alene har Gyldighed og *aldrig mere vil blive forandret*. Rom var derved bleven det »*forenede Italiens*«

Hovedstad og maatte vedblive at være det. Selv om det ogsaa kunde falde Paven vanskeligt at finde sig i denne Tilstand, vilde han dog med Tiden forsone sig med den; og det saameget mere, som Kendsgerningerne jo viste, at han var fuldstændig uhindret i Udøvelsen af sit Embede, og derved tillige var bleven fri for den Byrde at skulle beskæftige sig med Forvaltningen af et eget Statsvæsen. At *Pius IX.*, den udplyndrede Pave, uafslædig *hævede sin Røst* mod den mod ham forøvede *Voldsgerning* tilgav man ham, fordi det maatte være særlig svært for ham at vænne sig til de nye Forhold; men under hans Efterfølger vilde det allerede blive anderledes. Da *Leo XIII.* saa Aar for Aar protesterede ligesaa højtideligt som hans Forgænger mod den begaaede Voldsgerning, bleve Tilhængerne af det »forenede Italien« allerede mere *utaalmodige*, de søgte imidlertid dog tilsidst at trøste sig med *Udsigten* til, at jo længere Tid, der hengik siden Retsbrudet, desto *virkningsløser* vilde de »afmægtige Protester« imod det lyde hen i Vejret. Særlig øvede Menneskekendere blandt »Ærkeitalienernes« Venner opdagede desuden blandt Kardinalerne saa og saa mange *Venner af en Udsoning* med det »forenede Italien«, som ikke mere vilde fordrø, at Kirkestaten blev givet tilbage til Paven. Disse Kardinaler vilde sandsynligvis faa *Overhaand efter Leo XIII.s Død.* — Og saa var en af Kardinalkollegiets første, *enstemmig* fuldbyrdede Handlinger, endnu førend Leo XIII.s Lig var bisat, *en Protest mod Udplyndringen af den h. Stol!* Maa det unge Italien og dets Venner ikke geraade i Fortvivlelse?

Uret kan, selv om den nok saa længe vedbliver at bestaa, aldrig blive til Ret. Hos dem, som tilkende Voldsmændene fra 1870 en Ret til Kirkestaten, maa Rets- og Ejendomsbegreberne være saare forvirrede og fuldstændig rykkede af Lave. De maa derfor ogsaa forberede sig paa, hvor skuffede og ærgerlige de end maatte blive, at en af den nye Paves første Handlinger ogsaa vil blive en Protest mod Udplyndringen af den h. Stol, thi *Ret maa vedblive*

at være Ret, selv om den ogsaa nok saa længe bliver undertrykt og holdt tilbage af Vold og Uret. Vi hylde jo ogsaa selv herhjemme dette Princip i Henseende til det nordslesvigske Spørgsmaal og protestere Aar ud og Aar ind. Men maaske skal *Paven* og *Kirken alene* lade sig udplyndre uden at kny og endog takke Voldsmændene, fordi de have berøvet ham en retmæssig Ejendom?

Romersk Dekret

om

en Tilføjelse til det Lauretanske Litani.

—o—

I det sidste Nummer af »Kirkelige Bekendtgørelser for Danmarks Apostoliske Vikariat« offentliggøres følgende *Dekret*, som Pave Leo XIII. under 22. April d. A. har ladet Ritus-Kongregationen udsende til den katholske Verden:

»Lige siden den allersaligste Jomfru Maria, fuld af Naade ved den Helligaand og oplyst af hans klare Lys, med hele sit Sinds og Hjertes Lydighed og Kærlighed modtog Guds evige Raadslutning og Ordets Menneskevordelses Mysterium og blev Guds Moder, har hun ogsaa gjort sig fortjent til at kaldes det gode Raads Moder. Undervist desuden af den guddommelige Visdoms Belæring, spredte hun blandt sine Omgivelser med Rundhaandethed de Livets Ord, som hun havde hørt af sin guddommelige Søn og bevaret i sit Hjerte. Ikke blot Tjenerne ved Brylluppet i Cana i Galilæa fulgte hendes Raad, men vi tør ogsaa tro, at de fromme Kvinder og Herrens andre Disciple og Apostle selv lyttede til hende som til deres Raadgiver. Vi se dette Prærogativ skænket af Gud til den jomfruelige Moder og stadfæstet, naar den døende Jesus, da han saa sin Moder og den Discipel, hvem han elskede, staa ved Foden af Korset, sagde til sin Moder: »Kvinde, se der din Søn,« og der-

paa til Disciplen: »*Se der din Moder!*« Og fra den Stund af tog Disciplen hende til sig. Men Kirkefædrene lære, at Johannes ved den Lejlighed repræsenterede alle Kristi Troende. Med den Apostoliske Stols Approbation er ogsaa fra ældgammel Tid af den samme allersaligste Jomfru bleven paakaldt under den glørværdige Titel: *det gode Raads Moder*, baade af den kristne Klerus og det kristne Folk, naar de anraabte hende om Hjælp. Vor hellige Fader, Pave Leo XIII., har derfor, paa Grund af hans egen og de Troendes særegne Andagt til det gode Raads Moder og til hendes hellige Billede, som særlig holdes i Ære i Gennazzaros Helligdom, — efter at han ved et Dekret fra Ritus-Kongregationen i Aaret 1884 havde approberet det nye Officium og Messen for Festsdagen og i Aaret 1893 havde bevilget en særlig Aflad til Skapularet, — i Løbet af dette Aar (1903), ved en Apostolisk Skrivelse i Form af et *Breve*, ophøjet hin Helligdom til en mindre Basilikas Grad og Værdighed med alle en saadan Basilikas Rettigheder og Privilegier, efter først at have paa egen Bekostning udvidet Helligdommen med nye Bygninger for Pilgrimmene. Endelig har den hellige Fader, for at Andagten til den allersaligste Jomfru Maria under ovennævnte Titel maatte finde større Udbredelse og bidrage til Marias større Ære og Veneration, anordnet og dekretet — efter at Sagen er bleven overvejet af Ritus-Kongregationen under nedennævnte Kardinalpræfekts Forsæde — at der i det Lauretanske Litani, efter Paakaldelsen: »*Du vidunderlige Moder,*« tilføjes denne anden: »*Du det gode Raads Moder. bed for os;*« tilskyndet ogsaa af den Tanke og det faste Haab, at, i saa mange og store Ulykker og mørke Forhold, den elskelige Moder, hvem de hellige Kirkefædre kalde »*de himmelske Naadegavers Skatkammer*« og »*den universelle Raadgiver*«, vil, naar hun bliver paakaldt i hele den katholske Verden under hin Titel, vise sig for Alle som det gode Raads Moder og nedbede over os hin Helligaandens Naadegave, som oplyser Forstanden og Hjertet, nemlig Raadets hellige Gave.

Ingensomhelst tidligere Anordning skal kunne være til Hinder for Ovenstaaende.

S. Kardinal Cretoni, Præfekt for Ritus-Kongregationen.

D. Panici, Ærkebiskop af Laodicæa, Sekretær.

*

*

*

I Henhold til ovenstaaende Dekret har vor højærværdigste Biskop anordnet, at der ved Brugen af det Lauretanske Litani skal fra nu af, efter Paakaldelsen: *Du vidunderlige Moder*, indskydes følgende Paakaldelse: *Du det gode Raads Moder. bed for os.*

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— o —

København. I Fredags afrejste den højærværdigste Biskop her fra Hovedstaden for at begive sig til Udlandet, hvor Hs. Biskoppelige Højærværdighed agter at overvære Jubilæums-Generalforsamlingen i Køln, som afholdes i Slutningen af denne Maaned.

Vestindien. Sjælemessen for Pave Leo XIII. er den 23. Juli bleven fejret med stor Højtidelighed i de forskellige katolske Kirker paa vore vestindiske Øer. Paa St. Thomas var ifølge Øens Avis Guvernementet repræsenteret ved Sjælemessen af Sekretæren, Hr. Helweg-Larsen, ligesom flere Embedsmænd havde givet Møde. Alle Konsulater og Skibene i Havnen flagede paa halv Stang.

Bergen. »Bergens Tidende« for 10. August meddeler, at Takkegudstjenesten for Pave Pius X.s Valg blev fejret med stor Højtidelighed i den derværende katolske Kirke Søndag den 9. ds. Kirkens Kor var dekoreret med Guirlander og pavelige Emblemer, omvundne af Draperier i de pavelige Farver — gult og hvidt. Sognepræsten Hr. Pastor E. Wang frembar det h. Messeoffer, under hvilken Sangen

udførtes af et blandet Kor. Efter Messen sang Menigheden vevselvis med Koret den ambrosianske Takkesalme »Te Deum«. I Festprædikenen bekendtgjorde Sognepræsten Kardinal Sartos Valg til Pave under Navnet af Pius X., fremhævede Pavedømmets Betydning for Kirken og meddelte i korte Træk den h. Faders Biografi og sluttede med at opfordre Menighedens Medlemmer til at bede for den nye Pave, at Gud vilde beskærme ham og skænke ham Kraft til at varetage sit høje Embede til Guds Ære, Kirkens Vel og Sjælens Frelse.

Trondhjem. Blandt de Tilstedeværende, som fyldte St. Olafs Kirken under Højmessen og det højtidelige »Te Deum« i Trondhjem, var ogsaa *den italienske Enkedronning*, der som bekendt, befinder sig paa en Lystrejse i Norge.

Kristiania. I den derværende St. Olafs Kirke, fra hvis Taarn Pavebanneret vajede, var der til Takkegudstjenesten en saa stor Tilstrømning, at Kirken fyldtes indtil Trængsel. Gudstjenesten fejredes som Levitmesse, under hvilken Pastor Offerdal holdt Festprædikenen med Frelserens Ord til Petrus: »Vogt mine Lam, vogt mine Faar!« som Udgangspunkt. Et mægtigt brusende »Te Deum« sluttede den højtidelige Takkegudstjeneste.

Rom. Pave Leo XIII. har i Løbet af sit Pontifikat udnævnt 150 nye Kardinaler, af hvilke 83 ere døde og 67 endnu leve. Desuden ere i hans Regeringstid 62 Kardinaler, som vare udnævnte før hans Tronbestigelse, afgaaede ved Døden. Encyklikaerne, som han har offentliggjort, beløbe sig til 64, Helgenerklæringerne til 18, Saligerklæringerne til 110, og 54 ere af ham blevne erklærede for Martyrer. Tre Gange var Paven Voldgiftsdommer: 1885 i Striden om Karolinerne mellem Tyskland og Spanien; 1892 i Spørgsmaalet om Kongostatens Grænser mellem Belgien og Portugal, 1895 i Grænsestriden mellem Haiti og San Domingo.

Villaer i Charlottenlund.

3 Villaer til 1 à 2 Familier, Kælder under hele Huset, Veranda, Altan, W. C., 2000 □ Alen til hver, er billig til Salgs eller til Leje. Man bedes henvende sig til Tømremester Johann Petersen, Skovgaardsvej 7, overfor Katholsk Kirke.

En **Buddeplads** eller anden lettere **Beskæftigelse** søges af en ung Maud. Billet, mrk. R. modtager Hoffmann, Købmagergade 48.

C. Gerlach,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 23. August. 12. **Søndag e. Pintse.** Marias Hjerte Fest. — 24. **M.** Bartholomæus, Apostel. — 25. **T.** Ludvig, Bekender — 26. **O.** Votivofficium af St. Ansgar. — 27. **To.** Josef af Calasanz, Bekender. — 28. **F.** Augustinus, Biskop og Kirkelærer. — 29. **L.** Johannes den Døbers Halshuggelse.
Søndag d. 30. August. 13. **Søndag e. Pintse.** Rosa af Lima, Jomfru.

Gudstjeneste i Helsinger (Sudergade 8). **Søndag den 23. August** Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 6. Andagt. — **Mandag den 24. ds.** Kl. 8 h. Messe.

St. Knuds Kapel (Vester Voldgade 115). Hver **Søndag** Kl. 7 Højmesse med Homilie; Kl. 3 Andagt. Paa Hverdage læses en stille h. Messe Kl. 6½. — Hver **Lørdag** Kl. 6½—7½, Lejlighed til Skriftemaal.

St. Anna Kirke (Hans Bogbinders Allé, Amager): Hver **Søndag** Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Andagt.

St. Ansgars Kirkeskole genoptager Undervisningen **Mandag den 24. August.** Børn, som i Aar blive skolepligtige, bedes anmeldte hos Sognepræsten snarest mulig. Daabs- og Vaccinationsattest maa medbringes.

St. Andreas Kollegiet, Latin- og Realskole, Ordrup. Det nye Skoleaar begynder **Torsdag den 27. August.** Kl. 9 h. Messe med Sang; før Messen Prædiken.

Den h. Franciskus III. Orden holder Møde i **St. Knuds Kapel Tirsdag den 25. August** (den h. Ludvigs Fest) Kl. 8 Aften.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 35.

Søndagen den 30. August.

1903.

Indhold: Oldkirkens Liturgier. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Reykjavik. Köln. Frankrig. — »Fra Vejbyrnet«. — Bekendtgørelser.

Oldkirkens Liturgier.

—0—

Det h. Sakramentes Opbevaring.

Allerede Oldkirken opbevarede det allerhelligste Sakramente, og alle Kristne, som fejre deres Gudstjeneste efter en af de gamle Liturgier, gøre det samme. Det kan ikke være tvivlsomt, at dette beror paa apostolisk Tradition og i dybeste Grund paa Jesu Kristi egen Anordning. Oldkirken søgte jo saameget som mulig at skjule det Allerhelligste, naar den ikke desto mindre stadig opbevarede Sakramentet, maa den sikkert have haft de vigtigste Grunde dertil. Den ældste Maade, paa hvilken det Allerhelligste opbevaredes, kunne vi se af en Fordybning i Korets Apsis, som findes i nogle af de ældste Kirker, f. Ex. i Laterankirken i Rom og i St. Katharinæ Kirken paa Sinai Bjærg. Her blev det Allerhelligste opbevaret i en Marmorurne og, om nødvendigt, omhygge-

ligt skjult. Da Kirken imidlertid senere hen fik større Frihed og en særlig Kirkestil udviklede sig, smykkedes Altret med en Opsats, en Forhøjning paa fire Søjler med et Tag over. Søjlerne skulde symbolisere de fire Himmelegne, Taget derimod var et Symbol paa Himlen, og kaldtes ogsaa saaledes. I Midten af »Himlen« hang der en Metalkapsel, sædvanligvis i Skikkelse af en Due, og i dette Kar opbevaredes det Allerhelligste. Paa det oldnordiske Musæum i København findes blandt mange andre kirkelige Sager ogsaa saadanne »Sakramentsduer.« At disse Kar havde Skikkelse af en Due, skulde aabenbart hentyde til den Helligaand, Naadens Uddeler. Det hele var skjult af et Forhæng af hvidt Silke og kaldes »*Ciborium*« eller det Sted, hvor »*cibus*« d. v. s. Spisen, den h. Spise, blev opbevaret. Senere hen afløstes den gamle Stil (Rundbuestilen) af den spidsbuede eller gothiske Kirkestil med de saakaldte Altretavler. Dette gav Anledning til, at man opbevarede det allerhelligste Sakramente i det saakaldte »*Sakramentshus*«, en særegen lille Bygning ved Altrets Evangelieside. Den kristelige Kunst har frembragt herlige Sakramentshuse; i vort oldnordiske Musæum findes adskillige smukke Sakramentshuse fra Danmarks katholske Tid.

Saalænge de gamle Altre med de frit staaende eller hængende »Ciborier« vare i Brug, maatte en »Kordør« skille Koret fra Skibet; dette er endnu Tilfældet i Kirker med østerlandsk Ritus, hvor der endnu findes de gamle Ciborie-Altre. Men efter at den gothiske Stil med »Sakramentshusene« var trængt igennem, bleve de sidste forsynede med et Skrin, Duerne kom ud af Brug og en Kalk, forsynet med et Laag, traadte i deres Sted. Det gamle Navn »Ciborium« blev nu anvendt paa disse lukkede Kalke, og ligesom de gamle Ciborier vare forsynede med et Silkeforhæng, saaledes til-dækkedes ogsaa de nye Ciborier med et saadant Klæde, det saakaldte »Ciboriumsvelum«. Rummet, i hvilket det Allerhelligste opbevaredes, kaldtes »*Tabernakel*«, et Navn, som allerede tidligere havde været anvendt baade paa hele Ciboriet

og paa Duen alene. Navnet, som betyder »Telt«, er aabenbart laant fra det gamle Testamente, det hellige Telt, som skjulte »Guds Herlighed«. Det nuværende Tabernakel skal ogsaa indvendig være beklædt med et hvidt Silkestof.

I Tidernes Løb afløstes den gothiske Kirkestil af *Renaissance-Stilen* og andre Stile, der letteliggjorde Tabernaklets Anbringelse paa Altret, som det nu er Skik og Brug. Dog skal den Opgave, som voldte saa stor Vanskelighed i Midaldderen: at forbinde Tabernaklet med et gothisk Alter saaledes, at det hele fuldstændig svarede til Stilen, endnu den Dag i Dag ikke tilfulde være løst; det er imidlertid kun et meget øvet Øje, som er i Stand til at iagttage en lille kunstnerisk Inkonsekvens paa dette Omraade.

De forskellige Stile, Skikke og Navne have saaledes skiftet i Tidernes Løb, men *Troen* og *Troshemmeligheden* var og er stedse den samme: *Vor Gud og Frelser Jesus Kristus bor hos os i det allerhelligste Altrens Sakramente og vil vedblive at bo hos os i denne ophøjede Hemmelighed indtil Tidernes Ende.*

Den h. Kommunion under een Skikkelse.

Præsanktifikatmesse.

Til enhver h. Messe hører ogsaa *en h. Kommunion*. En Messe uden Kommunion er baade i dogmatisk og liturgisk Henseende en Umulighed og eksisterer kun i vore Modstanderes Fantasi. Da det h. Offer væsentlig bestaar i de to adskilte Skikkelsers Konsekration, og da Kristus ved denne paatager sig en *Spises* Skikkelse, maa den h. Offerhandling ogsaa ende med Skikkelsernes Nydelse. Derfor maa ialtfald den fungerende Præst nyde begge Skikkelser. Derimod er det ikke nødvendigt, at enhver, som kommunikerer, nyder begge Skikkelser, da Kristus er hel og udelt nærværende under enhver især af Skikkelserne. Allerede fra Oldkirken haves tydelige Exempler paa Kommunionen under *een* Skik-

kelse. Dertil hører (foruden Præsanktifikatmessen, hvorom senere) Udtalelser af Tertullian og den h. Cyprian, af hvilke fremgaar, at man dengang tillod de Kristne, som boede langt borte fra en Kirke, at tage det hellige Brød med hjem, for siden at styrke sig ved dets Nydelse. Det samme var Tilfældet med Eneboerne i Ægypten. Fra det fjerde Aarhundrede af forøges disse Vidnesbyrd med talrige Udtalelser af de kirkelige Forfattere. De Syge modtog *altid* den h. Kommunion under *een* Skikkelse; den saakaldte »Huskommunion« uddeltes sædvanlig under *een* Skikkelse, og Børn, som efter Datidens Skik allerede meget tidlig modtog den h. Kommunion, annammede den som oftest kun under Vinens Skikkelse. Som bekendt trængte den h. Kommunion under *een* Skikkelse mere og mere igennem i den latinske eller vesterlandske Kirke, saa at den allerede siden det femte og sjette Aarhundrede er almindelig overalt, hvor den romerske eller en anden latinsk Ritus er den herskende. Enhver Religionsbog og Katekisme udvikler de Grunde, som have foranlediget Kirken til først at tillade og siden at fastslaa denne liturgiske Skik. Det hellige Blod skal bevares mod Vanhelligelse, den hellige Spises Uddeling letteliggøres, saa at man ikke behøver at indføre »Patentkalke«, som blandt Nutidens Protestanter, og endelig vil Kirken lære os, ikke blot med Ord, men ogsaa i Gerning, at Jesus Kristus, den ene, udelte og udelelige Frelser er tilstede under enhver Skikkelse, og det dobbelte Moment, som er indeholdt i Eucharistien, *Ofret* og *Nydelsen*, bliver tydeligere fremhævet.

Derimod følge Østerlænderne, baade de skismatiske og de unerede, for det meste den gamle Skik og bruge til Kommunionen indenfor Messen to Skikkelser og udenfor Messen sædvanlig kun een Skikkelse. Dog har ogsaa en Del af de Unerede sluttet sig til den romerske Praxis.

Foruden de anførte Vidnesbyrd kan der her endnu henvises til den saakaldte *Præsanktifikatmæsse*. Den er en liturgisk Sakramentshandling, som ligner en Messe, men ingen virkelig Offerhandling. Til denne »Messe« bruges

nemlig en hellig Hostie, som allerede tidligere *er* konsekre-
ret; den æres og tilbedes ved Knæbøjning, Bønner og In-
censation og bliver derefter nydt af den fungerende Præst
under Præsanktifikatmessen. Navnet »*missa præsantifica-
torum*« betyder ordret: Messen med det forud Indviede,
d. v. s. med forud indviede Skikkelser. Den er altsaa fak-
tisk ikke noget andet, end en højtidelig Kommuniionsakt.
Denne liturgiske Handling foregaar ifølge den romerske
Liturgi kun paa den h. Langfredag, idet Præsten paa den
h. Skærtorsdag konsekrerer to saakaldte store Hostier, af
hvilke den ene benyttes af Præsten under Gudstjenesten den
følgende Dag. Hos Østerlænderne fejres en saadan Præ-
sanktifikatmesse paa alle Onsdage og Fredage i *Fastetiden*,
idet Præsten Søndagen i Forvejen konsekrerer de fornødne
Hostier. I *Fastetiden* er der nemlig indenfor de østerland-
ske Ritusser kun Messe Lørdag og Søndag og paa visse
Festdage; Onsdag og Fredag holdes Præsanktifikatmesse og
paa de øvrige Hverdage kun Korbøn.

Disse Præsanktifikatmesser ere et slaaende liturgisk Vid-
nesbyrd om den h. Kommunion under *een* Skikkelse. Den
græske Kirkeforsamling af Trullos (det saakaldte trulloniske
Koncil) i Aaret 692 omtaler den som en *oldkirkelig* litur-
gisk Handling.

Den h. Kommunion under *een* Skikkelse, som er saa
naturlig, naar man kender Kirkens Lære og Liturgi, er, som
saameget andet, desværre bleven fordrejet og misbrugt af
Kirkens Modstandere og tjener ligefrem som Agitationsmid-
del for Lægfolk mod den katholske Kirke. Misforstaaet
allerede af dem, som ifølge deres Stand og Stilling burde
vide bedre Besked, bliver den for Menigmand fremstillet
saaledes, at han nødvendigvis maa vildledes. Men det har
jo altid været de Vaaben, med hvilke Hæresiet kæmpede
mod Kirken.

For Fuldstændigheds Skyld være her endnu fremhævet,
hvad jo enhver Katholik véd, at Præsten, ogsaa Biskoppen
og Paven, naar de ikke selv konsekreere, men modtage den

h. Kommunion af en anden Præsts Haand, kun modtage *een* Skikkelse. Det er derfor absolut usandfærdigt, hvad der saa ofte siges af Kirkens Modstandere, at den h. Kommunion under *een* Skikkelse skal forherlige Præstestanden.

Endelig kan der endnu henvises til, at det allerhelligste Sakramentes Opbevaring ifølge ældgammel kirkelig Tradition kun sker under Brødets Skikkelse, en liturgisk, men i Dogmet begrundet Overlevering, som aabenbart hænger nøje sammen med den h. Kommunion under *een* Skikkelse.

Messeofrets Slutning.

Efter den h. Kommunion følger Taksigelsesbønnen »*Postcommunio*«, som indledes med »*Dominus vobiscum*«. Postkommunion-Bønnernes Antal retter sig efter Kollekt-Bønnernes. I ældre Tider fulgte derefter den saakaldte »*Oratio super populum*«, Bønnen over Menigheden; den bortfaldt senere, da Postkommunion-Bønnernes Antal forøgedes, og blev kun bibeholdt paa Søndagene i Fastetiden (Ferialdagene). Den indledes med de Ord: »Lader os bøje vore Hoveder for Gud!« — Allerede »Konstitutionerne« skælne mellem en Taksigelsesbøn og en Slutningsbøn; denne sidste indledes med Diakonens Raab: »Bøjer Knæ for Gud og priser ham ved hans Kristus!« Saa følger Diakonens Raab: »Gaar nu bort i Fred!« hvilket svarer til vort »*Ite, missa est!*« Præsten beder en kort Slutningsbøn foran Midten af Altret: »*Placeat tibi, sancta Trinitas*«, »Lad, o hellige Treenighed denne min Lydigheds Tjeneste være dig velbehagelig, og giv, at dette Offer, som jeg Uværdige har frembaaret for din guddommelig Majestæts Aasyn, maa blive antaget af dig i Naade, og at det maa geraade mig og Alle, for hvilke jeg har frembaaret det, til Forsoning formedelst din Barmhjærtighed; ved Kristus, vor Herre. Amen.« Efter denne Bøn afslutter Præsten saa den h. Handling med Velsignelsen, idet han gør Korsets Tegn over Menigheden,

sigende: »Velsigne eder den almægtige Gud, Fader og Søn og Helligaand! Amen.«

Det saakaldte »sidste Evangelium« er senere blevet tilføjet.

h—.

(Fortsættes.)

VALERIA

eller

Sejrstøget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat fra Nr. 29.)

Efter at Valeria var gaaet sin Vej, vandrede Heraclius uroligt op og ned i Værelset; det ulykkelige Barns inderlige Bønner havde dog talt til hans Samvittighed med hellig Alvor.

»Hvad Kejseren een Gang har bestemt med Hensyn til Rufinus, lader sig nu ikke mere forandre,« sagde han endelig til sig selv. Saa fo'r han med Haanden over Panden og vendte tilbage til sin Proskriptionsliste. Ligesom har var bleven færdig med den, traadte hans Hustru og Søn ind. Han blev synlig forundret ved deres højtidelige Besøg og saa spørgende paa dem begge. Sabina kastede sig ned i en Lænestol og gav sig til at vifte med sin *flabellum*, eller Vifte, der var sammensat af de fineste Paafuglejer.

Sønnen begyndte saaledes:

»Fader, nu er jeg bleven tre og tredive Aar gammel og synes, det er paa Tide, at jeg gifter mig.«

»Ved Jupiter, det er saamænd de første fornuftige Ord, jeg har hørt af din Mund i det sidste halve Aar.«

»Jeg har fundet en ung fornem Dame, der tilmed er en rig Enkemands eneste Arving.«

»En rig, fornem, ung Dame — og som vil række dig sin Haand?« udbrød Heraclius med et vantro Smil.

»Ja Lykken har sat en Madding paa min Krog, som den lille Guldfisk nok vil sluge, hvis hvis du nu ikke plumrer Vandet for mig.«

»Jeg forstaar dig ikke ganske, men vil Fortuna spinde Lykke for dig, skal din Fader visselig ikke bringe Traadene i Urede.«

»Naa, kort og godt: det er Stadspræfekt Rufinuses Datter, som jeg haaber vil række mig sin Haand; saa bliver jeg Arving til hele hans Formue, — saafremt du vil lade Processen mod ham falde.«

Heraclius stirrede med store Øjne paa sin Søn.

»Har du nu ogsaa, foruden de mange Penge, tillige mistet Forstanden ved al den Spillen?« udbrød han utaalmodigt. »Der kan paa ingen Maade blive Tale om det Giftermaal! Tror du, jeg vil have Datteren af den Mand, der har fornærmet mig saa blodigt, til Svigerdatter? Og selv om jeg vilde det, ved du da ikke, at Rufinus er anklaget for Meddelagtighed i en Sammensværgelse mod Kejseren og er saa godt som allerede dømt?«

»Saa sæt en anden, uskyldig Person paa din Proskriptionsliste!«

Heraclius rokkede uroligt paa Stolen.

»Men tror du da virkelig for Alvor,« raabte han ærgerligt, »at Pigen vil købe sin Faders Liv for et saa modbydeligt Fjæs som dit?«

»Hun har forsikret mig dyrt og helligt,« svarede Sabinus, »at hun var beredt til ethvert Offer, for at frelse sin Fader. Og hvad mit Ansigt angaar,« tilføjede han med et ondskabsfuldt Smil, forbitret over Heracliuses Ord, »saa har jeg altid hørt Folk sige, at jeg var min Faders udtrykte Billede.«

Præfekten sprang rasende op fra Stolen, men Sabina lagde sig nu hurtigt imellem. — Romerne plejede at sige »min Herskerinde« til deres Hustruer, og dette Ord var i Heracliuses Mund ikke en tom Høflighed alene. Naar hun, en Dame af gammel Adel, havde skænket en Parvenu, som han, sin Haand, var det kun for at komme til at herske, og Gemalen maatte ogsaa finde sig i at blive hendes ydmyge Slave. Idet Sabina nu slog Viften sammen, et Tegn, hun

altid brugte, naar hun vilde vise, at hun ikke taalte nogen-
somhelst Modsigelse, sagde hun:

»Kære Gemal, det gælder vor Søns Livslykke, og hvis den unge Dame indvilliger i at gifte sig med ham, skal du øjeblikkeligt give hendes Fader fri.«

»Men, min Herskerinde,« udbrød Præfekten, »har du da rent glemt, at det er det Menneske, som fik mig dømt til Landsforvisning, og som senere atter krænkede mig saa dybt. Det er ikke mere end en Time siden, at denne elendige haanede mig paa den skændigste Maade, — og nu skulde vi to som Svigerforældre kaste os i hinandens Arme?«

»Børns Giftermaal,« sagde Sabina beroligende, »udjævner Forældrenes Tvistigheder.«

»Findes der da ikke,« her henvendte Heraclius sig igen forbitret til Sabinus, »her i Rom unge, adelige Damer i hundredevis, som gerne vilde række Kancellipræfektens eneste Søn deres Haand? Hvorfor skal det just være den Tøs, som du pludselig er faldet paa at ville have til Kone, blot for at ærgre din Fader? Og selv om den Dreng,« vedblev han og vendte sig mod Sabina, »ikke tænker paa alle de Fornærmelser, jeg har maattet taale, saa havde jeg dog troet at min Hustru«

»Kan du da ikke indse, hvilken Triumf det vil være for dig, naar Rufinus faar sit Liv skænket som en Naadegave af din Haand? Og dernæst — har det intet Værd for dig, at Hovedstadens Præfekt er afhængig af dig?«

Heraclius studsede ved dette Spørgsmaal. Naar han nu, foruden den Indflydelse, han allerede havde hos Kejseren, tillige kunde faa den højeste Embedsmand i Staden, der jo var Constantins Ven, paa sin Side, vilde der neppe kunne findes an mægtigere Mand i Rom, end han — saa kunde Krigen for hans Skyld faa hvilket som helst Udfald, det skulde være: han var sikker.

»Men,« indvendte han, »dét er Kejseren, som har befalet hans Død; de Undersøgelser, som Prætoren har anstillet, har tilfulde bevist hans Skyld, Konfiskationen af hans

Godser er en Nødvendighed for den tomme Statskasse, og jeg har allerede truffet Foranstaltninger i den Anledning — nej, nej, det lader sig ikke mere gøre om!»

»Den guddommelige Maxentius,« svarede Sabina leende, »bryder sig virkelig aldeles ikke om, hvem de konfiskerede Godser tilhører. Dommen er heller ikke falden endnu, saa du har fri Hænder. Hør nu! Du behøver blot at opdage en eller anden Formfejl ved Processen, og saa vil Dommernes ny Undersøgelser bevise den anklagedes Uskyldighed. For Resten kan du jo ogsaa gøre Kejseren bange ved at tale om, at der maaske kunde blive Oprør, eller hvad du nu kan finde paa, hvis Rufinus ikke bliver indsat i sit Embede igen.«

»Men Sophronias Død! og saa Brevene, som..... jeg vil komme i den største Forlegenhed! Ved du, at det er mit Liv, du saaledes sætter paa Spil?«

Sabinas Svar blev her afbrudt af en Slavinde, som meldte, at denne unge Dame, Valeria, var kommen.

»Overlad du nu kun det hele til mig,« sagde Kancellipræfektens Hustru, »I er begge to alt for dumme til at fange denne lille Guldfugl.«

En halv Times Tid senere forlod Jomfruen Heracliuses Hus med et Brev i Haanden, hvori *praepositus*, eller Fængselsdirektøren, fik Ordre til straks at give Aradius Rufinus det bedste Værelse, der fandtes, og at behandle ham med den største Forekommenhed. Tillige skulde han sørge for, at Dommerne bleve sammenkaldte til et nyt Møde samme Eftermiddag.

Da Valeria kom ud paa Gaden, stod hun stille et Øjeblik og aandede dybt.

Ofret var bragt — kun Himlen vidste, hvad det havde kostet det stakkels Barn.

Valeria gjorde Korsets Tegn paa sin Pande, kastede et inderligt bedende Blik op mod Himlen, og slog ind paa den Vej, der førte til det mamertinske Fængsel.

Et halvtudvisket Maleri i den hellige Petruses og Mar-

cellinuses Katakomber forestiller Susanne i et Lams Skikkelse i det Øjeblik, hun bliver anfalden af de to Dommere, der er afbildede som Ulve. Tør vi haabe for Valeria, at der vil komme en Daniel, for at redde hende fra disse to Ulves Gab, og gøre Sabinas og hendes Søns Planer til intet?

Nej!

Der fandtes ikke nogen Daniel ved Maxentiuses Hof i Rom til at frelse hende.

Og naar Valeria nu havde faaet sin Fader ud af Fængslet, var *han* ganske vist fri, men hun selv bleven smedet i Lænker, hvis tunge Vægt hun tilfulde var sig bevidst, men som hun dog var fast besluttet paa at bære med en Martyrindes hele Sindsstyrke, som et Offer for hendes Faders Sjæl.

(Fortsættes.)

Elfterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Reykjavik. Fra Island have vi modtaget følgende: Endelig den 3. August blev vor bange Frygt forvandlet til Vished. En engelsk Trawler bragte os en Avis med et Billede af vor hellige Fader i Sørgerand. Vor elskede Fader var altsaa virkelig bukket under for den stærkere Magt. Underlige Tanke at gøre sig fortrolig med: Det Navn, som i over 25 Aar er bleven nævnt med Højagtelse over hele Jorden, skal nu tilhøre Historien og erstattes af et andet. Dog vi kunne kun bøje os for Guds hellige Villie og bede: Herre, skænk din Statholder den evige Hvile og lad det evige Lys lyse for ham! For at anraabe Gud herom og lægge vor taknemmelige Deltagelse for Dagen, fandt der i Gaar, den 11. August, en højtidelig Sørgegudstjeneste Sted i vor Kirke. Alteret og Koret vare værdig dekorerede med talrige Lys, Grønt og Drapperier. Foran Kommunionbænken var rejst en høj Katafalk, omgiven af 6 Voxlys. Ved

Fodenden var anbragt et Billede af den hellige Fader indfattet med Palmeblade. Efter Sjælemessen holdt Pastor Schreiber Mindetalen for den Afdøde. Naar en Fader dør, sagde han, sørger Hustru, Børn, Slægt og Venner; dør en Fyrste sørger hele Landet; dør en Pave, sørge Millioner og Millioner af Børn hele Jorden rundt; men naar en Pave som Leo XIII. dør, sænker hele Verden sit Hoved i ærbødig Deltagelse. Pastoren skildrede derefter i store Træk den Hedengangnes Fortjenester for Kirken og for hele Verden, og sluttede med at omtale hans personlige Egenskaber. Efter Talen foretoges Absolutio ad feretrum. Den højtidelige Gudstjeneste gjorde øjensynlig dybt Indtryk paa den talrige Forsamling, som fyldte Kirken.

Paa Søndag, den hellige Faders Navnedag, agter Menigheden at opofre den hellige Kommunion for den elskede Hensovede.

Køln. De Rejsende, som i den henrundne Uge kom til Rhinlandets gamle, ærværdige Metropol, fandt Byen iført det herligste Festskrud. Hele Vognladninger af Grønt, Guirlander og Kranse vare blevne bragte til Byen, for at smykke offentlige og private Bygninger, i Anledning af *Tysklands Katholikers Jubel-Generalforsamling*. Endog i de mest afsides liggende Gader og Gyder i den store By saa man herligt smykkede Huse, Faner og Vimpler i kirkelige, pavelige, nationale og kommunale Farver, Triumfbuer og Illumationsforanstaltninger. Navnlig vakte Domkirkens nærmeste Omgivelser Forbauselse og Beundring; det samme gjaldt om Gaden langs Kejser Friedrichs Rhinbredden, som indtil Festhallen var bleven forvandlet til en *via triumphalis*. Alle Hoteller vare overfyldte, og en stor Mængde Privatboliger indrettede ethvert Rum, som kunde undværes, til Gæsteværelse. Mange Tusinde Mennesker bølgede gennem Gaderne allerede om Lørdagen, for at beundre de prægtige Dekorationer. Søndag den 23. ds. bragte alle Tog med korte Mellemrum nye Skarer til Køln. Allerede om Lørdagen havde den 50de Generalforsamling overfløjet alle sine

Forgængere i tidligere Aar, idet der da allerede var løst 3000 Medlemskort. Gennem de tætte Folkemasser bevægede sig i sluttet Tog *Arbejder- og Svendeforeningerne*, som Dagen efter (Søndag) i et *Festtog*, som talte 30,000 Deltagere, og i *svr Parallelforsamlingev* aflagde Vidnesbyrd om deres katholske Overbevisning. De vare inddelte i 8 store Grupper med 28 Musikkorps'er; de enkelte Foreningers kostbare Bannere og Faner bidroge i høj Grad til at forøge Glansen ved dette farverige Skue. Kl. 2 om Eftermiddagen satte Toget sig i Bevægelse og drog gennem en Mængde Gader hen forbi Kardinal-Ærkebiskoppens Bolig, for herfra at fortsætte gennem andre Gader hen til de forskellige Forsamlingslokaler, hvor Parallelmøderne fandt Sted. Henved 300 Foreninger vare repræsenterede enten fuldtalligt eller ved Deputationer i dette imponerende Arbejder- og Svendefesttog, som hilstes alle Vegne med Stolthed og Begejstring.

Hovedmødet fandt Sted i *Festhallen*, hvis store Rum fyldtes af den af 10,000 Arbejdere bestaaende første Gruppe, hvis Indtog i Hallen varede en Time. Som Æresgæster vare mødte talrige Gejstlige og katholske Rigsdagsmænd tilligemed Kardinal-Ærkebiskop *Fischer* af Köln. Paa Forslag af Præsidenten Dr. *Trimborn* afsendtes følgende Telegram til den hellige Fader: »Til Hs. Hellighed Pave Pius X. Hellige Fader! Over 20,000 Medlemmer af de katholske Arbejder- og Svendeforeninger, som Aftenen før de tyske Katholikers 50. Generalmøde ere forenede i Köln, for at aflægge offentligt Vidnesbyrd om deres *Troskab mod den katholske Kirke*, i hvilken de ære Sandhedens Lærer og det arbejdende Folks trofaste Ven, bringe Deres Hellighed, som Kristi Statholder, deres Hyldest, de love, at de i svære sociale Kampe altid ville trofast følge den sejrriige katholske Lære, og bede ærbødigt om den apostoliske Velsignelse. Köln, 23. August 1903. Kardinal-Ærkebiskop Fischer. Dr. Trimborn.«

Lignende Møder for de øvrige Arbejder- og Svendefor-

enings-Grupper bleve afholdte i »*Borgersamfundets*« *Sal, Kolosseum, Annohusets store Sal, Krystalpaladset*, hvor vor højærværdigste Biskop overværede Mødet, i »*Edenhaven, Louisesalen og Svendehjemmets Festsal*. Fremragende Mænd i forskellige Livsstillinger holdt udmærkede Taler paa alle Mødestederne; Kardinal Fischer besøgte i Aftenens Løb tre af Mødestederne og modtoges med Jubel.

Samme Aften henved Kl. 8 holdt *de tyske Katholikers Generalforsamling* et forberedende Møde i den prægtige »*Gürzenich*«-Sal, hvor henved 8000 Personer vare tilstede. Ved Præsidentbordet saas alle de mere bekendte Centrumsmedlemmer af Rigsdagen, Generalforsamlingens Kommissar Grev Droste-Erbdroste Vischering og Præsident for Bayerns Deputeretkammer Dr. Orterer fra München, som for 10 Aar siden i Köln ledede den 40de Generalforsamling som Præsident. Som Repræsentant for Byen var Overborgmester Becker mødt.

Den følgende Dag, 24. August, indleddes Generalforsamlingens lukkede og offentlige Møder med en højtidelig *Pontifikalmesse* og Anraabelsen af den Helligaand i Domkirken. Til Præsident for Generalforsamlingen valgtes i Festhallen Dr. Orterer, til første Vicepræsident Friherre *von Stotzingen*, til anden Vicepræsident Grev *Praschma fra Rogau*. Til *Ærespræsident* valgtes Fyrst *Löwenstein*. Tilstedeværende Biskopper vare foruden Kardinal-Ærkebiskoppen af Köln, Biskoppen af *Namur* i Belgien, Biskoppen af *Nepi* i Italien, vor højærv. Biskop, Msgr. *von Euch*, Biskoppen af *Mecheln* i Belgien, Viebiskoppen af København og flere Abbeder. I Ugens Løb vilde muligvis ogsaa Kardinal-Ærkebiskoppen *Ferrari* af Majland i Italien give Møde. Blandt de forskellige Sager, hvorom der skulde forhandles, kunne vi nævne: Kirkens Frihed (det romerske Spørgsmaal), Studiet af det sociale Spørgsmaal, den kristelige Charitas eller Næstekærlighed, Omsorgen for Missionerne, Fremme af Kunst, Literatur og Pressen og Folkeundervisningen.

— Under Mødet Tirsdag Efterm. ankom Kardinal *Ferrari* af Majland og hilstes med stormende Begejstring.

Frankrig. I Frankrig fortsætter Hr. *Combes* sin Kulturkamp i Frihedens, Lighedens og Broderskabets Navn. Ifølge »Rappel« skal den Kommission, som er nedsat for at drøfte, hvorledes Adskillelsen mellem Kirken og Staten bedst kan iværksættes, allerede indkaldes i denne Maaned. Det er Meningen, at den skal tilendebringe sine Arbejder saa betids, at dens Indstilling vil kunne foreligge Kammeret til Afgørelse i den forestaaende Samling henimod Midten af Oktober.

— Biskop *Turinaz* af Nancy har tilstillet Præfekten i Departementet Meurs et—Moselle en Skrivelse, hvori han erklærer, at den franske Regering aldeles ikke er berettiget til at forbyde Biskopperne efter eget Valg at besætte Præstembederne i deres Bispedømme. Biskoppen erklærer, at han agter at klage til Satsraadet, og beklager, at den franske Lovgivning ikke tillader Biskoppen at stævne Ministerpræsidenten personlig for Retten.

❧ Fra Vejbrynet ❧

—o—

Hs. Ekszell. Kulusminister *I. C. Christensen* fortæller Æventyr. — Saafremt man kan stole paa »Ringkøbing A. Dagblad«, har vort Fædrelands nuværende Kultusminister under en Tale paa Sir Lyngbjerg i Søndags fortalt følgende haarrejsende Historie: »I Kirkerne havde man Relikvier, Stumper og Stykker af Helgener, som tillagdes undergørende Kraft. Eksempelvis skal jeg nævne, at i Viborg Domkirke fandtes en Haartop af Jomfru Maria, et Stykke af de 5 Brød, hvormed Kristus bespiste de 5000 Mænd, lidt af St. Siegfrieds Skæg, et Stykke af det hellige Kors, et Stykke af St. Vilhads Bukser, et Stykke af St. Olufs blodige Skjorte, et Stykke af St. Peders blodige Skjorte, lidt af Jomfru Marias Mælk o s. v., ialt 52 Relikvier.« — Æventyret have vi hørt før; men at *Danmarks Undervisningsminister* vilde fortælle det ved et offentligt Møde som en historisk Sandhed, havde vi dog aldrig troet. Mærkeligt nok, synes Ekscellensen ikke at have omtalt de øvrige Relikvier: En Svingfjer

af Ærkeenglen Mikael's ene Vinge, et Stykke af Pælen i Apostelen Pauli Kød og adskillige andre mærkelige Sager! Ak ja, Sjøv og Grin har vi nok af i vor Tid!

Expeditrice.

En ung Pige med Anlæg og Lyst til Handelen kan faa Plads som Expeditrice i en herværende Butik til 1. Oktober eller senere. Billet mrk. N. S. bedes sendt til Hoffmann, Købmagergade 48.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 30. August. 13. Søndag e. Pintse. Rosa af Lima, Jomfru. — **31. M. Raymundus Nonnatus, Bekender.** — **1. September, Ti. Votivofficium af St. Ansgar.** — **2. O. Stephanus, Bekender** (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **3. To. Ferialdag** — **4. F. Ferialdag** (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Broderskabsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Broderskabsandagt). — **5. L. Laurentius Justiniani, Bekender og Biskop.**

Søndag den 6. September. 14. Søndag e. Pintse. De hh. Skytsgles Fest.

Mødreforeningen. Tirsdag den 1. Sept. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. — Efter Messen holdes et kort Foredrag.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8). **Søndag den 6. Septembr** Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 6. Andagt. — **Mandag den 7. ds.** Kl. 8 h. Messe.

St. Franciskus Kapel paa Holmegaard. **Søndag den 6. Sept.** Kl. 9 højtidelig Messe og Kommunion; Kl. 3 Andagt med Prædiken; Kl. 6 Katekese. — **Lørdag Aften** Lejlighed til Skriftemaal for de Unge.

St. Knuds Kapel (Vester Voldgade 115). **Hver Søndag** Kl. 7 Højmesse med Homilie; Kl. 3 Andagt. **Paa Hverdagene** læses en stille h. Messe Kl. 6 $\frac{1}{2}$. — **Hver Lørdag** Kl. 6 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ Lejlighed til Skriftemaal.

St. Anna Kirke (Hans Bogbinders Allé, Amager): **Hver Søndag** Kl. 7 $\frac{1}{2}$ st. Messe, Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Andagt.

Mariakongregationen for Mænd. Efter endt Sommerferie genoptages de ugentlige Møder i Jesu Hjærte Kirke **Torsdag den 3. September** Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften.

Mariakongregationen for Ynglinge genoptager efter endt Ferie sine ugentlige Møder **Mandag Aften den 7. September.** Ynglinge, som ønske Optagelse, bedes henvende sig til Kongregationens Præses, højjærv. Hr. P. Siim, Stenosgade.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petilnien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 36.

Søndagen den 6. September.

1903.

Indhold: Kölner-Mødet og det romerske Spørgsmaal. — De hh. Skytsengle. — Grundstensnedlæggelsen i Esbjerg. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. Köln. — Bekendtgørelser.

Kölner-Mødet

og

det romerske Spørgsmaal.

—o—

I det første offentlige Møde paa de tyske Katholikers Generalforsamling i Köln holdt Sagfører *Dr. Rumpf* fra München følgende Tale om *det romerske Spørgsmaal*:

»Naar vi i Dag paa Tysklands Katholikers 50de Generalforsamling kaste Blikket tilbage paa de tidligere Generalmøder, skuer vort Øje en rig Afvevling i mange forskellige Retninger. Men Eet har været karakteristisk ved alle disse Generalmøder: de have alle været oprigtige, indtryksfulde Manifestationer, som lode sig høre og ere blevne hørte i vide Kredse, om urokkelig Troskab mod vor hellige Kirke og dens Overhoved, og derfor er intet Generalmøde gaet forbi, uden at et Spørgsmaal jo er blevet behandlet, om

hvilket vi Katholiker sige: det vil ikke komme til Ro, saa længe det ikke er blevet løst — jeg mener *det romerske Spørgsmaal*.

Jeg fordrister mig ikke til at sige Eder noget Nyt i Henseende til dette Spørgsmaal eller til endog kun at behandle det fra nye Synspunkter; det er allerede saa ofte sket af det katholske Tysklands mest fremragende Mænd — jeg henviser kun til Friherre von Hertlings glimrende Tale paa Generalmødet i München. Jeg ser min Opgave kun deri, at jeg endnu engang i al Korthed sammenfatter de Synspunkter, som ere bestemmende for vor Stilling i Henseende til dette Spørgsmaal, for at der atter paa dette Jubelmøde kan blive dokumenteret med særlig Eftertryk, at vi heller ikke i dette Spørgsmaal skille os fra den h. Stol.

Vi fordre ogsaa her, at den Uret, som er tilføjet den ældste og ærværdigste Trone i Verden, atter gøres god igen og at der hidføres *en Løsning af den svære Konflikt*, som tilbagegiver til den katholske Kristenheds Overhoved den til Kirkens Styrelse uundværlige territoriale Uafhængighed.«

Taleren gav derefter et *historisk Tilbageblik* over Begivenhederne, som gik forud for den ulyksalige 20. September 1870 (Roms Indtagelse ved Piemonteserne). Petri Patrimonium var forsvundet fra Italiens Landkort, men det var ikke forsvundet fra Samvittigheden, fra Retsfølelsen, fra Hjærterne paa hele den vide Jord. Herom vidnede de katholske Generalmøder, som stedse betonede Princippet angaaende den pavelige Stols Frihed og fuldstændige Uafhængighed overfor alle verdslige Magtfaktorer og protesterede mod den Uret, der var bleven tilføjet den h. Stol. Denne *Protest*, forenet med Protesten fra alle katholske Nationers Side, vilde hverken kunne blive overhørt eller overdøvet, men stedse paa ny vække Menneskeslægtens Samvittighed. *Vi Katholiker fordre Pavens fulde Frihed*, for at en fri, sikret, vedvarende Styrelse af Kirken kan være mulig, og for at han til enhver Tid paa en heldbringende Maade kan

forvalte den Troens og Sædelærens hellige Skat, som Gud har betroet til ham.

Vil Kirken opfylde sin Opgave, saa tør den og dens Overhoved ikke være nogensomhelst anden underkastet end Gud alene. Paven er den ufejlbare Lærer for alle Nationer, han er Kristenhedens Overhoved for alle Stater, og derfor kan og tør Paven ikke være en anden Suveræns Undersaat. Men netop derfor er det romerske Spørgsmaal ikke blot et national-italiensk, men et *internationalt Anliggende*. Dette har endog ingen udtrykkeligere anerkendt end *Fyrst Bismarck*, idet han sagde i den preussiske Landdag: »Dersom jeg var Katholik, tror jeg ikke, at jeg vilde betragte Pavedømmets Institution som en udenlandsk Institution, og fra mit paritætske Standpunkt, som jeg maa indtage som Regeringens Repræsentant, tilstaar jeg, at Pavedømmet er ikke alene en udenlandsk, ikke alene en verdensomfattende, men, fordi den er verdensomfattende, ogsaa en tysk Institution for de tyske Katholiker.«

Viktor Emanuel havde lovet at beskytte Kirkens Frihed og Pavedømmets Uafhængighed. Men hvad betød vel *Garantilooven*? Den havde *ingen anden Værdi end en Papirværdi*, den var *en Frase*, og dens Bestaaen var oven i Købet afhængig af ethvert italiensk Parlaments Villie. Skandalen, som tildrog sig ved Pius IX.s Begravelse, viste, hvad Paven kunde vente, saafremt han vovede at bevæge sig frit i Roms Gader. *Radikalismen* tog altid mere og mere til og dens Maal var intet ringere end Pavedømmets Afskaffelse. Den h. Fader er ogsaa endnu den Dag i Dag *en Fange* i Vatikanet. Ikke blot for den h. Stols Skyld, for Italiens egen Skyld ønske vi, at dette Fangenskab maa faa en Ende. Med Urette siger man, at vi hade Italien. Aldeles ikke, vi unde Italien den nationale Sammenslutning, saavidt den har vist sig nødvendig, men vi beklage Italien og føre Klage over, at Folket bliver villedt. Det er vort Ønske, at Italien tager til i Henseende til indre Kraft og indre Fred. Men

dette vil Italien først opnaa, naar en Udsoning med Pavedømmet har fundet Sted.

Ogsaa i den nuværende Tid, hvor Pavedømmets Magt ved Leo XIII.s Død har vist sig saa mægtig, tør vi ikke høre op med at betone dette. Leo XIII. har ført Pavedømmets Anseelse til en Højde, som endog aftvinger Kirkens Fjender Beundring. Alverden lovpriser hans Kærlighed til Freden, men i Henseende til det romerske Spørgsmaal var han ligesaa bestemt som hans Forgænger.

Han har betegnet som utaalelig den Stilling, der er bleven paatvungen den h. Stol, og ved enhver Lejlighed protesteret imod disse Forhold. Han har maattet se, hvorledes den ham fjendtligsindede Regering strakte Haanden ud efter *Propaganda*-Institutionens Godser, medens den paa samme Tid rolig taalte en ganske anden Propagandas Bestræbelser. Paven rakte gerne Italien Haanden til Fred.

Ogsaa Pius X. er langt fra at forlange nogensomhelst *statslig Umulighed* af sit Fædreland. Han véd, at en ung Syg trænger til en mild Læge og skaansom Pleje. Vi ville imidlertid bede Gud om, at han vil ende Fangenskabets Dage for den hellige Fader. Og saa ville vi i Aanden valfarte til Leo XIII.s Grav og fornye det højtidelige, edelige Løfte, at vi til enhver Tid ville være trofaste mod Paven og mod Rom, og saa ville vi med nyt Mod oprulle Fanen og overfor Pave Pius X. udraabe: »*Tu es Petrus*, og paa denne Klippe har Kristus bygget sin Kirke og Helvedes Porte skulle ikke overvælde den!«

De hh. Skytsengles Maaned.

—o—

September er af vor h. Kirke særlig indviet til de hh. Skytsengles Ære og paa den første Søndag i Maaneden fejre vi de hh. Skytsengles Fest. Festen hører ikke til de ældste

kirkelige Mindedage; den h. Mikael's Fest var tillige en Fællesfest for alle de hh. Engle. Med den smukke Salme: »Skytsengel, Sjælevogter, du for min Tanke staar«, hilser den kristne Menighed de hh. Skytsengle; Salmen er en tillidsfuld Bøn til den h. Skytsengel, hvem vi anraabe om Bistand under dette Livs forskellige Forhold og Farer og navnlig i vor Dødstime.

Hvad Englene i det store og Hele ere og virke for Menneskeslægten, det er og virker den enkelte Engel som Skytsengel ifølge Guds Anordning for de enkelte Mennesker. Det er en kirkelig Troslære, at Børnene have en hjælpende Skytsengel ved deres Side, thi om dem siger jo vor guddommelige Frelser: »Deres Engle se altid min Faders Aasyn, som er i Himlen.« Ifølge flere Hentydninger i den h. Skrift og ifølge Kirkefædrenes overensstemmende Lære staar ogsaa enhver Voxen under en Engels Varetægt. Den h. Verdensapostel Paulus siger: »Ere de ikke alle tjenende Aander, udsendte for at tjene dem, som engang skulle arve den evige Salighed!«

Skytsengelens Virksomhed er en dobbelt: først ytrer den sig i Afværgelse af alt det, som truer med at være en Fare for Menneskets timelige og evige Frelse; dernæst ytrer den sig som en egentlig Førelse eller Ledelse af Sjælen ved hellig Vækkelse, Formaning, Trøst og styrkende Bistand. Den kirkelige Lære om de hh. Skytsengle vidner om Guds Godhed og Sjælens ophøjede Værd. For at erobre Sjælen for Himlen, blev Guds Søn lydlig indtil Døden paa Korset og er Guds Engel beredt til at være en Beskytter. Denne kirkelige Lære stadfæstes og forklares ogsaa formedelst dens Overensstemmelse og Sammenhæng med andre aabenbarede Sandheder. Ligesom Mennesket under sin Vandring herne- den maa føre en Kamp mod en tredobbelt Fjende: *Djævelen*, *Verden* og *Kødet*, saaledes har Gud ogsaa skænket Mennesket et tredobbelt Værn: *Kirkens* Lærdomme og Formaninger mod Verdens Fristelser; *Samvittighedens* advarende Stemme mod den uordentlige Begærligheds Tillokkel-

ser; *Skytsenglens* Bistand mod den onde, faldne Engels Angreb. Ærefrygt, Taknemlighed og Kærlighed maa tilskynde det menneskelige Hjærte til særlig at ære og paa kalde denne himmelske Ven, den h. Skytsengel, og derfor lære kristelige Forældre ogsaa allerede deres smaa Børn en eller anden lille Bøn til den h. Skytsengel.

Den danske Salme til Skytsengelen beder i Slutningsstrofen om den h. Engels Bistand i Dødstimen med de Ord: »Før mig til Naadens Trone, bed om en salig Død!« Ogsaa i de kirkelige Bønner for Døende bliver Guds Hjælp gentagende anraabt ved Englenes Tjeneste; der bedes i dem: »Maatte de salige Aanders Skare ile din Sjæl i Møde, naar den forlader sit dødelige Hylster!« — »Maatte Himlen aabne sig for den, Englene glæde sig med den! Maatte alle salige Aander ile den i Møde og føre den ind i det himmelske Jerusalem!« — »Kommer ham i Møde, I Guds Engle, tager imod hans Sjæls og bringer den hen foran den Allershøjestes Aasyn; Kristus, som har kaldt paa dig, tage imod dig og maatte hans Engle bringe dig til Abrahams Skød!« Litaniet for de Døende indeholder ogsaa Anraabelsen: »Alle hellige Engle og Ærkeengle beder for ham!«

Kirkefædrene og de kirkelige Skribenter i de første Aarhundreder aflægge ofte Vidnesbyrd om den kristelige Tro i Henseende til de hh. Skytsenge. Origenes skriver: »Guds Engle yde Tjenester, for at Menneskene maa naa til evig Frelse; enhver af os, ogsaa den ringeste, bliver bistaet af en god Engel.« Den h. Basilius skriver: »Vil du, o Menneske, at din Engel ikke skal vige fra dig, saa vogt dig for Synder og Laster.« Smukt og veltalende skildrer den h. Augustinus den store Betydning, som Engelenes Beskyttelse har, med de Ord: »Englene elske os Mennesker som deres Medborgere, fordi de Frafaldnes Pladser først skulle udfylde af os; de staa os bi med stor Omhu og aarvaagen Iver til enhver Tid og paa ethvert Sted. De hjælpe os under Arbejdet, de beskytte os under Hvilen, de opmuntre os til Kampen, de tjene os efter opnaet Sejr, de glæde sig med

os, naar vi ere glade i Herren og juble i Gud vor Frelser, de føle saa at sige Medlidenhed med os, naar vi lide noget for Guds Skyld.« Saaledes vidne Fædrene i de første Aarhundreder om Oldkirkens Tro og bevise, at den første Kristenhed kendte og øvede Andagten til de hh. Skytsengle. At de Kristne i Forfølgelsens Tider gærne henvendte sig til Skytsenglen, bør ikke forundre os; der er jo i denne Tro indeholdt saameget, som skænker den Kristne Trøst og Mod. Derfor har Kirken ogsaa indført Skytsenglefesten, fordi den er saa rig paa opløftende Betragtninger baade i sædelig og religiøs Henseende.

Grundstenslæggelse i Esbjerg.

—o—

Lørdag, den 29. August, nedlagdes Grundstenen til St. Josefs Hospital i Esbjerg. Den kirkelige Handling blev forrettet af Pastor Frederiksen, der er udnævnt til Sognepræst for Katholikerne i Esbjerg og Omegn. Komitéens Formand, Hr. Læge Brinch, og Hr. Arkitekt Wærum havde forberedt alt og tillige indbudt en lille Kreds, til hvilken endnu en Del andre sluttede sig. Paa Byggegrunden var et lille Alter opstillet, og selve Pladsen smykket med danske og franske Flag. Kl. 10 ankom Pastor Frederiksen ledsaget af Pastor Helmke fra Kolding, ogsaa 4 St. Josefs Søstre havde indfundet sig, Assistentinden Mère Suzanne og Forstanderinderne for Hospitalerne i København, Odense og Fredericia. Efter at et Par Vers af Salmen: »Jerusalem, Guds Metropol« var afsungen, holdt Pastor Frederiksen Talen, idet han udviklede omtrent følgende Tanker:

Menneskene bygge forskellige Huse, til Nytte, til Fryd, til Bøn, til de Syges Pleje. Et Hospital kan i det ydre se smukt ud, men hvilken Nød og Smerte kan det ikke rumme. Dog her skal jo Sygdommen bekæmpes og om muligt be-

sejres. Videnskab og kærlig Pleje række hinanden Haanden, for at naa dette Maal, derfor kaldes Sygehuset ogsaa »Hospital«, Gæstested. Taleren udviklede saa kort, hvorledes man havde henvendt sig til St. Josefs Søstre om at bygge et Hospital i Esbjerg, og at disse, tro mod deres Ordensopgave og det h. Formaal, de have sat sig, og med den højærværdigste Biskops Samtykke, havde indvilget, efter at en Del Borgere i Esbjerg ved en Indsamling af en ikke ubetydelig Gave (10,000 Kr.) havde lettet de med Foretagendet forbundne pekuniære Vanskeligheder. Nu skal Grundstenen lægges til denne Bygning. Apostelen siger, at ingen kan lægge en anden Grundvold end den Kristus har lagt, ja, at Kristus selv er Hovedhjørnestenen. Maatte han ogsaa være det for denne Bygning. Den kristelige Religion giver os Nøglen til den rette Forstaaelse af de menneskelige Lidelser. De ere langt fra altid en Guds Straf, langt mere og langt oftere ere de et Middel i Guds Haand til Menneskenes Forbedring og Forædling. De bedste Mennesker i det hele taget ere ikke de, som have levet i Fryd og Gammen, men de, som have haft Kors at bære. Derfor vilde ogsaa Kristus, vort Forbillede, bære Korset, og vi skulle bære det efter ham. Men den kristelige Religion lærer os ogsaa Kærlighed til de Lidende. Sand Næstekærlighed trives kun paa kristelig Jordbund. Dette er saa sandt, at endog de gamle civiliserede Hedninger, Grækere og Romere, ansaa Medlidenheden for noget forkasteligt, for noget, der skadede det menneskelige Samfund. Kristus, som har baaret vore Smerter, har ogsaa budet os at hjælpe og trøste, pleje og vederkvæge de Syge og Lidende. Denne Sandhed har fremkaldt saa mange Kærlighedsgerninger og Kærlighedssamfund i den kristelige Kirke, og i denne samme Aand vilde nu ogsaa St. Josefs Søstre overtage denne Kærlighedsgerning i Esbjerg. Maatte da dette Hus, hvis Grundsten vi i Dag lægge, være til Velsignelse for denne Slægt og for mange andre i lange Tider!«

Pastoren oplæste derpaa følgende Dokument, som skulde nedlægges tillige med Grundstenen.

Dokument:

Da Hospitalsvæsenet paa Grund af Esbjerg Bys overordentlig stærke og hurtige Vækst ikke var tidssvarende, og da Byraadet for Tiden ikke turde paatage sig Udgifterne ved selv at bygge et Hospital, henvendte Byraadsmedlem, Læge Th. Brinch sig i November 1902 til Provincialforstanderinden for St. Josefs Søstrene i Danmark med Anmodning om, at St. Josefsordenen vilde bygge et Hospital her, som kunde rumme de syge fra Byen og Omegnen.

Efter den største Imødekommenhed fra Biskoppens og Provincialforstanderindens Side paabegyndtes Forberedelserne til Opførelsen af dette Hospital. Ved en Komité bestaaende af Sagfører E. Hansen, Grosserer Chr. Olsen og Byraadsmedlem, Læge Th. Brinch, indsamledes en Sum af 10,000 Kr. -- ti Tusinde Kroner — blandt 145 af Esbjerg Bys Borgere, hvilken Sum skænkedes til St. Josefsordenen.

I Februar 1903 købte St. Josefs Søstrene for en Pris af 30,000 Kr. — tredive Tusinde Kroner — et Grundstykke, stort 25,730 Kvadratalen, hvilket sammen med et Ansgariusstiftelsen i København tilhørende Grundstykke, stort 5950 Kvadratalen, udgør hele Karéen mellem Nørregade, Kirkegade, Nygaardsvej og Jyllandsgade.

Det nu paabegyndte Hospital skal bære Navnet »St. Josefs Hospital«.

Hospitalet skal kunne optage ca. 60 Syge. Arkitekt J. P. Jensen-Wærum i Randers har udført Byggeplanen og skal i Forbindelse med Arkitekt O. Berg i Esbjerg lede Hospitalets Opførelse. Murerarbejdet skal udføres af Murermester H. Andersen, Tømrerarbejdet af Tømrermestrene Chr. Pedersen, N. Møller og Chr. Jensen, Snedkerarbejdet af Snedkermester P. Ravn, Malerarbejdet af Brødrene Hansen, Blikkenslagerarbejdet og Skiferlægning af Blikkenslager M. Andersen og Kloaklægning af M. Lysholt.

I den allerhelligste Treenigheds, Faderens, Sønnens og den Helligaands Navn i Herrens Aar 1903, paa Lørdagen den 29. August, under Pave Pius X.s Pontificat og Kong Kristian IX.s Regering, paa den Tid da Johannes von Euch var Biskop over de danske Katholiker, v. Steemann var Amtmand over Ribe Amt og J. Lyngbye Borgmester i Esbjerg, medens Søster Marie Geneviève var Provincialforstanderinde for St. Josefs Søstrene i Danmark, har Pastor Frederiksen, som skal være Præst for den katholske Menighed i Esbjerg, højtidelig indviet og nedlagt Grundstenen til ovennævnte Hospital.

Maatte denne Bygning staa mange Aar til Guds Ære og de syges Nytte,

Esbjerg, den 29. August 1903. (Underskrifterne.)

Derefter fulgte Indvielsen efter Kirkens Rituale. Under denne blev Grundstenen nedlagt tillige med en lille Blyæske, indeholdende det omtalte Dokument og en Fortegnelse over Bidragyderne. Højtideligheden sluttede atter med Salmesang. Ganske vist var Sangkoret ikke stort, det bestod kun af 2 Præster og 4 Søstre, men de gjorde, hvad de evnede, og hvis jeg skønner rigtig, ikke uden Held. Vor Herre ledsagede Sangen med Stormens Brusen og Vesterhavets fjærne Drøn.

Den ikke ringe Tilhører- og Tilskuerkreds, saa godt som udelukkende Protestanter, fulgte den indholdsrige og formfuldendte Tale og den kirkelige Ritus med synlig Interesse og med en meget værdig Holdning. Ingen Mislyd forstyrrede denne den katholske Kirkes første offentlige Optræden i Danmarks Nutids- og Fremtidsby; selv de mørke Skyer, som fra den tidligste Morgenstund af fra Vesterhavet havde sendt Strømme af Regn over Kyststaden, forsvandt ved Højtidelighedens Begyndelse, og indfandt sig paa ny først efter Handlingens Slutning, for atter at tage fat paa deres vaade Gerning.

h—.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København Den 18de f. M. afholdt den katolske Afholdsforening »*St. Johannes Broderskab*« sin halvaarlige Generalforsamling. Efter at Mødet var aabnet med Bøn og de foreskrevne Ceremonier, valgtes Hr. Politibetjent Jensen til Dirigent og denne oplæste saa Dagsordenen, hvorefter Præfekten, Hr. Høhling, med faa Ord aflagde Beretning om Broderskabets Virksomhed. Broderskabet talte for Tiden 24 Medlemmer, desværre kun et ringe Antal; men for den gode Sags Skyld maatte Medlemmerne derfor ingeni lunde tabe Modet, tværtimod, med fornyet Iver og Lyst maatte de arbejde videre og ret voxte i Kærligheden til deres Broderskab, den eneste katolske Afholdsforening her i Hovedstaden. Enighed gør stærk, og ved Udholdenhed vilde man lidt efter lidt opnaa skønne Resultater og flere og flere af Menighedens Medlemmer vilde med Guds Hjælp føle sig hendragne til Broderskabet og virke for dets skønne og velsignelsesrige Formaal. Han haabede, at Gud vilde lægge sin Velsignelse til deres Arbejde, holde sin beskyttende Haand over dem og stedse lade »*St. Johannes Broderskab*« vinde Fremgang. En følelig Mangel ved Møderne var uden Tvivl Savnet af et Instrument (Harmonium eller Klaver), som kunde ledsage Sangen; hvor føleligt dette Savn end var, saa man sig dog paa Grud af de faa pekuniære Midler aldeles ikke i Stand til at afhjælpe det, dog turde man jo haabe, at der blandt Menighedens Medlemmer kunde findes en Velgører eller Velgørerinde, hvem Gud indgav en god Tanke i saa Henseende.

Efter at Kasserer dernæst havde givet en Oversigt over Regnskabet, skredes der til Valg af en Præfekt og en Sekretær. Hr. *Høhling* blev enstemmig genvalgt til Præfekt og erklærede sig beredt til at arbejde videre i Broderskabets Interesse. Til Sekretær valgtes efter en kortere Forhandling Hr. Maskinarbejder *P. M. Stauning* enstemmig ved Haands-

oprækning. »St. Johannes Broderskabs« Bestyrelse bestaar saaledes for Tiden af d'Hrr. *Aug. Høhling*, Præfekt, *Chr. Jensen*, Assistent, *J. P. Stauning*, Kasserer og *P. M. Stauning*, Sekretær.

Efter at nogle Forslag vare drøftede og tildels vedtagne, sluttede Dirigenten Generalforsamlingen med et Leve for »St. Johannes Broderskab«.

Rom. Overfor de mangfoldige Kombinationer, som drøftes i hjemlige og udenlandske Blade, angaaende den ny Paves fremtidige Holdning, er et Ord, som Pave *Pius X.* har talt i disse Dage, af Vigtighed. Paa et Spørgsmaal yt-rede den h. Fader ordret følgende: »*De maa ikke vente noget Nyt eller Sensationelt af mig. Sig til Alle, at jeg beder og orienterer mig.*« I Tilslutning hertil meddeles der ogsaa, at alle vigtigere Sager ere henlagte til Afgørelse i Oktober. Man behøver altsaa foreløbig ikke at gruble over Pave *Pius X.*s politiske Beslutninger. Katholikerne i alle Lande imødese derfor med al Ro og Tillid den ny Paves kommende Beslutninger. Af *den liberale Presse* kan man vel neppe haabe, at den med Ærbødighed og uden Fordomme vil afvente de Veje, som Paven vil slaa ind paa; men af *den katholske Presse* maa man vente, at den vil afholde sig fra alt, som paa nogensomhelst Maade kunde have Udseende af, at den vilde foregribe Pavens fulde Frihed i Henseende til hans Forholdsregler eller give ham vise Raad. Han »beder og orienterer sig«, og det er uden Tvivl det gavnligste han kan gøre. Gud vil oplyse ham og lade ham vælge det bedste og vigtigste i rette Tid.

— Den h. Fader modtager daglig en Mængde Personer i Audiens, baade Gejstlige og Lægfolk, Herrer og Damer, Indfødte og Fremmede. En stor Del af disse Audienser finde Sted i de saakaldte »Rafaels Loggier« eller Sale, hvor Paven standser ved de forskellige Grupper og samtaler en Tidlang med dem, efter at de ere blevne forestillede for ham af Monsignor Bisleti. Skulde den h. Fader modtage

alle Besøgende i privat Audiens, vilde han ikke faa andet udrettet hele Dagen igennem.

— Kardinal *Moran*, Ærkebiskop af Sidney i Australien, er den 24. August ankommen til Rom. Han var, som bekendt, den eneste Kardinal, som ikke naaede at komme tidsnok for at kunne tage Del i Konklavet. Den 27. August var han tilstede ved den højtidelige OVERRÆKKELSE af Kardinalshatten til den spanske Kardinal *Herrero*, som var bleven udnævnt til Kardinal kort før Pave Leo XIII.s Sygdom og selv blev syg under Konklavet, saa at han endog modtog den sidste Salvelse. OVERRÆKKELSE-CEREMONIEN fandt Sted i privat Form i den h. Faders Privatkapel og overværedes kun af de tre Dekaner for de tre Kardinalsordener: Oreglia, Moran og Macchi, saavel som af det h. Kollegiums Kamerlengo, Kardinal Samminiattelli og Kardinal Vives y Tuto som hans Landsmand.

— Pave Pius X. *beholder foreløbig Patriarkatet i Venedig*. Han følger heri mange af sine Forgængeres Eksempel og undgaar derved Vanskeligheder med den italienske Regering, som paastaar, at Retten til at udnævne Patriarken fra den gamle Republik Venedig og senere fra det østerrigske Kejserhus er gaaet over paa den. Derfor nægtede den i sin Tid at meddele Kardinal Sarto Exequatur. Først to Aar efter hans Udnævnelse modtog han det ifølge en Overenskomst, som Crispi for dette Tilfælde afsluttede med Vatikanet. For nu at kunne føre Forhandlingerne med Regeringen i Ro og Mag, har Pius X. højtidelig erklæret, at han foreløbig vil beholde Patriarkatet. Men for at Venetianerne kunne have en Biskop, har han udnævnt Sognepræsten ved St. Pietro i Venedig, Generalvikar *Cavallaria* til Titularbiskop af Filadelfia og gjort ham til sin Repræsentant i Venedig. Biskoppens højtidelige Konsekration fandt Sted i Franciskanessernes festlig smykkede Kirke i Rom; den foretoges af Kardinal *Satolli*, som assisteredes af Ærkebiskopperne af Manilla og Mitylene. Blandt de talrige Tilstede-

værende vare Franciskanergeneralrn, Deputationer fra Kapitlerne ved St. Marco og St. Pietro i Venedig o. s. v.

Køln. Paa Generalforsamlingen vedtoges det at afholde den næste Generalforsamling i 1904 i *Regensburg*, og ifølge Andragende fra *Strassburg* at afholde Generalforsamlingen i 1905 i denne By.

Festlighederne i Anledning af Generalmødet sluttede med en imponerende *Relikvi procession* i Domkirken og en *Festakt* med levende Billeder i »Borgersamfundets« store Lokale. I Processionen deltoge Kardinalerne *Fischer* af Köln og *Ferrari* af Majland, vor højjærværdigste Biskop, Msgr. *von Euch*, Biskopperne af *Mecheln*, *Lüttich* og *Namur* i Belgien og Biskoppen af *Nepi* og *Sutri* i Italien, Msgr. *Dobbing*. Viebiskop *Müller* af Köln og Abbederne af *St. Ottilien* og af *Meckelbech*, alle med Mitra og Stav og assisterede af Leviter, tillige med flere Prælater, samt Præsidiat for Generalforsamlingen og Lokalkomiteen, som bare Fakler. Toget bevægede sig to Gange gennem Domkirkens mægtige Haller forbi Koret, medens Domkirkens Sangkor udførte de flerstemmige Antifoner »*A quam gloriosus*« af Vittorio, »*Iustorum animæ*« af Witt og den herlige Hymne »*Reges Tharsis*« af Haller. Under den sidste Sang vare Kardinalerne og Biskopperne naaede hen til Hellig tre Kongers Altret, hvor Kardinal *Ferrari* sluttede med *Oratio Trium Regum* o. s. v.« Kardinal *Fischer* istemte derefter »*Te Deum*«, som fortsattes af Koret under Orgel- og Basunledsagelse. Imidlertid havde Toget bevæget sig hen til Domkirkens Hovedportal, hvor Kardinal *Ferrari* meddelte den højtidelige Velsignelse. Den tusindstemmige Salme »Store Gud, vi love dig«, som drønedes gennem Domkirken, hvis vældige Rum var fyldt indtil sidste Plads, sluttede den kirkelige Højtidelighed.

Festakten i Borgersamfundets store Lokaler begyndte med Webers Jubelouverture og Händels uforgængelige *Largo*, hvorefter Festspillet med de levende Billeder fulgte. Billederne vare ordnede af Historiemaler, Professor *Schmitz* fra

Dysseldorf og gjorde et overvældende Indtryk i Forening med Heroldens Deklamationer og Sangenes og Musikens herlige Strofer. Disse ældgamle kraftige Sange fra det 11te Aarhundrede, tillæmpede for Mandskor af Msgr. *C. Cohen*, lode som Stemmer fra en rigtignok længst forgangen, men stor, betydningsfuld og kraftig Tid og udøvede en ganske overvældende Virkning.

— Vi tilføje endnu nogle af de *Resolutioner*, som bleve vedtagne paa Generalmødet:

Det romerske Spørgsmaal: Generalforsamlingen hilser med Ærefrygt og Kærlighed den nyvalgte Pave Pius X. Den forener sine Bønner med hele den katholske Verdens Bønner: at den almægtige Gud maa lade hans Regering blive en ret lang og velsignet, og lover ham at følge ham med den samme katholske Troskab som alle hans Forgængere paa den h. Petri Stol i Rom. — Den kan heller ikke undlade, ogsaa ved denne Lejlighed at protestere mod den h. Stols Stilling i Rom siden Aaret 1870. De tyske Katholiker saavel som alle øvrige Katholiker i hele Verden kunne, netop fordi de ere Katholiker, ikke opgive Fordringen om, at der fuldtud og ganske tilbagegives til deres højeste Overhoved den nødvendige Uafhængighed og den virkelige Frihed, som er den uundgaaelige Betingelse for den katholske Kirkes Frihed og Uafhængighed.

Peterspenningen: Generalforsamlingen anbefaler atter og indtrængende Peterspenningen. Mere end nogen Sinde er den h. Stol henvist til Katholikernes materielle Hjælp. Under den i Herren hensovede Pave Leo XIII.s herlige Pontifikat er der bl. a. oprettet 2 Patriarkater, 13 Ærkebispedømmer og 140 Bispedømmer, som for Størstedelen kun ere henviste til den h. Faders Omsorg.

Sociale Spørgsmaal: Ihukommende Vilh. von Ketteler, den sociale Reformpolitikks Forkæmper paa Bispestolen i Mainz, og Svendefaderen Adolf Kolping, og glædende sig over den rige Virksomhed, som begge disse store Mænds Disciple og Efterfølgere have udfoldet i Henseende til rast-

løst Arbejde for Haandværker- og Arbejderstandens religiøse, sædelige og materielle Fremgang, anbefaler Generalforsamlingen i Lighed med dens Forgængere ret indtrængende det dyberegaende Studium af det sociale Spørgsmaal, de private og lovlige Midler til Lægedom for de sociale Onder, den ivrige Deltagelse i de fri Organisationer og statslige Foranstaltninger, som tjene dette Formaal. (Fortsættes.)

S.J.G. **Mandag den 14. September.**, Aften Kl. 8^{1/2}, afholder **St. Josefs Gilde** i Forsamlingslokalet, Bredgade 67, alm. Møde for alle Br.

C. Gerlach,

Import-Vinhandel en gros & en detail,
Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 6. September. 14. **Søndag e. Pintse.** De hh. **Skytsengles Fest.** — 7. **M.** Oktavdag. — 8. **Ti.** Marias Fødsel (fejres følgende Søndag); Biskoppens Konsekrationsdag 1892. — 9. **O.** Petrus Claver, Bekender. — 10. **To.** Nikolaus af Tolentino, Bekender. — 11. **F.**, 12. **L.** Oktavdage.

Søndag d. 13. September. 15. **Søndag e. Pintse.** **Marias Fødsel.** Oktav af Skytsenglefesten.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8). Søndag den 6. Septembr Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 6. Andagt. — Mandag den 7. ds. Kl. 8 h. Messe.

St. Franciskus Kapel paa Holmegaard. Søndag den 6. Sept. Kl. 9 højtidelig Messe og Kommunion; Kl. 3 Andagt med Prædiken; Kl. 6 Katekese. — Lørdag Aften Lejlighed til Skriftemaal for de Unge.

Mariakongregationen for Ynglinge genoptager efter endt Ferie sine egentlige Møder **Mandag Aften den 7. September.** Ynglinge, som ønske Optagelse, bedes henvende sig til Kongregationens Præses, højær. Hr. P. Sialm, Stenosgade.

Mariakongregationen for Mænd holder **Fælleskommunion** i Jesu Hjerte Kirke Søndag d. 13. Sept. (Marias Fødsel) Kl. 8^{1/2}. De egentlige Torsdagsmøder ere begyndte.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petillinen. — Private Annoncer modtag-s kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 37.

Søndagen den 13. September.

1903.

Indhold: Et Jubilæum i Kirken i Australien. — »Sæd« og »Høst«. — Rejsbreve III. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: England Köln. — Bekendtgørelser.

Et Jubilæum i Kirken i Australien.

— 0 —

I Majmaaned d. A. fejredes der blandt vore Trosfæller i Australien en sjælden Højtidelighed, idet 100 Aar vare henrundne, siden det første hellige Messeoffer blev frembaaret paa Australiens Fastland. »N. Z. Times« meddeler bl. a. følgende om denne Mindedag:

»Det er Historiens Opgave, at gaa tilbage til de første Tider og at opspore vore Institutioners Fodspor paa alle de Stier, de have betraadt, indtil de første Dage, da de begyndte. Dette har Kirken i Australien for nylig gjort, idet den højtideligholdt *Hundredaarsdagen for det første Messeoffer*, som er blevet frembaaret paa Australiens Kyst, siden de før-

ste 1030 Straffefanger i Aaret 1787 landede ved Sydney Cove, for at kolonisere Landet.

Blandt de henved 6000 Fanger, som befandt sig her i de første Aar af det 19. Aarhundrede, vare henved 2000 Katholiker. Mange iblandt disse vare blevne deporterede, fordi de havde deltaget eller vare blevne beskyldte for at have deltaget i den tapre, men ulykkelige Kamp i 1798. Blandt dem befandt sig ogsaa tre Præster: *Harold, Dixon* og *O'Neill*. I den nye Straffekoloni herskede de strængeste Love mod Udøvelsen af den katholske Religion. Men efter en Række Forhandlinger skænkede man Dixon Friheden, og det blev ham tilladt, rigtignok med de mest ydmygende Indskrænkninger, at forvalte sit hellige Embede blandt de katholske Fanger i Sydney. Det var den 15. Maj 1803, at P. Dixon frembar det første hellige Messeoffer i Sydne. Der var ingen Altersten tilstede. Kalken var af Tin — forarbejdet af en af Straffefangerne. Messehaglerne var syede af nogle brogede gamle Damaskes-Gardiner, som bleve ofrede ved denne Lejlighed. De vare brogede som Josefs Kjortel. Kort sagt alle Omstændigheder ved denne i Australiens Kirkehistorie saa mindeværdige Begivenhed forraadte Bethlehems Fattigdom og Golgathas Forladthed.

Hin femtende Maj for et Aarhundrede siden var Mærkedagen for de første smaa Tegn paa officiel Tolerance, som de hovmodige Embedsmænd i hine Dage forundte den gamle Moderkirke i Australiens jomfruelige Fastland. Kun ved et Tryk fra selve den engelske Regering i Europa lode Sydneys Embedsmænd sig tvinge til denne Tolerance. Intet Under derfor, at de fra Begyndelsen af saa paa det med skæve Øjne. Efter et Aars Forløb blev Rettigheden derfor ogsaa opløvet igen, efter at man for et Syns Skyld havde foranstaltet en latterlig Proces og en frygtelig Undersøgelse, i hvilken Udsagnene bleve aftvungne de Ulykkelige ved Hjælp af Piskeslag. De tre irske Præster fik, den ene efter den anden, Tilladelse til at vende tilbage til deres Fædreland. Paa denne Maade blev de katholske Fangers sidste Tilstand

værre end den første. Pisen og de svære Jærnlænker bleve nu anvendte uden Indskrænkning, for at tvinge Katholikerne til, i det mindste i det udvortes at rette og lempe sig efter den officielle Statsreligions overfladiske Øvelser. Den unge Kirke i Australien blev derfor et Bytte for stor aandelig Forladthed. »Hævn-gerrighed og Grusomhed,« skriver Erskine May, »vare de eneste, ledende Motiver for Straffefange-Systemet; Kærlighed og Forbedring fandt ingen Plads i det. Tortur, følelsesløs Umenneskelighed og dyrisk Grusomhed gennemsyrede hele Systemet, af hvis Klør det guddommelige Forsyn imidlertid befriede den unge Kirke, for at herliggøre den, ligesom Samson drog Honning af den grusomme Løves Svælg.«

Indtil langt ind i Trediverne varede det, før Katholikerne i Australien opnaaede en Smule Frihed i Udøvelsen af deres Religion. Og endnu i de første Aar af det 19. Aarhundredes anden Halvdel hvilede Fauge-Systemets Onde som en tung Byrde paa Kirken i tre af Australiens syv Kolonier. Kirkens Kampe vare hovedsagelig Kampe mod dette System og dets Følger; dens sværeste Prøvelse var Systemets Indførelse; de fleste Børn mistede den ved Systemets Anvendelse; men Sejr har den vundet over Systemet eller til Trods for Systemet, og i saa Henseende var det navnlig Biskopperne Wilson og Ullathorne, som gav Fange-Systemet Dødsstødet. Det var en langvarig Kamp paa Liv og Død, men tilsidst har Kirken dog sejret over Straffefange-Tidens politiske, sociale, huslige og personlige Uretfærdigheder.

Den forfulgte »lille Hjord« fra 1803 er nu voxet til en Million og udbredt over Australiens syv Kolonier. Den ene Præst, som i hint Aar forvaltede sit hellige Embede, er nu repræsenteret af over 1000 Embedsbrødre, som staa under Ledelse af syv Ærkebiskopper (af hvilke den ene, Ærkebiskop Moran af Sydney, er Kardinal), atten Biskopper, tre apostoliske Vikarer og en Abbed, kort sagt 29 Prælater, som udøve biskoppelige Embedsgerninger. Desuden findes der nu i Australien henved 900 Ordensfolk og henved

5000 Søstre, fremdeles 1512 Kirker, blandt hvilke flere ikke staa tilbage for den kristelige Bygningskunsts store Monumenter i den gamle Verden, fire Præsteseminarier, 359 Kollegier og saakaldte højere Skoler, 792 katolske Folkeskoler og 80 Velgørenhedsanstalter, saasom Vajsenhuse, Hospitier og Hospitaler. I alle disse katolske Institutioner modtage ialt 113,603 Børn katolsk Opdragelse under katolske Læreres og Lærerinders Ledelse.

Dette betyder uden Tvivl et stort Fremskridt i aandelig, numerisk, social og politisk Henseende. Og hvad vi nu høste med Glæde, blev i sin Tid saaet under Svøbeslag og Taarer af de modige Pionerer, af hvilke et stort Antal i de første Aartier af det 19. Aarhundrede bleve deporterede til Australien uden nogensomhelst Undersøgelse og Rettergang, paa Grund af virkelige eller foregivne politiske Forbrydelser, eller paa Grund af Ting, som i vore Dage ikke ere strafbare under nogensomhelst bestaaende Lovgivning. Hundreaarsdagen til Minde om den første hellige Messe, som blev frembaaret blandt de Hvide i Australien den 15. Maj 1803, minder os om de alvorsfulde og takopfyldte Ord, som Biskopperne udtalte paa Plenarkonciliet i Sydney i Aaret 1895, Ord, som med endnu større Ret kunne anvendes i Dag: »En saadan Kontrast mellem Begyndelsen og Slutningen af et Aarhundrede er uden Exempel i Historien. En saa vel-signet Frugtbarhed er enestaaende i sit Slags siden Apostlenes Tider.«

„Sæd“ og „Høst“.

—o—

Hvad jeg har saa't, det skal jeg ogsaa høste:
 Er Træet vissent, kan jeg ikke ryste
 de modne Frugter ned af tørre Grene,
 for Brød jeg kun kan give haarde Stene.

Naar vrede Ord og bitter Spot var Sæden,
 det blev en Høst, der røved Hjerterglæden,
 naar ondt og Synden Sjæl og Sind forlysted,
 det var kun Angst og Uro Hjertet høstet.

Og saar jeg ud en Sæd, som ingen gavner,
 jeg tør ej klage, naar jeg høster Avner,
 og saar jeg tankeløs de haarde Domme,
 kun beske Frugter vil i Høsten komme.

Hjælp, Herre, mig at høste for dit Rige,
 lad hvad jeg saar, som Blomst mod Lyset hige,
 og hver en Dyd som Sæden grønnes frodig:
 Barmhjertig, ren af Hjertet og sagtmodig.

Ja, saar jeg gode Ord og rene Tanker,
 jeg Torne ej, men søde Druer sanker,
 og hver en Gerning, gjort i Gud heneden,
 skal følge efter mig i Evigheden.

V. J.

Rejsebreve.

— 0 —

III.

Den nye Ærkebiskop.

Det er flere Maaneder siden, at det katholske England ved Kardinal Vaughans Død mistede sin højeste kirkelige Embedsmand, og først i forrige Uge har han faaet sin Efterfølger, idet Biskoppen af Syd-London er bléven udnævnt til Ærkebiskop af Westminster og Primas for hele England. Som maaske kun de færreste af Ugebladets Læsere vide, residerer der to katholske Biskopper i London, en Syd og en Nord for Themsen; den sidste er Ærkebiskoppen af West-

minster, hvis Domkirke er en af Londons største Seværdigheder, skønt dens Indre endnu ikke er helt fuldendt, den første er Biskoppen af Southwark, hvis Stift bestaar af London Syd for Themsen med nogle nærliggende Grevskaber. Dennes Domkirke er St. Georges Cathedral, ogsaa en imponerende gothisk Kirke, meget lang og høj og af et temmeligt alvorligt Præg. Tæt ved Kirken ligger den biskoppelige Residens *The Bishops House*.

Det sidstnævnte Sted ringede for et Par Uger siden Skriveren af disse Linjer paa en Lørdag Formiddag, og gennem en Anbefalingsskrivelse fik han ogsaa en meget venlig Modtagelse hos Biskop *Bourne*. Allerede den Gang fortalte man rundt om, at han var en af de tre, som af Domkapitlet var indstillet til at udfylde det ledige Ærkebispesæde, men ingen vidste selvfølgelig noget bestemt, og man var meget interesseret i, hvem der af Rom skulde blive valgt til den meget ansvarsfulde Plads. At det blev Biskop *Bourne* er man uden Tvivl overmaade tilfreds med, thi trods sin Ungdom, eller maaske ogsaa paa Grund af sin Ungdom og store Energi vil han sikkert vise sig sin Stilling fuldt ud voksen.

Ærkebiskop *Bourne* er en ung Mand, kun 42 Aar gammel. Han fødtes 1861 i Clapham i den sydlige Del af London, og efter at have gennemgaaet de sædvanlige almene og theologiske Studier og have besøgt Universiteterne baade i Paris og i Løwen, blev han ordineret til Præst, kun 23 Aar gammel. Som ung Præst virkede han flere Steder i England, men een Ting vandt dog særlig hans Interesse, det var Arbejdet blandt Drengene, og den Interesse har han bevaret til den Dag i Dag, og den har sat sig særlig skønne Frugter i den Bevægelse, man kalder Skoledrengbrigaderne. Disse have faaet en overordentlig stor Betydning i London, og undertegnede haaber ved en senere Lejlighed i et andet Rejsebrev at kunne fortælle lidt om disse, som han ved Biskop *Bournes* Venlighed fik Lejlighed til at lære lidt nærmere at kende.

Denne Biskop Bournes Interesse for Drengene fik ham til at fatte en Beslutning, som han dog senere opgav igen. Han bestemte sig nemlig til at indtræde hos Salesianerne, en Mandskongregation, grundlagt af den bekendte Don Bosco, hvis Formaal er at opdrage Drengene af Mellemklasserne. Han rejste til Turin og forberedte sig til at blive optaget i Salesianernes Noviciat. Men inden dette kunde ske, sagde Don Bosco, som den Gang endnu levede, de profetiske Ord til ham, at han skulde vende tilbage til England, for Gud havde et stort Arbejde til ham der. Han drog altsaa tilbage, og i de følgende Aar se vi ham travlt beskæftiget med Opdragelse af Ungdommen og Ledelsen af et Præsteseminarium. Dog snart blev der yderligere Brug for hans Evner, thi den gamle Biskop af Southwark søgte en Medhjælper, og en saadant fandt han i Father Bourne, der kun 35 Aar gammel blev Viebiskop hos den gamle Biskop med Ret til at blive hans Efterfølger. Dette blev han allerede Aaret efter, og nu har han efter kun 6 Aars Residens som Biskop af Southwark faaet den højeste Plads i Englands Hierarki som Ærkebiskop af Westminster.

Ærkebiskop Bourne er snarere under end over Middel-højde, han har helt graat Haar, men et ungdommeligt Ansigt med et bestemt Udtryk i, hans Væsen er ganske jævnt og meget elskværdigt og vindende. Som Biskop har han været overordentlig let at faa i Tale, og de unge Gejstlige satte megen Pris paa ham. I Politik har han aldrig taget Del, og han har ikke specielle Interesser udenfor de rent kirkelige. Ja, det skulde da være Drengene, han kunde siges at nære en særlig Kærlighed til; det er kun 3 - 4 Uger siden, at Biskoppen var ude paa Landet i Drengenes »Lejr«, hvor 400 Drengene fra London mellem 13 og 20 Aar tilbragte 8 Dage i Solskin og frisk Luft, sysselsat med militære Øvelser, Leg, muntre Spil og ogsaa Bøn og gode Samtaler. Han har ligesom Cardinal Wisemann stor Interesse for Kirkens skønne Ceremonier, og det er ham en Glæde, at se alle Liturgiernes Forskrifter opfyldte til Punkt og Prikke.

Foruden Engelsk taler den nye Ærkebiskop flydende Fransk og Italiensk. Han har mange Gange været i Rom og Italien, sidst da Kong Edvard for nogle Maaneder siden besøgte Leo XIII. Paa Tilbagerejsen derfra, i Maj, besøgte han Ærkebiskoppen af Venedig, og ingen af de to anede den Gang, hvilke store Forandringer der forestod dem begge i Løbet af nogle faa Maaneder. Er det end et Tab for Southwark at have mistet sin dygtige Biskop, er det sikkert en Vinding for hele den engelske Kirke at have faaet ham som Ærkebiskop.

Niels Hansen.

VALERIA

eller

Sejrstoget ud af Råfakomberne.

—O—

(Fortsat.)

SJETTE KAPITEL.

I det mamørtinske Fængsel.

Det mamertinske Fængsel ligger ved Foden af Capitolium, paa den Side, der vender ud mod Forum, og var beregnet paa Højforrædere og Majestætsforbrydere. Saa vidt man kan skønne efter den Tids Aand, hvori Levningerne af det forefindes i vore Dage, bestod det af et øvre Kælderrum, som man nu kommer ind i ved at gaa ned ad en lang Række Trapper, og et andet, snævrere Rum, der var hugget ud i den capitolinske Højs Klipper; dette sidste var ikke større, end at en Mand lige kunde staa oprejst derinde og ikke mer end en halv Snæs Alen i Diameter. Det flade Loft af store udhuggede Peperinsten havde en rund Aabning i Midten, som i gamle Dage var den eneste Forbindelse mellem den øverste og underste Del af dette Fængsel. Gennem dette Hul blev Forbryderne stødt ned, ligesom den sparsomme Føde ogsaa blev rakt dem derigennem de faa Dage, de opholdt sig der før Henrettelsen, hvis de da ikke var

dømte til at lide Hungersdøden paa selve Stedet. Aldrig trængte det mindste Spor af Dagens Lys ned i dette skrækeligt vaade og iskolde Hul, hvor heller ingen Luft kunde komme til at sprede den raadne Lugt, der tæt og kvælende havde samlet sig derinde. Efter Traditionen skal Apostelfyrsten Petrus have vansmægtet i dette Fængsel, og en Legende fortæller, hvorledes en Kilde paa en vidunderlig Maade sprang ud fra det stenede Gulv, paa hans Bøn, og at han da døbte sine Fangevogtere i dens Vand. De Lænker, han her bar, bliver tilligemed dem, hvori Herodes lod ham lægge i Jerusalem, holdte i Ære i Kirken *Sancti Petri ad vincula*. Den kirkelige Overlevering beretter, at flere andre Martyrer under Forfølgelsestiden i de næste Aarhundreder, ligesom Apostlen, ogsaa har vansmægtet i det mamertinske Fængsel.

Da Rufinus var bleven stødt ned i dette skrækelige Hul og fængslet med Lænker til Blokken, vidste han, at han her maatte dø ensomt og forglemt, eller at han i hvert Fald kun fik Lov til at forlade det for at blive ført til Retterstedet. Levende begravet i denne gyselige Grav, med Nat rundt omkring sig, og Nat, dyb Nat, inde i Sjælen, skar Rufinus Tænder af Raseri og Smerte og rystede Lænkerne med begge sine Hænder i den vildeste Ophidselse. Men de kolde Stene i Fængslet havde ingen Medlidenhed med hans Ulykke, og Lænkernes Raslen i det øde Rum lød i hans Øren som Dæmoners haanende Latter. Tankerne jog forvirrede og usammenhængende omkring i hans Hoved, saa han troede, han skulde blive gal. Med et Suk trykkede han sin feberhede Pande mod den kolde Klippevæg; saa faldt han sammen, støttede Hovedet i Hænderne og stirrede haabløst ind i det uigennemtrængelige Mørke.

Efterhaanden blev Rufinus dog roligere, hans Tanker samlede sig og begyndte at beskæftige sig med Fortiden.

Hvor lykkelig havde han ikke været! Rigdom og Ære, forhaabningsfulde Sønner og en ædel Datter, en udmærket Hustru: alt dette havde Skæbnen skænket ham, — for nu paa een Gang at berøve ham det igen.

»Gives der,« spurgte han sig selv og rev igen i Lænkerne, »gives der et højere Væsen, som leder Menneskenes Skæbner: hvorfor tillader det da, at Dyden bukker under, og det onde sejrer? — Findes der vel i hele Verden to saa ædle og gudhengivne Sjæle som min afdøde Hustru og min uskyldige Datter? Og deres Gud har ikke beskyttet den ene mod en kejserlig Vellystnings Efterstræbelser og ladet en grænseløs Sorg komme over den anden, som kun er et svagt Barn! Jeg var lige ved at blive en Kristen; ja, jeg var det allerede; men i det Øjeblik jeg i Tro og Haab strakte mine Hænder op imod Lyset, bliver jeg kastet ned i denne Morderhulø for at erkende, at det hele kun har været et taabeligt Selvbedrag.«

Pludselig fo'r Rufinus sammen, hans Nerver spændtes paa det voldsomste; han tabte næsten Vejret.

Han hørte nemlig ganske tydeligt Datterens Stemme, som raabte »Tata, Tata!«

Det var et Kælenavn, som Børn i Oldtiden, lige som endnu i Rom den Dag i Dag, brugte til deres Fader, og Valeria anvendte det gerne, naar hun vilde vise sig rigtig hjertelig imod ham.

Var det hans Datters Aand, der paa denne Maade vilde vise Faderen, at hans Barns Hjerte og alle hendes Tanker beskæftigede sig med ham?

Men nu kunde Rufinus høre Skridt og Støj i det Rum, der var oven over ham, og han genkendte Fangevogterens Stemme; straks derefter lød Datterens Raab igen, nærmere ved. Præfekten rystede over hele Legemet af Spænding og Ophidselse: kunde det tænkes muligt, at Datteren havde fundet Vejen ned til ham? —

Inspektøren havde, efter Kancellipræfektens udtrykkelige Ordre, befalet Fangevogteren at ledsage Valeria ned ad den Trappe, der førte til Fængslet; det var hende, som i utaalmodig Længsel, allerede langt borte fra havde kaldt paa sin Fader med Kælenavnet.

Da de var komne til Enden af Trappen, førte Fangevogteren Pigen endnu et Par Skridt frem i Mørket og raabte:

»Herre, her bringer jeg din Datter, som er kommen for at se til dig.«

Valeria var lige ved at besvime, da hun hørte Lænkerne rasle og derefter Faderens Stemme, som lød fra Dybet.

»Læg dig her ved denne Aabning.« vedblev Arrestforvareren, »men pas paa, du ikke styrter ned. Nu kan du tale med din Fader her oppe fra, saa kommer jeg igen og henter dig, — hvis du da ellers kan holde det saa længe ud i dette Tartarus.«

Valeria lagde sig paa Knæ og følte sig for med Hænderne imellem de kolde, klamme Stene, der dannede en Kant uden om Aabningen. Derpaa bøjede hun Hovedet ned, for at faa Øje paa sin Fader; men alt var saa mørkt, at det var hende ganske umuligt, at skelne det mindste.

Derimod kunde Rufinus, hvis Øjne allerede havde vænnet sig til Mørket tydeligt se Omridset af hendes Skikkelse oven over Aabningen.

»Elskede Barn,« udbrød han, »hvilken mageløs Trøst, at jeg endnu engang kan komme til at se og tale med dig inden min Død! Ræk din Haand herved,« vedblev han, »for at jeg kan føle, at det virkelig er dig selv.«

Valeria strakte Armen igennem Aabningen og gøs, da hendes varme Fingre omklamrede Faderens iskolde Hænder.

»Men sig mig,« spurgte Stadspræfekten, »hvorledes har det været dig muligt at trænge ned til mig i dette Fængsel og i saadan en Fart?«

»Jeg prøvede forgæves paa at bestikke Fangevogteren,« svarede Pigen, »han raadede mig til at forsøge min Lykke hos Kancellipræfekt Heraclius.«

»Den Slyngel har forfalsket mine Breve og derved hjulpet Kejseren til at faa mig styrtet. Det sagde jeg ham ogsaa lige i hans Ansigt. Han har vistnok afvist dig paa en haard og grusom Maade.«

»Ja, jeg havde ogsaa ganske opgivet ethvert Haab, men saa sendte den gode Gud i sin Barmhertighed selve denne Heracliuses Søn til mig, og det er ham, som har bragt mig hen til dig.«

»Hvad siger du, hans Søn? Kan en daarlig Stamme bære en god Gren? men denne Søn har maaske været mere modtagelig for dine Guldstykker end Arrestforvareren. — Naa, jeg takker ham alligevel af mit ganske Hjerter, fordi jeg endnu engang fik Lov til at se dig, inden jeg skal dø. — Var jeg ikke ængstelig for dig, mit kære Barn, skulde jeg med let Hjerter drage ned i Forglemmelsens og den evige Nats Grav, bort fra min Lykkes og alle mine Drømmes bristede Illusioner.«

I de sidste Ord, Rufinus sagde, laa der en saa bitter Resignation, at Valeria med dyb Bedrøvelse følte, at den Kæde, som forrige Nat havde gjort hans lille Fartøj fast ved Korset, nu var sprungen under Ulykkens Storm. Men med en Kristens og Datters hele Kærlighed opbød hun nu alt, for paa ny at knytte Troens hellige Baand fast, og faa Baaden lodset ind igen i Sandhedens og Frelsens sikre Havn, trods de skummende Bølgers Rasen. Og Hustruens Bønner for Guds Trone forenede sig med Datterens indtrængende Ord.

(Fortsættes.)

Elfterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

England. En ritualistisk Strid har allerede i flere Aar beskæftiget de kirkelige Domstole i England. Det drejede sig om en anglikansk Menighed i Brighthon, som lod opstille Skriftestole, Statuer af Jomfru Maria og Frelseren, Vievandskar m. m., indførte en evig Lampe og lod anbringe et Krucifix paa Prædikestolen. I Tabernaklet blev der ogsaa

opbevaret Hostier. Sognepræsten fik af Diøcesets Kansler Ordre til at fjærne disse »forargelige Ornamente«, ellers vilde de blive fjærnede med Vold. Menigheden derimod havde erklæret, at den vilde modsætte sig et Angreb paa Kirkens Prydelser. Ikke desto mindre gennemførtes Billedstormen den 1. September. De dertil bestilte Arbejdsmænd sønderloge tre Skriftestole med Økser og Hamre. Statuerne af Kristus og Maria bleve pakkede i Sække og bleve anbragte paa en Møbelvogn. Flere Kucifixer bleve fjærnede paa en saa voldsom Maade, at Stederne, hvor de havde været befæstede, bleve stærkt beskadigede. Ligeledes bleve nogle Vievanuskar tilintetgjorte og den evige Lampe fjærnet. Ødelæggelsen fik en noget dramatisk Karakter. Sognepræsten protesterede tillige med sine tre Hjælpegejstlige mod Sakrilegiet, tog derefter Karret med Hostierne fra Altret og bragte det ind i Sakristiet, hvor han tillige med sine Ledsagere knælede ned og holdt Bøn, medens en Del Menighedsmedlemmer søgte at hindre Arbejderne i deres Ødelæggelsesværk ude i Kirken. Kirken frembød efter Bortfjærnelser af de forbudne Ornamente et sørgeligt Syn. Overalt laa der Splinter og Kalkpuds og hele Kirken var fyldt af en stor Støvsky.

Køln. Følgende Resolutioner bleve fremdeles vedtagne paa Generalmødet i Køln.

Charitas eller Velgørenhed: Ihukommende den Iver, hvormed de tidligere Generalmøder uafsladelig tjente den kristelige Næstekærlighed, idet de kaldte talrige Barmhjertigheds-Foretagender i Live, eller udvidede og anbefalede dem, anbefaler ogsaa det 50de Generalmøde Katholikerne at de bevare det fra Fædrene nedarvede Sindelag paa Næstekærlighedens Omraade, at de med Offervillighed træde i Skranken for de enkelte Charitas-Gerninger og med al Kraft bestræbe sig for at forskaffe dem Udbredelse i stedse videre Kredse.

Missionsvirksomhed: Idet den med Glæde ser tilbage paa den uberegnelige Velsignelse, som dens Forgængere udbredte indenfor Fædrelandets Grænser og udover disse,

idet de kom Trosfæller i overvejende anderledestroende Egne til Hjælp og hjælp med til at forskaffe Hedningerne Troens Lys, formaner ogsaa denne Generalforsamling, baaret af den samme Broderkærlighedens Aand, Tysklands Katholiker til ogsaa i Fremtiden at tage sig af Diasporaen og Missionerne, for som Herrens rette Disciple at medarbejde, ved Understøttelse af enhver Art, paa det store Værk, til hvilket Guds Søn ved sin Menneskevordelse har lagt Grunden.

Videnskaben. Generalmødet overtager med et taknemligt Sindelag sine Forgængeres videnskabelige Arvelod, den lover, at den vil vaage over Videnskabens hellige Ild og vender sig til Katholikerne med Bøn om, at de ville udholdende og virksomt understøtte de videnskabelige Bestræbelser i det katholske Tyskland.

Literatur og Presse. Med Anerkendelse ser Generalforsamlingen tilbage paa den Indflydelse, som dens Forgængere have udøvet paa Literaturens og Pressens Udvikling, ønsker dem til Lykke for de Velgerninger, de derved have bevist Katholikerne og haaber, at Katholikerne fra deres Side stedse ville have begge disse det offentlige Livs Faktoreres store Betydning for Øje; at de med Klogskab og Energi ville bekæmpe de Farer, som en forkastelig Literatur bringer med sig, og at de med samme Udholdenhed og Energi ville uafslædig virke for Udbredelsen af de paa et katholsk, kristeligt Grundlag hvilende literære Frembringelser.

Kunst. Den 50de Generalforsamling mindes med Glæde de Opmuntringer, som udgik fra dens Forgængere, til at virke for, at den kristelige Kunst kunde vinde Fremgang, saavel som de Kampe, der af dem bleve førte mod den udskejjende Kunst. Med Taknemlighed ser den tilbage paa Frugterne af disse Bestræbelser, opfordrer Katholikerne til, at de paa alle Maader virke for den kristelige Kunsts Fremgang og med al Kraft optræde mod de Farer, som den moderne Kunsts Udvækster navnlig berede Ungdommen.

Folkeundervisningen. Ligesom de tidligere Generalmøder energisk traadte i Skranken for Folkeundervisnings-

væsenet, saasnart de kulturelle Forhold krævede, at Folket modtog en videre gaaende Uddannelse ud over Folkeskoleundervisningen, opfordrer ogsaa det 50de Generalmøde i Forgængernes Aand Katholikerne til, ikke at høre op med at fremme disse saa nødvendige Bestræbelser og til stedse med Iver og Interesse at virke for Folkeundervisningen.

Festligheder. I Erkendelse af, at de overhaandtagende Festligheder, som tilmed saare ofte ere altfor glimrende og langvarige, paa den ene Side ere en Kilde til, at Forlystelsessygen vinder Fremgang, og paa den anden Side kun altfor let ere til Skade for et godt Familie- og Foreningsliv, retter Generalforsamlingen til de katholske Kredse den Bøn, at de virke hen til, at disse Festligheder formindskes og simplificeres. I Betragtning af de katholske Studenterkorporationers fremragende Betydning anmodes disse om, at de heri ville gaa foran med det gode Exempel.

Foreninger. Generalmødet erklærer det for en af de vigtigste Opgaver i vore Dage, at de katholke Familiefædre — i Betragtning af den mere og mere om sig gribende religiøse Ligegyldighed — i særegne Foreninger tillige med deres Gejstlige benytte sig af alle dertil egnede Midler, for saa vidt muligt at fremme det religiøse Sindelag, den regelmæssige Deltagelse i Gudstjenesten, det kristelige Familieliv og en grundig religiøs Dannelse.

Den offentlige Usædelighed. Generalmødet henleder Katholikernes Opmærksomhed paa den siden flere Aar i Köln stiftede Forening til Bekæmpelsen af den offentlige Usædelighed, og anbefaler indtrængende denne Forenings Bestræbelser til Efterlignelse. — Foreningen har i Betragtning af de store sædelige Farer, som navnlig den opvoxende Ungdom er udsat for, sat sig som Opgave at bekæmpe efter Evne og Kræfter Usædelighedens stedse dristigere Optræden, og navnlig at gaa frem med alle Midler, som staa til dens Raadighed, mod de forargelige Udstillinger i Butiksvinduer og mod Udbredelsen og Udstillingen af usædelige Billeder og Skrifter, og det navnlig: ved Hjælp af Pressen, ved at

paakalder Autoriteternes Indskriden i dertil egnede Tilfælde og ved at Foreningens Medlemmer og Venner af dens Bestræbelser ere enige i som Grundsætning at undlade at gøre deres Indkøb i saadanne Forretninger, som ikke opgive Salget af det Slags forargelige Sager. (Fortsættes.)

S.J.G. Mandag den 14. September., Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$. afholder St. Josefs Gilde i Forsamlingslokalet, Bredgade 67, alm. Møde for alle Br.

C. Gerlach,

Import-Vinhandel en gros & en detail,
Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

Almindeligt dansk Vare- & Industrielotteri. Autoriseret Kollektion aabnes til 1ste Trækning.

Louise Winther,
Svanholmsvej 6 B, Stuen.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 13. September. 15. Søndag e. Pintse. Marias Fødsel. Oktav af Skytsenglefesten. — 14. M. Korssets Ophøjelse. — 15. Ti. Oktav af Marias Fødsel. — 16. O. (Tamperdag)* Kornelius og Cyprianus. Mart. — 17. To. Frants af Assisi Saarmærker. — 18. F. (Tamperdag) Josef af Cupertino, Bekender. — 19. L. (Tamperdag) Januarius og Lidelsesfæller, Mart.

Søndag den 20. September. 16. Søndag e. Pintse. Marias Smertes.

*) Onsdag, Frødag og Lørdag i denne Uge ere befalede Tamperfastedage.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i Jesu Hjerte Kirke Søndag d. 13. Sept. (Marias Fødsel) Kl. 8 $\frac{1}{2}$. De ugentlige Torsdagsmøder ere begyndte.

Den h. Franciskus III. Orden har Møde med Generalabsolution og sakramental Velsignelse Torsdag den 17. September (St. Franciskus Saarmærker) Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 20. September Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjerte Kirke.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtage paa alle Postkontorer og i alle Bogladre samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Pelittinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 38.

Søndagen den 20. September.

1903.

Indhold: Oldkirkens Liturgier. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Stockholm. Frankrig. Amerika. — »Fra Vejbyret«. — Bekendtgørelser.

Oldkirkens Liturgier.

— 0 —

(Sluttet.)

3. Nogle afsluttende Bemærkninger.

Sammenligningen mellem de enkelte Liturgier, som her kun kunde gøres i Hovedtrækkene, stadfæster saaledes, hvad der allerede blev bemærket i Begyndelsen, at alle stamme fra en fælles Kilde, den oprindelige apostolske Messe, det Ritual, efter hvilket selve Apostlene efter Kristi Forbillede og Forskrift have fejret det h. Offer. Den ældste kristelige

*) S. 548, L. 13. f. o. flg. læs: Den h. Communion under een Skikkelse trængte »mere og mere igennem i den latinske eller vesterlandske Kirke, saa at den allerede siden *fem til seks Aarhundreder* er almindelig overalt, hvor den romerske eller en anden latinsk Ritus er den herskende.«

S. 549, L. 16 f. n, det saakaldte trullaniske Concil (conci-
lium trullanense sive trullønnum).

S. 550, L. 17 f. n. Søndagene, læs: *Søgnedagene*.

Gudstjeneste bestod ikke hovedsagelig i Prædiken med Salmesang og en »Altergang« som Tillæg. I det 16. Aarhundrede satte man sig op mod Kirkens hele Tradition, ogsaa i liturgisk Henseende, og de Rester, som man endnu bibeholdt, faldt saa siden for en stor Del atter bort. Chr. Barfoed skriver træffende: »Hos Protestanterne begaar man i Reglen den Fejl: at sætte Liturgiernes Oprindelse lig med deres Nedskrivning i det 4de og 5te Aarhundrede, dels fordi man bevidst eller ubevidst har Uvilje mod Alt, hvad der gaar udenfor »Skriften«, dels fordi man ledes af en vis Modsigelses-Lyst overfor den katholske Kirke og dens gamle Traditioner, dels fordi man ikke kender Sagen tilfulde. Hos os Danske er den almindelige Mening sikkerlig den, at Luther atter bragte den apostoliske Tids Gudstjeneste frem, og at vi endnu eje den i Modsætning til »den katholske Forvanskning«. Samtidig nævner man Christus og Luther i samme Aandedræt som Kirkens to store Navne. Denne populære og altfor naive Anskuelse maa rigtignok forsvinde. Nutidens liturgiske Undersøgelser har bragt helt andre Ting for Dagen.«

Det er disse liturgiske Undersøgelser, som have fremkaldt hin »ritualistiske« Bevægelse i England, som i dette Blad ofte er bleven omtalt. I Tyskland, hvor den store Mængde af den protestantiske Befolkning forholder sig ligegyldig overfor slige Spørgsmaal, har Bevægelsen ialtfald vundet Udbredelse indenfor en vis Kreds af Gejstlige og Lærde. I Norden er der særlig ved de omtalte Skrifter af afdøde G. Hansen og Pastor Barfoed gjort en glædelig Begyndelse. Lad os haabe, at disse Undersøgelser om Oldkirken, dens Liturgi og dens Tro, som deri afspejler sig, i Tidens Løb med Guds Naade bliver et Bindeled mellem de adskilte Konfessioner, thi her er en fælles Grund at staa paa!

I det hele taget nægte de protestantiske Lærde i vore Dage næppe mere, at den kristelige Oldkirke havde et Offer. Særlig have de talrige Oldtidsfund i den nyere Tid medvirket til, at Overbevisningen om denne Sandhed

har udbredt sig videre, ialtfald i Fagmændenes Kredse. Men gamle Fordomme vige ikke paa engang, og man har da fundet paa en Udvej. De første Kristne, siger man, frembar kun et Offer af Brød og Vin som en Tak for Naturens Gaver, de ihukom saa Kristi Gerning og bad den Helligaand om at gøre Elementerne til Christi Legeme og Blod, derefter fulgte saa Kommunionen. Da for nogle Aar siden det berømte Oldtidsskrift: »De tolv Apostles Lære« blev fundet, vakte det i protestantiske Kredse en Del Opsigt, at der i dette ældgamle kristelige Skrift, hvis Oprindelse maa sættes i Begyndelsen af det 2det Aarhundrede, tydelig er Tale om Ofret som en Del af den kristelige Gudstjeneste. Men kort efter kom fra de tyske Universiteter det Magt-sprog: Det vidste vi allerede før, men dette Offer var ikke det katholske Messeoffer, det var kun Menighedens Frembærelse af Brød og Vin. Det er væsentlig den samme Tanke, som udtrykkes af afdøde G. Hansen og tildels ogsaa af Pastor Barfoed. Den første har varieret en Del i Medfør af sine liturgiske Undersøgelser, men gjort sig skyldig i flere Misforstaaelser af den katholske Kirkes Lære, angaaende Messeofret. Men ogsaa Pastor Barfoed synes at være af den Mening, at den ældste Kirke har ofret Brød og Vin. Paa Side 71 siger han dette udtrykkelig, men føjer dog til, at de ældste Biskopper »indtil c. 200 ved Nadverofret kun har tænkt paa Genfremstillingen og den rette Ihukommelse.« Men var Nadverofret for disse Biskopper en »*Genfremstilling*« af Kristi Offer, da var det dog sandelig mere, end kun et Offer af Brød og Vin!

Den forandrede Opfattelse skal særlig være bleven forberedt ved Kirkefaderen Cyprian (c. 200), thi i hans 63de Brev, findes de Udtryk, at Præsten ofrer i Kristi Sted og gør det samme som denne har gjort, idet han fuldbyrder et sandt og virkeligt Offer. Dette skal saa staa i Modstrid med tidligere Fædre, som kun tale om en Ihukommelse og Genfremstilling af Christi Offer. Men i Virkeligheden fore-

ligger her aldeles ingen Modsigelse eller Forandring i Opfattelsen.

De ældste Forfattere skrev ikke meget om den h. Eukaristi, Oldkirken skjulte jo det Hellige, Forfatterne udtømme derfor ikke Kirkens Lære, de ere varsomme i deres Udtryk. Man lagde mere Vægt paa at lære end paa at skrive og netop Biskopperne, den kirkelige Traditions Bærere, vaagede med største Nøjagtighed og Samvittighedsfuldhed over denne kostbare Skat, noget Hr. Pastor Barfoed i samme Skrift, fortrinlig har fremstillet. Hvorledes er det da tænkeligt, at en enkelt Mands Ideer forandre Kirkelæren baade i »Østen og Vesten«? Ganske vist indrømmes der, at det »ligger og gærer hele Tiden, indtil det finder Udtryk hos en Enkeltmand.« Men naar denne Tanke har »ligget og gæret«, alt før Cyprian, saa har den sikkert sin Rod i den apostoliske Tradition.

Den h. Messe er en Genfremstilling af Kristi Frelsergerning, særlig af Korsoret. Det Offer, ved hvilket Verden blev forløst, skulde til evige Tider paa en ublodig Maade »fremstilles« i Kirken. Det fremstilles ved Eukaristien, ved det ublodige Offer under Brødets og Vinens adskilte Skikkelser, den blodige Døds Sindsbilleder, under hvilke Kristus selv ved Præstens Hænder aandelig, mystisk og dog virkelig ofrer sig, ligesom han paa Korset har ofret sig paa en blodig Maade. Messen er en Genfremstilling af Kristi Offer, men saaledes, at Offerpræsten (Kristus) og Offergaven virkelig er til Stede. Den menneskelige Præst ofrer kun som Kristi Stedfortræder, »vice Christi fungitur«, siger Cyprian, det er Kristus selv, som fuldbyrder Ofret i Konsekrationens Øjeblik. Og det Offer, han fuldbyrder, er ikke noget nyt Offer, eftersom det er den samme Offerpræst, som ofrer, og den samme Offergave, som bliver ofret, Kristus og hans hellige Legeme og Blod. Derfor siger Kirkens Lærere, at den h. Messe er et *relativt* Offer.

Vi henvise til det, som allerede er bleven sagt om dette Æmne i de forudgaaende Artikler om Messen, særlig Epi-

klese-Spørgsmaalet. Vi ville endnu bemærke, at den h. Skrift ikke har Spor af Antydning om, at Herren ved den sidste Nadvere skulde have betjent sig af en Epiklese efter Indstiftelsesordene, ligesom ogsaa disse med deres tydelige: »dette *er* mit Legeme,« »dette *er* mit Blod, som udgydes for Eder,« utvivlsomt tilkendegiver, at de selv danne den h. Handlings Midtpunkt.

Til Slut kan vi ikke undlade at nedlægge Indsigelse imod en af Hr. Pastor Barfoeds Paastande angaaende den katholske Kirkes Paksis overfor de unerede Østerlændere. Han skriver Side 103: »En Del af dem (Nestorianerne) har siden det 17. Aarhundrede forenet sig med Rom, dog uden at antage den romerske Kirkelære og Messe.« Og S. 87: »En Del østerlandske Kristne af alle disse Partier ere forenede med Rom, imod at anerkende Pavens Overherredømme. Men de have beholdt deres dogmatiske og liturgiske Ejendommeligheder.« Vistnok have de Unerede deres *liturgiske* Ejendommeligheder, fordi de have deres gamle historisk berettigede Ritusser, og Rom er saa langt fra at forlange, at disse forandres, at det netop befaler, at de skal bibeholdes. Men i dogmatisk Henseende er der ingen Forskel, baade Skismatikerne og Hæretikerne aflægge ved Unionen en nøje formuleret Trosbekendelse, ved hvilken de fordømme de gamle Vranglærdomme og fuldt ud anerkende og antage *den katholske Kirkes Tro og Lære.* h—.

V A L E R I A

eller

Sejrstøget ud af Katakomberne.

— O —

(Fortsat.)

Valeria forundrede sig over sig selv, hvorledes der straks frembød sig det ene Bevis efter det andet for Kristendommens Sandhed og Guddommelighed, hvorledes hun øje-

blikkeligt fik det rette Ord for enhver Tanke, som om alt stod skrevet af en højere Haand lige foran hendes aandelige Øje, og hun kun behøvede at læse det op.

Skønt Rufinus var begyndt med at smile bittert og komme med Indvendinger, hørte han dog villigt efter; det var jo dog hans eget Barns Stemme, der talte til ham. Lidt efter lidt svandt ogsaa det vantro Smil om hans Læber og han holdt op med Modsigelserne. De stormende Bølger i hans Bryst lagde sig, og der begyndte igen at lyse en Solstraale fra Skyerne ind i hans Sjæls Mørke. Mere og mere opmærksomt vedblev Rufinus fra sit dybe Fangehul at lytte til den søde Stemme: alt, hvad hans Datter sagde, lød i hans Øren som Ord fra et højere Væsen.

Som en Plante, der, hentørret af Solens brændende Straaler, atter retter sig i Vejret, naar Himlen sender den sin velgørende Regn, saaledes rejste hans efter Trøst tørstende Sjæl sig atter under Naadens læskende Dug. Og da Valeria nu erindrede ham om Sophronias Brev, og om hvorledes hun bad for ham ved Guds Trone, var hans sidste Modstandskraft brudt, og, overvældet af Naadens Magt, udbrød han:

»Ja, elskede Barn, jeg har nu fundet Troen igen; jeg vil i et og alt tro det, du selv tror paa, og som ogsaa din Moder troede paa. Jeg vil gerne dø, naar jeg kan dø som en Kristen.«

Der gives en Lykke, større end nogen som helst jordisk Lykke, nemlig den, efter en lang Kamp at have reddet en os kær og dyrebar Sjæl for Gud og Sandheden, og der gives en Trøst, større end nogen som helst jordisk Trøst, nemlig den, at finde Gud efter en rastløs Omflakken, og derved komme ind i Sandhedens lyse, varme Solskin fra den kolde mørke Nat, og blive omplantet fra den øde tørre Sandørken ind i den hellige Kirkes Blomsterhave. Naar Hjertet ejer denne Lykke og denne Trøst, glemmer det sine Sorger og Lidelser. Tornene holde op at stikke, Fængslet mister sin Rædsel, og Døden sin Brod.

Valeria turde nok gøre Regning paa at faa Lov til at besøge Fængslet, naar hun blev ved at give Præfektens Søn Penge; maaske kunde hun ogsaa faa Tilladelse til, at en Præst maatte komme og døbe hendes Fader. Da hun nu hørte Fangevogterens Stemme oppe fra Trappen, blev Afskeden lettere ved Haabet om, at de skulde ses igen en af de første Dage.

Da Rufinus var bleven ene, kastede han sig paa Knæ og takkede Gud af sit inderste Hjerter, og han bad længe og varmt. Da han nu var bleven et andet Menneske, saa han ogsaa Begivenhederne med andre Øjne. Han tilstod for sig selv, at han vel neppe nogensinde var kommen til Sandheds Erkendelse, hvis Ulykkens tunge Haand ikke havde bøjet hans Stolthed og sønderrevet de Baand, som Verden havde lagt ham i. Selv om den uretfærdige Dom fratog ham Liv og Gods, havde han dog til Gengæld fundet Troen paa Kristus, og i Stedet for det jordiske Liv opnaaet det evige. Han mindedes igen Indskrifterne i Katakomberne, og det forekom ham, at han først nu forstod deres sande Mening; han tænkte paa Sophronia og spurgte sig selv, hvorledes det kunde være muligt, at han i saa mange Aar, paa Grund af taabelige Fordomme, egensindigt havde rejst en Skillevæg imellem dem, hvorved han havde spærret Vejen til den reneste og højeste Lykke for sig selv; han tænkte paa Valeria, og Faderglæden over dette Klenodie, Himlen havde skænket ham, fik Taarerne til at løbe ned ad hans Kinder. Alt det, hun havde sagt til ham, fæstnede sig mere og mere i hans Erindring: hvor klar, sand og letfattelig forekom den Lære ham nu, som hun havde udviklet for ham.

En Times Tid senere bragte Fangevogterens Karl ham et Stykke Brød og en Krukke Vin. Valeria havde købt denne tarvelige Forfriskning af Vogterne.

Da Rufinus næsten intet havde nydt siden i Gaar, var en Slurk Vin ham til stor Vederkvælgelse i den fugtige Kulde.

Han var knap bleven færdig med sit usle Maaltid, før

han atter — men nej, det maatte jo være hans Fantasi, der løb af med ham: hvorledes kunde Valeria saa hurtigt have faaet Lov til at komme igen? Ja, det maatte være en Fejltagelse; eller raabte hun virkelig: »Tata, Tata, du er fri!«

»Det maa vel være mine ophidsede Nerver, der spiller mig dette Puds,« sagde Rufinus ved sig selv.

Men nu lød Stemmen atter stærkere og nærmere ved:

»Fader, du er fri, du er fri!«

Samtidig kunde Rufinus langt oppe se en Lysning, ligesom Skinet af en Fakkell.

Og nu — denne Gang var ingen Fejltagelse mulig — hørte han igen ganske tæt ved sin Datters Stemme:

»Fader, du er fri, jeg er kommen for at hente dig.«

Fangevogteren og nogle af hans Medhjælpere havde fulgt Valeria; Mændene skød en kort Stige gennem Aabningen, og en af dem steg ned til Rufinus, for at løse hans Lænker og hjælpe ham op.

Præfekten krøb halv sanseløs efter ham. I næste Øjeblik laa Datteren i hans Arme, med Hovedet mod hans Bryst, stum af indre Bevægelse. Ham selv forekom det hele endnu som en Drøm.

Men nu gav Fangevogteren Ordre til Opbrud, og de steg alle op ad Trappen med Fakkellbæreren i Spidsen.

Det var først, da Rufinus atter saa Dagens Lys og følte den velgørende varme Luft, at han kom til fuld Klarhed over sin Stilling.

»Jeg er altsaa virkelig fri?« udbrød han, »og det er dig, mit eget Barn, som har frelst mig, men sig mig, hvorledes har du dog baaret dig ad, med at opnaa, hvad der syntes umuligt?«

»Kom nu, Fader,« sagde Valeria skyndsomt, »det skal jeg fortælle dig senere.«

»Har du maaske kastet dig for Kejserens Fødder og blødgjort hans Hjerter med dine Bønner.«

»Lad os nu blot være glade ved igen at være sammen,« svarede hun undvigende.

Rufinus studsede og begyndte at gaa langsommere; Datteren bad ham stadigt mere og mere indtrængende om at skynde sig; men det gjorde ham kun endnu betænkeligere.

Han trak Valeria til Side og sagde:

»Jeg gaar ikke et Skridt videre, før jeg har faaet at vide, hvorledes du har kunnet udvirke min Frigivelse, og jeg beder dig indstændigt i din hensøvede Moders Navn at sige mig, hvorledes det hele er gaaet til.«

Nu turde Valeria ikke komme med flere Udflugter.

Hun tilstod da, at hun havde maattet love Heracliuses Søn sin Haand for at opnaa Faderens Frigivelse.

Rufinus blev saa overvældet af denne Efterretning, at han ikke kunde fremføre et eneste Ord; kun Taarerne, der løb ned ad hans Kinder, røbede hans Følelser. Tilsidst sagde han:

»Nej Barn, selv om du ikke synes det, finder jeg dog denne Pris for høj, alt for høj. Du vil vel ikke have, at jeg hver Time paa Dagen skal bebrejde mig, at jeg opofrede mit eneste Barns Lykke for de faa Leveaar, jeg har tilbage; — Gud lønne dig for dette Offer, du var beredt til at bringe mig; en saa stor Kærlighedsgerning fortjener en evig Løn; men jeg vil hellere dø tusinde Gange og udstaa alle Pinsler, end sælge min ædle Datters Sjæl. — Fangvogter,« vedblev han, »jeg bliver her. Sig Heraclius, at min Datter og jeg er Kristne og allerede af den Grund forkaster hans Betingelser. Nu kan du selv være Vidne til, at jeg udtrykkeligt forbyder min Datter oftere at berøre denne Sag.«

(Fortsættes.)

Æfterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. I Fredags er et af Menighedens ældre Medlemmer, Malermester **N. P. Nielsen**, pludselig afgaaet ved Døden i en Alder af henved 63 Aar. Den Hensovede var en bekendt Mand her i Byen, hvor han tog levende Del i Foreningslivet, særlig omfattede han Sygekassesagen med stor Interesse. Indenfor Menigheden interesserede han sig særlig for Vincentsforeningen og St. Josefs Gildet. I politisk Henseende hyldede han konservative Grundsætninger og stillede sig for nogle Aar siden som Højres Kandidat til Folkethingsvalget i 9. Kreds (Kristianshavn) og senere i Næstved, men opnaaede ikke at blive valgt. I sit Fag var han en dygtig Mester, som med en ganske særegen Omhu tog sig af sine Lærlinge og søgte at vejlede dem til Energi og Dygtighed i Faget. Skønt Døden kom uventet over ham, tør vi dog haabe, at den ikke fandt ham uforberedt. Begravelsen fandt Sted i Torsdags paa katholsk Vestre Kirkegaard, hvor et talrigt Følge havde givet Møde. Ved Kisten paraderede Medlemmer af St. Josefs Gildet med Gildets florumvundne Marskalsstave; tillige vare Repræsentanter for flere Foreninger mødte med Faner, blandt hvilke saas Malerlaugets, Arbejderforeningens Hjælpekasse m. fl. R. I. P.

Stockholm. Enkedronning *Margherita* af Italien overværede den 8. ds. (den h. Jomfru Marias Fødselsfest) den h. Messe i St. Eriks Kirken i Stockholm. Skønt Dronningen først var kommen til Byen Dagen forud Kl. 11 om Aftenen, forlod hun dog allerede Kl. 9¹⁵ næste Morgen Grand' Hôtel, hvor hun havde taget Ophold, og ankom præcis Kl. 9³⁰ til St. Eriks Kirken. Under Klokkeringning modtoges hun ved Indgangen af Pastor R. Kiesler, der, som den højærværdigste Biskop Albertus' Repræsentant, paa Italiensk bød Enkedronningen velkommen til den Kirke, som bar en hellig svensk Konges Navn. Efter at Hds. Majestæt havde udtalt sin Glæde over at være bleven budt velkommen i sit

eget skønne Modersmaal, rakte Sognepræsten hende Vievandet og førte hende til den reservede Plads foran Koret, medens Følget tog Plads i den første Kirkestol. Under Messen udførte Kirkekoret nogle Sange og særskilt »Ave Maria« ved Offertoret. Baade Enkedronningen og hendes Følge gjorde ved deres andægtige og opbyggelige Exempel et godt Indtryk paa Menigheden, som, skønt Besøget ikke var blevet offentliggjort, havde indfundet sig meget talrig. Da Hds. Majestæt forlod Gudshuset, rejste Menigheden sig i Kirkestolene, og bukkende til højre og venstre tog Enkedronningen Afsked med den. Idet Sognepræsten ved Udgangen rakte hende Vievandet, takkede han for Besøget og det opbyggelige Eksempel, medens Hds. Majestæt paa sin Side udtrykte sin Glæde over den smukke Kirke og den andagtsvækkende og stemningsfulde Gudstjeneste.

Søndag Middag den 13. ds. skulde Hs. Majestæt til Slottet Tullgarn, for at besøge Kronprinsparret; men sin Messe vilde hun som Katholik først høre. Kl. 8¹/₂ ankom hun til St. Eriks Kirken, ved hvis Indgang hun atter blev modtaget af Sognepræsten. Efter Evangeliet i Messen oplæste Pastor Kiesler Fstedagens (Marias Navnedags) Evangelium, først paa Svensk og derefter paa Italiensk. Ved Offertorium lød et »Ave Maria«, sunget af en smuk Baritonstemme, gennem Kirken. Efter Messen tog Enkedronningen særlig St. Eriks Fanen i Øjesyn, ved hvilken Lejlighed Sognepræsten oplyste hende om, at den h. Konges Relikvier hvilede i Domkirken i Upsala, som hun for nylig havde besøgt. Venligt takkende tog Hds. Majestæt Afsked med Pastor Kiesler, som Dagen forud havde haft Audiens hos Dronningen, idet hun særligt betonedede den Glæde, han havde beredt hende ved at oplæse Evangeliet ogsaa paa Italiensk. Gennem en Kammerherre skænkede Dronningen senere Pastor Kiesler 200 Kr. til Menighedens Fattige.

Frankrig. I Ministerpræsident *Combes'* Nærværelse afslørede i Søndags i Tréguier i Bretagne et Mindesmærke til Ære for Gudsforlægteren *Renan*. Under Festmaaltidet

foranstaltedes ude i Gaderne livlige Demonstrationer for og imod Combes' Politik, som vidnede om, at den franske Tyrans og Kulturkamphelts ulyksalige Politik har delt Frankrigs Befolkning i to store Halvdele, som bekæmpe hinanden indtil det yderste, en Kendsgerning, som en skøn Dag kan blive saare skæbnesvanger for Frankrig. Men ikke desto mindre kører Combes videre, atter og atter lovprisende sin Politik. Han er navnlig bleven stærk i Bordtaler. Ved det omtalte Festmaal holdt han saaledes en Tale, i hvilken han bl. a. ytrede, at han i denne Fest saa et *Varsel* om, at det Øjeblik ikke var langt borte, da *Bretagne vilde afryste Junkernes og Præsternes Aag* og oprejse paa Ruinerne af de gamle Fordomme (∴ Religionen) »den republikanske Statsforms befriende Grundsætninger.« Religionen havde Ret til Frihed (!!), men paa den Betingelse, at den ikke traadte udenfor sit Omraade, nemlig *Samvittighedens*, og ikke trængte sig ind paa Politikens borgerlige Omraade. I 15 Maaneder krænkede Regeringens Modstandere Dag ud og Dag ind Loven (??); den offentlige Mening fordømte dem og vedblev at understøtte Regeringen, uden at bekymre sig om »de perfide Bagvaskelser« fra hin Side. Hr. Combes ivrede stærkt derefter mod dem, som søgte at *ned sætte Statspapirernes Værdi*, og mod dem, som *nægtede at betale Skatterne*, og som *tog deres Penge ud af Spærkasserne*. Om Modstanden mod *Kongregationslovene* erklærede han, at han ikke vilde standse i sit Arbejde, førend hele »Reaktionen« var *knust*. Med en sidste Frase ytrede han, at han haabede, at »man snart vilde se den almindelige Freds Morgenrøde oprinde.«

— Professor *Delmon* ved det katholske Universitet i Lyon har for nylig offentliggjort en meget lærerig Artikel om *de materielle Følger af den nuværende religiøse Forfølgelse*, som ikke blot angriber Kristendommen i Frankrig, men ogsaa tilføjer Landet uberegnelig Skade i finansiel, økonomisk, industriel og kommerciel Henseende. Først maa Regeringen sørge for *nye Skolebygninger* i Stedet for

de lukkede Kongregationsskoler, som vil kræve en Udgift af 400 Millioner straks og 10 Millioner aarlig; Skatteydernes Fornøjelse vil det blive at skaffe disse Penge til Veje. Ved Kongregationernes Udvisning vil Landet ogsaa *miste en stor Skatteindtægt*, som beløber sig til diverse Millioner, som Skatteyderne ogsaa maa tage paa deres Kappe. Et stort Tab lider ogsaa »Credit foncier«, som kun vanskeligt vil kunne sælge Ordenshusene paa gunstige Vilkaar, fordi disse Huse kun kunne anvendes i ganske specielle Øjemed. Blandt dem, der lide et føleligt Tab, kan man ogsaa regne en lang Række af Haandværkere og Industridrivende, Boghandlere, Fabrikanter af Kirkeornamenter, Klokkestøbere o. s. v. Allerede nu føle Ingeniørerne og Arkitekterne de mange Kongregationers Bortgang; thi, som Professor Delmon forsikrer, ved han fra ganske tilforladelig Kilde, at der før Kongregationernes Bortgang var lagt Planen til Byggeforetagender for henved *50 Millioner Francs*. Medens andre Landes Rente er steget til 5, 10, 15, ja 20 pCt., er den franske Rente gaaet fra 5 ned til 3 pCt. *Sparekasserne* have allerede i 1902 havt en *Tilbagegang af over 100 Millioner Francs*; i Aar beløb den sig allerede i Juni til 70 Millioner og 100,000 Francs! Frankrigs samlede *Statsgæld* beløber sig med et rundt Tal til *40 Milliarder*, d. v. s. mere end Østerrigs, Italiens og Tysklands tilsammen. Medens Skatteyderne for 20 Aar siden maatte udrede 2 Millioner og 400,000 Francs, er Skattebyrden i dette Tidsrum, midt i en Fredsperiode og et republikansk »Velvære«, voxet til *4 Milliarder*. Ministeriet *Waldeck-Rousseau* alene har, som Jules Roche og Antonin Dubos have paavist, efterladt et *Underskud af en Milliard Francs!* »Den nuværende Kamp,« slutter Professor Delmon, »er saaledes ikke blot et Angreb paa Kirken, Friheden, Ligheden og Broderskabet, men ogsaa en finansiell, økonomisk, industriel og kommerciel Forbrydelse, en Forbrydelse mod hele Fædrelandet.«

Amerika. En Del Protestanter i den anglikanske Kirke i Amerika arbejder, som det synes, paa en Genforening

med den katholske Kirke. En af deres Gejstlige, *Spencer Jones*, som udgiver Bladet »The Lamp« i New-York, skrev saaledes for nylig bl. a. følgende: »De Protestanter, som rose sig af deres sektererske Splittelse, de Anglikanere, som bryste sig af deres Adskillelse fra den apostoliske Stol, ere stolte netop af det, som skulde være deres Skam Helbredelse er endnu mulig: vi maa erkende, at vore Brødre for 400 Aar siden have taget fejl; vi maa igen blive katholske; vi maa igen forsones os med hele Kristenhedens Fader; vi maa genforene os med den romerske Kirke, Moderen og Hovedet for alle Kirker, som ejer Sædet for den højeste Autoritet, i hvilken vi ser igen Petruses Lærestol, til hvem Herren har sagt: »Du er Petrus, og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Porte skulle ikke overvælde den.« Resultatet af Oxford-Bevægelsen synes os ifølge en logisk og guddommelig Nødvendighed at blive den anglikanske Kirkes Underkastelse under den hellige Stols højeste Autoritet. Dithen maa vi begive os, om vi igen ville besidde en Helligdom.«

❖ Fra Vejbrynet ❖

—o—

Rotschild og den »døde Haand«. Kirkeformuen i Frankrig beløber sig ifølge officielle Meddelelser til en Milliard Francs, hvori er indbefattet 40,000 Hektarer Jordegods. Men Rotschild i Paris ejer alene 10 Milliarder Francs og 180,000 Hektarer Jord i Frankrig. Denne ene Mand ejer altsaa næsten 10 Gange mere, end hele Kirken i Frankrig. Kirken har i et langt Tidsrum og med mange Vanskeligheder og lidt efter lidt erhvervet sig denne Formue. Men Rotschild har derimod hurtigt skrabet denne Kæmpeformue sammen, og Staten og Folket har været ham behjælpelig med at samle den. Han anvender sine Milliarder næsten

udelukkende i sine egne Interesser og i Husets Interesser. Kirken derimod underholder med sin Milliard Tusinde Sønner og Døtre af Folket i den gejstlige Stand og Tusinder af Kirker, Institutioner, Skoler, Vajsenhuse, Hospitaler, Hospitier, Asyler, Missioner og Velgørenhedsanstalter. Og saa vover man dog at tale om — *Kirkens »døde Haand«!*

Tirsdag den 15de September udkom 6te Hefte af

„VARDEN“.

Indhold: Th. Engelsen: Ved Pave Leos Bære.
O. Offerdahl: Kulturbilleder fra Orienten I.
G. Fullerton: Tiggeren ved St. Rochus Kirken.
P. Perch: Rothenburg ob der Tauber.
O. Andersen: Teatrene.

Subskription à 4 Kr. aarlig tegnes i alle Boglader og paa Postkontorerne samt hos Udgiveren: Kong Georgs Vej 35, København F. Ved Korsbaandsforsendelse er Subskriptionsprisen 5 Kr. aarlig

Almindeligt dansk Vare- & Industrielotteri. Autoriseret Kollektion aabnes til 1ste Trækning.

Louise Winther,
Svanholmsvej 6 B, Stuen.

C. Gerlach,

Import-Vinhandel en gros & en detail,
Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

August Wiehe,

Skrædermester,

anbefaler sig med solide Klædninger til billige Priser.

Frederiksborggade 28, 1. Sal.

Som Eneforhandler i Danmark for „Tessarotypic Aktien-Gesellschaft“ i Berlin faas hos Undertegnede:

Billede af Pave Pius X.

I Heliogravure à 3 Kr. Papirets Størrelse 47 × 31 cm.

Billedets Størrelse 25 × 18 cm.

I Autotypi à 30 Øre. Papirets Størrelse 28½ × 36½ cm.

Billedets Størrelse 22 × 17 cm.

E. Ronge,

Falkonerallé 63. Telf. G. 269.

Til Provinsen franco.

Paraplyer, Parasoller og Stokke

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

En ung Pige, som har Lyst til Handelen og skriver godt, kan faa Plads paa Vesterbro. Billet, mrk. J. V., bedes sendt til Hoffmann, Købmagergade 48.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 20. September. 16. Søndag e. Pintse. Marias Smerter. — **21. M.** Matthæus, Apostel og Evangelist. — **22. Ti.** Thomas af Villanova, Bekender og Biskop. — **23. O.** Linus, Pave og Martyr. — **24. To.** Maria, de Fangnes Befrielse. — **25. F.** Marias Navnefest. — **26. L.** Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag d. 27. September. 17. Søndag e. Pintse. Kirkevielsesfest. (Under den højtidelige Messe Kl. 8 i St. Ansgars Kirke udstilles det allerhelligste Sakramente, som forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 3 og 5 recitere de Gejstlige Broviarbønnerne; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken og Te Deum.) —

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 20. September Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjerte Kirke.

St. Anna Kirke (Hans Bogbinders Allé, Amager): Hver Søndag Kl. 8 st. Messe, Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Aftenandagt.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8). Søndag den 20. September Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Aftenandagt. — Mandag den 21. ds. Kl. 8 stille Messe.

Ausgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kritiske Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholiker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement modtages hos Grosserer A. Millech, Købmagergade 13. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kassierer, Cand. phil. Prof. F. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

Obs. 1. Oktober begynder et nyt Kvartal af Ugebladet!

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtage paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petilliuien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 39.

Søndagen den 27. September.

1903.

Indhold: En Hyrdeskrivelse. — Stenhjærter -- Kødhjærter. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Baden. Köln. Reims. — »Fra Vejbyrnet«. — Bekendtgørelser.

En Hyrdeskrivelse.

— 0 —

Tysklands Ærkebiskopper, som i Slutningen af forrige Maaned afholdt deres aarlige Sammenkomst ved den h. Bonifacius' Grav i Domkirken i Fulda, have i Aar udsendt nedenfor staaende smukke Hyrdebrev til de Troende i deres Bispedømmer:

»Da vi ifjor fra den h. Bonifacius' Grav rettede vore Hyrdeord til eder, var vort og eders Hjærte opfyldt af hellig Glæde; thi det gjaldt jo om at fejre Jubeldagen, paa hvilken Pave Leo XIII. kunde se tilbage paa et 25aarigt Pontifikat. Han, som ved sin Bestigelse af Petri Stol mente, at han stod ved sit Livs Aften, havde nu formedelst Guds Naade med kraftig Haand ført Kirkens Ror i Fjerdedelen af et Aarhundrede. Med Tak til Gud saa vi tilbage paa den mangesidige, rige Virksomhed, som dette Tidsrum omsluttede, og

søgte i et kort Overblik at sammenfatte hele den Fylde af dybe Sandheder og vise Formaninger, ved hvilke Leo ved Aarhundredskiftet har erhvervet sig en Hæderstitel som en af de henrundne Aarhundreders ivrigste og viseste Paver. Tillige opløftede vi vor Stemme til Gud og opfordrede eder alle til inderlig Bøn til Gud, at han maatte bevare endnu ret længe vor elskede Overhyrdes dyrebare Liv. Meget blev der bedet for ham, og talrige vare de Skarer, som, tilskyndede af Tro og Kærlighed, grebe Pilgrimsstaven, for endnu en Gang at se Leos milde, af Klarhed og himmelsk Fred gennemstraalede Aasyn, for endnu en Gang at modtage Velsignelsen af Kristenhedens Fader, hvis trætte Haand i et saa langt Tidsrum havde hersket ordnende og førende.

»Rom kalder eder alle til sit Hjærte!« saaledes havde Leo XIII. jo kort i Forvejen selv tilraabt Verden. Og overalt havde dette Raab fundet Genklang i Millioner Hjærter, som med den offervilligste Kærlighed til det jordiske Fædreland vide at forene den glødende Begejstring for Kristi Rige og for dets synlige Overhoved. Dage fulde af hellig Glæde var det, som saamange Biskopper, Præster og Lægfolk turde tilbringe i den hellige Stad. Men midt i den glade Bevægelse blandede der sig dog sagte og stille vemodige Følelser. Enhver, som havde den Lykke at tale med Pave Leo og at se ind i hane dybe, milde Øjne, kunde ikke undertrykke den Bekymring, at Jubilæets Glands lignede den nedgaende Sols glødende Opblussen. Den klare Stjerne paa Kirkens Himmel begyndte at dale. Næppe var Jubelsangens sidste Toner hendøde, saa slukkedes langsomt Stjærnen i Leos Vaabenskjold. En betænkelig Sygdom kastede Præstoldingen paa Smertenslejet. I to hele Uger modstod Jærnviljens Kraft det svage Legemes Udmattelse, i ængstelig Spænding omgave i Aanden Jordens Fyrster og Folk den Oldings Dødsleje, der som en Jordkredsens Patriark ejede Alles ærbødige Højagtelse. I alle Kirker samlede de Troende sig skarevis foran Altrene, for at bede for det dyrebare Liv. Men Leo selv, som i Et og Alt kun havde Guds

Villie for Øje, kun søgte, at følge Forsynets Raadslutninger, rettede alene fast og ufravendt sit Blik mod Evighedens Port. Fuldt af Glæde, Klarhed og Renhed, som hele hans Liv ligger for os fra Barndommens Dage i Carpinetos Bjærglandsby indtil den sidste pavelige Regereringshandling, saaledes var ogsaa den øverste Hyrdes Bortgang fuld af Fred og Forklarelse. Den 20. Juli nedlagde han atter sin Hyrdestav i Jesu Kristi Hænder, for at modtage, i Stedet for utallige Bekymringer og Lidelsers Tornekroner, det evig Livs uforgængelige Krone.

Have pia anima! Vær hilset, for sidste Gang vær hilset, du Sjæl fuld af Højhed og Mildhed, du Hjærte fuldt af dyb og hellig Kærlighed, du Aand fuld af Visdom og Ophøjethed! *Have pia anima:* saaledes lød det fra Millioner Hjærter, ikke blot fra den katholske Kirkes trofaste Børns Hjærter; nej, ogsaa fra utallige Skarers Hjærter og Læber, som ikke ærede i Leo deres kirkelige Ovehoved, men som med Ærefrygt bøjede Hovedet for hans Aands Ophøjethed og Storhed. Gud i Himlen alene kender, i hvor mangt et Øje en stille Taare viste sig, da Sørgeklokkens dybe Toner lød og forkyndte Budskabet om Leos Død. Det var jo, som om alt det atter viste sig for vort Blik, som han i Form af velsignelsesrige Lærdomme og Opmuntringer til Gavn for Kirken, til Velsignelse for Nationerne og for alle Stænder i det menneskelige Samfund har udstrøet som Frøkorn, der langsomt ere spirede i Vejret, ville naa til Modenhed og bære rig Frugt paa det aandelige og sociale Omraade!

At disse stille Resultater af den nidkære Hyrdes Virksomhed finde Anerkendelse i alle Kredse, at Fyrster og Nationer, Kirkens Børn og de kristne Brødre, som udvortes ere skilte fra os, fejre med ædel Oprigtighed Pave Leo som den retfærdige og vise Hyrde og velsigne hans Minde: det er det skønneste Mindesmærke, som kan oprejses for en Pave. Lader os glæde os herover med hellig Glæde! Men lader os ogsaa vise mod den bortgangne aandelige Fader Børnenes Pligt, thi Forbønnens Pligt, vi skyldte de legemlige

Forældre, skal enhver Kristen ogsaa opfylde overfor ham, der som faderlig Hyrde har bedet, arbejdet og lidt saa utrættelig for os alle.

* * *

»Leo dør, Paven dør ikke!« — dette skal være et af de sidste Ord, som den hedengangne Pave med et forklaret Smil har sagt til sine Omgivelser. Ja, saaledes forholder det sig ogsaa: de enkelte Pavers Regeringstid hører op; men, som baaret af en Engels Haand, svæver Tiaraen, den tredobbelte Krone, fra Hoved til Hoved. »Paven dør ikke,« Pavedømmet er udødeligt og uforgængeligt, fordi det er en guddommelig Institution. — Pavedømmet dør ikke og ældes ikke; thi hvad der er gennemaaet af Guds Aande, det har evig Ungdomskraft. — Pavedømmet dør ikke; man kan ydmyge og udplyndre det, det kan se herlighedsfulde Dage og Fornedrelsens Dage, men aldrig vil det blive Vidne til sin Undergangs Dag. Ligesom en Klippe, som Havets Brænding søger at opsluge, staar urokkelig fast, — ligesom en livskraftig Stamme efter den ødelæggende Storm bærer nye Blomster og Frugter og frembringer friske Grene i Stedet for de afrevne tørre Grene, — saaledes raader Pavedømmets aandelige Magt vedblivende fra Aarhundrede til Aarhundrede; hvad enten det fremtræder i en ophøjet eller fornedret Skikkelse, hvad enten det maa kæmpe med bitre Fjender eller i Glandsen af aandelige Resultater ogsaa aftvinger Modstanderne Ærefrygt, — to Ord blive evig sande og evig uforanderlige i hele den katholske Verden. Det er de Ord, som Kristus og Petrus vekslede med hinanden i den højtidelige Time, da vor hellige Kirke blev grundlagt.

I Nærheden af Cæsarea var det, hvor Petrus overfod den paa saa mange Maader miskendte og forfulgte Messias aflagde den Bekendelse: »Du er Kristus, den levende Guds Søn!« Og nu gjorde Kristus den trosmodige Discipel til Fundament for sin Kirkes Bygning med de højtidelige Ord, som danne Grundlaget for hele den kirkelige Forfatning: »Og

jeg siger dig, du er Petrus (Klippen), og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Porte skulle ikke overvælde den.«

O underfulde Samtale mellem Mesteren og Disciplen! O evigt mindeværdige Ord, som danne Fundamentet for den katholske Tro og for hele den kirkelige Ordning! og som derfor evigt ere Kendetegnet for alle sande Katholiker! Kristi, vort aandelige Hoveds, vor eneste Midlers og Forløseres Guddom, og Petri Stols Autoritet som den kirkelige Ordningens og Enheds Klippe: Det er vor Tros Grundlærdomme.

I vide, hvorledes netop begge disse Sandheder i vore Dage blive angrebne og mistænkeliggjorte. Endog de, som selv nægte Kristi Guddom, tale Smædeord om den katholske Kirke, som om det var den, der nedsatte Kristi Værdighed. Et dumt Foretagende og en grundløs Bagvaskelse! Overalt hvor der findes katholske Kristne, der véd den videnskabelig Dannede saavel som den almindelige Mand af Folket, Barnet saavel som Oldingen, at det netop er den katholske Kirke, som tilbedende bøjer Knæ for Kristus som sand Gud og sandt Menneske; som anerkender Kristus alene som hele Kirkens aandelige Hoved, som det aandelige Hoved for Samfundet af alle Forløste i Himlen og paa Jorden; som alene i Kristi Forløserdød søger Tilgivelse og Saliggørelse og alene formedelst Kristi Naade og usynlige Styrelse venter Sjælenes Helliggørelse. Kristus alene er det dybeste, det guddommelige Fundament for vor Tro og for vor Kirke; at være forenet alene med Kristus, er Maalet for alle Sakramenter og Frelsensmidler, som dens Tjenere uddele; ham alene er det, til hvem vi vende os i vore Bønner som til vor eneste Hjælper og Naadeuddeler. Evig, indtil Tidernes Ende vedbliver Gudmennesket at være virkende og styrende tilstede i sin Kirke. Men denne Nærværelse er en usynlig og hemmelighedsfuld Nærværelse. Sin synlige Nærværelse har Herren unddraget os; som det synlige Hoved for sin Kirkes synlige Bygning er han ikke mere midt iblandt os.

Skulde Kirkens synlige Bygning da være uden en kendelig Grundsten? skulde Kirkens synlige Organisation være uden et synligt Hoved? skulde Kristi Hjord heneden ikke have en kendelig Hyrde og ikke mere vide, hvilken af de utallige Stemmer, som alle udgive sig for at være den sande Hyrdes Stemme, den skulde følge? — Nej, dette vilde aldrig have svaret til Guds Visdom. »Du er Klippen og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke,« bygge for alle Tider; som denne Bygning skulde være evig, saaledes maa ogsaa Klippen være evig, evig fast ved hans Kraft, som med sin guddommelige Magt vedbliver at være usynlig tilstede i Kirken og i dens Klippesfundament indtil Tidernes Ende.

Tak være dig, du himmelske Bygmester, fordi du har skabt denne Klippebygning! I din Lære og din Kærlighed ere vi inderligt, aandeligt og hemmelighedsfuldt forenede med dig som det aandelige Overhoved; men forenet er ogsaa din synlige Kirkes underfulde Bygning heneden, Guds Menigheds Domkirke, som rager op i Himlen og omspænder hele Verden, og som i Petrus, Klippemanden, ejer det forenende Fundament. Saaledes er den Bøn bleven bønhørt, som Kristus før sin Bortgang ved Kærlighedsmaaltidet opsendte til den himmelske Fader: »Bevar dem, hellige Fader, hvilke du har givet mig, i dit Navn, for at de maa være eet, ligesom og vi ere; jeg beder ikke blot for disse, men ogsaa for dem, som ved deres Ord skulle tro paa mig, at de alle maa være eet« (Joh. 17, 11 flg.). Alle Troende til alle Tider skulle være eet indbyrdes, som Kristus med den himmelske Fader, — hvor underfuldt er dog ikke denue Bøn gaaet i Opfyldelse i den hellige katholske Kirke, hvor een Trosbekendelse bedes af alle Læber og forstaas og udlægges i den samme Forstand og Betydning af alle Hjærter; hvor eet øverste Vidne bevidner Kristi Aabenbarelses Sandheder, vaager over dem og bevarer dem rene for alle Forandringer; hvor de enkelte Hyrder i Diøceserne have Nøglenmagten i de enkelte Sogne, men een Hyrde har Nøglen til Verdenskirkens hele ophøjede Bygning; hvor der er indsat

Biskopper for de enkelte Menigheder, men hvor tillige Een er alle Biskoppers Biskop, til hvem alle Biskopper, Præster og Troende kærligt se hen som til deres fælles Fader, medens han selv kun som Kristi Redskab forvalter sit Embede!

Vi glæde os over denne vor Kirkes herlige Bygning, dens Eenhed og Enighed, over dens underfulde harmoniske Sammenføjning. Dette kunde ikke Menneskevisdom opfinde, ikke tilfældige Omstændigheder eller Tidernes Gunst sammenføje, ikke Vaabenmagt tiltvinge sig. Dette kunde alene Guds Aand skabe, der, ligesom han overalt i Naturens Rige skaber Orden i Tingenes store Mangfoldighed, et forenende Hoved i den paa Led saa rige Organismus, ogsaa har givet Kristi mystiske Legeme heneden et Hoved og opholder det kraftfuldt saa længe, som Kristi Legeme, den hellige Kirke selv bestaar. Nu behøve vi ikke at frygte for, at vi skulle ligne hine, der »som Havbølger omdrives af enhver Læres Vind, prisgivne Menneskers Skalkhed« (Efes. 4, 14); nej, idet vi følge den af Gud indsatte Fører, haabe vi tillidsfuldt, at »Alle naa til Eenhed i Troen og Guds Søns Erkendelse, til den fuldkomne Mand, til Maalet for Kristi Fyldes Alder« (Efes. 4, 13.).

Da den katholske Kirkes Enhed under den ene fælles Overhyrde er Grundstenen i Guds Huses Forfatning, saa er ogsaa Valget af en Pave en af de helligste og vigtigste Handlinger i Kirken. Ti Dage efter Leo XIII.s Død have, som I vide, de retmæssige Bærere af Valgretten ved Valget af Kirkens øverste Hyrde, det ærværdige Kardinalkollegium som hele den katholske Kirkes øverste Senat, trukket sig tilbage i det vatikanske Palads' Ensomhed til fælles Bøn og broderlig Raadslagning i et Konklave. Dette alene var Maalet for deres og eders Bønner: at den Gud, som fordm ved sin Profet kaldte David bort fra Hjorden til den kongelige Værdighed, som af Kristi Disciple blev anraabt som Hjærternes Gennemforsker om Lys under Apostelvalget, ogsaa nu maatte forene sine Tjeneres Stemmer paa ham, der af Herren var kaldet til at vogte Hjorden som en Hyrde efter

Guds Hjærte. I kende Resultatet af Valghandlingen, om hvis snarlige og velsignelsesrige Afslutning hele Jordens Kreds bønlig paakaldte den Helligaand. Den 4. August udraabtes fra Peterskirkens Loggia i Rom Budskabet over hele Jorden: »Jeg forkynder eder en stor Glæde: vi have en Pave; det er Hs. Eminence Kardinal Josef Sarto, som har antaget Navnet Pius X.« Et Jubelraab af tusinde og atter tusinde Stemmer var Svaret paa Budskabet; Peterskirkens Klokker blandede sig i Mængdens Glædesytring, og alle Roms og Jordkredsens Kirkeklokker bar Jubelen over den glædelige Begivenhed videre og videre til alle Lande.

Vi have Grund til at glæde os over, at Konklavet ved Guds naadige Forsyns Styrelse fandt en saa hurtig Afslutning. Men ogsaa den Udvalgte Person giver os Anledning til glad og fortrøstningsfuld Tillid. Ikke Rigdom og fornem Nedstamning, ikke Fyrstegunst eller jordisk Lykketræf have ført ham, en Søn af den almindelige Landbefolkning, paa Vejen til Vatikanets ophøjede Stæde; men Guds stille Virksomhed tør vi erkende i den Omstændighed, at til den højeste Værdighed i Kristenheden blev han kaldet, som selv allermindst ventede dette og som uden at kunne fatte sig og grædende skjulte sit Ansigt i sine Hænder, da Kardinalernes Senat forenede deres Stemmer paa ham.

Ja, vi tør glæde os over, at vi have en Pave, som af egen Erfaring kender vor Kirkes Fornødenheder og Tidens Nød; der i Aartier som Sognepræst og som Biskop har været en Fader for de Fattige, en hjælpende Raadgiver for sine Sognebørn, en Velgører for de Nødlidende; som efter Jesu Exempel helst omgikkes med den jævne, almindelige Befolkning og søgte at frelse Sjæle og afhjælpe Nød, men saa ogsaa fandt Lejlighed til at aflægge Prøver paa vidtskuende Klogskab som Biskop og i en Kardinal-Patriark af Venedigs ophøjede Værdighed. Et langt, til Sjælesorg og Velgørenhed helliget Liv, fuldt af apostolisk Iver, har Pius X. gennemlevet. Som til enhver Sjælesorger, er ogsaa til ham under de daglige Kaldspligters Udøvelse Herrens Spørgsmaal

blevet rettet: »Elsker du mig? elsker du mig mere end de andre? mere end Alt i Verden?« Og efter at et helt Liv fuldt af Anstrængelser og Kærlighedsgerninger har aflagt Vidnesbyrd om hans trofaste Kærlighed, har Herren nu paalagt ham det Hverv: »Vogt mine Lam, vogt mine Faar,« til dit Hyrdehjærte anbetror jeg den hele i mit Blod forløste Hjord.

Det øverste Hyrdeembede er blevet overdraget til Pius X.: et Embede, som er helligt i sin Oprindelse, fordi Kristi Haand overdrager det, — helligt i sit Formaal, fordi Himlen er hele Hjordens sidste Maal, — helligt i sine Midler, fordi Kristi Naademidler ere den Næring, hvortil denne Hyrdes Stav henfører os. Men et helligt Hyrdeembede kaldes det pavelige Embede ogsaa, fordi faderlig Mildhed og aarvaagen Omsorg karakterisere dette Embede, fordi Hyrdens Aand efter den himmelske Hyrde Jesu Kristi Forbillede skal være opfyldt af Ydmyghed og Kærlighed. Og netop fordi disse Karaktertræk smykke Pius X.s Aand og Virksomhed, have Kardinalernes Stemmer saa hurtigt og saa tillidsfuldt forenet sig paa ham.

Lader os derfor takke Gud, fordi han atter har skænket sin Kirke en Hyrde efter sit Hjærte. Lader os daglig bede Gud om, at han vil hjælpe ham med sin naaderige Bistand som Faderen og Hyrden for Guds store Familje paa Jorden. Lader os vise os som værdige Medlemmer og Børn af denne hellige Familjie, vi, som finde vor hele Glæde og vor inderligste Hjærtenslykke i at tilhøre denne Familie.

Ved den h. Bonifacius' Grav, hvor vi knæle sammen i fælles Bøn, retter vort Blik sig paa vort Fædrelands store Apostels Exempel. Hvor inderligt og fast et Baand har Sankt Bonifacius, som har plantet Korset og forkyndt Evangeliet i vort Fædreland, ikke knyttet mellem alle Bispedømmerne og den Apostoliske Stol i Rom! Ved Trosenhedens og den trofaste Kærligheds Baand har han forenet Katholikerne med Rom, sat dem i et livskraftigt Samfund med Petri Klippe, fra hvilken Lærens og Naademidlernes Kilde

rinder saa ren og kraftig. Som en hellig Arv har han efterladt os Biskoppernes inderlige Forbindelse med Kristenhedens Fader.

Dette vort Fædrelands store Apostels Exempel skal ogsaa for Fremtiden lyse for os Alle som en Ledestjerne. Fasthed i vor hellige katholske Tro, Troskab i Kærligheden til den himmelske Hyrde Jesus Kristus, villig Lydighed mod hans Statholder her paa Jorden: dette skal ogsaa fremdeles og evig være et Karaktertræk hos os, hvortil der ogsaa stedse ikke mindre skal være knyttet Kærlighed til det jordiske Fædreland og Ærbødighed for Styernerne af den borgerlige Samfundsorden.

Bedende opløfte vi i Forening med eder Alle vore Hænder til Gud og bønfulde ham om, at han vil beskytte, lede og bevare Pius X., for at han længe og velsignelsesrigt maa forvalte det øverste Hyrdeembede. Og i den inderligste Forening med ham, Kristenhedens Fader, udbrede vi velsignende Hænderne over eder med Kristi Ord: »Bevar dem, himmelske Fader, i dit Navn, for at de Alle maa være eet!«

Den almægtige Gud, Fader, Søn og Helligaand velsigne eder!

Stenhjærter — Kødhjærter.

— 0 —

Som Stene kolde og haarde
 kan Menneskehjærter vorde
 og lukke sig til i Trods.
 Men Naaden kommer til os.
 Stenhjærter vil Herren borttage,
 Kødhjærter os give tilbage.

Som Paulus: Damascus-Stunder
 vi faar, hvor vi ligger under,
 da hører vi Herrens Røst,
 da smelter Hjærtet i Bryst,
 at knuse det haarde sønder,
 det netop vor Herre ynder,

Saa kan vi leve til Glæde,
 saa kan vi i Sporet træde,
 hvor Frelseren satte Fod,
 saa bliver vi Næsten god
 alt mer — som vor Frelsers Hjerte —
 vi ynkes ved Folkets Smerte.

V. J.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

-- 0 --

København. Enkedronning *Margherita* af Italien, som i den henrundne Uge har besøgt Hovedstaden, overværede i Søndags den h. Messe i St. Ansgars Kirke. Ved sin Indtrædelse modtoges hun af Sognepræsten, som, idet han rakte Dronningen Vievaudet, med nogle faa Ord bød hende velkommen i Gudshuset og ledsagede hende til de for Dronningen og hendes Følge reservede Pladser i Kirken. Efter den h. Messe, under hvilken Dronningen hele Tiden knælede og benyttede sin Bønnebog, ledsagedes Hs. Majestæt atter af Sognepræsten ud af Kirken, idet hun overfor ham udtalte sin Glæde over det smukke Gudshus, navnlig over dets skønne Apsis og øvrige Dekoration.

— Søndagen den 13. Septbr., Marias Fødsel, fejrede *Nothburgaforeningen* sin aarlige Stiftelsesfest. Om Morgen fejredes Dagen med en talrig Fælleskommunion under den h. Messe Kl. 8 i St. Ansgars Kirke. Om Aftenen over-

værede Medlemmerne i St. Josefssøstrenes Huskæpel paa Toldbodvejen en Festandagt med sakramental Velsignelse. Under Andagten prædikede Foreningens Leder, Pastor E. Buch fra Rosenkranskirken om Farerne, som truede de Unge ude i Verden i Henseende til deres Tro, hvorefter 6 nye Medlemmer bleve optagne i Foreningen og modtog foran Kommunionbænken Nothburgaforeningens smukke Emblem. Efter Andagten, under hvilken Søstrenes udmærkede Sangkor assisterede ved Udførelsen af flerstemmige Sange, begav Medlemmerne sig ned i Festsalen, hvor der serveredes en lille Forfriskning. Resten af Aftenen tilbragtes med Musik og Sang og Forevisning af en Talemaskine, som vakte megen Munterhed. Blandt de Gejstlige, som bærede Festen med deres Nærværelse, saas foruden Pastor E. Buch ogsaa Sognepræsterne ved St. Ansgars og St. Anna Kirke, D'hrr. Braun og Resch, tillige med Pastor Desnos fra St. Josefs Dal og Pastor Blois fra Roskilde.

Baden. At man ikke blot i katholske Egne og Anstalter betror Sygeplejen til *katholske Ordenssøstre*, men ogsaa kalder dem til mange protestantiske, af Staten eller Private oprettede Anstalter, er en bekendt Sag. Noget nyt og interessant er det derimod at erfare, at de ogsaa virke i *jødiske Sygehuse*. Det jødiske Sygehus i Gailingen ved Diessenhofen i Baden, som staar under israelitisk Ledelse, har for nylig hidkaldt katholske Ordenssøstre som Sygeplejersker, og samtlige Patienter i Sygehuset ere enige i at rose Søstrene. Jøderne i Gailingen ere liberalere end de liberale Katholiker andensteds, som ikke taale de katholske Søstre i deres Hospitaler, for ikke at tale om den Behandling, man lader dem blive til Del i »Frihedens, Lighedens og Broderskabets« Land Frankrig.

Køln. Blandt Resolutionerne paa Køln-Mødet fremhæve vi endnu nogle enkelte.

Bonifatius-Samlerforeningen. Foruden *Bonifatiusforeningen*, som bør organiseres i de enkelte Sogne, anbefaler Generalforsamlingen ogsaa *Samlerforeningen*, hvis

særlige Opgave det er, at understøtte de katholske Vajsenhuse og Kommunikantanstalter. En Kendsgerning er det, at mangfoldige »Smuler«, som ere blevne tilovers, endnu ikke blive opsamlede, men derimod bortkastes til ingen Nytte. Derfor anbefaler Generalforsamlingen alle Sognepræster og Sjælesørgere, at de navnlig under Religionsundervisningen minde om Samlerforeningen og søge at opmuntre Førstkomunikanterne og gennem dem ogsaa Forældrene til at virke for den store og hellige Sag til Gavn og Velsignelse for Kommunikantanstalterne i Diasporaen.

Vincentforeningen. Generalforsamlingen anbefaler indtrængende Oprettelsen af *Vincentkonferentser* i Menigheder, hvor saadanne endnu ikke bestaa, og den anmoder navnlig ogsaa de katholske Studenter og unge katholske Købmænd om at slutte sig til disse Konferentser.

Pladsen tillader os ikke at opregne her mangfoldige andre vigtige Resolutioner, som ere indeholdte i Generalforsamlingens Program, f. Ex. om Alkoholismen, den kristelige Charitas, Værneforeningen for den mandlige og kvindelige Ungdom, Rafaelsforeningen til Værn for Udvandrere i Havnestæder, den katholske Presse, Litteratur og Kunst, katholske Læsestuer, Kampen mod de slette Romaner, om Agerdyrking, Haandværk og Industri, o. s. v. Programmet slutter med følgende Erklæring: »Den 50de Generalforsamling, som er bleven afholdt i Køl'n, ihukommer med Taknemlighed alle dem, som siden den første grundlæggende Generalforsamling i 1848 have virket for at befæste og udbrede den katholske Bevægelse i Tyskland. Generalforsamlingen opfordrer sine Trosfæller til at arbejde videre i denne Fædrenes Aand, idet de som katholske Mænd i Endrægtighed og Udholdenhed, i Frihed og Troskab, underordnende sig den af Gud indsatte Øvrighed, fast og energisk tilbagevise alle Angreb paa deres hellige Tro, med al Agtelse for Andres Overbevisning; med Bestemthed forsvare Katholikernes statsborgerlige Ligestilling, hvor en saadan er opnaaet, og tilkæmpe sig den, hvor den desværre endnu mangler; med Opbydel-

sen af alle deres Kræfter medvirke baade i det private og offentlige Liv til at lindre Brødrenes aandelige og legemlige Nød og til at udjævne de sociale Modsætninger ved lovordnede Reformer og kristelige Kærlighedsgerninger, bestræbende sig for ved Bøn og Arbejde at udbrede Guds Rige paa Jorden.«

Reims. Ærkebiskoppen af Reims, Kardinal *Langenieux*, har, efter at være vendt tilbage fra Rom, i en Hyrdeskrivelse fældet følgende Dom om Pius X.: »Hvad det sociale Spørgsmaal angaar har ingen i sit Diöces medvirket mere til en Forbedring af Arbejdernes Kaar, end Pius X.; med Kærlighed og Overbevisning har han paa dette Omraade optaget Leo XIII.s fredelige Værk og han vil uden Tvivl fortsætte dermed til Alles fuldkomneste Tilfredshed. Grundtrækkene i hans Karakter ere Godhed og Næstekærlighed. Hvad hans Ydre angaar, minder hans Ansigtstræk levende om Pius IX.s sympatiske Ansigt. Det er kun Navnet, som blev forandret, og Pius X. vil saa godt som Patriarken af Venedig, eller Biskoppen af Mantua, eller Sognepræsten i Tombola, frem for alt vedblive at være en Fader for sit Folk, en Hyrde, som med Aarvaagenhed vaager over sin Hjord efter vor guddommelige Frelsers Exempel.«

❧ Fra Vejbrynet ❧

—0—

En Dom om Klostrene. I Tidsskriftet »St. Francisc, Klokken« offentliggør Hds. kongelige Højhed Prinsesse Ludvig Ferdinand af Bayern, i en Artikel »Juleklokker«, bl. a. følgende: »... Jeg har fra mit Værelse (i Slottet Nymphenburg) kun nogle faa Skridt til Kirken, og for denne Lykke vilde jeg ikke bytte med de komfortableste moderne Lejligheder.... Endnu noget andet har jeg i Nymphenburg: et Kloster. Folk, som skrige imod Klostrene, kende simpelt-

hen ikke Klostrene; det er ligemeget, under hvilken Skytspatron de staa; der findes i dem Sjæle, som have givet Afkald paa deres eget Jeg og kun leve for andre. Vilde jeg fortælle, hvad de saakaldte »engelske Frøkner« have været for mig, maatte jeg bruge et helt Hefte; til dem har jeg anbetroet den kæreste Skat, som Gud har skænket mig, min Datter; og i Aar (1902) har jeg i Maj Maaned set hende midt i en Skare hvidklædte Smaapiger gaa for første Gang til Herrens Bord med en Iver og Andagt, som kun findes i Klostre! Jeg véd, hvor helligt Minderne om Klosteropdragelsen blive bevarede og jeg takker Gud for, at han lader mig bo ved Siden af et Kloster.«

Unio. Den ordinære halvaarlige Generalforsamling afholdes **Søndag d. 11. Oktober** i „City“s Selskabslokaler. Eventuelle Forslag, som ønskes behandlede, bedes indsendte snarest mulig til Formanden, Hr. Grösserer A. Hitzinger, Sølvgade 84. — Efter Generalforsamlingen er der Fællespisning og selskabelig Underholdning.

A. C. Møde i Søvavillonen **Onsdag den 30. September.** Foredrag af Hr. Cand. jur. A. Hansen: „Korrekturlæsning“. Septemberhæftet af „Varden“ bedes medbragt.

August Wiehe,

Skrædermester,

anbefaler sig med solide Klædninger til billige Priser.

Frederiksborggade 28, 1. Sal.

Som Eneforhandler i Danmark for „Tessarotypie Aktien-Gesellschaft“ i Berlin faas hos Undertegnede:

Billede af Pave Pius X.

I Heliogravure à 3 Kr. Papirets Størrelse 47 × 31 cm.

Billedets Størrelse 25 × 18 cm.

I Autotypi à 30 Øre. Papirets Størrelse 28½ × 36½ cm.

Billedets Størrelse 22 × 17 cm.

E. Ronge,

Falkonerallé 63. Telf. G. 269.

Til Provinsen franco.

Almindeligt dansk Vare- & Industrilotteri. Autoriseret Kollektion aabnes til 1ste Trækning.

Louise Winther,

Svanholmsvej 6 B, Stuen.

Til Renholdelse af et Lagerlokale og en mindre Lejlighed søges til 1ste November en Enke eller et Ægtepar med højest å to Børn. Stillingen lønnes med fri Bolig samt et mindre Beløb. Billet mrk. R. L. sendes til Hoffmann, Købmagergade 48.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 27. September. 17. Søndag e. Pintse. Kirkevielsesfest. (Under den højtidelige Messe Kl. 8 i St. Ansgars Kirke udstilles det allerhelligste Sakramente, som forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 3 og 5 recitere de Gejstlige Broviarbønnerne; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken og Te Deum.) — **28. M. Venceslaus, Martyr.** — **29. Ti. Ærkeengelen Mikael's Fest.** — **30. O. Hieronymus, Bekender.** — **1. Oktober, To.)* Oktavdag.** — **2. F. Oktavdag** (I St. Ansgars Kirke Kl. 8¹/₄ højtidelig Messe til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Aften Kl. 8 Rosenkransandagt). — **3. L. Oktavdag.**

Søndag den 4. Oktober. 18. Søndag e. Pintse. Rosenkransfest. (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker til Fordel for de mest trængende kirkelige Anstalter i Vikariatet).

*) Paa Hverdagene i Oktobermaaned bedes under Skolemessen Rosenkransen, det Lauretanske Litani og Bønnen til den h. Josef; paa Søndagene holdes om Aftenen Rosenkransandagt.

Fælles Bedetimer i St. Ansgars Kirke paa **Kirkevielsesfesten**: Kl. 2—3 Den eucharistiske Forening; Kl. 3—4 Rosenkransbroderskabet; Kl. 4—5 Nothburgaforeningen; Kl. 5—6 St. Josefs Gildet; Kl. 6—7 Mariakongregationen for Ynglinge; Kl. 7—8 Mariakongregationen for Mænd.

St. Anna Kirke (Hans Bogbinders Allé, Amager): Hver Søndag Kl. 8 st. Messe, Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Aftenandagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer anmodes om at møde Fredag d. 2. Oktober i St. Ansgars Kirke til de almindelige Bedetimer i Dagens Løb.

Rosenkransbroderskabet holder Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke **Søndag den 4. Oktober** under den h. Messe Kl. 8, som fræmbæres for alle levende og afdøde Medlemmer af Broderskabet. — Om Aftenen Kl. 6 genoptages den maanedlige Rosenkransandagt med Procession, i hvilken Jomfruerne's Forening deltager med Broderskabets Faner.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 40.

Søndagen den 4. Oktober.

1903.

Indhold: Intet Under —! — Efterretninger fra Ind- og Udland: Frederiksberg. Italien. Rom. Syrien. Amerika. Frankrig. — Bekendtgørelser.

Intet Under —!

— o —

Kun alt for ofte maa vi Katholiker ligefrem forbavses over, hvor dristig vore fraskillede Brødre og især deres aandelige Førere, Præster og Forfattere, skriver om og mod vor Kirke og vor Tro og fremsætter Paastande, der er stik imod Sandheden, baade den historiske og dogmatiske Sandhed. Uden at gøre sig den ringeste Umage for at se efter i de historiske Kilder, gentager man Dag for Dag de gamle Forfalskninger af Historien; uden nogensinde at have studeret, om end kun den katholske Skolekatekismus, endsig en katholsk Dogmatik, laver man paa egen Haand de utroligste Læresætninger, der skal høre til Katholikernes Troslære, for saa at hugge løs paa disse »fornuftstridige Lærdomme«, disse »Menneskepaafund«, — hvad de ogsaa virkelig er —, medens vi dog aldrig har troet paa dem. Ja, hvis Historien,

den sande Historie, paaviste saadanne Kendsgerninger, og hvis vor Troslære virkelig indeholdt saa haarrejsende Ting, maatte vi jo ogsaa skamme os; men saa kunde man vel heller ikke begribe, hvorfor vor Kirke ikke allerede for lang Tid siden var gaaet Adspjittelsens Vej, ligesom Protestantismen.

Selv en alvorlig Mand som *Dr. T. S. Rørdam* paa-
staar f. Eks.: »Paven lærer nemlig, at Kristus kun har gjort Fyldest for Arvesynden, men ikke for de gørlige Synder« o. s. v. (Den kristelige Lære fremstillet i Sammenhæng, Købh., Gad 1868, S. 250.) Hvor har han dog det fra? Ethvert lidt opvakt katholsk Skolebarn kunde have belært ham om, at Kristus har gjort Fyldest for *alle* Synder, baade Arvesynden og de gørlige (personlige) Synder, store og smaa, og at vi kun ere i Stand til at afsone timelige Straffe for vore Synder, men heller ikke det, hvis vi ikke ved den helliggørende Naade er i levende Samfund med Kristus, nemlig som levende Lemmer paa det aandelige Legeme, hvis Hoved Kristus er, — alt efter Kristi Ord: »Uden mig kunne I intet gøre« (Joh. 15, 5). — Det er den katholske Lære; hvad *Rørdam* paa-
staar, er kun Opdigting, lige som meget andet paa samme og følgende Side, hvor han skriver om den katholske Kirke »for Skolelærere og andre kristelige Lægfolk« (Forord).

Her har jeg endvidere Pastor *C. Aschenfeldt Hansens* »Paven og Pavedømmet indtil Reformationen« (Købh., 1901), og indigneret spørger jeg mig: Hvorledes er det dog muligt med saadan en Dristighed at forvrænge Historien og den katholske Lære? Hele Bogen igennem søger Forfatteren at vise, hvorledes ingen ringere end Djævelen skal have tilskyndet Paven til mere og mere at fjerne sig fra »det rene Evangelium«.

Denne Fremgangsmaade har mindet mig om, at jo ogsaa *Morten Luther*, eet Aar førend han døde, har udgivet et Skrift »Imod Pavedømmet i Rom, indstiftet af Djævelen«. Naar man læser denne Bog, bliver det rigtig klart for en,

at man ikke burde forundre sig over vor Tids lutherske Theologer og Apologeter. Disciplen er jo ikke over Mesteren, og: *Intet Under!* udraaber man; her har man jo hos selve »Kirkefaderen« om mulig endnu værre Forvrængninger af Historien og den katholske Lære!

Lad os nu engang undersøge, hvorledes *Luther* behandler Sandheden. Angaaende det første Stykke, som han i Skriftet »Imod Pavedømmet« har foresat sig at føre Bevis for, udtaler han sig saaledes: »Meget let er det at bevise, at Paven ikke er den øverste og Kristenhedens Hoved eller Verdens Herre over Kejsere, Koncilier og alt, som han lyver, spotter, bander og raser i sine Drecketaler« (Luthers smagfulde Fortyskning af Ordet: Dekretaler), »hvortil Helvedes Satan tilskynder ham. Thi han selv ved det godt, og det fremgaar klart som Solen af de gamle Konciliers Dekreter, af alle Historier og de hellige Fædres Skrifter: *Hieronymi, Augustini, Cypriani* og hele den Kristenhed, som har været før den første Pave, kaldet Bonifacius III., at den romerske Biskop ikke har været og heller ikke nu skulde være mere end en Biskop. Og *St. Hieronymus* har frit udtalt: Alle Biskopper ere lige, alle sammen Arvinger til Apostlenes Stole; og han giver Eksempler, idet en lille Bys Biskop er lig en stor Bys Biskop, som *Eugubii* og *Rom, Magii* og *Konstantinopel, Thales* og *Alexandria*. Men at en er højere eller ringere end den anden, kommer deraf, at et Bispedømme er rigere eller fattigere end det andet, ellers ere alle i lige Maade Apostlenes Efterkommere, *hac ille*« (saaledes siger han, nemlig Hieronymus). »Dette, siger jeg, ved Paven i *Rom* meget godt, ogsaa, at *Hieronymus* skriver dette, og det er til et Bevis sat i Dekretet *93 c. legitimus*« (i den kirkelige Lovsamling). »Alligevel lyver Paven saa spottende og letfærdigt imod det og bedrager hele Verden.«

Det skal altsaa efter *Luther* være »meget let« at ge-
drive, at Paven er Kirkens øverste Herre. Jeg siger *Kirkens*; thi at *Luther* ogsaa drager Kejserens jordiske Magt

og »alt« i Verden ind under Pavens Herredømme er en ondskabsfuld Forvirring af Begreberne. Men hvad han kalder for »meget let«, præsterer han alligevel ikke; det skal nu her paavises.

Bonifacius III. skal efter *Dr. Martinus* have været den første Pave, medens hans Forgængere kun var Biskopper i *Rom*. Men at dette strider imod Sandheden, fremgaar af en Mængde Kendsgerninger og Dokumenter fra de seks første Aarhundreder. Jeg kan nøjes med at anføre nogle faa.

Kirken i *Korinth* henvendte sig til Petrus' tredje Efterfølger i *Rom*, *Klemens* (83—97), angaaende en Spaltning, som var udbrudt der. Hvorfor henvender Korintherne sig ikke til *Efesus*, som laa dem langt nærmere, og hvor den hellige Apostel *Johannes* sandsynligvis levede endnu? Hvorfor netop til *Klemens* i *Rom*? Og *Klemens* genoprettede ogsaa Enigheden i *Korinth* i Kraft af det Embede, som han middelbart havde overtaget fra *Petrus*, hvem Nøgletagten over *hele* Kirken var overdraget af Herren selv.

St. Irenæus, der var bleven undervist af *Polykarp*, Apostlen *Johannes*' Discipel og Biskoppen i *Smyrna*, og senere styrede Kirken i *Lyon*, skriver (*Hær. III.*, 3): »Alle maa være afhængige af den romerske Kirke lige som Lemmer af Hovedet.« Og endvidere: »Med denne Kirke (i *Rom*) maa, paa Grund af dens mægtige Forrang, alle de andre Kirker, de troende paa alle Steder, stemme overens.« — *St. Athanasius* († 373), Patriark af *Alexandria* i *Ægypten*, den store Stridsmand for Kristi Guddom mod Arianerne, skriver til Pave *Felix II.*: »For at I skulde staa os bi, derfor har Herren sat eder ligesom Eders Forgængere paa den højeste Tinde og paalagt Eder Omsorgen for alle Kirker«; og i sin Skrivelse til Pave *Markus* kalder han den romerske Kirke for »alle Kirkernes Moder og Hoved.« — Bekendt er den hellige *Ambrosius*, Biskop af *Milanos* Ord: »Hvor *Petrus* er, der er Kirken.« — *Maximian*, Patriark af *Konstantinopel*, († 434) aflægger det kraftige Vidnesbyrd (*Ep. ad Orient.*): »Alle Jordklodens Grænser,

alle den sande Tros Bekendere se op til den *romerske* Biskops Værdighed og Myndighed lige som til Solen.« — *Cyrellus*, Patriark af *Alexandria*, († 444) skriver til Pave *Colestin I.*: »Vi maa som Lemmer holde fast ved vort *Hoved* og den apostoliske Tro.«

Alle disse og mange andre berømte og hellige Mænd, der har levet længe før Pave *Bonifacius III.*, bevidner, at Petri Efterfølger paa Bispestolen i *Rom* fra Arilds Tid blev æret og anset for »den øverste og Kristenhedens Hoved«, som *Luther* udtrykker sig.

Men *Luther* beraaber sig jo særlig paa *Cyprian*, *Augustin* og *Hieronimus*, som paa det tydeligste bevidner — det modsatte.

Cyprian, Biskop af *Karthago*, Afrikas Primas († 258 som Martyr), skriver bl. a. (*Ep. 43*): »Een Gud og een Kristus og een Kirke og een Lærestol ved Kristi Ord bygget paa *Petrus*.« Da den kætterske *Novatius* og hans Tilhængere rejste til *Rom*, skrev han: »De fordriste sig til at sejle til Petri Stol, til Hovedkirken, hvor den præstelige Enhed stammer fra, uden at huske paa, at det er Romere, hos hvem ingen Vrangtro har Adgang.« Skønt *Cyprian* i nogen Tid laa i Strid med Pave *Stefan* angaaende Kættersdaaber, indrømmer han ham alligevel Retten til at afsætte Biskoppen af *Arles* (i Frankrig) og i dennes Sted at udnævne en anden. I sin berømte Bog »Om Kirkens Enhed« (*c. 5*) skriver han de Ord, som *Luther* frem for alt skulde have lagt sig paa Sinde: »Udgaaende fra Enheden, overdrages Førangenen til *Petrus*, for at kun een Kirke skulde fremstilles. Hvo som altsaa ikke bibeholder denne Enhed — kan han vel endnu blive ved Troen? Nej, han er en fremmed, en uindviet, en Fjende; den, som ikke vil have Kirken til Moder, kan heller ikke have Gud til Fader.«

Saaledes forholder det sig altsaa med *Cyprian*: *Luther* beraaber sig vel paa ham, men faar det bestemteste Afslag. Men maaske er han lykkeligere med *Hieronimus*, († 420) hvis Ord han ligefrem synes at anføre. Ja, vel er

det omtrent *Hieronymus'* Ord, men Hensigten med og og Betydningen af dem er en helt anden, end *Luther* vil udfinde; hans Fortolkning tager nemlig ikke Hensyn til Sagens Kerne og er derfor grundforkert. *Hieronymus* vilde nemlig bebrejde de romerske Diakoner deres Indbildskhed, da de holdt sig for ligestillede med Præsterne. Han viser dem derfor, at Præstens Værdighed er langt højere end Diakonernes, ja, at Biskopperne i Grunden ikke har nogen højere Vielse end Præsterne, idet Biskoppernes Fortrin for Præsterne hovedsagelig beror paa Jurisdiktionens (Magtens) Omraade, og ikke paa den Værdighed, som Ordinationen (Vielser) meddeler; med andre Ord: Præstedømmet er det samme hos Præsterne og Biskopperne, og enhver Præst er en vordende Biskop. Det er *St. Hieronymus'* sande Mening, som *Luther* har forvansket. Iøvrigt findes i den lærde Helgens Skrifter mange Udtalelser, hvoraf det klart fremgaar, at han fuldtud anerkendte den romerske Biskops enestaaende Myndighed over hele Kirken. Saaledes skriver han (*Adv. Jovin. I., 26*): »Blandt de tolv udvælges een, for at, ved at beskikke et Hoved, Lejligheden til Spaltninger skulde hæves.« *Petrus* kalder han »Apostlenes Fyrste, paa hvem Herrens Kirke er bygget« (*Comm. in Matth. c. 16*), og et andet Sted (*Adv. Lucif.*) siger han: »Hvis den øverste Præst ikke ejede den største Magt, der er højere end alle de andres, vilde der i Kirken opstaa saa mange Spaltninger, som der er Biskopper.« Til Pave *Damasus* skriver han (*Ep. 15 og 16*): »Jeg staar i Samfund med Din Hellighed, d. e. med Peters Stol; thi jeg ved, at Kirken er grundlagt paa denne Klippe. Afgør Sagen, som Du synes . . . Imidlertid vil jeg tilraabe alle: Hvo som er i Samfund med St. Peters Stol, han er min.« Og endvidere: »Da jeg ikke vil følge nogen anden Fører end Kristus, slutter jeg mig til Din Hellighed d. v. s. til Samfundet med Peters Stol; thi jeg ved, at det er denne Klippe, Kirken er bygget paa. Hvo, som nyder Paaskelammet uden for dette

Hus, han hører ikke til Helligdommen; hvo som ikke findes i Noa's Ark, han omkommer i Syndfloden.«

Hvor overfladisk maa dog *Luthers* Kendskab til *St. Hieronymus'* Skrifter have været! Eller kendte han dem noget nærmere? Desto værre for ham; thi saa skrev han imod sit eget bedre Vidende! —

Der staar endnu tilbage, at se *Luther* efter i Sømmene med Hensyn til *St. Augustin*, som han ogsaa tager til Indtægt for sig. Men her er han kommen til den rette! »Biskoppen af Rom « siger *Augustin* (Ad. Bonif. I., 1), »staar paa et højere Trin og er fremragende for de andre Biskopper.« Og andetsteds (*Serm. 132, n. 10.*): »To Konciliers Afgørelser ere indberettede til den apostoliske Stol i Rom. Der kom ogsaa Svarskrivelser og Sagen er afgjort « I et Brev (*Ep. 43, n. 7.*), hvori han taler om den romerske Kirke, siger han udtrykkeligt, at den »*altid* har haft den apostoliske Stols *Forrang.*«

Altsaa ikke en eneste blandt de hellige Fædre taler til Gunst for *Luther*, tværtimod, han bliver netop mest mod-sagt af dem, som han udtrykkelig nævner. Hvilken ynkværdig Polemik! Men naar Mesteren gaar saaledes til Værks, — kan man da vente noget væsentligt bedre fra hans Disciples Side? Intet Under —!

Imidlertid beraaber *Luther* sig jo ogsaa paa de gamle *Koncilier*, som vi har set oven for, og længere henne i samme Skrift »Imod Pavedømmet . . .« udtaler han sig hoverende i samme Retning: »Kære Gud, hvad er dog Paven for en over Maade uforskammet Løgnhals; han taler netop som om der ikke var et Menneske paa Jorden, der vidste, at de *fire Hovedkoncilier* og mange flere andre ere holdte uden den romerske Kirke; men han tænker som saa: lige som jeg er en grov Æsel og ikke læser Bøgerne, saaledes er der heller ingen i Verden, der læser dem; men naar jeg lader mit Æselskrig: Chika, Chika lyde, eller ogsaa . . .« (kan ikke nævnes uden grov Krænkelser af Velanstændigheden), »saa maa de holde alt for Trosartikler, hvis

ikke; — saa vil St. Peter og Paul, ja Gud selv, vredes paa dem. Thi Gud er for mig ingensteds Gud mere, der er kun Gud-Æslen (!) i *Rom*, da de store, grove Æsler, Pave og Kardinaler, ride paa bedre Æsler, end de ere.«

Lad os nu se, *hvem* der ikke har læst Bøgerne, og *hvem* der i Virkeligheden rammes af Skældsordet »Løgnhals«.

Efter hvad *Luther* paastaar, skal altsaa de fire Hovedkoncilier, d. e. de fire første almindelige Kirkemøder være holdt »uden den romerske Kirke«. Men at *det første almindelige Koncil* i *Nikæa* (325) i Anledning af *Arius'* Vranglære blev sammenkaldt af Pave *Sylvester* (314—335) ved Kejser *Konstantin*, bevidnes af Kirkehistorikerne *Sozomenos* (*I.*, 16) og *Rufin* (*I.*, 1) og af Konciliet i *Chalcedon* (*Act. I.*) og det 6. almindelige i *Konstantinopel* (*Act. XVIII.*; *Harduin III.*, 1418). *Athanasius* kalder den pavelige Legat *Hosius*, Biskop af *Corduba*, »*Konciliets Fører*«, og tillige med *Hosius* havde Pavens Delegerede *Vitus* og *Vincentius*, skønt de kun var Præster, Forsædet frem for alle Patriarker, Metropoliter og Biskopper. De 318 Fædre, der var forsamlede, bad Pave *Sylvester* om at stadfæste deres Afgørelser. — Er da det første almindelige Kirkemøde bleven holdt »uden den romerske Kirke«?

Hvad det *andet almindelige Kirkemøde*, det første i *Konstantinopel* (381), angaar, er det en Kendsgerning, at Pave *Damasus* (366—384) havde ønsket at holde det i *Rom*, men paa Grund af Rejsens Besværligheder anmodede de orientalske Biskopper Paven ærbødigst om at maatte holde det i *Konstantinopel*. Efter at Kirkemødet var endt, sendte de 150 forsamlede Fædre en i ydmyge Udtryk holdt Synodalsskrivelse til Paven og bad om Stadfæstelse af deres Beslutninger. Paven roser i sit Svar den pligtmæssige Ærefrygt, som Biskopperne har lagt for Dagen mod den apostoliske Stol. — Altsaa heller ikke dette Kirkemøde er bleven holdt »uden den romerske Kirke«. (*Hefele II.*, 29—32).

Det tredje almindelige Koncil i Efesus (431) blev, som *Nikeforos* (XIV., 34) bevidner, efter Kejser *Theodosius den Yngres* Ønske sammenkaldt af Pave *Colestin* (422—432), *Kyrillos*, Patriark af *Alexandria*, præsiderede som pavelig Legat tillige med de romerske Delegerede, *Arkadius*, *Projektus* og *Philippus*. Denne sidste udtalte ved det tredje Møde følgende: »Det betvivles ikke, ja det er bekendt i alle Aarhundreder, at den hellige Petrus, Apostlenes Fyrste og Hoved, Sandhedens Støtte og den af Herren lagte Grundvold for den katholske Kirke, har modtaget Himmeriges Nøgler; han lever indtil denne Dag og altid og udøver sin Magt, i sine Efterfølgere. Hans Efterfølger og Statholder *Colestin* sender os« (*Conc. Labbei. et Coss. III., col. 1154*). I Synodalberetningen til Pave *Colestin*, hvori denne bedes om at stadfæste Kirkemødets Beslutninger, forsikrer Fædrene højtideligt, at de har nøje holdt sig til hans Forskrifter. — Vil dette maaske sige, at Konciliet blev holdt »uden den romerske Kirke«?

Det fjerde almindelige Kirkemødes Historie modbeviser *Luthers* Paastand om mulig endnu klarere. Den fromme Kejser *Marcian* havde bedt Pave *Leo I.* (440—461) om at lade holde et Koncil, og Paven opfyldte hans Bøn. Kirkemødet blev aabnet i *Chalkedon* (451) af den pavelige Legat *Paschasius*. Den Gang faldt efter Oplæsningen af Pavens Brev de kraftige Ord fra Fædrenes Side: »Lige som *Leo* tror, tro ogsaa vi; forbandet være den, som ikke tror saaledes, *Petrus* har talt ved *Leo*.« Og i dette Koncils Beslutninger læser man ogsaa følgende: »Vi have i *Petrus* en Tilflugtens Klippe, og det staar til ham alene i Guds Sted ved sin Fuldmagt at skelne Ret, formedelst de Nøgler, Gud har givet ham, og alt, hvad der er afgjort ved ham, maa betragtes som erklæret af den apostoliske Stols Stedfortræder.« Ja, i *Leos* skriftlige Erklæring til Konciliet, staar der udtrykkeligt: »Eders Forsamling skal tro, at jeg forestaar den, at jeg nu er til Stede i mine Stedfortrædere« o. s. v. (*l. c. Tom. IV.*).

Og det kalder *Luther* at holde Koncil »uden den romerske Kirke«! — medens alt taler imod ham. Og saadanne Eksempler paa Lærdom — eller Sandhedskærlighed — findes hos *Luther* i Hundredvis. Paa saa forvrængede Kendsgerninger er Protestantismen bygget. Indet Under derfor, at den heller ikke kan forsvares og vedligeholdes anderledes end paa *Luthers* Maner. Ja, intet Under —!

Hvorledes *Luther* forvanskede den katholske Troslære for saa at angribe den som ægte katholsk, viser os et andet Eksempel i hans Skrift »Imod Pavedømmet i Rom, indstiftet af Djævelen«. Han paastaar: »Herren giver sit Sakramente helt til de Kristne. Nej, siger Æselspaven, for Lægfolk er den ene Skikkelse nok, Præsterne skulle have det heli.« *Luther* vidste som Doktor i Theologi saare vel, hvorfor den romerske Kirke ikke meddeler Nadveren under to Skikkelser; han vidste godt, at det er den katholske Kirkes, altsaa ogsaa Pavens stadige Tro og Lære, at Kristus med sit hele Væsen er nærværende og modtages ved Nadverbordet i enhver af de to Skikkelser, Brødets eller Vinens; thi lige som den nu evig levende Kristus' Sjæl ikke mere kan skilles fra hans Legeme, saaledes kan heller ikke hans Blod skilles fra Legemet; et Legeme uden Blod er jo dødt, hvad der ikke mere kan være Tilfældet med Jesu forherligede, udødelige Legeme, som vi modtager i Sakramentet under Brødets Skikkelse. Kristus selv siger jo ogsaa (Joh. 6,53): »Den, som *spiser* mig, skal leve ved mig«; og *Paulus* antyder det samme ved at udtale (1. Kor. 11, 27): »Hvo som spiser dette Brød *eller* drikker Herrens Kalk uværdigt, skal være skyldig i Herrens Legeme og Blod.« Een af Skikkelserne indeholder altsaa Kristi Legeme og Blod.

Luther savnede forhaabentlig heller ikke Kendskab til den gamle Kirkes Praksis, hvorefter Nadveren meddeltes Smaabørn under Vinens Skikkelse alene; og Martyrerne i Fængslerne, de troende i deres Hjem og paa Rejse, Eneboerne i Ørkenen nød Nadveren kun under Brødets Skikkelse,

uden at nogen tvivlede paa, at han modtog hele Sakramentet. — Noget andet er det derimod, naar Præsterne fejre den hellige Messe, den ny Pagts vedvarende Offer, hvorved der fremstilles Kristi Død paa Korset, som indtraadte efter, at han havde udgydt alt sit dyrebare Blod. Denne Lege- mets og Blodets Adskillelse ved Kristi Død ligesom afbil- des i Messeofret ved de *to* adskilte Skikkelser, Brødets og Vinens; men Præsten nyder derfor ikke mere af Sakramen- tet end Lægfolk, der modtager kun een Skikkelse. Uden for Messeofret modtager jo ogsaa Præsten Nadveren under een Skikkelse, naar han f. Eks. ligger syg.

Iøvrigt har Kirken ikke noget imod, at f. Eks. de græ- ske og armeniske Katholiker endnu den Dag i Dag modta- ger Nadveren under begge Skikkelser, skønt den af *prakti- ske* Grunde foretrækker, at Lægfolk modtager Sakramentet under Brødets Skikkelse alene. Hvor *upraktisk* Nadveren med Vinen er, ses jo netop hos Protestanterne, der saa ofte komme til at drøfte Spørgsmaalet, hvorledes man kunde undgaa de Ulemper, som Kalken fører med sig: om man ikke skulde bruge en særlig konstrueret Kalk med en Mængde Mundstykker, eller ogsaa mange Smaabægere, eller endogsaa Sukkerpastiller fyldte med Vin (!) og lignende mærkelige Paa- fund; thi en Kendsgerning er det, at den fælles Kalk holder Folk borte fra Nadveren.

Men hvorfor holder nu *Luther* netop paa begge Skik- kelser? Maaske af dogmatiske Grunde? Nej, kun af barnag- tig Trodsighed! Her er hans egne Ord: »Hvis et Kirke- møde tillod eller paabød os begge Skikkelser, vilde vi til Trods for Konciliet kun modtage *een* eller hverken mod- tage den ene eller den anden, og forbande dem, der i Følge dette Paabud vilde modtage begge« (*Wittenb. tyske Udg. VII. f. 367 b.*). — Efter saadanne Præstationer burde vel ingen tage ham alvorlig mere. Men dette gør nu hans Til- hængere alligevel, fordi man jo sjældent kender noget til hans Selvmodsigelser; og der er yderst faa Protestanter, der er i Stand til at arbejde sig igennem til en Erkendelse som

følgende; »Naar man overvejer Betydningen af Transsubstantiationslæren (Forvandlingslæren): hvorledes Kristus er usynligt, men virkelig tilstede i Sakramentet, da maa man tilstaa, at Indvendingerne, som gøres imod Communion under den ene Skikkelse, have i sakramentligt Henseende kun lidet at sige« (*Dr. N. H. Clausen*, *Katholicismens og Protestantismens Kirkeforfatning* o. s. v. Købh. 1825, S. 558 f.).

Luther paastod altsaa imod sit eget bedre Vidende, at Paven med Hensyn til Nadveren kun vilde give Præsterne mere end Lægfolk, og denne hans uvederhæftige Paastand er fra Mesteren, takket være en ubegribelig Kritikkøshed over for ham (kun Katholicismen maa nemlig kritiseres, selv af Folk uden Dømmekraft!) gaaet videre til Disciplene indtil vore Dage og har fæstnet sig hos den lutherske Almue ved den banale Talemaade: »Hos Katholikerne drikker Præsten for hele Menigheden.«

Af lignende Eksempler paa, hvorledes man tankeløst gentager Luthers Forfalskninger af Historien og Forvanskninger af den katholske Lære, kunde der anføres en Mængde. Derfor, intet Under —! *P. G. Schmiderer.*

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— o —

Frederiksberg. Højærv. Pastor *von der Kettenburg* ved Rosenkranskirken er i Søndags rejst til sit Hjem i Tyskland i Anledning af, at han i Lørdags modtog det smertefulde Budskab, at hans Moder samme Dag var afgaaet ved Døden paa Slottet Kettenburg. Den Hensovede, Friherreinde **Marie von der Kettenburg**, f. Friherreinde von Boeselager-Nette, havde i længere Tid været syg, og Sønnen har gentagne Gange været kaldt til Moderens Sygeleje, fordi man mente, at Døden var nærførestaende. Efter i Maaneder med heroisk Taalmodighed at have baaret svære

Lidelser, vel forberedt ved en ægte kristelig Livsvandel og den gentagne Modtagelse af de hh. Sakramenter, kaldtes Moderen imidlertid den 26. September over i Evigheden, og hendes gejstlige Søn er denne Gang kun naaet hjem til sin Moders Baare. Hendes Begravelse fandt Sted i Onsdags den 30. Septbr. Paa Pastor von der Kettenburgs Vegne anbefale vi den Hensøvede til Menighedens Forbøn under det h. Messeoffer. R. I. P.

Italien. Den italienske Regering har altid paastaet, at Flertallet i Landet stod bagved dens *Lovforslag om Indførelse af Ægteskabs-Skilsmisse* og at det derfor heller ingen Indflydelse vilde have i Henseende til denne Sag, dersom Pius X. ophævede *Forbudet mod Katholikernes Deltagelse i Valgene*. Den første Prøve, som blev gjort for et Par Uger siden, har imidlertid fremkaldt stor Uro i Regeringskredsene. Der skulde foretages et Suppleringsvalg i Neapels anden Valgkreds, som i 27 Aar er bleven repræsenteret af den for nylig afdøde liberale Deputerede Ungaro. Af Kandidaterne, som skulde vælges, var den Liberale, Professor Cucca, naturligvis en Tilhænger af Ægteskabsskilsmisse, den Konservative, Marchese Buchnano, en Modstander. De katholske Vælgere telegraferede til Paven om Tilladelse til at deltage i Valget, for at de kunde træde i Skranken for Modstanderen af Ægteskabsskilsmissen. Paven *svarede ikke*, men Ærkebiskoppen af Neapel, Kardinal Prisco, erklærede, at denne *Taushed* betød *Samtykke*, ifølge den gamle Regel, at »den, som tier, synes at samtykke«. Og saaledes blev da Resultatet af Valget: 1275 *Konservative*, 747 *Liberale* og 162 *Socialister*. De Liberale, som endnu i Juni 1900 havde haft en Majoritet af over 1000 Stemmer, tabte saaledes dette Mandat til de konservative Modstandere af Ægteskabsskilsmisse. Og dette vilde uden Tvivl ved Ophævelsen af Forbudet mod Katholikernes Deltagelse i Valgene gentage sig i 150 Valgkredse i Italien. Størstedelen af Italienerne holde fast ved Ægteskabets Hellighed og Uopløselighed.

— I *Ricse*, Pavens Fødeby, afsløredes den 23. f. M.

en *Mindetavle* paa Pave Pius X.s Fødehus. 30 katholske Foreninger og en begejstret, talrig Folkeskare overværede Højtideligheden.

Rom. Den 20. f. M. modtog den h. Fader i Privataudiens samtlige *St. Elisabethssøstre*, de saak. »*Graa Søstre*«, som bo i et Kloster i Rom, for at de paa hele Kongregationens Vegne kunde bringe den h. Fader dens Hyldest. Af Overhofmesteren Monsignore *Bisleti* var Paven forud bleven underrettet om St. Elisabethssøstrenes Opgave og Virksomhed, som udfoldes af over 3000 Søstre i Tyskland, Danmark, Norge, Sverige og Italien. Medens Søstrene i de førstnævnte Lande fortrinsvis beskæftige sig med Sygepleje, har den italienske Provins den særegne Opgave at drage Omsorg for tyske Tjenestepiger i Italien, hvor der lidt efter lidt er bleven oprettet Hjem for tyske Piger i Rom, Neapel, Florens, Majland og Genua. — Tilligemed sine Søstre knælede Priorinden, Søster Engelberta, foran den h. Fader, idet hun i et kort Foredrag bad om den pavelige Velsignelse for Generalforstanderinden og hele Kongregationen. Pius X. svarede, idet han betonedede, hvor godt det Værk var, som Søstrene beskæftige sig med i Rom og i andre store Byer i Italien, idet de samlede om sig de forladte og af mangehaande Farer og Fristelser omgivne unge Piger, for at bevare dem, som tjene Mennesker, i Guds Tjeneste og Kærlighed. Han formanede derfor Søstrene til med utrættelig Iver og Opofrelse at arbejde videre paa deres smukke og velsignelsesrige Opgave. Med Glæde meddelte han sin Velsignelse til Generalforstanderinden og hele Kongregationen og sluttede med at anbefale sig selv til alle Søstrenes fromme Forbønner.

Syrien. »*Missions Catholiques*« beretter om 15,000 skismatiske Grækernes Masseovergang til den katholske Kirke. De bo i Distrikterne Acka, Hofu og Safita i Syrien. De sendte en Deputation til den græsk-melchitiske Biskop *Doumani* af Trigoli, for at bede ham om, at han vilde optage dem i den katholske Kirke. Denne nidkære Biskop, som

ofte er bleven mishandlet af Skismatikerne, der i sin Tid myrdede to af hans Præster ved Hjælp af Gift og ødelagde flere af hans Sogne, ser sin vanskelige Virksomhed nu rigeligt belønnet ved denne Modstandernes Masseovergang til den katholske Moderkirke.

Amerika. Den romersk-katholske Kirkehaandbog for de *Forenede Stater* i Nordamerika for 1904 angiver den katholske Befolknings Antal i Staterne til 15 Millioner og 289,700 Sjæle. Derefter udgør den romersk-katholske Befolkning lige en Syvendedel af hele Befolkningen i de Forenede Stater.

Frankrig. Kampen imod al Kristendom fortsættes af Frimurerregeringen i Frankrig, saa at endog de franske Protestanter begynde at blive mistænkelige og frygte for deres egne smaa Menigheder, som Regeringen foreløbig lader i Fred. For Tiden findes der i Frankrig allerede 10 Biskopper, som af Hr. Combes ere blevne berøvede den i Konkordatet fastsatte Gage, nemlig Kardinal-Biskoppen af Autun, Ærkebiskoppen af Besançon, Biskopperne af Seez, Orleans, Montpellier, Nancy, Nizza, Viviers, Perigeux og Marseille. Over Tiendedelen af det franske Episkopat er saa allerede falden som et Offer for Regeringens Vilkaarlighed. Ogsaa et stort Antal Sognepræster ere blevne straffede af Regeringen paa samme Maade; Bladene melde næsten daglig om Gagestandsninger, som ere blevne dekreterede mod de Gejstlige. Regeringen frigør sig for sine i Konkordatet fastsatte Forpligtelser endnu førend Konkordatets Opsigelse.

Unio. Den ordinære halvaarlige **Generalforsamling** afholdes **Søndag d. 11. Oktober** i „City“s Selskabslokaler. Eventuelle Forslag, som ønskes behandlede, bedes indsendte snarest mulig til Formanden, Hr. Grosserer A. Hitzinger, Sølgade 84. — Efter Generalforsamlingen er der Fællesspisning og selskabelig Underholdning.

S.J.G. **Mandag d. 12. Oktob.** afholder **St. Josefs Gilde** Møde for I. og II. Grad i Forsamlingslokalet, Bredgade 67.

Paraplyer, Parasoller og Stokke
anbefales.

A. Mehl,
48, Frederiksborggade 48.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 4. Oktober. 18. Søndag e. Pintse. Rosenkransfest. (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker til Fordel for de mest trængende kirkelige Anstalter i Vikariatet). — **5. M. Franciskus af Assisi.** Bekender. — **6. Ti.** Bruno. Bekender. — **7. O. Ferialdag** (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **8. To.** Birgitta, Enke. — **9. F.** Dionysius og Lilelsesfæller, Martyrer. — **10. L.** Franciskus af Borgia, Bekender.

Søndag d. 11. Oktober. 19. Søndag e. Pintse.

Mødreforeningen. Tirsdag den 6. Oktober Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses den h. Messe i St. Ausgars Kirke for Foreningens Medlemmer og Anliggender. — Efter Messen holdes et kort Foredrag.

St. Franciskus III. Orden har Møde med Profés og sakramental Velsignelse **Tirsdag d. 6. Oktober** (i Oktaven af St. Franciskus Fest) Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel, Vestervoldgade 115.

Rosenkransbroderskabet holder Fælleskommunion i St. Ausgars Kirke **Søndag den 4. Oktober** uuder den h. Messe Kl. 8. som frembæres for alle levende og afdøde Medlemmer af Broderskabet. — Om Aftenen Kl. 6 genoptages den maanedlige Rosenkransandagt med Procession, i hvilken Jomfruenes Forening deltager med Broderskabets Faner.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8) bortfalder den 4. Oktober, og holdes derimod **Søndag den 11. ds.** Kl. 10 Højmesse med Prædiken og Kl. 6 Andagt. — Mandag den 12. ds. Kl. 8 stille Messe.

Systuen ved St. Elisabeth-Vincentiskonferentsen paa **Frederiksberg** genoptager sine Møder **Torsdag den 15. Oktober.** — Menighedens Damer gøres opmærksomme paa, at Møderne finde som sædvanlig Sted hver **Torsdag Kl. 1 $\frac{1}{2}$ —4** hos St. Josefssøstrene, Frederiksberg Allé 15—17.

Literatur: I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Sønns kgl. Hofboghandel (Bredgade 35, Kbhn.) faas:

Fred. Easer: Den h. Frants af Assisi. Et Livsbillede I. II. III. 75 Øre.

Aug. Brinkmann: Den h. Birgitte. Et kulturhistorisk Billede. 1 Kr. 50 Øre heftet.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Hargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktor : Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 41.

Søndagen den 11. Oktober.

1903.

Indhold: En Bog om Rosenkransbønnen. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. England. — Bekendtgørelser.

En Bog om Rosenkransbønnen.

— 0 —

Højærv. Pastor *Wilhelm Schmitz* ved Jesu Hjærte Kirken i Stenosgade, som allerede tidligere har udgivet forskellige tyske Bøger om kirkelige Forhold her i Norden i Slutningen af Middelalderen og som vil være vore Læsere bekendt fra forskellige interessante historiske Bidrag her i Ugebladet bl. a. »Om Korstegnet i Middelalderen«, har for nylig udgivet paa Herders Forlag i Freiburg (Breisgau) en ny, interessant Bog om Rosenkransbønnen (*Das Rosenkranzgebet im 15. und im Anfange des 16. Jahrhunderts.* VI. 113 S.). Den er skreven i et lèt flydende og smukt Sprog og indeholder i 22 Kapitler en Mængde Oplysninger om Rosenkransens Historie, om de første Rosenkransbroderskabers Oprettelse, om den Virksomhed, som i Slutningen af Middelalderen udfoldedes i Landene for at indføre og udbrede Rosenkransbønnen og om Maaden, paa

hvilken man i Slutningen af Middelalderen bad Rosenkransbønnen. Med særlig Interesse læser man det smukke 6. Kapitel, som handler om det bekendte Digt »Om Jomfru Mariæ Rosenkrands«, af Præsten, Hr. Michael i Odense (1496).

Pladsen i Ugebladet tillader desværre ikke, at vi her meddele Bogens hele Indhold i dansk Oversættelse; men en kortfattet Skitse af dens Indhold og et eller andet særlig interessant Kapitel ville vi dog meddele i Løbet af Rosenkransmaaned. Forøvrigt kan Bogen faas gennem enhver Boglade her i Landet. De af vore Læsere, som forstaa Tysk, ville uden Tvivl læse den baade med Interesse og Nytte. —

Forfatteren omtaler først nogle middelalderlige Andagtsøvelser, som i forskellige Henseende lignede Rosenkransen, men som dog alle manglede den faste Norm for en bestemt Bønformular, som Rosenkransen nu har den. En saadan Formular synes først at være bleven fastslaaet i den anden Halvdel af det 15. Aarhundrede. Paa samme Tid oprettedes ogsaa Rosenkransbroderskaberne, som i Løbet af forholdsvis kort Tid fandt stor Udbredelse i Landene, under Omstændigheder, som vidne om Forfædrenes store Fromhed i hine Dage.

Manden, som i den anden Halvdel af det 15. Aarhundrede blev Anledning til den mægtige Rosenkransbevægelse, som fandt Sted i hine Dage, skriver Forfatteren, var Dominikaneren *Alanus de Rupe* (Alain de la Roche). Han var født i Bretagne henved 1428 og studerede efter sin Indtrædelse i Dominikanerordenen Filosofi og Theologi i Paris. Han underviste siden i Theologi i Byerne Paris, Lille, Douai, Gent og fra 1470 i Rostock. Paa samme Tid synes han ogsaa baade i Tale og Skrift at have udfoldet en rastløs Virksomhed for Udbredelsen af Rosenkransen og Rosenkransbroderskaberne. Han døde i Zwolle paa Marias Fødselsfest 1475.

I Aaret 1470 havde Alanus oprettet det første Rosenkransbroderskab i Douai. At det har fremkaldt en stor Bevægelse i Nordfrankrig, synes at fremgaa af Præsten i

Odense, Hr. Michaels Digtning. Alanus' Personlighed og hans begejstrede Prædikener om den h. Gudsmoder have uden Tvivl ogsaa bidraget meget til denne Bevægelse i hans snevrere Fædreland.

Til videre Kredse udbredte denne Bevægelse for Rosenkransen sig dog fra Kølñ.

Gelenius, som har skrevet Kølner-Kirkernes Historie, beretter herom bl. a. følgende. Efter at den ivrige Befordrer af Andagten til Maria, Alanus a Rupe, henved 1470 havde fornyet Rosenkransbønnen i Bretagne og tilgrænsende Lande, og Karl den Dristige i 1474 belejrede Byen Neusz, var med Nøden ogsaa Kølner-Borgernes Frømhed vokset. De havde flittigt besøgt Kirkerne og næsten hver Dag foranstaltet Bønprocessioner. To Raadherrer vare blevne sendte til Dominikanerne, for at forhøre sig om, hvad der efter deres Mening burde ske i den almindelige Nød. Prioeren paa hin Tid i Kølñ, Pater Sprenger, og Studiepræfekten Michael fra Lille (Francisci), havde meddelt Raadsherrerne, at man vilde overveje Sagen. Efter mange Raadslagninger, Overvejelser og Bønner holdt Pater Sprenger en Prædiken om Rosenkransen, hvortil utallige strømmede sammen og fyldte Dominikanerkirken til Trængsel, for at lade sig optage i Rosenkransbroderskabet. Sprenger smykkede derefter et af Kirkens Altre med et Billede af Rosenkransens Patroninde og overdrog dette Alter til Broderskabet. Til dette Alter drog saa en Mængde Processioner og talrige Andagter bleve holdte foran det. Hvad man stedse forgæves havde haabet paa, var da endelig indtraadt: Karls Stivsindethed blev brudt og ifølge Tilskyndelse af den pavelige Legat tog han imod de Fredsbetingelser, som Byen gentagende havde tilbudt ham. Alle tilskreve i første Linie Guds Hjælp og dernæst Marias Forbøn, at dette lykkelige Resultat var bleven opnaet. Indmeldelserne i Rosenkransbroderskabet bleve derfor endnu talrigere. Trods alt dette fandt Broderskabet ogsaa Modstandere; men overfor dem opstillede Michael Francisci, med det theologiske Fakultets Billigelse, i de offentlige Møder forskellige Theser, som

han forsvarede paa en glimrende Maade. Imidlertid ankom Kejser Frederik III. tillige med fire Kurfyrster og mange andre Fyrster til Køl'n, for at begive sig til de endelige Fredsforhandlinger. Da Kejseren saavel som Fyrsterne ytrede Ønsket om at lade sig optage i Broderskabet, fastsattes deres højtidelige Optagelse til den 8. September. Imidlertid lod den apostoliske Nuntius en berømt Billedhugger forfærdige en smuk Statue af den h. Gudsmøder i Legemsstørrelse og stillede den i en Nische, hvis Fløjdøre fremstillede de skildrede Begivenheder.

I Festtoget ledsagedes Kejseren af den pavelige Nuntius. Efter dem fulgte Ærkebiskopperne og Kurfyrsterne og derefter en Mængde Biskopper og verdslige Fyrster tillige med talrige fremragende Mænd af den gejstlige og verdslige Stand: Riddere, Doktorer, Borgmestre og de mest ansete Borgere.

I Dominikanerkirken indviede den pavelige Legat Alexander den ny Statue og erklærede det allerede tidligere konsekrerede Alter for Rosenkransalter. Derefter indskrev han sit Navn i Broderskabets Protokol. Det samme gjorde Kejseren med egen Haand og tilføjede ogsaa sin Gemalinde Eleonores og sin Søn Maximilians Navne. Efter det h. Messeoffer, som den pavelige Nuntius frembar i Pontifikalornat, bad Kejseren ham om, med apostolisk Autoritet at stadfæste Broderskabet og at udstede et skriftligt Dokument angaaende Stadfæstelsen. At Legaten opfyldte Kejsers Ønske, fremgaar af Pave Leo X.s senere Bulle »Pastoris æsterni«.

Til Minde om denne Fest forfærdigedes kort efter et Billede, som blev anbragt ovenover hint Alter. Man ser her Jomfruen med Krone paa Hovedet. Under hendes beskyttende Kaabe, som tilhøjre holdes af den h. Dominikus og tilvenstre af den h. Petrus Martyr, ser man paa den ene Side talrige Gejstlige, paa den anden Side Lægfolk med Rosenkranse i deres Hænder. Bløndt de Gejstlige ser man Pave Sixtus IV. og hans Legat Alexander, en gejstlig Kur-

fyrste, en Biskop, Klerke og Nonner; blandt Lægfolket Frederik III., Eleonore, Maximilian og en Kurfyrste, til hvilke Mænd og Kvinder af alle Stænder slutte sig. Maria ser huldrigt ned paa Alle, idet hun til begge Sider uddeler Rosenkranse. Det Hele er omgivet af en Rosenkrans med fem Led.*)

Efter de fornemme Personer og alle de Øvrige, som lode sig optage tillige med dem i Rosenkransbroderskabet, traadte snart hele Skarer ind i det. Francisci belærer os om, at deres Tal i Løbet af fire Maaneder steg til 5000 og endnu i Løbet af Stiftelsesaaret 1475 voxede til 50,000. I 1480 kan han allerede angive Tallet til 500,000 og tilføje: »Registret vil vel allerede nu indeholde endnu flere Navne; thi Broderskabet voxer og udbreder sig fra Dag til Dag i forskellige Provinser, Byer og Landsbyer.« Blandt Medlemmerne fandtes ogsaa de frommeste og lærdeste Mænd. Men Alle vare forenede indbyrdes ved de gode Gerninger, som de øvede.

De forskellige Provinser og Byer; hvorom Francisci taler, maa dog ikke blot søges i Tyskland. Bevægelsen, som udgik fra Køl'n, strakte sig ogsaa udenfor Tysklands Grænser; fra alle Kristenhedens Lande strømmede der talrige Medlemmer til det nye Broderskab. En dobbelt Anordning bidrog heller ikke lidet hertil.

De i Douai givne Forskrifter eller Raad for Broderskabets Medlemmer bleve betydelig lempede for Køl'n og de senere oprettede Rosenkransbroderskaber. Prior Sprenger i Køl'n krævede ikke mere, som det var sket i Douai, at Medlemmerne daglig bad 150 Ave og 15 Pater noster, men kun ugentlig. Han tog i saa Henseende Hensyn, meddeler Francisci, til Folks mangehaande Beskæftigelser, til deres

*) Efter at Krigen var bleven fredelig endt med et Giftermaal, traadte ogsaa Karl den Dristige ind i Broderskabet. — Det ovenfor nævnte Billede kom efter Dominikanerkirkens Nedbrydelse til St. Andreas Kirken i Køl'n. Det skal være bleven malet af »Mesteren fra St. Severin«.

Adspredthed og Mangel paa Andagt, som vilde give Anledning til, at de hverken kunde eller vilde bede saamange Ave daglig.

Den anden Anordning bestod deri, at der snart fulgte en Erklæring om, at Rosenkransbroderskabet ikke skulde være et Ærkebroderskab, d. v. s. et saadant, som de ny opstaaende lignende Foreninger skulde lade sig lede af og underordne sig. Dominikanerne havde meget mere besluttet, om mulig at oprette et selvstændigt Rosenkransbroderskab i ethvert Sogn. Derfor behøvede en Sognepræst kun at meddele sin Menighed, at han agtede at oprette et saadant Broderskab i dens Midte, hvorefter enhver, som ønskede at indtræde i det, kun skulde lade sig indskrive i Listen eller »Bogen«. Med Sikkerhed kan man naturligvis ikke fastslaa, hvormange saadanne Broderskaber bleve oprettede inden Udgangen af Middelalderen; men rundt omkring i Landene finde vi i Kirkerne Rosenkransaltre og Rosenkransbilleder fra den Tid, og i mange Tilfælde har man vel uden videre erklæret Sognekirkens Gudsmoder-Alter for Rosenkransalter og holdt Medlemmernes Andagtsøvelser foran dette Alter, selv om Altertavlen ikke hentydede til Rosenkransen.*)

Den af Alanus vakte Bevægelse fremkaldte naturligvis mangehaande *Skrifter* i forskellige Sprog om Rosenkransen, som bleve trykte rundt om i Landene; snart indeholdt de Belæringer om, hvorledes man skulde bede Rosenkransen og opfylde sine Pligter i Broderskabet, snart indeholdt de begejstrede Prædikener om denne Genstand. Alanus' Efterfølger i Lektoratet i Rostock, *Kornelius van Sneek*, maa have prædikeret meget her i Norden om Rosenkransen; i Aaret 1514 udgav han saaledes bl. a. paa Latin enogtyve Prædikener om denne Genstand i Paris. For øvrigt forefindes en Mængde tyske, franske, italienske, engelske og hollandske

*) Statutterne fra *Odense* forefindes endnu; de ordnede det derværende Rosenkransbroderskabs Festligheder i og udenfor Kirken. (Meddelt i »Fyens Aktstykker«, udg. af *Paludan-Müller*, 59 f.).

Rosenkransbøger, som alle hidrøre fra Slutningen af Middelalderen.

Ogsaa Paverne, som vare Vidner til den Nytte og Velsignelse, som Folket høstede af Rosenkransen og dens Broderskab, udstedte mange Buller og Anordninger til Gunst for det. I det Tidsrum, som beskæftiger os, udstedte Pave Sixtus IV. to, Innocens VIII. ligeledes to, Alexander VI. en, Leo X. fire.

Den almindelige Begejstring stillede ogsaa *Kunsten* i Rosenkransens Tjeneste. Smukke Rosenkransbilleder bleve udførte af Datidens Kunstnere, og herlige Rosenkransaltre med kunstfærdigt Billedskærerarbejde bleve oprettede i Kirkerne. Blandt de fremragende Kunstnere, som udførte disse Arbejder, kunne vi nævne den tidligere omtalte »Mester fra St. Severin«, hvis Familienavn dog ikke kendes, Dürer og Veit Stosz. Flere af disse Rosenkransaltre eller Dele af dem ere endnu bevarede i det nordlige Tyskland og i Hertugdømmerne, da Protestanterne ofte benyttede Rosenkransaltrene til deres Gudstjeneste, fordi Folket netop havde saa stor Kærlighed til disse Altre, saaledes i Lübeck, Flensborg, Heide, Husum, Wansbeck og i Domkirken i Slesvig.

Et dansk Rosenkransalter finder man i Egetofte*). Et Kalkmaleri paa en Søjle i Domkirken i Aarhus har vistnok ogsaa tjent som Billede for et Rosenkransalter. Denne Slutning er saa meget mere berettiget, som Indskriften paa et tilsvarende Maleri paa en anden Søjle udtrykkelig fremhæver, at der har staaet et Alter der. Maleriet fremstiller Maria med det guddommelige Barn i en Straaleglorie, omgivet af en dobbelt Rosenkrans (Roser og Perler); Hjørnerne ere udfyldte med Symbolerne paa de fire Evangelister. Paa det oldnordiske Museum i København findes ogsaa et smukt Rosenkransbillede i en Krans af Roser. Museet i Stockholm opbevarer Rosenkransaltre fra Husby—Længhundra og Oden-sala i Upland.

Rosenkransen og Broderskabet fremkaldte ogsaa Fest-

*) *Francis Beckett*, Altertavler 83 ff og Tavle XXXIV.

forsamlinger og Processioner. *Uden kirkelige og borgerlige Festforsamlinger kan man overhovedet ikke tænke sig noget Gilde, nogen Forening, noget Broderskab i Middelalderen. Vi have hørt, at den første Oprettelse af Kölner Broderskabet blev forherliget ved en Procession, i hvilken de fornemste Personligheder toge Del. Vi tør vel ogsaa antage med temmelig Sikkerhed, at store Skarer vare forsamlede i Rostock, da Broderskabet oprettedes der, ved hvilken Lejlighed Alanus prædikede. For Broderskabets borgerlige Højtidelighed var i Slesvig Raadhuset stillet til Broderskabet Disposition. I 1571 berettes der om, at Sejren over Tyrkerne ved Lepanto tilkæmpedes paa den Dag, da alle Rosenkransbroderskaber i hele Verden afholdt deres sædvanlige Procession. Man yndede saadanne festlige Processioner i hine Dage. Endog Konger bleve ved deres Indtog i en By modtagne i Procession, hvis Medlemmer bare brændende Lys i Hænderne. Om Rosenkransbroderskabets Processioner, om deres med et Rosenkransbillede smykkede Faner og de brændende Lys, som Medlemmerne holdt i Hænderne, tales der derfor ogsaa i tidlige Aktstykker.

(Fortsættes.)

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Kafakomberne.

—O—

(Fortsat fra Nr. 38.)

Fangevogteren betragtede dem forbauset — de var ham en fuldstændig Gaade.

»Ja, ja da,« sagde han efter at have tænkt sig lidt om, »siden du saa gerne vil være her, skal du faa Lov at blive; men jeg maa først forelægge Sagen for *praepositus*, der igen maa underrette Kancellipræfekten derom.«

»Men lad mig saa ogsaa blive hos min Fader,« faldt Valeria ham bønfuldende i Talen, »jeg vil dele hans Fængsel

og alle hans Lidelser og være ved hans Side, naar han bliver ført til Retterstedet.«

»Det kan jeg ikke afgøre,« svarede Fangevogteren, »men indtil jeg faar Svar, kan I begge opholde eder i et Kammer, hvor der findes mange dejlige Sager, som I kan fordrive Tiden med nærmere at undersøge.«

Med disse Ord tog han et Nøgleknippe frem og gik foran dem gennem en lang Gang, til de kom til en jernbeslaaet Dør.

Han aabnede den: det var Opbevaringsstedet for Marterredskaberne.

»Værsgo og kig paa alt dette rare Legetøj,« sagde han, grinende over hele Ansigtet, »I kan godt blive her, til jeg faar nærmere Besked.«

Dermed laasede han Døren af og gik sin Vej.

Under Diokletians Forfølgelse havde Rufinus ofte overværet de Pinsler, Martyrerne maatte udholde; alligevel gøs han, da han nu saa hele dette Arsenal af blodige Mordinstrumenter for sine Øjne.

Sværd og Økser, Lædersvøber med Blykugler i Spidsen, »Skorpioner« og Piske, Jernstænger, Skrabere og Metalkamme til at rive Kødet af de dømtes Lemmer laa spredte rundt omkring. Der var Jernriste og Stole, hvorpaa Ofret blev bundet fast, for at blive brændt ved en langsom Ild. Der fandtes ogsaa den i Martyrakterne saa tidt omtalte *equuleus*, eller lille Hest, paa hvilken den ulykkelige Lemmer blev trukne ud af Led ved Hjælp af et Hjul, som drejedes rundt; opad disse Maskiner var de saakaldte *lamina* anbragte; det var Metalplader, som blev gjort glødende i Ilden og hvormed de, der var udspændte paa Hestene, blev brændte i Kødet. Ved Siden heraf saas ogsaa det store Hjul, hvis Kamme var besat med spidse Metaltænder. Til dette blev Ofret bundet, og ved hver Omdrejning borede Tænderne sig dybere og dybere ind i Kødet. Der var store Broncekedler, bestemte til at fyldes med Olie, som blev gjort

sydende over Ilden, og hvori den domfældte lidt efter lidt blev dyppet længere og længere ned.

Mange af disse Marterinstrumenter var endnu røde af Blod, Blod fra de Martyrer, som under den sidste Forfølgelse havde lidt Døden efter at være pinte.

Ved Synet af alle disse barbariske Instrumenter folte Rufinus en kold Gysen gennemfare alle sine Lemmer, han skælvede ved Tanken om at skulle bevare sin Tro urokkeligt under saadanne Prøvelser. Valerias Øjne glødede derimod af hellig Ild og, idet hun trykkede sine Læber mod et af Marterredskaberne, vendte hun sig om mod sin Fader og sagde med den Begejstring, som den første Kirkes Helte følte for Martyriets Glorie:

»Vær ikke bange for alle disse djævelske Mordvaaben; Helgenernes Blod har indviet dem til Sejrstrofær, med hvilke Kristi Bekendere fejrede deres Triumftog ind til den evige Herlighed. For den Martyr, der bliver pint, aabner Skyerne sig, og bag ved dem ser det himmelske Jerusalems Indvaanere ned paa den troende Stridsmand; Kristus selv vil med sin frelsende Haand staa ved hans Side og, fra sin ophøjede Trone, tilsiger den Almægtige ham den evige Sejrsløn. — Krigeren er jo stolt af sine Skrammer: hvorfor skal vi da være bange for Saar? Naar vi falder, sker det med løftet Pande; naar vi dør, lever vi evigt; rives vort jordiske Hylster i Stykker under Torturen, vil Gud i Stedet derfor smykke os med Udødelighedens lyse Klædebon.«

Saaledes talte Valeria til sin Fader, og denne lyttede til det, hun sagde, som Eleven til sin Lærers eller Barnet til sin Moders Ord. Han blev saa overvældet af Sindsbevægelse, at han, Faderen, vilde kaste sig paa Knæ for Datteren, for at hun skulde velsigne ham; men Valeria gjorde Korsets Tegn paa hans Pande, hvorpaa de kastede sig i hinandens Arme, betagne af stille Lykke midt imellem Toturkammerets Mordinstrumenter. — Og fra Himlen skuede en saligs Øjne i ophøjet Kærlighed ned paa Ægtefællen og Datteren, og i den

Lysstraale, der fra den Almægtilges Trone trængte ind i Fængslet, svævede lette smilende Engleskikkelser op og ned.

I sin barnlige Kærlighed havde Valeria ikke tænkt paa, at hendes Fader vilde sætte sig imod det Offer, hun bragte; derimod var Sabinus og hans Moder to saa lave Sjæle, at de ikke nærede mindste Tvivl om, at Stadspræfekten ikke et Øjeblik vilde betænke sig paa med begge Hænder at gribe Lejligheden til at redde Liv og Formue og oven i Købet at faa sin Datter gift med en af de højeste Embedsmænds Sønner. Sabina var henrykt; hun syntes usædvanlig godt om Pigen og vedblev at tale med sin Gemal om alle Fordelene ved dette Giftermaal saa længe, til Heraclius endelig gik ind derpaa. Han havde derfor, rigtignok med tungt Hjerte, og meget bange for Følgerne, givet Valeria det Brev med, hvori Fangevogteren fik Befaling til at flytte Fangen fra det skrækkelige Hul hen til et bedre Opholdssted.

Men hvorledes han skulde faa Kejseren til at opgive det hele og endogsaa stemme ham gunstig mod Stadspræfekten, det havde Heraclius for Øjeblikket intet Begreb om. Men havde List og Klogskab vel nogensinde ladet ham i Stikken, naar det gjaldt? Hvad det nu mest kom an paa, var at tilbagekalde Befalingen angaaende Godsernes Konfiskation, hvorfor Sabinus, der heller vilde have fulgt Valeria tilbage til det mamertinske Fængsel, straks maatte afsted til Stadspræfektens Palads. Han kom med sin Faders Anulering af Befalingen lige i samme Øjeblik, som Fiscus var i Færd med at anbringe de kejserlige Segl. — Da Sabinus nu havde faaet Beslaglæggelsen hævet, skyndte han sig hen til det mamertinske Fængsel, medens han undervejs overvejede, hvilke smukke Ord han skulde bruge for paa en passende Maade at præsentere sig for sin tilkommende Svigerfader.

Saa mødte han den Tjener, som *præpositus* havde sendt hen til hans Fader, og han meddelte ham det forefaldne.

Sabinus kunde ikke tro sine egne Øren: Stadspræfekt

Rufinus skulde være en Kristen? Og det var derfor, han ikke vilde give ham sin Datter? Ja, det maatte han rigtignok høre af hans egen Mund, før han troede det, og han skyndte sig, i stor Ophidselse, til det mamertinske Fængsel; paa Grund af denne uventede Efterretning havde han rent glemt alle sine smukke Talemaader.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— o —

København. Fra Paris have vi modtaget Meddelelse om, at *Generalpræsidenten for Vincentsforeningen*, Hr. **Antonin Pagès**, den 18. September er afgaaet ved Døden i sin Ejendom i Auvergne, hvor han hvert Aar opholdt sig nogle Uger for at udhvile sig. Vicepræsidenterne i Generalraadet, Felix Bonnet, P. Calon og G. Plantier, skrive i denne Anledning følgende: »Vi ere i dette Øjeblik ikke i Stand til at udtale os, som vi burde, om Hr. Pagès Virksomhed indenfor Vincentsforeningen, om de Fremskridt, Foreningen har gjort i Løbet af de 17 Aar, i hvilke han var dens Præsident, om hans Aands og Hjertes skønne Egenskaber, som glædede og opbyggede hans stadige Medarbejdere. Vi have i Dag intet andet for Øje end at *opfordre alle Konferenterne til at ile ham til Hjælp med deres Forbønner.* Denne udmærkede Kristen nærmede sig næsten daglig Herrens Bord; han havde endnu Dagen før sin Død modtaget det evige Livs Brød, og paa Dødslejet opnaaede han den Naade, at kunne modtage de sidste hh. Sakramenter. En trøstefuld Tanke er det for os, at Døden, hvor uventet den end kom, dog fandt ham forberedt, og at han har modtaget den Løn, Herren har lovet sine tro Tjenere, som have aagret med de Talenter, som Herren har givet dem. Men denne tillidsfulde Fortrøstning skal ikke dispensere os for at anraabe den guddommelige Barmhjærtighed for hans

Sjæl; dette er en individuel Taknemlighedspligt, som alle Konferentser have, thi der findes næppe en eneste, som ikke har været en Genstand for Hr. Pagès direkte Opmærksomhed og Omsorg, idet hans Ivers Udstrækning rivaliserede med hans sikre Hukommelse og hans energiske Flid og Arbejdsomhed. — I ville ogsaa bede for Generalraadet og for hele Vincentsforeningen. Vi, hans bestandige Medarbejdere, og I, hans Medbrødre, som vare Hundreder af Mil fjærnede fra ham, vi have alle spurgt hans Erfaring til Raads med samme Tillid, med samme Oprigtighed, med samme broderlige, næsten sønlige Hengivenhed. Et saare stort, tomt Rum er der ved Forsynets Styrelse opstaaet iblandt os, og som Guds Hjælp alene kan hjælpe os til at udfylde. Beder derfor tillige med os om, at Hr. Pagès Klogskab og Iver maa vedblive at lede os, og at den Helligaand maa styre Generalraadet i det saa vanskelige Valg af en ny Generalpræsident.« R. I. P.

— »Kristeligt Dagblad har i denne Tid travlt med at aftrykke et »Opraab« af den italienske Valdenserpræst *Calvino*, som denne nok har ladet udgaa i Anledning af Pave Leo XIII.s Død og Pavevalget, og i hvilket han frakender Pave Leo al Hæder og Ære og fremstiller ham som et saare tarveligt Menneske. At »Kristeligt Dagblad« har villet beskæftige sig med et saa dumt Opraab, som ellers Ingen har taget Notits af, vidner just ikke om Bladets Kristelighed og Intelligens, men om en sørgelig Sneversynethed. For øvrigt forekommer det os, at Bladet maatte have nok at beskæftige sig med indenfor Protestantismens egen Lejr, hvor der, efter Bladets egne Artikler og »Nationaltidendes« Søndagsartikler at dømme, maa herske et gyseligt Virvar.

Rom. Vor h. Fader Pave Pius X.s *første Encyklika* er endelig bleven offentliggjort i Lørdags. Pius X. omtaler først sit Valg til Pave. Han siger, at han under Taarer og indstændige Bønner har søgt at undgaa sit Valg, da han ansaa sig for uværdig til denne Ære og den Tanke bevægede ham dybt, at han skulde blive den Paves Efter-

følger, som i 26 Aar havde styret Kirken med saa stor Visdom, ophøjet Indsigt og været smykket med saa mange Dyder. Han havde ogsaa følt sig ængstelig ved at tænke paa de yderst skæbnesvangre Forhold indenfor det borgerlige Samfund, fordi dette mere end nogen Sinde tilforn var opfyldt af en dybt gaående Utilfredshed, som greb mere og mere om sig og førte Samfundet Fordærvelsen i Møde. Han havde bøjet sig for Guds Villie og i Tillid til hans Hjælp. For hans Pontifikat gaves der ikke noget andet *Program* end det Maal, *at føre alt tilbage til Kristus, saa at Kristus maatte være Alt og i Alt.* Den Ene eller Anden, vedbliver Paven, søger at opdage i vor Sjæl hemmelige Bestræbelser, for at føre dem tilbage paa verdslige Formaal og Partiønsker. Vi erklære, for at forebygge enhver forføngelig Forhaabning, at vi overfor det menneskelige Samfund *kun vil være Guds Tjener*, som har indsat Os til at udføre hans Villie. Encyklikaen paakalder derefter Biskoppernes Medarbejde og klager over, at der overalt føres en Kamp imod Gud. Samfundet maa blive mindet om Kirketugten og de Kristne belæres. Man maa med særlig Omlu drage Omsorg for Ungdommens Opdragelse, navnlig ogsaa for deres, som ere bestemte for det gejstlige Kald. Det er hans Ønske, at der i alle Byer og paa Landet stadig dannes flere og flere katholske Foreninger og Forbilleder for en kristelig Livsvandel. Kærlighedsgerninger mod Næsten maa man øve, uden at tage Hensyn til sin Person og uden at se hen til jordiske Fordele. Naar Alt er ført tilbage til Kristus, ville de Fornemme og Rige være retfærdige og kærlige overfor de Laverestillede, og disse ville med Ro og Taalmodighed bære ogsaa de smertefuldeste Trængsler. Borgerne ville da ikke adlyde Vilkaarligheden, men Lovene, og Agtelse og Kærlighed mod Øvrigheden vil blive betragtet som en Pligt. Man vil da ogsaa tilsidst indse, at *den af Kristus indstiftede Kirke maa være fuldkommen uafhængig* af nogetsomhelst ydre Herredømme. Naar denne Frihed bliver opnaaet, ville ikke blot Religionens

hellige Reltigheder være bevarede, men der vil ogsaa være draget Omsorg for det almindelige Vel og for Folkenes Sikkerhed. Encyklikaen slutter med den pavelige Velsignelse.

Vi ere endnu ikke i Besiddelse af Encyklikaens Ordlyd. Dette korte Udtog af Indholdet viser imidlertid allerede nu, at vi i Pius X.s første Encyklika have et for hele Samfundet saare betydningsfuldt Aktstykke, som er baaret af de mest ophøjede kristelige Tanker, opfyldt af den dybeste og inderligste Fromhed, og som aander Fred og Forsoning. Vi skulle i næste Nr. meddele vore Læsere dens fulde Ordlyd.

— Den 14. September har Kardinal Vincenzo Vanutelli i Pave Pius X.s Navn foretaget den højtidelige Indvielse af Mindesmærket til vor guddommelige Forløseres Ære paa Toppen af Guadagnolo. Dette Mindesmærke, som er blevet rejst paa Toppen af et henved 1300 Meter højt Bjærg, bestaar af en Broncestatue af Forløseren, som hviler paa en Underbygning af Sten, som er 20 Meter høj. Inde i Sokkelen er der indrettet et rummeligt Kapel. Den h. Fader har i Anledning af Indvielsen skænket Kapellet en i overnaturlig Størrelse, af Professor Galli udført Buste af Leo XIII.

England. Den anglikanske Gejstlige *Benson*, en af den engelske Kirkes mest fremragende Prædikanter og Søn af sidstafdøde Ærkebiskop af Canterbury, er vendt tilbage til den katholske Kirke. Bensons Konversion vækker almindelig Opsigt i England og vil uden Tvivl give Stødet til nye Konversioner.

Den katholske Syge- og Liggasse afholder **Generalforsamling** førstk. **Tirsdag** den **13. Oktober**, Aften Kl. **8 pr.**, Bredgade 64 (Forsamlingsværelset paa 1. Sal).

Til 1. November kan en pæn Pige, som vil deltage i al indvendig Gerning, faa en god Plads. Billet, mrk. **J. P. D.** bedes tilsendt Hoffmann, Købmagergade 48.

C. Gerlach,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

Den katolske selskabelige Forening

UNIO.

Søndag d. 11. Oktober aabnes Vintersæsonen i „City“s Selskabslokaler.

Kl. 7¹/₂ ordinær halvaarlig **Generalforsamling**.

Derefter Fællesspisning à 1 Kr. pro persona.

Talrigt Møde forventes.

I Typografernes Bygning i Boyesgade,

overfor Rosenkranskirken,

ere endnu nogle Lejligheder ledige. Centralvarme og alle moderne Bekvemmeligheder. Billig Leje. Lejemaal afsluttes med Kasserer Møller. Mysundegade 30³.

S.J.G. **Mandag** d. 12. Oktob. afholder **St. Josefs Gilde** Møde for I. og II. Grad i Forsamlingslokalet, Bredgade 67.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 11. **Oktober**. 19. **Søndag e. Pintse**. — 12. M. Votivofficium af St. Ansgar. — 13. Ti. Eduard. Bekender. — 14. O. Callistus. Martyr og Pave. — 15. To. Theresia, Jomfru. — 16. F. Ferialdag. — 17. L. Hedvig, Enke.

Søndag den 18. **Oktober**. 20. **Søndag e. Pintse**. Lukas, Evangelist.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8) **Søndag** den 11. ds. Kl. 10 Højmesse med Prædiken og Kl. 6 Andagt. — **Mandag** den 12. ds. Kl. 8 stille Messe.

Systemen ved St. Elisabeth-Vincentiskonferentsen paa **Frederiksberg** genoptager sine Møder **Torsdag** den 15. **Oktober**. — Menigheds Damer gøres opmærksomme paa, at Møderne finde som sædvanlig Sted hver **Torsdag** Kl. 1¹/₂—4 hos St. Josefssøstrene, **Frederiksberg Allé** 15—17.

Literatur: I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel (Bredgade 35, Kbhvn.) faas:

Fred. Esser: **Den h. Frants af Assisi**. Et Livsbillede I. II. III. 75 Øre.

Aug. Brinkmann: **Den h. Birgitte**. Et kulturhistorisk Billede. 1 Kr. 50 Øre heftet.

Paramentforeningen ved St. Ansgars Kirke genoptager sine egentlige Møder **Fredag** den 16. **Oktober**. Møderne holdes derefter hver **Fredag** Kl. 1—4 i Forsamlingsværelset, Bredgade 64, 1. Sal.

Mariakongregationen for Ynglinge holder **Fælleskommunion** **Søndag** den 18. **Oktober** Kl. 8¹/₂ i Jesu Hjærte Kirke.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Pr. 42.

Søndagen den 18. Oktober.

1903.

Indhold: Pave Pius X.s første Encyklika. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. Frankrig. — Bekendtgørelser.

Pave Pius X.s første Encyklika.

—o—

Til de ærværdige Brødre, Patriarkerne, Primaterne, Ærkebiskopperne, Biskopperne og andre Ordinariet, som leve i Fred og Samfund med den apostoliske Stol, sender

Pave Pius X.

sin Hilsen og den apostoliske Velsignelse.

Ærværdige Brødre! I det Vi første Gang efter Vor Ophøjelse paa den apostoliske Stol, som er sket ifølge Guds udforskellige Raadslutning, taler til Eder, maa Vi først omtale, at Vi under Taarer og Bønner søgte at holde Pontifikatets store Byrde borte fra os. Vi tro at kunne anvende

herpaa, hvad den h. Anselmus sagde om sig selv, dengang han mod sin Villie blev tvungen til at tage imod den biskoppelige Værdighed. Den Sorg, som hin Helgen ytrede, tør ogsaa Vi ytre for Vort Vedkommende, for at vise det Sindelag, med hvilket Vi have overtaget den tunge Opgave at vogte Kristi Hjord. »Vidner ere,« saaledes siger hin Helgen, »mine Taarer og Sukke, som ingen Smerte nogen Sinde formaaede at afpresse mig før den Dag, da det tunge Lod tilfaldt mig at styre Hjorden i Canterbury. Det vide Alle, som paa hin Dag saa mit Ansigt. Jeg ligned: snarere en Død end en Levende, bleg som jeg var af Frygt og Forbauselse. Mit Valg, ja jeg kan sige, den Vold, som blev udøvet imod mig, har jeg indtil dette Øjeblik, saa meget som muligt, uden at krænke Sandheden, ydet Modstand imod. Men jeg maa tilstaa, at det synes som om Gud selv daglig mere og mere synes at modstaa mine Bestræbelser, saa at jeg maa bøje mig for hans Raadslutning. Overvunden mere af Gud end af Mennesker, kan jeg derfor heller ikke gøre noget andet, end at underkaste mig mod min egen Villie overfor Guds Raadslutning, efter at jeg efter Evne og Kræfter har bønfuldt om og bestræbt mig for at blive om muligt fritaget for denne Kalk.« (Epp. 1. III., ep. 1.)

Og i Virkeligheden havde ogsaa Vi mange og vigtige Grunde til at unddrage Os Pontifikatet. Ganske bortset fra, at Vi ansaa Os for uværdige til denne ophøjede Ære: Hvem skulde den Tanke vel ikke bevæge dybt, at blive den Paves Efterfølger, som næsten i 26 Aar har styret Kirken med saa stor Visdom, med en saadan Aandens Friskhed og i Glansen af saa mange Dyder, at endog Modstandere beundre ham og de herligste Gerninger gøre hans Minde uforgængeligt? Forbigaaende meget andet, gjorde ogsaa de saare skæbnesvangre Forhold indenfor det borgerlige Samfund Os i høj Grad ængstelig. Thi mere end nogen Sinde tilforn lider dette for Tiden af en indre, svær Sygdom, som bliver værre Dag for Dag og mere og mere fører det henimod dets Undergang. I vide, ærværdige Brødre, hvilken Sygdom det er,

som Vi mene: Frafaldet fra Gud, som sikkert fører til Fordærvelse, ifølge Profetens Ord: »Thi se, de som vige fra dig, skulle gaa til Grunde« (Salm. 72, 27). Det er Vor Overbevisning, at Vi i det ophøjede Embede, som man overdrog Os, skulle modarbejde et saadant Onde, i Overensstemmelse med Guds Befaling: »Se, jeg har i Dag sat dig over Folkene og over Rigerne, til at oprykke og til at nedbryde, til at bygge og til at plante« (Jerem. 1, 10); men i Bevidstheden om Vor Utilstrækkelighed frygtede Vi for at paatage Os denne Opgave, hvis Udførelse er saa fuld af Vanskeligheder.

Men da det nu har behaget den guddommelige Visdom at ophøje Os til denne store Værdighed, retter Vi Vort Blik hen paa ham, som styrker Os, og i det Vi med Tillid til Guds Kraft gribe Hyrdestaven, erklære Vi, at i Styrelsen af Kirken skal Vor eneste Bestræbelse være, »*Fornyelsen af Alt i Kristus*« (Efes. 1, 10), for at »*Kristus maa være i Alt og i Alle*« (Koloss. 3, 11). Den ene eller anden, som maaler guddommelige Ting med et jordisk Maal, vil i Vor Sjæl søge at opdage hemmelige Bestræbelser, for at overføre dem paa verdslige Formaal og Partiønsker. For at forebygge enhver forfængelig Forventning, erklære Vi, at Vi med Guds Hjælp overfor det menneskelige Samfund ikke ville være noget andet end Guds Tjener, ifølge hvis Befaling og Magt Vi styre Kirken. Guds Sag er Vor Sag, og det er Vor Beslutning at ofre alle Vore Kræfter og Vort eget Liv for den. Naar man derfor kræver af Os en Devise, som kundgør Vor Villie, da kan den ikke lyde anderledes end: »*Instaurare omnia in Christo, Fornyelsen af Alt i Kristus!*«

I det Vi underkaste Os denne vanskelige Opgave, opfylder den Tanke Os med Trøst og Tillid, ærværdige Brødre, at I alle uden Tvivl trofast ville medvirke til at løse den. Nærede Vi den mindste Tvivl herom, maatte Vi jo tro, at I ikke kendte eller i det mindste havde en for ringe Mening om den Kamp, som for Tiden er udbrudt næsten alle Vegne

imod Gud. Thi sandelig »mod deres Skaber fnyse Hedningerne og grunde Folkene paa Forfængelighed« (Salm. 2, 1.), saa at man næsten overalt fra Guds Fjenders Lejr hører Raabet: »Vig fra os (Job. 21, 14.)!« Derfor er Ærefrygten for den evige Gud paa mange Steder forsvunden, derfor tages der baade i det private og i det offentlige Liv i mange Henseender ikke mere Hensyn til hans Autoritet; ja med al Kraft arbejdes der paa at undertrykke endog Tanken paa Guds Tilværelse og Erkendelsen af Gud.

Enhver, som kaster Blikket ud over Forholdene, kan ikke undgaa at nære Frygt for, at Tidernes Ende er oprunden og at »Fordærvsens Søn«, om hvem Apostlen taler (2. Thessal. 2, 3) allerede opholder sig paa Jorden. Med et saadant Raseri bekæmpes Religionen og den aabenbarede Tro alle Vegne; med al Magt søger man at ødelægge ethvert Forhold mellem Menneskene og Gud. Med den største Formastelighed har derimod Mennesket — ifølge Apostlen et Tegn paa Antikrist — sat sig selv i Guds Sted og »ophøjet sig over Alt, hvad der kaldes Gud«, og i sin afsindige Indbildning gik han endog saa vidt, at han, skønt han ikke fuldstændig kan banlyse Tanken om Gud fra sin Sjæl, viser Guds Majestæt tilbage og har valgt den synlige Verden til sit Tempel, i hvilket han kræver Tilbedelse. »Han sætter sig i Guds Tempel og udgiver sig for at være Gud« (2. Thess. 2, 2.).

Hvorledes Enden paa denne Kamp vil blive, kan Enhver indse, som har en sund Sjæl. Mennesket kan vel misbruge sin Frihed og ringeagte Skaberens Rettigheder; men Sejren er altid paa Guds Side, ja Nederlaget er desto nærmere, jo dristigere Mennesket optræder i sine Forhaabninger om Sejren. Dette lærer Gud os selv i den h. Skrift. Som om han glemte sin Magt og Majestæt, »ser han over med Menneskets Synder« (Visd. Bog 11, 24), men snart »vaagner Herren som en Sovende, som en Helt, der raaber med Fryd af Vin« (Salm. 77, 65), og »knuser sine Fjenders Hoved« (Salm. 67, 22), for at Alle skulle erkende, at »Gud

er al Jordens Konge« (Salm. 46, 8), og for at »Folkene skulle erkende, at de ere Mennesker« (Salm. 9, 20.).

Dette ærværdige Brødre, er Vor faste Overbevisning. Men det hindrer ikke, at ogsaa alle vi, enhver i sin Kreds, skulle hjælpe med til at fremskynde Guds Værk, og ikke blot derved, at vi med Udholdenhed bede: »Rejs dig, o Herre, lad Mennesket ikke blive stærkt« (Salm. 9, 19), men ogsaa, idet vi, hvad der er vigtigere, ved Ord og Gerning forsvare Guds Herredømme over Menneskene og over hele Skabningen, for at hans Rettigheder, Magt og Autoritet maa blive anerkendt af Alle. Dette kræver ikke alene vor i Forholdenes Natur begrundede Pligt, men ogsaa Menneskeslægtens Vel. Thi hvem, ærværdige Brødre, maa ikke blive greben af Sorg, naar han ser, at Størstedelen af Menneskene, selv om de ikke med Urette rose sig af Kulturens store Fremskridt, dog bekæmpe hverandre indbyrdes paa en Maade, at man næsten kan tale om en Krig fra Alles Side imod Alle? Rigtignok fylder Attraen efter Fred ethvert Bryst og Alle længes paa det inderligste efter Fred; men vil man ikke vide noget at sige om Gud, saa er Længselen efter Fred forgæves; thi hvor der ingen Gud er, dér er der heller ingen Retfærdighed, og hvor der ingen Retfærdighed er, dér er der heller intet Haab om Fred. »Retfærdighedens Virkning er Fred« (Isaj. 32, 17). Vel vide Vi, at Mange i deres Iver for Freden, nemlig for »Ro og Orden«, slutte sig sammen i Partier, som kalde sig Ordenspartier; men deres Forhaabninger og Arbejder ville være forgæves, thi Ordenspartierne, som alene kunne hidføre Fred, ere de Partier, som slutte sig til Gud. Derfor maa disse understøttes og fremmes paa enhver Maade.

Men hvor meget vi ogsaa, ærværdige Brødre, ville bestræbe os for at føre Menneskene tilbage til Gud, vil dette dog aldrig kunne ske, uden ved Jesus Kristus. Apostlen formaner jo sigende: »Ingen kan lægge en anden Grundvold, end den som er lagt, hvilken er Jesus Kristus« (1. Kor. 3, 11). Han alene er den, »hvem Faderen har helliget og

sendt til Verden« (Joh. 10, 36), en »Afglans af Faderens Herlighed og et Afbillede af hans Væsen« (Hebr. 1, 3), sand Gud og sandt Menneske, uden hvem vi ikke, som det er nødvendigt, kende Gud, thi »Ingen kender Faderen uden Sønnen og hvem Sønnen vil aabenbare det« (Matth. 11, 27). Deraf følger, at det er fuldstændig det samme: at fornye Alt i Kristus og at føre Menneskene tilbage til Lydighed mod Gud. Vi maa derfor anvende al vor Omsorg paa at føre Menneskeslægten tilbage under Kristi Herredømme; saa vil den nok af sig selv vende tilbage til Gud. Til Gud, sige Vi, dog ikke til Materialisternes Gud, men til den eneste sande Gud, een i Naturen trefoldig i Personerne, Verdens Skaber, som styrer Alt med Visdom, den retfærdige Lovgiver, som straffer de Skyldige og belønner Dyden. —

Vejen til Kristus fører gennem Kirken. Med Rette siger derfor den h. Johannes Chrysostomus: »Kirken er dit Haab, Kirken din Frelse, Kirken din Tilflugt« (Hom. de capto Eutropio, n. 6). Derfor har Kristus grundlagt den, anbetret sin Lære og sine Bud til den og overdraget til den talrige Naademidler til Menneskenes Helliggørelse.

I kende altsaa, ærværdige Brødre, den Opgave, som i lige Grad paahviler Os og eder: Vi maa føre Menneskene, som have forvildet sig bort fra Kristus, tilbage til Kirken. Opnaa vi dette med Guds Hjælp, ville vi blive Vidner til, hvorledes det Onde bliver fortrængt af det Gode, og en stærk Røst ville vi høre, som fra Himlen raaber: »Nu er Frelsen og Kraften og Riget bleven vor Guds, og Magten hans Salvedes« (Joh. Aab. 12, 10). Men for at naa dette Maal, maa vi med al Magt bestræbe os for at faa fuldstændigt bortryddet denne Nutidens afskyelige Forbrydelse, ved hvilken Mennesket har sat sig i Guds Sted. Saa maa ogsaa Evangeliets hellige Bud atter indsættes i deres tidligere Værdighed, de af Kirken forkyndte Sandheder maa atter indskærpes, navnlig i Henseende til Ægteskabets Hellighed, Børnenes Opdragelse og Undervisning, Ejendomsretten til og Brugen af de jordiske Goder, Pligterne mod de offent-

lige Autoriteter, og endelig maa Ligevægten mellem de enkelte Klasser i Samfundet genoprettes i Overensstemmelse med den kristne Lære.

I Lydighed mod Guds Villie, ville Vi bestræbe Os for at opnaa alt dette. Eders Sag vil det være, ærværdige Brødre, ved Hellighed, Lærdom og Iver at understøtte Os, i det I ikke stræbe efter noget andet, end at »Kristus faar sin Skikkelse i Alle« (Gal. 4, 19).

Vi behøve næppe at belære Eder om de Midler, ved hvilke Vi søge at opnaa et saa ophøjet Maal; I kende dem. Vor første Omsorg maa være den, at forskaffe Kristus sin Skikkelse i dem, som ifølge deres Embedes Opgave ere bestemte til at forskaffe ham sin Skikkelse i Andre. Vi mener Præsterne. Alle, som have modtaget den hellige Vielse, skulle vide, at de have faaet den samme Opgave, som Paulus erklærer at have modtaget, idet han siger: »Mine Sønner, som jeg atter føder, indtil Kristus faar sin Skikkelse i Eder« (Gal. 4, 19). Men hvorledes vilde de vel kunne udøve dette Embede, inden de selv have iført sig Kristus, og det paa en saadan Maade, at de kunne anvende paa sig selv Apostlens Ord: »Jeg lever, dog ikke længer jeg, men Kristus lever i mig« (Gal. 2, 20). »For mig er det at leve Kristus« (Phil. 1, 21). Gælder denne Formaning ogsaa alle Troende, at vi skulle »naa til den fuldkomne Mand, til Maalet for Kristi Fyldes Alder« (Efes. 4, 13), saa gælder den dog fremfor alt Præsten; derfor kaldes han »en anden Kristus«, ikke blot paa Grund af Delagtiggørelsen i Magten, men ogsaa paa Grund af Gerningernes Efterlignelse, hvorved han skal være som et Afbillede af Kristus.

Gejstlighedens Uddannelse til en fuldkommen Livsvandel maa derfor være den første Genstand for eders Omsorg! Alt andet maa træde i Baggrunden overfor dette. Drager derfor Omsorg for den forskriftsmæssige Indrettelse og Ledelse af Seminarierne, for at de maa blomstre baade i Henseende til Lærdom og Sæder. For enhver især af eder være Seminariet en Hjærtensglæde; undlad intet, som kunde gavne

det, saaledes som Tridentinerkonciliet med omsorgsfuld Visdom har anordnet det. Naar Vielserne ere forestaaende, glemmer da ikke, hvad Paulus foreskriver Timotheus: »Læg ikke snarlig dine Hænder paa Nogen« (1. Tim., 5, 22) og hav stedse for Øje, at Hjorden i de fleste Tilfælde vil blive saaledes, som de Hyrder ere, hvem I have sat til at vogte den. En eller anden Biomstændighed tør ikke have nogen-somhelst Indflydelse i saa Henseende, men I skulle meget mere alene se paa Gud og Kirken saavel som paa Sjælenes evige Frelse; for at I ikke, som Apostlen siger, skulle »gøre eder delagtige i fremmede Synder« (1. Tim. 5, 22).

De nyviede Præster tør ikke savne eders Interesse, lad dem, Vi bede hjærtelig derom, ret ofte komme til eder, og opflammer deres Iver, saa de kun tragte efter Guds Ære og Sjælenes Frelse. Vi ville fra Vor Side vaage over, at Gejstlighedens Medlemmer ikke skulle geraade i en saakaldet ny og bedragerisk Videnskabs Snarer, som ikke har noget tilfælles med Kristus og som med blændende Skinargumenter søge at forskaffe »Rationalismens« og »Semirationalismens« Vildfarelser Indpas. Mod Sligt blev allerede Timotheus advaret af Apostlen: »Bevar hvad der er dig betroet, i det du vogter dig for de vanhellige nye Talemaader og Modsigelserne af den falskelig saakaldte Videnskab, som Nogle bekendte sig til og saaledes affaldt fra Troen« (1. Tim. 6, 20).

Men derfor unklade Vi dog ingenlunde at yde hine yngre Medlemmer af Gejstligheden Vor Ros og Anerkendelse, som beskæftige sig med nyttige Studier paa alle Videnskabens Omraader, for derved at forskaffe sig Vaaben, hvormed de kunne forsvare Sandheden og tilbagevise alle Bagvaskelser fra deres Side, som hade Troen. Dog ville Vi skatte dem højere, som, uden at forsømme den guddommelige og menneskelige Videnskab, først og fremmest virke som Sjælesørgere ved at forskaffe sig hine Gaver, som skulle smykke den for Guds Ære nidkære Præst. »Det er en stadig Smerte for Os,« (Rom. 9, 2), at se, hvorledes Profeten

Jeremias' Klageraab ogsaa gælder for vore Dage: »Børnene begære Brød, og der er Ingen, som rækker dem det« (Jerem. Begr. 4, 4). Der findes jo blandt Gejstligheden adskillige, som, enhver efter sine Anlæg, virke for Formaal, som snarere tilsyneladende end i Virkeligheden ere til Nytte; derimod turde deres Antal ikke være altfor stort, som efter Kristi Exempel tage Profetens Ord til Rettesnor: »Herrens Aand har salvet mig; han har sendt mig for at forkynde de Fattige et glædeligt Budskab, for at helbrede dem, som have et sønderknust Hjærte, for at forkynde de Fangne, at de skulle løslades, de Blinde, at de skulle se« (Luk. 4, 18—19).

Men hvem erkender ikke, ærværdige Brødre, at i vore Dage, hvor Menneskene lade sig lede saa meget af den blotte Fornuft og af deres Frihedstrang, er Religionsundervisningen det første Middel til netop at genoprette Herredømmet over Menneskenes Hjærter? Hvor mange gives der ikke, som hade Kristus og afsky Kirken og Evangeliet, mere af Uvidenhed end paa Grund af Hjærtets Fordærvelse! Om dem hedder det med Rette: »De bespøtte, hvad de ikke kende« (Jud. 2. 10). Og ikke blot finder man dette blandt den store Mængde, som let kan ledes i Vildfarelse, men ogsaa blandt de dannede Stænder, endog blandt dem, som paa andre Omraader lægge betydelige Kundskaber for Dagen. Derfor mangler Troen hos dem; thi det er ikke forøgede Kundskaber, som kvæle Troen, men meget mere alene Uvidenhed; jo større Uvidenheden er, desto større er ogsaa Fra-faldet fra Troen. Derfor har Frelseren ogsaa befalet sine Apostle: »Gaar hen og lærer alle Folk« (Matth. 28, 19).

Men for at Undervisning og Studium maa bære de attraaede Frugter og »Kristus vinde Skikkelse« i Alle, maa man holde fast ved, at intet er virkningsfuldere end Kærligheden. »Ikke i Jordskælv er Gud,« siges der i Kongernes Bog (3. 19, 11). At man ved Haardhed og Strenghed skulde kunne vinde Sjæle for Gud, er et forfængeligt Haab; ja, det geraader mange Gange mere til Skade end til Gavn, naar man taler altfor haardt mod Vildfarelser og dadler Fejl altfor skarpt.

Til Timotheus siger Apostlen: »Overbevis, forman, irettesæt«, men saa tilføjer han, »med al Taalmodighed« (2. Timoth. 4, 2).

Kristus har givet os Exempler herpaa: »Kommer til mig,« siger han, »Alle som ere bekymrede og besværede, og jeg vil vederkvæge eder« (Matth. 11, 28). Dermed mente han dem, som befandt sig i Synd og Vildfarelse. Hvor stor er ikke her vor guddommelige Mesters Mildhed! Hvilken Hjærtelighed, hvilken Medlidenhed med alle Nødlidende! Hans Hjærtensgodhed skildrer Isajas med de Ord: »Jeg vil give ham min Aånd. Han skal ikke skænde og larme; han skal ikke sønderbryde det knuste Rør og ikke udslukke den rygende Tande« (Isaj. 42. 1 flg.). Denne »taalmodige og velvillige Kærlighed« (1. Kor. 13, 4) maa nødvendigvis ogsaa udstrækkes til dem, som ere fjendtligsindede imod os eller forfølge os. Som Paulus siger (1. Kor. 4, 12 flg): »Man overskælder os, og vi velsigne; man forfølger os, og vi taale; man haaner os, og vi bede.« Maaske ere de ikke saa slette, som de synes. Ved Omgangen med Andre, paa Grund af Fordomme, Andres Raad og Exempel, af utidig Menneskefrygt have de sluttet sig til Religionens Fjender; men trods alt er deres Sindelag slet ikke saa slet, som de selv ville give det Udseende af. Hvorfor skulde vi opgive Haabet om, at den kristelige Kærligheds Flamme fordriver Mørket i deres Aand og tillige bringer Guds Lys og Fred tilbage til dem? Mange Gange maa man maaske vente længe forgæves paa et lykkeligt Resultat, men Kærligheden bliver ikke træt, thi den véd, at Gud ikke belønner efter Resultaterne, men efter den gode Villie.

Men, ærværdige Brødre, overfor denne svære Opgave: at føre Menneskene tilbage til Kristus, er det dog ikke Vor Mening, at I og eders Gejstlighed skulle være uden Medhjælpere. »Han gav dem Befaling, hvorledes Enhver skulde forholde sig mod Næsten« (Eccli. 17, 12). Ikke alene Helligdommens Tjenere, men alle Troende uden

Undtagelse skulle tjene Guds og Sjælenes Interesser, ikke enkeltvis efter egen Plan og eget Forgødtbefindende, men altid under Biskoppernes Ledelse og efter deres Anvisning; thi det tilkommer alene eder, »hvem den Helligaand har sat til Biskopper for at styre Guds Kirke« (Ap. Gj. 20, 28), at undervise og at lede. At katholske Mænd slutte sig sammen med forskellige Maal for Øje, dog stedse til Gavn for Religionen, have Vore Forgængere forlængst godkendt. Ogsaa Vi billige saadanne fortræffelige Foretagender og nære det mest levende Ønske om, at de maa udbrede sig og trives baade i Byerne og paa Landet. Imidlertid skulle saadanne Foreninger hovedsagelig lægge Vægt paa, at alle deres Medlemmer stedse føre en ægte kristelig Levevis. Det har kun lidet at sige, at mangehaande skarpsindige Spørgsmaal blive drøftede og at Taler holdes om Rettigheder og Pligter, naar dette intet har at gøre med praktisk Virksomhed. Praktisk Virksomhed er Tidens Løsen, men en Virksomhed, der retter sig efter den guddommelige Lov og Kirkens Bud, hviler paa den frimodige og offentlige Bekendelse af Religionen, ytrer sig i Udøvelsen af alskens Kærlighedsgerninger, uden at tage Hensyn til sig selv og jordiske Fordele. Saamange Kristi Stridsmænds udmærkede Exempel paa dette Omraade er langt virkningsfuldere end Ord og smukke Taler; Resultatet vil da let blive det, at Mange, takket være dette Exempel, ville afkaste baade Menneskefrygt, Fordomme og Tvivl og vende tilbage til Kristus og overalt udbrede Kundskaben om ham og Kærligheden til ham, som er Vejen til den sande og ægte Lykke. Naar Guds Bud blive trofast overholdte i Byerne og paa Landet, naar Religionen holdes i Ære, naar de hh. Sakramenter ofte blive annammede og man har Højagtelse for alt andet, som hører til en kristelig Livsvandel, saa vil der ikke mere blive krævet nogen altfor stor Anstrængelse, for at »fornye Alt i Kristus«. Og dette tjener ikke alene til Opnaelsen af himmelske Gaver og Goder, det er ogsaa til Gavn for det jordiske Liv og fremmer Staternes Vel. Er dette opnaet, ville de

Bedrestillede af Kærlighed og Retfærdighedsfølelse hjælpe de Fattige, og disse med Taalmodighed og Ro underkaste sig deres ugunstige Forhold; Borgerne ville ikke følge deres egne Lyster, men adlyde Lovene, man vil anse det som en hellig Pligt at ære og elske Fyrsterne og Statens Styrere, »hvis Magt alene er af Gud« (Rom. 13, 1). Og endelig ville Alle være overbeviste om, at Kirken i Overensstemmelse med dens Grundlæggelse af Jesus Kristus maa være i Besiddelse af sin fulde, uindskrænkede Frihed og ikke tør være nogetsomhelst fremmed Herredømme underkastet, og at Vi, idet Vi fordre netop denne Frihed, ikke blot værne om Religionens helligste Rettigheder, men ogsaa fremme Folkenes Vel og Sikkerhed. Thi »Gudsfrygt er nyttig til Alt« (1. Timoth. 4, 8), og naar den blomstrer uhindret, »vil Folket af sig selv bo i Fredens Fylde« (Isaj. 32, 18).

Maatte »Gud, som er rig paa Barmhjærtighed« (Efes. 2, 3), naadig fremskynde denne Folkenes Fornyelse i Kristus Jesus, thi »dette er ikke hans Værk, som vil, eller hans Værk, som løber, men den miskundelige Guds Værk« (Rom. 9, 16). Men Vi, ærværdige Brødre ville »i Ydmyghedens Aand« (Dan. 3, 39) bønfalde ham herom i daglige og vedvarende Bønner, formedelst Jesu Kristi Fortjenester. Vi ville tillige i dette Øjemed tage vor Tilflugt til den allersaligste Gudsmoders nægtige Forbøn; for at opnaa hendes Hjælp, have Vi udsendt denne Skrivelse paa den Dag, som særlig er helliget Rosenkransandagten. Alt, hvad Vor Forgænger har bestemt i Henseende til Rosenkransandagten i Oktober Maaned, anordne og stadfæste Vi ogsaa, idet Vi desuden anordne, at man ogsaa skal tage sin Tilflugt til Gudmoderens kyske Brudgoms, den katholske Kirkes Skytspatrons Forbøn og til de hellige Apostelfyrster Petri og Pauli Forbøn.

Forat alt dette maa ske og lykkes i Overensstemmelse med Vore Ønsker, bønfalde Vi Herren for Eder om de himmelske Gavers Hjælp i rigeste Fylde. Som et Underpant paa den inderlige Kærlighed, med hvilken Vi omfatter

Eder og alle de Troende, som ere anbetroede til Eders Omsorg, meddele Vi Eder, ærværdige Brødre, og Eders Hjord i Herren den apostoliske Velsignelse.

Givet i Rom ved St. Peter, den 4. Oktober 1903, i Vort Pontifikats første Aar.

Pius PP. X.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Den højærværdigste Biskop, som i længere Tid har opholdt sig i Udlandet, kan ventes hjem til Hovedstaden i Midten af Ugen.

— Et af de Foretagender, hvortil Pius X. som Patriark af Venedig viede sig med størst Interesse, skriver »St. Olaf«, var Bibelens Udbredelse blandt Folket. Han var der en mægtig Støtte for »Hieronymus-Selskabet«, der har som Formaal at udbrede Bibelen og fremme dens Læsning i Italien. I et Aar blev 200,000 Exemplarer af en Folkeudgave af det nye Testament uddelt af dette Selskab. Kardinal Sarto uddelte mere end 100,000 deraf i Venedig og Omegn; hans Ønske var, at enhver Familie i hans Bispedømme skulde besidde et Exemplar. »Hvad mon nu de vil sige,« spørger med Rette Bladet, »som altid paastaa, at Paven og Kirken ikke tillader Folket at læse Bibelen?«

Rom. Den h. Fader modtog i Søndags Franciskanergeneralen, Pater *Schuler*, i Privataudiens og overtog paa Ordensgeneralens Bøn derom beredvilligst Protektoratet over hele Franciscanerordenen, heri indbefattet »den h. Franciskus 3die Orden«.

— Den pavelige Nuntius, Monsgr. Lorenzelli, i Paris besøger for Tiden Rom og undgaar derved at være tilstede ved den italienske Konges og Dronnings Besøg i Paris, hvor han som Gesandternes Dekan ellers havde maattet være dis-

ses Ordfører overfor de italienske Majestæter. Tillige meddeler det kirkeligssindede Blad »Osservatore romano«, at Pius X. næppe vil modtage den franske Præsident *Loubet*, naar denne senere hen aflægger Genbesøg hos Kongen af Italien i Quirinalet. Den h. Faders Optræden overfor Frankrigs Præsident skal dog ikke betragtes som et Tegn paa Pavens særlige Uvillie mod Frankrig, men er alene en Følge af den h. Stols almindelige Politik, idet katholske Regenter, som aflægge Besøg i Quirinalet, siden Roms Indtagelse i 1870 ikke ere blevne modtagne i Vatikanet. Af den Grund har, saa vidt vi mindes, heller ingen katholsk Regent besøgt Rom, saa længe Byen har været Italiens Hovedstad. At den h. Fader skulde have gjort en Undertagelse med *Loubet* i dette Punkt, synes der heller ingen Grund at være til. Præsidentens Fortjenester overfor Kirken og Religionen gøre ham næppe værdig til en saadan Undtagelse fra den almindelige Regel.

— Paa Rosenkransfesten modtog den h. Fader 6000 Romere fra Byens Arbejderkvarter »Trastevere« i en af Vatikanets Haver. I sin Tale formanede Paven de Tilstedeværende til *Enighed, Fred, Udholdenhed* og til flittig Udvøelse af *de kristelige Dyder*, navnlig til Virksomhed paa *Næstekærlighedens Omraade*. Fire Ynglingeforeninger havde medbragt deres Musikkorpser, som spillede Pavehymnen, da den h. Fader viste sig. Disse Massemodtagelser af Roms Borgere i Forbindelse med den pavelige Velsignelse glæde i høj Grad Befolkningen og ville blive foreløbig fortsatte paa bestemte Søndage om Eftermiddagen. At de bidrage til at gøre den h. Fader populær i Rom, som han var det i Venedig, er en Selvfølge.

Frankrig. Det katholske Missionsselskab »Missions-Etrangères« i Paris, som er det største i Verden, har offentliggjort sin Aarsberetning for 1902. I det yderste Østen, fra det sydlige Indien indtil Japan, Korea og Manschuriet har dette Selskab 32 Bispedømmer eller apostoliske Vikarier. Dets 1236 europæiske Præster blive understøttede af

600 indfødte Præster. Katholikerne, som de pastore, beløbe sig til 1 Million 300,491 Sjæle. 34,587 voksne Hedninger ere i Aarets Løb bleve døbte af Selskabets Missionspræster. Antallet af Børn af hedenske Forældre, som bleve døbte, beløber sig til 133,931. Endskønt Boxerbevægelsen har ophørt paa mange Steder, er den dog endnu ikke ganske undertrykt. I det vestlige Setschuan blev en indfødt Præst, Pater Hwang, inyrdet tillige med 16,000 Kristne. I andre Egne af denne Provins maatte de europæiske Præster flygte; i det nordvestlige Kwang-Si blev hele Landsbyer udplyndrede.

Hr. Lærer Joh. Siegler og Hustru i Horsens
lykønskes hjærteligst til deres **Sølvbryllup**, Man-
dag den 19. Oktober, af

gamle Venner i Svendborg.

Til 1. November kan en pæn Pige, som vil deltage i al indvendig Gerning, faa en god Plads. Billet, mrk. J. P. D. bedes tilseudt Hoffmann, Købmagergade 48.

Almindeligt dansk Vare- & Industrielotteri. Efter Oktober Flyttetodag er Kollektionen i Forhaabningsholms Allé 11 B. 1ste Sal.
Louise Winther.

Torsdag den 15de Oktober udkom 7de Hefte af

„VARDEN“.

Indhold: Johs. Jørgensen: Hos Franciskanerne i Greccio.
O. Offerdahl: Kulturbilleder fra Orienten II.
R. Jahn-Nielsen: To Digte.
A. Breitung: Den bibelske Skabelseslære.

Subskription à 4 Kr. aarlig tegnes i alle Boglader og paa Postkontorerne samt hos Udgiveren: Kong Georgs Vej 35, København F. Ved Korsbaandsforsendelse er Subskriptionsprisen 5 Kr. aarlig.

Paraplyer, Parasoller og Stokke

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 18. Oktober. 20. **Søndag e. Pintse.** Lukas, Evangelist. — 19. **M.** Petrus af Alcantara, Bekender. — 20. **Ti.** Johannes af Kent, Bekender. — 21. **O.** Ursula og Lidelsesfæller, Jomfruer og Mart. — 22. **To.** Margaretha Maria af Alacoque, Jomfru. — 23. **F.** Ferieldag. — 24. **L.** Rafael, Ærkeengel.

Søndag d. 25. Oktober. 21. **Søndag e. Pintse.** De hh. Relikviers Ihukommelse.

Systemen paa Frederiksberg holder Møde hver **Torsdag** Kl. 1½—4 hos St. Josefssøstrene i Frederiksberg Allé 15—17.

Paramentforeningen ved St. Ansgars Kirke holder Møde hver **Fredag** Kl. 1—4 i Forsamlingsværelset, Bredgade 64, 1. Sal.

Mariakongregationen for Ynglinge holder **Fælleskommunion** **Søndag den 18. Oktober** Kl. 8½ i Jesu Hjærte Kirke.

Mariakongregationen for Mænd holder **Fælleskommunion** i Jesu Hjærte Kirke **Søndag den 25. Oktober** Kl. 8½.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8) **Søndag den 25. ds.** Kl. 10 Højmesse med Prædiken og Kl. 6 Andagt. — **Mandag den 26. ds.** Kl. 8 stille Messe.

Literatur: Hos Herder i Freiburg (Baden) er udkommen og faas gennem enhver Boglade:

Wilh. Schmitz: **Das Rosenkranzgebet** im 15. und im Anfange des 16. Jahrhunderts. VI. 113 S. Pris heftet 2 Mark.

Redaktionen

sender

Hr. Lærer Johannes Siegler og Hustru

i

Horsens

sin Lykønsning til Sølvbrylluppet

Mandag den 19. Oktober.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglæder samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petillinen. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 43.

Søndagen den 25. Oktober.

1903.

Indhold: Søn og Kastevinden. — Om Rosenkransen. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Hamburg. Frankrig. Østerrig. — Bekendtgørelser.

Søn og Kastevinden.

— 0 —

O ver stille Søer, kranset tæt af Skove,
hvor sig Himlen spejler i den blanke Flade,
og hvor Baaden gynger let, mens Vinden fanger
hver en Sommerluftning, som kan hjælpe Farten,
kan i Hast der komme stærke Kastevinde
ud fra store Skove, frem af dybe Kløfter,
ned af bratte Skrænter farer de med Bulder.
Himlen ikke længer spejler sig i Dybet,
og de lette Bølger piskes nu i Vrede
af de stærke Storme, saa med Skum bedækket
de i Vildskab raser. Bølgegraven sluger
alle Mand i Baaden, om ej rappe Hænder
stryger Sejl i Tide, og en stærk og kyndig
Haand om Roret griber. — Ved en stille Skovsø
kan vi Hjertet ligne, naar i Gud det hviler,

har i *ham* sin Glæde og i *ham* sin Styrke,
 Himlen der sig spejler ren og uden Skyer,
 og Livsbaaden gynger sagtelig paa Voven,
 baaren af en Luftning fra de lyse Egne,
 hvor hen let den styrer, medens Dagen lider. --
 Lad kun Øjet frydes ved al Jordens rige
 Skønheds Aabenbaring, og lad Øret lytte
 glad til skønne Toner, vær dog ej i Tryghed
 ligeglad i Baaden, men vær altid vaagen,
 og lad Haanden holde støt og fast paa Roret,
 og lad Sejlet falde fluks, naar det behøves,
 thi som Kastevinde — ud fra store Skove
 og fra dybe Kløfter og fra bratte Skrænter —
 kommer uden Varsel Fristelsernes Storme,
 hærjer Sjælen voldsomt, taarner højt dens Bølger,
 saa de heftig bruser. Lidenskabers Malstrøm
 syder vild og skummer. Syndens Dybder drager
 ned til Fald og Døden. Allevegne lurur
 mangehaande Farer, let Sejladsen ende
 kan med Undergangen. Derfor maa der vaages
 og bestandig bedes i de stille Timer,
 at naar uden Varsel Fristelsernes Storme
 frem fra alle Kanter bryder løs med Vælde,
 Baaden ej skal kæntre og i Dybet synke,
 men paa Bølgetoppe løftes højt mod Himlen,
 vugges trygt paa Voven, til de vilde Vande
 lægger sig til Hvile, og i Sjøledybet
 atter blid og rolig Himlen klar sig spejler,
 og de stille Søer Hjertet atter ligner. —

V. J.

En Bog om Rosenkransbønnen.

— 0 —

(Fortsat.)

Til Præsten i Odense, »*Herr*« *Michaels Digt om Rosenkransen* giver Hr. Pastor Vilhm. Schmitz i sin Bog om Rosenkransen følgende interessante Kommentar:

I Aaret 1496 udkom her i Danmark et større Digt om Rosenkransen, en poetisk Bearbejdelse af »*Materia Alani*« (eller Alani samlede Værker). Det er den danske Middelalderens mest fremragende poetiske Frembringelse*) og har til Forfatter Verdenspræsten »*Herr*« *Michael*, der efter al Sandsynlighed virkede som Sognepræst i Odense. Selv det vanskeligste Stof forstaaer han at fremstille i smukt flydende Vers. Han digtede rigtignok paa Foranledning af den fromme Dronning Kristine, men han viser dog ogsaa selv en alvorlig Bestræbelse for at forskaffe Rosenkransbønnen større og større Udbredelse i hele Norden, baade ved selve Digtet og ved imellem Versene indskudte latinske Belæringer, som særlig ere til Vejledning for Præsterne. Derfor siger han allerede paa Titelbladet:

»Hær begynder en møghet nyttelig bog paa danskæ. Om iomffrw marie rosenkrantz och dess brødersckaff. Swo wæl klærckæ som liggfalk til vnderwissning och salighet. Och then latinæ, som her iblant sætthes, hwn formindsker inthet aff myeninghen. Men at klærkenæ scullæ widhæ at findhæ swodanæ historier vti scriffthen.«

En mindre rosværdig Egenskab hos Digtet er det imidlertid, at der hersker saa liden Orden i det, og at den ene eller den anden Digressions Længde endog giver Rum for den Mistanke, at disse ere Dele af en tidligere Digtning, som ere blevne indskudte paa vedkommende Steder.

*) *Christian Molbech* har i Aaret 1836 først udgivet i Trykken dette Digt tilligemed de andre endnu forhaandenværende Digtninger af den samme Forfatter under Titlen: »Præsten i Odense — Herr Michaels — tre danske Riimværker fra A. 1495: Om Jonfru Marie Rosenkrans, — Om Skabelsen — og Om det menneskelige Levnet.«

Imidlertid har *Michaels* Digt uden Tvivl bidraget meget her i Norden til den forhavsende Begejstring og Bevægelse, som ved Slutningen af Middelalderen blev vakt for Rosenkransen i Kirken. Hans Ord yde en rig Lejlighed til religions- og kulturhistoriske Betragtninger og Bemærkninger, og Mangt og Meget, som hidtil var mindre bekendt eller endog slet ikke bekendt om Rosenkransen, finde vi i Digtet.

Om Rosenkransbønnens første Oprindelse skriver *Michael*:

»Thi er thet sckeedt i fordwæmæ tijd
at menniscker begynthæ fuld goden iid,
Gud. och Gudz moder at loffuæ
met psalteræ och met *rosenkrantz*,
met bøner som æræ i myenighæ mandz
fornwæmstighet (Fornuft, Forstaaelse) och formoffuæ
(Formaaen).

Pater noster til enigestæ gwd,
aue maria hanss enigestæ brud,
ther blef aff en sedwaanæ.«

Noget nærmere om denne tidligere »Psalter eller Rosenkrans« kender Herr *Michael* dog ikke. Han siger heller ikke med en eneste Stavelse, at det var den samme, som han havde lært at kende af *Alanus*, om han end synes at forveksle det allerede tidligere benyttede »Paternoster« med Rosenkransen.*) Fremdeles vogter han sig for at sige, at dette Psalter eller denne Rosenkrans havde været kendt og benyttet her i Norden. Dette havde han kunnet gøre, saafremt det er rigtigt, hvad *Quetif* og *Echard* berette om den berømteste blandt de nordiske Dominikanere *Petrus a Dacia*. De fortælle nemlig om denne Gothlænder, at han, eller ifølge andre Beretninger hans Ledsager Fr. Nikolaus, havde skænket det »Paternoster«, som han havde baa-

*) Ordene: Rosenkrans, Psalter, Paternoster og Paternosterbaand havde siden Alanus samme Betydning her i Danmark. Endnu kan man jo høre Protestanterne kalde Rosenkransen et Paternosterbaand.)

ret ved sit Bælte i fire Aar til den salige Kristine af Stommel. Paafaldende er det uden Tvivl ogsaa, at Herr *Michael* i sin Rosenkrans-Digtning 124 Sider ikke omtaler den h. Dominikus en eneste Gang.

Den Skik at bære og benytte under Bønnen et Baand eller en Snor — hvilken Skikkelse den end har haft —, synes, i alt Fald for Lægfolks Vedkommende, at have ophørt i de nordiske Lande før Slutningen af det 15. Aarhundrede. Derfor kunde *Michael* nogle Strofer videre skrive:

»The haffdhæ i fordomme (fordum) then sammæ
seed swo bleff han i noger stwnd lagder need: for
sandt jeg ickæ liwer.«*)

Han meddeler fremdeles, at i Aaret 1478 var Hertug Franciskus af Britannien (Bretagne) tilligemed sin Gemalinde Margaretha rejst til Pave Sixtus IV., for at spørge ham angaaende Rosenkransens Betydning. I hans Fædreland trak nu Alle Psalterens Perler paa et Baand; dette bar de saa om Halsen eller i Haanden og benyttede det under deres Bønner. Det forekom Hertugen, at alt dette var noget Nyt (nymære). Pave Sixtus IV. knyttede imidlertid paa Hertugens Bøn forskellige Aflad til Bruugen af Rosenkransbønnen. Derfor vedbliver Her *Michael*:

Sixtus paffue then fierdhæ aff naffn
allæ menniskæ til nythæ och gaffn
then brøderscaff kan stadlæsthæ,
Som war optaghet i kolnæ stad
i prædickæ brødræ ordhen, och gaff aflad
allæ som hannum wæl læsthæ.

Met gudelighed gud sielff til loff
och marie Gudz moder, met stadelicht hoff
i marie størsthæ høgtidher,
Hennes fødelses och bebwdelses dag
hennes himmels fares dag for samæ sag:
gud worder them ther foræ blidher (blid).

*) Molbechs Udg. 3f.

Hwo som sig skreffther met gwdelig acht
 han fanger affladhen aff paffuelig macht,
 han tørf ther ey paa twilæ:
 Siw karener och swo VII-aars skrefftt
 for menniskens synder och ond bedrefftt,
 hans siæl maa kommæ til hwilæ.

Thettæ sckedhæ effther gudz søns aar,
 som maria iomfru til wærdhen baar,
 twsindhæ firæ hwndredhæ LXX och ottæ,
 Alle menniskæ aff begghæ køn,
 som tiænæ marie och hennes søn,
 thet kan them møghet baathæ.«*)

Da Herr *Michael* skrev sit Digt, kunde han altsaa allerede tillidsfuldt opfordre alle Nordens Beboere til at søge at erhverve sig de mange aandelige Fordele, som Paven havde knyttet til Rosenkransen og Rosenkransbroderskabet, ligesom han ogsaa kunde fastslaa, at utallige allerede havde ønsket at være »Marias og hendes Søns Tjenere«.

I Tilslutning til *Materia Alani***) opfordrer han alle Præster uden Undtagelse til at *prædike* om Rosenkransen

*) Molbechs Udg. S. 5 f.

**) Det kgl. Bibliothek i København ejer ikke mindre end tre forskellige Udgaver af »*Materia Alani*«. To af disse Udgaver blev trykte 1498 i Sverige i det af Sten Sture den Ældre ved hans Slot Gripsholm oprettede Kartheuserkloster »Mariafred« (Pax Mariæ); den tredie 1506 i Lybeck. I begge de svenske Udgaver synes man at have benyttet de samme Typer, saa at hvert Blad i den ene nøje svarer til Bladene i den anden. Kun ere Majusklerne i den af Sten Sture den Ældres Gemalinde bekostede Udgave gennemstregede med Rødt. I Slutningen af den formodentlig først trykte Udgave siges der desuden: *Materia quedam brevis et deuota de psalterio praecluse ac intemerate semper virginis marie feliciter impressa (ac bene corrigata) in cristianissimo regno Swecia*. Til disse Ord slutter sig saa en Bemærkning om, at Alle maatte læse denne Bog ret flittigt og tilskynde de Rige og Fornemme til atter at lade den trykke til Marias Ære og til Gavn for Folket. Ønsket synes at være bleven opfyldt; thi i den anden Udgave læses i Stedet for Anmærkningen disse Ord: (*regno Swe-*

og til ellers at anbefale den ved given Lejlighed. Idet Digteren imidlertid gennemgaar de enkelte Klasser af Gejstligheden, kaster han netop derved Strejflys paa de kirkelige Tilstande i hine Tider og paa den af Gejstligheden udøvede Indflydelse. I saa Henseende savne de vedkommende Strofer ingenlunde Interesse for Kirke- og Kulturhistorien. Vi maa her først huske paa, at Dominikanerne eller »Sortebrødrene« i første Række skulde virke for Rosenkransens Udbredelse og at dette siden det 15. Aarhundrede endnu bestandig er en af Ordenens Hovedopgaver. Herr *Michael* nævner dem derfor paa første Plads. Derefter følge Franciskanerne eller »Graabrødrene«, den mest populære Orden, som navnlig tog sig af de fattigere Stænder blandt Folket. Fordi den ogsaa var yndet i de højere Kredse og her i Danmark navnlig nød den kongelige Families Tillid i en fremragende Grad, tildeles der dem den Rolle, at de skulde anbefale Psalteren, »naar de staa foran Herrer og Fyrster«. Hvad Digteren dernæst overhovedet siger om Tiggermunke, viser, at der under Indsamlingen af Almisser blev ført fromme, aandelige Samtaler og øvet Sjælesorg i Familierne. Paa den Tid, da Digtet blev forfattet, rejste mange Afladsprædikanter gennem de kristne Lande. De skulde først og fremmest samle Almisser til Kirkebygninger og til Korstog, men de prædikede ogsaa over de evige Frelsenssandheder og formanede Alle til at »opfylde deres Pligter og gøre Bod«, som det sker den Dag i Dag i katholske Lande under Folkemissioner. Digteren ønsker, at de skulde optage ogsaa Rosenkransbønnen blandt deres Prædike-Æmner og tale om den »i alle de Sogne, som de besøgte«. En stor Del Prælater modtog ikke saa faa Renter af de kirkelige Beneficier. For at de »maatte være i Stand til at nyde dem paa en ret-

ciae) »impensis geenerose dne Ingeborgh, contoralis strenui domini Stenonis quondam gubernatoris Sweciae ad laudem et gloriam regie celestis virginis marie«. Ingeborg, Sten Sture den Ældres Gemalinde, var en Datter af Karl Bonde, som under Kalmar-Unionsens Virvar var tre Gange Konge af Sverige.

færdig Maade«, skulde de heller ikke undlade at prædike og at anbefale Rosenkransen.

»Thet XV. capitel bewiis met sckiæl
 huad falk then psalteræ maa predickæ wæl
 och føræ fram allæ tidæ:
 The swarthæ brøddræ scullæ thet først gøræ
 swo sikhær alanus, som huær maa høræ,
 alt falck inaa thettæ widæ.

Then fattugæ almwgæ til hielp och trøst
 scullæ the hugsualæ met theres røst,
 i blant them nar the faræ,
 Och sikhæ them aff marie bøn,
 tha giffs them glæde met ewig løn:
 thettæ scullæ the inthet sparæ.

Graabrøddræ offuer al wærdzens borg
 scullæ predickæ thenne psalteræ mod twang oc sorg,
 som syndhen will menniscken giffuæ:
 For herrer och førster scullæ the staa,
 nar the effter theres fødæ gaa
 i freed scullæ the tha bliffuæ.

Allæ the brøddræ, som gaa at tigghæ,
 hooss them scal marie psalteræ ligghæ,
 hannum scullæ the spredæ swo widæ:
 Och sikhæ falck aff hanss dygd och krafft,
 hans storæ godhed och møglæ macht,
 gøræ thet til allæ tidæ.

The som met afflad plægæ at ride,
 the scullæ kwndgøræ thennæ psalteræ widæ,
 huad sogn som the til kommæ,
 Och lære hannum baadæ gamblæ och wng hæ,
 the som aff synden ære meghet twng hæ,
 theres liif och syæl til frommæ.

Allæ the ordhen, som gud haffuæ kær,
 scullæ predickæ then psalteræ fiærn och nær
 i iomfrw maries æræ:
 The lockæ tha falck til plicht och bod,
 eya! huar psalteren han er god,
 hooss allæ bør hannum at wæræ.

The præster, som kircker och sognæ haffuæ,
 scullæ och then psalteræ om helgæ daffuæ
 framføræ til almwgens frommæ:
 Swo manghæ som the fran synden wændhæ,
 thet frommer them stort, nar alt faar ændæ,
 til wenscaff met gud the kommæ.

Huo kirckens rænthæ wil rættelighen nydæ,
 och ey ther foræ mod gud wil brydæ
 i nogræ handæ maadæ:
 Hannum bør gudz ord at føræ fram,
 thet er stor æræ och inghen sckam,
 mod wærdzens twang och waadæ.«*)

Ved Prædikenen om Rosenkransen skulde først og fremmest opnaas, at man indmeldte sig i *Rosenkransbroderskabet*. Herr *Michael* betragter det næsten som det samme: at indtræde i Broderskabet og at bede Rosenkransen. Og da denne Indtrædelse skete ved Indskrivelse i Listen over Medlemmerne, opfordrer han atter og atter til »at lade sig indskrive i Bogen«. Paa Side 109 alene benytter han to Gange dette Indtryk.

»I thettæ sælscaff scullæ allæ indgaa,
 som willæ paa dommen tryggæ staa,
 them sielffæ scullæ the ey sckiødæ (ændse):
 Hær till scullæ drages baadæ storæ och smaa,
 at the mughæ sælscaff met maria faa,
 theres synder swo at bødæ.

Ræt wisæ mennisckæ gaa først affstæd,
 the syndugæ fylgæ och fast met,
 baade karsckæ och sywgæ til lighæ:
 Klostermend och prester, fylger met i hob,
 prelater och allæ, som gud gaff dob,
 i kalles til himmerighæ.

*) S. 96 f.

lomfruer, møer, och hederligæ qwindæ,
 gaar fram, i mwghæ nw salighed windæ,
 baadhæ fattigæ och swo righæ:
 Allæ wærdzsens statæ (Stunder), hwad te kwnne hedæ
 gud wil ether heder och æræ wedæ (vise),
 syt wænschap giffuæ ether til lighæ.*)

(Fortsættes.)

V A L E R I A

eller

Sejrstøget ud af Ratakomberne.

— 0 —

(Fortsat.)

Da han traadte ind i Marterkammeret, hvor Rufinus og Datteren befandt sig, studsede han et Øjeblik, da han, ved Synet af Stadspræfekten, pludseligt kom i Tanke om, hvad der var hændet den foregaaende Nat. Paa Valerias Pande straaledede endnu den hellige Begejstringsild, hvormed hun havde talt om Martyriets Glorie til sin Fader, og nu fæstede hun sit Øje paa Sabinus lige saa fast, som Beken-deren paa Amfiteatret stirrer paa Løven, der er i Færd med at styrte sig over sit Offer. Dette Øjekast gjorde Sabinus endnu mere forvirret.

Men han tog sig hurtigt sammen, vendte sig mod Rufinus og sagde med største Høflighed:

»Tilgiv, ædle Rufinus, at jeg under disse ejendommelige Forhold kommer og anmoder dig om din Datters Haand. At I er Kristne, er mig ganske ligegyldigt; jeg gifter mig jo med Pigen og ikke med Religionen. Den unge Dame har ogsaa i mine Forældres Nærværelse erklæret at ville være min Kone, og naar jeg nu i Bryllupsgave giver hende din Frihed, Værdighed og Formue tilbage, haaber jeg ikke, du vil forsmåa den øverste kejserlige Kancelliembedsmands eneste Søn til Svigersøn. Skulde jeg derimod have taget

*) S. 99.

fejl,« tilføjede han og pegede paa alle Marterredskaberne, »saa vil jeg sige dig, at det ikke alene er Kærligheden, der er sød, men ogsaa Hævnen: Din Skæbne ligger i mine Hænder.«

Rufinus havde straks genkendt den unge Mand; saa vel Synet af ham, som hans Tale, fyldte ham med Modbydelighed, og nu erkendte han tilfulde Størrelsen af det Offer, som hans Barn havde villet bringe ham.

»Unge Mand,« svarede han, »der kan ikke lægges nogen Bro over den dybe Kløft, der skiller os. Du truer med Døden: nu vel, her midt imellem alle disse Pinselsredskaber erklærer jeg, at vi ikke er bange for den.«

Denne Beskæmmelse, hvormed hans Frieri saa bestemt og fast blev afvist, gjorde Sabinus aldeles rasende; han udstødte en gyseligt Ed og raabte:

»Saa skal jeg ogsaa nok sørge for, at I bliver slaede ihjel som gemene Køtere!«

Med disse Ord fo'r han afsted, gav Fangevogteren Ordre til igen at indespærre Fangerne i det underste Rum og skyndte sig til sin Fader.

Paa Vejen mødte han flere af sine Kammerater, til hvem Sabina i lutter Henrykkelse allerede havde betroet den store Nyhed om det forestaaende Bryllup. De overdængede ham med Lykønskninger og forlangte, at han skulde gøre et Gilde for dem om Aftenen.

Derover blev Sabinus endnu mere forbitret.

»Gid I maa ske al Landsens Ulykker,« brølte han, »tror I, jeg vil have en Kristentøs til Hustru? Ved Jupiter! det er Bøddelen, hun skal have, og saa kan hun faa sin Faders Hoved med i Købet.«

Han rev sig løs fra dem med en raa Forbandelse og ilede hjem.

Da Rufinus nu Haand i Haand med sin Datter igen blev bragt nedad Trapperne til det fugtige, gyseligt Mørke, begyndte hans Hjerte at skælve. Han vidste, hvor forfær-

deligt Opholdet var der nede: det forekom ham, som han førte sin elskede Datter levende i hendes Grav.

Valeria følte, hvorledes hendes Faders Haand rystede.

»Fader,« sagde hun, »du ved ikke, hvor lykkelig jeg er over at kunne være sammen med dig! Jeg er dig inderlig taknemlig, fordi du forbød mig at bringe dette Offer. Ethvert Ord fra denne Uslings Læber overtødede mig om, at jeg, naar jeg først var bleven smedet fast til ham, vilde kunde komme i den Fristelse at fortryde, hvad jeg havde gjort. Du sagde sandt, at en daarlig Stamme ikke kan bære en god Gren: tænk dig, hans Fader har modtaget den hellige Daab, men er igen falden fra Kirken, og nu optræder han som dens bitreste Fjende. Vi vil dø sammen, og de Martyrer, som har indviet dette Sted vil ved deres Eksempel og deres Bønner snart gøre os delagtige i deres Glorie.«

Med disse Ord skred hun modigt henimod Aabningen; i næste Øjeblik saa Faderen hende forsvinde i Dybet.

Efter at han derpaa var kommen ned til hende, omfavnede de hinanden, faldt paa Knæ og bad i Tavshed inderligt til Himlen for hinanden.

Og ligesom Gud Herren gennem sin Tjener sendte Brød ned til Daniel i Løvekulen, saaledes steg ogsaa nu en Engel ned til dem i Fængslet for at styrke deres Sjæle med Trøst fra Himlen.

»Det er dog nogle sære Mennesker, disse Kristne,« brummede Fangevogteren, da han igen steg opad Trappen med Faklen i Haanden, »naar jeg ellers smider Fanger ned i dette Tudsehul, skaber de sig, som de var besatte; men disse Kristne synes at anse det som et af de dejligste Steder paa Jorden. Man siger, de er Troldmænd, som kan forvandle Kulde til Hede og Hede til Kulde: der maa vel være noget sandt i det. Men naar jeg saa efter nogle Dages Forløb trækker deres Lig op derfra med min store Jernkrog ser jeg, at de alligevel ere døde under samme Kvaler, som alle de andre.« —

Da Sabina og hendes Søn havde forladt Heraclius, gik denne længe op og ned ad Gulvet i dybe Tanker. Hvorledes skulde han løse denne indviklede Knude? Det var ham selv, der havde ophidset Kejseren mod Rufinus, og nu skulde han igen gøre det om. Han havde fremlagt en Del Breve hvorved Stadspræfekten kunde dømmes for Højforræderi, og nu skulde han bevise, at Brevene havde været falske. Kejseren havde gjort Regning paa Penge ved at konfiskere Rufinuses Godser, hvorledes skulde han nu vriste dette Bytte ud af den begærlige Ulvs Gab uden selv at blive revet ihjel? — Og saa kom han tilmed i Familie med den Mand, han havde forfulgt og hadet, og af hvem han var bleven foragtet, udskældt og dømt. — Det vanskeligste vilde dog være at udfinde, hvorledes han skulde omstemme Kejseren. »Min Kone driver mig ind i Løvens Hule,« sagde Heraclius til sig selv og knyttede Hænderne i Vrede, »kan jeg ikke skaffe det Dyr en ordentlig Lækkerbidsken, vil det falde over mig selv.« Heraclius havde aldrig før haft med en saa uløselig Gaade at gøre.

Det allernødvendigste var nu straks at skaffe Kejseren Penge og faa Rufinus taget til Naade igen. Men hvorledes skulde det gaa til? — —

Skulde han virkelig opdigte en hel ny Sammensværgelse og finde paa andre sammensvorne, hvis Godser da kunde blive konfiskerede?

Efter lang Overvejelse fandt Heraclius paa en Udvej. »Jeg vil,« tænkte han, »forelægge Kejseren en ny, storartet Opdagelse: Sophronia har ikke taget sig af Dage, paa Grund af Kejserefs Efterstræbelser; men kun fordi en Sammensværgelse, hvori hun bag sin Mands Ryg, og uden hans Vidende havde indladt sig, var bleven forraadt; hun stod i Forhold til en af de sammensvorne, som var en af Hovedmændene; det var Meningen, at baade Kejseren og hendes egen Gemal skulde ryddes af Vejen, for at hun selv kunde blive Kejserinde. — Men Beviserne, Beviserne derfor!« udbrød

Heraclius og trykkede begge Hænder fast om Hovedet, for ligesom at presse den vanskelige Slutning ud deraf.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. Vor højærværdigste Biskop, som i Mandags vendte tilbage fra Udlandet til Hovedstaden, har i Lørdags begivet sig til *Maribo* for at foretage kanonisk Visitation og meddele *Firmelsens h. Sakramente* i den derværende St. Birgitta Kirke Søndag den 25. ds. Paster *Knapen* fra Roeskilde, som har opholdt sig et Aarstid i Polen, for at studere det polske Sprog, vil sandsynligvis holde polsk Prædiken for de mange polske Arbejdere, som i disse Dage ere samlede i Maribo i Anledning af Biskoppens Besøg.

— Den højærværdigste apostoliske Vikar for Sverige, Biskop *Albertus Bitter*, ankom i Onsdags til København paa Gennemrejse fra Udlandet.

— Søndag den 11. Oktober afholdt Foreningen *Unio* sin halvaarlige Generalforsamling i »Citys« hyggelige Selskabslokaler. Beretningen om Sommerhalvaaret fremlagdes, hvorefter kan fremhæves, at der havde været en Koncert i Maj Maaned, endvidere en Udflugt til Helsingborg-Udstillingen, en Cykletur og en Tur til Lyngby, arrangeret af Foreningens Damer. Regnskabet fremlagdes og godkendtes, hvorefter foretoges Valg af Bestyrelse og Revisorer.

Efter denne saakaldte alvorlige Del samledes man om de festligt smykkede Borde og spiste med god Appetit, hvorefter Ungdommen fik sig en lille Svingom. Der herskede hele Tiden en hyggelig og smuk Stemning, hvortil ogsaa de smukt monterede Værelser bidrog. Det var at ønske, at ret mange, navnlig af de unge, vilde slutte sig til *Unio*, hvor der i Vinterens Løb vil blive budt paa mange

Underholdning. Foreningens 18aarige Stiftelsesfest vil blive afholdt *Søndagen den 22. Nov.* i Citys Selskabslokaler.

Hamburg. Med Dampskibet »Eleonore Wørmann« afrejste i Lørdags *to Søstre* af Kongregationen i Steyl til Tongolandet i *Vestafrika*; med »Galeka« rejste *12 Trap-pister* og *13 Dominikanerinder* fra Bayern til *Sydafrika*. Den 15 ds. befordrede Damperen »Cordoba« *6 Francis-ner* fra Vestfalen til *Brasilien*.

Frankrig. Fra det »allerkristeligste« Rige, fra Frankrig haves der selvfølgelig kun bedrøvelige Efterrretninger. Ministerpræsident Combes meddelte nemlig i Ministerraadet, at han nu allerede havde meddelt officielt til 81 kvindelige Ordenssamfund, som ikke vare blevne anerkendte af Kammeret, at de skulde opløse sig indenfor et nærmere fastsat Frist. Af 12,604 religiøse Anstalter, skulde de som beskæftige sig med Sygeplejen vedblive at bestaa, medens 9600 som underviser Ungdommen, skulde opløses. Finantsministerens Ansigt bliver Dag for Dag længere.

Østerrig. Medens Katholikerne i Frankrig atter og atter lade sig tilføje nye Slag af et Menneske, som hader Gud, og man intet hører om, at de tager Mod til sig og slutter sig sammen for at frelse Fædrelandet fra en aandelig og materiel Ødelæggelse, voxer derimod Katholikernes Organisation mere og mere i Østerrig. Et Par nyere Begivenheder bevise dette. Den 28. og 29. Juli afholdt de kristelig-socialte Arbejdere deres femte Partimøde i Wien. Fra næsten alle Kronlande var der sendt Delegerede, som repræsenterede med et rundt Tal 30,000 organiserede Arbejdere. Tyskere, Polakker, Sloverer og Italiener mødte her i broderlig Forening for at drøfte deres Anliggender. I Welehrad (Mæhren) fandt paa Slaverapostlenes Cyrillus og Methodius Festsdag et katholsk Manifestationsmøde Sted, som bl. a. overværedes af tre Biskopper fra Bøhmen, Mæhren og Gallizien, for at protestere imod den i den senere Tid op-agiterede Hus-Kultus. Om Morgenen fejredes tre Pontifikal-

messer og om Eftermiddagen var der Møde under aaben Himmel, som talte 50—60,000 Deltagere. — Den 19.-22. Juli var der i Linz det fjerde katholske Lærermøde, hvor 918 Lærere var tilstede som Repræsentanter for den katholske Lærerforening, som tæller 5000 Medlemmer.

A. C. Møde i Søvavillonen **Onsdag den 28. Oktober** Kl. 8 $\frac{1}{2}$,
Generalforsamling: Talrigt Møde udbedes.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 25. Oktober. 21. Søndag e. Pintse. De hb. Relikviens Ihukommelse. — **26. M.** Votivofficium af St. Ansgar. — **27. Ti.** Ferialdag. — **28. O.** Simon og Judas Thaddæus, Apostle. — **29. To.** Ferialdag. — **30. F.** Alfonsus Rodriguez, Bekender. — **31. L.** (Vigilicfastedag). Wolfgang, Bekender og Biskop.

Søndag den 1. November. 22. Søndag e. Pintse. Alle Helgeners Fest. (I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 **Pontifikalmesse** med Prædiken; Kl. 6 Aften **Rosenkransandagt** med Prædiken og **Procession**).

Mandag den 2. November. Alle Sjæles Dag. I St. Ansgars Kirke: Kl. 9 højtidelig **Pontifikal-Sjælemesse**; Kl. 8 Aften: **Rosenkransbøn** for de Afdøde.

Mariakongregationen for Mænd holder **Fælleskommunion** i Jesu Hjærte Kirke **Søndag den 25. Oktober** Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Gudstjeneste i Helsingør (Sudergade 8) **Søndag den 25. ds.** Kl. 10 Højmesse med Prædiken og Kl. 6 Andagt. — **Mandag den 26. ds.** Kl. 8 stille Messe.

Rosenkransbroderskabet. **Søndag d. 1. November** Kl. 6 (Alle Helgeners Fest) Møde med Prædiken og **Procession** som Slutning paa **Rosenkransmaaned**. — **Jomfruernes Forening** deltager i **Processionen** med **Broderskabets Faner**.

Jesu Hjærte Kirke. Alle Helgeners Fest (**Søndag den 1. Novbr.**) holdes **Gudstjenesten** i Aar som ellers paa **Søndagene**.
Alle Sjæles Dag (d. 2. Nov.) Kl. 8 $\frac{1}{2}$ **Levit-Sjælemesse**.

St. Johannes Broderskab afholder selskabelig **Sammenkomst** med **Bal Lørdag den 7. November** fra Kl. 8 Aften i „**Kongens Klub**“ (Østergade 15, den lille Sal). Billetter å 40 Øre for en **Herre** faas hos **A. Høhling**, **Baggesensgade 15, 3. S.**; **J. Stauning**, **Sundevedsgade 34, 2. S.**; **L. Nilsen**, **Kattesundet 10, Njld.** og hos **Medlemmerne**. — **Overskudet** tilfalder **Ansgarius-Bonifacius-Forening**.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Pr. 44.

Søndagen den 1. November.

1903.

Indhold: Om Rosenkransen. — Valeria. — Mariahjemmets Husgeringsskole. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Vraa. Maribo. Rom. — Bekendtgørelser.

En Bog om Rosenkransbønnen.

— 0 —

(Fortsat.)

Herr *Michael* glemte dog ikke, hvor begejstret han end var for Rosenkransen, i Overensstemmelse med Kirkens Lære og Intentioner at minde om, at man *ikke var forpligtet til under Synd* at indtræde i Broderskabet eller at bede det ugentlige Rosarium efter Indtrædelsen. Hvormeget han end maatte ønske, at Alle sluttede sig til Broderskabet og derefter flittigt bad Rosenkransbønnen, betoner han dog stedse, at alt i Grunden var en frivillig Sag. Selv for Broderskabets Medlemmer forelaa der ikke nogen egentlig Forpligtelse, saa at Undladelsen af den anbefalede Bøn heller ikke for dem var nogen Synd.

»Hær scal tog inghen nødes ind,
vng eller gammel, man eller qwind,
allæ sculæ thet swo begæræ

Met ydmyghed oc stadig troo,
 som achtæ met gud i himerigæ. at boo,
 och hooss mariam at wæræ.«*)

For Broderskabets Medlemmer gjaldt dernæst i Særdeleshed:

»met *kærlighed* scullæ the tyenæ
 Then gud, som al ting haffuer skapt,
 alle styrcker och inghæ wil haffuæ fortapt,
 ther næst marie then renæ.«

Derfor skulde man ogsaa først og fremmest drage Om-sorg for at opfylde enhver *virkelig Pligt*; hvilket Navn den end maatte have, skulde der fremfor alt anvendes den nødvendige Tid paa dens Opfyldelse. Men havde man opfyldt alle sine Pligter, burde man sørge for, at man fik Rosenkransen bedet. Herr *Michael* opfordrer Datidens Kristne til, under alle Omstændigheder at sørge for, at de fik en Smule Tid tilovers, for at bede Rosenkransen om Dagen eller om Natten; »thi,« som han siger, »lang er Dagen og lang er Natten.« Havde de af en eller anden Grund maattet forsømme Rosenkransen eller en Del af den i en Uge, skulde de snarest mulig indhente det Forsømte.

»Forlades then læsning nogher tiid
 aff siwgdøm, arbeygd, eller wærdzens iid,
 en dag til han faar ændæ:
 Then anden dag scalt thu mødæ thyn krop,
 læssæ tøsuer then psalteræ, hænthæ thet swo op
 igen scalt thu tig wændæ.«**)

Herr *Michael* forklarer dernæst, hvorledes man ved Rosenkransbønnen faar *Del i alle Dominikanerordenens fortjenstfulde Gerninger*, saafremt man slutter sig til Broderskabet. I et andet Kapitel skildrer han de øvrige aandelige Fordele, som denne Bøn bringer med sig; blandt andet fremhæver han, at man, bortset fra nævnte Ordens gode Gerninger, ogsaa faar *Del i de Frugter, som alle Broderskabets Medlemmer* høste af denne Bøn, og at

*) S. 99.

**) S. 98.

denne Tanke maa opfylde Sjælen med en usigelig Trøst. Det var jo baade Herr *Michaels* og Alanus' inderligste Ønske, at hele Kristenheden ved Rosenkransbønnen maatte blive til en alt omfattende Bønsliga, som skulde drage Naade og Velsignelse ned over Jorden.

Digteren skildrer derefter disse Rosenkransbønnens *overnaturlige* og *naturlige Frugter* enkeltvis. I Henseende til de *overnaturlige* Frugter og Fordele nævner han følgende: Beder man Rosenkransen med Andagt, saa erhverver man sig et bodfærdigt Sindelag og derved Guds Forbarmelse. I Overensstemmelse med Kirkens Lære om den heliggørende Naade vil Gud saa selv komme til Sjælen og tage Bolig i den med sin Naade.*) Fra Himmel ser han da med Velbehag ned paa Sjælen og overøser den stadig med ny (virksom) Naade og med sin Velsignelse. Medens Gud saaledes formedelst Rosenkransen skænker Sjælene den sande Fred og forunder dem alt, hvad de kunde ønske sig for Legeme og Sjæl, vil hans Naade ogsaa bortvende deres Sind og Tanker mere og mere fra denne syndige Verden. Ere de f. Ex. fristede til Urenhed, ville de modtage Kraft til at modstaa Fristelserne. Tilsidst ville de endog i ydmyg Tillid til Gud kunne trodse alle Farer og aldrig ville de blive et Bytte for Trøstesløshed og Fortvivelse.

Tillige tør de nære tillidsfuldt Haab om, at de ogsaa ved denne Bøn ville høste de rigeste *naturlige* Fordele og Frugter. Thi de ville blive velsignede af Gud, hvorhen de end vende sig, hvad de end foretage sig, vil det lykkes for dem. De ville overhovedet stedse være ledsagede af Herrens rige Velsignelse ogsaa i Henseende til alt det timelige.

»Them giffues aff gud fuld manghæ gaffuæ,
the frælses aff wee och syndzens plaffuæ,
slig æræ vil Gud them bydæ.

The liwses och vp i theres sind,
baadæ vnghæ och gamblæ, mand och qwind,
stadfæstes met Gud at bliffuæ.

*) Smlgn. Joh. 14,23.

Naade giffs them til lifff och siæl
mod allæ handæ skkadæ, thet findæ the wæl
imæden the æræ i lifffuæ.

Gud øgher theres godtz, forlenger theres liiff
giffuer them syn fred, frælser them aff kiiff;
bewarer them allæ tidæ.
Fran wærdzens nød och dieffuelsens twang,
kroppen taal och ey siwgdome lang:
thet scullæ allæ menniskæ widæ.«*)

Al den Lykke og Fred, som den andægtige Benyttelse
af Rosenkransbønnen bringer med sig, kan i al Korthed
sammenfattes i de Ord:

»Uor frwes psalteræ, swo hedher then bøn,
the hannum willæ læssæ, faa møghel løn
thet prøffues i manghæ maadhæ.
Thet kan ey sighæs twsendhæ fwld
hwor iomfrw maria er them hwld,
hwn frælser them aff al waadhæ.«**)

Men frem for alt vil Rosenkransbønnen formedelst de
Naadegaver, som den erhverver den andægtige Bedende,
bidrage til Opnaelsen af en *salig* Dod og af *den ewige*
Lyksalighed. Herr *Michael* siger det med følgende Ord:

»Swo fræses the allæ i dødtzens stwnd,
som læssæ thennæ psalteræ met theres mwnd,
i boghen och ladæ them sckriffuæ.
Gudz hæffud them ey til dødæ slaar
theres syælæ næpt dieffuelen nogher tiid faar,
fuld tryggæ the al tiid bliiffuæ.«***)

Sidhen scullæ the met maria boo,
i himerigæ nydæ then ewigæ roo,
huo wildæ bæddræ faræ:
Undgaa then twang i hælfuedæ ær,
besiddæ then frygd som himmelen bær,
och glædes blant ængælæ sckaræ.

*) S. 93.

***) S. 15.

***) S. 109.

Ihesus, som frælstæ oss met syn død,
 løøss them aff synd och sorg och nød,
 han wil them swo begaffuæ,
 at allæ the ting, them æræ imod
 och them kan sckadæ, thes raader han bod,
 hooss sig wil han them haffuæ.

Nar the scullæ hæden aff wærden gaa,
 theres sacramentæ them scullæ the faa
 them sielff til nytthæ och frommæ:
 Swo løner them gud for marie bøn,
 for psalteren giffs them ewig løn,
 til wænsckap met gud the kommæ.«*)

At den andægtige Rosenkransbøn kan erhverve os saa mange Naadegaver, er naturligvis begrundet deri, at den er den hellige Jomfru og Gudsmoder Maria saa velbehagelig og derfor tilskynder hende til at nedlægge sin mægtige Forbøn for den Bedende foran sin guddommelige Søns Trone i Himlen:

»Huo hannum (Rosenkransen) wil læræ och læssæ
 met acht,
 fuld stoer tha faar han frommæ:
 Offuer hannum faar aldrig dieffuelen macht,
 til himmerighæ scal han kommæ.

Ey er then lywd i wærdhen til,
 som hennæ løsther hælder at høræ,
 Ey trompæ, ey harpæ, ey seydhæn spil (Strengeleg)
 huo hannum kan wæl framføræ.«***)

(Fortsættes.)

VALERIA

eller

Sejrsfoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

I dette Øjeblik styrtede Sabina ind i Værelset, hendes Ansigt var rødt af Ophidselse, og Øjnene skød Flammer; bag ved hende viste Sabinus sig.

»De skal begge to dø!« raabte hun med dirrende Stemme, »denne Forsmædelse er mer end jeg kan udholde han vil ikke!«

»Min Herskerinde,« sagde Heraclius, der var sprunget op fra Stolen, da han saa Hustruen, »fat dig! hvem taler du om? Er det det er da vel aldrig?«

»Tænk dig, hvilken grænseløs Haan: Rufinus nægter min Søn sin Datters Haand! nej, det er for galt!«

Med disse Ord sank Sabina ned paa Divanen, rystende over alle Lemmer, mens hun søgte at køle sit ophedede Ansigt med Viften.

Det var ganske vist en stor Beskæmmelse for den stolte Dame, og den var saa meget føleligere, som hun derved saa sine skønneste Forhaabninger blive tilintetgjorte, samtidig med at hun kom til at tænke paa al den Spot, der vilde regne ned over hende paa Grund af hendes overilede Meddelelse om Sønnens Giftermaal med en »ung, højadelig Dame«. Hun havde med stedse stigende Utaalmodighed gaaet og ventet paa, at Sabinus og Valeria skulde komme tilbage Haand i Haand, og da hun nu saa ham alene og han sagde: »Hendes Fader vil ikke!« var det nok til at gøre hende aldeles rasende. Hun havde derpaa skyndt sig til sin Mands Værelse uden at høre mere af, hvad Sabinus sagde.

Heraclius følte sig ligeledes i høj Grad fornærmet over Rufinuses Afslag.

»Altsaa,« udbød han forbitret, »holder han ikke engang op med at vise mig sin Foragt og Hensynsløshed, selv med

Døden for Øje! Nu vel, saa skal han faa at vide, hvad det vil sige at afvise et Frieri, der kommer fra Kejsereens almægtige Raadgiver!«

»Nej,« bemærkede Sabinus, »det er ikke Foragt denne Gang; men han beder mig sige dig, at baade han og hans Datter er Kristne og at«

»I Guder, Kristne? — Hvor er min Lugteflaske?« udbrød Sabina, hvis Ansigt forraadte Afsky og Væmmelse, da hun hørte Ordet: Kristne.

»Kristen? Ser man det!« lo Heraclius med triumferende Skadefryd. »Naa, Byen Roms Præfekt er en Kristen! Det er en overmaade kærkommen Efterretning for mig! Nu er der vist ingen mere, der tvivler om hans forbryderske Forbindelse med Constantin!«

Sabinuses Letsindighed fik ham hurtigt til at trøste sig over de fejlslagne Forhaabninger, lige som han ogsaa snart glemte sin Ærgrelse over at være bleven afvist.

»Skønt den lille Due,« sagde han haanligt, »er fløjen fra mig, har jeg dog, ved Bakkus, gjort en god Fangst i den kristne Rufinus; den vil min kære Fader nok sørge for, jeg faar godt betalt af Kejseren! Mindst Halvdelen af den konfiskerede Formue vil ikke være for meget. — Og den bedste Falerner i vor Kælder er neppe fin nok til at festlig holde den glædelige Begivenhed, at Guderne har friet mig fra at faa en Kristen til Kone og en Kristen til Svigerfader. — Men hvad skal vi nu forresten gøre ved dem? Foreløbig har jeg ladet dem kaste ned i det underste Fangehul.«

»Lad dem saa faa Lov at sulte ihjel sammen dernede,« bemærkede Sabina, stadig overvældet af sin Vrede.

Paa Grund af sine egne Planer vilde Heraclius dog ikke rette sig efter sin Hustru denne Gang.

»Det er kun den gamle,« sagde han, »ikke Datteren, der satte sig imod vor Bestemmelse. Lad kun hende leve som Betlerske; men hvad ham angaar, skal Kejseren selv

dømme, og jeg nærer aldeles ingen Tvivl om, hvorledes Udfaldet bliver.«

Hustruen og Sønnen var tilfredse med denne Afgørelse, og Heraclius sendte straks en Slave hen til det mamertinske Fængsels *praepositus* med sine Befalinger. Derpaa ilede han til Kejseren for at mælde ham den store Nyhed, at Rufinus selv havde bekendt at være en Kristen, og samtidig forelægge ham Listen over de Sammensvorne til Godkendelse. En af de første paa Fortegnelsen var Hofembedsmanden Valerius Antonius, en Hædersmand, som aldrig havde lagt Skjul paa sin kristne Bekendelse, og hvem Heraclius allerede af den Grund ikke kunde udstaa. — — —

Valeria var allerede igen begyndt paa videre at udvikle Kristendommens Grundsandheder for sin Fader. Der var ingen Tid at spille, thi der kunde jo hvert Øjeblik ventes en Befaling, hvorved han i sit eget Blod vilde faa Martyriets Daab.

Der var intet, Rufinus længtes mere efter, end at den sidste Skillevæg, der endnu var oprejst imellem ham og hans Gud, kunde blive fjernet. Han havde spurgt Valeria, om det kun var Præsterne alene, der havde Ret til at døbe, og da hun saa svarede, at enhver i Nødstilfælde var berettiget dertil, naar dette Sakrament for øvrigt blev meddelt efter Kirkens Anordninger, bad han indtrængende om, at denne Naade ikke længere maatte blive ham nægtet.

Valeria studsede først ved at høre denne Begæring, men Rufinus vedblev stedse inderligere med sin Bøn: »Naar du har Lov til at døbe mig, af hvis Haand skulde jeg vel saa hellere ønske at modtage Guddommelighedens højeste Gave, end af din? Eller tvivler du om, at jeg har Mod nok til at dø for Jesus Kristus? — O mit Barn, giv mig da Kraft dertil ved det hellige Bad. Lad dem saa kun komme med de skrækkeligste Marterredskaber: Jeg vil til mit sidste Aandedræt, selv under de frygteligste Pinsler, gentage: »Jeg tror paa Jesus Kristus, Guds Søn, som har elsket mig, og ved sin Død skænket mig et evigt Liv.«

Rufinus var tilstrækkelig forberedt til at kunne modtage den hellige Daab, Døden stod for Døren, man kunde ikke faa nogen Præst: Valeria indsaa, at hun ikke alene havde Ret dertil, men at det ogsaa var hendes Pligt at døbe sin Fader.

Men hvorfra skulde hun faa Vand?

Da kom hun i Tanke om, at den hellige Petrus en Gang havde ladet en Kilde sprudle frem i det mamertinske Fængsel, og hvis Vand han brugte til at døbe sine Fangevogtere med. Mon den var der endnu?

Hun søgte rundt omkring paa Jorden og mærkede efter en Del Famlen, at der virkelig fandtes lidt Vand i en Fordybning.

Derpaa førte hun sin Fader hen til dette Sted, og begyndte nu sine Spørgsmaal i den foreskrevne Orden, saa vidt som det her kunde lade sig gøre:

»Hvad ønsker du af Kirken?«

»Troen og det evige Liv,« svarede Rufinus.

»Forsager du Djævelen?«

»Jeg forsager.«

»Og alle hans Gerninger og alt hans Væsen?«

»Jeg forsager.«

»Tror du paa Gud Fader den Almægtige, Himlens og Jordens Skaber?«

»Jeg tror.«

Valeria fremsatte derefter de øvrige Spørgsmaal af den apostoliske Trosbekendelse, gjorde Korsets Tegn over Fadere ns Pande og bad Fadervor for ham. Tilsidst spurgte hun:

»Vil du døbes?«

»Jeg vil det og længes derefter af mit ganske Hjerte,« svarede Rufinus.

(Fortsættes.)

Mariahjemmets Husgerningsskole.

—o—

I »*Damernes Blad*« for 25. Oktober d. A. (Nr. 43) har Fru *Johanne Meyer* skrevet følgende smukke Artikel, der ledsages af tre Billeder, om Mariahjemmets Husgerningsskole og det ædle Ægtepar, som har oprettet den: »For en Del Aar tilbage, før der endnu var dannet kvindelige Fagforeninger, samlede jeg om Søndagaften unge Piger af den tjenende Klasse i mit Hjem for at fornøje dem paa en god Maade ved Oplæsning eller oplysende Foredrag afpasset efter deres Udvikling.

Husmødrene stillede sig straks meget fjendtlig over for disse uskyldige Sammenkomster, og der faldt mange haarde Ord baade privat og offentlig om det skadelige i at gøre Tjenestepiger saa oplyste, at de fik Damenykker o. s. v. Men Pigerne var glade ved Møderne, og jeg havde stadigt fuldt Hus.

Saa hændte det en Dag, at der kom en yngre Dame op til mig, elegant og statelig, og paa en elskværdig og beskeden Maade bad hun, om hendes Pige maatte faa Lov at deltage i Søndagsmøderne.

Denne Dame var *Lehnsbaronesse Stampe*.

I en længere Samtale udviklede hun da sit Syn paa Tjenestepigernes Stilling og den store Uret, man efter hendes Mening begik over for de Unge ved at sende dem ud og lade dem paatage sig en ansvarsfuld Gerning uden først at have givet dem den fornødne Forberedelse og Uddannelse. Hele hendes Opfattelse af dette store Samfundsspørgsmaal vidnede ikke blot om en dyb Sympati for den fattige unge Tjenestepige men ogsaa om et praktisk og klart Syn paa Menneskelivet i sin Helhed.

Der gives Samtaler, man ikke glemmer. Nogle Aar senere hørte jeg, at Baronesse Stampe var traadt ind i den katholske Kirke og havde sluttet sig til Katholicismen med hele sin varme Sjæl. — Skulde en saadan praktisk Dygtighed

være tabt for Samfundsarbejdet! kom man uvilkaarlig til at tænke.

Men Lehnsbaronesse Stampe er i de sidste Aar kommen frem med en ny Overraskelse, og det prægtige, storslaede *Mariahjem* paa Hjørnet af Ny Kongensgade og Vestervold fortæller om hendes Trofasthed mod hendes Ungdomsidé: fattige unge Pigers Oplæring i Husgerning — før de paa-tager sig nogen Tjeneste.

I et helt Byggekompleks med Kapel, Forsamlingssale, stort Køkken og mange Beboelsesværelser til at modtage Pensionærer, holdes der Skole for de Unge, og Baronesse Stampe har ikke blot sammen med sin Mand skænket hele deres Formue til denne Bygning og Virksomhed, men Baronessen selv har forbeholdt sig Ret til at være den aktive Forstanderinde, der leder hele Skolen. Personlig er hun snart i Køkken og Kælder, snart i Systue og Skolestue, overalt i ungdommelig Iver for at dygtiggøre de unge Piger.

Lehnsbaronen og Baronessen har ønsket, at den katholske Kirkes Autoriteter efter deres Død skal overtage denne rige og smukke Institution. *Mariahjemet* optager frit ubemidlede, katholske Piger mellem 15—18 Aar for at uddanne dem til al Slags husligt Arbejde. Eleverne bliver grundigt underviste i Rengøring, Vask, Strykning, Kogning, Bagning o. s. v. De undervises tillige i Syning, hvis de har Anlæg dertil tillige i Kjolesyning. Læretiden er 2 Aar. — Efter at de har forladt Skolen vedbliver denne at holde Forbindelse med dem som et Hjem.

Hjemmet forbeholder sig dog Ret til kun at modtage sunde og kraftige Piger, og Anstalten sørger da ogsaa for, at Sundheden bevares under det daglige Arbejde, som tager Sigte paa den unge Piges Fremtids Vel. Eleverne maa møde med en Daglig- og en Søndagsdragt, men under Skoletiden forsyner Anstalten dem med Klæder og alt, hvad der hører til i Elevtiden. Ved Udtrædelsen gives der dem et pænt lille Udstyr.

Det var en stor Fornøjelse at se de mange unge Pigers

glade Ansigter under Arbejdet, men dejligst at se den forstandige og kærlige Baronesse gaa som en Moder iblandt dem.«

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Vraa. Ifølge »Dagens Nyheder« opdagede Provst *Hansted* i *Vraa* ved Hjørring i Fjor enkelte Spor af Freskomalerier under Kalkpudsningen i Kirken. Han meddelte om sit Fund til Nationalmusæet, og dettes Udsending, Figurmaler *Rothe*, ankom i Søndags til Kirken, hvor en Mængde Kalkpuds nu er bleven fjernet.

Efterhaanden, som Arbejdet skred frem, blev man klar over, at dette var noget ganske usædvanligt af en Landsbykirke at være. Ikke alene Korets hvævede Loft, men Langskibets store Vægge er efter alt, hvad man kan skønne, bedækket med allegoriske Fremstillinger af Bibelens Fortællinger. I Korhvælvingens vestre Felt er fremstillet en døende Mand. Man ser Sjælen i en Engels Skikkelse fare til Vejrs, medens en mængehovedet Djævel og en Engel med Glavind udkæmper en Kamp om Byttet.

I søndre Felt ses Helvede fremstillet som et frygteligt Uhyre, i hvis Svælg selve Fanden kaster de fordømte. I nordre Felt ser man Himmerig fremstillet som et Murstenspalads, uden for hvilket St. Peter holder Vagt. I det østre Felt menes selve Dommedag at være fremstillet.

Af Kirkeskibets nordre Sidevæg har man afdækket et stort Stykke. Derved er fremkommen en Række Medailloner, der hver for sig billedlig fremstiller Episoder fra det ny Testamente, opfattet katholsk. Væggen er hel og glat, saa man venter at kunne faa den helt afdækket. Under Medaillonerne strækker sig en latinsk Inskription. Søndre Væg bærer ogsaa Kalkmalerier, men den er mere medtaget. Fundet har vakt megen Opsigt.

Maribo. I Søndags holdt Hs. biskoppelige Højærværdighed Firmelse i St. Birgittæ Kirke. 96 Polakker modtog af hans Haand den hl. Kommunion og 51, alle Voksne, Firmelsens hl. Sakrament. Under Prælatmessen assisteredes Biskoppen af Klosters Kapellan Pastor *Verhein* som Ceremoniar og af Roskilde-Marianerpateren *Meulenberg*; en Kollega af sidstnævnte, Pater *Knaben*, stod hos. Kir-

kens Præst holdt den polske Prædiken for en talrig — og forstaaende Menighed.

Efter sin stille Messe om Mandagen, under hvilken Kirkens Sangkor gjorde sit bedste, ledsaget af Frk *Gautier* som Organist, holdt Hs. biskoppelige Højærværdighed kanonisk Visitats og afrejste allerede med Middagstoget. Han ledsagedes til Roskilde af Pater Meulenberg, der har været ansat her i Mariebo indtil for et Par Maaneder siden, og hvis Forflyttelse endnu føles som et stort Tab baade af Katholiker og Ikkekatholiker. Pater Knapen rejste i Tirsdays tilbage til et Gods i Posen, hvor han allerede har tilbragt et Aar for at lære Polsk; ved Paasketid kommer han igen til Danmark og overtager da Sjælesorgen for de polske Arbejdere paa Sjælland. Ved samme Lejlighed fortjener det at bemærkes, at ogsaa Pastor Verhein har med Dødsforagt kastet sig over det polske Sprog.

England. »Catholic Herald« meddeler følgende Begivenhed: To smaa Børn mistede for nylig deres Fader, som var Katholik, og vare nu udsatte for den Fare at miste deres Tro, fordi Moderen i sin Nød havde henvendt sig om Hjælp hos et protestantisk Selskab, som var beredt til at opdrage Børnene, saafremt Moderen vilde lade dem opdrage protestantisk. Dronning *Alexandra* hørte tilfældig om denne Sag og skrev desangaaende til et katholsk Selskab, som saa strax tog sig af Børnene og nu opdrager dem.

Rom. Fra officiel Side meddeles, at den h. Stols provisoriske Prosekretær Msgr. *Merry del Val* er bleven udnævnt til *Statssekretær*. Den nye Statssekretær vil blive udnævnt til Kardinal i Konsistoriet, som skal afholdes den 9. November. Msgr. *Merry del Val* blev født den 10. Okt. 1865 i London, hvor hans Fader dengang var spansk Gesandt, og præsteviet den 30. Dec. 1888. Efter at have endt sine diplomatiske Studier med Udmærkelse, udnævntes han af Leo XIII. i 1897 til Husprælat og blev samme Aar sendt som apostolisk Delegat i en overordentlig Mission til Kanada. I April 1900 blev han Titularbiskop af Nicæa. For Tiden leder han som Præsident det berømte »Accademia dei Nobili Ecclesiastici«, hvori unge Adelige uddannes til det pavelige Diplomatiske Tjeneste. En særegen Udmærkelse var hans Udnævnelse til Konklavets Sekretær. Pave Pius X.s Valg af denne Mand til Statssekretær maa betegnes som lykkelig i enhver Henseende, skønt det neppe svarer til det unge Italiens Forventninger, fordi dette regeringsvenlige Parti haabede, at

den nye Statssekretær vilde hidføre en gennemgribende Forandring i den hellige Stols Politik. I denne Henseende vil der efter al Sandsynlighed blive holdt urokkelig fast ved den gamle Kurs. Baade Leo XIII. og hans Statssekretær Kardinal Rampolla satte stor Pris paa Msgr. del Val, der roses af Alle for sit alvorlige og sympathetiske Væsen, sin beskedne Optræden og dybe, inderlige Fromhed. Msgr. *del Val* taler ogsaa flydende Italiensk, Spansk, Fransk, Engelsk og behersker ogsaa tildels det tyske Sprog.

Ærkebiskop *Merry del Val's* Udnævnelse til Kardinal og Statssekretær har fremkaldt det gunstigste Indtryk overalt i Rom. En vis Tilfredsstillelse maa navnlig hine Kredse føle, som allerede længe have ønsket, at ogsaa det ikkeitalienske Element maatte være repræsenteret i de højeste Embeder i den romerske Kurie. Maaden, paa hvilken Pius X. underrettede Ærkebiskoppen om den forestaaende Udnævnelse, vidner om Pavens personlige Hjærtensgodhed og om den Sympathi, som Hs. Hellighed nærer overfor den unge, spanske Prælat. Da Msgr. del Val for et Par Søndage siden havde sit sædvanlige Foredrag hos Paven, overrakte Pius X. ham henimod Slutningen en Del Breve og andre Papirer, idet han ved Biskoppens Bortgang sagde til ham i en ligegyldig Tone: »Læs disse Sager lidt snart, thi der findes ogsaa et Brev, som angaar Dem selv.« Dette Brev, som den intetanende Prælat først læste senere, var en egenhændig Skrivelse fra Paven og lød saaledes: »For at give Deres Excellence et Bevis paa min særegne Velvillie i Betragtning af de Tjenester, som De hidtil har ydet Kirken og for Fremtiden vil yde i en endnu højere Grad, og *for at opfylde saare mange Kardinalers Ønske*, have Vi besluttet at udnævne Dem til Vor Statssekretær og at meddele Dem Kardinalspurplet i Konsistoriet den 9de November.«

Vi se os ogsaa i Stand til at kunne paa det Bestemteste *dementere* den i mange Blade optagne Efterretning, ifølge hvilken fire Kardinaler (Agliardi, Satolli, Capelatro og Ferrari) skulle have *nægtet at tage imod* det dem af Pius X. tilbudte Statssekretariat. Paven har ikke kunnet faa et »Afslag« fra disse Kardinalers Side, fordi han overhovedet ikke har tilbudt dem dette vigtige Embede. Fra Begyndelsen af har Paven udset Merry del Val til denne Post, fordi Kardinalerne allerede tidligere havde valgt del Val til Sekretær for Konklavet under den h. Stols Vakance; i denne Egenskab ledede han allerede den Gang Statssekre-

tariatets Anliggender. Grunden til, at det definitive Valg netop faldt paa Merry del Val, var dog navnlig, ifølge den h. Faders egen Udtalelse, den, at den unge spanske Prælat ved enhver Lejlighed lagde *en dyb Fromhed* og *en ihærdig Iver i Opfyldelsen af sine Embedspligter* for Dagen. Imidlertid har Pius X. fuldstændig brudt med Traditionen, idet han valgte en *Udlænding*, (hvilket endnu aldrig forekom) og en *Ikke-Kardinal*, (hvilket kun er sket en Gang tidligere) til Statssekretær. Det sidste skete i Aaret 1800 under Pius VII., som lige var bleven valgt. Den daværende Prælat *Consalvi* havde før Pavevalget i Venedig været Sekretær i Konklavet, blev derefter Pro-Statssekretær og fem Dage senere Kardinal og Statssekretær.

St. Johannes Broderskab afholder selskabelig Sammenkomst med Bal Lørdag den 7. November fra Kl. 8 Aften i „Kongens Klub“ (Østergade 15, den lille Sal). Billetter á 40 Øre for en Dame og 60 Øre for en Herre faas hos A. Høhling, Baggesensgade 15, 3. S.; J. Stauning, Sundevedsgade 34, 2. S.; L. Nilssen, Kattesundet 10, Kjld. og hos Medlemmerne. — Overskudet tilfalder Ansgarius-Bonifacius-Foreningen.

! Det katholske Julehæfte !

Undertegnede, som agter at redigere det katholske Juleblad „Julehilsen“ — for Fremtiden kaldet „Julekerten“ — indeværende Aar, tillader sig herved at henlede Publikum's Opmærksomhed paa nævnte Hæfte. Det er mit Haab, at det, hvad Teksten angaar, vil vise sig at staa fuldtud paa Højde med Landets andre Julehæfter; med Hensyn til Billedstoffet skal jeg bemærke, at fotografiske Gengivelser vil blive de fremberskende, da — som man rigtigt har indset — disse bedre end alle andre Billeder formaar at illustrere almeninteressant og aktuelt! Bidrag i Form af Billeder (helst Fotografier, Kirker, berømte katholske Malerier eller Skulpturarbejder o. ln.) og Tekst, samt Annoncer, som ønskes optagne i Bladet, bedes — paa Grund af Tidens Knaphed — sendt til Redaktøren:

R. Jahn-Nielsen,
Forfatter.

Mariendalsvej 37 B.⁴, København F.

NB. Annonceprisen er: 20 Øre pr. Petitlinie.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 1. November. 22. Søndag e. Pintse. Alle Helgeners Fest. (I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Pontifikalmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften Rosenkransandagt med Prædiken og Procession).

Mandag den 2. November. Alle Sjæles Dag. I St. Ansgars Kirke: Kl. 9 højtidelig Pontifikal-Sjælemesse; Kl. 8 Aften: Rosenkransbøn for de Afdøde. — **3. Ti.** Oktavdag. — **4. O.** Karl Borromæus, Bekender og Biskop (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **5. To.** Oktavdag. — **6. F.** Oktavdag (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Prælatsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt). — **7. L.** Oktavdag.

Søndag den 8. November. 23. **Søndag e. Pintse.** Oktav af Alle Helgener.

Rosenkransbroderskabet. Søndag d. 1. November Kl. 6. (Alle Helgeners Fest) Møde med Prædiken og Procession som Slutning paa Rosenkransmaanedu. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Fauur.

Jesu Hjærte Kirke. Alle Helgeners Fest (Søndag den 1. Novbr.) holdes Gudstjenesten i Aar som ellers paa Søndagene. Alle Sjæles Dag (d. 2. Nov.) Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Levit-Sjælemesse.

St. Anna Kirke. (Hans Bogbinders Allé, Amager.) Fra **Søndag den 1. Novemb.** (Alle Helgeners Fest) holdes hver Søndag Aften Kl. 6 Andagt med Prædiken og sakramental Velsignelse. — Alle Sjæles Dag, d. 2. Nov., holdes Andagt Kl. 8 Aften.

St. Ansgars Kirke. Lørdag den 7. Nov. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ lader Foreningeu Unio læse i St. Ansgars Kirke en h. Sjælemesse for alle sine afdøde Medlemmer.

Torsdag den 5. Novbr. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ lader **St. Josefs Gilde** læse i St. Ansgars Kirke en h. Sjælemesse for sine afdøde Medlemmer.

Mødreforeningen. Tirsdag den 3. Nov. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender; efter Messen et kort Foredrag for Medlemmerne.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer anmodes om at møde Fredag d. 6. Nov. i St. Ansgars Kirke til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb

Systemen hos St. Josefsøstreene, Tolbodvejen 14, genoptager sine Møder **Torsdag den 5. Nov.** Kl. 1 $\frac{1}{2}$. Gamle og nye Medlemmer indbydes venligst til at deltage i denne Kærlighedsgering til Gavn for de Fattige

Børn, som til **Paaske** skulle modtage **Firmelsens h. Sakramente**, bedes anmeldte af Forældre eller Værger snarest mulig hos Undertegnede, som træffes Kl. 9—10 Form. og Kl. 3—4 Efterm. Daabsattest maa medbringes.

Joh. Braun, Sognepræst.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 45.

Søndagen den 8. November.

1903.

Indhold: Rejsebrev. — Media vita in morte sumus. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Horsens. Rom. — Bekendtgørelser.

Rejsebrev.

—o—

IV.

Katholske Drengbrigader.

Hvad er i Grunden katholske Drengbrigader for noget? Saaledes tænkte jeg ofte, naar jeg læste i Bladene, at Drengbrigaderne havde haft Revue eller holdt Koncert eller været til Fælleskommunion eller ligget i Lejren, men først i Sommer fik jeg noget rigtigt at vide om dem. En af Lederne for disse Brigader, hvis Virksomhed egentlig falder sammen med saa mange andre katholske Ungdomsforeninger, om end deres Organisation og udvortes Optræden er temmelig forskellig fra disses, er »Fader« Segesser, som er Præst ved den katholske Trefoldighedskirke i den sydøstlige Del af London, og hos ham og de andre Præster ved Kirken tilbragte jeg en meget behagelig Eftermiddag i Midten af

August Maaned, ved hvilken Lejlighed jeg fik saa meget at vide om disse Brigader, at jeg har turdet prøve paa ogsaa at fortælle Ugebladets Læsere lidt herom. Den første Gang, jeg søgte Pastor Segesser, var han endnu ikke kommen hjem fra Lejrturen, da en af de unge Soldater havde faaet en Vogn væltet over sig og knækket flere Ribben, hvorfor han var bleven ude paa Landet hos denne, men senere var jeg, som nævnt, saa heldig at træffe ham.

Jo større en By er, desto vanskeligere er det, som bekendt, at holde sammen paa Ungdommen, naar den forlader Skolen, vanskeligt at samle Pigerne, endnu vanskeligere at samle Drengene, og om London maa det vel gælde, at det er allervanskeligst at holde den unge Hjord sammen. Klubber, Foreninger, Broderskaber o. s. v. har man kendt saa længe, og disse have paa mange Steder gjort en stor Gerning, men de synes ikke i London at have haft saadanne Resultater som de katholske Drengbrigader. Disse findes baade i London og andet Steds i Landet, om end det førstnævnte Sted synes mest at trænge til Virksomhed af den Art. Derfor var det ogsaa, at ovennævnte Pastor Segesser i Aaret 1896 dannede den første katholske Drengbrigade for at faa Hold paa de mange Dreng, der efter Skoletidens Afslutning saa ofte spredtes som Avner for Vinden. Det Sogn, hvori han har sin Virksomhed, er et af de fattigste i London, men desto mere trængtes der ogsaa til en slig samlende Organisation. I Samtalen med ham om disses Betydning gjorde jeg den Bemærkning, at Hjemmenes Indflydelse var det dog især, det kom an paa. Som Svar herpaa tog han et af de mange Billeder frem, han havde af »sine Dreng«, og pegede snart paa en, snart paa en anden: hans Moder døde af Drukkenskab for nogle Uger siden, hans Fader og Moder slaas stadig, han har slet intet Hjem og saa fremdeles, og dog ere disse Dreng flinke, katholske Dreng alle sammen, men uden Brigaden, der samler dem, vilde de sikkert alle være tabte for Kirken. Den militære Ordning er et udvortes, iøjnefaldende Kendemærke, som har

en stor Betydning netop under de store Forhold, hvor kun saa lidet kan gøre sig gældende i Massen. Uniformen viste han mig, den er net, af graat Tøj med Hue til, som de engelske Soldater bære den, og den koster Drengene kun 17—18 Kr. Den bæres dog kun under Sommerens Lejrtid og ved de fire store Kirkeparader, til Dels for ikke at jage de Drengene bort fra Brigaden, som ikke kunne faa Raad til at skaffe sig disse Klæder, og som ikke vilde tage Del i Møder og Sammenkomster, hvis de skulde møde uden Uniform, medens de fleste Kammerater bar den. Han viste mig rundt i deres Samlingssal, deres Gymnastikrum og lign., men pegede, da vi gik forbi Kirkens Kældervinduer, paa disse og tilføjede, at nu havde han faaet fjernet de gamle Kister fra Rummet under Kirken, og saa skulde der indrettes en herlig Sal for Brigaden.

Som Læserne sikkert allerede have forstaaet, er der slet ikke Tale om, at disse katholske Drengbrigader, trods deres militære Tilsnit, ere nogen militær Institution. Formaålet er, som ved mange andre katholske Ungdomsforeninger, først og fremmest at holde sammen paa de unge, paa hvilke der kaldes fra alle Sider med saa mange lokkende Røster, at lære dem Betydningen af Sammenhold og Enighed blandt Katholiker, at vænne dem til Orden og Regelmæssighed baade legemligt og aandeligt, at fortsætte Skolens opdragende Gerning, saa Ynglingene kunne udvikle sig til maalbevidste katholske Mænd.

Dette Formaal søger man at naa ved forskellige Midler. Hele det militære Apparat øver en stor Tiltrækning, om end det vist gaar en Del unge saaledes, at de netop derigennem faar Øjet op for Militærlivets mindre tiltalende og besværlige Sider og derved afholde sig fra at slaa ind paa den i England lidet heldige Levevej: den hvervede Soldats. Fire Gange om Aaret afholdes de saakaldte Kirkeparader. Da samles Kompagnierne paa deres sædvanlige Mødepladser som Skolelokaler, Forsamlingsbygninger og lign., saa mange af Deltagerne, som have Uniform, hvad de fleste dog ere i

Besiddelse af, derefter marschere de til en passende Plads, hvis en saadan kan findes, i Nærheden af den Kirke, hvor Messen skal høres den Søndag, og i sluttet Trop, med fuld Musik, gaar det til Kirken, hvor en særlig Plads er forbeholdt Drengene, ved hvilken Lejlighed Sognepræsten lader holde en speciel Prædiken, passende til Lejligheden, hvorefter alle de unge modtage den hl. Kommunion. Efter Messen opstiller Brigaden sig atter udenfor Kirken, og Kompagnierne marschere af, hvert til sin Del af London. Een Gang om Aaret afholdes i en af Londons store Parker en Revue over alle de unge Soldater, som en eller anden højere staaende Officer velvilligt afholder.

Dog er den militære Organisation og Exercits i Grunden kun en underordnet Del af Brigadernes Arbejde. Alt, hvad Ungdomsforeninger andet Steds have optaget paa deres Program, øves ogsaa i Brigaderne. En Aften om Ugen er helliget Sporten, en anden Aften anvendes til Foredrag, en anden til Undervisning, en anden til Sløjd, en anden bruges som almindelig Klubaften, og saaledes søger Lederne af disse Brigader at skaffe de unge et Hjemsted, hvor de kunne faa Lejlighed til at lære og øve alt, hvad der er godt og skønt for gode, kristne Mennesker. Dog Aarets største Begivenhed, hvorom alles Tanker egentlig dreje sig baade før og efter, er den otte Dages Lejrtid ude paa Landet hvert Aar i Sommerens varmeste Tid. Hvad det er for en Velgering for disse unge, hvoraf mange maa slide fra Morgen tidlig til Aften silde, en hel Uge at blive reven løs fra det hele og leve et sorgfrit, sundt Liv blandt Kammerater og Venner, behøver ingen Paavisning. Adskillige unge kunne ikke faa den Uge fri, nogle kunne ikke spare de $4\frac{1}{2}$ Kr. sammen, som enhver maa give for Rejse, Kost og Ophold i de 8 Dage, men mange, i Sommer 500 Drenge, laa 8 Dage ude paa Landet i Telte og styrkede sig til et Aars fortsat Slid og Slæb, og de, der lede dette Arbejde og understøtte det ved Gaver, gøre sig naturligvis al mulig Flid, for at saa mange som muligt kunne faa Del i denne Velgering. Pastor

Segesser med c. 12—15 Drengene drager afsted i Forvejen for at ordne alt. Først maa en passende Plads findes, den maa ikke være for langt fra en Jernbanestation, den maa være stor, helst lidt kønt beliggende, og saa maa der rejses Telte til den store Mængde unge Mennesker. Omtrent 10 Drengene sove i hvert Telt; desuden findes særlige Telte for Præsterne og Officererne, og i Midten ligger det smukkeste Telt, hvor det hellige Messeoffer frembæres hver Morgen, medens Drengene ere lejrede omkring og foran det. Desuden findes et Hospitaltelt, hvad der er nødvendigt, hvor saa mange ere samlede. Den første Nat er ofte besværlig, Drengene døje med at falde i Søvn ude paa Marken, under Vindens Blæsen paa Lærredet, men naar den er overstaaet, gør den friske Luft og Motionen i Mark og Skov, at de unge sove ypperligt de følgende Nætter. Een Del af de otte Dage lades fri for Øvelser og Arbejde, og paa den komme Drengenes Slægtninge og Venner i Skarevis ud i Lejren for at gøre Besøg og sé, hvor glade Drengene ere. En Dag anvendes særlig til Fodboldspil eller andre Legemsøvelser, en Dag leges Krig, idet Halvdelen af Drengene drage bort for siden om de kunne, at komme tilbage og erobre Lejren, som forsvares af de andre Drengene. Det er altid med Sorg, at der brydes op efter de glade Dage, men denne glemmes snart ved Tanken om den kommende Lejrtur, til hvilken Drengene tidligt begynde at spare sammen, at de kunne naa at faa de nødvendige halvfemte Krone; thi, lad os ikke glemme det, det er de allerfattigste Drengene, dem, som bo paa Livets Skyggeside, hvem disse Brigader øve deres store Velsignelses Værk imod. Om Søndagene hele Aarét rundt gøre Drengene de Præster, der arbejde med dem, mange Tjenester. I den fattige Sognekirke, jeg besøgte hin Eftermiddag, udføre de Kortjenesten, og ikke, som det oftest sker, oppe paa Pulpituret, fjernt fra Menigheden, men de have deres Plads lige foran Alteret, hvor de, med hvide Kjoler ligesom Klerikerne ved en Domkirke, synge Messen og bede deres Bønner i Menighedens Messe.

Da Pastor Segesser ved min Bortgang fulgte mig til Døren, kom der just en af hans store Drengte forbi paa den anden Side af den smudsige Gade; han hilste ikke meget ærbødigt paa Præsten, men han sendte ham et af disse Blik, som man kun sender den, man ved, er ens gode Ven, og den Præst er stærk og har Indflydelse, som kan faa mange saadanne Blik.

København S., den 30. Oktober 1903.

Niels Hansen.

Media vita in morte sumus.*)

—o—

Ved hvert Skridt ad Livets Sti
er vi midt i Døden.

Hvem husvaler os, saa vi
vandre ufortrøden?

Kun Du, vor Gud, alene!
Hver Synd, som vi mod Dig begik,
truende staar for vort Blik.

Hellige rene Gud,
hellige stærke Gud,
hellige barmhjærtige Frelser,
Du evige Gud!

Styrk os med Din Naade
i al Dødsens Vaade.

Kyrie eleison.

Mindes vi den bitre Død,
Dommen da os skrækker.
Hvem er den, som i vor Nød
hjælpsom Haand os rækker?

Kun Du, vor Gud, alene!

*) Forfattet af Benediktinermunken *Nothar*, kaldet *Balbulus* (den stammende), Munk i St. Gallen, død A. 910.

Udaf Din Godheds Overflod
gyder Du i Hjærtet Mod.

Hellige rene Gud,
hellige stærke Gud,
hellige barmhjærtige Frelser,
Du evige Gud.

I al Dødens Kvide
kun paa Dig vi lide.

Kyrie eleison.

Vil i Arvefjendens Magt
Dødsens Gru os jage,
hvem staar trofast da paa Vagt,
saa vi ej forsage?

Vor Frelsermand alene!

Den gode Hyrde vaager tro;
i hans Favn faar Hjærtet Ro.

Hellige rene Gud,
hellige stærke Gud,
hellige barmhjærtige Frelser,
Du evige Gud!

Gennem Dødens Døre
Du til Liv os føre.

Kyrie eleison.

J. F.

VALERIA

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Valeria lod nu Faderen knæle ned og bøje sig forover, hvorpaa hun øste Vandet op i sin hule Haand, gød det over hans Hoved og sagde:

»Jeg døber dig i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn.«

Pigens Haand rystede, Stemmen skælvede af indre Bevægelse, og Taarerne faldt fra hendes Øjne i uudsigelig Lykke ned i Sakramentets Vand.

Rufinus tog Datterens Haand, trykkede den trods hendes Modstand til sine Læber og udbrød, medens Taarerne randt ned ad hans Kinder:

»O, mit Barn, hvor lykkelig, hvor salig føler jeg mig dog i dette Øjeblik! Nu tør jeg kalde den evige Gud min Fader: Vor Fader, Du, som er i Himlen!«

Og Valeria blev under de mægtige Indtryk henrykket i Aanden, som følte sig frigjort fra alle jordiske Baand; hun saa Paradisets Herlighed aabnet for sin Sjæls Øje, strakte Armene i Vejret, som til Bøn, og fra hendes Læber kom disse Ord:

»Ser du den ærværdige Olding med det lange, hvide Skæg? Han staar der henne under Palmetræerne, som en Hyrde mellem sine Faar. — Hans Aasyn straalere saa klart som Solen, og hans Klæder er hvidere end Sneen. — Rundt omkring ham staar der en stor Skare i lysende Klæder, lig Fyrster, samlede om deres Herskers Trone. — Og se nu, der kommer min Moder! hun er i hvide Klæder, med en Palmegren i Haanden og en Blomsterkrans om Hovedet; paa Brystet bærer hun et Smykke af funklende Rubiner. To Engle fører hende hen til Oldingen. — Hun knæler ned foran ham; men han løfter hende op og klapper hende paa Kinden; han kysser hende venligt paa Panden, som en Fader sit hjemvendende Barn, og byder hende Mælk af en Guldskaal.«

Rufinus laa stadig paa Knæ og lyttede med tilbageholdt Aandedrag til Datterens Ord. Han kunde ikke forstaa, hvad der foregik i hans Indre; en hellig Gysen betog ham.

Efter et kort Ophold vedblev Valeria endnu i samme aandelige Henrykkelse:

»Elskede Moder, bed den hellige Hyrde, at han ogsaa

lader os faa Lov til at drikke af Skaalen; thi der er saa skrækkelig koldt hernede, og Fader bukker under, hvis han ikke faar noget at styrke sig med. Ved du, at han er en Kristen, og at jeg har døbt ham? — Du vinker til os, at vi skal komme? Ja, hvor gerne vilde vi ikke skynde os til dig! — Men hvem skal bringe os over den Afgrund, der adskiller os, og forbi den skrækkelige, sorte Drage med de gloende Øjne og de udstrakte Kløer?»

Dette Spørgsmaal blev pludselig besvaret af Fangevogterens raa Stemme; han befalede Fader og Datter at stige op fra Dybet. Derved blev Valeria revet ud af sin Henrykkelsestilstand, og, da hun troede, at de nu skulde dø, slyngede hun i øm Kærlighed Armene om sin Faders Hals, medens hun i hellig Begejstring udbrød:

»Træd du kun roligt paa Dragens Hoved, Fader; i Jesu Navn kan han ikke skade dig. Lad os skynde os, Moder venter! Kampen er kort, men Glæden evindelig!« — —

Da de begge var komne op ad Stigen, meddelte *prae-positus* dem den Befaling fra Kejseren, at Rufinus var dømt til at udføre Slavearbejde ved Opførelsen af den kejserlige Basilika. Datteren kunde gaa, hvorhen hun vilde.

Ved denne Meddelelse sank Valeria højt hulkende til sin Faders Bryst; hvis Gud havde kaldet ham til et glørværdigt Martyrium, vilde der dog have været noget trøstende og ophøjet deri; men nu skulde hun derimod se ham pines til Døde i det mest fornedrende Slavearbejde, under de brutaleste Mishandlinger.

Rufinus følte ogsaa hele den Vanære, der overgik ham, Efterkommeren af en gammel Senatorfamilie og den højeste Embedsmand i Rom; han vidste, hvilke Grusomheder der ventede ham fra de hjerteløse Opsynsmænds Side. Men det var kun et Øjeblik, han tænkte derpaa; hvad skulde der derimod blive af hans Barn, som han nu maatte skilles fra som en hjemløs Betlerske?

»Der oppe er din Fader,« sagde han, og trykkede et sidste Afskedskys paa hendes Pande, »din og min Fader;

efter hans hellige Villie gaar jeg den Vej, som hans Haand viser mig, over den mørke Afgrund op til din Moder.«

Bødlerne rev ham nu ubarmhertigt bort fra Datteren, bandt hans Hænder med Strikker bag paa Ryggen og slæbte ham af Sted. Valeria fulgte med ham hen til den Port, der førte ind til Byggepladsen; endnu et stumt Afskedsblik — og Døren til den store Lidelsesskole lukkedes efter den døgte. — — —

Da Valeria nu vilde vende tilbage til sit Hjem, blev hun allerede foran Vestibulen jaget bort med Skældsord og haanende Tilraab af de Betjente, som Heraklius straks havde ladet Fiscus sende derhen igen; hun fandt sig deri uden et eneste Suk.

»Rævene,« sagde hun og løftede sine Øjne mod Himlen, »have Huler og Himlens Fugle Reder; men Menneskenes Søn havde ikke det, hvortil han kunde hælde sit Hoved. Tør jeg klage, fordi han reder mig mit Leje ved Foden af sit Kors? Lammet aabner ikke sin Mund, naar det bliver klippet af sin Hyrdes Haand; selv om det bliver bundet og lagt paa Slagterbænken, er det stumt; thi det er hans Ejendom.«

Den hellige Kærlighed ligner en Skovkilde; de bliver begge klarere og renere, jo dybere deres Vej fører dem gennem mørke Kløfter og stenede Steder.

Der var kun een Ting, som Valeria med tungt Hjerte maatte give Afkald paa. Hun havde bedt de følesløse, haarde Mennesker, om i det mindste at faa Lov til at tage *arcæen* med Moderens blodbestænkede Klæde med sig, — men forgæves; i dette hellige Minde vilde hun have fundet saa megen Trøst og Styrke.

Sukkende, men alligevel beredt til ethvert Offer, vendte Staklen sine Skridt — ja hun vidste ikke hvorhen? — bort fra Fædrenehjemmet med alle de kære Erindringer om en lykkelig Barndom, som det husede.

»Jeg er,« sagde hun, »for Herrens Aasyn som en af Stormen gennempisket Have; alle Blomsterne ligger knækkede

og afbrækkede; endnu staar der kun en afbladet Vinranke tilbage, midt i Ødelæggelsen, og den er slynget om Træet, Korsets Træ, — uden Haab om, at Foraarssolen atter skal skinne for den.«

Valeria saa med taarefyldte Øjne mod Himlen og presede de foldede Hænder fast mod Brystet; i hellig Forsagelse steg dette Suk fra hendes Læber:

»Herre, Din Villie ske!«

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Maribo. Til vor Meddelelse i forrige Nr. af Ugebladet, om den højærværdigste Biskops Besøg i Menigheden i Maribo, kunne vi endnu tilføje, at der ogsaa om Eftermiddagen Kl. 5 var højtidelig Festandagt, som overværedes af Menighedens samtlige Medlemmer og under hvilken Hr. Pastor *Verhein* holdt en varm og begejstret Prædiken i vort danske Modersmaal. Vor højærværdigste Biskop var nærværende i Koret under denne smukke Festgudstjeneste.

Som det vil være adskillige af vore Læsere bekendt, findes der i Menighedens Midte nogle *St. Franciskus-Søstre*, som ere det polske Sprog mægtige og som paa forskellig Maade virke til Velsignelse blandt de polske Roearbejdersker, der aarlig gæste Danmark, navnlig Laaland. Disse Søstre ere meget velsete i Maribo og finde Paaskønnelse baade fra Katholikernes og Anderledestroendes Side. En smuk Virksomhed udfolde de ogsaa der i Byen ved at undervise baade Voxne og Børn i de fineste Haandarbejder, hvori de særlig ere sande Kunstnere, ligesom Maribos Birgittinerinder i gamle Dage.

Horsens. Hr. Lærer *Joh. Sieglers* og Hustrus Sølvbryllup i Horsens, hvorom vi i sin Tid meddelte vore Læsere, blev en meget smuk Højtidelighed, som vidnede om,

at baade Præst og Menighed vidste at skatte den udmærkede Støtte, de besidde i en dygtig Lærer, i Henseende til Ungdommens Undervisning og Opdragelse. Fra Nær og Fjærn indløb Lykønskingsbreve og Telegrammer, ialt over 70, til Sølvbrudeparret — ogsaa den højærværdigste Biskop hædrede den gamle Fredericia-Lærer med en hjertelig Skrivelse fra Udlandet, ligesom der ogsaa fra Hr. Sieglers sidste Virkekreds, Svendborg, indtraf Beviser paa, at man heller ikke der havde glemt ham, saa lidt som i Menigheden i Fredericia. At Hr. Siegler i Dagens Anledning ogsaa modtog en Del Gaver, behøve vi næppe at meddele. Om Aftenen var der 36 Gæster til Stede ved en lille Festlighed, som ved Pastor Kerff's Velvillie fejredes i den Sal, som tidligere tjente til Kapel, inden Kirken blev bygget, og som i Dagens Anledning var bleven festlig smykket af nogle unge Mænd i Menigheden i Forening med Sølvbrudeparrets 3 Sønner. En af de følgende Dage fejredes en lignende Festlighed, der overværedes af lige saa mange Indbudne som første Aften og i hvilken bl. a. deltog Sangforeningen og nogle andre af Menighedens Familier. Den havde et meget gemytligt og hjerteligt Præg og sluttede med en lille Svingom, hvortil to af Sølvbrudeparrets Sønner leverede Musikken. Det Hele var saa ret en Familiefest, hvor Alle vare glade og tilfredse, Alle besjælede af Ønsket om, at Hr. Lærer Siegler og Hustru ogsaa engang maatte fejre Guldbryllup i Menighedens Midte og i Mellemtiden se fremgaa af Skolen en Skare af flinke, trofaste, katholske Ynglinge til Gavn og Glæde for vor hellige Kirke.

Rom. Den 18. Oktober modtog Pius X. atter 12,000 Romere. I Nærheden af Tronstolen havde Sognekomiteerne taget Opstilling med deres Faner. Præcis Kl. 4 ankom Paven tillige med nogle faa Prælater. Begejstrede Jubelraab hilste hans Komme. Et Kor af 100 unge Piger sang Pavehymnen. Efter Sangen holdt Paven en Homilie, i hvilken han forklarede den andægtigt lyttende Mængde Søndagens Evangelium. Han lagde navnlig Forældrene paa Hjærte at

give deres Børn en god Opdragelse, at opdrage dem i Herrens Frygt, i Retfærdighed og i Tro, for at de, naar Livets Storme nærmede sig, maatte finde i Religionen en Trøst og en Støtte. Børnene formanede han til, at de skulde ære og elske deres Forældre; Kærligheden til Forældrene var det højeste Gode paa Jorden. Den populære Maade, paa hvilken den h. Fader forklarede Evangeliet for Folket, gjorde et rørende Indtryk.

— Om sin Stilling overfor Videnskabsmændenes Afbenyttelse af *det vatikanske Arkiv* har Pius X. for nylig udtalt sig under en Privataudiens, i hvilken Direktøren for det østerrigske historiske Institut, Hofraad *Ludvig Pastor*, overrakte Paven det fjerde Oplag af 1ste Bind af hans »*Favernes Historie*«. Den h. Fader takkede Forfatteren, i det han bemærkede, at han allerede i en Række af Aar havde kendt det udmærkede Værk fra den i Trient udkommende italienske Oversættelse; den h. Fader udtalte ogsaa sin Glæde over, at Værket fandt saa mange Læsere i Østerrig og Tyskland, saa at nye Oplag altid vare nødvendige. Det glædede ham særlig, at Pastor havde fundet og benyttet saamange Dokumenter i de for ham saa kære Byer Mantua og Venedig; da Pastor i denne Anledning mindede om de mange vigtige Dokumenter fra det vatikanske Arkiv, som havde staaet til hans Raadighed, og dertil knyttede Haabet om, at de Lettelser, som Leo XIII. havde tilstaaet Videnskabsmændene i Henseende til Arkivets Afbenyttelse, ogsaa vilde vedblive at bestaa, svarede den h. Fader udtrykkelig: »*Det er min Villie, at Alt i Henseende til det vatikanske Arkivs Afbenyttelse skal vedblive at bestaa saaledes, som den afdøde Pave har anordnet ddt.*«. Det vatikanske Arkivs Aabning var uden Tvivl en af Leo XIII.s største Gerninger; den kan kun blive til Velsignelse og Ære for vor hellige Kirke. Man behøver ikke at frygte for Sandheden. De har i Deres store Værk med Rette ogsaa fremhævet Pavernes menneskelige Svagheder; det kan heller ikke skade. Disse Svagheder ere som Skyerne omkring Solen,

der senere straalere desto herligere.« Til Slutning meddelte den h. Fader sin Velsignelse til Fortsættelsen og den lykkelige Fuldendelse af Pastors »Kæmpeværk«, — som han kaldte det.

— I hele Italien gives der kun 25 katholske Dagblade. Rom, Neapel, Genua, Mailand og (fra den 1. Oktober d. A.) Turin have hver 2 katholske Dagblade. Af 24 Redaktører ere 17 Lægfolk og 7 Gejstlige. Det er let forstaaeligt, at Italiens Frimurer-Regering overfor denne den katholske Presses ringe Betydning kun tager lidet Hensyn til Katholikerne og deres Fordringer. Rigtignok vinder den katholske Presse Fremgang, — Grundlæggelsen af det nye katholske Dagblad »Momento« i Turin er et glædeligt Bevis herpaa — men det gaar dog kun meget langsomt fremad og Abonnentantallet er forholdsvis kun ringe; det gaar i Italien som i adskillige andre katholske Lande: de kirkefjendtlige Dagblade arbejde med langt større Kapitaler end de katholske; vi kunne overhovedet lære meget af Kirkens resp. Kristendommens Fjender i Henseende til Offervillighed paa dette Omraade. Pave Pius X. nærer forøvrigt en levende Interesse for den katholske Presse, og forskellige katholske Redaktører have allerede baade i Privataudienser og venlige Skrivelser modtaget Beviser paa hans særegne Velvillie.

— Ifølge telegrafisk Meddelelse udbrød der i Søndags Aftes Ild i *Bibliothekarens Bolig i Vatikanet*. Det tililende Brandmandskab lykkedes det dog efter tre Timers ihærdigt Arbejde at indskrænke Ilden til dens Arnested; men en Tagstol styrtede dog ned. Alle Bøger og Manuskripter, som vare i Fare i de nærliggende Sale, bleve i Tide bragte bort. Om Aarsagen til Ilden vides foreløbig intet. I Anledning af Branden var Understatssekretær i det italienske Indenrigsministerium, *Nicolini*, Roms Borgmester *Fyrst Colonna* og flere højere Politiembedsmænd ilede til Vatikanet; ogsaa den pavelige Statssekretær *Merry del Val* og flere Prælater vare mødte paa Brandstedet. Kunstgenstande o. l. ere ikke gaaede til Grunde ved Branden.

Senere Efterretninger meddele endnu følgende om Branden. Henimod Kl. 9 om Aftenen opdagede nogle Arbejdere, at Flammer sloge ud af to Vinduer i Vatikanets øverste Etage. De meldte det til Schweizergarden ved Indgangen til Vatikanet, som saa alarmerede det vatikanske Brandvæsen. Men dette var fuldstændig uforberedt paa en saadan Tildragelse, saa at man saa sig nødsaget til at anmode det romerske Brandvæsen om Hjælp. Ilden var udbrudt i et Værelse, som Bibliothekarens, Pater Ehrles, Tjener benyttede som Soveværelse, lige ovenover det vatikanske Bibliothek, saa at man i Førstningen nærde den største Bekymring for den kostbare Samlings Skæbne. Pater Ehrle selv frelste sig kun med Nød og næppe, men ledede derefter med stor Besindighed Bortflytningen af de værdifulde Manuskripter og Autografer, som opbevaredes i den tilgrænsende Manuskriptsal. Slukningsarbejderne kunde kun foretages med den allerstørste Forsigtighed, da man frygtede for, at Loftet til Læsesalen skulde styrte ned ved Anvendelse af store Vandmasser. Paven blev bestandig underrettet om Brandens Forløb. Ved de romerske og vatikanske Brandfolks og Schweizergardens forenede Anstrængelser lykkedes det endelig, som ovenfor sagt, at slukke Ilden henimod Midnat. De uforlignelige historiske og kunstneriske Skatte i Vatikanet vare saaledes frelste denne Gang. Kun en Codex Marcellianus, en ældgammel Papyrus tillige med nogle Inkunabler og gamle Kobberstik bleve et Bytte for Ilden.

S.J.G. **Mandag** den 9. November, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder St. Josefs Gilde Møde for III. Grad.

Unio. Søndag den 22. November fejres Foreningens 18aarige Stiftelsesfest med Festmaaltid, musikalsk Underholdning m. m. i Citys Selskabslokaler. Pris for Medlemmer Kr. 1,50, for Besøgende Kr. 3,00. Nærmere i næste Nr.

! Det katholske Julehæfte !

Undertegnede, som agter at redigere det katholske Juleblad „Julehilsen“ — for Fremtiden kaldet „Julekerten“ — indeværende Aar, tillader sig herved at heulede Publikum's Opmærksomhed paa nævnte Hæfte. Det er mit Haab, at det, hvad Teksten

ængaar, vil vise sig at staa fuldtud paa Højde med Landets andre Julehæfter; med Hensyn til Billedstoffet skal jeg bemærke, at fotografiske Gengivelser vil blive de fremherskende, da — som man rigtigt har indset — disse bedrø end alle andre Billeder formaar at illustrere almeninteressant og aktuelt! Bidrag i Form af Billeder (helst Fotografier, Kirker, berømte katolske Malerier eller Skulpturarbejder o. ln.) og Tekst, samt Annoncer, som ønskes optagne i Bladet, bedes — paa Grund af Tidens Knaphed — sendt til Redaktøren:

R. Jahn-Nielsen,
Forfatter.

Mariendalsvej 37 B., København F.

NB. Annonceprisen er: 20 Øre pr. Petitlinie.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 8. November. 23. **Søndag e. Pintse.** Oktav af Alle Helgener. — 9. **M.** Laterankirkens Indvielse. — 10. **Ti.** Andreas Avellinus, Bekender — 11. **O.** Martinus, Bekender og Biskop (Mortensdag). — 12. **To.** Martinus, Martyr og Pave. — 13. **F.** Stanislaus Kostka, Bekender. — 14. **L.** Didakus, Bekender.

Søndag den 15. November. 24. **Søndag e. Pintse.** **Marias Of-ring.** Gertrud, Jomfru.

St. Anna Kirke. (Hans Bogbinders Allé, Amager.) Fra **Søndag den 1. Novemb.** (Alle Helgeners Fest) holdes hver **Søn-dag Aft. Kl. 6** Andagt med Prædiken og sakramental Velsignelse.

Systemen hos St. Josefssøstrene, **Tolbodvej 14,** har genoptaget sine **Møder Torsdag den 5. Nov. Kl. 1½.** Gamle og nye Medlemmer indbydes venligst til at deltage i denne Kærlighedsgerning til Gavn for de Fattige.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer **Søndag den 15. Novbr. den h. Stanislaus** festlige Mindedag. Kl. 8½ **Fælles-kommunion** i Jesu Hjærte Kirke. — Kl. 6 **Aften** i St. Ansgars Kirke **højtidelig Festandagt** med Prædiken, **Optagelse af nye Medlemmer** og Te Deum.

Mandag den 16. November bortfalder det sædvanlige Møde.

St. Franciskus Kapel paa **Holmegaard.** **Søndag den 8. Novbr. Kl. 9** højtidelig Messe og Prædiken; **Kl. 3** Andagt med Prædiken; **Kl. 5** Katekese. — **Lørdag Aften** Lejlighed til Skriftemaal for de Unge.

Literatur: I Kommissiou hos **Andr. Fred. Høst & Søns** kgl. Hofboghandel (Bredgade 35, Kbh.) faas:

P. P. Ti Forsvar for Sandheden: Nr. 18 **Omvendelse efter Døden.** Nr. 19. **De afgørende Spørgsmaal.** Nr. 20. **Skærsilden** og Nr. 21. **Forbøn for vore hensovede Kære,** à 25 Øre. — Alle 4 Brochurer under Fælestitlen „**Paa Skællet mellem Tid og Evighed**“, 1 Kr.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petittinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 46.

Søndagen den 15. November.

1903.

Indhold: En Bog om Rosenkransbønnen. — En dansk Ynglingeforening. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Mainz. Rom. — Bekendtgørelser.

En Bog om Rosenkransbønnen.

—0—

(Sluttet.)

Et stort og virksomt Middel til at forskaffe Rosenkransen og Broderskabet Anerkendelse og Udbredelse, skriver Pastor *Wilh. Schmitz* i sin Bog om Rosenkransbønnen, var det, at Alle, baade Høje og Lave, bleve opfordrede til at bære Rosenkransen offentlig til Syne. Ogsaa *Herr Michael* raader hertil, idet han lader Raadet udgaa fra Maria selv:

Thi raadher ieg allæ baadhæ storæ och smaa,
myn psalteræ ladher ether ickæ vndgaa,
haffuer hannum i ethers gømxæ (Gemme):
Bærer hannum hos ether met twcht och æræ,
I som willæ mynæ tiæneræ wæræ,
thettæ raad scullæ i ey glømxæ.*)

Baade Mænd og Kvinder smykkede sig med Rosenkransen, for offentlig at bekende, at de vare Medlemmer af

*) S. 8.

Rosenkransbroderskabet; men lidt efter lidt indsneg der sig Misbrug med denne Skik, i det Rosenkransen blev en Genstand for Forfængelighed, og fornemme Herrer og Damer søgte at overbyde hverandre i Henseende til kostbare Rosenkranse. Hvad der var blevet anbefalet, for at fremme det religiøse Sindelag, blev misbrugt til at fremme Hoffærdighed.

Herr Michael forkaster rigtignok ikke den overdrevne Klædepragt, som herskede i hine Riddertidens Dage, hvor ogsaa Mandsdragten var saa broget som tænkes kunde; men han tillader de Rige at bære standsmæssige Klæder, naar de blot bære Rosenkransen og ville vogte sig for Hoffærdighed og andre Synder:

Haaffuer thu ickæ hofferdighet i tith sind,
 huad helder thu æst mand eller qwind,
 thinæ klæder maat thu nydhæ.
 Effither thin stadt (Stand) bær sølff och gwld,
 syndhæ ey mod gud, han worder tig hwld;
 thynæ klæder met manghæ lydhæ.

Thyn sidhæ swantz*), tith krwsedhæ haar
 maat thu wæl nydhæ, som skreffuet staar,
 syndhen scalt thu bort ksthæ.
 Tyt godtz och penninghæ maat thu haffuæ,
 til kroppen mwgelighæ godhæ daghæ,
 thynæ fredaghæ scalt thu fasthæ.**)

Som i andre Lande ved man ogsaa her i Norden at berette om Rige, som ejede Rosenkranse, der vare meget kostbare. Perlerne vare ofte Koraller eller af det i hine Dage endnu langt kostbarere Rav, eller endog af Guld og Ædelstene. To Rosenkranse, som Otto Krumpen, der kort før Stockholmer Blodbadet erobrede denne By for Kristian II., besad, vare forfærdigede af Karnioler, medens Guldkorn betegnede de store Perler.***)

*) Dit side Kjøleslæb.

**) S. 31.

***) Allen, Tre Riger IV. 1. 254 f.

I engelske Testamenter fra hin Periode omtales ofte kostbare Rosenkranse. En Sognepræst, John Roncliff, testamenterede 1462 en Rosenkrans af Jaspis til sin Svigerinde, en anden af Rav til en anden Gejstlig. Isabel Wilton efterlod 1486 til sin Datter en Rosenkrans af Koraller, som vare forsirede med Guld og Sølv.

I Tilslutning til hele Rosenkransbevægelsen paa hin Tid opstod der en saadan Efterspørgsel efter Rosenkranse, at Haandværkerne, som forarbejdede dem, i det mindste i større Byer, traadte ud af Drejerlavet og dannede et eget Lav. I London boede Rosenkransdrejerne sammen i Gaden »*Pater-noster-Row*« og, som det synes, ogsaa i flere nærliggende Gader med lignende Navne.

Da den kirkelige Revolution indtraadte og Lutherdommen begyndte at optræde, viste det sig i de fleste Lande og Egne i det nordlige Europa, hvor dybe de Rødder vare, som Rosenkransen havde slaet i Folket, thi Rosenkransen tjente til tydelig og klart at vise Vedhængenhed ved den gamle Tro. Dette gælder bl. a. om Bispedømmet Hildesheim, hvor Folket, da Protestantismen blev indført der med Vold og Magt, søgte paa mangfoldige Maader at vidne om dets ubrødelige Fastholden ved den gamle katholske Tro. Fra Landsbyen Adlum berettes saaledes, at Menigheden begyndte at bede Rosenkransen, hvergang den lutherske Prædikant besteg Prædikestolen, indtil han endelig forlod Landsbyen. Ogsaa her i Danmark voldte Rosenkransbønnen de saakaldte Reformatorer mange Vanskeligheder og Bryderier. Da Peder Palladius med Amtmanden ved sin Side holdt Visitats i de sjællandske Sogne, roser han sig rigtignok af, at Ingen vover at vise sig med Rosenkransen i Kirken, naar han er nærværende, men efter hvad han forsigtigt tilføjer, synes han dog ikke at have været ganske sikker paa, at Rosenkransen ikke kom op af Lommerne, naar han atter var rejst, eller at man ikke bad den hjemme, ja han synes næsten at nære Tvivl om, at han overhovedet vilde være i Stand til ganske at afskaffe den. I Mangel af noget bedre slutter han derfor med at

Fly sidhen til mariam then mildhæ møe,
 som kalles hafsens styærnæ,
 Tha bliffuer thu tryg nar thu scalt døe,
 hennæ scalt thu tyærnæ gærnæ.*)

Herr *Michael* gør os ogsaa bekendt med Rosenkransens tre Dele; de ere de samme, som i vore Dage: den glædefulde, den smertefulde og den herlighedsfulde Rosenkrans. Han siger nemlig Side 63:

Swo scalt thu offræ then forstæ rosenkrantz:

O herræ ihesu ieg tacker dig
 at thu wildhæ wordæ mand før mig.
 I thynæ lighæ haffuer thu mig scapt,
 o herræ lad mig ey bliffuæ fortapt.

Thil then andhen rosenkrantz:

Jeg tacker dig ihesu før thyn død,
 schil mig fran pynæ och hælfvuedes nød.
 Jeg beder dig, herræ, nar ieg vpstaar
 giff mig then glædæ ther ey forgaar.

Thil then tredya rosenkrantz:

O allæ gudz hælghen, i samæ stwnd
 til ether flyer ieg aff hiarthens grwnd,
 hjælper nw allæ at raadhæ:
 Thessæ bøner, ieg læsdhæ, før gud fører fram,
 bevaer myt liiff fran last och sckain,
 myn siæl fran hælfvuedes waadhæ. Amen.*)

Frem for alt forlangte Herr *Michael*, at man under Bønnen skulde *betragte* nogle Hemmeligheder eller Begivenheder i Frelserens og hans velsignede Moders Liv. Dengang ligesom nu skulde den mundtlige Bøn forenes med den betragtende Bøn. Disse Hemmeligheder, hvis Betragtning egentlig var Hovedsagen ved Rosenkransbønnen, vare talrigere

*) S. 66.

**) S. 63.

end nu og afvege tildels fra de nuværende; forøvrigt kunde den Bedende frit vælge iblandt dem. I en af de danske Rosenkransbøger (Thotts Samling, Nr. 152) finder man saaledes henved tredive forskellige Hemmeligheder; under alle Omstændigheder er der i Bogen (en defekt Papircodex) Tale om følgende:

For den glædefulde Rosenkrans: Engelens Bebudelse, Besøget hos Elisabeth, Kristi Fødsel, Omskærelsen, Kongernes Tilbedelse, Genfindelsen i Templet, Daaben i Jordan, Lazarus Opvækkelse og Indtoget paa Palmesøndag.

For den smertefulde Rosenkrans: Jesus bliver ført frem for Dommerne, Hudstrygelsen, Tornekroningen, Jesus fremstilles for Folket, Jesus bærer Korset, berøves sine Klæder, korsfæstes, dør paa Korset, nedtages af Korset og begravnes.

For den herlighedsfulde Rosenkrans: Kristi Opstandelse, Kristus viser sig for sin Moder paa Paaskemorgen, han viser sig for Maria Magdalena, for Disciplene i Emaus, for Apostlen Thomas, Kristi Himmelfart, den Helligaands Sendelse, Marias Optagelse og Kroning i Himlen og Herrens Genkomst paa den yderste Dag.

En anden dansk Rosenkransbog omtaler Pastor *Schmitz*, der ogsaa viser os, hvorledes man bad Rosenkransbønnen for 400 Aar siden her i vort Fædreland. Den lille Bog kaldes *Jesperdatters Bønnebog*, en lille Pergamentcodex i 12°, som er bleven skrævet og malet for en velhavende, sandsynligvis adelig Enke, Marine Jesperdatter. For 45 Rosenkranshemmeligheder findes i den lige saa mange tilsvarende Miniaturbillede, som hver fylde en Side, medens hver følgende højre Side optages af en tilsvarende Bøn. Den findes paa Universitetsbibliotheket (Arn. Magn. 421 12°, 120 Bl.). Størstedelen af Bønnerne ere ret smukke og opbyggelige. Pastor *Schmitz* bringer deres Ordlyd i sin Bog, dog tillader Pladsen os ikke at meddele den her i Ugebladet denne Gang. Vi anbefale for øvrigt Pastor *Schmitz'* Bog paa det bedste, selv om den desværre er skreven paa Tysk,

fordi den indeholder saa mange historiske og tillige opbyggelige Meddelelser om Rosenkransbønnen i Slutningen af Danmarks Middelalder. Den smukke og formfuldendte Maade, paa hvilken Pastor *F. Esser* ved Kirken i Stenosgade har udført det vanskelige Hverv at oversætte saa ordret som mulig i Versform Odense-Præsten Herr Michaels middelalderlige Digtning, bidrager ogsaa til at give Bogen forøget Værd.

Vi slutte med det Spørgsmaal, hvormed Bogen slutter: *Hvornaar, hvor ofte, hvor bad man Psalteren?* og lade Herr Michael besvare det for vore katholske Forfædres Vedkommende her i Danmark:

Særdeles the som i thet brødrascaff æræ,
 e hwar som heltz thet kan nw wæræ,
hver wghæ the willæ læssæ
Trec rosenkrantzæ, som er en psaltheræ heel,
 huer rosenkrantz er ther vt aff en Deel,
til tider (under Timebønnen) eller *vndher mæssæ.**)

Han (Rosenkransen) maa och læsses *allæ tidæ,*
 huad heller tig løstær at aghæ eller ridæ,
 eller staa, eller gaa til lighæ.
 Thw maat och *delæ* hannum som thu wilt,
 swo at bønen bliffuer ey forspilt,
 lad hwghen (Andagten) ey tæden (derfra) wighæ.**)

En dansk Ynglingeforening.

—o—

Da undertegnede forrige Søndag fik Lov til at fortælle Ugebladets Læsere om en engelsk Ynglingeforening, har jeg derved faaet Mod til at bede om Lov til denne Gang at fortælle om en dansk Forening af beslægtet Slags. Det er om den katholske Ynglingeforening paa Amager, jeg gerne vilde tale et Par Ord. Den har før været nævnt her i

*) S. 6.

**) S. 111.

Bladet og har ogsaa mærket til, at der er nogle, som baade kende den og interessere sig for den, men — skal Kendskabet til og Interessen for en Sag holde sig, maa den fremfor alt ikke skrives i Glemmebogen, og derfor fremkommer denne lille Opsats om *St. Annæ Ynglinge forening*.

Foreningens Formaal er kort og godt: at hjælpe Ynglingene til at vokse op og blive gode katholske Mænd. Medlemmer kunne alle Drengene eller unge Mennesker, hvad man nu vil kalde dem, blive mellem 13 og 20 Aar, som høre til St. Annæ Menighed. Ved Siden af det store, religiøse Formaal søger Foreningen at give de unge Lejlighed til at tilbringe nogle af hver Søndags Fritimer, enten Eftermiddagens eller Aftenens, paa en god og fornøjelig Maade. Derved bliver Søndagen ikke, som den saa let bliver det for mange her i denne By, til en Syndens Dag, men tværtimod til det, den skal være, til en Dag, hvor det sjælelige Liv faar sin nødvendige Næring og det legemlige Velbefindende øges ved sunde og rene Adspredelser.

Dette dobbelte Formaal søger Foreningen at naa paa forskellige Maader. Først og fremmest udøve en saadan Forenings Medlemmer ganske naturligt en indbyrdes Kontrol med hinanden, saa vanskeligt vil nogen, der er et stadigt Medlem af Foreningen, undlade at opfylde sine almindelige, religiøse Pligter. Der opstaar i den lille Kreds en aandelig Atmosfære, der gør, at ogsaa den, der kommer fra et religiøst ligegyldigt Hjem, ligesom ubevidst bøjer sig for Foreningens, for de gode Kammeraters Indflydelse. Dernæst afholdes flere Gange om Aaret Fælleskommunion, ved Møderne lægges der de unge ved Oplæsning, Foredrag el. lign. kristelige Sandheder paa Hjerte, de fleste af de unge have bestemt sig til at ville bære det femdobbelte Scapular, hvilket de for Resten skulle modtage paa nærværende Søndag, Marias Ofrings Fest, ved Møderne indøves Salmer, lettere Messer o. s. fr. Til Underholdning og Fornøjelse ejer den lille Forening en Del Spil (ikke Kort), flere store illustrerede Værker og nogle Bøger, en Del Sangbøger og andet, samt

forskellige Sager, der høre til — The- og Kaffetilberedelse, thi dette, i den lange Aftens Løb at kunne tilberede og drikke en varm Drik, bidrager ikke lidet til at forhøje Velværet og Hyggelighedsfornemmelsen.

Hvad vi have naaet er ikke meget endnu, dog kan Foreningens Medlemsantal anslaaes til omtrent 14, de allerfleste af de Drengene, der i de sidste Aar ere udgaaede af Skolen, og af dem er der mange virksomme og ivrige Medlemmer, som love godt for Fremtiden. De have i den forløbne Sommer havt megen Glæde og Gavn af deres Forening, bl. a. er en Del af Tiden tilbragt i det fri med Krocketsspil og lign.

Naar disse Linjer fremkomme just nu, nogle Uger før Jul, er det for maaske hos en eller anden at kunne vække en saadan Interesse for denne unge katholske Forening, at de ville hjælpe den med dens sidste store Plan, som den har begyndt at arbejde paa med stor Iver og Interesse. Det er intet mindre end et lille Theater, som Ynglingene have begyndt at bygge paa, og som vel ikke overstiger deres Kræfter, naar det rigtig skulde gælde, men dog trænger ikke saa lidt til Støtte fra en eller anden, som maatte have noget tilovers for Arbejdet blandt Ungdommen. Træ og Lærred er dyrt, og der gaar meget til af det, Farver er heller ikke billige, Dragter og lign. er det heller ikke saa let at skaffe, saa — skulde nogen ville hjælpe til her med noget af nævnte Sager, saa er der god Brug for en lille Haandsrækning. Nogen Hjælp er allerede ydet af forskellige Velgørere, Mænd af Menigheden her ude, som ere sagkyndige paa dette Omraade, lægge stort personligt Arbejde i at støtte de unge og uerfarne, men trods det, have vi langt igen, til alt er anskaffet og betalt, og der er saaledes Lejlighed nok endnu for mange til at blive Ynglingeforeningens Velgørere. Foruden nævnte Ting kunne vi godt bruge Bøger, Billedblade, Selskabsspil og andre Spil og mere, som kan hjælpe Ungdommen til at bruge Fritiden paa en sund og god Maade. Skulde en eller anden have Lyst til at give noget,

gammelt eller nyt, lidt eller meget, bedes det sendt til højærv.
Pastor Wenig, Hans Bogbinders Allé Nr. 2, Kbhvn. S. eller
til Undertegnede, smstds. Nr. 4.

Niels Hansen,
cand. theol. & mag.

VALERIA

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—0—

(Fortsat.)

SYVENDE KAPITEL.

Gode Venner.

Det, at *praefectus Urbi*, Roms første Embedsmand, et Skud af de fornemste Adelsslægter, og en Mand, der i hele Folkets Øjne var anset som en af de ædleste og mest uegennyttige Embedsmænd, at han var dømt til Slavearbejde sammen med de værste Forbrydere, det var i alle Romeres Øjne en Voldshandling af Maxentius, som overgik alt, hvad Tyrannen hidtil havde tilladt sig. De gamle Patriciere og Senatorer følte i dybeste Harme den Skændsel, der var overgaaet deres Stand, og havde Heraclius haft Spejdere nok til at opsnappe alle de Ytringer af Uvillie, som faldt i de adelige Familiers snevrere Kredse, vilde han have kunnet sætte endnu et stort Antal Majestætsforbrydere paa Sammensværgelseslisten. Alle stirrede med stigende Længsel efter Constantin, som den eneste Redningsmand og Forløser fra et Tyranni, der for hver Dag blev utaaleligere, og baade Hedninger og Kristne, Adel og Borgere forenede sig i det Ønske, at de snart maatte se ham for Roms Porte og saaledes gøre Ende paa dette grusomme og hensynsløse Rædselsheredømme.

Underligt nok var der ingen af den højere Adel, selv ikke blandt hendes egen Slægt, der tænkte paa at tilbyde den fattige og forladte Valeria et Hjem. Det blev Kirken,

der med moderlig Kærlighed tog sig af den forældreløse: Saasnart Biskop Milziades havde faaet Meddelelse om Rufinus Fængsling og hans Godsers Konfiskation, sendte han sin Diakon, Severus, af Sted for at opsøge Pigen og faa hende anbragt i en eller anden kristen Familie. Hvem havde ikke gerne og beredvilligt optaget hende i sit Hus?

Men Valeria vilde, i sin glødende Kærlighed til den ulykkelige Fader, neppe have fundet Ro nogetsteds, hvis hun ikke endnu samme Dag først havde faaet gjort Forsøg paa at frelse ham. Thi lige saa ophøjet som den gamle Kirke ansaa Martyriet for at være, lige saa fast og bestemt holdt den det for en Pligt at anvende alle tilladelige Midler for at frelse Livet under de hedenske Forfølgelser. Den samme Cyprianus, som taler med den største Begejstring om Martyriets Ære og priser dem salige, som paa Grund af deres Tro maatte bekræfte den med deres Blod, han søgte at redde sit Liv ved Flugt, indtil Guds aabenbare Villie bragte ham for Domstolen og til Retterstedet. Selv de første Kristne, som med den største Sjælsstyrke døde for deres Tro, var uudtømmelige i at finde paa Udveje for at tilintetgøre deres Fjenders Anslag.

Valeria gav sig nu til at tænke paa alle de mange Venner, hendes Fader havde haft, men det var hende ikke muligt at finde en eneste, som hun kunde bede om Hjælp; den ene havde ingen Indflydelse hos Kejseren, den anden savnede Mod, og atter andre, som for Eksempel Symmachus, hadede Kristendommen i den Grad, at de vilde have nægtet hende enhver Bistand.

Den unge Pige gjorde for første Gang i sit Liv den Opdagelse, at alle trykker den lykkelige i Haanden, men at ingen rækker den ulykkelige en Finger.

Er man i Nød og Elendighed, vil man sikrest kunne vente Deltagelse hos dem, der selv lider ilde.

Da Valeria, trods al sin Gransken, ikke kunde finde nogen at henvende sig til, som vilde lægge et godt Ord ind hos Kejseren for hendes Fader, kom hun pludseligt til

at tænke paa Kejserinden. Hele Rom vidste paa hvilken uværdig Maade, Maxentius behandlede sin Gemalinde: Ja, den høje Dame maatte ganske sikkert kunne forstaa Valerias Sorg og faa Medlidenhed med hendes tunge Skæbne; maa-ske vilde det lykkes hende at udvirke en Benaadningsakt hos Kejseren.

Skønt det kun var et svagt Haab, var det dog det eneste, og saa begav Valeria sig paa Vej til Palatinet.

Den ulykkelige Fyrstinde boede, som en forstødt, i en afsides liggende Del af Paladset; det var kun ved store Festligheder at hun maatte — nej, skulde vise sig offentligt, naar Maxentius nemlig vilde foregøgle Folket et Billede af sin ægteskabelige Lykke, som han dog selv, hvad al Verden vidste, havde ødelagt saa grundigt og skammeligt.

Saa snart Kejserinden fik at vide, at Stadspræfektens og Sophronias Datter bad om Audiens hos hende, opfyldte hun straks beredvilligt hendes Bøn, fuld af den inderligste Deltagelse. — I Lykkens yppige Have trives Medlidenhedens Blomst slet: Nej, den vokser bedst i Jordbund, som egne Lidelser har fyldt med Torne og Sten.

Udstrakt paa en Divan, med to Slavinder hos sig, de eneste, som Maxentius havde ladet hende beholde til sin Betjening, modtog Kejserinden Valeria. Hun var høj og bleg; Ansigtet endnu ungdommeligt, men Kummer og Hjertesorg havde næsten ganske udslettet dets tidligere Skønhed og Ynde; Sminken paa hendes Kinder og det *stibium*, som var malet med en fin Pensel paa Øjnbrynene, ydede kun en ringe Erstatning for det tabte.

Efter at hendes eneste Søn, Romulus, var død, havde Kejserinden i mange Maaneder lidt af en dyb Melankoli og kun klædt sig i sort. Saa havde hun taget sig sammen; hun vilde trodse Skæbnen og fandt nu Behag i at lade Slavinderne klæde hende i prægtige Dragter og smykke med Ædelstene og Perler. Hun var jo ung endnu og kunde stille Fordringer til Livet; hendes to Slavinder, den hvide Syra og den sorte Numidica, blev ikke trætte af at udmale

hende Fremtiden i et rosenrødt Blomsterskær ved Spaadomme og Tegnudlægning; — men Opfyldelsen af alle disse Forudsigelser vilde ikke komme; den paatvungne Ensomhed begyndte at lægge sig som en Mare paa Kejserindens Sjæl og, da hun ikke var i Besiddelse af noget dybere Indhold, henfaldt hun i en Tunsindighed, der ofte grænsede til Fortvivlelse.

En saadan mørk Tilstand, endnu mere nedtrykkende end tidligere, havde ogsaa i Dag bemægtiget sig hendes Sjæl, og hun stirrede ud i det fjerne, fortabt i sørgmodige Drømmerier uden at lægge Mærke til Slavinden, der holdt et Metalspejl op foran hende, for at hun skulde se, hvor prægtig den ny Haarfrisure, som Numidica havde opfundet, klædte hende. Man havde hidtil omhyggeligt skjult den politiske Tilstand, der stadig blev mere og mere betænkelig, for Kejserinden, men en uforsigtig Ytring, som hun opsnappe og derefter bad om nærmere Forklaring paa, opfyldte hendes Sjæl, der pludselig saa den store truende Ulykke, med Skræk for den sig nærmende Afgørelse. Igaar var desuden en stor Skare Natugler fløjne fra deres Huler og Reder i det smukkeste Eftermiddagsvej fra Palatins mange Bygninger: kunde der vel tænkes et værre Varsel?

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. Med Morgentoget i Onsdags rejste den højærværdigste Biskop til *Randers*, for at holde kanonisk Visitats. Torsdag den 12. ds. indviede Biskoppen St. Josefs Hospitalet i *Randers* og Søndag den 15. ds. meddeles Firmelsens hellige Sakramente. Den højærværdigste Biskop var stærkt forkølet, men ønskede dog ikke at opsætte Rejsen.

— Idet vi forbeholde os i et senere Nr. af Ugebladet at give en udførligere Beskrivelse af et for nylig udkommet

Billede af den h. Franciskus tredie Ordens Hellige, henlede vi i Dag Medlemmernes Opmærksomhed paa, at et saadant er fremlagt til Eftersyn i Sakristiet i St. Knuds Kapel. Det er et Lystryk efter Historiemaleren *H. Commans* smukke Tegning i to forskellige Størrelser (56×80 cm. à 4 Kr. og 40×60 cm. à 2 Kr.); tillige forefindes ogsaa et mindre Billede, (27×41 cm.) à 50 Øre, forestillende den h. Franciskus med den h. Ludvig af Frankrig og den h. Elisabeth af Thüringen. Som et glædeligt Tidens Tegn maa det uden Tvivl betragtes, at den h. Franciskus tredie Orden i den senere Tid har taget et nyt Opsving i vor Menighed og nu holder regelmæssige Møder i St. Knuds Kapel under Pastor *Wenigs* dygtige Ledelse, hos hvem alle Oplysninger om Tertiardordenen kunne faas. Hans Bopæl er som bekendt: St. Anna Kirke, Amager.

Mainz. I Natten mellem Onsdag og Torsdag i forrige Uge er Biskop *Heinrich Brück* af Mainz pludselig afgaaet ved Døden ramt af et Slagtilfælde. Den afdøde Biskop, som var født den 25. Oktober 1831 i Bingen ved Rhinen, har udfoldet en fremragende Virksomhed paa det literære Oraade, navnlig som *Kirkehistoriker*. Hans Iver for Sjælenes Frelse, hans præcise Stilling overfor Tidens religiøse og sociale Spørgsmaal og hans allerede omtalte literære Virksomhed (den fremragende katolske Videnskabsmands desværre ikke ganske fuldendte Hovedværk behandler den katolske Kirkes Historie i det 19. Aarhundrede) have sikret ham et Navn, som ikke let vil blive glemt indenfor det katolske Tyskland. Siden den 20. Maj 1900 var han Biskop af Mainz, den h. Bonifacius' gamle Bispesæde. R. I. P.

Rom. Pater *Beda Grundl* af Benediktinerordenen, Udgiver af en billig Folkeudgave af det *Nye Testament*, modtog følgende Skrivelse fra den h. Fader: »Deres Højærværdighed! Den h. Fader har venligst taget imod den af Dem for nylig udgivne Oversættelse af det Nye Testament, som blev sendt ham gennem den apostoliske Nuntius i Bayern. Hs. Hellighed *scer gærne*, at dette Værk, som

nu offentliggøres paany, finder Udbredelse i Deres Fædreland; han seer dette desto hellere, jo mere *den mod Kirken overordentlig fjenntlige Tidstrømning* og de saa almindelig udbredte og for det kristne Folk saa *fordærvelige Vildfarelser* nødvendiggøre et sundt Kendskab til den katolske Lære. Hs. Hellighed ønsker af ganske Hjærte, at Deres Foretagende stedse maa være ledsaget af Guds Velsignelse, saa at Troslæren stedse maa blive bevaret ren og uforfalsket, for at de Troende ikke »skulle vende Ørene fra Sandheden og vende sig til Fabler« (2. Tim. 4,4.). Som et Underpant paa de himmelske Naadegaver meddeler den h. Fader kærlighedsfuldt den apostoliske Velsignelse til Dem og til Alle, som fremme dette Værk under de kirkelige Autoriteters Tilsyn. Jeg selv benytter denne Lejlighed til at undertegne mig, højærværdige Pater, som Deres med Højagtelse hengivne Rafael *Merry del Val*, den h. Stols Prostatssekretær.« — Hvor længe ville de lutherske Theologer mon endnu vedblive at paastaa, at »Paven frygter for Bibelen«, og at »det ikke er tilladt Katholikerne at læse i Bibelen?«

UNIO.

Søndag den 22. November fejres Foreningens

18aarige Stiftelsesfest

i „City“s Selskabslokaler.

—•—

Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Fællesspisning.

(3 Retter, Vin og Kaffe.)

Ved Kaffen gemytlig Underholdning af Unios Orkester
samt udvalgte Sangnumre.

Derefter Bal til Kl. 2.

Billetpris for Medlemmer 1 Kr. 50 Øre. Besøgende
indført ved et Medlem 3 Kr.

Billetter faas hos: Alb. Hitzinger, Sølvgade 84, Ernst
Bæklund, Købmagerg. 59, Herm. Hoffmann, Købmagerg. 48.

A. C. Møde i Søpavillonen **Onsdag den 18. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$.** Foredrag af Hr. Stud. med. P. H. Perch: „Kan A. C. udvide sin Virkekreds?“ — Kun Adgang for Medlemmer.

Kirkelig Kalender.

**Søndag den 15. November. 24. Søndag e. Pintse. Marias Of-
ring.** Gertrud, Jomfru. — **16. M.** Josafat, Martyr og Biskop.
— **17. Ti.** Gregor Thaumaturgus, Bekender og Biskop. —
18. O. Ihukommelse af Peterskirken Indvielse. — **19. To.**
Elisabeth af Thüringen, Enke. — **20. F.** Felix af Valois,
Bekender. — **21. L.** Marias Ofring (fejredes i Søndags).
Søndag den 22. November. 25. og sidste Søndag e. Pintse.
Cæcilia, Jomfru og Martyrinde.

Paa den hl. Elisabeths Festdag **Torsdag den 19. ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$**
Aften, afholder **St. Elisabeth-Vincentskonferentsen** paa Frede-
riksberg sit aarlige Møde, i St. Josefssøstrenes Sal, Frederiks-
berg Allé 11. Foreningens Regnskab og en Beretning om For-
eningens Virksomhed fremlægges.

Medlemmer saavel som Ikke-Medlemmer indbydes venligst.

Den h. Franciskus III. Orden. I Anledning af den h. Elisa-
beths Fest holdes **Torsdag den 19. ds. Kl. 8 Aften** Festmøde
med Generalabsolution og sakramental Velsignelse i St. Knuds
Kapel.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer **Søndag den 15.**
Novbr. den h. **Stanislaus** festlige Mindedag. **Kl. 8 $\frac{1}{2}$, Fælles-**
kommunion i Jesu Hjærte Kirke. — **Kl. 6 Aften** i St. Ansgars
Kirke højtidelig **Festandagt** med Prædiken, **Optagelse af nye**
Medlemmer og Te Deum.

Mandag den 16. November bortfalder det sædvanlige Møde.

Paramentforeningen ved St. Ansgars Kirke, som i de senere
Aar afholdt sine Møder om Fredagen, har atter genoptaget **Man-**
dagen som Mødedag, saa at Møderne nu holdes hver **Mandag**
fra **Kl. 1** i Forsamlingsværelset ved St. Ansgar.

Elisabethforeningen. I Anledning af den h. Elisabeths Fest
(Torsdag den 19. ds.) læses i St. Ansgars Kirke **Søndag d. 22. ds.**
Kl. 8 den h. Messe for Foreningens levende og afdøde Medlem-
mer. Samme Søndag tilfalde samtlige **Kollekter** i St. Ansgars
Kirke, Rosenkranskirken og St. Josefs Kirke Elisabethfore-
ningen til forældreløse Børns Vel.

Literatur: I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Sønns
kgl. Hofboghandel (Bredgade 35, Kbhn.) faas:

P. P. Ti Forsvar for Sandheden: Nr. 18 **Omvendelse efter**
Døden. Nr. 19. **De afgørende Spørgsmaal.** Nr. 20. **Skærstil-**
den og Nr. 21. **Forbøn for vore hensøvede Kære,** à 25 Ørc. —

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader saml hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petiliniën. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Pr. 47. Søndagen den 22. November. 1903.

Indhold: Pave Pius X.s Tale i Konsistoriet d. 9. Nov. — St. Josefs Hospital i Randers. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Randers. Næstved. Aalborg. Rom. — Bekendtgørelser.

Pave Pius X.s Tale til Kardinalerne i Konsistoriet d. 9. Nov.

—o—

Ærværdige Brødre! For første Gang tale Vi i Dag til Eder paa dette Sted. Vi mindes da fremfor alt i dette Øjeblik den Kendsgerning, at Vi have bestræbt Os for — bedende og besværgende Eder — at undgaa det højeste apostoliske Embedes Værdighed, som I for nylig ved Eders Afstemning have overdraget til Os. I maa nemlig ikke tro, at Kundgørelsen af Eders Villie og Eders saa ærefulde Bedømmelse af Os ikke har gjort et dybt Indtryk paa Os, og ejheller, at Vi kede Os over at skulle udfolde en omfattende Virksomhed for Guds Kirke, da Vi jo dog alligevel have indviet til den Vort hele Hjerte og hele Vor Tilværelse. Men Vi vare dog overbeviste om Utilstrækkeligheden af Vore Dyder og om Vor Aands Mangelfuldhed, medens Vi paa samme Tid fuldtud havde Bevidstheden om, hvad

og hvor store Ting med Rette turde forventes af den romerske Pave. Kan man da vel forundre sig over, at Vi ingenlunde følte i Os de nødvendige Kræfter til at paatage Os en saadan Byrde? At skulle drage Omsorg for Evangeliet Anliggender, at skulle sørge for, at den guddommelige Lov overholdes alle Vegne, at Vore Raad følges paa rette Maade, at Kirkens Rettigheder sikres og højagtes, at de talrige og saare vigtige Anliggender, som vedrøre det menneskelige Samfund, Ungdommens Opdragelse, Ret og Ejendom, at den forstyrrede Statsorden atter føres tilbage til en kristelig Norm, kort sagt, at Borgerne ved Jordens Helliggørelse blive vundne for Himlen, — Alt dette og endnu mange andre lignende Opgaver, som høre til det apostoliske Embede, forekom Os for store, til at Vi med Vore Kræfter skulde kunne være i Stand til at udfylde dem paa en værdig Maade. Dertil kom, hvad Vi ogsaa have udviklet nærmere i Vor Encyklika, at det drejede sig om at blive Efterfølgeren af en Pave, som havde vist en saare stor Iver for Religionens Udbredelse, paa mange Maader havde hævet Fromhedens Aand, lagt stor Visdom for Dagen i Henseende til Kampen mod Tidens Vildfarelser, atter og atter havde henvist til Nødvendigheden af Genoprettelsen af den kristelige Videnskabs og det kristelige Livs Renhed baade i det private og offentlige Liv og lagt for Dagen en stor Omhu for de lavere og fattige Klasser, idet han stadig havde anbefalet at hæve og forbedre ved Hjælp af skikkede Midler deres økonomiske og sociale Stilling. Det gjaldt altsaa om at erstatte en Pave, hvis klart lysende Fortjenester have sikret ham hos Menneskeslægten uforgængelig Beundring og Taknemlighed. Hvem skulde vel ikke denne Mands Ophøjethed og Fortræffelighed have afskrækket fra, at tiltræde paa en Maade en saadan Arv? Os har det i alt Fald afskrækket derfra ved Bevidstheden om Vor store Utilstrækkelighed.

Da det imidlertid har været Guds hemmelighedsfulde Villie, at Vi skulde tage det øverste Pontifikats Byrde paa Vore Skuldre, saa toge Vi ene og alene i Tillid hertil Byr-

den paa Os. Saavidt det afhænger af Os, er det fast og sikkert, at al Vor Stræben og Tragten skal have til Formaal, at *Troens Skat bliver bevaret hellig og ukrænket*, og at der drages al mulig Omsorg for Sjælenes evige Frelse, og at Vi i denne Retning aldrig ville lade det mangle paa Arbejde og Anstrængelse. — Men da det er nødvendigt, og ogsaa i høj Grad ligger i *den kristelige Stats Interesse*, at Paven i enhver Henseende er *fri* i Kirkens Styrelse og ikke er nogensomhelst Magt undergivet, saa *udtale Vi Vor dybe Beklagelse over den meget svære Uret, som er tilføjet Kirken i denne Henseende*. Hertil føle Vi Os tvungne baade af Vor Pligtfølelse og af Edens hellige Baand, som binder Os.

I høj Grad styrker Os fremdeles den Tanke, at Vi, ærværdige Brødre, i Udøvelsen af et saa trykkende og vanskeligt Embede ville finde en stor Hjælp i Eders Klogskab og Rørighed. Thi Vi vide jo, at ifølge Guds Raadslutning og Barmhjærtighed er det h. Kollegium netop indsat, for at det paa den virksomste Maade skal understøtte hele Kirkens Forvaltning, idet det med Raad og Daad stiller sig til Kirkens Raadighed. Derfor behøve Vi næppe endnu særlig at betone, at Vi strængt ville holde fast ved at lægge Beslag paa Eders Agtpaagivenhed og Hjælp i alle Tilfælde, navnlig hvor det drejer sig om vigtigere Ting, og det ikke mindst, for at I, enhver paa sin Plads, maa hjælpe Os med at bære det Embedes umaadelige Byrde, som er bleven lagt paa Vore Skuldre. Thi det drejer sig her ikke blot om Goder, som have en forbigaaende Karakter, men ogsaa om *udødelige*, som ikke kende til et Rums snævre Grænser, men omspænde hele Jordens Kreds. Der skal værnes om *Evangeliets Ferskrifter*, af hvad Slags de end maatte være. Vor Omsorg udstrækker sig ikke blot til de Troende, men *til alle Mennesker, for hvem Kristus har lidt Døden*. Mærkeligt er det derfor, at nysgerrige Folk — det ligger i Tidsaanden — plage sig med Formodninger om, hvilke *Regeringsgrundsætninger* Vi agte at følge i Vort Pontifikat. Som

om en Undersøgelse i saa Henseende var nødvendig og det ikke var almindelig bekendt, at *Vi kun ville og kunne følge ene og alene den Vej — og ingen anden —, som Vore Forgængere have fulgt.* »Instaurare omnia in Christo,« Fornylsen af Alt i Jesus Kristus« — det have Vi betegnet som Vort *Maal*; og fordi »Kristus er Sandheden«, derfor maa Vi først og fremmest sørge for at forkynde og værne om Sandheden. Jesu Kristi enkle, klare og evigt virkningsfulde Ord skulle stedse lyde fra Vore Læber, dybt indprentes Sjælene og bevares som en Helligdom. Thi han har selv sagt, at dette Værn er det vigtigste Middel til Sandhedens Erkendelse: »Om I blive i mit Ord, skulle I i Sandhed være mine Disciple, og I skulle erkende Sandheden, og Sandheden skal frigøre Eder.« (Joh. VIII. 31—32.)

I dette Embede til Værn for Sandheden og den kristelige Morallov vil det imidlertid være nødvendigt for Os at forklare og befæste Begreberne om de højeste Ting, hvad enten de erhverves formedelst Naturen eller ere indgivne af Gud, Begreber, som tildels ere formørkede og udslykkede; at befæste Fundamenterne for Videnskaben, for Magten, for Retfærdighed og Billighed, som i vore Dage blive rystede; at lede baade hele Samfundet og de Enkelte, ikke blot de Adlydende, men ogsaa de Herskende (da de jo dog alle have *en og samme Fader*), i det private og offentlige Liv, i social og politisk Henseende, til den borgerlige og sædelige Orden.

Vel indse Vi, at mange ville stødes over Vor Udtalelse om, at Vi ogsaa maa beskæftige Os med politiske Sager. Men enhver billig tænkende indser, at det er en Umulighed for den øverste Pontifex at skille de politiske Ting fra sit Læreembede paa Troens og Sædernes Omraade. Og desuden: da han er Hovedet for og den øverste Styrer af det fuldkomne Samfund, som kaldes Kirken og som bestaar af Mennesker og er indrettet blandt Mennesker, saa maa han ogsaa sætte sig i Forbindelse med de verdslige Øvrigheder,

naar han vil se Katholikernes Sikkerhed og Frihed beskyttet i alle Lande.

Det er Mennesket medfødt, at det tørster efter Sandhed og med Kærlighed omfatter og fastholder den, naar det har tilkæmpet sig den. Men paa Grund af den mangelfulde Natur hade mange intet mere end Forkyndelsen af Sandheden, da det jo er den, som afslører deres Vildfarelser og tøjler deres Lidenskaber. Alle disses Angreb og Trusler skulle ikke i mindste Maade røre Os. Vi finde jo dog en Støtte i Jesu Kristi Formaning: »Naar Verden hader eder, saa skulle I vide, at den har hadet Mig før eder.«

Og er det vel overhovedet nødvendigt at omtale, hvor falske hine Bebrejdelser ere, som i vore Dage rejses imod den katholske Sandhed: at den indskrænker Friheden, er en Fjende af Videnskaben og hindrer Kulturens Fremskridt?

Rigtignok fordømmer Kirken strængt den uindskrænkede Frihed i Henseende til Tænke- og Handlemaade, for hvilken ingensomhelst Autoritet, hverken guddommelig eller menneskelig, er hellig, for hvilken ingen Rettigheder ere ukrænkelige og som ved at undergrave Tugt og Orden styrter Staterne i Fordærvelse. Men dette er jo netop ogsaa en Fordrejelse af Frihedsbegrebet: Friheden er dette ikke. Den sande og ægte Frihed — ikke den, ifølge hvilken det staar enhver frit for at gøre og undlade hvad han vil — indskrænker Kirken ikke i mindste Maade; tværtimod, Kirken lader den have det størst mulige Raaderum.

Ikke mindre er det i Modstrid med Sandheden, naar der siges, at Troen modsiger Videnskaben, medens den tværtimod gavner denne i høj Grad. Thi foruden de overnaturlige Ting, om hvilke intet Menneske uden Tro veed noget, gives der saare mange lige saa vigtige indenfor den naturlige Orden, som den menneskelige Fornuft vel gennemtrænger, men erkender langt sikrere og klarere, naar den understøttes af Troens Lys. — Forøvrigt er det meningsløst, at ville bringe Sandheden i Modstrid med Sandheden, da de jo dog begge stamme fra den samme Hovedkilde, nemlig fra Gud.

Hvorfor skulde Vi altsaa ikke godkende Videnskabens Opfindelser, Opdagelser og Fremskridt, kort sagt, alle tilkæmpede Resultater paa Kulturens Omraade, Vi, som ere Vogteren af den katholske Sandhed? Vi mene tværtimod, at de efter Vore Forgængeres Exempel bør fremmes og støttes. Men, ihukommende Vor apostoliske Pligt, maa Vi gendrive og tilbagevise den nyere Filosofies og Statsvisdoms Grundsætninger og Slutninger, efter hvilke Menneskeslægtens Løb ledes paa en Maade, som er i Modstrid med den evige Lovs Forskrifter: Derved hindre Vi ikke Menneskeslægtens Fremskridt, men Vi forhindre, at den styrter sig i Fordærvelse.

Endskønt Vi have optaget denne nødvendige Kamp for Sandheden, omfatte Vi dog Sandhedens Fjender, med hvilke Vi føle dyb Medlidenhed, med den inderligste Kærlighed og anbefale dem under Taarer til den guddommelige Barmhjørighed. Selv om det ogsaa er det romerske Pavedømmes helligste Lov at billige og beskytte det Sande, det Retfærdige, det Gode, og at forkaste og tilbagevise det Falske, det Uretfærdige, det Slette, er det ikke mindre en Lov, at skænke dem, som synde, Barmhjørighed og Tilgivelse, efter dets Stifters Forbillede, efter hans Exempel, som bad for de Faldne. Thi Gud, som var i Kristo, for at forsoner Verden med sig, har fremfor alt ved de romerske Paver, som hans Søns Stattholdere, til alle Tider villet forkynde Forsoningens Rige, som derfor ogsaa maa søges hos deres Autoritet og Domstol. Kun de, som dømme krænkende og forkert om Vort Embede og om Vor Pligt, kunne nære den Anskuelse, at Vi skulde søge at vinde Naade hos Nogensomhelst, da Vi jo netop ved dette Embede ere forpligtede til at nære et faderligt Sindelag mod Alle.

Rigtignok tro Vi ikke at kunne opnaa, hvad Vore Forgængere ikke have kunnet, at Sandheden alle Vegne sejrer over de vidt udbredte Vildfarelser og over Uretfærdigheden; men Vi stræbe alligevel, som Vi sagde, med al Kraft heni mod dette Maal. Selv om alle Vore Ønsker altsaa ikke

skulle gaa i Opfyldelse, haabe Vi dog i alt Fald det, at Sandhedens Herredømme med Guds Hjælp baade vil blive befæstet blandt de Gode og udvidet ogsaa til Størstedelen af de andre, som ikke ere ilde sindede.

Gærne rette Vi nu Vort Blik mod Eder, ærværdige Brødre, for at *fuldstændiggøre* Eders ophøjede *Kollegium*. Til denne Udmærkelse have Vi i Dag udset to fremragende Mænd. En af dem blev under det kirkelige Interregnum allerede hædret ifølge Eders egen Villie, og han har i de sidste Maaneder paa en fortræffelig Maade godtgjort sin Aands og sin Karakters fortrinlige Anlæg og en tilsvarende Klogskab i Forretningsgangens Ledelse. Den Andens fremragende Gaver baade i Henseende til Fromhed og Lærdom og hans i enhver Henseende anerkendelsesværdige Iver i den mangeaarige Ledelse af sit Diøces kende Vi selv af egen Erfaring. Disse Mænd ere *Rafael Merry del Val*, Titularærkebiskop af Nicæa, og *Josef Callegari*, Biskop af Padua. — »Quid vobis videtur?« — Derfor udnævne og publicere Vi i Kraft af den almægtige Guds, de hh. Apostle Petri og Pauli og vor egen Autoritet som den h. romerske Kirkes Kardinalpræster Rafael Merry del Val og Josef Callegari. Med alle Dispensationer, Derogationer, nødvendige og betimelige Klausler. I Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn. Amen.

St. Josefs Hospital i Randers.

—o—

I Torsdags, den 12. November, foretog vor højærværdigste Biskop, Msgr. *Johannes von Euch*, den højtidelige *Indvielse af det nye St. Josefs Hospital* i Randers. I den nydelige lille Kirke i Ladegaardsgade samledes ved Tretiden en stor Del Menighedsmedlemmer og særlig Indbudte, blandt hvilke saas en Del Byraadsmedlemmer, Læger, Offi-

cerer fra Garnisonen samt mange andre af Byens Borgere med Damer. Kirken var aldeles overfyldt, da Orgelet intonerede og den højærværdigste Biskop, iført det bispeplige Ornat med Mithra og Bispestav og ledsaget af 10 Præster, efter Hymnen »Veni Creator« traadte frem for Altret og udtalte, at han med Glæde havde modtaget St. Josefssøstrene Opfordring til at indvi det nye Hospital; men desværre hindrede en stærk Forkølelse Biskoppen i at holde en længere Tale, hvorfor han havde anmodet Menighedens tidligere Sognepræst, Hr. Pastor Helmke, om at udtale de Tanker, der besjælede Biskoppen ved denne Lejlighed. Biskoppen vilde dog lykønske Søstrene til, at de havde faaet deres længe nærrede Ønske opfyldt, at faa en værdig Virkeplads for deres Arbejde i Kærlighedens Tjeneste, hvor de ganske af Hjærtets Lyst kunde hengive sig til at pleje de Syge. Det nye Hospital vilde uden Tvivl blive til Velsignelse for de Syge i Randers og Omegn og til Ære for den gamle berømte By i Jyllands Midtpunkt. De Syge vilde her finde den kærligste og barmhjærtigste Pleje. Hospitalet var en Barmhjærtighedsanstalt, der vilde være som en Bro mellem Ulykkelige og Lykkelige, Fattige og Rige. Særlig vilde Biskoppen lægge Byens højtansete og dygtige Lægestand paa Sinde, at den i det nye Hospital vilde faa en Kærlighedsanstalt, hvor der vilde blive skænket de Lidende Trøst og Mod, og hvor Lægernes Raad og Befaling vilde nøje blive opfyldt; thi vel vilde Søstrene være Alt for de Syge der; men i et Tilfælde vilde de dog ikke føje disse, naar de nemlig ikke vilde rette sig efter Lægernes Ordre. Han rettede en Tak til Lægerne for, hvad de hidtil havde været for Søstrene, og haabede, at Lægerne og Søstrene ogsaa her maatte arbejde Haand i Haand; en Tak til Byens Raad og alle de Indvaanere, som havde skænket dette Foretagende Beskyttelse og Sympathi og været behjælpelige med at faa Hospitalet rejst; en særlig Tak til Bygningens Arkitekt, Hr. *Jensen-Wærum*, som havde forstaaet at ydnytte Pladsen saa godt og rejse en monumental Bygning til Gavn og Pynt for Byen.

Den højærværdigste Biskop nedbad derefter Himlens Velsignelse og Beskyttelse over Hospitalet og den Gerning, som skulde udøves i det.

Pastor *Helmke* fra Kolding, som i en længere Aarrække havde været Sognepræst for Menigheden i Randers, besteg derefter Prædikestolen og holdt den egentlige Indvielsestale. I flere Aar havde der været Tale om, at Søstrene vilde bygge et Hospital; nu er det sket, efter lange Forhandlinger er Bygningen færdig og der ventes Gæster. Hospital betyder jo Gæstehjem. Det er dog ikke de sædvanlige Gæster, man glæder sig ved at se med smilende Ansigter, men Syge og Lidende. De ville blive modtagne med Kærlighed og Venlighed, og alt hvad Videnskaben og en god Pleje kan gøre for deres Helbredelse, vil blive forsøgt, for at de kan genvinde deres Sundhed; Videnskaben skal her gaa Haand i Haand med den Kærlighed, som Søstrene have faaet i Vuggegave, og som styrkes hos dem ved Troen. Det er en stor og kristelig Tanke, der ligger til Grund for Hospitaler som dette. Ved Synden kom Lidelse over Menneskene og Ingen kan tælle disse Lidelser, som findes paa Jorden. Men Gud, som tillod, at det Onde kom ind i Verden, han forstaar at benytte det Onde til det Gode. Hvad et langt Liv ikke har kunnet bevirke, det udretter Lidelsen ofte i Løbet af faa Dage. Den fører Menneskene opad og hjemad til evig Frelse. Korset er ikke blot et rent historisk Mærke for Kristendommen; men, da Gud vilde rejse den faldne Menneskehed fra Synden, frelste Herren den ved Døden paa Korset. Den kristne Religion er derfor en Korsets Religion, og Korset er Vejen, Stigen til Himlen. Alleerede i det gamle Testament var Kærligheden til Næsten indprentet, men det fik dog først sin egentlige Betydning ved Kristi Død paa Korset. Han sluttede med at nedbede Herrens Aaad over Hospitalet og Søstrenes Gerning der; thi, naar Herren ikke selv bygger Huset, bygge Mestrene forgæves. Ogsaa Biskopperne og Præsterne vilde forene sig med ham i denne Bøn om Herrens rige Velsignelse over

Foretagendet. Maatte Hospitalet da staa i mange Aar til Guds Ære og Menneskenes Velsignelse gennem mange Generationer! ---

I et dejligt straalende Vejr gik hele Forsamlingen efter Gudstjenesten i Kirken i Procession med Biskoppen og Gejstligheden i Spidsen op til Hospitalet, hvor Indvielsen fandt Sted efter de rituelle Forskrifter. Udenfor Hovedindgangen blev afsunget følgende, i Dagens Anledning af *J. F.* forfattede Kantate med Musik af Hr. *Telling's* Orkester:

Mei.: Store Gud, vi love dig.

Du, som i Guds Skabnings Gry
svæved over Elementet,
Helligaand, til dig vi ty,
af din Gunst vi alt har ventet;
Elementet er bered,
svæv da, Livsens Aand, hened.

Aand, som aldrig leder fejl,
tænd dit Lys i vore Stuer,
saa vi i din Sandheds Spejl
Evighed i Tiden skuer,
og i Dig for Himlen gjort,
selv det mindste bliver stort.

Gør vort Hus til Bryllupshal,
hvor den Ild, du giver Sjæle,
Kærlighed, i Troskab skal
sig med Lidelsen formæle —
Kærlighedens Fæstenspagt
være i din Haand nedlagt.

Vær vor Lods blandt Havets Skær,
hvor vi færdes ubefarne!
Helligaand, vi bede, vær
himmelsk Ild paa Hjertets Arne!
Bind os fast som Trælle i
dine Lænker, som gør fri.

Kærlighed som Marmor stærk
være Husets Hovedsøjle,
Rod og Maal for alt vort Værk,
Husets Rigdom, Husets Nøgle;
vær med Fader og med Søn,
Kærlighedens Aand, vor Løn.

Helligaand, læg til vor Flid,
hvad kun du kan give: Ævne;
gør vor Dør for Smerten vid
alle Haabets Veje jævne —
ensom være kun én Vej:
Sjælens Lønsti op til dig.

Efter at den højærværdigste Biskop, assisteret af Præsterne, havde foretaget den højtidelige Indvielse, blev der givet de Indbudne Adgang til Hospitalet, der besaas fra øverst til nederst med megen Interesse.

Bygningen er en af de smukkeste i Randers, og dens Beliggenhed ligeoverfor den nordlige Del af Skovbakken, bidrager meget til, at den arkitektoniske Skønhed kommer til sin Ret. Lige i Skovkanten, paa et Jordstykke mellem

Hadsundvejen og Fabers Allé, er Hospitalet rejst, med let Adgang for de Syge og Lægerne, som skulle tilse dem, og dog saa isoleret, at Byens Støj ikke kan genere de Syge, og lunt ligger det, skærmet mod Nordenvinden af Skoven, og dog saa højt oppe, at det altid vil være omgivet af den friskeste Luft og hævet over Gudenaengenes Taager.

Det er opført i romansk Stil; Hovedfaçaden, der er opført i Buelinier, er 76 Alen lang og prydes af to rummelige Arkader, hvor Patienterne kunne opholde sig under Rekonvalescens. Fra Hovedindgangen, der kun er for Besøgende og Hospitalets Beboere, kommer man ind i en lys, hvælvet Vestibule, i hvis Midte staar en Granitsøjle, der betegner Bygningens to Afdelinger: Sygehusafdelingen og Søstrenes private Afdeling. Til højre i Vestibulen fører en Dør til Lægeværelset og et Patientværelse, og paa Vestibulens modsatte Side er Søstrenes Taleværelse. Fra Vestibulens Baggrund fører 2 magelige Trapper til 1ste Sal, hvor der fra en høj, lys Korridor fører Døre ind til Sygeværelserne, af hvilke hele denne Etage er optaget.

Sygeværelserne, der alle vende mod Syd, ere lyse og luftige, og gøre et hyggeligt Indtryk, fra flere af disse er der dobbelte Døre, der føre ud til Balkonen. Over hver Seng er anbragt et Ringeapparat, der tillige kan anvendes som Telefon, med hvilken Patienterne kan sætte sig i Forbindelse med Omverdenen.

Der findes W. C. i alle Etager, hvortil Dørene føre fra de store Korridorer; selv i Kælderen, ved Vaskehuset og ved det Rum, Gartneren faar til sine Haveredskaber, er der anbragt W. C.

Gennem Bygningen fra Loft til Kælder er anbragt Elevatorer, som staar i Forbindelse med Køkkenet, og en Elevator, gennem hvilken Smudstøjet befordres ned i Kælderen.

Over alle Kummer er Haner til koldt og varmt Vand. Paa 1ste Sal findes Udskyldningsrum, Badeværelse, Linnedværelse m. m.

I den vestlige Fløj paa anden Sal er et smukt Kapel

og Sakristi, medens Resten af Etagen er Sygeværelser. Midt i Bygningen er det store lyse Operationsværelse og ved Siden af et Forbindværelse.

Tagetagen er udelukkende forbeholdt Søstrene. Der findes en praktisk indrettet Tørrestue, der opvarmes ved Dampør. Ved Siden af er en stor Vandbeholder, der faar sin Forsyning fra det i Gaarden opførte Vandtaarn, og der er saaledes bødet paa den ellers saa følelige Vandmangel i denne Bydel.

Foruden Søstrenes Værelser ere i denne Etage et rummeligt Forsamlingsværelse. Fra Priorindens Værelse fører en Dør op til Taarnet, hvor det er Hensigten en Gang i Tiden at anbringe et Ur.

I Kælderen findes det rummelige Køkken og Anretterværelset, hvorfra en Elevator fører op i hver Etage. Desuden er der Spisestue for Søstrene og forskellige andre Bekvemmeligheder.

De to Dampkedler, der besørge Opvarmningen af hele Bygningen, har ligeledes deres Plads her.

Under Kældergulvet gaar en 5 Fod høj Luftkanal, som staar i Forbindelse med 2 udenfor Bygningen anbragte Luftbrønde; der vil saaledes altid være ren og passende varm Luft overalt i Bygningen.

I Gaarden er en Bygning, hvori et Ligkapel, en Obduktionsstue, Vognport til Sygevoognen, Vaskehus og Redskabs-hus. Haven, hvori der er skaanet saa mange af de gamle Tæer som muligt, bliver delt i 2 Afdelinger, nemlig en Køkkenhave og en Promenadehave for Patienterne. I Bygningen er der Plads til 45 Patienter foruden Bolig for 15 Søstre. Hele Foretagendet har kostet ca. 150,000 Kr., heri indbefattet Grunden.

De fleste af Byens Haandværkere have mere eller mindre Del i det smukke Arbejdes Udførelse, men det bliver dog i første Række Arkitekt *Jensen-Wærum*, hvem Æren tilkommer for den smukke monumentale Bygning, der er en Pryd for Randers By. Følgende Haandværkere have

havt med Opførelsen at gøre: Tømrerarbejdet *Jensen-Wærum*; Murerarbejdet *M. C. Olesen*; Snedkerarbejdet *Paulsens Maskinsnedkeri*; Malerarbejdet *Schmidt & Trunderup*; Jordarbejdet Entreprenør *E. Carlsen*; Gasanlæg Klejnsmed *I. C. Eriksen*; Varme anlæget *Bruun & Sørensen*, Aarhus; Vandanlægget med *W. C. Mekanikus Ludvigsen*, Brødrene *Tøffner*. København, og Tanken muret af *I. A. Posselt*.

Staalvarerne ere leverede af *Chr. Boldsen*, Glarmesterarbejdet udført af *Østengaard*, Blikkenslager og Skifferdækkerarbejdet af *Kuhlmann* og Ringeapparater og Telefon af Uhrmager *Stilling*.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Randers. I Søndags, den 15. ds., meddelte den højærværdigste Biskop *Firmelsens h. Sakramente* til 24 Medlemmer af Menigheden. Kl. 9 modtoges Biskoppen ved Kirkens Indgang af Sognepræsten, Pastor *M. Osterhammel*, som i Overensstemmelse med de foreskrevne Ceremonier førte Biskoppen op til Altret, hvorefter den højtidelige Messe tog sin Begyndelse. Efter Messen prædikede den højærværdigste Biskop, som saa meddelte *Firmelsens h. Sakramente* efter den sædvanlige kirkelige Ritus. Den højtidelige Gudstjeneste overværedes af Menigheden og en Mængde Anderledestroende, som fyldte Kirken til sidste Plads. Blandt de Tilstedeværende saas ogsaa to hvide Præmonstratenser-Gejstlige fra Averbode i Belgien, som en Tidlang have opholdt sig i Randers hos Pastor Osterhammel. Præmonstratenserordenen, hvis Medlemmer, de saak. hvide Munke eller Kanneriker, leve efter St. Augustini Regel, blev stiftet 1120 af den h. Norbert. I Middelalderen ejede de her i Danmark det berømte Børglum-Kloster, stiftet henved 1128, i Hjørring

Amt. Af Bygningerne ere endnu de ydre Mure med deres Hvælvinger og Nicher tilbage.

Næstved. Fra Dr. theol. *B. Hansen* have vi modtaget den sørgelige Meddelelse, at hans Privatkapel, det saak. *St. Katharine Kapel*, tillige med en Længe i den ham tilhørende Ejendom »Store Møllegaard« i Næstved, er brændt Søndag den 15. ds. henved Kl. 10 Aften. Kapellets hele Inventar, Altret, en Del Kunstgenstande, en kostbar Kalk o. s. v. blev altsammen et Bytte for Flammerne. Ogsaa en Del af Dr. Hansens værdifulde Bibliothek blev ødelagt af Ild og Vand. Dr. Hansen lider ved Branden et føleligt Tab, da Alt var assureret meget lavt.

Aalborg. I Fredags forlod den højærværdigste Biskop Randers, for at begive sig til *Aalborg*, hvor han Søndag den 22. ds. meddeler *Firmelsens h. Sakramente* og holder kanonisk Visitats.

Rom. De forberende Arbejder til de storartede Festligheder, hvormed man i December 1904 agter at fejre *det 50aarige Jubilæum* for den dogmatiske Definition angaaende Dogmet om *Marias ubesmittede Undfangelse*, ere allerede i fuld Gang. Ogsaa Programmet for den internationale *Marianske Kongres*, som skal afholdes i den Anledning i Rom, er fastslaaet. Møderne finde Sted hos Kardinal *Vives y Tuto*, som er Præsident for Festudvalget. Til Jubilæet agtes ogsaa knyttet en international *Mariansk Udstilling* af Bøger, Billeder, Medailler, Fotografier af Kirker og Monumenter o. s. v., som staa i Forbindelse med Andagten til den h. Jomfru og Gudsmoder Maria. Planen til Højtideligholdelsen af Jubilæet blev allerede den 26. Maj d. A. stadfæstet af Pave Leo XIII., som udnævnte Kardinalerne V. Vanutelli, Rampolla, Ferrata og Vives y Tuto til Medlemmer af en Kardinal-Kommission i denne Anledning. Til korresponderende Sekretær i Kommissionen udnævntes Msgr. *Radini-Tedeschi*, Corsa V. Em. 21. i Rom.

Wilh. Wildt, Glarmester og Forgylder,
 37, Gl. Røngevej 37.

Billeder indfattes elegant og billigt.

 Rammer opfyldes.

C. Gerlach,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

UNIO.

Søndag den 22. November fejres Foreningens

18aarige Stiftelsesfest

i „City“s Selskabslokaler.

Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Fællesspisning.

(3 Retter, Vin og Kaffe.)

Ved Kaffen gemytlig Underholdning af Unios Orkester
samt udvalgte Sangnumre.

Derefter Bal til Kl. 2.

Billetpris for Medlemmer 1 Kr. 50 Øre. Besøgende
indført ved et Medlem 3 Kr.

Billetter faas hos: Alb. Hitzinger, Sølvgade 84, Ernst
Bæklund, Købmagerg. 59, Herm. Hoffmann, Købmagerg. 48.

Mandag den 16de November udkom 8de Hefte af

„VARDEN“.

Indhold: H. Nyblom: Kongregationerne.

F. Mistral: De hellige tre Kenger.

A. Breitung: Den bibelske Skabelseslære II.

Litteratur og Teater.

Subskription á 4 Kr. aarlig tegnes i alle Boglader og paa
Postkontorerne samt hos Udgiveren, Kong Georgsvej 35, Køben-
havn, F. Tlf. Godth. 613. Ved Korsbaandsforsendelse til Ud-
landet er Subskriptionsprisen 5 Kr.

A. C. Rusgilde i Søpavillonu Onsdag d. 25. Novbr. Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 22. November. 25. og sidste **Søndag e. Pintse.** Cæcilia, Jomfru og Martyrinde. — **23. M.** Klemens, Pave og Martyr. — **24. Ti.** Johannes af Korset, Bekender. — **25. O.** Katharina, Jomfru og Martyrinde. — **26. To.** Silvester, Abbéd. — **27. F.** Leonhard af Porto Maurizio, Bekender. — **28. L.** Willehad, Biskop og Bekender.

Søndag d. 29. November. 1. **Søndag i Advent.** Kirkeaarets Begyndelse.

Paramentforeningen ved St. Ansgars Kirke holder Møde hver **Mandag** fra Kl. 1 i Forsamlingsværelset ved St. Ansgar.

Systuen hos St. Josefssøstrene, **Toldbodvej 14** holder Møde hver **Torsdag** fra Kl. 1 $\frac{1}{2}$.

Systuen paa **Frederiksberg** holder ligeledes Møde hver **Torsdag** fra Kl. 1 $\frac{1}{2}$ i Frederiksberg Allé 15—17.

Elisabethforeningen. I Anledning af den h. **Elisabeths Fest** (Torsdag den 19. ds.) læses i St. Ansgars Kirke **Søndag d. 22. ds. Kl. 8** den h. Messe for Foreningens levende og afdøde Medlemmer. Samme Søndag tilfalde samtlige Kollektør i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og St. Josefs Kirke Elisabethforeningen til forældreløse Børns Vel.

St. Ansgars Kirke. Søndag den 22. ds. Kl. 6 Aften: Festandagt med Prædiken og forstærket Sangkor i Anledning af den h. **Cæcilias Fest.**

✠ At vor kære Proder og Neveu, **Josef Siegler**, den 17. ds. ved et Ulykkestilfælde er afgaaet ved Døden i Dortmund, meddeles herved Slægt og Venner, idet den kære Afdøde anbefales inderligen til hans Trosfællers Forbøn. R. I. P.

Johannes, Marie, Regina, Wilhelmine Siegler.
Marie Siegler.

✠ At min kære Moder, Enkefru **Hedvig Magdalene Birch**, Enke efter Bogholder P. C. Birch, er afgaaet ved Døden den 16. ds., bekendtgøres herved paa Familiens Vegne af Mathilde Petersen, f. Birch.

Den kære Afdøde anbefales ret indstændigt til de Troendes Forbøn. R. I. P.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petillinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 48.

Søndagen den 29. November.

1903.

Indhold: Tankeløst. — Mod Vinter. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Aalborg. Rom. — Bekendtgørelser.

Tankeløst.*)

—o—

Foranstaaende Overskrift udtaler vel den mildeste Dom, der kan afsiges om en Artikel i »København« for 5. ds. under Titelen »Mærkelige Relikvier«. Eller er det ikke tankeløst, naar det i Herrens Aar 1903 skriver: »En Gang om Aaret bliver disse Levninger (i Laterankirken i Rom) salvet med vellugtende Balsam i Overværelse af Paven og alle Kardinalerne..., og denne Komædie fortsættes gladelig Aar efter Aar, uden at nogen synes at tage Forargelse deraf.« Det turde jo ogsaa i Danmark være bekendt, at ingen Pave nogensinde har været i Laterankirken i de sidste 33 Aar; men alligevel skal »denne Komædie« »i Overværelse af Paven« fortsættes Aar efter Aar! Er det ikke tankeløst? Og de tankeløse iblandt Læserne af Bladet »København« forbavses naturligvis over, at saadant kan ske, »uden at nogen

*) Forsinket af Mangel paa Plads.

Red.

synes at tage Forargelse deraf.« De tænker nemlig ikke paa, at man jo ikke kan tage Forargelse af noget, der slet ikke er til, som f. Eks. de to »besynderlige Relikvier — Jesu Navle og« (vi kunne ikke nævne den her i Ugebladet, for ikke at saare vore Læseres Blufærdighed) —, som virkelig vilde være »saa raa og smagløse, at det nærmer sig det blasfemiske,« som det hedder i Artiklen. Men den raa og smagløse Blasfemi er jo kun paa den til Tankeløshed forblindede Bagvadskers Side, der har fundet paa saadant.

Blandt de mange »Relikvier«, som opregnes i Artiklen, findes der overhovedet flere, som straks erkendes som tankeløse Fantasifostre, som f. Eks. »Paktens Ark«, »Arons og Moses Stave«, »Lovens Stentavler« (!) m. fl. Al Verden ved dog, at disse Genstande allerede ved Jødernes Tilbagekomst fra det babyloniske Fangenskab var sporløst forsvundne og aldrig blev genfundne.

Som en Slags formildende Omstændighed for, at saadant kan komme frem i en dansk Avis, kunde man vel anføre, at heller ikke Hs. Ekscell. Kultusminister J. C. Christensen i en Tale, han holdt i Ringkøbing for godt to Maaneder siden, har vist mere Omtanke, da han igen opregnede de Relikvier, som man i Middelalderen skal have dyrket i Viborg Domkirke (jfr. Nord. Ugebl. Nr. 35, S. 559).

Naar det til Slut i »Kbh.«s Artikel hedder: »Om den Slags Relikvier er egnet til at hæve Romerkirkens Anseelse blandt oplyste Mennesker, er et andet Spørgsmaal,« — saa svarer vi: Vor Kirkes Anseelse skal Gud nok bære Omsorg for, som han har gjort det hidindtil; til syvende og sidst har nemlig aldrig nogen anden Trosbekendelse nydt større Anseelse over hele Jorden. Men om saa tankeløse Angreb mod den katholske Kirke, som det ovenfor omtalte, er egnet til at bevare det gode Rygte om Danmarks høje Oplysningstrin, er ogsaa et andet Spørgsmaal; den sande Oplysning bestaar nemlig ikke i at kunne snakke hen i Vejret.

P. G. Schmiderer.

Mod Vinter.

—o—

Nu tager Blæsten fat
og gulner Skov og Krat,
nu falmer Blomst i Vange,
nu tier Fuglesange,
nu Marker triste, øde
de trætte Øjne møde.

Nu Sol staar sildig op,
gaar ned bag Bakketop,
naar Dagen tidlig ender,
og Himlen Stjerner tænder,
mod Stranden ind med Bulder
skumklædte Bølger ruller.

Den vaade Eftervaar
og Vinter trang og haard,
med Storme, Is og Mørke,
naar Kulden prøver Styrke
og fører Regiment,
det ved vi er i Vente. —

Naar Sneen falder tæt,
og Frosten bider ret,
Naar Lys og Varme slukkes,
naar Sø og Sunde lukkes,
og vilde Vinde larme,
saa bringer *Julen* Varme.

Paa *Sommer* vil vi tro,
naar *Julens Roser* gro
og deres Pragt udfolde
bag Sneens hvide Volde,
til os i Vinterdale
om *Kærlighed* de tale.

Naar midt i Vinterve
 fra Skyen kommer Sne,
 jo mere Vinter strenges,
 mod Vaaren vil vi længes
 til Engens Foraars-Tilje
 har *Haabets Paaskelillie*.

Den strenge Vinterstund
 er kun et Vinterblund,
 naar *Pintscklokker* kimer
 saa kommer Løvspringstimer
 og synger med det samme:
 Ej *Troen* blev til Skamme.

V. J.

VALERIA

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Da Valeria traadte ind, afskedigede Kejserinden de to Slavinder for at kunne tale alene med Pigen, men da hun havde hørt Valerias Ærinde, sagde hun med et bittert Smil:

»Kære Barn, hvis jeg vilde bede min Gemal om din Faders Frigivelse, vilde han øjeblikkelig betragte ham som sin Medbejler til Magten. Jeg er kun en stakkels magtesløs Kvinde. Mine Hænder er lænkede, og skønt det er med Guldkæder, bliver de dog endnu tungere derved. — I al min Rigdom, som kun er rig paa Sorger,« vedblev hun, efter en lille Pavse med stedse stigende Bitterhed »misunder jeg den usleste Betlerske hendes Fattigdom; smykket med Purpur og Juveler, bærer jeg et Diadem, hvormed en fjendtlig Skæbne haanende har prydet min Smerte.«

Den dybe Græmmelse, der gik gennem Kejserindens

Ord, rørte Valerias Hjerte, og idet hun for et Øjeblik glemte sin egen Sorg, sagde hun:

»Høje Herskerinde. den almægtige Haand, som opholder Ormen i Støvet, er ogsaa udstrakt over ethvert Menneskeliv, og naar Gud tilskikker os Prøvelser, rækker han os samtidig Haabets Stav, for at vi kan støtte os til den.«

»Det, som Digterne fortæller om en Gudernes og Menneskenes Fader,« svarede Kejserinden, »er et smukt Fantasi-billede; men det er kun for Lykkens Børn. — Lær du, som jeg har gjort, at bære Skæbnens Had med ligegyldig Trods: det er det bedste Raad, jeg kan give dig. — Bliver Livets Byrde alt for tung at bære, skiller man sig af med den.«

Med disse Ord rejste Kejserinden sig og afskedigede Valeria, idet hun rakte hende sin Haand til Kys.

Med en Blanding af Gru og Medfølelse gik Valeria derfra. Under tunge Lidelser at være uden Trøst og Haab — med Selvmord som sidste Udvej — kunde der vel tænkes noget ulykkeligere, noget mere usaligt?

Hun saa med et inderligt Blik op mod Himlen: hvor lys og let forekom hendes egen Lidelse hende i dette Øjeblik.

Da Valeria forlod Paladset, stod Irene og Diakon Severus og ventede paa hende ved Portalen; de havde mødt hinanden paa dette Sted under deres Søgen efter Pigen.

»Om du ogsaa kan faa det bedre hos rige Trosfæller,« sagde Irene, »vover jeg dog at tilbyde dig mit beskedne Hjem som Opholdssted. Det er ganske vist kun et Par smaa Stuer i et Lejehus i Aventin«

»O,« afbrød Valeria hende, »hvor vilde jeg vel hellere spise Naadsensbrød, tilbudt af kristen Næstekærlighed, end ved dit Bord og af din Haand; — jeg beder dig saa inderligt om ogsaa for Fremtiden at være en Moder for mig.«

»I saa Fald,« bemærkede Diakonen, »vil jeg ikke tale om de andre hjertelige Tilbud, der alle Vegne fra er strømmede ind i den Anledning.« — —

Heraclius havde lige havt Tid til at sætte en anselig

Liste sammen over de sammensvorne, forinden Kejseren havde endt sit Middagstaffel. Det vigtigste for ham var at faa Rufinus dømt, ham, der nu havde føjet den værste Fornærmelse til alle de øvrige. Derfor meddelte han straks Maxentius, at Stadspræfekten aabenlyst havde bekendt at være en Kristen. Derpaa forelagde han Herskeren den lovformelige Protokol over de fornærmelige Udtalelser, Rufinus var fremkommen med mod Kejseren, medens de forudgaaende Undersøgelser stod paa.

»Nazaræernes Drageyngel vokser os over Hovedet: lad os derfor bruge Køllen imod den,« raabte Maxentius og slog med Haanden i Bordet, »Roms Præfekt er Kristen, Byen fuld af Kristne i alle Ender og Kanter, og, nu Constantin paa Vej til Rom! Derfor er det, at den Hund til Rufinus tør byde mig saadanne Forhaanelser. Ha, jeg skal nok vide at stoppe Munden paa ham! Giv straks Befaling til, at den Slyngel og Landsforræder faar Tvangsarbejde ved Bygningen af min Basilika. Saa skal du ogsaa inden Aften forelægge mig Listen over dem, der til den Tid er bleven fængslede! Du maa gerne gøre et ordentligt Indhug i Riddernes og Senatorernes Hønsegaarde! Hvad enten de er Kristne eller ikke, har de dog alle rottet sig sammen imod mig. Hvis jeg ikke faar drejet Halsen om paa en hel Del af disse stolte Haner og klappet Resten godt af, kunde Fjerkræet finde paa at flyve endnu en Gang op i Ansigtet paa mig.«

Som Følge af denne Befaling slæbte Heracliuses Betjente allerede i Løbet af Eftermiddagen, fra alle Kanter af Byen, de foregive sammensvorne til det tullianske Fængsel; imellem disse fandtes der en stor Mængde Kristne, særlig blandt de den Gang blomstrende Adelslægter. Den første var den kejserlige Hofembedsmand, Valerius Antonius.

Da *acta diurna* om Aftenen bragte Afsløringerne om Rufinus og hans Medskyldige, blev denne Nyhed modtaget med almindelig Hovedrysten. Alle fandt det aldeles utænkeligt, at Rufinus, Chefen for Byens Administration, skulde

være en Kristen; man havde kort forinden i September Maaned set ham ofre ved de store Fester, »*Ludi Romani*«, i Jupiters Tempel paa Kapitolium. Fremdeles var Stadspræfektens Pligttroskab saa almindelig bekendt, at ingen kunde anse ham for Deltager i en saa alvorlig Forbrydelse som en Sømmensværgelse; tillige havde Sabinuses Venner sat den Nyhed, hans Moder havde bragt dem, og hans Raseri, da de ønskede ham til Lykke i den Anledning, i Forbindelse med Rufinuses Domfældelse. Historien bredte sig hurtigt, og alle var enige om at give Heraclius Skylden.

Samme Blad indeholdt ogsaa en Forordning fra Kejseren, hvorved Aradius Rufinus blev afsat fra sit Embede, og Annius Anulinus udnævnt til *præfectus Urbis*.

Om Aftenen drog en Pøbelhob, som Heraclius havde lejet, gennem Gaderne og brølede: *Christianos ad leones*, kast de Kristne for Løverne.«

Symmachus blev ude af sig selv af Raseri over Tyrannens ny Voldshandling. Den store Forbrydelse, som Maxentius havde gjort sig skyldig i lige over for Rufinus, søgte Udyret nu at fri sig fra ved ogsaa at rydde ham af Vejen, hvilket han ogsaa udførte paa den Maade, at han tillagde ham to gemene Forbrydelser: Højforræderi og — det, som i Symmachus Øjne var endnu værre — Frafaldet til de Kristnes foragtede Sekt.

Det var især denne sidste Beskyldning, han var oprørt over; han vidste jo, hvor fast Rufinus, trods Hustruen, holdt ved den romerske Stats anerkendte Religion.

De havde været Venner fra Ungdommen af, og Symmachus ansaa det for sin Pligt at prøve paa at frelse Vennens Liv ved personlig at henvende sig til Kejseren. Alle-rede samme Aften søgte han Audiens.

Maxentius blev ikke lidt forundret over, at den mægtige Senator, som hidtil stolt havde skyet Hoffet, nu endelig nærmede sig ham, hvorfor han ogsaa modtog ham med usædvanlig Høflighed.

»Jeg haaber ikke,« begyndte Symmachus, »at din Gud-

dommelighed vredes, naar jeg gør dig opmærksom paa en Fejltagelse, der er bleven begaaet med Hensyn til en Anklage, som, ifald den var sand, ganske vist maatte medføre den allerstrengeste Straf for den anklagede.«

»Du mener formodentlig, ædle Symmachus,« svarede Kejseren, »den afsatte Rufinus, som er dømt til Slavearbejde Men, selv om det gør dig Ære at optræde som Forsvarer for en Standsfælle, ved jeg ogsaa bestemt, at Senator Symmachus vil være enig med mig i at stemple Underhandlinger med Rigets Fjender og Forræderi mod de Guder, som har gjort Rom saa stor og berømt, som Forbrydelser, der maa straffes med Døden.«

»Det er ikke sandt, at Rufinus er en Kristen.«

»Jeg kunde have Lyst til at høre, hvorpaa du støtter din Mening.«

»Jeg kender ham nøje fra hans Ungdom som en tro Tilbøder af Guderne og som en Mand, der ene og alene kan tænke sig Roms Storhed bevaret, naar den gamle Statsreligion bibeholdes.«

»Og hvis han i Dag forbander disse Guder og aabenlyst erklærer at høre til de Kristnes forrykte og forbudte Sekt, vil du saa heller ikke anse ham for at kunne begaa den anden Forbrydelse?«

»Tilgiv mig min dristige Bøn: men maa jeg ikke faa Lov til at høre denne Erklæring af hans egen Mund?«

»Den Slyngel til Forræder maa allerede være bleven bragt hen til Tvangsarbejdet ved den nye Basilika; jeg giver dig gerne den Tilladelse, du beder mig om — ja jeg ønsker endogsaa, at du og alle andre Romere derved kan faa at se, hvad det er for Møg, jeg har rensset Byen Roms Augiasstald for.«

»Og hvis nu Rufinus erklærede sig villig til at ofre til Guderne?« spurgte Symmachus igen temmelig dristigt.

Maxentius rynkede Panden, men gjorde Vold paa sig og svarede:

»Saa giver jeg dig mit kejserlige Ord paa, at jeg skal

skænke ham Livet. Gaa derfor hen til ham. Du skal faa en Centurion af min Livvagt med dig, for at du kan faa Adgang til Byggepladsen, hvor Slaverne arbejder.«

Kejseren gav et Tegn, og Centurionen Martialis traadte ind med drønende Skridt; det var en herkulisk Skikkelse: han havde et Løveskind kastet som en Slags Kappe over Rustningen, der glimrede af Guld, Hjelm Smykket bestod af et aabent Løvegab, og han holdt en vældig Herkuleskølle i Haanden.

»Denne lille Fyr,« sagde Kejseren smilende, »vil jeg give dig med paa Vejen som Ledsager; se hvilken nydelig Nøgle, han har i Haanden. Den aabner alle Døre.«

Symmachus forlod Maxentius og begav sig, ledsaget af Martialis til Basilikaen.

Senatoren var unægtelig bleven lidt betænkelig ved den Sikkerhed, hvormed Kejseren havde talt om Rufinuses Frafald; men, da de Kristnes Gud ikke havde havt det i sin Magt at beskytte dennes Hustru mod den kejserlige Vellystnings Efterstræbelser, maatte hans Ungdomsven dog vel nu tydeligt have indset denne Sekts fejlagtige Lære. Det var jo en ren Modsigelse, at han desuagtet skulde være bleven en Kristen.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. Den 14. Novbr. afrejste med Dampskibet »Laura« to Præster af Marianernes Kongregation i Roskilde, Dhrr. *Meulenberg* og *Servaes* tillige med Lægbroderen *Bonifacius*, til Island, for at afløse Pastor Schreiber i Reykjavik og overtage Sjølesorgen blandt Katholikerne paa Island, hvor bl. a. St. Josefssøstrene have oprettet et Hospital i Reykjavik. Blandt de Tilstedeværende, som havde givet Møde ved Afrejsen, saas flere Kirkeforstandere, en Del Gejst-

lige fra København, Frederiksberg og Roskilde og St. Josefsøstrenes Provinsialforstanderinde tillige med sin Assistentinde.

— Vi henlede vore Læseses Opmærksomhed paa St. Josefsøstrenes aarlige Basar, som under Hds. kgl. Højhed *Prinsesse Mariæ Protektion* afholdes paa Tolbodvejen 14 *den 1ste, 2den og 3die December*, hver Dag fra Kl. 10 Form. Hver Aften fra Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Koncert af forskelligt Indhold, arrangeret af Fru *Ina Lange*, og fransk Dilettantkomedie af forskellige Damer samt tidligere og nuværende Elever af Søstrenes franske Skole. Til disse Aftenunderholdninger er tillige givet Løfte om fortrinlig Assistance fra forskellige Sider. Den første Aften bliver Koncerten af en mere alvorlig Karakter, og der bydes bl. a. paa saa fremragende Musik som »*Stabat mater*« af *Pergolese*. Hver Aften sker Underholdningen efter et nyt Program. Billetter til Aftenunderholdningen faas paa Tolbodvejen 14, St. Josefs Hospital og Frederiksberg Allé 17, hvor Gaver til Basaren ogsaa modtages. Det er Søstrenes Haab, at de mange, som hidtil have næret Interesse for deres Gerning blandt de Syge og Fattige og altid have staaet dem velvilligt bi, heller ikke denne Gang ville svigte, men række dem en hjælpsom Haand ved personligt at møde paa Basaren og ved at skænke dem Gaver, som ville blive modtagne med Taknemlighed. Overskuddet af Basaren vil blive anvendt til St. Josefs Hospitals Fuldendelse og til Søstrenes Virksomhed blandt de Fattige.

— I Søndags fejrede St. Ansgars Kirkens *Sangkor* for første Gang *St. Cæcilie-Dagen*. Med velvillig Assistance af udmærket dygtige Damer og Herrer opførtes i den Anledning under Højmessens Hallers Messe »*O salutaris Hostia*« og Pilonis »*Cantate Dominum*« til Offertorium. Under Festandagten om Aftenen holdt Sognepræsten en udmærket Tale om Kirkemusikkens Betydning og fremhævede, at den først og fremmest var Gud til Ære og dernæst Menigheden til Andagt og Opbyggelse. Ved denne festlige Lejlighed opførte Sangkoret med velvillig Assistance af et Stry-

georkester nogle fortrinlige Stykker, nemlig: Mitterers »*Opus 73*«, *Jesus dulcis memoria*«, *O sanctissima*« og »*Omnidie*«, samt Hammermüllers »*Tantum ergo*« for Kor og Orkester. Maatte Alle i vor Menighed, fornedelst den h. Cæcilias Forbøn, naa til den efter Kirkens Opfattelse rigtige Forstaaelse af Kirkemusikkens rette og ophøjede Betydning, saa at Alle efter Evne fremme denne saa nødvendige Menighedssag! Der findes uden Tvivl blandt Menighedens mandlige og kvindelige Medlemmer mange gode Stemmer, som ikke burde savnes i vort kirkelige Sangkor. Hvem Gud har skænket en god Sangstemmes skønne Gave, bør ogsaa fortrinsvis benytte dette Talent til Guds Ære og Menighedens Opbyggelse i Gudshuset, resp. i det kirkelige Sangkor.

— Søndag den 22. ds. fejrede Foreningen »*Unio*« sin 18aarige Stiftelsesfest i »City«s hyggelige Selskabslokaler. I Festmaaltidet, hvori deltog nogle og firsindstyve Personer, herskede den muntreste og gemytligste Stemning, hvortil flere udmærkede Sange ogsaa bidrog deres. Skaalen for Foreningen udbragtes af højjærv. Pastor Braun, som tillige med flere andre Gejstlige bærede Festen med deres Nærværelse. Ved Kaffen bleve Deltagerne underholdte med Musik af Unios eget Orkester, der spillede smukt og flydende trods den korte Indøvelsestid, og med Sangforedrag af »Glunlarne.« Festen sluttede med et lille Bal.

Aalborg. Fredag den 20. ds. om Aftenen ankom den højjærværdigste Biskop *Joh. von Euch* fra Randers til Aalborg, for at meddele Firmelsens h. Sakramente om Søndagen.

Søndag Formiddag mærkede man længe før Kirketid, at der i Kirken paa Kastetvej skulde være en større Festlighed, idet Folket strømmede i saa god Tid til Kirken, at ikke alene alle Pladser vare besatte, men endog Midtergangen var fyldt længe før Gudstjenesten begyndte, uagtet Skolebørnene og en Del af Søstrene havde taget Plads i Sakristiet.

Ved Hjælp af Flag og Laurbærtræer var Vejen fra Gaden til Kirken saavel som fra Klostret til Kirken omdannet til en Allé, der foran Kirkedøren sluttede med en sær-

deles smagfuld Æresport, dannet af Guirlander; den var bygget i Firkant med Indgang fra 3 Sider og sluttede øverst oppe med et lille Kors af Grønt. Fra Kirketaarnet vagede det pavelige Flag.

Præcis Kl. 10 drog, med Ministranterne og Korset i Spidsen, ca. 20 hvidklædte Skolepiger ned gennem Kirken for at hente Biskoppen. Efter kort Tids Forløb vendte Processionen atter tilbage med Biskoppen i fuldt Ornat, ledsaget af d'Herrer Gejstlige *Tembories* og *Kuhlmann*, og drog under et kraftigt 4 stemmigt »*Ecce sacerdos magnus*«, istemt af Menighedens Sangkor, op igennem Kirken. Derpaa holdt Biskoppen en stille hellig Messe, under hvilken største Delen af Menigheden modtog den h. Kommunion, imens Sangkoret under Pastor *Ikenmeyers* Ledelse udførte flere smukke Sange. Efter Messen holdt Biskoppen en Tale. Hans Biskoppelige Højærværdighed begyndte med, at han kom fra Randers, som jo paa en Maade var Aalborgmenighedens Moder, idet Aalborgs Katholiker i mange Aar vare blevne pastorerede af Præsterne i Randers og idet Aalborgs nuværende Præster i Randers havde faaet deres første Undervisning i det danske Sprog. Han udtalte derfor det Ønske, at dette venlige Baand mellem Modermenigheden og Aalborg stedse maatte vedvare. Det var en stor Glæde for ham at kunde tale om Menighedens Fremgang, da den jo nu baade havde faaet et Hospital for Mænd og et for Kvinder. Denne skønne Gerning vidnede om den ægte Tro, der tilkendegiver sig i Kærligheden.

Det var jo Catholicismen, fortsatte Biskoppen, der havde bragt Kristendommen her til Landet og havde bygget de første Hospitaler her i Landet. Talrige Levninger fandtes endnu i Danmark fra den katholske Tid, selv Aalborgs Kirker og Helligaandshospital vare jo synlige Minder fra den katholske Tid. Derfor følte vi os ikke som fremmede her, tværtimod følte vi os ret hjemme her. Det gik os, sagde Biskoppen, som hin Mand, der svarede, da man spurgte ham, om han ikke var ked af at blive begravet i

protestantisk Jordbund: »Nej, jeg vilde kun bede om, at man skulde grave lidt dybere, saa kunde jeg begraves i katolsk Jordbund.« Biskoppen gik derefter over til at tale om Firmelsens h. Sakrament og opfordrede til Slutning Menighedens Medlemmer til standhaftig at bekende deres h. katolske Tro og til trofast at leve efter den. Derefter meddelte Biakoppen den h. Firmelses Sakramente til 30 Medlemmer af Menigheden.

Kl. 5 om Eftermiddagen holdtes Festandagt, under Biskoppens Assistens. Pastor *Tembories* prædikede om Barmhjærtigheden, der med den barmhjærtige Samaritan var stegen ned fra Himlen og siden den Tid var som en ædel Blomst bleven plejet af Kristenheden.

Efter Andagten samledes Menigheden til en lille Festlighed i Skolelokalerne hos St. Mariæ Søstrene. Lokalerne vare i den Anledning smukt pyntede med Flag og Grønt. Efter at en i Dagens Anledning forfattet Sang var afsunget, talte Pastor *Tembories* for Biskoppen, idet han betonedede, at det i Dag var en Glædensdag for Menigheden, — at der ganske vist gaves større og bedre stillede Menigheder her i Landet, men det turde Taleren paastaa, ingen Steder imødesaa man Biskoppens Komme med større Glæde end blandt Aalborgs Katholiker.

Efter at en Sang for Biskoppen var afsunget, rejste denne sig og udtalte, at han var dybt bevæget over den hjertelige Modtagelse, han havde faaet, og udtrykte sin Glæde over den Fremgang, Menigheden havde havt, siden Taleren for 3 Aar siden var i Aalborg. Sluttelig had Biskoppen Menigheden indtrængende om at staa fast i Troen og slutte sig til sine Gejstlige.

Hr. Trafikassistent *Dupont* tog derefter Ordet og bragte en Tak til Menighedens Præster. Imidlertid var et Telegram indløbet fra Foreningen »*Unio*« i København, som gav Biskoppen Anledning til varmt at anbefale særlig »St. Ansgar-Bonifacius-Foreningen«. En Times Tid forløb nu i behageligt Samvær; særlig vakte Sangkorets Præstationer og to af

Søstrenes Musikstykker paa Klaver og Mandolin almindelig Begejstring.

Dagen efter blev det to af Menighedens syge Medlemmer forundt i St. Josefsøstrenes Klinik at modtage Firmelsens h. Sakrament. For første Gang traadte Biskoppen, iført sit Ornat, hen til Sygelejerne og talte varmt til de syge Medlemmer, idet han henviste til, hvilken stor Naade Gud skænkede dem, idet den Helligaand vilde komme til dem i Sakramentet og styrke og trøste dem i deres Lidelser, thi med Rette kaldes Helligaanden jo Trøsteren. Sygeværrelset var i Dagens Anledning smagfuldt dekoreret med Guirlander, Billeder, Flag og Vaabenskjolde.

De to Dages Begivenheder ville ganske vist sent udlettes af Menighedens Erindring.

Rom. For nylig modtog den h. Fader atter en Del af Roms Indvaanere i Damasusgaarden i Vatikanet. Over 15,000 Personer fra fire af Roms Sogne vare tilstede. Overfor Indgangen til Gaarden var oprejst paa en Tribune, under en Baldakin en Trone for Paven. Til højre for samme stod opstillet et Kompagni af den palatinske Æresgarde i Paradeuniform, og paa den anden Side stod Schweizergardens Musikkorps opstillet. Medens Folkemængden samlede sig, spillede Musikkorpsset muntre Melodier. Kl. 3¹/₂ ankom den h. Fader fra det Indre af Vatikanet, ledsaget af Nobelgarden og sit øvrige Følge. Det var et imponerende Øjeblik, da den h. Fader besteg Tronen, og hele den forsamlede Menneskemængde udbød i Jubelraab, hvorefter Musikken intonerede Pavehymnen. Efter at der var indtraadt Stilhed, rejste den h. Fader sig og udtalte bl. a. følgende: »Dybt rørt takker jeg Eder for dette Bevis paa Lydighed og Troskab mod den hellige Kirke, hvorom Eders Nærværelse her, hvor Kristi Statholder bor, aflægger Vidnesbyrd. Jeg takker Eder, fordi denne Demonstration er mig det dyrebareste Underpant paa Eders Tro, paa Eders Kærlighed til Religionen og paa Eders gode Villie. Gud velsigne disse Eders Følelser og opholde dem uforandrede hos Eder, for at I, naar I

have afsluttet dette jordiske Liv, maa modtage deres Løn, som trofast holde Guds hellige Bud. Det er ikke nødvendigt, at jeg formaner Eder til Troskab mod Eders Fædres Religion; thi den Omstændighed, at I ere her tilstede, er mig et Bevis paa denne Troskab. Dog ønsker jeg at lægge Eder paa Sinde, navnlig Forældrene: *Vaager med al mulig Iver over Eders Børns kristelige Opdragelse!* Født af katholske Forældre, maa de opdrages i de religiøse Grundsaetninger. Men I vide jo, at Luften i vore Dage saa at sige er svanger af en antireligiøs Aand, i den Grad arbejde Religionen! Fjender alle Vegne paa at forføre Børnene. Vaager derfor over Eders Børn; giver dem et godt Exempel, fordi et gammelt Ordsprog jo siger: »Det lille Føl lærer at pløje af den gamle Hest.« Saaledes lærer Barnet ogsaa af Forældrene, og fra det gode Træ kommer gode Frugter! Og I, kære Børn, som eje Eders Fædres og Mødres Hjærter, følge deres Formaninger, for at Eders Samvittighed aldrig senere hen, naar Herren har bortkaldt Eders Forældre, skal anklage Eder for, at I i nogetsomhelst Punkt ikke have adlydt og fulgt deres Ord og Formaninger. For at det maa lykkes Eder, Forældre og Børn, at følge mine Ord, paakalder jeg fremfor alt Guds Velsignelse; han ledsage Eder i dette Liv og føre Eder til det evige Livs Herlighed.« Efter disse den h. Faders gribende, ægte, faderlige Ord faldt alle de Tilstedeværende paa Knæ, medens Pius X. meddelte dem sin Velsignelse. Under Pavehymnens Toner og Mængdens begejstrede Tilraab trak den h. Fader sig atter tilbage.

København. Den højærværdigste Biskop er i Torsdags atter vendt tilbage til Hovedstaden.

S.J.G. Til den forestaaende Julehøjtid uddeler St. Josefs Gildet **en Del Understøttelsesportioner paa 10 à 15 Kr.** De Gildebrødre (eller Enker efter saadanne), som ønske at komme i Betragtning, bedes **senest den 12. December** meddele dette til Formanden, Bogtrykker Mohn, St. Kongensg. 31.

S.J.G. **Mandag den 14. Decbr.,** Aften Kl. 8½, afholder St. Josefs Gilde alm. Møde for alle Br.

Kirkelig Kalender.

Søndag d. 29. November. 1. **Søndag i Advent.** Kirkcaarets Begyndelse. — 30. **M.** Andreas, Apostel. — 1. **December,** Ti. Marias Skytsfest. — 2. **O.*)** (Fastedag) Bibiana, Jomfru og Mart. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$, h. Messe for Ansgariusforeningen). — 3. **To.** Frants Xaverius, Bekender. — 4. **F.** (Fastedag) Barbara, Jomfru og Martyr. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$, højtidelig Prælatsmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aftenandagt). — 6. **L.** Petrus Chrysologus, Biskop og Kirkelærer.

Søndag den 6. December. 2. **Søndag i Advent.** (Nikolaus, Bekender og Biskop).

*) Onsdag og Fredag i Adventstiden ere befalede Fastedage.

Mødreforeningen. Tirsdag den 1. December Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes møde Fredag den 4. December i St. Ansgars Kirke til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb.

Rosenkransbroderskabet holder sit sædvanlige Møde med Procession i St. Ansgars Kirke Søndag den 6. December Kl. 6 Aften. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Vincentiskonferensen ved St. Ansgars Kirke lader læse en h. Sjælemesse for sine afdøde Medlemmer og Fattige Mandag den 30. Decbr. Kl. 7 i St. Ansgars Kirke.

St. Josefs-Søstrenes Basar

under Hds. Kgl. Højhed

Prinsesse Mariæ Protektion

afholdes i Dagene den 1., 2. og 3. December paa Toldbodvejen 14, fra Kl. 10, til Fordel for St. Josefs Hospitals Fuldendelse og Søstrenes Gerning blandt de Syge og Fattige.

Hver Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Koncert og fransk Komædie, hvortil Billetter faas paa Toldbodvejen 14.

Systemens Møde paa Torsdag den 3. Decbr. bortfalder paa Grund af Søstrenes Basar.

Literatur: I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn's kgl. Hofboghandel (Bredgade 35, Kbhvn.) faas:

Rippel: Den katholske Kirkes Skønhed i dens Skikke og Ceremonier i Kirkeaaet. Hefte 2 Kr. 2.

Adventsbilleder: Fortællinger for Unge og Gamle. Hefte 1 Kr. 50 Øre.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets ilovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. - Ugebladets Redaktor: Andr. Johansen, Bredgade 64. - Annoncer: 15 Ø. Petillinien. - Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Pr. 49.

Søndagen den 6. December.

1903.

Indhold: En Kardinals Ord om Mariakongregationen. — »En Reformatør«. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Rom. Paderborn. Kina. — Bekendtgørelser.

En Kardinals Ord

om

Mariakongregationen.

—o—

Samtidig med Katholikernes Generalforsamling i Køl'n blev der ogsaa holdt et Møde af de *marianske Kongregationer*, der findes spredte over Tyskland og Østerrig. Mariakongregationernes Antal er i disse Lande overordentlig stort. Saaledes er der i Ækediøceset Køl'n 360, i Bispedømmet Münster 250, Paderborn 216 Kongregationer o. s. v. Kongregationen i Regensburg har alene 8500 Medlemmer, den i Altötting endogsaa 14000. Ved Slutningen af Møderne bad Prælat Mehler Hs. Eminens Kardinalærkebiskop *Fischer* af Køl'n om den hellige Velsignelse. Kardinalærkebiskoppen holdt i den Anledning følgende Tale:

»Jeg føler mig dybt greben ved at se her omkring mig en saa stor Skare af Mænd, hvis varme katholske Hjærter udmærke sig ved en særdeles inderlig Andagt til den hellige Gudsmoder, og som holde sig Kristi ophøjede Ord paa Korset efterrettelige »*Ecce Mater tua* (Se der din Moder)«. Jeg takker Gud for den faste Tro og den nidkære Fromhed, der hersker i Kongregationerne, og jeg ønsker af Hjærte, at Deres Forhandlinger under den allersaligste Gudsmoders Beskyttelse maa være ledsagede af Guds rigeste Velsignelse.

»*Gid de marianske Kongregationer fremdeles maatte udbrede sig mere og mere i hele Tyskland og i Særdeleshed her i mit kære Ærkebispedømme Köln!* Dette staar jo, hvad vi med Tilfredsstillelse lige have hørt, allerede i Spidsen, hvad Kongregationernes Antal angaar. Men jeg haaber og ønsker, at de maa forøges endnu mere og saaledes i en endnu højere Grad nedkalde Guds Velsignelse og Naade. Forlængst har jeg været overbevist om Kongregationernes Gavn, eller lad mig hellere sige Nødvendighed. De have endnu langt fra overlevet sig selv; tværtimod, *de ere i vore Dage nødvendigere end tidligere.* De bevare ikke blot som i det 16. Aarhundrede for Vildfarelser, men i vore Dage ogsaa for Vantroen.

I vor Tid forkastes jo mange Gange vor hellige Tros Grundvold, *Jesu Kristi Guddom*, baade af Høje og Lave, af Lærde og Ulærde. Men denne Vantro, der stadig griber mere og mere om sig, bekæmpes virksomst og sikrest ved Paakaldelsen af *hendes* Forbøn, som har født Frelseren til Verden og søndertraadt Slangens Hoved, nemlig *den hellige Gudsmoder*. Kongregationerne have til alle Tider bidraget til at befæste Troen; vi kunne med takopfyldte Hjærter anerkende, hvorledes de siden den salige Petrus Canisius' Dage fortrinsvis her i Köln have medvirket til at bevare den katholske Tro og opretholde et ægte katholsk Liv og katholsk Fromhed her i Staden.

I vore Dage ere Kongregationerne lige saa vigtige, ja endnu nødvendigere end for. Jeg ønsker deres Udbre-

delse navnlig for Arbejderforeningernes Vedkommende; det er godt og gavnligt at oprette Arbejderforeninger af forskellige Retninger. Men fremfor Alt er det nødvendigt at bevare hos vort arbejdende Folk den katholske Tro. Er det ikke sørgeligt, at der ved de sidste Valg blev afgivet saa overordentlig mange Stemmer for dem, som aabenlyst staa paa Vantroens og Antikristens Standpunkt? Dette giver alle dem, hvem Folkets Vel ligger paa Hjærte, Grund til Eftertanke, fremfor alt Biskopperne og Præsterne, men ogsaa de vel-sindede Lægfolk. Vi maa derfor opbyde alt, for at bevare Troen hos Folket. Dette er vor første og vigtigste Opgave. Ganske vist maa ogsaa de økonomiske Spørgsmaal behandles og løses. Men til at bevare Troen hos det arbejdende Folk — jeg siger det endnu en Gang — ere Kongregationerne i en ganske særegen Grad egnede. Gid de stedse maa udbrede sig mere og mere i Verden og beskytte det kostbareste Gode, den hellige Tro, under den allersaligste Jomfrus Varetægt. At fremme den levende Tro, den ægte Andagt til Maria, den hyppigere Annammelse af de hellige Sakramenter, er jo deres Formaal.«

Efter disse Ord lyste Kardinalen Velsignelsen over Forsamlingen.

Denne Ros fra saa ophøjet et Stade vil vistnok ogsaa tjene de danske Medlemmer af Mariakongregationen til Glæde og Opmuntring. Skulde den ikke ogsaa hos de Mænd og Ynglinge, som endnu staa udenfor Kongregationen, vække Lyst til at slutte sig til en Forening, der efter Kardinalens Mening er det bedste Værn for vort kostbareste Gode, vor hellige Tro?

Literatur.

R. Jahn Nielsen: En Reformator.

(„Borgerkongen“, 144 S. „Landet i Vaade“, 142 S.)

— 0 —

Ved Academicum catholicums Rusgilde forleden blev der blandt andre udbragt en Skaal for de Medlemmer, der som belletristiske Forfattere arbejder kunstnerisk med deres Sprog. Der sigtedes derved ganske naturligt i første Linie til *Johannes Jørgensen*, fra hvis Haand der jo nu atter foreligger en anselig Bog — »Pilgrimsbogen« — af stor poetisk Værdi; men efter ham galdt de gode Ønsker aller-nærmest den unge, katholske Forfatter *R. Jahn Nielsen*, hvis Bog, »En Reformator«, her i Korthed skal omtales og anbefales til Julegave.

Den Reformator, Jahn Niensens Bog — eller rettere Bøger, eftersom »En Reformator« er udkommet i to selvstændige Smaabind: »Borgerkongen« og »Landet i Vaade« — beskæftiger sig med, er Poul Eliesen. Interessen knytter sig da ganske særligt til Fremstillingen af denne Forkæmper for den gamle Lære i Trossplittelsens Dage.

Det kan siges, at trods Forfatterens Hastværk og de enkelte Skildringsers altfor store Knaphed er det i det hele taget lykkedes ham at faa et træffende og tiltalende Billede frem af Eliesens mærkelige Personlighed. Vi ser ham i hans Celle i »Hvidekloster« modtage Brev fra Kong Kristjern; vi følger ham paa Vej til Kapellet paa Københavns Slot, hvor han holder sin Tordentale til Kongen for hans uterlige Levnets Skyld, og fremdeles paa hans Flugt til Aarhus, i hvilken By vi overværer en Samtale mellem ham og Biskop Ove Bilde. Senere genfinder vi ham i Helsingør som Prior for Mariaklosteret og atter senere i Roskilde, hvor han er bleven Læsemester for Kannikerne. I alle de skiftende Billeder, af hvilke de sidste fremstiller Eliesens Bestræbelser for at forhindre et Giftermaal mellem en katholsk ung Pige

og en Lutheraner og — sluttelig -- hans Bortrejse fra Danmark og Tilflugt til et italiensk Kloster, træder Reformatorens Skikkelse levende frem, og Læseren hører ham, undertiden i lidt vel videnskabelige Ord, tolke sin dobbelte Hjærtesorg over, at Tiden gjorde Danmark baade luthersk og tysk.

Ogsaa de øvrige Skikkelser i Bogen er gennemgaaende tegnede med Sikkerhed og Omhu for historisk Nøjagtighed; vi nævner saaledes Kongen, Skipper Gert og Jomfru Valborg. Naar det desuagtet ikke altid er let at fastholde det Karakteristiske, da ligger dette i Bogens noget forcerede Tempo og Mangel paa passende Brødder.

Allerede det, at der her foreligger en Skildring fra Reformationstiden herhjemme med en af Kirkens trofasteste Mænd som Forgrundsfigur, bør vække de danske Katholikers Interesse for Jahn Nielsens Bog, saa meget mere som Skildringen i alt væsentlig rammer det sande. Dog er »En Reformator« ikke blot af *historisk*, men ogsaa af *aestetisk* Værdi, hvad en enkelt Prøve paa Forfatterens Stil vil godtgøre.

Mogens Munk er paa Vejen til Holsten for at tilbyde Hertug Frederik Kronen. Han kommer gennem Vejle og træffer her Kongen, over for hvem det dog lykkes ham at skjule sin Rejses Hensigt. Samtalen mellem dem ender endog med, at Kong Kristjern i Beruselse slynger sine Arme om Munks Skuldre og raaber: »Min Ven! Min eneste Ven!« Men Morgenen efter havde Kongen en mærkelig Drøm.

»Han syntes sig at staa paa Torvet i Stokholm under en sort og truende Himmel. Ingen Viind blæste, og ingen Lyd brød Tystheden omkring ham.

»Husene rundt om Torvet saa gamle, forfaldne og uddøde ud. Kalken var paa flere Steder skallet af, der groede Ugræs mellem Trappestenene, og Dørene hang løse paa deres Hængsler.

»Mens Kongen stod og saa sig om, trængte en mumlende Lyd sig frem til hans Øre . . . En Lyd som af rindende Vand eller bedende Munkes Stemmer; højere og højere

lød den — og pludselig brød en rød Strøm ud gennem Gadernes Gab og væltede hen over Torvet. Fra alle Sider kom der Blod, Aar af Blod, Floder af Blod. . . Det bredte sig, dækkede Stenbroen, steg op ad Murene, hævede sig langsomt og forfærdeligt. . . .

»Kongen vilde flygte, men kunde ikke. Det var, som stod Fødderne fastvoksede i Jorden, som stivnede hvert hans Lem i Rædsel. Og mens den blodrøde Sø steg og steg, naaede hans Knæ, hans Bug, hans Bryst, hørtes ingen anden Lyd end den dumpe Mumlen — indtil skarpe Skrig flængede Luften, og en Sky af sorte Ravne slog ned i Strømmene. Een af Ravnene fløj lige hen til Kongen, og han saa da, at den havde Mogens Munks Aasyn. . .

»Du er dømt! skreg Ravnene. Og i det samme vaagnede Kongen.« (»Borgerkongen«, Side 81.)

Meget smuk er ogsaa Beskrivelsen af Uvejret i »Landet i Vaade«, Side 56.

»Som det ses, har Forfatteren Evne til baade at se og beskrive; han hører til dem, der arbejder kunstnerisk med Fantasi og Sprog, og Arbejdet lykkes for ham. Gid det maa lykkes mere og mere; gid han navnlig maa finde Ro og Taalmodighed, saa han i sin næste Bog kan spænde større Lærreder op.

»En Reformator« giver gode Løfter, bl. a. ogsaa for »Julekerten«, der som Fortsættelse af »Julehilsen« i Aar redigeres af Jahn Nielsen og udkommer med det første.

G.

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Efter at have søgt længe, fandt Symmachus endelig Rufinus; han bar tunge Lænker, ligesom de andre Fanger,

og var kun iført usle Pjalter. Skønt det var sent paa Aftenen var det haarde Slavearbejde dog endnu ikke endt. Senatoren blev dyb rystet ved Synet af den ulykkelige. Han traadte hen til ham og sagde bevæget:

»Du er et Offer for skammelig Bagvaskelse, ædle Rufinus, og jeg kommer nu for at forkynde dig din Frihed. Det er jo ikke, og kan heller ikke være sandt, at du er bleven en Kristen. Sig mig derfor blot, i hvilket Tempel du ønsker at ofre til de udødelige Guder — jeg skal nok ordne alt fornødent i den Henseende og saa er du fri. Maxentius har givet mig sit kejserlige Ord derpaa.«

»Jeg takker dig af mit ganske Hjerte, fordi du interesserer dig saa venligt for mig og har anvendt din Indflydelse hos Kejseren,« svarede Rufinus; »men jeg takker endnu mere Gud for, at han endelig har revet mig ud af mine Vildfarelser og ladet mig finde den eneste Sandhed i Jesus Kristus.«

»Er det muligt?« raabte Symmachus i høj Grad skuffet. »Dog nej! det er den skrækkelige Ulykke, det pludselige Tab af din trofaste Hustru, som du mistede paa saa sørgelig en Maade, der har ontaaget din Forstand. Tag dig dog sammen! du kan da vel indse, at en korsfæstet Bedrager, som hverken formaaede at redde sig selv eller din Hustru fra Døden, ikke kan være nogen Gud.«

»Denne Ulykke,« svarede Rufinus roligt, »har ved den guddommelige Naades Lys spredt det Mørke, som hidtil omgav mig, og jeg er beredt til at lide de værste Pinsler og den forsmædeligste Død for min kristne Tro. Maatte Gud gengælde din Godhed mod mig ved ogsaa at lade dig komme til Sandhedens Erkendelse.«

Uden at svare et eneste Ord, vendte Senatoren sig om og gik sin Vej.

Men Centurionen, som havde været Vidne til denne Samtale og følte sig stærkt greben af Rufinuses Ord, blev tilbage og spurgte Fangen:

»Sig mig en Gang, hvor jeg kan faa nærmere Besked om denne din Tros Lærdomme?«

Dette Spørgsmaal fyldte Rufinus med ubeskrivelig Trøst; Martyriet har til alle Tider været Kristendommens Sædekorn; han syntes allerede nu at kunne skimte de første Frugter af sit Offer.

»Gaa ud ad den appiske Vej,« svarede han, efter at have tænkt sig lidt om, »omtrent til den anden Milesten; spørg efter Biskop Milziades; han vil saa sige dig alt, hvad du ønsker at vide. Fortæl ham ogsaa, at jeg med Glæde lider for Kristus, og anbefal min Datter til hans faderlige Omsorg.«

Opsynsmanden afbrød Samtalen, idet han atter drev Rufinus til Arbejdet.

Soldaten stirrede i dybe Tanker efter Fangen.

»Hvor kan man,« sagde han til sig selv, »opgive sin Rang som romersk Senator, den glimrende Stilling som Bypræfekt i Rom, sine Rigdomme og alle Livets Glæder for at lade sig mishandle som den usleste Forbryder og endelig blive kastet for de vilde Dyr i Amfitæatret, uden at der maa være de mest overbevisende Grunde og mere end menneskelig Kraft til Udførelsen af et saadant Offer? — Jeg vil allerede i Morgen opsøge Biskop Milziades.« —

Alle disse Fængslinger og Anklager for Sammensværgelse havde udbredt Angst og Skræk blandt de Kristne; kunde man nu ikke vente en ny diokletiansk Forfølgelse? — Desværre var ikke alle i Besiddelse af et ædelt og rent Sindelag eller besjælede af Tanken om, hvor ophøjet Martyriet i sig selv er, saaledes som det stod for Valeria, da hun saa Marterredskaberne. Under Diokletians Forfølgelse var mange faldne fra Troen, og Kirkens Moderhjerne var bleven dybt bedrøvet derover, men nu føjede de, efter at Forfølgelserne var ophørte, endnu en Synd til den tidligere, den nemlig, at de med Magt vilde tiltrodse sig Genoptagelse i Menigheden, uden forudgaaende Bod. De havde end ikke skammet sig ved at stille sig under Heracliuses Anførsel, en Person som

ikke engang var falden fra af Svaghed, eller 'paa Grund af Pinsler, men endogsaa havde fornægtet Kristus i Fredens Dage.

Biskop Milziades og hans Præster ansaa det for deres hellige Pligt at hjælpe de fangne Brødre ved at styrke dem i Troen, meddele dem Sakramentet og give dem alle mulige Beviser paa deres Kærlighed og Deltagelse. Ved at bestikke Opsynsmændene, lykkedes det Ærke diakon Silvester allerede samme Aften at komme ind til Fangerne i det tullianske Fængsel, og han havde den Glæde at finde alle de Kristne opfyldte af et frejdigt Trosmod og den faste Beslutning hellere at lide Pinsel og Død, end fornægte deres Gud.

Til største Forbavselse for Fangerne indløb der et Par Timer senere en Ordre fra Kejseren, der lød paa, at alle dem, der hørte til den romerske Adel, foreløbigt skulde sættes paa fri Fod.

Vi skal snart nærmere forklare Aarsagen til denne Bestemmelse, som var ufattelig for hele Rom. For øvrigt var Antallet af de, der blev tilbage i Fængslet, endnu temmelig betydeligt, og i Løbet af den følgende Dag, blev Hullerne igen udfyldte med ny Fanger. (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. Kollekten paa St. Elisabeth-Søndagen til Fordel for **Elisabethforeningen**, som tager sig af *forældrelose og ulykkeligt stillede Børn*, havde det for Foreningens Bestyrelse glædelige Resultat, at den i Aar blev større end nogensinde tilforn, idet den samlede Sum beløb sig til i alt **188 Kr. 71 Øre**. I *St. Ansgars Kirke*, hvor Formanden for Foreningen selv foretog Indsamlingen, indkom 112 Kr. 66 Øre, i *Rosenkranskirken* 14 Kr. og i *St. Josefs Kirke* 62 Kr. 5 Øre. I det vi meddele vore Læsere dette,

undlade vi ikke, ifølge Bestyrelsens Anmodning, at gøre Foreningens Medlemmer opmærksomme paa, at Medlemskontingentet for 1903 paa Grund af Kassererinden, Enkefru Larsens Død i Aarets Løb, ikke er blevet opkrævet hos Størstedelen af Medlemmerne. saa at Kvitteringerne, som i en nær Fremtid ville blive udsendte, lyde for Aaret 1903. Elisabethforeningens Bestyrelse, som for Tiden har 15 Børn under sin Varetægt, sender gennem Ugebladets Redaktion sin hjærteligste Tak til Foreningens Medlemmer og Velgørere for det snart hennrundne Aar og beder dem bevare Interessen for Foreningens skønne og velsignelsesrige Formaal ogsaa i det kommende Aar. I et senere Nr. af Ugebladet vil der blive meddelt Læserne en kort Oversigt over Foreningens Regnskab.

-- Da en Del Medlemmer af *den h. Franciskus 3die Orden* have udtalt Ønsket om, at der maatte blive anskaffet en smuk *Statu af den h. Franciskus af Assisi* til St. Knuds Kapellet, hvor Medlemmerne holde deres Møder, har Ordensens Leder, højærv. Hr. Pastor *W. Wenig* ved St. Anna Kirke paa Amager, anmodet Redaktionen om at anbefale denne Sag til alle Tertiärer i Hovedstaden og Provinserne, med Bøn om, at de alle maatte yde deres Skærv til dette gode Øjemed. Statuen, som skulde være et værdigt Sidestykke til Kapellets smukke Statu af den h. Gudsmoder, vil koste c. 200 Kr. Store og smaa Bidrag i dette Øjemed, til den fattige hellige Franciskus Ære, bedes afleverede hos Forstanderne, Hr. Lærer Jensen, Bredgade 64, Lehnsbaronesse Stampe-Charisius, Vestervoldgade 115 eller hos Hr. Pastor Wenig.

Frederiksberg. *St. Elisabeth-Vincentiskonferents* paa *Frederiksberg* afholdt paa Stiftelsesdagen den 19. November -- den hl. Elisabeths Festdag -- Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften sit aarlige Møde i St. Josefssøstrenes Sal. Det aabnedes af Sognepræsten, Hr. Pastor Slump, med en Bøn, hvorefter han i et Foredrag opmuntrede de Tilstedeværende til fremdeles at arbejde i den hl. Elisabeths Aand til Næstens aandelige og

legemlige Vel. Dernæst blev Regnskabet samt en Oversigt over Konferentsens Virksomhed i det forløbne Aar oplæst. Medlemmerne have i Aarets Løb tilset 28 fattige Familier 126 Gange. Konferentsen har uddelt 25 Kød kort à 1 Kr., 20 Brødkort à 56 Øre og 20 Kort à 28 Øre og 150 Potter s. Mælk.

Konferentsens samlede *Indtægt* fra 19. November 1902 til 19. November 1903 havde været *562 Kr. 58 Øre*, ifølge nedenstaaende Oversigt.

INDTÆGT.	UDGIFT.
Juleindsamling Kr. 280,23	Til Juleuddelingen Kr. 280,23
Faste aarl. Bidrag - 190,00	Trykning af Circulærer. . - 4,00
Indsamlet ved de maaned-	Maanedlig Understøttelse
lige Møder - 49,82	til 3 Familier - 72,00
Gaver - 42,53	Kontant Hjælp til Forsk. - 30,00
	Indkøb til Systuen - 105,62
	150 Potter s. Mælk - 19,50
	Kød og Brødkort - 41,80
	7 Par Kapsko - 7,00
	Kassebeholdning - 2,43
Kr. 562,58	Kr. 562,58

Til *Systuen*, hvor 10 Damer have arbejdet, modtog Konferentsen følgende Gaver:

3 Herrefrakker.	4 Børnekjoler.
1 Drengefrakke.	3 Nederdele.
1 Drengedragt.	5 Jaketter.
4 Par Underbenklæder.	3 Overstykker.
3 Par Drengebenklæder.	3 Kaaber.
2 Bluser.	1 Shawl.
3 Skjorter.	1 Par Gamasher.
3 Par Pigebenklæder.	6 Uldrøjer.
1 Par uldne do.	1 Uldklokke.
1 Chemise.	2 Livstykker.
1 Nattrøje.	4 Forklæder.
2 Natkjoler.	19 Par Strømper.
7 Skørter.	3 Hatte.
6 Kjoleliv.	2 Huer.
1 Kjole.	1 Muffe.

1 Par Handsker.	1 Stykke Lasting.
1 Paraply.	17 Alen Kjøletøj.
1 Vugge.	Nogle Knapper, Foer,
1 Barnevogn.	Klædes- og Fløjlsrester
4 Alen Bomuldstøj.	til en Værdi af 30 Kr.

Paa Systuen forfærdigedes i Aarets Løb:

5 Par Drengbenklæder.	2 Uldklokker.
3 Bluser.	4 Veste.
3 Skjorter.	1 Liv.
10 Brystduge.	10 Børnekjoler.
7 Livstykke.	2 Nederdele.
2 Børnetrøjer.	27 Forklæder.
14 Chemiser.	39 Par Strømper.
13 Par Pigebenklæder.	1 Par Gamasher.
8 Skørter.	

Rom. Pave Pius X. bliver paa Grund af sin overordentlige Godhed og Elskværdighed ofte sammenlignet med den h. Karl Borromæus af Majland. Man fortæller om ham at han som Landbypræst var en udmærket Prædikant, ved Sygesengen en sand Engel. Hvor meget Paven ogsaa elskede sit Hjem og sine Sødskende, viste han navnlig ved to Lejligheder. Da han af Pave Leo XIII. var bleven udnævnt til Patriark af Venedig og ophøjet til Kardinal, tog han, da han rejste til Rom, for at modtage Kardinaldragten, sin gamle Moder med sig, Bondekonen fra Riese, og forestillede hende for Paven. — Da Klokkerne den 4. August i Aar forkyndte den evige Stad hans Navn, skælvede han for Skæbnens Magtsprog, — hvorved hans beskedne Personlighed pludselig var bleven til det aandelige Fyrtaarn for mange Millioner Dødelige — græd og bad han, og hans første Værk var en Hilsen til sine Slægtninge i den lille venetianske Landsby, idet han tillige anmodede dem om, at de vilde bede for ham til Gud. — Da hans Moder døde, lod han paa hendes Gravsted sætte en Sten med følgende rørende Indskrift: »Margrethe Samson, et Mønster paa en Hustru, en uforglemmelig Moder, har efter sin elskede Ægtefælle Giovanni Baptista Sartos Død den 4. Maj 1852, hengiven og fuld af Tillid til Gud baade i Smerte og i Glæder, givet

sine ni Børn en kristelig Opdragelse og den 2. Februar 1894 i sit 81 Leveaar kronet et Liv fuldt af Arbejde og Ofre med den Retfærdiges Død. Over de elskede Forældre nedbeder Kardinal Josef Sarto tillige med sin Broder og sine Søstre den evige Hvile.« — Alle, som komme i Berøring med Paven, sige, at han i sin Omgang er Elskværdigheden selv; men Venetianerne, som allerede kende ham saalænge, sige: »Han har et Hjærte af Guld.«

— Ærkebiskoppen af Sidney, Kardinal *Moran*, har atter forladt Rom, for at indskibe sig i Neapel og vende tilbage til Australien, hvor han vil ankomme henimod Jul. Tre Dage efter Leo XIII.s Død var Kardinalen afrejst fra Australien, men kunde selvfølgelig ikke naa tidsnok til Rom, for at tage Del i Konklavet og Kroningsfestlighederne. Han og den gamle Ærkebiskop af Palermo, Kardinal *Celesia*, vare de eneste blandt de 64 Kardinaler, som ikke toge Del i Pavevalget.

Paderborn En opløftende Højtidelighed fandt for nylig Sted hos »*Den kristelige Kærligheds Søstre*« i Moderhusets Kapel i Paderborn, idet 17 Postulantinder modtog Ordensdragten og traadte ind i Noviciatet og 12 Novicer aflagde de højtidelige Løfter. Domprovsten, Prælat Wigger, foretog den højtidelige Handling under den h. Messe, som sluttede med Te Deum. Et meget stort Antal Slægtninge toge Del i Højtideligheden. Som bekendt virke »Den kristelige Kærligheds Søstre«, der navnlig tage sig af Børnenes Undervisning og Opdragelse, ogsaa til Velsignelse blandt os her i vort Fædreland, idet de ere ansatte ved vore Skoler i Kolding, Horsens og Silkeborg.

Kina. Den katholske Mission i Kina har mistet en af sine mest fremragende Biskopper, idet Biskop *v. Anzer* af Sydschantung for nylig pludselig er afgaaet ved Døden under et Ophold i Rom. Den Afdøde var en af disse banebrydende Naturer, hvis Løsen altid er »Fremad!« Dette Karaktertræk viste sig allerede strax i Løbet af de første Aar af hans Missionsvirksomhad i Kina. Efter at have begyndt

med en lille Station i den yderste nordvestlige Del af sit Missionsomraade, havde han allerede efter et Aars Forløb grundlagt Missionsposter baade i den østlige og sydvestlige Del af Sydschantung. Og saaledes vedblev det at gaa, Aar for Aar, under mangfoldige, bestandige Hindringer fra de kinesiske Autoriteters og Lærdes og det af Fordomme ophidsede Folks Side. Efter en fireaarig Bestaaen blev hans Mission i 1885 ophøjet til et Apostolisk Vikariat og han selv blev deres første Apostoliske Vikar og Biskop.

I 1890 blev v. Anzers Navn ofte omtalt, da hans Mission ifølge den tyske Regerings indtrængende Anmodning blev frigjort for den svage franske Beskyttelse og stillet under *det tyske Riges Protektorat*. Det skete med Leo XIII.s Vidende, idet Paven i dette vigtige Spørgsmaal havde givet Biskoppen frie Hænder. Den tyske Regering havde dengang meddelt Biskop v. Anzer at den meget gerne ønskede at overtage Protektoratet, og paa Grund af de daværende Forhold kunde og turde Biskoppen ikke afslaa Tilbuddet.

Missionens Fremskridt viste snart, at Biskop v. Anzer havde handlet rigtigt. Den tyske Regerings energiske Beskyttelse forskaffede Missionen Bevægelsesfrihed, og de Kristnes Antal voxede snart i en betydelig Grad. Ved Paasketid 1895 talte Sydschantung 6800 Døbte og 13,900 Katekumener. De større Byer, som hidtil havde været lukkede for Missionen, blev nu tilgængelige; endog Tjentschoufu, Sydschantungs Hovedstad og Konfucianismens Hovedstøtte, maatte i 1896, efter en tiaarig Modstand, aabne sine Porte for de katholske Trossendebud. De kristne Kinesere vare nu officielt anerkendte som ligeberettigede med deres hedenske Medborgere og Missionsvirksomheden blandt Landbefolkningen havde faaet et fastere Rygstød. Dette betydningsfulde Resultat har uden Tvivl været det lyseste Øjeblik i von Anzers paa Møjsommeligheder saa rige Liv.

Den 1. November 1897 bleve Missionærerne *Nies* og *Henle* myrdede, hvad der gav Anledning til, at den tyske

Regering skred ind og i 1897 tog *Kiautschou* i Besiddelse. Dette havde en Udvidelse af v. Anzers Missionsomraade til Følge, idet *Kiautschou* og den tyske Interessesfære blev forenet med Vikariatet Sydschantung. Med Energi virkede Biskoppen og hans Missionærer i det nye Omraade, og i de tre store Byer Tsentschufu, Tsinning og Tsingtau, der betragtedes som Missionscentre, oprettedes store Missionsanstalter. Efter en 24aarig Missionsvirksomhed i Kina har Døden nu ganske uventet kaldt den nidkære Biskop over i Evigheden. I det henrundne Aarhundredes Missionshistorie indtager Biskop v. Anzer en fremragende Plads, og Mindet om hans Resultater ville ikke blegne. R. I. P.

Den katolske Afholdsforening „**St. Johannes Broderskab**“ agter i Aar ligesom i Fjor at afholde **Juletræ** for Børnene. Vi tillade os derfor atter i Aar at bede Menighedens Medlemmer om at støtte os, for at Festen kan blive saa smuk og fornøjelig som mulig for Børnene. Ved Juletræet ifjor vare ca. 40 Børn tilstede, og hvert Barn fik en Pose med Godter, en Genstand til 50 Øres Værdi og Chokolade og Kager. Idet vi nu atter i Aar henvende os til Menighedens Medlemmer, benytte vi derfor Lejligheden til at bede dem inodtage vor hjerteligste Tak for ifjor, haabende, at de heller ikke i Aar ville glemme „**St. Johannes Broderskab**“s Juletræ. Gaver modtages med Tak af nedenstaaende Udvalg:

J. P. Stauning,
Udvalgets Formand.

Fru Stauning,
Sundevedsgade 34².

Fru Jørgensen,
Boyesgade 8³.

Fru Petersen,
Absalonsgade 21 A⁵.

L. Nielsen,
Kattesundet 10, Kjld.

F. Købke,
Valhalsallé 12¹, S.

H. Jørgensen,
Boyesgade 8³.

S.J.G. Til den forestaaende Julehøjtid uddeler St. Josefs Gildet **en Del Understøttelsesportioner paa 10 à 15 Kr.** De Gildebrødre (eller Enker efter saadanne), som ønske at komme i Betragtning, bedes **senest den 12. December** meddele dette til Formanden, Bogtrykker Mohn, St. Kongensg. 31.

S.J.G. **Mandag den 14. Decbr.,** Aften Kl. 8¹/₂, afholder St. Josefs Gilde alm. Møde for alle Br.

Julegaver. En Del **Krucifikser** (Prøver), saavel billige som bedre, ere indlagte til Salgs for Fabrikantens Regning hos

J. Simonsen, St. Jørgens Allé 11¹.

Undertegnede har aabnet et **Bogbinderi** i **Colbjørnsensgade 3, Kjldr.,** og anbefgler sig til Menighedens velvillige Erindring.

Axel Petersen.

En hjærtelig Tak til Alle, som fulgte og bar vor kære gamle Moder og Svigermoder, Enkefru **Anna Feuerlein**, der afgik ved Døden d. 26. November 1903. Særligt bringe vi højærv. Hr. Pastor Neuvel og St. Josefssøstrene vor Tak for deres kærlige Omhu og Pleje under hendes lange Sygeleje. R. I. P.

Hendes Efterladte.

En **Rosenkrans** er fundet paa Gaden og kan afhentes hos Portneren i Stenosgade.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 6. December. 2. Søndag i Advent. (Nikolaus, Bekender og Biskop). — **7. M.** Ambrosius, Biskop og Kirkelærer. — **8. T.** Marias ubesmittede Undfangelse (fejres følgende Søndag). — **9. O.** (Fastedag) Oktavdag. — **10. To.** Lorettofest. — **11. F.** (Fastedag) Damasus, Bekender og Pave. — **12. L.** Vicelinus, Bekender og Biskop.

Søndag d. 13. December. 3. Søndag i Advent. Marias ubesmittede Undfangelse. (Lucia, Jomfru og Mart.)

Rosenkransbroderskabet holder sit sædvanlige Møde med Procession i St. Ansgars Kirke Søndag den 6. December Kl. 6 Aften. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Vincentskonferentsernes sidste Generalmøde i Aar finder Sted Søndag den 13. December Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ efter Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som holdes i Festlokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes samtlige aktive og bidragydende Medlemmer samt Enhver, som interesserer sig for Vincentsbrødrenes Arbejde blandt de Fattige.

St. Ansgars Kirke. Onsdag den 9. ds Kl. 8 $\frac{1}{4}$ vil den højærværdigste Biskop frembære en højtidelig Sjælemesse for Vincentsforeningens afdøde Generalpræsident **A. Pæges**. Alle Vincentsbrødre og de af Foreningen understøttede Fattige indbydes venligst til at overvære den h. Messe.

Mariakongregationen for Mænd fejrer sin aarlige Titularfest Søndag den 13. December (Marias ubesmittede Undfangelse) med Fælleskommunion Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjærte Kirke og højtidelig Kongregationsandagt med Prædiken Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke.

Ligesom i de foregaaende Aar foranstalte vi en Uddeling af **Fødevarer til Fattige** i Anledning af Julen og bede derfor Alle, som have Evne og Villie, om at yde en Skærv i nævnte Øjemed. De Trængende, som ønske at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa **personlig** henvende sig hos en af de Undertegnede inden Torsdag den 17. December.

Fru H. Günther,	Fru A. Osterhammel,
Bangertsgade 11.	Nørrefarimagsgade 53, 2. Sal.
Lehus ^{bosaa} Stampe-Charisius,	Frk. Fr. Stratbøcker,
Mariahjemmet.	Jægersborg Allé, Charlottenlund.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. - Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. - Annoncer: 15 Ø. Petillinien. - Private Annoncer modtag-s kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Pr. 50.

Søndagen den 13. December.

1903.

Indhold: Til Jomfru-Moderen paa hendes ubesmittede Undfangelses Fest. — Gennem farvede Brillen. — St. Elisabeths Kapel. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Horsens. — Bekendtgørelser.

Til Jomfru-Moderen

paa hendes ubesmittede Undfangelses Fest.

—o—

I Kirker og Kapeller
Genlyder Sang og Bøn,
Fra Munkes trange Celler
Opstiger Suk i Løn:
Hil Dig, Du Arkens Due!
Hil Dig, Du Fredens Bue,
Som Gud Faders Vrede brød,
Jomfru-Moder, mild og sød!

Nu lyse høje Kærter,
Nu dufter Virak sød,
Nu flamme tusind Hjærter
Af Kærlighedens Glød:

Hil Dig, Du Rose rene
 Paa Jesses Rod, Du væne!
 Du gav os vor Frelser huld,
 Jomfru-Moder, underfuld!

I Himlens Hal, den høje,
 Forstummer Sangen ej,
 Hist Englene sig bøje
 Og hylde glade Dig,
 Og alle Helgens Hære
 Dig Tak og Lov frembære,
 Helligaandens rene Brud,
 Jomfru-Moder huld og prud!

Hil Dig i Sorg og Glæde!
 Hil Dig i Gry og Kvæld!
 Send fra Dit høje Sæde
 I Kampens Stund os Held!
 Hil Dig, Du stærke Kvinde!
 Nu hjælp os Sejr at vinde
 Over Synd og Satans Nid,
 Jomfru-Moder, stærk og blid!

sr.

Gennem farvede Brillen.

— 0 —

»Lolland-Falster-Stiftst.« indeholdt den 3. December en Artikel om »Columbia«, som maaske i sin Helhed er tagen af en tysk Protestants Beretninger. Efter en temmelig udførlig Skildring af det herlige Land, kommer en smuk Hale, som røber kun altfor tydeligt, at vedkommende rejssende ikke har glemt at sætte sine protestantisk farvede Brillen paa Næsen, da han ogsaa skulde sige noget om Landets

Beboere og dets religiøse og kulturelle Tilstande. Det Billede, han saaledes ser, er naturligvis mindre indtagende end Beskrivelsen af selve Landet. Han skriver nemlig:

»Dette vidunderlig rige og skønne Land tæller ikke mere end $5\frac{1}{2}$ Mill. Indbyggere, hvilke næsten alle bo i den tempererede Zone, paa Højdedragene og i de nedre Bjerglandskaber. Halvdelen af Befolkningen er hvide, nedstammende fra Erobrerne, men siden ganske blandede med de indfødte. Af den oprindelig indfødte Stamme findes nu kun et ringe Tal, mens der lever en stor Del Mulatter og Negre.

Indvaanerne i Columbia ere i al Almindelighed jævne, ædruelige, gæstfrie samt — sammenlignet med andre syd- og centralamerikanske Folk — flittige og ærlige. Trods deres relative Flid er dog det store Flertal af dem meget fattige, midt inde i dette af Naturen saa rigt velsignede Land.

Den første Aarsag hertil ligger utvivlsomt i det umaadelig tunge kirkelige Tryk, som hviler over Columbias Folk og udsuger al dets bedste Kraft og al dets Rigdom.

Overalt i Central- og Sydamerika er jo det katholske Præsteskab meget mægtigt og gør alt, hvad det kan, for at holde Indbyggerne i Vankundighed, Overtro og — Fattigdom, den katholske Kirkes fornemste Forbundsfæller; overalt samler dette Præsteskab i sine Kirker og Klostre, hvad Befolkningen kan fortjene ud over det nødvendige til Livets Ophold. Men intet Steds har dette mørke System en saadan Magt som i Columbia, hvor den »alene saliggørende« Kirke faktisk er eneraadende over Legemer og Sjæle og drager til sig hele Landets Kraft.

Det er maaske heller ikke ubekendt, at Modstanden mod Anlæget af den nye Panamakanal for en væsentlig Del lededes af Præsteskabet, som med god Grund frygter en betydelig Formindskelse af sin Magt og dermed i sine uhyre Indkomster, gennem et storartet nyt Samfærdselsmiddel, der vilde bringe Indvaanerne i nærmere Berøring med den øv-

rige Verden og med Nutidens »Vildfarelser« og »Kætterier«. Det er ogsaa ren Selvbevarelsesdrift, der byder den katolske Kirke i hele Central- og Sydamerika med al Magt at modarbejde, hvad der kunde tænkes at tjene til at give den konfessionsløse nordamerikanske Union nogen som helst Indflydelse i disse Egne, en Indflydelse, som alene kan komme Fremskridtslandet, Friheden og Oplysningen til gode.«

Hvad skal man nu sige om en saa »velvillig« Bedømmelse af katolske Tilstande? Da den rejsende Tysker synes at udtale samme Dom om hele Central- og Sydamerika, skal jeg kun hidsætte, hvad andre Protestanter har sagt f. Eks. om Mexiko, — protestantiske rejsende, som lod deres farvede Brilller ligge i Rejsetasken eller, som fordonisfri Forskere, slet ingen havde. Hvad der siges om Mexiko, vil temmelig nøjagtig passe paa Columbia, som jo ogsaa hører til det spanske Amerika.

»Der gives intet Land paa Jorden,« skriver den protestantiske Dame *Calderon y Barca* (Life in Mexico, Letter 23), »hvor den private og offentlige Næstekærlighed viser sig paa en mere højhjetet Maade. Jeg har overhovedet paa mine Rejser gjort den lagttagelse, at virksom Næstekærlighed er de katolske Nationers Kendemærke.«

Protestanten *Lummis* taler med varm Begejstring om alle de talrige Stiftelser, som den katolske Offervillighed har oprettet allerede fra de første Aar efter Landets Erobring. »Det er ikke muligt,« siger han (The awaking of a Nation, S. 56 f.), at opregne alle Hovedstadens filantropiske Anstalter, endnu mindre at beskrive dem . . . Ingen Nation har (som den spanske) i sine Kolonier oprettet lignende Velgørenhedsanstalter i saa stor Udstrækning England har oversaat Ny-Amerika (Nordamerika) med Skoler, Hospitaler, Asyl og Kirker for Indianerne . . . Men dette havde det saa meget forhaanede Spanien gjort allerede for 300 Aar siden i Ny-Spanien, og det paa langs og tværs i et Land, som omspændte et Gebet, der var langt større end Ny-England . . .«

En anden Protestant, Amerikaneren *F. R. Guernsey*, skrev i »Boston Herald« (10. Juli 1894): »Det synes mig, at Katholicismens praktiske Virkninger hos dem, som med Alvor følger dens religiøse Forskrifter, gaar i den Retning at gøre et Folk i Sandhed human. Her (i Mexiko) hersker der blandt Befolkningens forskellige Klasser en gensidig Sympathi, som har noget virkelig ædelt ved sig. Her bliver ikke fattige Folk barsk henviste til en offentlig Anstalt, men bespises ved Husets Dør. Her finder man hyppig paa de riges Landstæder et eget Bord dækket for anstændige trængende Arbejdere. Her træffer man Damer med en Skare af smaa og store omkring sig, som ikke behandles med kold Høflighed, men med en Kærlighedsfuldhed, som virkelig kommer fra Hjertet. Naar man er Vidne til saadanne Scener, kommer man uvilkaarlig til at tænke over den indre Kraft, der sætter disse Drivfjedre i Bevægelse.«

»I Mexikos Byer,« siger *David Wells* (hos *Young*, »Catholic and Protestant Countries compared« S. 402), »synes slet ingensteds at eksistere aristokratiske Gader eller Kvarterer, men fattige og rige bor mellem hverandre, ikke sjældent under samme Tag.«

Allerede *Alexander v. Humboldt* (hos *Lummis*, S. 32) skrev: »Ingensteds nyder det almindelige Folk Frugten af sit Arbejde mere end i Mexiko. Indianerarbejderen er fattig, men han er fri. Hans Skæbne er at foretrække for Landbefolkningens i en stor Del af Nordeuropa.«

Hvad de skønne Kunster angaar, skriver den samme tyske Naturforsker med Hensyn til Mexiko: »Man maa forbaves over, at Apollo fra Belvedere, Laokoonsgruppen og andre endnu vældigere Statuer kunde blive bragte gennem Bjergpas, der er lige saa trange som St. Gotthard, og man er ikke mindre overrasket over at finde Oldtidens Mesterværker under de varme Jordstrøg, paa et Plateau, som ligger højere end Klosteret paa Store St. Bernhard.« Han har ogsaa i Mexiko fundet »en skønnere og fuld-

stændigere Samling af Gibsafstøbninger end nogensteds i Tyskland.«

For Videnskabens Vedkommende bevidner oven omtalte *Lummis* (S. 89), at »lige fra Erobringens Tid, blev Spansk-Amerika Skuepladsen for den rigeste videnskabelige Virksomhed.« Blandt de mexikanske Forfattere findes mange Præster, ja endogsaa Nonner, og selv Indianere. Og Protestanten *Janvier* (hos *Young* S. 378) anfører en lang Liste over velkendte og skattede Forfattere af alle Klasser og tilføjer: »Listen kunde fuldstændiggøres med talløse andre Navne. Men de nævnte bør være nok til at befri det (nord-) amerikanske Publikum for den grundfalske Forestilling om, at Mexiko skulde mangle Smag og Udtryk for Litteratur og i Sammenligning med andre Lande staa tilbage i videnskabelige Bestræbelser.«

En anden Kendsgerning angaaende det spanske Amerika er netop den, at Spanierne virkelig har kristnet Indianerne og endda helt blandet sig med dem. Dette indrømmes ogsaa af Loll. F. Stifted.'s rejsende. Derimod har de protestantiske Englændere og Yankeerne kun formaaet at udrydde dem, saa at der nu kun er nogle Hundredtusinder tilbage, som ikke vil undgaa samme Skæbne.

Endnu et Ord af *Youngs* anførte Værk (S. 371) skal hidsættes som Advarsel mod Udtalelser i Lighed med dem, der findes i »Loll.-F.-Stifted.«: »Protestantiske Turister,« siger han, »uden Kendskab til Sproget, fjendtlig indtagne mod Religionen og ligesaa skarpøjede for den mindste lokale Skandale som stokblinde for alt, hvad der taler til Gunst for Befolkningen, -- se, det er de Kilder, hvoraf de ligeledes forud indtagne Tilhørere og Læsere øser deres Kundskab om Mexiko« (i vort Tilfælde: om Columbia).

Naar det paastaas, at »Vankundighed, Overtro og — Fattigdom« er »den katholske Kirkes fornemste Forbunds-fæller«, saa er denne ondsksfulde Løgn til Dels allerede gendreven ved oven anførte Vidnesbyrd af Protestanter »uden farvede Brilller«. Men hvad Fattigdom i sydlige Lande an-

gaar, skal jeg her bemærke, hvad jeg selv har iagttaget i Italien. Hvad er Fattigdom? Fattig er man dog frem for alt, naar man hverken har Mad eller Klæder eller Husly. Men dette Tilfælde indtræder netop langt sjældnere i de sydlige Lande end i de nordlige. I London dør hvert Aar Tusinde af Hunger, i Italien maaske slet ingen. Thi man er i de sydlige Lande overhovedet langt nøjsommere, spiser langt mindre, drikker kun lidt billig Vin, trænger ikke til saa mange Klæder, opholder sig hellere i den fri Natur, under en evig straalende Sol, eller i kølig Skygge end i Huset, hvor det om Sommeren næsten er uudholdeligt, og er man virkelig i Nød, saa er der altid velgørende Folk, som lindrer den. Tiggere af Profession misbruger maaske denne Velgørehed. Men er dette ikke et mindre Onde, end naar man i de nordlige Lande begaar Forbrydelser for at faa Tag over Hovedet om Vinteren? Eller er det ikke et mindre Onde, end naar man af Nød og paa Grund af sine kristne (?) Medmenneskers Ubarmhjertighed afliver sig selv? Og paa dette Omraade er det netop to helt protestantiske Lande, der hvert Aar slaar en Verdensrekord ved de hyppige Selvmord, ikke Italien og Spanien eller Columbia, men Sachsen og *Danmark*.

Hvad endelig Præsternes Modstand mod Panamakanalen angaar, er de i Artiklen opgivne Grunde sikkert ogsaa falske, hvis ikke selve denne Modstand er opdigtet. I Indledningen til Loll.-F.-Stt.«'s Artikel omtales jo ogsaa »den ublodige Revolution, som af Columbias Provins Panama har skabt en selvstændig Republik — selvstændig i det mindste af Navn, medens den i Virkeligheden ikke tør betragtes som andet end et Anneks til de Forenede Stater.« Det er et fint Udtryk, dette Ord »Anneks«, i Stedet for at kalde det med dets rette Navn »Røveri«. De magtsyge Forenede Stater har jo i de senere Aar lagt sig efter at revolutionere det spanske Amerika for saa at fiske i det mudrede Vand. Saaledes paa Cuba, saaledes paa Filippinerne, saaledes nu i Columbia. Kunde det nu ikke være tænkeligt,

at de columbiske Præster ogsaa var Patrioter og ikke holdt af at blive skilt af med en hel Provins, som Danmark med Hensyn til Sønderjylland? Vilde en saadan Modstand være noget mærkeligt?

Det kommer kun an paa, af hvad Farve de Brillen er, man har paa Næsen, og Børn og Daarer holder meget af farvede Brillen.

P. G. Schmiderer.

St. Elisabeths Kapel.

—o—

Atter brænder den evige Lampe paa ét Sted mere i vor Hovedstad, og i det mægtige Genskin, som ved Aftentide slaar op imod Himlen fra de mange, stærke Blus, i den store By, blander sig Skæret fra endnu én lille Lampe, der stille og trofast brænder foran et Tabernakel, der rummer den menneskevordne Guds Søn i Brødets Skikkelse.

Alle danske Katholiker vil glædes ved denne Tanke, paa lignende Maade som alle Danske glædes for hvert nyt Fyr, der tændes derovre paa den jyske Vestkyst. —

Det er i Elisabethssøstrenes nye Kapel paa Kastanievej, at denne lille Lampe er bleven tændt — som vi haaber for ikke mere at slukkes. For godt et Aar siden meddeltes det her i »Ugebladet« (d. 13. Juli 1902), at Elisabethssøstrene havde købt en Villa, der tilhørte den bekendte Marinemaler Professor Carl Locher, og at der op til dette fandtes tilbygget et overmaade rummeligt Atelier, som man allerede den Gang haabede at kunne faa omdannet til et Kapel.

Den, der i Aftendæmringen gaar sig en Tur gennem den fredelige, ja næsten idylliske Kastanievej, vil ude fra Vejen kunne se, at Haabet er gaaet i Opfyldelse og Forandringen sket. Han ser det paa det smukke Metalkors, der er bleven anbragt oppe paa Taget lige over Atelierets frie

Gavl, og paa det farvede Vindue, gennem hvilket den evige Lampes matte, rødlige Skær trænger ud paa Gaden.

Tirsdag den 1. December blev Kapellet indviet af Hs. Højærværdighed Biskoppen, og Højtideligheden overværedes af en anselig Skare Troende, blandt hvilke ogsaa bemærkedes flere af d'Herrer Gejsllige fra Hovedstaden og mange kendte Medlemmer af St. Ansgars og Frederiksbergs Menigheder. Efter at selve Indvielsen havde fundet Sted, fulgte en højtidelig Prælatmesse, under hvilken medvirkede et Sangkor, bestaaende af 5 Elisabethssøstre, der i Dagens Anledning var komne ovre fra Malmø sammen med deres Forstanderinde. Efter Evangeliet holdt Biskoppen en Tale til Søstrene, i hvilken han hjærteligt ønskede dem til Lykke til deres nye, smukke Kapel og formanede dem med en Faders Indstændighed til af al Ævne at arbejde paa at blive værdige til Guds Godhed, ved nemlig at stræbe efter at leve alene for deres skønne, misundelsesværdige Kald. Efter Messen intonerede Biskoppen Te Deum, som de Troende derpaa afsang staaende.

— — Det er Hr. Murermester A. V. Günther, der har ledet Arbejderne ved Kapellets Omdannelse fra at være et Atelier til at være et Gudshus, og man kan med frelst Samvittighed sige, at han har udført denne Opgave med saa megen Omtanke og saa sikker Smag, at det er lykkedes ham ikke alene at fremstille et virkelig andagtsvækkende og stemningsfuldt Kapel, men — hvad der er endnu mere — samtidig at forhindre, at det nuværende St. Elisabeths Kapel paa nogen iøjnefaldende Maade minder om sin tidligere Bestemmelse. En udmærket Støtte har Hr. A. V. Günther haft i en anden Haandværksmester af vor Menighed, Hr. C. Kollwe, der blandt andet har udført alt Snedkerarbejdet.

Træder man fra Søstrenes Lejlighed ind i Kapellet, kommer man først ind paa en lille Estrade, der er bestemt til at være en Slags Sangertribune i beskeden Form, og paa hvilken Harmoniet derfor har sin Plads. Fra denne Afsats eller Tribune fører en Trappe ned til Kapellets Gulv. Frit

paa dette, op mod Ydervæggen staar Altret, der er meget smukt og udført i omhyggeligt Træskærerarbejde. Kapellet faar Lys gennem et stort, farvet Vindue, der forhen blev nævnet. Dette Vindue er forfærdiget her i København og vidner om, at den danske Glasindustri, selv om den endnu er i sin Vorden, dog fuldtud er i Stand til at fyldestgøre de Fordringer, der kan stilles ved Udsmykningen af mindre Kirker eller Kapeller; det er delt i tre Felter; det midterste af disse fremstiller et stort Kors, hvis Tværbjælker fortsætter sig gennem de to Sidefelter, som ved sit store Fang frembringer en betydelig dekorativ Virkning. Det hvælvede Loft, der tidligere havde en Vinduesaabning, gennem hvilken der skulde skaffes Ovenlys, kommer nu langt bedre til sin Ret, efter at dette Vindue under de nuværende Forhold er blevet overflødigt og derfor tillukket.

Baade Væggen og den frie Gavlside, der er Baggrund for Altret, og tildels ogsaa Loftet ere blevne dekorerede; der er her bleven anvendt stærke, dybe Farver af lignende Art som de, der i sin Tid bleve brugte ved Udsmykningen af det nye Raadhus. Selv om Fremgangsmaaden den Gang vandt ubetinget Sejr, var det dog maaske ret dristigt at forsøge at anvende den ved en Lejlighed som denne, hvor det drejede sig om Udsmykningen af et Kapel. Ikke desto mindre maa det siges, at har denne Tanke end været dristig, saa har den dog paa ingen Maade været dumdristig; thi det var ikke mindst den maleriske Dekoration ved det nye Kapel, der fik os til at sige og nu faar os til at gentage, at det fuldtud er lykkedes at skabe et andagtsvækkende og stemningsfuldt Gudshus i saa stor Udstrækning, som Omstændighederne paa nogen Maade tillod det.

Elisabethssøstrene havde i Anledning af Kapellets Indvielse faaet flere betydelige Gaver. Allerede tidligere havde Fru Lehnsbaronesse Stampe-Charisius skænket Søstrene det omtalte Alter; dertil føjede hun nu en yderligere Gave bestaaende af et Harmonium og en Alterdug. Fra Fru Kammerherreinde Krag havde Søstrene faaet en meget betydelig Pengegave.

Fru Direktør Osterhammel havde skænket en prægtig fem-armet Lysekroner af Messing, der i ganske særlig Grad bidrager til at give det nye Kapel en baade smagfuld og kirkelig Udsmykning. Fru Direktør Ramm havde desuden foræret Søstrene tre kostbare Gasarmstager, Hr. Sadelmager Kuboth havde skænket Evighedslyampen, og saaledes kunde der endnu fortsættes en Stund. Glædeligt er det i allerhøjeste Grad, at de danske Katholiker ved en Lejlighed som denne viser, at de selv har Følelsen af, at den Religiositet, der ikke har Interesse for Guds Hus' Pryd. og som — hvor Ævnen er til Stede — ikke ogsaa rummer Villien til at *ofre* noget for dette som for andre kristelige Formaal, den bundes i Reglen ikke dybt, men er ofte intet uden en overfladisk Stemning, der kun har ringe Værdi.

Foreløbig vil den hl. Messe blive læst i det nye Kapel hver Tirsdag og Torsdag Morgen Klokker halv syv. Paa de øvrige Dage ville Søstrene, som hidtil høre den hl. Messe i Sognekirken, men foruden at der paa to Dage i Ugen vil blive frembaaret det hl. Messeoffer i deres eget Hjem, har de jo til Stadighed den store Lykke at have Frelseren hos sig i Tabernaklet under de sakramentale Slør. Ser man desuden hen til, under hvilke beskedne Former disse opofrende Søstre begyndte deres Virksomhed her i Hovedstaden, synes det noksom aabenlyst, at Guds Velsignelse har fulgt dem, og at de har megen Grund til at se med Tak tilbage paa det henrundne Aars og særlig det allersidste Aars Begivenheder.

Disse betyder nemlig et overmaade stort Skridt henimod Virkeliggørelsen af de Tanker og Ønsker, der har besjælet Elisabethssøstrene lige fra deres første Ankomst her til Hovedstaden.

Et stort og betydningsfuldt Skridt er dog endnu tilbage at gøre, før Maalet kan naas, og dette Skridt er — som det vil være alle bekendt — Opførelsen af et stort Hospital ude paa Amager lige overfor St. Anna Kirke. Udsigterne til at naa et godt Resultat har aldrig været saa lyse som nu, og næppe vil de forhaandenværende, gunstige Betingelser gentage sig hverken i denne eller den derefter følgende Menneskealder. Man saa jo dog fornylig, hvad der kunde kaldes mere end et Særsyn, nemlig at Københavns Kommunalbestyrelse for ramme Alvor drøftede et indbragt Forslag om at leje det gamle Sygehus, som Frederiksberg Kommune for nogle Maaneder siden havde opgivet og ladet rømme

som utidssvarende og ikke egnet til Ophold for Syge. En saa forfærdelig Hospitalstrang er sikkert noget enestaaende, og samtidig med at gøre enhver Haandsrækning til at afhjælpe den dobbelt fortjenstfuld afgiver den de bedste Garantier for, at ethvert Forsøg i den Retning sikkert vil falde ud til alles Tilfredshed. Idet vi da ønsker Søstrene til Lykke til de alt opnaaede Resultater, udtaler vi den sikre Forvisning, at disse utvivlsomt vil styrke deres Mod og lade dem end mere ufortrødent arbejde hen imod deres endelige Maal. I endnu højere Grad end nu vil Elisabethssøstrene da have sikret sig ikke alene de danske Katholikers Agtelse og Hengivenhed, men ogsaa deres oprigtige Taknemmelighed.

H. G.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Vi meddelte i forrige Nr. af Ugebladet en Oversigt over *St. Elisabeths-Vincentiskonferentsens* Virksomhed paa Frederiksberg, i Dag kunne vi bringe en lignende Oversigt over Konferentsen, som virker paa *Østerbro og Amager*. I Vinterhalvaaret fra Oktober 1902 til Slutningen af Maj 1903 talte Konferentsen 9 Medlemmer, som have besøgt 26 fattige Familier paa Østerbro og Amager henved 390 Gange. Blandt de Fattige, som høre ind under Konferentsen og ere blevne besøgte, vare ogsaa 5 Enligtstillede paa Almindeligt Hospital.

I dette Tidsrum af otte Maaneder har Konferentsen uddelt følgende Gaver i Fødevarer, Klædningsstykker, Kul og kontante Penge:

650 Potter Mælk.	12 Par Listesko.
70 Kød kort á 1 Kr.	32 Par Uldbenklæder.
54 Ø Risengryn.	34 Uldtrøjer.
22 Ø Uldgarn.	6 Uldklokker og Skorter.
36 Par Strømper.	15 Kjoler.
27 Chemiser.	8 Dragter og Benklæder
22 Skjorter.	4 Stk. Overtøj.
19 Forklæder.	15 Tdr. Kul.
26 Par Kapsko.	300 Kr. i rede Penge.

— Det katholske Maanedsskrift »*Varden*« har med sit 9de Hefte, som udkommer i disse Dage afsluttet sin første Aargang, som danner et anseligt Bind og er en værdifuld Forøgelse af vor katholske Literatur. Vi henlede vore Læseres Opmærksomhed paa de smukt udstyrede »*Gave-Kort*«, som Tidsskriftets Redaktion har ladet udfærdige og som passende kunne tjene som *Julegave* til katholske og protestantiske Venner og Bekendte, som ikke holde »*Varden*«. Kortet, som er en Fascimile af »*Vardens*« Omslag, er indlagt i en rød Konvolut, paa hvilken er trykt med Guldbogstaver »*Varden 1904*«. Det kan købes hos Udgiveren og i enhver Boglade for 4 Kr. og giver dem, til hvem det sendes som Julegave, Adgang til at modtage »*Varden*« i det kommende Aar, idet Kortet modtages af Redaktionen som Betaling for Aargangen 1904. »*Vardens*« saak. »*Gave-Kort*« er saaledes en Jule- eller Nytaarsgave, hvorom man bliver mindet hele Aaret igennem, saa ofte »*Varden*« bliver bragt til Hjemmet. Vi anbefale det paa det bedste til vore Læsere, naar de i disse Dage tænker paa Julegaver.

For øvrigt benytte vi Lejligheden til ogsaa at anbefale vor øvrige *katholske Literatur* som nyttige *Jule- og Nytaarsgaver*. I mangen fattig Familie, som ikke har Raad til at holde »*Nordisk Ugeblad*«, vilde ogsaa et Abonnement paa Bladet for 1904, som Giveren kunde forudbetale hos Hr. Grosserer Millech, sikkert berede megen Glæde og Nytte i det kommende Aar; den vilde derved ganske anderledes end hidtil kunne følge med Kirke- og Menighedslivet. Blandt de større Bøger anbefale vi særlig: Det nye Testament, Bønnebogen, Salmebogen, Kirkens Skønhed, Den aandelige Kamp, Den eucharistiske Andagt, Vor Frue af Lourdes, Den h. Birgitta, Adventsbilleder, Eiterlignelsen af Jesu h. Hjerte, Lyksaligheden i Himlen, Den h. Franciskus tredie Orden, Aftentimer, Rejse i det h. Land, Engelen Hilsen, Guds Billedbog m. fl.

— Paa F. W. Cordiers Forlag i Heiligenstadt (Eichsfeld) er i disse Dage udkommen en tysk Bog, som særlig inaa henlede danske Læseres Opmærksomhed paa sig, fordi dens Forfatter for Tiden er Lærer ved St. Andreas Kollegiet paa Ordrupshøj, og Fortællingens Hovedperson, Harald, fremstilles som Elev af ovennævnte danske Kolleg. Bogens Titel er »*Der Mutter Vermächtnis*« (eller »*Moderens Testament*«). Eine Novelle von *Johannes Mayrhofer*. Pris heftet 2 Mark; indb. 2 Mark 75 Pf.

Forfatteren fremstiller for vore Øjne en interessant Kæde af Begivenheder, der grupperer sig om »Testamentet«, som en god og from Moder døende har efterladt sit eneste Barn, Sønnen Harald. Det er et farverigt Maleri med livfulde Enkeltscener, som her føje sig sammen til et betydningsfuldt Hele. De omskiftende Tildragelser i den unge Students Liv, i hans fredelige Pensionat paa St. Andreas Kollegiet i Ordrup og derefter ude i den store, nydelsessyge Verdens Storme, indtil han her finder sin gribende tragiske, men sejerrige Undergang, det er et herligt og indholdsrigt Stykke Menneskeskæbne, der er gennemført med psykologisk Finhed og med en rig Mangfoldighed i Henseende til Kolorit og Stemning. Disse saa forskellige Karakterer: den gode, uerfarne Student Harald, hans Onkel, den raffinerede moderne Romanforfatter, den trods mangen Svaghed saa elskværdige Dagmar, som endelig ogsaa tilkæmper sig den sande Hjørteadel, det letsindige, vittige Levemenneske Eugen Tannheimer og ved Siden af ham den evigt tørstende Skuespiller Hagen med sine pessimistiske Verdensprofetier og den altid muntre og fornøjede Kollegie-Ungdom med alskens gode og onde Egenskaber — alle disse Personer og endnu mangen anden interessant Skikkelse, med de skønneste danske Landskabsbilleder og den store Handelsstad ved Elben til Baggrund, — det virker altsammen i Forening med Bogens opløftende Indhold og Sprogets klangfulde Skønhed med til at gøre Læsningen interessant og nydelsesrig. I Bogen, som kan faas gennem enhver Boglade, findes tillige tre smukt udstyrede Billeder af St. Andreas Kollegiet og et Billede fra Blankenese. Vi anbefale den som en smuk Jule- og Nytaarsgave til tidligere og nuværende Elever af Kollegiet og overhovedet til Alle, som ere det tyske Sprog mægtige.

Horsens. Mandag d. 14. ds. fejrer Pastor *Kerff* 25 Aars Jubilæum som Sognepræst i Horsens.

Det katholske Julehefte:

„JULE-KERTEN“,

redigeret af R. Jahn Nielsen og forlagt af V. Pios Boghandel, udkommer i disse Dage og faas i alle Boglader. Af Medarbejdere kan nævnes: Forf. E. Brogren, Fru Helena Nyblom, Dr. Krogh-Touning, Pastor O. Offerdahl, Forf. A. Walleen. Heftet (hvis Omslag er tegnet af Kunstmaler F. Kraul) koster 50 Øre pr. Enkeltnummer. Partipris: 5 Kr. for 12 Eksplr.

I Lighed med de foregaaende Aar agte Undertegnede i Anledning af **Julen** at foranstalte en Uddeling af **Fødevarer til de Fattige** i Rosenkranskirkenes Sogn. Det er vort Haab, at Enhver efter Evne vil yde sin Skærv til dette veldædige Øjemed. De Trængende, som ønske at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa inden den **18. December** **personlig** opgive Adresse til en af Undertegnede.

Frk. M. Balestrini,
Gl. Kongevej 72, 1. Sal.

Frk. M. Muus,
Rahbeks Allé 12

Frk. M. Hoffmann,
St. Hans Minde, Valby.

Frk. E. Ronge,
Lykkesholms Allé 14 C.

Tirsdag den 15. December udkommer 9. Hefte af

„VARDEN“.

Indhold: En „Bergtagning“. Ved Kand. S. A. Sørensen.
A. Breitung.: Den bibelske Skabelsesberetning.
R. Jahn Nielsen: Knud Hertug. Et Julehelgebillede.
A. Wallen: Almagt.
Litteratur og Teater.

Hermed afsluttes første Bind, som faas komplet à 3 Kr. i alle Boglader samt hos Udgiveren, Kong Georgsvej 35, København F. Telefon Godthaab 613.

„Varden“s **Gave-Kort for 1904** anbefales til Julegave ogsaa til protestantiske Bekendte. Pris 4 Kr. Faas i alle Boglader og hos Udgiveren.

S.J.G. **Mandag** den **14. Decbr.**, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder **St. Josefs Gilde** alm. Møde for alle Br.

St. Johannes Broderskabs Juletræ for Børnene afholdes **Søndag d. 27. ds.** Kl. 6 $\frac{1}{2}$, Aften (efter Andagten i St. Ansgar) i Bredgade 67, 2. S. o. G. Billetter à 25 Øre for Børn og Tilskuerbilletter à 25 Øre faas indtil **Mandag d. 21.** hos Stauning, Sundevadsgade 34², Jørgensen, Boyesgade 8³, Købke, Valhalsallé 12¹, Nielsen, Kattesundet 10, Kjld. Forældre, som ledsage deres Børn, have fri Adgang.

† At vor elskede Moder, Enkefru **Pauline Kluge**, Enke efter Skrædermester Kluge, er afgaaet ved Døden den 7. ds., bekendtgøres herved af hendes efterladte Børn. Den kære Afdøde anbefales inderligen til de Troendes Forbøn.
R. I. P.

Regravelsen foregaar **Søndag** den 13. ds. Kl. 1 paa katolsk Vestre Kirkegaard.

Musik. Grundig Musikundervisning tilbydes. Lilli Schwartzlohse. Forhaabningsholms Allé 5 B.

Julegaver. En Del **Krucifikser** (Prøver), saavel billige som bedre, ere indlagte til Salgs for Fabrikantens Regning hos

J. Simonsen. St. Jørgens Allé 11¹.

Cravatforretningen „Paris“, Frederikssundsvej 38,

anbefaler sig til Menigheden med billige og nyttige Julegaver, Kraver, Cravat-Sløjfer m. m. Bestillinger paa Linned til Herrer, Damer og Børn modtages. Georgia Grulnich.

A. C. Onsdag den 16. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Møde for Medlemmer.

Kirkelig Kalender.

**Søndag d. 13. December. 3. Søndag i Advent. Marias ubesmitte-
tede Undfangelse.** (Lucia, Jomfru og Mært.) (I St. Ansgars
Kirke: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Levitmesse med Prædi-
ken; Kl. 6 Kongregationsandagt med Prædiken.) —
14. M. Oktavdag. — **15. Ti.** Oktav af den ubesm. Undfangelse.
— **16. O.** (Tamperfastedag) Eusebius, Martyr og Biskop.
— **17. To.** Ferialdag. — **18. F.** (Tamperfastedag) For-
ventning af Frelserens Fødsel. — **19. L.** (Tamperfastedag)
Ferialdag.

Søndag den 20. December. 4. Søndag i Advent.

Vincentskonferentsernes sidste **Generalmøde** i Aar finder
Sted **Søndag den 13. December Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$** i Bredgade 67,
2. Sal o. G.

Jesu Hjærte Kirke. Mandag den 14. ds. Kl. 8 lader Ma-
riakongregationen for Mænd læse en h. **Sjælemesse** for afdøde
Pastor **Aug. Brinkmann.**

St. Ansgars Kirke. Tirsdag den 15. ds. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtide-
delig **Pontifikal-Sjælemesse** i Anledning af Aarslagen for apo-
stolisk Præfekt **Herm. Grüders** Død i 1883.

St. Franciskus III. Orden. Møde med sakramental Velsig-
nelse Tirsdag den 15. ds. Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

Mariakongregationen for Mænd fejrer sin aarlige **Titular-
fest** **Søndag den 13. December** (Marias ubesmitte-
tede Undfangelse) med Fælleskommunion Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjærte Kirke
og højtidelig Kongregationsandagt med Prædiken og
Optagelse af nye Medlemmer Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke.

Kalenderen er udkommen og faas hos Hr.
1904 L. M. Hoffmann, Købmagg.
48, og ved Kirkerne. Pris 25 Ø.

I **Fredericia** hos Boghandler **Wenk.** Ved Indsendelse af 30
Øre i Frimærker tilsendes **Kalenderen** pr. Post.

Annoncer, som ønskes optagne i Nr. 52 d. A. og Nr. 1 n. A.
maa være **Redaktionen** i Hænde senest **Tirsdag den 22. og**
29., Middag. — **Bege** Nr. udsendes senere p. G. af **Helligdagene.**

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 51.

Søndagen den 20. December.

1903.

Indhold: Julesalme. — »Pilgrimsbogen«. — »Jule-Kerten«. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — Bekendtgørelser.

Julesalme.

—o—

Gudsmoder, o Jomfru saa skære,
Du Dronning for Himlenes Hære,
Dit Klædebons luende Sømme
Os fryder ved anende Drømme.

Som Stjernerne funkle og gløde,
Som Sollyset i Aftenrøde,
Som Sneen paa Kirkesti blinker
Huldsaligt fra Himlen du vinker.

Dit Aasyn i jublende Glæde
Er rettet mod Himlenes Sæde.
Din Søn i krystalklare Luer
Du Øje i Øje jo skuer.

Dér Englenes Julesang høres,
 Dér Harpernes Strengelæg røres.
 De saliges Lovsange lyde,
 Som tusinde Vande frembryde.

Hvad hisset i Klarheden strømmer,
 Hernede vi skintende drømmer.
 Vor Jul her i Jorderigs Dale
 Er Genlyd fra Himlenes Sale.

Maria, du Jomfru saa rene,
 Vor himmelske Moder alene,
 Din Haand vi frimodig berøre,
 Til Betlehemsstalden du føre.

Du Stad, som Profeten har skrevet,
 Den største i Juda er blevet.
 Med Hyrder og Konger vi iler
 Os Stjernen saa lifligt tilsmiler.

I Stalden med Andagt vi dvæle,
 Ved Moderens Side vi knæle.
 Det evige Lys fra det høje
 Udstraaler fra Frelserens Øje.

Vort Hjærte uværdigt og ringe
 Som Bolig vi skælvende bringe.
 Barnlille, drag ind og tag Sæde
 Med Julenatsfreden og Glæde.

J—n. J—n.

Literatur.

Johannes Jørgensen: Pilgrimsbogen.

—o—

Johannes Jørgensen har skrevet en ny Bog, en stor, en dyb, en mægtig Bog, vel nok den største, den dybeste, den mægtigste, han nogensinde har skrevet. — Hvorom handler den? Udadtil er det kun om en Række Klosterbesøg, om en Pilgrimsgang til forskellige Steder, som *Broder Frans fra Assisi* har helliget ved sin Nærværelse, — hin lille, uanselige Broder Frans, hvis Hjærte var et Ocean af Kærlighed til Gud og Mennesker og alle Ting, hin lille Broder Frans fra det 13. Aarhundrede, som nu tildrager sig hele Verdens Opmærksomhed, og som Katholiker fra alle Egne, ja endog Protestanter og Fritænkere kappes om at hylde. Denne lille Broder Frans, der græd sine Øjne næsten blinde af Sorg over sine Synder, men som var saa glad ved Alt, hvad Gud havde gjort, at han kaldte Planter og Dyr sine Brødre og Søstre, han er i »Pilgrimsbogen« det Midtpunkt, hvorom al Ting drejer sig. Hvor den ikke taler om ham, der taler den om de Steder, paa hvilke han har levet, Greccio, Rivo Torto, Fonte Colombo, La Foresta, La Verna.

Men hvilken vidunderlig Stemning er der ikke over Skildringen af disse ensomme Steder, hvor kun Eneboere og Bønder og Pilgrimme kommer! Hvilken *Alvor* og hvilken uendelig *Mildhed* er der ikke over alle Bogens mange Sider! Det er ikke de enkelte Sætninger eller de enkelte Afsnit eller de enkelte Dele af Bogen, der virker gribende og betagende paa én. Nej, det er Totalstemningen — hin dybe Understrøm af Længsel efter *Sandhed* og *Kærlighed* —, det er den, der griber én, og som efterlader et Indtryk af dyb, ubønhørlig *Alvor*, — fordi Sandheden er alvorlig, — og af uendelig *Mildhed*, — fordi Kærligheden gør mild mod Alle. Det er denne Totalstemning, der bliver tilbage, selv naar man ikke mere husker Bogens Enkeltheder eller Rejsens Detailler, men

man mindes at have været i en Mands Rejseselskab, som man sent eller aldrig vil glemme.

Johannes Jørgensens Bøger er ikke som de Andres — heldigvis ikke. De indeholder ikke smaa Stueinteriører eller smaa Menneskeinteriører, som de sidste Aars Bøger har skildret os dem i Hundredevis og Tusindevis, og som vi nu snart kender dem alle mer eller mindre udenad. Den, der ønsker endnu mere af den Slags Godtkøbslæsning, han søge ikke til Johannes Jørgensen. Men den, der er bleven træt af at tænke de samme Hverdagstanker og se de samme Hverdags-scener fremstillede paany og atter paany, den, der føler sin Sjæl længes op mod højere Vidder, hvor Synet favner videre, og Lufterne er lettere og Tankerne stærkere og renere, den, der med ét Ord ikke er bange for Sandhed og ikke frygter Kærlighed til Gud, men føler sig inderst inde dybt overbevist om, at han først kan naa Lykken, naar han helt og holdent giver sig disse to Magter i Vold, Sandheden og Kærligheden, han søge til Johannes Jørgensen og allermost til hans sidste Bog, »Pilgrimsbogen«. Hos denne Digter af Guds Naade vil han finde, hvad han længes efter, og ud fra denne Bog vil der strømme Lys og Varme ind over hans Sjæl; han vil gemme den med Omhu for atter og atter at søge tilbage til den, og han vil sende dens Forfatter mangen taknemlig Tanke, som man med Tak tænker paa den, der i Sandhed vil éns Vel, og som er rede til at fremme det, selv om det koster megen Møje og meget Besvær.

Aldrig har Johannes Jørgensens Digtergeni udfoldet sig mægtigere end i hans sidste Bog. Han, der til en Begyndelse var som den smukke Sommerfugl, der flyver om mellem spraglede Blomster og suger de fineste Safter af dem, han er nu bleven som Ørnen, der modigt og kækt løfter sig paa sine Vinger over de højeste Bjærgtoppe, løfter sig uden at blive svimmel, uden at gribes af Angst, løfter sig saa højt i den rene Luft, at al Dunst og Stank dernede fra Jorden bliver borte, og der kun er ét om den, Luft og Lys

og atter Luft og Lys. Saaledes er Johannes Jørgensen bleven, og det er sket i Løbet af en halv Snes Aar. Man tror knapt sine egne Øjne og spørger sig selv, hvorledes det er muligt. Hvorledes forklares en saadan Forandring? Thi der er ikke Tale *alene* om Udvikling, nej der er Tale om en fuldstændig Væsensnydannelse, en Omskabelse fra ét til noget helt andet. Ja, hvorledes forklares det? Der gives maaske flere mer eller mindre fyldestgørende psykologiske Forklaringer, men den eneste fuldtud udtømmende Forklaring er dog den, som det norske, katholske Ugeblad »St. Olaf« giver (i en fortrinlig Anmeldelse af »Pilgrimsbogen«): »Det er en Omvæltning i Menneskesjælen, som aldrig nogen Psykologi formaar at forklare. Alene Herrens Naade formaar at virke en sand og varig Omvendelse, og naar Johannes Jørgensen mener som Forfatter at have faaet det Kald at gøre »*det franciskanske Italien*« kendt i Norden, da ved vi ikke, hvorfor et saadant Kald ikke skulde komme fra Gud.«

Ja, der er ingen Tvivl om, at naar Johannes Jørgensen Gang efter Gang udsender Bøger, der blive stedse mere opadsøgende og opaddragende, da er Aarsagen ikke blot den, at han *tror* at høre en Stemme i sit Indre, der tvinger ham til at give sig hen til disse Opgaver, og som han mener kommer fra Gud, men det er i Virkeligheden et guddommeligt Kald, han røgter, og han opfylder sikkert det, der er hans Livsopgave, naar han trofast og blindt følger dette Kald.

Og hvor uegennyttigt har han ikke hidtil stedse gjort dette! Lige siden sin Konversion, der for ham betød ikke blot et aandeligt, men et timeligt Martyrium, har han stedse staaet blandt dem, der kæmpede i allerforreste Række for vor Kirkes hellige Sag. Han har trodset Menneskenes Domme og deres Mistænkeliggørelser, og med sikker Udsigt til Tab og Skade paa alle Omraader har han sat sig det ene Maal: at udbrede Sandheden og at befæste den af al Ævne. Han har været en utrættelig Arbejder i den danske Missionshave, og han har taget sit Kald alvorligt. Han har aldrig givet sig tilfreds

med at udføre den lette *Kritiks* Arbejde, det, der bestaar i at beklippe andres Træer. Nej, han har med utrolig Energi plantet sine egne Træer ud, det ene efter det andet. Gang paa Gang er han rejst ud til fjærne Egne for at finde de rette Skud, og naar han kom hjem, var det stedse med Favnen fuld af friske, livskraftige Planter. Og hvad der vel er værd at lægge Mærke til, det er det sikre Instinkt, hvormed han stedse har søgt didhen, hvor Troen altid har vokset ren og ublandet, og hvor der i Tidernes Løb har været mindst af Vrangtroens Ukrudt. Hvad andet er saaledes »Pilgrimsbogen« end en Favnfuld friske, sunde, ædle Skud, som han nu har bragt med sig hjem fra sin sidste Romerrejse?

Sikkert er det, at vi danske Katholiker ikke noksom kunne skønne paa, at vi blandt vore Trosfæller har en Digter, som Alle misunder os, og som paa sin Side betragter det som sit højeste Kald at skænke *os* det Bedste, han ejer. Johannes Jørgensen hører til hine dybe og ædle Aander, der *maa* kæmpe for Sjælels højeste Idealer, fordi det er dem umuligt at kæmpe for noget mindre. Hvor glædeligt derfor ikke, at vore Idealer er blevne hans, og at de i ham har fundet den mest overbeviste og den mest overbevisende Talsmand, som de overhovedet kunde finde i vort Folk!

Der er særlig to Egenskaber, der præger Fremstillingen i »Pilgrimsbogen«, nemlig dens *Skønhed* og dens *Tilforlædelighed*. Hvad den første angaar, behøver det ikke at gentages, at baade Venner og Fjender mødes i den Opfattelse, at blandt nulevende Forfattere er Johannes Jørgensen den, der skriver det smukkeste Dansk; kun tør det maa-ske tilføjes, at man ved Læsningen af hans *sidste* Bog faar et aldeles overvældende Indtryk af, hvor uimodsigelig denne Paastand er. Ja, saa stor er den Lethed, hvormed Johannes Jørgensen tumler med Sproget, at man ligesom slet ikke faar nogen Anledning til at forundres og beundre. Han er

— for at bruge et meget ligefremt Billede — som den Artist, der udfører sine Kunststykker uden et Sekunds Betænkelighed eller Tøven, der gør de vanskeligste Ting, som var det ingen Ting, og som derfor for det uøvede Øje kun synes at gøre, hvad enhver kunde gøre. Sæt, at der efter ham kommer en anden, der gør de samme Ting, men som snubler her og vakler der; ved ham bliver det da klart, hvor overmaade vanskelige de udførte Kunststykker var. — Som et Eksempel blandt Hundreder paa, hvorledes Johannes Jørgensen ligesom i Leg overvinder Sprogets største Vanskeligheder, hidsættes følgende Par Linier fra Side 177 i »Pilgrimsbogen«: »Hvor ofte har jeg ikke hørt det Ord »Livsfjende« slynget efter mig af dem, der foregav at elske Livet og være forargede paa dets Vegne! Og tit har de gjort mig urolig dermed — thi Livets Fjende er Guds Fjende. Ikke, at jeg syntes, hine foregivne Livselskere selv gjorde meget for Livets Vækst og Trivsel — blev der ikke snarere koldt og dødt og øde om dem, og dæmmede de ikke egoistisk Livets Flod ind i flade Damme, ved hvis Bred de farefrit kunde gaa og fiske efter Nydelser?«. — Er det for meget sagt, at hvert Ord røber Mesteren?

Sprogets Fuldenthed og Ynde betyder dog for Johannes Jørgensen langt fra Hovedsagen. Er der noget, han har kæmpet imod, saa er det hin moderne, vamløse Frase: »Kunsten for Kunstens Skyld.« Kunsten skal hos ham tjene højere Magter, ja den højeste Magt, *Sandheden*. Dette viser sig ved »Pilgrimsbogen«; der er over den et saa stærkt Præg af Sanddruhed og Paalidelighed, at jo mere man læser i den, desto mere Tillid faar man til dens Forfatter og til hans Fremstilling. Man har en sikker Fornemmelse af, at han er milevidt fjærnt fra hin opportunistiske Fremstillingsmaade, der kun tager det formaalstjenlige med og lader Alt andet ligge. Paa hver Side i Bogen mærker man, at Sligt er Forfatteren en Pest. For ham er Sandheden en Herre, som Alle ydmygt skal bøje sig for, og har man tilfældigvis nogen Ævne eller lidt Kunst at raade over, da

bør man betragte det som en stor Ære for sig selv at kunne stille disse Ting i Sandhedens Tjeneste. -- Men med al sin Sandhedskærlighed hører Johannes Jørgensen dog ingenlunde til dem, der — drevne af ungdommeligt Overmod eller slagne med Fanatismens Blindhed — ligesom gaa ud paa at forarge og med Forkærlighed fremdrage Skyggesiderne ved Alt det, som Menneskene agte og se op til. Denne Sandhedskærlighed er vanartet og falsk, og den er Johannes Jørgensen ligesaa fremmed som omvendt Tilbøjeligheden til halvt om halvt at skjule Sandheden, for at den bedre kan tjene tendentiøse Formaal. Grunden ligger deri, at ogsaa dette staar klart for ham, at kan Sandheden som *Regel* gøre Krav paa at blive kendt af Alle, saa gives der dog Tilfælde, hvor den har *Ret* til at blive ukendt for Enkelte.

Men med Alt dette rejser sig det Spørgsmaal hos Læseren: Taler Johannes Jørgensen ikke alligevel for en *døv* Slægt, en Slægt, der ikke er i Stand til at opfatte hans Tale, hvor sand og skøn den end er? Er Tiden virkelig kommen til, at denne alvorlige, mandige og dog saa ydmyge Tale kan finde Genklang i Hjærterne? Har Døgnet og dets Smaainteresser ikke Overvægten hos Menneskene fremfor Livets og dets store Spørgsmaal? — Der kunde nok synes Grund til at nære en saadan Frygt; men alligevel ser det ud, som om allerede den nuværende Slægt paa mange Punkter skiller sig skarpt fra den foregaaende, og som om det næste Slægtled endnu bestemtere vil slaa ind paa andre, nye Veje. Meget synes at tyde paa, at en mægtig, aandelig Strømkænting er i Vente. Ganske vist vil denne næppe ændre de ydre Former, under hvilke Samfundslivet nu rører sig; disse Former ville blive ved at bestaa eller maaske blive endnu mere udpræget demokratiske end nu. Hvad Fremtiden synes at skulle bringe, det er da med ét Ord *en sund og sand Konservatisme under fremskredne Former*, i Lighed med hvad der f. Eks. er Tilfældet i Nordamerikas Fristater. Følgen vil være, at baade Religionen og

et Citat af »Fioretti«. Det lyder saaledes: »Men en Gang spurgte Broder Jakob af Fallerone Broder Masseo, hvorfor han ikke forandrede sin Maade at juble paa og istemte et nyt Vers. Da svarede han med stor Glæde: »Fordi den, der finder al sin Lykke i en eneste Ting, ikke bør synge noget andet Vers end det ene.«

Efterordet er sikkert ment som et Svar til de mange, der har beklaget, at Johannes Jørgensen lod sin Digtereвне helt smuldre hen for udelukkende at skrive katholsk-opbyggelige Bøger, hvorfor han ikke »forandrer sin Maade at juble paa og istemmer et nyt Vers«. Han lader dem da vide, at han ikke agter at synge noget nyt Vers, men finder al sin Lykke i den eneste Ting, hvorfor han i de sidste Aar har levet. Ingen vil bebrejde ham det. Er Mands Villie Mands Himmerig, saa er til Gengæld Mands Himmerig Mands Villie, og det ene store, han lever for, har Ret til alt, hvad han ejer af Styrke.

Men hans Bøger henvende sig da kun i underordnet Grad til den literære Bedømmelse, om end Digteren i ham ikke helt fornægter sig. Den hellige Franciskus, hvis mægtige og rene Skikkelse overskygger »Pilgrimsbogen«, var vel en værdig Genstand for fri digterisk Behandling. Men for Johannes Jørgensen har det ikke været Opgaven at trænge ind i hans Udvikling, men at give et Billede af ham i hans Fuldenndhed, som det lysende Eksempel, til Opbyggelse og Efterfølgelse.

Bogen er nøje i Slægt med sine nærmeste Forgængere. Som disse er den en Blanding af Rejseskildring og af katholsk Theologi, tilsat med en ikke unyttig Kritik af moderne, Samfundsliv. Det er saaledes utvivlsomt rigtigt og Eftertanke værd, naar Johannes Jørgensen fremhæver, hvordan Tidens Humanitet næsten udelukkende er socialt farvet, mens Omhuen for den enkelte var stærkere i Middelalderen. Til dennes stærke Fromhed, dens Askese, dens Renhed har Forfatteren søgt, og den er bleven ham en styrkende og livsnærende Drik. Hans Iver for at vise andre til dette Kildespring er da kun naturlig. Og i hvert Fald i vor Literaturs ellers noget ensartede Orkester ere de dybe og alvorlige Toner, han anslaaer, af en egen tiltrækkende Virkning.

Let læst er Bogen ikke, men selv for den, der ikke deler og ikke vil dele Forfatterens Tro, er der Udbytte at høste. Ikke blot er den Livsanskuelse, der bærer den, altid interessant, saa helt i et Stykke den er, men Bogen giver

ogsaa en Række fængslende Billeder af et Italien, som Turister sjældent lærer at kende, men som fortjener mindst ligesaa megen Opmærksomhed som Roms Oldtidslevninger og Neapels Lazzaroner.«

»*Vort Land*« bragte den 5. December følgende Anmeldelse:

»Pilgrimsbogen« ender med følgende Eiterord: »Men en Gang spurgte Broder Jakob af Fallerone Broder Masseo, hvorfor han ikke forandrede sin Maade at juble paa og istemte et nyt Vers. Da svarede han med stor Glæde: »Fordi den, der finder al sin Lykke i en eneste Ting, ikke bør synge noget andet Vers end det ene.«

Johannes Jørgensen selv er som Broder Masseo. Han synger kun et eneste Vers, men han synger det med Glæde, og derfor lyder Sangen saa klar og fuldtonende og betagende; thi: »aldrig vil I Vej til Hjærtet finde, hvis ej det Eder selv fra Hjærtet gaar.«

»Pilgrimsbogen« er en Skildring af en Række Besøg i nogle afsides Franciskanerklostre i Mellemitaliens afsides Fjælddale. Historiske Studier om Ordenens Stifter, Frants af Assisi, og om Ordenens Liv var disse Besøgs egenlige Formaal; en særegen, stille Glæde over Klosterlivets harmoniske Fred er bleven Rejsens Hovedudbytte og derfor Grundtonen i den Bog, der fortæller om Rejsen.

Der er i denne Glæde over Klosterlivet ikke noget Asketisk eller affekteret Menneskefjendsk, der er tværtimod en velgørende Jævnhed og sund Naturlighed i hele Johannes Jørgensens Bog. Han viser, hvorledes hine stille Munke have valgt den gode Del, som derfor ikke skal tages fra dem, men han ønsker ikke, at vi alle skulde være som de. Hans Bog er en »Pilgrimsbog«, Fortælling om en Færd til hellige Steder, hvoraf man senere i Livet kan hente Trøst og Opmuntring, men Pilgrimmen bliver ikke stadig paa selve disse Steder, han har sit Kald andet Steds.

Det dybe Indtryk, som det franciskanske Klosterliv har gjort paa Johannes Jørgensen, har han forstaaet at bringe videre til Læseren. Dels i Kraft af hans inderlige Betagethed, der atter selv virker betagende, dels ved hans vidunderlige Sprogkunst; ingen nulevende dansk Prosaist ejer i den Grad som Johannes Jørgensen den Kunst at give en Stemning fuldt og helt, fremkaldt ved ganske smaa, umærkelige Midler.

»Pilgrimsbogen er en Bog om lykkelige Mennesker, skreven af En, der synes selv paa Veje til at blive det. Og en saadan Bog har i vor Tid vel sin Mission.«

For mangan Katholik, der muligvis hidtil var i Tvivl om, hvilken Julegave han skulde vælge, vil Fremkomsten af »Pilgrimsbogen« gøre, at der overhovedet ikke mere gives noget Valg for ham. Thi i Aar har Johannes Jørgensens nye Bog sin selvskevne Plads paa Julebordet i de katholske Hjem.

H. G.

Jule-Kerten 1903.

Redigeret af R. Jahn Nielsen.

(V. Pios Boghandel.)

—O—

Længe saa det ud til, at vi i Aar ikke skulde faa nogen Fortsættelse af forrige Juls »Julehilsen«; da tog den unge Forfatter *Richard Jahn Nielsen* Sagen i sin Haand, og Resultatet af hans Arbejde foreligger nu i et pynteligt, soigneret Hefte med Titlen „Jule-Kerten“. Det skal straks siges, at »Jule-Kerten« er baade smuk og indholdsrig, for hvilket vi ere Redaktøren og Forlaget i lige Maade taknemmelige.

Men saa maa Katholikerne ogsaa købe den, — de 50 Øre ere under Værdien —, for at Oplaget kan blive udsolgt og saavel Forlag som Forfattere kan se sig opmuntrede til, næste Aar at yde noget, om muligt, endnu dygtigere og fornøjeligere.

»Jule-Kertens« Indhold er baade godt, interessant og afvekslende; Illustrationerne ere værdige og smukke og ikke saa overdrevent talrige, at de brede sig paa Tekstens Bekostning.

Omslaget — Madonna med Barnet, paa blaa Grund, mellem Kerter og Engle — er stilfuldt tegnet og malet af *F. Krawl*.

Redaktøren, der baade ude og hjemme har faaet mange Lovord for sin Bog »En Reformator«, af hvilken en tysk Oversættelse er under Arbejde, lægger for med et nydeligt lille Digt »Jule-Kerten«. Dernæst følger en stemningsfuld Novelle »Julemusik« af den begavede Musikforfatterinde *Elise Polko*. Dr. *Krogh Tønning* skriver om

Julelitteraturen som et Udtryk for, at Nutiden er syg til Døden. Den svenske, katholske Digter *E. Brogren* bringer to klangfulde Digte, af hvilke »Styrka« forekommer os at være lødigt af Indhold. Derefter fortæller Redaktøren efter Grev *de Montalembert* om den hl. Elisabeth af Thüringen, der viste sig i grove Klæder for sin kongelige Faders Udsendinge, men ikke desto mindre saas af disse som »klædt i en Kjortel af fineste Silke og indhyllet i en Kaabe af himmelblaat Fløj, oversaaet med kostelige Perler.« *A. Wallen* har skrevet et dybtfølt Digt til »alle Synderes Tilflugt«. Interessant er saa en Artikel af Fru *Helena Nyblom*, der kært og elskværdigt fortæller om Renaissancens Engle, der stilles i Modsætning til moderne Fremstillingers »langnæsedede og langbenede Figurer med net friserede Lokker og pæne, lange Natkjoler.« Fin og nydelig er ogsaa *F. Mistrals* Eventyr »Dyrenes Hemmelighed«, der til at begynde med minder ikke saa lidt om Kiplings enestaaende Junglebog. Herpaa følger til et Billede af Andreas-Kollegiets Forhal et lille Digt, der aabenbart skyldes en af de gamle Elever, hvis Hjerte banker i Minder derudefra. Endelig indeholder »Jule-Kerten« en rørende Fortælling om en virkelig Tildragelse, ført i Pennen af ingen mindre end den engelske Romanforfatterinde *Lady Fullerton*, Søster til Jarl Granville, og til allersidst en vakker Rejseerindring af Pastor *Offerdahl* fra Julens Hjem, den lille By, uden for hvilken Frelseren blev født, hvor Englene sang og kaldte Hyrderne til Krybben.

Alt i Alt har *Jahn Nielsen* Ære og vi Glæde af »Jule-Kerten«.

Ingen Katholik bør derfor undlade at købe den.

Men de, der har Midler til ogsaa at glæde andre ved Gaver, bør købe *mange Eksemplarer* og dele dem ud blandt Venner og Bekendte. L. G.

Elfterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. *Vincentiusforeningen* afholdt sit fjerde Generalmøde for i Aar Søndagen den 13. December. Efter at Kvartalsberetningerne vare blevne aflagte, mindedes Hs. Biskoppelige Højærværdighed Msgr. v. Euch Foreningens Generalpræsident i Paris, Mr. *Pagès*, der afvigte 18. Septem-

ber er afgaaet ved Døden (se Nord. Ugeblad Nr. 41 Pag. 652—3), og meddelte, at Mr. *Paul Calon* er bleven udkaaret til hans Efterfølger. Denne Meddelelse vakte stor Tilfredshed hos de forsamlede Vincentsbrødre, da Hr. Calon i mange Aar har været Danmarks Generalkonsul i Paris og altid har interesseret sig levende for vore katholske Institutioner, hvilke han kender af Selvsyn.

Vincentiusforeningen, hvis Opgave det er at besøge og støtte de i forskellige Henseender Nødlidende, er opkaldt efter Næstekærlighedens store Apostel, den hl. Vincents af Paul. Dens første Medlemmer vare franske Studenter. Nu er den udbredt over hele Verden og blandt alle Stænder. Den københavnske Afdeling bestaar af 3 Konferentser: St. Ansgars-Konferentsen (Præses Hr. Pastor *Gamél*), der tæller 14 aktive og 13 kun bidragydende Medlemmer, St. Josefs Konferentsen (Præses Hr. Pastor *Neuvel*), der tæller 19 aktive og 4 kun bidragydende Medlemmer, og St. Mariæ-Konferentsen (Præses Hr. *August Hoffmann*), der tæller 13 aktive og 4 kun bidragydende Medlemmer. Som Bindeled mellem disse tre Konferentser fungerer et Lokalraad, hvis Præses er den højærværdigste Biskop. Da der føles Trang til Tilgang af nye Medlemmer, især yngre Mænd, opfordres saadanne venligst til at indmelde sig.

— *Første Juledag*, som i Aar falder paa en *Fredag*, er som bekendt *ikke Abstinentsdag*.

Unio. Tirsdag d. 29. Decbr. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ i City's Selskabslokaler **Famileaften** med Juletræ, musikalsk Underholdning, Fællesspisning (à la carte à 1 Kr. pr. person) og Dans.

S.J.G. Indkomne Begæringer om Andel i **St. Josefs Gildets Understøttelsesportioner** i forestaaende Julehøjtid ere alle bevilgede og ville Andragerne ved personlig Henvendelse hos Gildets Kasserer, Hr. Sakristan Jensen, Bredgade 64, kunne hæve de dem tiltagne Portioner **Mandag den 21. ds., fra Kl. 5—7.**

St. Johannes Broderskabs Juletræ for Børnene afholdes Søndag d. 27. ds. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ Aften (efter Andagten i St. Ansgar) i Bredgade 67, 2. S. o. G. Billetter à 25 Øre for Børn og Tilskuerbilletter à 25 Øre faas indtil Mandag d. 21. hos Stauning, Sundevedsgade 34², Jørgensen, Boyesgade 8³, Købke, Valhalsallé 12¹, Nielsen, Kattesundet 10, Kjld. Forældre, som ledsage deres Børn, have fri Adgang.

Musik. Grundig Musikundervisning tilbydes. Lilli Schwartzlose. Forhaabningsholms Allé 5 B.

Wilh. Wildt, Glarmester og Forgylde, 37, Gl. Røngevej 37.

Billeder indfattes elegant og billigt.

 Rammer opforyldes.

Cravatforretningen „Paris“, Frederikssundsvej 38,

anbefaler sig til Menigheden med billige og nyttige Julegaver, Kraver, Cravat-Sløjfer m. m. Bestillinger paa Linned til Herrer, Damer og Børn modtages. Georgia Grulich.

Kirkelig Kalender.

- Søndag den 20. December. 4. Søndag i Advent. — 21. M.** Thomas, Apostel. — **22. Ti.** Ferialdag. — **23. O.** Ferialdag (Fastedag). — **24. To.** Vigiliøfastedag til Julefesten.
- Fredag den 25. December. Guds Søns Fødsel i Kød. Første Juledag.**
- Lørdag den 26. December. St. Stephanus Fest. Anden Juledag.**
- Søndag den 27. December. Søndag i Juleoktaven. Johannes, Apostel. — 28. M.** Uskyldige Børn. — **29. T.** Thomas af Canterbury, Biskop og Martyr. — **30. O.** Oktavdag. — **31. T.** Sylvester. Pave og Martyr. (I St. Ansgars Kirke Kl. 6 Aften højtidelig Takkeandagt med Prædiken og Te Deum).

Gudstjeneste paa 1ste Juledag.

St. Ansgars Kirke:

- Kl. 6 Morgen: Levitmesse med Prædiken; derefter hh. Messer.
 „ 10 Pontifikalmesse med Prædiken.
 „ 6 Aften: Festandagt.

Rosenkranskirken:

- Kl. 5 Morgen: Højmesse med Prædiken; derefter en h. Messe og Kl. 7.
 „ 10 Højmesse med Prædiken.
 „ 5 Festandagt.

St. Anna Kirke:

- Kl. 6 Morgen Sangmesse med Prædiken.
 „ Efter Sangmessen og Kl. 8 St. Messe.
 „ 10 Højmesse med Prædiken.
 „ 6 Festandagt med Prædiken.

Jesu Hjerter Kirke:

- Kl. 6 Morgen: Levitmesse med Prædiken; derefter hh. Messer.
 „ 10 Levitmesse med Prædiken.
 „ 6 Festandagt med Prædiken.

St. Josefs Kirke:

- Kl. 5 Morgen: Højmesse med Exposition af det Allerhelligste.
 „ 6 Stille h. Messe.
 „ 9 Højmesse med Prædiken.
 „ 3 Festandagt.

St. Knuds Kapel:

Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Stille Messe.

” 3 Efterm.: Festandagt med Prædiken.

2den Juledag holdes Gudstjenesten alle Steder som paa en almindelig Søn- og Helligdag.

Kirke-Kollekt. Under den højtidelige Gudstjeneste Kl. 6 og 10 i St. Ansgars Kirke, Kl. 5 og 10 i Rosenkranskirken og Kl. 10 og 6 i St. Anna Kirke paa 1ste Juledag afholdes en **Kollekt til Kirkernes Opvarmning.**

Børnegudstjeneste. Mandag den 28. Decbr. Kl. 9 holdes i St. Ansgars Kirke den aarlige Børnegudstjeneste med Prædiken og Kollekt til Fordel for Jesu h. Barndoms Forening til Hedningebørns Frelse. Alle Menighedens Børn indbydes tillige med deres Forældre.

Mariakongregationen for Mænd. De ugentlige Møder bortfalde Torsdag den 24. og 31. December.

St. Ansgars Kirke. Tirsdag den 22. ds. Kl. 8 $\frac{1}{4}$, frembærer den højærv. Biskop en h. Sjælemesse for **Bonifaciusforeningens** mangeaarige Præsident, Friherre **v. Wendt-Gevelinghausen**, som den 11. Dec. er afgaaet ved Døden i en Alder af 71 Aar i Bestwig, Tyskland.

Kalenderen 1904 er udkommen og faas hos Hr. L. M. Hoffmann, Købmagg. 48, og ved Kirkerne. Pris 25 Ø.

I **Fredericia** hos Boghandler Wenk. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

Uddelingen af Fødevarer i St. Ansgars Sogn i Auleidning af Julen finder Sted **Onsdag den 23. ds. Kl. 10—11** i Skolen Brøllgade 69. St. o. G. De Trængende maa **personlig** møde.

Menighedsmedlemmer, som ønske at leje (4 Kr. aarlig) eller at opsigte **Stolepladser** i St. Ansgars Kirke, annodes om at meddele saadant til Hr. Kirkeforstander Herm. Hoffmann (Købmandsg. 48) eller til Hr. Kirkebetjent P. Stein inden Maanedens Udg.

Gudstjeneste i Helsingør: 1. Juledag Kl. 8 st. Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken og Te Deum Kl. 6 Aften Festandagt og Prædiken. — 2. Juledag: Kl. 10 Højmesse med Prædiken.

St. Anna Ynglingeforening. Anden Juledag Kl. 7 Aften i Skolelokalerne, Hans Bogbinders Allé 3, Julefest med **Juleskuespil.** Adgangskort (Voxne 50 Øre, Børn 25 Øre) faas i St. Anna Præstebolig, St. Knuds Kapels Sakristi, Hr. Husson (Stenosgade 5) og V. Knudsen („Archimedes“, Nørrevoldgade 29). — Juleskuespillet gentages 3die Juledag Kl. 7 Aften. Festen anbefales til Menighedens Velvillie.

Rettelse. Nr. 49 Side 773, L. 4 f. o. videnskabelige læs: lidenskabelige.

Annoncer, som ønskes optagne i Nr. 52 d. A. og Nr. 1 n. A. maa være Redaktionen i Hænde senest Tirsdag den 22. og 29., Middag. — Begge Nr. udsendes senere p. G. af Helligdagene.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

51. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 52.

Søndagen den 27. December.

1903.

Indhold: »Beder Høstens Herre«. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — Bekendtgørelser.

„Beder Høstens Herre!“

—o—

Under ovenstaaende Titel skriver Past. *Dalhoff* (København, Diakonissestiftelsen) i »Kristeligt Dagblad« for 10. December et Slags Opraab til Folkekirkens Medlemmer, hvori han beklager den store Mangel paa Diakonisser til Menighedspleje og opfordrer til Bøn om, at Gud maatte sende »en Hær af Kvinder, som bringer glad Budskab«.

Ethvert troende Menneske maa give ham Ret i, at han i Anledning af de mange Anmodninger om at skaffe Diakonisser ogsaa griber til dette Middel.

Men beklageligt er det, at han ved denne Lejlighed ikke kan lade være med at tage Usandhed i sin Mund, saa snart han tænker paa, hvad de katholske Søstre her i Landet virke paa Skolens og Sygeplejens Omraade.

Han tror nemlig at maatte vise hen til, »hvilke mægtige Anstrengelser Romerkirken gør sig for at vinde de nordiske Lande tilbage under Pavens Herredømme«, som om vi kun

havde dette »Herredømme« for Øje, medens det dog er enhver sand Kristens Pligt at gøre vel mod Næsten, hvor som helst han finder Lejlighed dertil.

Som Hovedformaal for alt, hvad »Romerkirken« foretager sig her i Landet, opgiver Pastor *Dalhoff* »al den Propaganda, dens Udsendinge paa nogen Maade kan gøre«. Men han tilføjer naadigst: »Det vilde vi andre vist ogsaa gøre, hvis vi hørte til den romersk-katholske Kirke.« Men det gør jo Protestanterne alligevel, og ikke blot »hvis de hørte til den rom.-kath. Kirke«. Eller hvorfor sender man nu protestantiske Diakonisser til det katholske Østerrig? Hvorfor forskriver Pastor *Dalhoff* sig ikke Diakonisser fra Tyskland, naar der er saadan en Overflødighed af dem i Nabo-staten, at man søger Afsætning sydpaa?

Længere nede fremsætter han en Paastand, som aldeles ikke svarer til Virkeligheden: »Og vi maa huske,« fortsætter han, »at deres Hjælpemidler, baade med Hensyn til Penge og Personer, faktisk talt (!) næsten er ubegrænsede.« Nej, det er jo desværre ikke »faktisk«. Vi mangler nemlig baade Penge og Personer. Hvad »Penge« angaar, skal jeg kun røbe, at de katholske Søstres Hospitaler her i Landet alle sammen er købte eller byggede paa Gæld. Men da Søstrene er yderst fordringsløse for dem selv, da de enkelte for Guds Skyld er tilfredse med at leve saa tarveligt som muligt og at bo f. Eks. i smaa Rum i Tagetagen, og da de hverken modtager Løn eller Gage, saa stole de desto sikrere paa Guds Hjælp i Forvisningen om, at de med Tiden kunne betale den store Gæld, de har. De største Foretagender i Guds Tjeneste er i den katholske Kirke altid byggede paa en grænseløs Tillid til Guds algode og alvise Forsyn. — Med Hensyn til »Personerne« er Forholdet i Virkeligheden det, at næsten hver Søster maa arbejde for to, saa at ikke saa faa bukke under for Overanstrengelsen. Men det trøstelige ved det er, at mangan en ligner de Søstre, om hvilke Fru *Helena Nyblom* fortæller i »Varden« (November 1903, S. 245): »Jeg hørte en saadan lille Søster, som slider

i det fra Morgen til Aften, sige med straalende Øjne, at hun gerne vilde leve i hundrede Aar: »La vie est si belle« (Livet er saa smukt). Og jeg husker en døende Nonnes sidste Ord: »Hele Evigheden er ikke nok for mig til i den at takke Gud, fordi jeg blev Nonne i dette Liv.«

Der kan altsaa i verdslig Betydning hverken være Tale om »ubegrænsede Hjælpemidler«, hvad Personer, eller »uindskrænket Pengemagt«, hvad det materielle angaar. Men vel synes Gud at være med dem i eet og alt. —

Men lad os nu se, hvad Pastor *Dalhoff* endvidere har at sige: »Men kan man ikke fortænke Romerkirken i, at den fra sit Synspunkt retter et Angreb (!) mod vor Kirke, saa kan man vel endnu mindre fortænke vor evangeliske Kirke i, at den forsvarer sig derimod. Vi vil jo ikke, som Romerkirken bruger i sine Hjemlande, anvende Vold og Magt for at holde den borte. Nej, kun aandelige Vaaben i hæderlig Kamp.«

Det er sandelig en god Mundfuld! Altsaa et »Angreb« mod den »evangeliske Kirke« er det, naar Moderkirken, som den ædle Biskop *Engelstoft* har kaldt den, efter Evangeliets Forskrifter gør godt mod sine egne Børn og de i Troen fraskilte Brødre, og »Romerkirken bruger i sine Hjemlande Vold og Magt« mod Protestantismen »for at holde den borte«. Pastor *Dalhoff* synes dog at tale om Nutiden. Men hvor i al Verden anvender da den katholske Kirke »Vold og Magt« mod anderledestroende? Selve Kirken har jo aldrig øvet Vold, og for Staternes Vedkommende er *den* Tid jo forbi, da de var katholske *som* Stater. Regeringerne er gennemgaaende »liberale«, de bruger deres Magt ofte *mod* Kirken, medens Protestantismen nu i Italien lige saa godt som i Frankrig er Regeringens Skødebarn. Naar man i Østerrig har udvist et Par tyske »Løs-fra-Rom«-Prædikanter, da er det ikke sket af religiøse Hensyn, men fordi de alt for højt havde ladet sig forlyde med, at de tyske Østerrigere helst skulde staa under Preussen. — Pastor *Dalhoff* taler ogsaa om »Kulturkampen« baade i Tyskland før og i Frankrig

nu; men at »Kulturkamp« betyder »Vold og Magt« mod den katholske Kirke, og det fra protestantisk Side, — det tier han pænt stille med; og dog var Bismarcks Hensigt med »Kulturkampen« aabenbart den at gøre det af med den katholske Kirke i Tyskland. Og hvad Frankrig angaar, har en anset Mand, der en stor Del af Aaret opholder sig i Frankrig, forsikret mig i Dag, da jeg skriver dette, at det navnlig ogsaa er Protestanterne, der ved Siden af Frimurerne og Socialisterne yde Regeringen Bifald og Opmuntring i Kampen mod Kirken.

Det er altsaa Usandhed, at den katholske Kirke bruger »Vold og Magt« mod Protestantismen i Nutiden, og hvad Fortiden angaar, skal jeg kun minde Pastor *Dalhoff* om, at Grundsætningen: »*Cujus regio, ejus religio*« (Hvem der ejer Landet, bestemmer dets Religion) er af protestantisk Oprindelse. Men galt var det kun, hver Gang Katholikerne fulgte samme Princip! —

Pastor *Dalhoff* ønsker til Slut at faa »i det mindste lige saa talrige, dygtige, hengivende Kvinder, som den romerske Kirkes Søstre, men forhaabentlig med en noget mere frigjort Personlighed«.

Hvori mon efter *Dalhoffs* Mening »en noget mere frigjort Personlighed« bestaar? Jeg kan nemlig ikke tænke mig en mere frigjort Personlighed end den, man møder i vore Klostersøstre. Pastor *Dalhoff* mener dog forhaabentlig »den Frihed, hvormed Kristus har frigjort os«? Men det er jo ikke andet end Frihed for alt ondt i denne Verden i kristelig Forstand. St. Johannes siger os nu i sit første Brev (2, 16), at »alt, hvad der er i Verden, er Kødets Lyst, Øjnenes Lyst og Livets Hoffærdighed«. Frigørelse for disse tre Hovedonder, for saa vidt den er mulig her paa Jorden, maa da være den sande Frigørelse, og denne tilstræbes af vore Søstre ved de tre Ordensløfter, idet de ved Kyskhedens Løfte søge at sejre over Kødets Lyst, ved Fattigdommens Løfte over Øjnenes Lyst og ved Lydighedens Løfte over

Livets Hoffærdighed. Det er Guds Børns *sande* Frihed saaledes *helt* at høre Gud til.

Hvor smukt skriver ikke ogsaa herom Fru *Helena Nyblom* (samme Steds S. 240 f.): ». . . medens alle andre giver af deres Overflødighed, saa giver en Ordensperson hele sit eget Jeg, alt hvad han ejer, og det vejer betydeligt tungere i Vægtskaalen. Der er nu engang for alle noget særlig mægtigt ved *hede* Mennesker. Ved at aflægge de tre Klosterløfter . . . kaster et Menneske jo alle Broer af mellem sig selv og Verden. Den, som er uden Familie, har jo dog paa en ganske anden Maade Frihed til at gaa imod Farer og Død . . . Den, som ingen Ting ejer, har intet at miste, og den, som opgiver sin egen Vilje for at staa under en højere, ideal Befalingsmyndighed, er ikke udsat for alle de Omskiftelser i Humøret, der saa ofte faar andre Mennesker til at forandre Planer. Der er en Paalidelighed ved disse Ordenspersoner, som man forgæves søger hos alle andre Mennesker . . . Protestanterne forsøger jo nu mere og mere at efterligne de katholske Ordener. Man giver Diakonisserne sorte Klæder og smaa Huer og kalder dem »Søstre« — og andre ydre Ting, som jo egentlig kun har liden Betydning. De tre faste Rødder, de tre Klosterløfter savnes, og de gode Diakonisser er i ganske samme Stilling som andre menneskekærlige Sygeplejersker. Naar som helst har de Ret til at forlove og gifte sig og vende tilbage til Familielivet. En protestantisk Kirurg sagde til mig om vore Elisabethsøstre: »Saadanne Folk kan de protestantiske Samfund ikke uddanne. De afgørende Forudsætninger mangler.«

For nogen Tid siden noterede jeg mig nogle Linier af et Brev, som en dannet Protestant efter sin Hjemkomst fra Hospitalet skrev til den St. Joseffsøster, der havde plejet ham: »Jeg er fuld af Beundring for den Barmhjørighedsgerning, De har viet Deres Liv, og jeg tror, at Katholikerne i den Henseende er et langt Skridt forud for os Protestanter. De har en Samfundsfølelse, et dagligt Samfund i Gud, som

vi savner. Mere end vi viser De Deres Tro i Gerning og virker da ved det gode Eksempels Magt.*

Ja, »beder Høstens Herre« om saadanne Søstre med en i Sandhed »frigjort Personlighed«!

P. G. Schmiderer.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. *St. Elisabeth-Vincentiskonferentsen* for den indre By og Nørrebro har i Tidsrummet Oktober 1902 til Juni 1903 talt 20 Medlemmer, som besøgte 40 Familier. Foreningen havde i *Aarsbidrag* 418 Kr. i Indtægt og til Systuen er givet 70 Kr. Til Kul modtog Foreningen 55 Kr. og af et Medlem (i Stedet for en Krans) 3 Kr. Desforuden har den i Aarets Løb modtaget som en *extraordinær Gave* 257 Kr. *Systuen* paa Toldbodvejen modtog 25 forskellige Beklædningsgenstande, 1 stor Pakke Rester hvide Varer, 1 Stykke Bomuldstøj og 2 Alen Svanebay. Foruden at nogle Damer i deres Hjem have syet en Del Huer, Livstykker, uldne Skørter og Skjorter, blev der paa Systuen forarbejdet:

37 Chemiser.	24 Par Drengbenklæder.
36 Par Benklæder.	28 Skjorter.
8 uldne Skørter.	7 Trøjer.
18 Kjoler.	17 Livstykker.
26 Forklæder.	8 Par Muffediser.
34 Drengbluser.	

Foreningen har desuden uddelt 66 Pakker Urtekramvarer, 17 $\bar{\theta}$ Kakao, 286 Potter halvskummet Mælk, 385 Potter sød Mælk, 27 Par Kapsko, 44 Par Strømper, 18 Tdr. Kul og 138 Kr. i kontante Penge. — De tre Oversigter over *St. Elisabeth-Vincentiskonferentsernes* Virksomhed, som vi have givet vore Læsere i de senere Numre af Ugebladet, ere uden Tvivl et smukt og trøstefuldt Vidnesbyrd om den Iver og Kjærlighed, hvormed Menighedens Damer virke til Gavn for de Fattige ved Siden af Mændene i *Vincentssforeningens Konferentser*. En hjertelig Tak baade til Damerne og Mændene for deres charitative Virksomhed i det hennrundne Regnskabsaar og til begge Foreningers skjulte Vel-

gørere. Maatte de alle i det nye Aar voxte stedse i Kærligheden til de Fattige!

— Enhver, som forstaar, hvor vigtigt det er i vore Dage og under vore Forhold at samle den katholske Ungdom i Foreninger, for ved disses Hjælp at bevare den mod Vantroens og Lastens Forførelser, vil uden Tvivl med Glæde hilse en ny Forening — »**Mariabørnenes-Forening**« —, som d. 9. Dec. oprettedes i Mariahjemmets hyggelige *St. Knuds Kapel*. Foreningen, som for øvrigt er meget udbredt i Udlandet og der allerede har bestaaet sin Prøve, kaldes med sit fulde Navn: »*Mariabørnenes-Forening af den ubesmittede Undfangelse*«. Det er foreløbig Meningen, at den skal samle alle Mariahjemmets nuværende og tidligere Elever, som under den ubesmittede Gudsmoders Beskyttelse ville efter hendes ophøjede Exempel og med hende som Forbilde føre en from og ren Livsvandel midt ude i Verdenslivets Fordærvelse. Den 9. December bleve de første 14 Aspirantinder optagne. Efter at Foreningens Direktør, højærv. Pater *W. Wenig* havde holdt en kort Tale til de Forsamlede og indviet Forenings-Medailleerne, bleve disse overrakt til Aspirantinderne af Foreningens Forstanderinde, Lehnsbaronesse *Stampe-Charisius*, hvorefter Præsten meddelte de enkelte Aspiranter den præstelige Velsignelse. Den smukke Højtidelighed sluttede med »*Te Deum*« og den sakramentale Velsignelse. Efter Aspirantindernes Prøvetid, som varer nogle Maaneder, blive de først højtideligt optagne i Mariabørnenes-Forening. Foreningen holder foreløbig Møde hver *Onsdag*, og en Gang hver Maaned holder den offentligt Møde med sakramental Velsignelse, hvortil Alle have Adgang.

Unio. Tirsdag d. 29. Decbr. Kl. 7½ i City's Selskabslokaler **Familieaften** med Juletræ, musikalsk Underholdning, Fællesspisning (à la carte à 1 Kr. pr. persona) og Dans. **NB!** Festen er gratis for Medlemmer med Familie.

Julefester. **St. Johannes Broderskab:** Søndag den 27. Decbr. Kl. 6½. — **St. Anna Ynglingeforening:** Anden og tredje Juledag Kl. 7 med Juleskuespil.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 27. December. Søndag i Juleoktaven. **Johannes, Apostel.** — 28. **M.** Uskyldige Børns Fest. (I St. Ansgars Kirke Kl. 9 **Børnegudstjeneste**). — 29. **T.** Thomas af Canterbury, Biskop og Martyr. — 30. **O.** Oktavdag. — 31. **T.** Silvester, Pave og Bekender.

Fredag den 1. Januar 1904. Herrens Omskærelse. Nytaarsdag.
Gudstjeneste i alle Kirker og Kapeller som paa Søndagene.
Første Halvaarskollekt af **Peterspenge** til Bedste for
vor h. Fader. — 2. L. Oktav af Stefanus.

Søndag den 3. Januar. Oktav af Ap. Johannes Fest. (Genovefa, Jomfru).

Holmegaard. Søndag d. 27. Decr. Kl. 9 højtidelig Messe med Prædiken og **Te Deum**.

Nytaarsaften (Torsdag d. 31. Decbr). **Takkegudstjeneste** med Prædiken og **Te Deum**:

St. Ansgars Kirke Kl. 6. Rosenkranskirken Kl. 5.

St. Anna Kirke Kl. 6.

Jesu Hjærte Kirke Kl. 6. St. Josefs Kirke Kl. 7½.

Rosenkransbroderskabet holder i det nye Aar sit første maanedlige Møde med Prædiken og Procession **Søndag den 3. Januar** Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke. — Jomfruernes Forening deltager i Processiouen med Broderskabets Faner.

Kalenderen 1904 er udkommen og faas hos Hr. L. M. Hoffmann, Købmagg. 48, og ved Kirkerne. Pris 25 Ø.

I **Fredericia** hos Boghædler Wenk. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

Ansgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgielsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholiker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement modtages hos Grosserer A. Millets, Købmagergade 13. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasferer, Cand. phil. Jos. E. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

Obs. 1. Januar begynder et nyt Kvartal af Ugebladet!

I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Sønns kgl. Hofboghandel (Bredgade 35, Kbhnv.) er udkommen i denne Uge:

Katholsk Salmebog. 5te Oplag. Pris heftet 1 Krone. Sammensteds faas: **Jule-Kerten.** 50 Øre.

➡ Annoncer til næste Nr. maa være Redaktionen i Hænde inden **Tirsdag Middag den 29. Dec.**

➡ **Med dette Nr. følger Indhold og Titelblad for 1903.** ➡